Dodatek do N-ru 18. „Przewodnika Kółek rolniczych“ r. 1912.

XXIX.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

TOWARZYSTWA „KÓŁEK ROLNICZYCH“

za rok 1911.

LWÓW 1912.
„NAKŁADEM ZARZĄDU GŁÓWNEGO TOWARZYSTWA KÓŁEK ROLNICZYCH“
CZCIONKAMI „DRUKARNI POLSKIEJ“ WE LWOWIE, CHORĄŻCZYZNA 31.

XXIX.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

TOWARZYSTWA „KÓŁEK ROLNICZYCH“

za rok 1911

LWÓW 1912.
NAKŁADEM ZARZĄDU GŁÓWNEGO TOWARZYSTWA „KÓŁEK ROLNICZYCH“
CZCIONKAMI „DRUKARNI POLSKIEJ“, CHORĄŻCZYZNY 21.

Dnia Trzeciego Maja, roku 1882 — w 91-szą rocznicę wiekopomnej Konstytucyi Trzeciego Maja założone zostało we Lwowie Towarzystwo Kółek rolniczych. Powołali je do życia ludzie dobrej woli a rozumiejący doniosłość sprawy ludowej dla naszego narodu, który przecież w trzech czwartych częściach z ludu włościańskiego się składa. Lud włościański w takich stosunkach jak nasze to podwalina narodu i jego główna treść. Rozumieli tę wielką prawdę twórcy Konstytucji majowej, bo powiedzieli wyraźnie, że „z pod ręki ludu rolniczego płynie najobfitsze bogactw krajowych źródło, bo najliczniejszą on w Narodzie stanowi ludność, a zatem najdzielniejszą kraju siłę".

Pełnię sił tego ludu miała jednak dopiero rozwinąć organizacya i świadoma zbiorowa praca, pod którą fundamenty w r. 1882 w dzień Rocznicy majowej położono. Od tego wielkiego dla nas dnia minęło Trzeciego Maja br. lat trzydzieści. Jak rolnik, odwalając skibę po skibie, oglądnie się od czasu do czasu poza siebie i obejmie okiem całość zoranej roli — tak i nam po naszej trzydziestoletniej orce warto się wstecz oglądnąć i przejrzeć się plonowi 30 letniej pracy.

Ze znikomo małych początków i przy pomocy niesłychanie szczupłych środków rozpoczynało Tow. Kółek rolniczych swoją pracę przed 30-tu laty. Z pewnem rorzewnieniem czyta się pierwsze sprawozdanie Tow. Kółek rolniczych za rok 1882—1883. Jest to malutka 15-stronicowa książeczka, w której 5 stronic zajmuje przedruk okólników Wydziału krajowego i Namiestnictwa, oraz Arcybiskupów i Biskupów, polecających pieczę nad Tow. Kółek rolniczych instytucyom i ludziom dobrej woli.

Całe sprawozdanie mieści się tedy na 10-ciu małych stronicach, gdzie opowiedziano trudy i kłopoty, jakie wyrastające, młode Towarzystwo miało do pokonania. Były to kłopoty moralne i materyalnej natury. Tow. Kółek rolniczych wchodziło na grunt przez nikogo nie zajęty i przez nikogo nieprzygotowany. Na wsi panowała ciemnota, brak jakiejkolwiek woli i chęci do organizacyi i zbiorowej pracy.

Nie rozumiano poprostu jej wartości, lekceważono ją i odnoszono się do niej z niechęcią i podejrzliwością. Wieś nie była zupełnie myślą organizacyjną przeorana, wszyscy gospodarzyli „po staremu", tak jak ojcowie i dziadkowie synów nauczyli. Wieś nurzała się w ciemnocie, często w pijaństwie, a skutkiem braku oświaty chłop chodził luzem, nie rozumiał, co to wspólna, zbiorowa praca, nie rozumiał, co to wspólna obrona przed wyzyskiem i pasożytnictwem, które jak mrowie wieś naszą obsiadło.

Gdy pod zaborem pruskim pierwsze polskie włościańskie Kółko rolnicze powstaje jeszcze w r. 1862 we wsi Pasiecznie (założone przez Juliana Kraziewicza) a w Wielkopolsce zakłada pierwsze Kółko włościanin Dyonizy Stasiak we wsi Dolsku w r. 1866. — u nas w Galicyi nie myślano jeszcze o Kółkowej pracy. Wielkopolanie mieli już około 60 Kółek rolniczych mieli już swój „Związek", mieli takiego patrona, jak nieodżałowanej pamięci Maksymilian Jackowski, gdy u nas o organizacyi Kółek rolniczych dopiero myśleć zaczęto.

Nie dziw też, że praca szła niezmiernie opornie i twardo, jak opornie idzie karczunek nieprzebytych zarośli i chwastów. Brakło założycielom Tow. Kółek rolniczych poparcia, bo już nietylko na wsi, ale nawet wśród klas oświeconych nie rozumiano wartości i znaczenia pracy zbiorowej. Wielka idea kooperatywy, to znaczy wspólnej zbiorowej pracy, mimo, że ją pierwszy w Europie postawił i w czyn wcielał Polak ks. Staszic, nie była jeszcze należycie rozumiana przez polskie społeczeństwo. Myśl polska nie była nią jeszcze przetrawioną, a bez tego o planowej pracy myśleć nie można. Wszelka bowiem praca bierze swój początek z woli i myśli, a gdzie myśl kuleje, gdzie pewna ideą nie zdobyła jeszcze

mózgów i nie nadała stałego kierunku woli ludzkiej — tam i o pracy planowej mowy być nie może.

Borykało się też młode Towarzystwo Kółek rolniczych z kłopotami materyalnej natury. Wprawdzie samo założenie Kółek rolniczych spotkało się z dużą sympatyą w społeczeństwie, ale o pomocy pieniężnej na cele Towarzystwa nie wiele wzmianek w pierwszych rocznikach Towarzystwa znajdujemy. Jedno z pierwszych pospieszyło z pomocą pieniężną „Towarzystwo zaliczkowe“ w Łańcucie, które uchwałą z dn. 23. kwietnia 1883 roku przeznaczyło ze swych funduszów kwotę 100 zł. na zakładanie Kółek rolniczych w powiecie łańcuckim. Ponadto nadzwyczajne datki złożyło kilku obywateli, rozumiejących doniosłość Kółek rolniczych i na tem się w pierwszym roku ofiarność społeczeństwa skończyła. Dochody zwyczajne Tow. Kółek rolniczych wynosiły w r. 1882 tj. w roku założenia aż.... 96 złotych.

Mimo tak ciężkich warunków założono już w pierwszym roku istnienia Towarzystwa (a względnie 5-ciu pierwszych miesiącach istnienia) 36 K ó ł e k r o l n i c z y c h i zyskano razem 1.034 członków.

O ile chodzi o t r e ś ć i k i e r u n e k p r a c y Towarzystwa, to już w pierwszym roku istnienia znajdujemy zapoczątkowanie prawie wszystkich gałęzi pracy, które się dziś w obrębie Kółek rolniczych dokonują. Już w pierwszym roku zaczęto przeprowadzać lustracyę Kółek rolniczych, zaczynając od powiatu lwowskiego, przyczem urządzano wykłady o gospodarstwie rolnem przy zainteresowaniu okolicznego włościaństwa. Za pośrednictwem Centralnego Zarządu zaczęto do Kółek sprowadzać doborowe nasiona, szczepy owocowe, pośredniczono w nabywaniu maszyn rolniczych, za pewnym opustem ze zwykłych cen. W pierwszym także roku zaczęły wyrastać sklepiki kółkowe, tak, że Zarząd centralny czuł się zniewolonym wydać „w popularny sposób napisany przewodnik z pouczeniem co do zakładania i prowadzenia sklepików kółkowych“. Równolegle z tą pracą szła intenzywna działalność oświatowa, tak, że w ciągu 5-ciu pierwszych miesięcy zaopatrzono 35 czytelń kółkowych w 660 książeczek polskich i 116 ruskich.

Widzimy więc już od samego założenia zapoczątkowanie wszystkich ważniejszych działów pracy kółkowej i pewne wyniki tej pracy we wszystkich gałęziach.

Z samej natury rzeczy praca to była nie tak określoną i skupioną jak praca obecna. Towarzystwo Kółek rolniczych miało z początku więcej charakter humanitarny, aniżeli współdzielczej samopomocy. Idea kółkowa krystalizowała się zwolna, na na podścielisku świadomości i wspólnego doświadczenia.

Trzeba było długich doświadczeń, aby większość kółkowców zrozumiała, że o wartości Kółka rolniczego stanowi z b i o r o w a p r a c a ludzi, którzy w ten sposób rozpoczynają n o w ą f o r m ę g o s p o d a r o w a n i a, zgoła inną i lepszą, aniżeli praca każdego gospodarza z osobna na swojem. Czasem ludzie nie rozumieli tej wielkiej prawdy. Nie rozumieli, że wartość „Kółka rolniczego“ zależy nie od nikogo innego, tylko od n i c h s a m y c h i od tego, czy oni z b i o r o w o p r a c u j ą c z y n i e. Stąd wiele zawodów i rozczarowań. Śledząc przyrost członków w Kółkach rolniczych przez szereg lat widzi się jak na dłoni, jak ludzie masowo garnęli się do Towarzystwa, spodziewając się widocznie b e z p r a c y sutych korzyści. Kiedy jednak — mimo przynależności do Kółek pieczone gołąbki nie przylatywały same na talerz — wielu członków, a nawet całe Kółka zniechęcały się do wspólnej pracy. Nie widziały żadnej korzyści w przynależności do wspólnej organizacyi. Kółka więc upadały, wykazy liczebne pozostawały martwą cyfrą, która nie reprezentowała żadnej zbiorowej pracy.

Fala rozrostu i upadku powtarzała się kilkakrotnie w dotychczasowej historyi Tow. Kółek rolniczych.

Na drodze rozwoju naszej organizacyi pozostały setki trupów, wlokły się setki maruderów. Równocześnie jednak z biegiem lat tworzył się mocny, z d r o w y i ż y w o t n y r d z e ń takich Kółek, które niemal od samego początku weszły na normalną drogę rozwoju. Te Kółka przetrwały lata młodzieńczych chorób, nabrały doświadczenia, doświadczenie to przekazują młodszym pokoleniom i kroczą jasno i śmiało gościńcem zbiorowej pracy na pożytek swych członków i całej organizacyi.

S ą t r z y g ł ó w n e d z i a ł y, które stanowią treść pracy Towarzystwa Kółek rolniczych, a mianowicie: o r g a n i z a c y a w e w n ę t r z n a, zbiorowa praca r o l n i c z a i zbiorowa praca h a n d l o w a. Do tych głównych działów przybyły z biegiem lat inne działy, jako organizacya o b r o n y p o ż a r n e j, organizacya pracy w ś r ó d k o b i e t, różne formy pracy o ś w i a t o w e j, wreszcie współpraca z i n n e m i i n s t y t u c y a m i, zarówno na polu rolnictwa jakoteż handlu. Rdzeń jednak pracy kółkowej stanowiły od samego początku dotąd trzy działy powyżej wymienione.

Pragnąc więc zbadać historyczny rozwój Tow. Kółek rolniczych w jego podstawowej treści, musimy się bliżej przypatrzyć jego pracy o r g a n i z a c y j n e j, p r a c y r o l n i c z e j i h a n d l o w e j.

Rozwój organizacyi Tow. Kółek rolniczych.

Przedmiotem organizacyi Tow. Kółek rolniczych jest rolnik-gospodarz, który sam się poddaje pewnym karbom organizacyjnym i nakłada na się pewne obowiązki, w tem rozumieniu, że to mu korzyść w jego pracy przyniesie. Życie gospodarcze jest bowiem wieczną wielką o byt, nieustannem zmaganiem się z przyrodą, która nie ujęta w karby i nieopanowana silną dłonią czło-

wspólnej pracy i wspólnego pożytku bez nieczyjego wyzysku.

Po 10-ciu latach pracy kółkowej widzimy już 564 sklepików kółkowych. Dochody z nich — jak pisze sprawozdanie z r. 1893 — obracane są na zaspokojenie potrzeb Kółek roln., gminy, parafii, a nawet powiatu.

W tymże roku mają już sklepiki kółkowe swój „Związek handlowy Kółek roln." w Krakowie, oraz Tow. handlowe we Lwowie, jako centralne składnice towarowe Kółek roln. W tymże roku wychodzi „Przewodnik handlowy" opracowany przez dra Stefczyka, któryż się niemało do pogłębiania kultury handlowej przyczynił.

W ten sposób z biegiem lat uwidacznia się w działalności handlowej Kółek rolniczych centralizacya zakupów, dokonywanych bądź przez Zarząd główny, bądź też przez centrale handlowe. U dołu zaś dokonuje się zwolna i mozolnie przemiana niewyraźnych pod względem handlowym sklepów Kółek rolniczych w kooperatywy włościańskie.

W r. 1902 tj. po 20 latach działalności dochodzi już liczba sklepów Kółek roln., prowadzonych we własnym Zarządzie cyfry 459, kapitał udziałowy w nie włożony wynosił w tym czasie 381.445 K.

Wreszcie w r. 1910 wynosi liczba sklepów Kółek roln., prowadzonych we własnym Zarządzie 488 (wydzierżawionych sklepów 401), udziały włożone w tym roku w przedsiębiorstwach handlowych wynosiły w tym roku 530.000 kor. — Obroty handlowe Zarządu głównego wynosiły w tym roku 4,907·634 K., za rok zaś 1911 wyrastają do imponującej kwoty **12,580·556 K.**

Cyfry te, któremi można pochlubić się nietylko wobec polskiego społeczeństwa, ale nawet wobec dawniej już pracującej na polu kooperatywy zagranicy dowodzą, że współdzielczy handel Tow. Kółek rolniczych stał się w naszym kraju czynnikiem potężnym, z którym się liczą zarówno kupcy, jakoteż fabrykanci. I jakkolwiek kooperatywa handlowa objęła niewielki procent ludzkości wiejskiej — to jednak jest ona potężnym środkiem w kierunku zwalczania lichwy handlowej i uregulowania cen artykułów, masowo przez ludność rolniczą spożywanych.

Handel współdzielczy Kółek rozwijał się z dołu, od Kółek rolniczych, jako wyraz potrzeby społeczno-gospodarczej masy ludowej. Wytwarzał zwolna składnice powiatowe i okręgowe jako hurtownie, dostarczające potrzebnych towarów na pewien okręg, objęty działalnością Kółek roln. — a równocześnie u samej góry przy Zarządzie głównym tworzyła się Agencya handlowa, jako wspólna macierz handlowa na cały kraj. Dopiero przez taką organizacyę handel kółkowy został ześrodkowany i pozwala wszystkim przedsiębiorstwom handlowym T. K. r. występywać jako jednolitemu, potężnemu ciału, jako całości na zewnątrz. To zaśrodkowanie zapewnia T. K. r. tę ogromną siłę, przed którą się muszą ugiąć najpotężniejsi przemysłowcy i najbardziej niezadowoleni kupcy, bo teraz nie mogą już kieszeni konsumentów eksploatować pojedynczo — ale mają do czynienia z potężną jednolitą, dziesiątki tysięcy ludzi obejmującej orgnizacyę.

Poza organizacyą kupna przystąpiło Tow. Kółek rolniczych w ostatnich latach do organizacyi zbytu produktów rolniczych z pominięciem pośrednictwa.

Jest to nowa forma organizacyi kooperatywnej, skupiająca włościan jako producentów dla sprzedawania produktów rolniczych. Rozpoczęto od zbytu materyału rzeźnego przez wolne organizacye, stworzone przy Związkach powiatowych Kółek rolniczych. W krótkim stosunkowo czasie rozrosła się ta organizacya, względnie nowy typ zbytu do tego stopnia, że w r. ubiegłym sprzedano za pośrednictwem tej organizacyi 45·391 sztuk nierogacizny za kwotę 3,532·065·24 K. Z organizacyi wolnej przekształcona będzie ta organizacya niedługo w związki ujęte w formę prawną, przez zarejestrowanie ich jako Spółek, opartych na zasadzie stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Będą one miały na celu nietylko zbyt ale i podniesienie produkcyi, co możliwem będzie tylko przez nadanie organizacyom producentów form prawnie określonych i odpowiedzialnych. W sprawie zbytu bydła Tow. Kółek rolniczych szło ręką w rękę z Spółką zbytu bydła i trzody chlewnej we Lwowie.

Towarz. Kółek rolniczych współdziała też w sprzedaży jaj za pośrednictwem Spółki zbytu jaj i drobiu, która — mimo dość krótkiej działalności — w kwestyi zbytu jaj wyrobiła sobie bardzo poważne miejsce zarówno wśród krajowych producentów, jakoteż krajowych i zagranicznych konsumentów, względnie ich organizacyi.

W dziedzinie handlowej stanęło Tow. Kółek rolczych w r. 1912. wobec nowego okresu swego rozwoju, opartego na odmiennych, niż dotąd formach prawnych. W 30. rocznicę założenia Tow. Kółek rolniczych wniesiono do Sądu handlowego podanie o zarejestrowanie „Związku ekonomicznego Kółek rolniczych", jako Spółki, założonej na podstawie ustawy z r. 1906. Ponadto zarejestrowane zostaną silniejsze organizacye handlowe Kółek rolniczych, a w pierwszym rzędzie składnice, jako stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze. Działalność ich zostanie scentralizowana w Związku ekonomicznym K. r., przez co zyska on poważnę podstawę finansową i środki do należytej organizacyi handlu, a wreszcie nada jednolity kierunek całemu handlowi współdzielczemu Kółek rolniczych. Zcentralizowane kapitały, siła kredytowa, a wreszcie ześrodkowane siły konsumentów, stworzą nowy czynnik w polityce handlowej Kółek rolniczych, która podejmować będzie szereg nowych zadań twórczych, zmierza-

jących do spełniania nietylko obowiązków handlowych, ale i zbiorowej produkcyi artykułów, znajdujących wśród kółkowców masowe zapotrzebowanie.

W ten sposób Związek ekonomiczny stanie się poniekąd kopułą, przykrywającą dorobek handlowy Kółek rolniczych nową formę prawną i otwierającą drogę do rozwoju nowym formom życia współdzielczego.

„Związek ekonomiczny“ jest organizacyą przyszłości Tow. Kółek rolniczych...

Inne działy pracy T. K. R.

Obok trzech głównych wyżej wymienionych działów pracy współdzielczej, Towarzystwo Kółek rolniczych odejmowało szereg prac innych, które bądź stwarzały warunki dla pracy kółkowej, bądź też wyłaniały się z biegiem lat, jako konieczne dopełnienie pracy krystalizowanej w działach zasadniczych.

Każda praca Tow. Kółek rolniczych była poprzedzona szeroką pracą, uświadamiająco-oświatową, bo dopiero oświata stwarza dostateczne zapasy kultury, w której ogniu dojrzewać może nowoczesna praca gospodarcza. Praca uświadamiająca poprzedziła narodziny organizacyi kółkowej i prowadzi się z niezmordowanym wysiłkiem do dnia dzisiejszego. Narzędziami tej pracy są biblioteki i czytelnie, istniejące prawie przy każdem Kółku, dalej wykłady i pogadanki, publikacye, oraz artykuły, zamieszczane w organie Tow. „Przewodniku Kółek rolniczych“, który rzetelną i uczciwą pracą zyskał sobie ogromny wpływ na wsi i pełne zaufanie czytelników.

Tow. Kółek rolniczych prowadzi od szeregu lat intenzywną pracę nad uświadomieniem i organizacyą kobiet wiejskich przez urządzanie kursów dla gospodyń wiejskich, które — jak praktyka wykazała — dają znakomite rezultaty.

Tow. Kółek, wykonując swój program organizacyi samopomocy ludowej w każdej dziedzinie organizuje od szeregu lat ochotnicze straże pożarne Kółek rolniczych, które dziś już są potężną organizacyą wiejską, liczą bowiem po koniec 1911 r. 396 straży i 6·867 członków.

Tow. Kółek rolniczych, współdziała w każdej akcyi, która ma na celu podniesienie siły duchowej, moralnej i materyalnej ludu wiejskiego, współdziała z każdą organizacyą, która ma podobne cele na oku i, gdzie trzeba, bierze na siebie ciężar pracy wykonawczej, nie bacząc na to, czy sława dokonania jakiegoś dzieła dobrego spadnie na jego rachunek czy nie.

Po trzydziestoletniej pracy staje Tow. Kółek rolniczych przed społeczeństwem polskiem z wielkim dorobkiem pracy narodowej wśród tych mas, które stanowią rdzeń polskiego narodu. Jego zasługą, której mu nawet żaden przeciwnik nie odmówi, będzie to, że do tej pracy stanęło pierwsze. Pierwsze przeorało niwę wiejską ideą pracy organizacyjnej; zasiało pierwsze ziarna pracy assocyacyjno-współdzielczej. Co na tej niwie wyrosło, to wykazują jego sprawozdania roczne w ciągu minionego 30-lecia, to wykazują sprawozdania innych organizacyi assocyacyjnych, dla których praca T. K. R. orała grunt i przygotowała glebę pod nasiew. Że się ten zasiew — ku chlubie naszych Towarzystw assocyacyjnych udał, w tem leży i cząstka zasługi Tow. Kółek rolniczych, które po ugorze mózgów wiejskich szło pierwsze z pługiem.

*

* *

wieka staje się żywiołem niszczenia. Człowiek widząc potęgę przyrody i czując swoją słabość — łączy się razem, zaprzęga do walki z przyrodą setki ramion swoich współbraci i tak rodzi się wszelka organizacya i wszelkie dobrowolne ludzkie współdziałanie wszelka współpraca czyli wszelka kooperatywa.

Miarą potęgi każdej organizacyi jest liczba jej członków tj. zorganizowanych ludzi, bo ostatecznie wszelka organizacya przez ludzi i dla ludzi jest stwarzana.

Przypatrzmy się teraz, jak się z biegiem lat przedstawia przyrost Kółek rolniczych i członków-kółkowców a to nam najlepiej uprzytomni rozrost samej organizacyi w ciągu minionego trzydziestolecia:

W roku:	było Kółek:	w nich członków:
1882	36	1.034
1883	116	2.632
1884	237	6.132
1885	307	10.204
1886	357	12.220
1887	382	13.105
1888	411	14.384
1889	486	19.198
1890	607	23.203
1891	701	34.226
1892	825	34.780
1893	992	43.410
1894	998	48.529
1895	1.081	51.222
1896	1.220	56.052
1897	1.291	58.309
1898	1.374	61.259
1899	529	26.117
1900	723	34.296
1901	898	40.691
1902	952	41.116
1903	972	44.188
1904	1.094	46.681
1905	1.189	52.929
1906	1.234	54.229
1907	1.295	51.079
1908	1.340	52.375
1909	1.470	62.203
1910	1.536	65.815

Wyżej przytoczone cyfry przedstawiają nam jak z małych początków rozwijała się organizacya Kółek rolniczych do ogromnej potęgi, obejmującej w r. 1910 — 1536 ogniw organizacyjnych z 65.815 członkami.

Cyfry te przedstawiają nam również ciekawe falowanie rozwoju Kółek rolniczych, w którem z samych cyfer odczytać można 3 fazy rozwoju.

Pierwsza faza to rozrost Kółek pod względem liczbowym i skupianie coraz większej ilości członków. Od samego założenia Tow. Kółek rolniczych, tj. od roku 1882 liczba zarówno Kółek, jakoteż członków rośnie z roku na rok. W niektórych latach (np. r. 1884) prawie się podwaja, potem prawie z roku na rok przyrasta po sto nowych Kółek i 2—4 tysiące nowych członków. Widzimy tu rozrost organizacyi wszerz, zdobywanie coraz to nowych obszarów pracy, zaprzęganie do tej pracy tysięcy nowych ludzi,

Z wielkim rozrostem organizacyjnym nie szło jednak w parze pogłębianie pracy kółkowej i obejmowanie nią tych dziedzin, które rolnika-gospodarza zajmują. Wiele powstających Kółek nie okazywało po pewnym czasie należytej żywotności i pracy, były organizacyą papierową, bez należytej wewnętrznej treści. Z braku sił organizacyjnych i dostatecznej kontroli nie można się było zorjentować, które właściwie Kółka zasługują na to miano, a które nie. Doliczano więc z roku na rok członków zupełnie mechanicznie, zdając sobie dokładnie sprawę z tego, że wiele wykazywanych pozycyi są tylko martwą cyfrą.

Wiele Kółek nie spełniało nawet tego podstawowego obowiązku, jakim jest przedkładanie rocznych sprawozdań, wskutek czego brakło materyału, któryby w obliczeniu dał rzetelną i prawdziwą całość ruchu organizacyjnego Tow. Kółek rolniczych. Skarżą się na to niejednokrotnie roczniki sprawozdań z lat ośmdziesiątych i dziewięćdziesiątych i nie kryją tej niewłaściwości, rozwój Kółek paraliżującej. Pisze o tem np. wyraźnie sprawozdanie z r. 1898 w sposób następujący, broniąc się przed atakami „przyjaciół“.

„Okoliczność, że wiele Kółek rolniczych istnieje tylko formalnie, na papierze, a nie objawia życia w rzeczywistości, nie powinna nas zrażać i nie usprawiedliwia ujemnych sądów o samej instytucyi, jeżeli pamiętać będziemy o wielu Kółkach innych, żywotnych, odznaczających się wielką ruchliwością na rozmaitych polach pracy obywatelskiej i ekonomicznej. Wszak Kółka rolnicze — pisze dalej sprawozdanie — dopiero w ostatnich latach przeradzają się coraz powszechniej w utwory assocyacyi, opartej na własnej pomocy i samodzielnej przedsiębiorczości i nie podobna żądać, aby wszelkie instytucye, wśród tak ciężkich warunków założone, wszędzie się przyjęły i bujnie rozkrzewiły. Mamy w naszym kraju od czasu wydania ustawy o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych tj. od 25 lat, stowarzyszenia oparte z góry na idei własnej pomocy, założone przeważnie wśród więcej oświeconej i zamożniejszej ludności miejskiej, kierowane przez ludzi zawodowo wyszkolonych, a przecież i ta assocyacya rozwija się nie bez wielu zawodów i zarzutów. Z pośród 558 stowarzyszeń kredytowych zarejestrowanych w Galicyi po koniec roku 1897, ubyło formalnie 117 a z pośród 169 stowarzyszeń wytwórczych i innych ubyło po koniec roku 1897 formalnie 91 (a więc przeszło połowa) nie licząc tych stowarzyszeń, które formalnie istnieją dotychczas, ale tylko na papierze. Mimo to jednak organizacya tych stowarzyszeń jest niezmiernie ważnym czynnikiem w rozwoju ekonomicznym naszego kraju“.

W roku 1899 Zarząd główny zrywa z taktyką „dopisywania“ Kółek rolniczych i doliczania członków i w ewidencyi Kółek zaczyna wysuwać na czoło te Kółka, które nadesłały roczne sprawozdania.

Była to druga faza w historyi rozwoju Tow. Kółek rolniczych. Dodawała ona przeciwnikom Tow. Kółek .roln. dużo argumentów na temat „upadku“ idei Kółek rolniczych — ale w praktyce okazała się ona zdrową, istotę pracy kółkowej wprzód posuwającą. Tu już bowiem za właściwą miarę rozwoju Kółek roln. bierze się nietylko samych członków, ale treść pracy przez nich zbiorowo wykonanej. Każe się Kółkom wykazywać tę pracę w rocznem sprawozdaniu i ujawnić tę pracę wobec całego społeczeństwa. Kółko, które swej pracy nie wykazuje, zostaje pominięte w rejestrach kółkowych. Niema go w sprawozdaniu.

Z wyżej podanych cyfer widzimy, jak trudno było przyzwyczaić Kółka rolnicze do nowego obowiązku składania sprawozdań.

W r. 1899, w którym wprowadzono poniekąd przymus składania sprawozdań na 1464 Kółek, nadesłało sprawozdania tylko 529. Liczba członków spadła formalnie z 61.000 na 26 tysięcy, bo członków, nie wykazanych w sprawozdaniach za członków Kółek nie liczono.

Następne lata rozwoju Kółek rolniczych stwierdzają jednak, że przez zaprowadzenie przymusu sprawozdaniowego nie sprowadzono na Kółka nietylko żadnego nieszczęścia, ale przeciwnie wprowadzono jasność i szczerość w łonie samego Towarzystwa i w stosunku do społeczeństwa.

Po chwilowem wstrząśnieniu r. 1899, zaznaczającem się formalnie nagłym spadkiem Kółek nadsyłających sprawozdania — liczba tych Kółek w następnych rośnie imponująco. W r. 1900 cytra obowiązkowych Kółek skacze na 723, w r. 1901 — na blisko 900, w roku 1904 przekracza tysiąc — a w 10 po zaprowadzeniu tej zbawiennej reformy mamy już 1536 członków; wykazanych w sprazozdaniach.

Drugi okres rozwoju przebyło Tow. Kółek rolniczych szczęśliwie i zwycięzko.

Czekała jednak Tow. Kółek roln. jeszcze jedną próbą, dotycząca już nietylko organizacyi, ile samych członków W r. 1907 zaprowadzono przymus legitymacyjny t. j. obowiązek zaopatrywania się każdego członka w legitymacyę. „Nowinę“ tą przyjęła część członków niechętnie, a wielu dowodziło, że „to się nie uda — bo nasz chłop niema wyrobionej obowiązkowości“. Wyżej podane cyfry wykazują nam dokładnie, jak ta „obowiązkowość“ się wyrabiała. W r. 1907 spada liczba członków z 54 tysięcy na 51 tysięcy. W następnym jednak roku przyzwyczaja się do obowiązkowości tysiąc nowych członków. W r. 1909 liczba tych członków skacze o 10 tysięcy, tak, że ogół legitymowanych członków dosięga już olbrzymiej cyfry 62.203. W r. zaś 1910 rozpoczyna się już normalny przybytek. Przybywa blisko 100 Kółek rocznie i 3000 członków!

A zatem i trzecią fazę rozwoju, określającą się przymusem legitymacyjnym przebyło Tow. Kółek rolniczych zdrowo, szczęśliwie i zwycięsko.

W ten sposób w ciągu trzydziestolecia Tow. Kółek rolniczych skonsolidowało się organizacyjnie, ujęło swoją organizacyę w ustalone formy, wyzbywało się zwolna organizmów nieżywotnych, dobrowolnie pozwalało odpadać żywiołom, na razie do organizacyi nieprzygotowanym i szerzącym rozprężenie i dezorganizacyę. Przebywając różne fazy rozwoju Tow. Kółek roln. ujmowało zwolna w karby organizacyjne Kółka i członków, formowało w nich ideę organizacyjną, uczyło praktycznie jej ogromnej wartości — jednem słowem uczyło ludzi sposobów pracy organizacyjnej, na której obecnie polityka gospodarcza w całym świecie stoi.

Praca nad podniesieniem rolnictwa.

Praca ta była od samego początku ośrodkiem działalności Towarzystwa. W początkach swoich zmierzała ona do tego, aby członków Kółek rolniczych zaopatrzyć w lepsze ziarno, nasiona, aby im wskazać, gdzie tych artykułów nabyć można tanio, a dobrze i gdzie kto mógł w nabywaniu tych artykułów zapośredniczyć.

Od samego też początku widzimy troski Zarządu głównego o podniesienie hodowli bydła, o podniesienie sadownictwa i ogrodownictwa a wreszcie pasiecznictwa.

Już w pierwszem sprawozdaniu z r. 1882 czytamy, że Zarząd główny pośredniczył w nabywaniu dla Kółek roln. nasion zbożowych, pastewnych i ogrodowych, lnu, szczepów owocowych itp. Z tego też sprawozdania dowiadujemy się, że Zarząd główny odnosił się do Towarzystw gospodarskich z prośbą o ułatwienie nabywania rozpłodników poprawnej rasy, a w zakładzie przeszczelniczym A. Wagnera we Wiedniu pośredniczył o nabycie dla Kółek najlepszych pszczół kaukaskich, włoskich i cypryjskich.

Z początku działalność ta była dosyć szczupłą, bo wśród samych kółkowców nie było przecie dla tej pracy należytego zrozumienia. Stopniowo jednak zainteresowanie się sprawą rośnie a z niem rozrosła się też — o ile środki na to pozwalały — praca na tem polu

Od samego też początku Zarząd główny zaczął pośredniczyć w nabywaniu narzędzi i maszyn rolniczych, bo postęp w rolnictwie bez stosowania postępowych narzędzi, ułatwiających pracę i zaoszczędzających czas — nie da się pomyśleć. W sprawozdaniu z r. 1884 czytamy już o pośredniczeniu w nabywaniu „mączki kościanej“ po zniżonych cenach, czyli, że Kółka rolnicze, pod wpływem nauki — zaczęły się brać, do sprowadzania nawozów sztucznych. Już w drugim roku działalności Towarzystwa nie-

które Kółka zaczęły zaprowadzać u siebie szkółki zbożowe, na co otrzymywały od Zarządu głównego doborowe nasiona, z tem, aby plon rozdawano potem pomiędzy członków Kółka rolniczego.

Od roku 1883 zaprowadza Zarząd główny lustracye gospodarcze w Kółkach rolniczych, dokonywane przez nauczycieli rolnictwa, a mające na celu — jak pisze sprawozdanie — „dokładne zbadanie na miejscu warunków gospodarskich włościan, omówienie z nimi ważniejszych spraw tyczących się ich gospodarstw, podanie im rad, w jaki sposób najłatwiejszy i najtańszy osiągnąć można większe korzyści z ulepszenia gospodarstw rolniczych". Lustracyi takich odbyto w r. 1884 — 34 ze nakomitym rezultatem. Lustracye te, jak widzimy — są zapoczątkowaniem wykładów rolniczych; potem przedłużone w regularne kursy, kilko — a potem kilkunasto dniowe, które nie dadzą wprawdzie rolnikowi, tego, co może dać dobra szkoła rolnicza, ale zaznajamiają go z ważnością teoryi i praktyki rolniczej, budzą ciekawość i chęć do dalszego kształcenia się.

Od r. 1884 wydawał Zarząd główny o tych lustracyach bardzo ciekawe sprawozdania w osobnych książeczkach, gdzie wrażenia i nauki lustratora w każdem Kółku były szczegółowo przedstawione.

Z pierwszych tedy sprawozdań widzimy, że rozpęd do pracy nad podniesieniem rolnictwa był wzięty niemal od razu na całej linii. W każdem sprawozdaniu stwierdzony jest stały i systematyczny postęp w pracy na tem polu. Widzimy po cyfrach, jak każdy dział pracy rolniczej rośnie, nabrzmiewa, przybiera coraz postępowsze formy i wskutek tego coraz większe wydaje rezultaty.

Po 10-ciu latach pracy nabywają już Kółka nasion zbożowych i pastewnych za sumę 10.230 zł., lustracye obejmują 407 gmin (z 33 powiatów) a w tymże roku (1902) bierze udział w wykładach 15.782 słuchaczów. Postęp zatem w całej pracy ogromny.

Z pokazem swego dorobku przyszło Tow. Kółek roln. przed całe społeczeństwo polskie na Wystawie krajowej. w r. 1894, w setną rocznicę Kościuszkowską. Na tej wystawie miało Tow. Kółek rolniczych własny pawilon, składający z izby zebrań, czytelni, sklepu, magazynu, ogródka owocowego, gnojarni wzorowej, i składu na maszyny i przyrządy pożarnicze. Prawe skrzydło w sąsiednim magazynie rolniczym użyte zostało na wystawę Zarządu głów. Związku han. Kółek roln., wystawy członków Kółek roln. i dostawców dla Kółek rolniczych. Wystawców, którzy udział wzięli w grupie Kółek rolnicz., było 554 a wystawionych przedmiotów było 1145.

Wystawa Kółek rolniczych budziła powszechne zainteresowanie wśród całego ogółu, a Cesarz, który bawił na wystawie w sierpniu 1894 r. i zwiedził pawilon Kółek rolniczych wyrażał się o postępie pracy kółkowej z największem zadowoleniem, rząd zaś węgierski, zainteresowany wystawą Kółek rolniczych, wysłał dla zbadania działalności naszego Towarzystwa delegata, król. sekcyjnego radcę bar. Malcomesa, który bardzo szczegółowo studyował wystawę przez dwa dni, badał daty statystyczne w biurze Zarządu głównego, poczem z lustratorem Tow. p. Korolem odbył lustracyę gospodarczą Kółka rolniczego w Sokolnikach pod Lwowem.

Jakiem tempem szedł rozwój działalności rolniczej dowodzą dalsze sprawozdania. Po 20. latach działalności widzimy już wykazy z kilkuset pól doświadczalnych zbóż, nasion pastewnych, oraz sprawozdania włościańskie z przeprowadzonych doświadczeń. Dalej widzimy kilkadziesiąt doświadczeń z nawożeniem łąk i pastwisk, 30 prób doświadczalnych z nawozami sztucznymi.

Pośrednictwo w nabywaniu zbóż i roślin pastewnych ogromnie się podnosi, bo samej koniczyny zakupują Kółka za pośrednictwem Zarządu głównego za 160.000 K., nawozów sztucznych za 73.705 K., maszyn za 52.000 K. itd.

Dowodem dalszego rozwoju jest to, że rok 1911 wykazuje w każdym kierunku rolniczej działalności dalsze poważne wzmożenie się pracy rolniczej. Kursów gospodarczych odbyło się 23, lustracyi gospodarczych przeprowadzono 195, — konkursowych prac piśmiennych od członków Kółek rolniczych otrzymano 59, opisów gospodarstw członków Kółek rolnicz. otrzymano 121, pól doświadczalnych z odmianami zbóż, roślin pastewnych, ziemniaków z nawozami sztucznymi pod zboże, na łąkach i pastwiskach urządzono 2.132, gnojowni ulepszonych nagrodzono 75, drzewek owocowych dostarczono 15.115 sztuk, uprzęży na krowy dostarczono bezpłatnie par 47, subwencyonowano par 16, narzędzi i maszyn do wspólnego użytku dostarczono 189 sztuk, pośrednictwo handlowe zaś w dziale rolniczym wyniosło 620.963 K. za dostarczone Kółkom rolniczym nasiona koniczyny, traw pastewnych, zbóż i ziemniaków, nawozy sztuczne, narzędzia i maszyny. Dodać do tego należy, że z inicyatywy Kółek rolniczych powstało w kraju 66 spółek mleczarskich.

Tak więc z małych początków, obejmujących działalnością kilka lub kilkadziesiąt Kółek, dział rolniczy rozrósł się do wielkich rozmiarów i objął całokształt pracy rolniczej, a trwałymi śladami swej pracy zasiał kraj cały.

Organizacya handlu współdzielczego.

Przed założeniem Tow. Kółek rolniczych cały nasz kraj znajdował pod jarzmem kapitalistycznej gospodarki handlowej. Jarzmo to dawało się w pierwszym rzędzie odczuwać wsi, która oddalona od centrów miejskich, zdana była na łaskę i niełaskę pośredników, wyzyskujących warstwę włościańską w niebywały sposób. Każdy towar przechodził przez kilka szeregów większych i mniejszych pośredników, którzy wciskali się nieproszeni pomiędzy producentów a spożywców

(w tym wypadku włościan) podrażali cenę towarów w niebywały sposób a równocześnie pogarszali jego jakość. W ten sposób wieś płaciła za towar, najgorszej jakości dwa lub nawet trzy razy tyle, ile on był wart, kupowała do tego najgorszą pruską lub niemiecką tandetę a artykułami spożywczymi, zazwyczaj tałszowanymi, formalnie się zatruwała. Niema na całym świecie kraju, w którymby na koszt konsumenta żyło tylu pośredników, co u nas. Niema nigdzie na świecie tylu partackich handlów, tylu oszukańczych „kupców“, tyle fałszu handlowego, co w naszym biednym i nieuświadomionym pod względem handlowym kraju. Rozwielmożnione pośrednictwo handlowe rujnowało i rujnuje poprostu kraj i społeczeństwo. Pośrednik bowiem niczego nowego nie tworzy, on wytworzone już przez kogo innego dobro podaje z ręki do ręki, nie przydając mu żadnej wartości, a co najwyżej fałszując je dla własnego zarobku, a na szkodę spożywcy. Pośrednik jest zatem ze stanowiska społecznej gospodarki próżniakiem i nierobą. Nie w tem znaczeniu, aby on nie wykonywał żadnej pracy, ale w tem znaczeniu, że on zupełnie nie pomnaża dobra społecznego, nie przysparza ani produktów przemysłowych, ani rolniczych, a tylko pośredniczy w podawaniu tego, co przez kogo innego zostało wypracowane.

Stosunki handlowe naszej wsi przed laty trzydziestu w chwili, zakładania Tow. Kółek rolniczych były wręcz przerażające. W każdej wsi siedziało co najmniej po kilku takich „kupców“, którzy wytężali wszystkie siły, aby na warstwie włościańskiej jak najwięcej zarobić. Jeden „sklep“ a względnie jedna buda kramarska wypadała na 20—30 rodzin chłopskich, czyli 20 chłopów musiało swojemi rękami (prócz swojej rodziny) żywić zazwyczaj nader liczną rodzinę „kupca“-pośrednika.

Straty włościańskie wskutek tego rodzaju stosunków handlowych szły rokrocznie w dziesiątki, a może nawet setki milionów koron, nie licząc już strat w zdrowiu konsumentów, podgryzanem spożywaniem fałszowanych produktów.

Tow. Kółek rolniczych, chociaż uznało za podstawową swą działalność pracę nad podniesieniem rolnictwa, nie mogło dziedziny handlowej powstawić odłogiem. Rolnictwo bowiem i handel to sprawy tak ściśle ze sobą związane, że jedno bez drugiego istnieć nie może. Choćby rolnik nie wiedzieć jak dobrze uprawiał rolę, chował bydło i t. p. — to gdy sprzedać, lub kupić nie umie, dochodów ze swego gospodarstwa mieć nie będzie.

W myśl więc statutu swego a dla uzdrowienia stosunków handlowych wsi — Tow. Kółek rolniczych powołuje zaraz w piewszym roku do życia szereg sklepów Kółek rolniczych. W pierwszym zaraz roku wydano popularny przewodnik z pouczeniem o sposobach prowadzenia sklepików kółkowych, oraz ustanowiono, jak — pisze sprawozdanie z r. 1883 — agentów handlowych po większych miastach, którzy mieli kółkowcom udzielać informacyi, gdzie i po jakich cenach nabywać mogą dobre artykuły.

Była to — jak widzimy — działalność handlowa całkiem prymitywna. Nie można tu jeszcze mówić o koperatywie handlowej, polegającej — jak wiadomo — na wspólnym zakupie towarów wprost od fabrykanta i na podziale zysków pomiędzy członków kooperatywy w stosunku do poczynionych w ciągu roku zakupów. I w tych jednak zacząlkach działalności handlowej widzimy ogniki nowej pracy, która zmierzała najpierw do usunięcia zbyt jaskrawego wyzysku i uwolnienia się od dotychczasowych pośredników.

Pierwsze sklepiki kółkowe, choć one nie były jeszcze sklepami współdzielczymi, stanowią nową erę w stosunkach handlowych wsi galicyjskiej. Pojawiła się bowiem na wsi instytucya, której założeniem nie był zysk jednostki, gromadzony choćby kosztem wyzysku i zdrowia bliźniego, ale dobro społeczne, interes tych, którzy kupowali i płacili tj. konsumentów. Odrazu też — nawet przeciw tym nikłym sklepom społecznym T. K. r. — rozpoczęła się zażarta walka ze strony zorganizowanych pośredników, którzy przerazili się nowym konkurentem, wykazującym ludziom, że dane produkty można nabyć lepiej i taniej, a przedewszystkiem w praktyce wskazującym, że zorganizowany spożywca może się wogóle bez pośrednika obejść i sam siebie obsługiwać.

Myśl współdzielcza torowała sobie drogę na wieś powoli i mozolnie, pokonując po drodze całe góry trudności. Kultura handlowa w naszym narodzie była zawsze bardzo niska, od wieków daliśmy się w tem wyręczać innym, którzy też nasz kraj handlowo zupełnie opanowali. My jesteśmy właściwie pierwszem pokoleniem, które bierze się — zwłaszcza na wsi na seryo do handlu. To też wskutek naszego dotychczasowego nieuctwa i braku zainteresowania się handlem musimy się uczyć od samych początków, musimy płacić nieraz drogo za tę naukę, bo jak każda nauka, tak też nauka handlowa drogo kosztuje.

Powoli jednak przełamywało się uprzedzenie wśród włościan do „łokcia i miary“. Powoli zaczęli wyrastać i z warstwy chłopskiej doskonali kupcy. Kultura handlowa — nie tyle ze szkolnej nauki, bo tej nie było, ale z doświadczenia, gromadzonego codzienną pracą, zaczęła wzrastać w warstwę chłopską. Tworzyła się nowa kultura handlowa — można powiedzieć pod palcami Tow. Kółek rolniczych, bo ono pierwsze na wieś z nowoczesną ideą handlową wkroczyło.

Widzimy też, jak z roku na rok wzrasta liczba sklepów kółkowych, mimo że niejeden trup na placu boju pozostał, widzimy, że wiele sklepów kółkowych staje po pewnym czasie na silnych nogach, staje się placówką niezależną, placówką

Zrokiem minionym zamknęliśmy trzydziestoletni okres działalności Tow. Kółek rolniczych.

Pracę naszą w tym roku wytężyliśmy przedewszystkiem w kierunku pogłębiania wszystkich gałęzi naszej działalności, która — jak to samo życie wykazuje — tak głęboko zaważyła na wychowaniu nowego typu włościanina polskiego i formie jego wytwórczej i handlowej pracy. Wychowaliśmy — można powiedzieć — nowe pokolenie włościańskie, świadome praw, które mu się należą, ale też i pomne obowiązków, które na niem ciążą. Wychowaliśmy typ włościanina solidarnego, zdolnego do zbiorowej pracy, która musi się stać fundamentem nowoczesnego wytwórstwa wsi polskiej, o ile ona chce żyć życiem samodzielnem, obywatelskiem niezależnem od kaprysów zorganizowanego kapitalizmu.

Po przez otchłań stosunków wiejskich, ten często bezkształtny chaos, dzierżgany ciemnotą i rozbiciem, biedą i krzywdą, bezradnością i bohaterskimi wysiłkami jednostek — wije się dziś jasny strumień pracy, ujętej w łożysko świadomej organizacyi. Do tego strumienia spływają boczne dopływy jednostkowych wysiłków, które rodzi z każdym dniem ziemia nasza, jako owoc dojrzewającego do nowych form pracy ducha ludzkiego.

Im bardziej tężeje i krystalizuje się nasza praca, przybierając zdecydowane formy, tem większa odpowiedzialność spada na Zarząd główny za przyszłość tej pracy. W assocyacyi luźniejszej można łatwiej naprawiać błędy, które życie wyłania, w assocyacyi o ustalonych formach prawnych, fałszywa teoretycznie zasada może się stać klęską dla całej działalności Towarzystwa.

Zarząd główny zdawał sobie doskonale sprawę z tego, że po trzydziestoletniej działalności, nadeszła dla Tow. Kółek rolniczych pora, kiedy musi działalność swą oprzeć na trwalszych formach prawnych. Dotyczy to zarówno działalności rolniczej, ale przedewszystkiem działalności handlowej, która po pierwszym okresie rozwoju — musi przybrać formy, ogólnie obowiązujące. Transakcye handlowe Tow. Kółek rolniczych idą dziś w cyfry milionowe. Setki ognisk organizacyjnych pracują w tym kierunku, krociowe kapitały są już w przedsiębiorstwa handlowe zaangażowane, dziesiątki tysięcy członków uczestniczy w kooperatywie handlowej Kółek rolniczych.

Taki olbrzymi aparat ludzi i środków wymaga dla sprężystego i harmonijnego funkcyonowania większej niż dotąd centralizacyi ideowej i materyalnej. Nie dlatego, aby czemkolwiek krępować rozwój i działalność pojedynczych ogniw organizacyjnych, którym Zarząd pozostawiał i pozostawiać będzie zawsze autonomię jak najdalej idącą, ale dlatego, aby przez mocniejsze prawne związanie pomnożyć potęgę całej organizacyi a przedewszystkiem jej poszczególnych ogniw, rozrzuconych po całym kraju.

W ten sposób w tym roku — może szczęśliwie, że to się dzieje u progu nowego trzydziestolecia — Tow. Kółek rolniczych wkracza w ten okres, który niektórzy członkowie i krytycy chcieli przyspieszyć — w okres wytwarzania nowych narządów pracy, ujętych w ramy obowiązującego ustawodawstwa stowarzyszeniowego. „Luźność“ organizacyi Kółek rolniczych jest już od długiego czasu przedmiotem nieraz nawet bardzo surowej krytyki ze strony ludzi mało liczących z warunkami terenu, z uświadomieniem ludności i z tym doniosłym pewnikiem, który powiada, że w pracy kooperatywnej lepiej przygotować umysły, lepiej wyrobić ludzi, a potem dopiero do zrealizowania zamierzonego programu przystąpić. Wiemy o tem dobrze z praktyki, jaką klęską w naszem budzącym się ruchu współdzielczym są trupy padłych po drodze stworzyszeń. Zatruwają one powietrze nieraz przez lata całe, budzą niedowierzanie do całej idei kooperatywnej, wogóle zniechęcają ludzi do assocyacyi, demoralizują nawet zdrowe organizacye, szerząc depresyę i brak wiary w lepszą przyszłość, którą dobra kooperatywa zawsze przynosi.

Bo tak częstej u nas niestety śmiertelności organizacyi kooperatywnych nie genialna idea jest winna — ale brak umiejętnych i przygotowanych tworów — jak się u nas pospolicie mówi „brak ludzi“.

Dlatego też Zarząd główny, trzymając poniekąd rękę na pulsie świadomości włościaństwa naszego — z pewną nieustępliwością odnosił się do wprowadzania form, które jeszcze nie miały należytego odpowiednika w życiu. Bo czasem najlepsze, najpiękniej teoretycznie zbudowa-

ne dzieło idzie w gruzy, dlatego tylko, że je nie w porę zbudowano.

W roku ubiegłym Zarząd główny przyszedł do przekonania, że pora reform jest dojrzała, bo nabrzmiała nowem życiem treść — nowych form domaga się, i te formy zapoczątkował.

Omówimy je bliżej w dalszych ustępach, bo przedtem zdać sobie należy sprawę z tego, jak się przedstawia sama organizacya Tow. Kółek rolniczych i jej rozrost w minionym roku sprawozdawczym.

Daty podane szczegółowo na innem miejscu dowodzą, że rozrost organizacyi kółkowej postępuje normalnem tempem w dalszym ciągu. Za ubiegły rok sprawozdawczy przedłożyło sprawozdanie roczne z czynności 1606 Kółek rolniczych a ogólna ilość członków Kółek rolniczych zaopatrzonych w legitymacye imienne, doszła do 69·040.

Dodając te cyfry do zestawienia podanego w ustępach poświęconych trzydziestoleciu — otrzymamy całość rozwoju organizacyi Tow. Kółek do roku minionogo. Widzimy, że postęp w trzeciem stadyum rozwoju, idzie normalnie bez niespodzianek i skoków, bo na płaszczyźnie stałych i normalnych rozwojów niespodzianki są wogóle wykluczone.

Z przyrostem członków i Kółek narasta też poczucie i świadomość odpowiedzialności, jaką przynależność do Tow. Kółek rolniczych za sobą pociąga. Cyfry, wykazujące ilość Kółek, poczuwających się do obowiązku zdawania dokładnych sprawozdań Zarządowi głównemu i przyrost tych Kółek w roku ubiegłym — dalej suma wkładek złożonych przez Kółka, jako członków wspierających Tow. Kółek rolniczych — reprezentują tę sumę świadomości obowiązków i odpowiedzialności wobec całej organizacyi, jaka dziś organizacyę Kółek rolniczych przenika. Sprawność wykonawcza Kółek rolniczych jest z roku na rok większa. Zarówno Zarządy miejscowe, samych Kółek jakoteż związanych z nimi organizacyi (sklepików i straży pożarnych) funkcyonują coraz lepiej, a znaczny procent prowadzi swe dzieło bez zarzutu. Zainteresowanie się tak sprawami samego Kółka, jakoteż sprawami całego Towarzystwa jest coraz większe. Wyrabia się ambicya i szlachetne współzawodnictwo na tle wzorowego prowadzenia Kółka. W coraz liczniejszych Kółkach zaznacza się rozumna dążność do podziału pracy, która jest podwaliną nowoczesnej pracy organizacyjnej.

Wogóle obok rozszerzania się terenu pracy kółkowej przez powstawanie nowych Kółek — zaznacza się wszędzie pomnażanie się treści tej pracy, oraz wydoskonalanie się wewnętrznej sprawności, przychodzącej zawsze ze zrozumieniem mechanizmu nowoczesnego życia gospodarczego.

A teraz co do samej treści pracy.

W głównej gałęzi pracy kółkowej tj. w rolnictwie zaznaczył się w roku sprawozdawczym postęp znacznie większy, aniżeli w latach ubiegłych. Jest to wynikiem rozwinięcia większej ekspanzyi ze strny Zarządu głównego — dzięki subwencyom traktatowym, przez c. k. rząd centralny udzielonym. Mimo to zapotrzebowanie masy ludowej, w Kółkach zorganizowanej, nie zostało wcale pokryte. Zdołano tylko nadrobić wielkie deficyty lat dawniejszych, kiedy to Zarząd główny wskutek braku funduszów musiał odmawiać najbardziej naglącym potrzebom, bo nie było ani sił ani środków do ich urzeczywistnienia.

Stosunki w roku ubiegłym znacznie się poprawiły, ale do zaspokojenia wszystkich potrzeb, które wyłania życie i świadomi ludzie, jest jeszcze bardzo daleko.

Szczegółowe cyfry odnośnych działów wykazują, że praca Tow. Kółek rolniczych nad podniesieniem produkcyi rolniczej dała dobre i zdrowe rezultaty. Teoretyczne wskazówki, udzielane na kursach lub nabyte z książek, wydawnictw, „Przewodnika Kółek rolniczych“ znajdują coraz liczniejsze zastosowanie i — co ważniejsza — zastosowanie uwieńczone prawie zawsze pomyślnym skutkiem, o czem świadczą pisma, stosowane do Zarządu głównego lub drukowane w „Przewodniku Kółek rolniczych“. W ten sposób nabyte doświadczenie utrwala się, rozszerza się na inne gospodarstwa i zwolna obejmuje całą okolicę, która nieraz w typie produkcyi zmienia zasadniczo swoją fizyognomię. Przytem zauważyć można tę tak naturalną a zbawienną ostrożność, która charakteryzuje rolnika. Żadnych „nowin“ nie wprowadza się już na ślepo, pod wpływom pierwszego impulsu. Każdą prawie „nowinę“ przepuszcza się najpierw przez pole doświadczalne, wypróbowuje się przy kontroli ogółu jej wartość, a dopiero po stwierdzeniu jej niewątpliwych korzyści utrwala się jako nowy nabytek, nie stający się wcale własnością jednostki, ale własnością ogółu kółkowców, a nawet ogółu gminy i okolicy.

W ten sposób zwolna i ostrożnie postępuje rugowanie starych metod uprawy roli, starych nasion i zbóż, starych nałogów użytkowania obornika. W ten sposób wypróbowuje się wartość nawozów sztucznych i sposoby ich stosowania. Jakkolwiek doświadczenia odbywają się indywidualnie na pojedynczych gospodarstwach — te jednak nabyte doświadczenie staje się własnością społeczną. To właśnie nadaje tej gałęzi pracy charakter zbiorowego doświadczenia, uzyskanego przy znaczniejszej oszczędności pracy.

Charakter zbiorowości kooperatywy rolniczej naznacza się także w nabywaniu i stosowaniu narzędzi i maszyn rolniczych, które z każdym rokiem w coraz znaczniejszej liczbie wędrują na wieś i świadczą o zrozumieniu wartości cywilizacyjnej maszyn i narzędzi które robią lepiej i taniej, oraz oszczędzają czas i wkładane siły. Maszyna zaś jako narzędzie wytwarzania, zmienia mimowoli człowieka, sposób jego myślenia, a zmniejszając czas pracy i wysiłek, pozostawia rolnikowi więcej czasu do odpoczynku i samokształcenia się.

Obok maszyn indywidualnie nabywanych

i używanych, oraz własność prywatną stanowiących, pojawia się maszyna (najczęściej droższa i bardziej skomplikowana) jako narzędzie wspólne, tak co do praw własności, jakoteż co do jej stosowania. Jestto zjawisko w spółczesnym procesie ekonomicznym niezmiernie charakterystyczne. Pozwala on stanąć drobnej własności na tym samym poziomie wydoskonalonej techniki, na jaką pozwolić sobie może własność większa, z wykluczeniem jednak tego, co charakteryzuje gospodarkę kapitalistyczną tj. pracy najemnej. W drobnej własności każdy gospodarz jest twórcą samodzielnym i na swoim własnym zagonie, a przez zbiorowe stosowanie narzędzi pracy, staje na najwyższym poziomie rolniczej techniki.

System uspołeczniania narzędzi produkcyi jednak przy zachowaniu odrębnych warsztatów pracy zapoczątkował się już w Kółkach rolniczych i staje się zwolna nowem zjawiskiem społeczno-gospodarczem o daleko idących tendencyach przyszłościowych. Że zjawisko to jest żywotne, stwarzane nie sztuczną drogą, ale koniecznością ekonomiczną, o tem świadczą stale podnoszące cyfry narzędzi zakupowanych i stosowanych zbiorowym sposobem. Spodziewać się należy, że zjawisko to zyskiwać będzie z biegiem lat coraz więcej na swej rozlewności, bo odpowiada prawom życia i nowoczesnej techniki, odpowiada też zupełnie teoretycznym założeniom kooperatywy rolnej.

W sprawie hodowli bydła Zarząd główny musiał się z konieczności ograniczyć do nauki teoretycznej, ponieważ nie rozporządza zupełnie materyałym hodowlanym. Z biegiem lat ludność włościańska nauczyła się cenić kursy weterynaryjno hodowlane Kółók rolniczych, czego dowodem coraz liczniejsze uczestnictwo na tych kursach i powszechne zainteresowanie, jakie one wszędzie budziły. Jakkolwiek kursów tych odbyło się w roku sprawozdawczym 23, nie zaspokoiły one nawet drobnego procentu zgłoszeń z najrozmaitszych okolic kraju.

Celem oparcia hodowli bydła na trwalszych podstawach w Zarządzie głównym rozważana jest od dłuższego czasu myśl tworzenia włościańskich Spółek hodowlanych przy Kółkach rolniczych. Spółki takie, jako stowarzyszenia zarejestrowane z ogr. poręką okazały się gdzieindziej bardzo praktyczne — a przez ogarnięcie akcyi handlowej, której rozwój w tym kierunku idzie, stworzyło się dla tak ważnej gałęzi produkcyi, jak hodowla bydła, ustalonę formy prawne, któreby akcyę hodowlaną i handlową wprowadziły ład i porządek.

Działalność handlowa Tow. Kółek rolniczych weszła w roku bieżącym w nową fazę rozwoju przez powołanie do życia Związku ekonomicznego Towarz. Kółek rolniczych. Jest to urzeczywistnienie dawno zamierzonej idei, którego domaga się olbrzymi rozwój agend handlowych Tow. Kółek rolniczych. Dotychczasowe formy prawne, obracające się w ramach statutu Towarzystwa, nie wytrzymują już tego ciężaru, jaki spoczywa na handlowych organizacyach Kółek rolniczych. Obrót handlowy tych organizacyi idzie już w miliony rocznie. Dotychczasowy aparat handlowy okazuje się niedostateczny, rozwój agend przerasta już samą organizacyę. Niektóre składnice urosły już w potężne instytucye handlowe i torują same sobie drogę, pozbawiając się mimowoli tego potężnego wpływu wobec producentów i dostawców, jaki daje całość organizacyi, reprezentująca dziesiątki tysięcy konsumentów. Wspólny interes naszych instytucyi handlowych wymaga koniecznie, aby zachowując swą odrębność i autonomię — na zewnątrz występywały jako jedna solidarna całość i aby fabrykant czy pośrednik w transakcyach handlowych miał do czynienia tylko z jedną centralą Bowiem tylko wtedy wszystkie nasze instytucye handlowe będą miały zabezpieczone te korzyści, jakie przyznawane są olbrzymiemu konsumentowi.

W ten centralistyczny na zewnątrz sposób są zorganizowane wszystkie wielkie kooperatywy spożywcze za granicą i to jest zasadnicza podstawa ich ogromnego rozwoju. Związek ekonomiczny, jako centralna instytucya handlowa Kółek rolniczych spełni to zadanie i w ten sposób stworzy nową fazę rozwoju działalności handlowej Kółek rolniczych.

Przed „Związkiem ekonomicznym“ otworzy się równocześnie inny niezmiernie doniosły teren pracy. Przez centralizacyę kapitałów kółkowych instytucyi handlowych a przedewszystkiem składnic, Związek uzyska siłę finansową, którą będzie mógł zużytkować w kierunku kooperatywy wytwórczej, która wszędzie się pojawia w fazie, gdy kooperatywa spożywcza osiągnęła już potężny rozwój i ma falangę zapewnionych stałych odbiorców. Organizacye handlowe Kółek rolniczych są dotąd zdane na dostawy prywatnych wytwórców, produkujących wedle kapitalistycznego systemu pracy. Z czasem będzie kooperatywa spożywcza sama wytwarzać dla siebie względnie dla swych członków i w ten sposób spełni się najwyższy ideał kooperatywy: wytwarzanie dla siebie w swoim własnym zakresie pracy. Przez takie współdzielcze wytwórstwo dokonywać się będzie zasadniczy przewrót w systemie produkcyi, podważone zostaną podstawy wszechpotężnego, a obcego nam kapitalizmu a w dziedzinie produkcyi stanie się czynnikiem decydującym ten, który cały współczesny gmach produkcyi utrzymuje t. j. spożywca.

To są oczywiście dalekie cele koncentracyi sił i kapitałów za pośrednictwem „Związku ekonomicznego“. Dążąc do tego wielkiego ideału „Związek ekonomiczny“ będzie powoływał do życia nowe instytucye ekonomiczne, będzie tym instytucyom dostarczał soków żywotnych, w miarę możności i potrzeby będzie wspierał finansowo każdą gałąź pracy kółkowej, która dziś często dlatego kuleje, że Towarzystwo Kółek rol-

niczych niema własnych zasobów pieniężnych, któreby mogło przeznaczać na rozwój i stwarzanie wszelkich żywotnych placówek zbiorowej pracy.

W ten sposób „Związek ekonomiczny“ jako centrala handlowo-finansowa Tow. Kółek rolniczych stanie się nową podstawą działalności handlowej Kółek rolniczych, a równocześnie źródłem ożywczem dla całości pracy.

To są dążenia przyszłości, którą powolną i mozolną pracą trzeba będzie stworzyć.

O ile chodzi o działalność w formach dotychczasowych w roku sprawozdawczym — to rozwój jej — jak to wykazują szczegółowe cyfry — jest na każdym kroku widoczną. Liczba sklepów Kółek rolniczych wynosiła w roku sprawozdawczym 946 z tego we własnym prowadzonych zarządzie 490, wydzierżawionych 456.

Towary znajdujące się w sklepach Kółek rolniczych, ubezpieczono od ognia na 1,225·990 K. Własne budynki Kółek rolniczych przedstawiają wartość 1,325·064 kor.

Kapitał zakładowy włożony w przedsiębiorstwa handlowe Kółek rolniczych, wzrósł w r. spraw. o 42·043 i wynosi kor. 12,580.556.

Obrót handlowy za pośrednictwem Zarządu głównego wynosił w r. 1911 K. 572·312. Jest to suma — jak na nasze stosunki olbrzymia, nie wykazująca jednak całego obrotu handlowego instytucyi handlowych Kółek rolniczych. Cały obrót wynosi dziś z pewnością około 20 milionów koron. Cyfra ta reprezentuje olbrzymi już dziś wpływ kooperatywy kółkowej na stosunki wiejskie, opanowane dotąd w zupełności przez gospodarkę mniejszych lub większych pośredników.

Obok bezpośredniego wpływu na stosunki handlowe wsi naszej wywiera organizacya handlowa T. K. R. nie dający się ująć w cyfry, ale mimo to niezaprzeczony wpływ pośredni. Konkurując z prywatnemi przedsiębiorstwami niższemi cenami, lepszym i zdrowszym towarem, sklepy Kółek rolniczych zaoszczędzają ludności rolniczej miliony rocznie; walczą z niechlujstwem spożywczem i uczą ludność praktycznie hygieny spożywczej, która jest jednem z najważniejszych współczesnych zagadnień życia społecznego.

Na tę moralną i zdrowotną stronę nie zwraca się u nas zazwyczaj uwagi, a przecież oszczędzanie zdrowia społecznego, tego największego skarbu ludzkości, jest sprawą wcale nie mniejszej wagi, aniżeli oszczędność w wydatkach na konsumcyę.

Obok handlowej kooperatywy spożywczej rozwija się od kilku lat w łonie Tow. Kółek rolniczych zbyt materyału rzeźnego z pominięciem pośrednictwa. Bardzo żywotną okazała się ta działalność w zbycie nierogacizny. W ubiegłym roku sprowozdawczym sprzedano za pośrednictwem organizacyi handlowej przy Zarządzie głównym 45·391 sztuk nierogacizny za sumę kor. 3,532·065·24. W stosunku do ogółu sprzedawanego w naszym kraju materyału jest to procent stosunkowo mały, ale znaczenie samego faktu istnienia takiej organizacyi jest ogromne. Ludność włościańska, oddana dotąd zupełnie na zbytu przez prywatnych handlarzy, zaczyna poznawać nowe formy zbiorowego zbytu materyału rzeźnego, uczy się nowoczesnego handlu bydła, zapoznaje z cenami wielkoświatowemi, nabiera ostrożności przed oszustwami, które w dziedzinie zbytu bydła są dotąd obowiązującą normą. Wogóle pod wpływem działalności organizacyi zbytu bydła zaczynają zanikać patryarchalno-rabunkowe formy zbytu bydła, a na to miejsce wkraczają nowe metody, w których muszą się trzymać nawet ci, którzy organizacyi handlowej wojnę na śmieć i życie wypowiedzieli tj. prywatni handlarze.

Dzisiejsza forma zorganizowanego zbytu bydła, forma prawnie luźnia, jest formą przejściową, która zwolna przekształcaną być musi na formę pod względem prawnym i handlowym bardziej ustaloną. Ku temu Zarząd główny Tow. Kółek rolniczych stale zmierzą. Ważnym krokiem w tym kierunku jest utworzenie przez wszystkie większe Towarzystwa rolnicze, przy współudziale rządu i instytucyi bankowych, Gal. Spółki zbytu bydła i trzody chlewnej“, jako centrali finansowo-handlowej dla całego kraju. Do tej Spółki należy także Tow. Kółek rolniczych, które uważa za swój obowiązek organizować producentów u dołu, nadać powstającym organizacyom formę stowarzyszeń zarejestrowanych, objąć zakresem działania zarówno hodowlę, jakoteż zbyt przy pomocy Spółki zbytu bydła i trzody chlewnej i w ten sposób zmodernizować produkcyę i zbyt bydła krajowego, którego eksport poza granice kraju reprezentuje bardzo poważną cyfrę w ogólnym bilansie krajowym.

Zarząd główny nie spuszczał też z oka sprawy zorganizowanego zbytu jaj za pośrednictwem „Spółki zbytu jaj“ we Lwowie i dokładał starań, aby Kółka rolnicze i składnice w własnym interesie towar swój przez spółkę zbytu jaj sprzedałały.

Rozpatrując krytycznem okiem całokształt działalności handlowej Kółek rolniczych, Zarząd główny może bez żadnej przesady stwierdzić, że z pomiędzy handlowych kooperatyw w naszym kraju kooperatywa kółkowa jest niezaprzecznie najżywotniejsza. Ludność włościańska, przyzwyczajona ciężką pracą do realnego myślenia, rozwiązała w naszym kraju szereg zagadnień, nad któremi się gdzieindziej biedzą teoretycznie i wykazało na niektórych polach zdumiewające rezultaty pracy. Kółkowy handel współdzielczy, to nie próba ani zjawisko przelotne. To jest praca, korzeniami głęboko wrosła w ziemię naszą, w stosunki nasze, a co ważniejsze w umysły naszej ludności.

To jest praca, która ma za sobą wielki dorobek, znakomite rezultaty i owoce. To jest niezaprzeczenie wielki, trwały i niezniszczalny dorobek

naszej kultury narodowej, który przekazany zostanie pokoleniom następnym.

Postęp pracy Tow. Kółek rolniczych zależy zawsze od uświadomienia ludności, której wykonanie pewnego zbiorowego dziełu w udziele przypadnie.

Dlatego na pracę uświadamiającą kładł zawsze i kładzie nieustannie Zarząd główny uwagę, jako na pracę warunkującą wykonanie wszystkich działań praktycznych. Zarząd główny bierze zawsze za punkt wyjścia zasadę, że tylko idea w mózgach i świadomości ludzkiej dojrzała może być w czyn wprowadzona.

Jakkolwiek działalność Towarzystwa Kółek rolniczych cieszyła się zawsze i cieszy się bezustannie niezmierną sympatyą wszystkich Towarzystw oświatowych, które tak pięknie u nas się rozwijają, to jednak są pewne działy oświaty, które tylko przez fachowe organy T. K. R. mogą być z dodatnim skutkiem propagowane i przez nikogo innego nie mogą być zastąpione.

Szerzenie oświaty fachowej wymaga fachowej wiedzy, bo na tle tej oświaty mają wyrastać nowe czyny i dzieła praktyczne. Dyletantyzm w tych sprawach jest w wysokim stopniu szkodliwy, bo budzi nieufność do fachowej wiedzy wogóle. Pozostawiając więc oświatę ogólną innym instytucyom, Zarząd główny otaczał stałą opieką szerzenie oświaty fachowej tak przez urządzanie kursów w zakresie działania Zarządu głównego jakoteż Zarządów powiatowych oraz nawoływując bezustannie do pogadanek, odczytów, wycieczek, przez samych włościan urządzanych. Materyału myślowego dostarczał Zarząd główny członkom Kółek przez zasilanie bibiotek kółkowych, które prawie przy każdem Kółku istnieją, przez podejmowanie własnych wydawnictw, których dotąd wyszło numerów 58, traktujących o różnych dziedzinach wiedzy rolniczej, a wreszcie przez wydawnictwo własnego fachowego organu peryodycznego „Przewodnika Kółek rolniczych“.

Z biegiem lat stał się „Przewodnik« ideowym organem »Kółek rolniczych“.

Z każdego listu i z każdego artykułu wyczuć można głęboką sympatyę i miłość, z jaką się nasze włościaństwo do swego „Przewodnika“ odnosi; on jest tem zwierciadłem, w którem się odbija bujnie pulsujące życie Towarzystwa Kółek rolniczych. On jest powiernikiem włościaństwa naszego, nauczycielem, siewcą nowych idei i nowych pomysłów, które stają się własnością ogółu. On jest tym ideowym łańcuchem, który całą organizacyę i owe rozprószone wysiłki, trudy i doświadczenia, podejmywane w całym kraju, łączy w jedną wielką ideową całość.

To też naturalną jest rzeczą, że treść »Przewodnika“, zwłaszcza dzięki tak obfitemu współpracownictwu włościan samych, ulepsza się z każdym rokiem, staje żywotniejsza, coraz silniej związana z tą ziemią, na której się trud naszej współdzielczej pracy dokonuje — zaczem idzie wzmagane się poczytności naszego organu, który niemal już do każdej wsi naszej dociera.

Odrębny formalnie dział ze względu na jej nowość stanowi praca organizacyjno-oświatowa wśród kobiet wiejskich. Wynagrodzone są obficie trudy Zarządu głównego na tem polu podejmowane. Kursy urządzane przez Zarząd główny, — ogółem odbyło się ich w 1901 r. 6 — wydały już setki świadomych gospodyń, przygotowanych nietylko do swojej pracy zawodowej — ale do szerokiego życia obywatelskiego, dla którego w społeczności niewieściej dotąd miejsca nie było. Te uświadomione gospodynie-„kursistki“ stają najgorliwszemi propagatorkami nowej pracy, pokazują naocznie jej wartość, opartą na rozszerzonym horyzoncie umysłowym. W chwili, gdy kwestya kobieca staje na porządku dziennym gorączkowych rozpatrywań teoretycznych i praktycznych dążeń do t. zw. „równouprawnienia“ — T. K. R. rozpoczęło tę pracę od równouprawnienia kobiet pod względem myślowym. To zdaje się najprędzej do celu nas zaprowadzi, bo skoro kobieta stanie obok mężczyzny jako świadomy dróg swoich współtwórca, to sprawa będzie tem samem na jej korzyść rozstrzygnięta.

Kobieta-gospodyni jest w gospodarstwie rolnem współpracowniczką i współtwórczynią losów rodziny, na której cały gmach społeczny jest zbudowany. Praca jej jest taksamo ważna, jak praca gospodarza, choćby z tego względu, że ta praca jest absolutnie niezbędną w całości. Wychodząc z tego stanowiska lekceważenie kobiety może być uważane tylko za objaw przesądu, który się zrodzić może na tle zupełnej nieznajomości struktury życia wiejskiego.

Z tych względów Zarząd główny będzie i nadal dokładał wszelkich starań celem uświadomienia i zorganizowania gospodyń wiejskich, bo wszakże one połowę trudu życia wiejskiego na swych barkach dźwigają.

Na ostatek wspomnieć należy pokrótce o jeszcze jednej ważnej gałęzi pracy Kółek rolniczych o organizacyi straży pożarnych Kółek rolniczych. Zrodzone z idei samopomocy, z trudnych początków urosły one dziś w potężną organizacyę. Liczba straży pożarnych Kółek roln. wynosiła w r. sprawozdawczym 396. Liczba członków w tych strażach zorganizowanych wynosiła w tymże roku 6·867. Przy nikłości organizacyjnej naszego społeczeństwa jest to cyfra potężna, tem potężniejsza, że straże pożarne Kółek rolniczych ujęte są w silne organizacyjne karby, przepojone obywatelską dyscypliną i karnością, bez której straże pożarne istnieć nie mogą.

Wiele milionów majątku krajowego uratowały te straże przed zniszczeniem żywiołu, wiele karności i obowiązkowości w życie obywatelskie wprowadziły. To są oczywiście wartości nieważkie, ale cena ich czasem niezmierzona, bo na tej dyscyplinie duchowej, która urabia całego człowieka, niejedno wielkie dzieło społeczno-gospodarcze zbudowane zostało.

Taką jest wartość moralno-obywatelska straży pożarnych poza obowiązkami do których są organizacyjnie powołane. Zarząd główny do tej pracy przykłada wielką wagę; w ubiegłym roku urządzono 10 kursów powiatowych, na których wykształciło się fachowo 234 uczestników. Oni ideę współdzielczą, opartą na samopomocy i liczeniu na samym sobie, pchną dalej naprzód.

W ten sposób przeszliśmy wszystkie ważniejsze działy pracy Towarzystwa Kółek rolniczych, zatrzymując się tylko na najważniejszych momentach, kierunkach i tendencyach pracy zbiorowej. Pomniejsze gałęzie i szczegóły tej pracy — mozolnie zebrane, znajdują się w opracowaniu działów szczegółowych.

Kto nie cofnie się przed drobnym trudem zapoznania z tą naszą pracą, i jej szczegółami ten stwierdzić musi że:

Na całej płaszczyźnie, na której przypadło działać Tow. Kółek rolniczych *postęp jest znaczny* i stwierdzony faktami;

że praca ta dokonuje się w swoich najdrobniejszych szczegółach wedle *jednolitej zasady* i wedle jednolitego *planu*, co działalności naszej nadaje wartość trwałą i niespożytą;

że wreszcie praca ta opromienioną jest blaskiem wielkiej, twórczej, całością stosunków społeczo-gospodarczych wstrząsającej *idei współdzielczej*, która przyszłość narodu buduje na wyzwolonej i zorganizowanej sile masy ludowej.

Zarząd główny staje przed społeczeństwem w poczuciu pełnej świadomości, że nie zakopał powierzonego mu talentu i że — w miarę sił i środków — spełnił swój obowiązek.

Czy spełnił dobrze i na pożytek narodu, niech na podstawie przedłożonych wyników osądzi samo społeczeństwo.

I.

Sprawozdanie z czynności Zarządu głównego.

A) Sprawy ogólne.

I. Stan obecny Towarzystwa.

Organizacye lokalne.

Stan liczebny żywotnych organizacyi lokalnych Towarzystwa przedstawia się następująco:

Jak dział III. sprawozdania wykazuje, dopełniło obowiązku przepisanego statutem i przedłożyło sprawozdanie za 1911 r. . . .	1606
do tego doliczyć należy z Kółek rolniczych zawiązanych w drugiej połowie 1911 r., które nie były zobowiązane do przedłożenia sprawozdania rocznego	40
razem stan z końcem 1911 r.	1646
W r. 1912 zawiązało się w czasie od 1 stycznia do 31 maja	92
istnieje więc obecnie należycie zorganizowanych Kółek rolniczych . . .	1738

Jak corocznie, tak i w bieżącym roku bierzemy w rachubę tylko te Kółka rolnicze, które istnienie swe stwierdzają przedłożeniem sprawozdania rocznego na wydanym przez Zarząd główny formularzu.

Daty pod tym względem z ostatniego dziesięciolecia, wykazujące stały postęp, tak się przedstawiają:

Sprawozdanie roczne z czynności przedłożyło.

za rok 1902 — 952 Kółek rolniczych
„ „ 1903 — 972 „ „
„ „ 1904 — 1094 „ „
„ „ 1905 — 1189 „ „
„ „ 1906 — 1235 „ „
„ „ 1907 — 1295 „ „
„ „ 1908 — 1340 „ „
„ „ 1909 — 1470 „ „
„ „ 1910 — 1536 „ „
„ „ 1911 — 1606 „ „

Związki powiatowe.

Kółka rolnicze są zorganizowane w *Związki powiatowe* w 48 powiatach pod kierownictwem wybranych Zarządów powiatowych. W 17 powiatach wykonują opiekę i kontrolę nad Kółkami rolniczemi *Delegacye powiatowe*, mianowane przez Zarząd główny. W 11 powiatach nie istnieją dotąd ani Zarządy powiatowe, ani Delegacye; Kółka rolnicze tych powiatów stoją na razie pod bezpośrednim nadzorem Zarządu głównego. Szczegóły o organizacyach powiatowych zawiera dział II. niniejszego sprawozdania.

Związek krajowy.

Na czele Krajowego Związku Kółek rolniczych stoi Zarząd główny Tow. Kółek rolniczych, w skład którego wchodzą delegaci władz i instytucyi krajowych, oraz członkowie z wyboru. Okres urzędowania obecnego Zarządu głównego rozpoczął się w roku 1911 po wyborach dokonanych na Ogólnej Radzie w Przemyślu.

Członkowie zwyczajni.

Członków zwyczajnych, z których każdy należeć musi do jednego z istniejących Kółek rolniczych i zaopatrzony być musi w imienną legitymacyę, wydaną przez Zarząd główny a doręczoną przez Zarząd miejscowego Kółka rolniczego, liczyło Towarzystwo według zeszłorocznego sprawozdania z zestawieniem po dzień 31-go maja 1911 r.	55.801
do końca roku przybyło	4.822
Stan z dniem 31 grudnia 1911	60.623
Do chwili wyjścia sprawozdania z druku, to jest do 20 maja 1912 wydano dalszych kart legitymacyjnych	8.417
Należy więc do Towarzystwa Kółek rolniczych, członków posiadających legitymacye na trzechlecie 1911—1913	69.040

Członkowie zwyczajni opłacają wkładki roczne do Kasy miejscowego Kółka rolniczego w wysokości ustalonej przez Ogólne zebranie tegoż Kółka. Przeciętna wysokość wkładki rocznej wynosi 1·20 K. Członkowie zwyczajni wpłacili do kas Kółek rolniczych, w r. 1911 tytułem rocznej wkładki razem kwotę 64.497 koron.

Do kasy Zarządu głównego Towarzystwa nie opłacają członkowie zwyczajni żadnych wkładek. Co trzy lata jedynie zobowiązani są zaopatrzyć się w kartę legitymacyjną, za którą uiszczają należytość 10 hal. od karty.

Członkowie uczestnicy.

Członkowie uczestnicy, przyjmowani przez Zarządy powiatowe i opłacający wkładkę 2 koron rocznie do kasy organizacyi powiatowej, wprowadzeni zostali przy zmianie statutu uchwalonej na XI. Ogólnej Radzie w Krakowie w 1909 roku.

Statystykę członków - uczestników prowadzą Zarządy powiatowe, dlatego dokładnych dat o ich liczbie podać nie możemy. Zaznaczyć jedynie możemy, że zaledwie kilka Zarządów powiatowych podjęło starania o werbowanie członków-uczestników. Najwięcej członków-uczestników liczy Związek powiatowy przemyski, bo 105.

Członkowie wspierający.

Członkowie wspierający, przyjmowani przez Zarządy powiatowe i przez Zarząd główny, opłacają wkładkę roczną (w kwocie conajmniej 8 K) do kasy Zarządu głównego. Połowa jednak tych wkładek przynależy Zarządom powiatowym. Na mocy uchwały Ogólnej Rady w Przemyślu w r. 1904 wprowadzone zostało do statutu Towarzystwa postanowienie, że każde Kółko rolnicze obowiązane jest zapisać się na listę członków wspierających Towarzystwa, a tem samem przyczyniać się do częściowego pokrycia kosztów administracyjnych organizacyi krajowej i organizacyi powiatowych.

Wkładkę członka wspierającego uiściło w roku kalendarzowym 1911:

1174 Kółek rolniczych w kwocie . . .	9254
42 instytucyi i stowarzyszeń	475
176 osób prywatnych	1490
razem . .	11219
a że według sprawozdania z r. 1910 wpływy z wkładek wynosiły	11227
zmniejszyły się przeto o	8 K

W porównaniu z rokiem 1910 uzyskaliśmy z wkładek od instytucyi i stowarzyszeń o 3 kor. więcej, od Kółek rolniczych o 183 kor. więcej, zaś od osób prywatnych o 193 kor. mniej.

Obniżenie się sumy wpływów w stosunku do r. 1910 o 8 kor. pochodzi stąd, że znaczna ilość Kółek rolniczych i osób prywatnych wpłaciła zaległą za r. 1911 wkładkę dopiero w początkach 1912 r.

Zarządowi głównemu przysługuje prawo zniżenia Kółku rolniczemu wkładki lub całkowitego od n ej uwolnienia. Kółka rolnicze spełniają jednak z roku na rok coraz sumienniej nałożony statutem obowiązek. Świadczą o tem nast pujące zestawienia wkładek rocznych członka wspierającego, opłaconych przez Kółka rolnicze od r. 1905 t. j. od pierwszego roku obowiązkowej opłaty:

w 1905 r. —	595	Kółek roln. wpłaciło	4.759 K
w 1906 r.	836	„ „ „	6.135 „
w 1907 r. —	872	„ „ „	6.449 „
w 1908 r. —	1100	„ „ „	7.871 „
w 1909 r. —	1137	„ „ „	8.611 „
w 1910 r. —	1165	„ „ „	9.071 „
w 1911 r. —	1174	„ „ „	9.254 „

Z wpływów wkładek członków wspierających Towarz. 50% przekazywano Zarządom powiatowym, które się o to odniosły; do funduszu żelaznego przekazano 30%, resztę zużytkowano na potrzeby bieżące Towarzystwa.

Wykaz szczegółowy członków wspierających podany jest w osobnym dziale sprawozdania p. t. „Spis członków.“

Członkowie założyciele.

W sprawozdaniu za r. 1910 wykazaliśmy 70 członków-założycieli. Do końca roku 1911 i w początkach 1912 r. zapisali się na ich listę: 1. Dyr. Andrzej Kędzior, poseł na Sejm krajowy. 2. Eks. Stanisław hr. Stadnicki z Krysowic. 3. Wydział Rady powiatowej w Stryju. 4. Bank rolniczy we Lwowie. 5. Dr. Mikołaj Bilik, adw. kraj. 6. Brunon Brzezicki we Lwowie.

Obecnie zatem liczy Towarzystwo 76 członków-założycieli, których wykaz osobno jest podany w dziale „Spis członków.“

Członkowie protektorowie.

Towarzystwo Kółek rolniczych nie ma obecnie żyjącego członka-protektora. Członkami protektorami byli ś. p. ks. Arcybiskup Isaak Mikołaj Isakowicz, ś. p. Bolesław Augustynowicz i ś. p. Stanisław Brykczyński.

II. Fundusze.

Własne dochody:

Na własne dochody Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych składają się następujące pozycye wpływów do kasy w roku kalendarzowym 1911.

a) Wkładki członków	11.605·95 K
b) Opłaty członków Kółek roln. za karty legitymacyjne w r. 1911	5.587·57 K
c) Zwroty Kółek rolniczych za lustracye handlowe	9.937·34 „

d) Zwroty Kółek rolniczych za zboże i ziemniaki do doświadczeń . 3.658·60 „

e) Zwroty Kółek rolniczych za koszta man. przy zakupnie . . . . . 31.378·07 „

f) Zwroty Kółek rolniczych za dróbnadany na stacye . . . . . . 200 — „

g) Opłaty straży pożarnych Kółek rolniczych . . . . 777·44 „

h) Odsetki od chwilowej lokacyi gotówki . . . . 1.492·65 „

i) Prenumerata i ogłoszenia „Przewodnika“ . . . . 17.340·84 „

k) Sprzedaż i ogłoszenia Kalendarza na r. 1911 . . . . 8.133.03 „

l) Sprzedaż ksiąg handlowych . . 2.476·36 „

m) Zwroty kosztów manip. dla organizacyi handl. materyałem rzeźnym . . . . 33.797·80 „

n) Odsetki funduszu żelaznego . . 1.300·— „

o) Sprzedaż wydawnictw . . . . 493 75 „

razem . . . 128.179·40 K

w stosunku do preliminarza na rok 1911, w który wstawiono tytułem dochodów własnych . . 74.000·— K

uzyskano więcej ponad preliminowane wpływy . . . . 54.179·40 K

Do tego jeszcze należy doliczyć wpływy roku kalendarzowego 1911, które nie mogły być objęte preliminarzem, a słusznie należą do dochodów własnych. Są nimi: wkładki członków założycieli . . . . 900·— K

i składki na dom w kwocie . . 456·19 K

Wobec tego *suma ogólna własnych dochodów wynosi 199.535·59 K., a nadwyżka w porównaniu z preliminarzem 55.535·59 K.*

Subwencye krajowe.

Na mocy uchwał Wysokiego Sejmu Zarząd główny Tow. Kółek rolniczych otrzymał na rok 1911 następujące subwencye:

a) Na koszta zakładania Kółek i ich lustracye . . . . 15.000·— K

b) Na koszta administracyjne . . . 4.000·— „

c) Na lustratorów handlowych . . 11.000·— „

d) Na praktyczne kursa handlowe . 4.000·— „

e) Na ogólne cele rozwoju roln. i handlowej działalności Kółek roln. 20.000·— „

f) Na utrzymanie i koszta 1 inspektora rolniczego . . . . 5·000·— „

g) Na utrzymanle i koszta 1 lustratora rolniczego . . . . 4.000·— „

h) Na „Przewodnika Kółek roln.“ . 3.000·— „

i) Na organizacye Zarządów pow. 27.500·— „

k) Na chomonta dla krów . . . . 800·— „

razem . . . . 94.300·— K

W stosunku do preliminarza na rok 1911, w który wstawiono kwotę 96.300·— K

uzyskano mniej o . . . . . . 2.000·— K

gdyż nie otrzymaliśmy subwencyi na kursa gospodarstwa kobiecego, na które w preliminarz na rok 1911 wstawiono . . . . 2.000·— K

Subwencye państwowe:

Od c. k. Rządu uzyskał Zarząd główny następujące zasiłki, już to wprost z c. k. Ministerstwa rolnictwa, już to za pośrednictwem c. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie i rolniczego w Krakowie.

a) Na koszta zarządu, lustracye i wydawnictwo Przewodnika Kółek rolniczych z c. k. Ministerstwa rolnictwa . . . . 30.000·— K

b) Na subwencyonowanie maszyn i narzędzi rolniczych z c. k. Ministerstwa rolnictwa . . . 10.000·— „

c) Na wzorowe gnojownie i popieranie produkcyi roślin pastewnych przez c. k. Tow. gospod. 4.500·— „

d) Na zasilanie bibliotek i czytelni Kółek rolniczych przez Komitet c. k. Tow. gospodarskiego . . 200·— „

e) Na wędrowną naukę gospodarstwa rolnego przez Komitet c. k. Tow. gospodarskiego . . 12.500·— „

f) Na wędrowną naukę gospodarstwa rolnego przez Komitet c. k. Tow. rolniczego . . . 3.500·—„

g) Na Organizacyę handlu materyałem rzeźnym . . . . . . 20.000·— „

h) Na uprawę roślin pastewnych z c. k. Ministerstwa rolnictwa przez Komitet c. k. Tow. roln. 5.800.— „

i) Z funduszów traktatowych otrzymano jako zaliczkę na r. 1910 58.000·— „

razem . . 144.500·— K

W porównaniu z odnośną rubryką preliminarza na r. 1911 . . 73.300·— K

uzyskano więcej o kwotę . . . 71.200·— K

Nadwyżka ta powstała stąd, iż wpłynęły subwencye nieprzewidziane w preliminarzu: a mianowicie:

1) część subwencyi traktatowych . 58.000·— K

2) subwencya Ministerstwa roln. na uprawę roślin pastewnych 5.800·— „

3) na organizacyę handlu materyałem rzeźnym . . . . . 10.000·— „

4) na zasilanie bibliotek . . . . 200.— K

razem . . 74.000.— K

Natomiast na premiowanie wzorowych gnojowni i wędrowną naukę gospodarstwa rolnego otrzymaliśmy, w porównaniu z preliminarzem, o 2.800 K mniej. W rezultacie nadwyżka wynosi, jak wyżej, 71.200 K.

Inne subwencye i wpływy.

Fundusze Towarzystwa zasiliły ponadto następujące instytucye i towarzystwa, udzielając subwencyi na niżej wymienione cele.

a) Towarzystwo wzaj. ubezpieczeń na cele ogólne . . . . . . 600·— K

b) Towarz. wzajemn. ubezpieczeń na organizacye ochotniczych straży 8.000·— „

c) Rady powiatowe na cele ogólne 45·— „

razem . . 8.645·— „

preliminowano . . . . 8.800·— „

uzyskano mniej o . . . . . . 155·— „

Ponieważ Rady powiatowe nadesłały tylko 45 K. — preliminowano zaś wpływy te na kwotę 200 K.

Stosunek własnych dochodów do subwencyi.

Dochody własne Towarzystwa stanowią 52% subwencyi uzyskanych od rządu i kraju razem.

Stosunek własnych dochodów do otrzymywanych przez Towarzystwo subwencyi, wyrażony w odsetkach, stale w ciągu ostatnich 7 lat wzrastał, pomimo równoczesnego wzrostu subwencyi, jak wykazuje poniżej podana tabela:

Lata	Dochody własne	Subwencye	Wzrost dochodów własnych w stosunku do roku poprzedn.	Wzrost subwencyi w stosunku do roku poprzedniego	Procentowy stosunek dochodów własnych do subwencyi
1905	28.543·94	81.590·—	—	—	35
1906	42.514·63	99·393·60	49%	22%	43
1907	62.398·08	126.540·—	47%	27%	49
1908	70.298·32	124.300·—	13%	—	57
1909	70.001·67	151.437·—	—	22%	46
1910	84.814·94	180.989.87	21%	20%	47
1911	129.535·59	247·420·—	52%	26%	52

Fundusz żelazny.

Fundusz żelazny Towarzystwa, zostający w administracyi Zarządu głównego, poczęto gromadzić w r. 1901, przelewając do niego z funduszu obrotowego wkładki członków-założycieli. Wynosiły one wtedy 2400 K. Nieznaczną te kwotę uzupełniano w następnych latach dalszymi wpływami wkładek z wydawnictwa Kalendarza oraz przekazywaniem na mocy uchwał Zarządu głównego do funduszu żelaznego części wpływów, osiągniętych z wkładek członków wspierających. Od roku 1909 na podstawie postanowień statutu, uchwalonego na XI. Ogólnej Radzie w Krakowie, obowiązany jest Zarząd główny przenosić corocznie do funduszu żelaznego oprócz wkładek złożonych przez członków założycieli conajmniej 30% wkładek członków wspierających.

Z dniem 30 kwietnia 1912 wynosi *fundusz żelazny* 40.770·74 K, powstał on zaś z następujących wpływów:

1) z wkładek członków założycieli 17.490·— K

2) z dobrowolnych opłat po 20 h. od członków Kółek z r. 1904 224·30 „

3) z 10% wkładek członków wspierających z r. 1906, dołączonych do funduszu żelaznego w myśl uchwały Zarządu głównego . 774·67 „

4) z nadwyżki z wydawnictwa Kalendarza Kółek roln. na r. 1905 61·04 „

5) z nadwyżki z wydawnictwa Kalendarza Kółek roln. na r. 1906 548·45 „

6) z odsetek dopisanych po dzień 6 maja 1907 . . . . . . 1.068·84 „

7) z 40% wkładek członków wspierających z r. 1907, dołączonych do funduszu żelaznego w myśl uchwały Zarządu głównego . 3.276·38 „

8) z 40% wkładek członków wspierających z roku 1908 na mocy uchwały jak poprzednia . . 3.915·12 „

9) z nadwyżki w dochodzie z wydawnictwa Kalendarza Kółek rolniczych na rok 1909 . . . 1.482·91 „
10) z 30% wkładek członków wspierających z r. 1909 . . . . 3.212·10 „
11) z nadwyżki z wydawnictwa Kalendarza Kółek roln. na r. 1910 840·19 „
12) z 30% władek członków wspierających z r. 1910 . . . . 3.368·34 „
13) z nadwyżki w dochodzie z wydawnictwa Kalendarza Kółek rol. na r. 1911 . . . . 1.055·12 „
14) z 30% wkładek członków wspierających z r. 1911 . . . . 3.453·28 „

razem . . 40.770·74 K

a że według sprawozdania z roku 1910 wynosił . . . . . . 36.417·46 K

przeto wzrósł o . . . . 4353·28 K

Fundusz składek.

Fundusz składek, złożonych na budowę domu Towarzystwa wynosił według zeszłorocznego sprawozdania . . . . . . 27.030·79 K

po dzień 30 kwietnia 1912 r.
powiększył się o . . . . 207·80 „

wynosi obecnie . . . . . 27.238·59 K

I ten fundusz, taksamo jak fundusz żelazny użyty został na pokrycie kosztów budowy domu. Obydwa fundusze wynoszą razem 68 009·33 K

Zamknięcie rachunków za rok 1911.

Zamknięcie rachunków kasy Zarządu głównego Tow. Kółek rolniczych za r. 1911 wykazuje:

w przychodzie . . . . 4,446.111·34 K
w rozchodzie . . . . 4,446.090·31 „

pozostałość na r. 1912 . 21·03 K

Obrót kasowy r. 1911 wynosił . . . . 8,892.222·68 K
podczas gdy w r. 1910 wynosił 2,445.635·36 K

wzrósł zatem o . . . . . 6,446.587·32 K

Dla uwidocznienia stałego wzrostu obrotów kasowych Towarzystwa podajemy poniżej odnośne zestawienia:

Rok kalendarzowy	Obrót kasowy koron	halerzy
1902	238.759	64
1903	274.969	84
1904	355.617	80
1905	337.573	78
1906	438.873	06
1907	791.803	22
1908	1,008.024	10
1909	1,695.864	90
1910	2,445.635	36
1911	8,892.222	68

Z ogólnego obrotu kasowego w r. 1911 kwota 8,071.615·43 kor. przypadała na rachunek przechodowy z Kółkami rolniczemi i ich członkami, tj. na należytości lub zadatki na towar, produkty rolnicze i trzodę chlewną za pośrednictwem Zarządu głównego dostarczone lub sprzedane. Szczegółowe wyjaśnienia agend handlowych Zarządu głównego mieszczą się w poszczególnych działach sprawozdania.

Dziennik kasowy za rok 1911 zawiera pozycyi w przychodzie 2290, w rozchodzie 4671, podręcznik wpływów kasowych 5582 pozycyi a podręcznik wpływów na rachunek przechodowy pozycyi 3402.

Szczegółowe zamknięcie rachunków, sprawdzone przez Komisyę rewizyjną, znajduje się w dziale I. Sprawozdania p. t. „Sprawozdanie z rachunków.“

III. Zarząd główny i biuro Zarządu głównego.

Skład Zarządu głównego.

Na XIII. Radzie Ogólnej w Przemyślu przeprowadzone zostały nowe wybory Zarządu głównego na trzechlecie od r. 1911 do 1914. Wykaz wybranych członków podany jest w osobnem zestawieniu na str. 17. Tutaj zaznaczamy tylko, że wśród 24 członków pochodzących z wyboru, 18 wchodziło w skład poprzedniego Zarządu głównego, a to 16, jako członków z wyboru, a 2 jako członków kooptowanych. Przez nowe wybory weszło zatem tylko 6 nowych członków w skład Zarządu głównego, a między nimi jeden, który już w poprzednich okresach wyborczych należał do Zarządu głównego.

Z 18 członków wchodzących w skład Zarządu głównego, przez delegacyę władz i instytucyi krajowych, pozostało 13 z delegatów wchodzących w poprzedniej kadencyi do Zarządu głównego. Nowo nominowanych delegatów weszło do Zarządu głównego tylko 5.

Z 6 członków, wybranych przez kooptacyę przeprowadzoną na dniu 30 grudnia 1911 r. weszło w skład Zarządu głównego pięciu nie należących do poprzedniego Zarządu głównego. Natomiast jeden z kooptowanych był poprzednio członkiem Zarządu głównego z wyboru.

Zarząd główny odbył w 1911 r. 6 posiedzeń.

Wydział wykonawczy.

Skład Wydziału wykonawczego podany jest w osobnym wykazie zamieszczonym na str. 17. Obecnie należy do Wydziału wykonawczego 22 członków, z których 5 powołano do Wydziału wykonawczego po przeprowadzonej kooptacyi na dniu 30 grudnia 1911.

Wydział wykonawczy odbył w 1911 r. 16 posiedzeń.

Delegacye Zarządu głównego.

Jako delegaci Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych należą:

Do Krajowej Komisyi dla spraw rolniczych: prezes Towarzystwa p. Artur Zaremba Cielecki.

Do Centralnego Wydziału Towarzystw rolniczych: pp. Cielecki, Dr. Dulęba, Dr. Miczyński, Adamski.

Do Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego: pp. Cielecki i Michał Plezia.

Do Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego: pp. Dr. Dulęba i Jan Babicz.

Do państwowej Rady kolejowej: p. Adamski, jako zastępca p. Maurizio.

Do państwowej Rady rolniczej wakuje delegacya po ustąpieniu p. Józefą Mikułowskiego-Pomorskiego z chwilą przeniesiena się jego do Warszawy.

Do Rady nadzorczej gal. Spółki zbytu bydła i trzody chlewnej: pp. Adamski i Jaroszyński, jako zastępca Dr. Dulęba.

Biuro Zarządu głównego.

Wykaz urzędników biura podany jest w osobnem zestawieniu p. t. „Skład Zarządu głównego i urzędników biura". Tutaj zaznaczamy tylko zmiany zaszłe od ostatniego sprawozdania.

W dziale ogólnym ustąpił z dniem 30 czerwca 1911 r. p. Jan Dąbski, który uprzednio korzystał już z dwumiesięcznego urlopu z powodu kandydowania do Rady państwa. Dnia 31 listopada ustąpił p. Konrad Mackiewicz, obowiązki jego objął p. Ludwik Świeżawski, który przyjęty został do biura 1 listopada 1911 r. Z dniem 1 maja 1912 r. ustąpił p. Karol Popiel na jego zaś miejsce przyjęto p. Eugeniusza Starschedela. Z dniem 30 września ustąpiła p. Marya Dymnicka, na miejsce której wstąpiła do biura p. Jadwiga Kolarzowska d. 19 września 1911 r. Z dniem 1 stycznia b r. przyjęty został do biura p. Zdzisław Kirchner, d. 15 kwietnia wstąpił do działu obrony pożarnej, p. Zdzisław Markowski. Z dniem 19 lipca 1911 r. przyjęty został w charakterze siły pomocniczej do prowadzenia ksiąg kasowych p. Franciszek Grzesik. Z dniem 1 września przyjęto p. Stanisława Pachulskiego również w charakterze pomocniczej siły buhalteryjnej. Do działu kursów gospodarstwa kobiecego przyjęto 20 lipca 1911 r. p. Ludwikę Daszkiewiczównę. Dnia 15 lipca 1911 r. przyjęto do biura p. Rozalię Szuplakównę, zaś 15 września 1911 r. p. Michalinę Wacykównę.

W dziale rolniczym wystąpił d. 1 kwietnia 1912 r. inspektor rolniczy p. Jan Masior. Przyjęci natomiast zostali inspektorowie rolniczy: pp. Władysław Wąsowicz 10 stycznia b. r., Tadeusz Zawadzki 1 kwietnia, Henryk Gautier 10 kwietnia, Józef Haller 1 maja. W charakterze urzędników handlowych w dziale rolniczym przyjęci zostali: z dniem 1 lutego b. r. p. Longin Izbiński, który od 1 października 1911 r. pracował w Agencyi handlowej; z dniem 1 marca b. r. p. Antoni Żochowski,

W dziale handlowym dotychczasowy starszy lustrator handlowy p. Stanisław Sadowski mianowany został inspektorem handlowym; lustrator handlowy p. Gustaw Kwiatkowski objął kierownictwo praktycznych kursów handlowych w Ciężkowicach. Przyjęci zostali w charakterze urzędników handlowych pp. Waleryan Nowicki, z dniem 1 października 1911 r. Eryk Malicki od 1 listopada 1911 r. Jan Einbacher od 28 listopada, Bruno Langer 1 grudnia 1911 r., Zofia Babiakówna 1 marca b. r., Ludmira Trzeciakowska 15 marca, Jadwiga Czerwińska 1 kwietnia i Mieczysław Ryziński 26 kwietnia. Jako praktykanci handlowi zajęci są p. Michał Krowicki od 1 grudnia 1911 r. i Franciszek Peliwo od d. 1 kwietnia 1912 r.

W Sekcyi handlu materyałem rzeźnym zajęty jest jako siła pomocnicza p. Wacław Łaszczyński od 15 października 1911 r.

Statystyka czynności biurowych.

Protokół podawczy biura wykazuje w roku 1911 57419 ekshibitów, wobec 47359 w r. 1910. Przyrost wynosi zatem 20% w ciągu roku.

W porównaniu z latami ubiegłymi protokół przedstawia się następująco:

w r. 1908 — 35.395 ekshibitów
„ „ 1909 — 42.355 „
„ „ 1910 — 47.359 „
„ „ 1911 — 57.419 „

W r. 1911 wysłano z biura Towarzystwa według szczegółowego wykazu ekspedytu i w porównaniu z latami poprzednimi:

	r. 1908	r. 1909	r. 1910	r. 1911
listów	29788	29192	43680	43680
kart koresp.	8183	8143	8536	8536
listów polec.	422	566	550	550
przek. pien.	780	2664	6668	6668
paczek	801	2314	1679	1817
druków p. op.	8365	5656	7027	8706
telegramów	215	158	184	436

Doręczono we Lwowie zą filurą do władz i instytucyi: w r. 1908 — 779; w r. 1909 — 2791; w r. 1910 — 2774; w r. 1911 — 2910. Oprócz tego przeprowadzono ekspedycyę 36 numerów „Przewodnika Kółek rolniczych", rozsyłanego w 5000 egzemplarzy.

Kronika pośmiertna.

Z grona założycieli Towarzystwa ubył w dniu 23 października 1911 r. niezapomnianej pamięci **Ks. Stanisław Stojałowski**. Położywszy razem z innymi w r. 1882 podwaliny pod budowę Towarzystwa, należał przez pierwsze dwa lata do Zarządu głównego. Sprawami Towarzystwa zajmował się zawsze bardzo żywo i z cichą radością w sercu śledził postępy i rozwój naszej organizacyi. Zasługi Jego i praca nad podniesieniem duszy włościańskiej są powszechnie znane. Zgon Jego dotknął boleśnie wszystkich, którzy biorą jakikolwiek udział w pracy nad ludem.

Z początkiem 1912 r. 2 stycznia zmarł protektor Towarzystwa śp. **Stanisław Brykczyński,** indywidualność wybitna, o bystrym umyśle i głębokiem sercu. Służył Ojczyźnie mieczem i lemieszem. Osiadłszy w naszej dzielnicy położył trwałe zasługi dla podniesienia gospodarstwa rolnego, a szczególnie tak ważnej jego gałęzi jak hodowla bydła. Niezwykłe przymioty umysłu i serca pozwalały Mu łagodzić przeciwieństwa i nakłaniać ludzi do wspólnej pracy dla dobra społecznego; Towarzystwo nasze otaczał zawsze i trwale opieką i życzliwością.

W dniu 12 lutego 1912 r. odszedł z posterunku pracy społecznej śp. **Dr. Sebastyan Stafiej,** sekretarz Zarządu powiatowego Kółek rolniczych w Krakowie. Powiat krakowski i organizacye Kółek rolniczych w tym powiecie straciły cichego, lecz niestrudzonego pracownika, który swą wytrwałością i inicyatywą posunął naprzód dzieło ekonomicznego odrodzenia ludu.

Z grona pracowników powiatowych ubył też w dniu 20 lipca 1911 r. śp. **Stanisław Borkowski,** instruktor i sekretarz samborskiego Zarządu powiatowego. Z zawodu nauczyciel starał się objąć cały powiat swą pracą wychowawczą; troskliwie dbał o każde Kółko rolnicze i tym sposobem przyczynił się znakomicie do ugruntowania organizacyi powiatowej.

W dniu 7 grudnia 1911 r. zmarł delegat Zarządu na powiat dobromilski śp. **Ludwik Ćwiklicer**. Zmarły był wzorem pracy wytrwałej i konsekwentnej w jednym raz obranym kierunku; cały swój zapał włożył w pracę nad podniesieniem krajowego pożarnictwa, któremu niespożyte oddał usługi; Jego dziełem jest utworzenie szeregu instytucyi pożarniczych; szczególnie życzliwie odnosił się do ochotniczych straży pożarnych Kółek rolniczych.

Z grona dawnych urzędników biura ubył śp. **Henryk Schmidt,** niegdyś lustrator handlowy Zarządu głównego; wynikiem Jego działalności na tem stanowisku jest wydatne rozszerzenie sprawności handlowej naszej organizacyi, dla której zdziałał bardzo wiele jako kierownik wędrownych kursów handlowych i jako lustrator; wyniki są tem znaczniejsze, że praca Jego przypada na okres, w którym trzeba było pokonać na polu handlowem dużo niechęci i uprzedzeń.

Cześć Ich pamięci!

IV. Wykaz członków protektorów, członków założycieli i członków wspierających Towarzystwa.

A) Protektorowie Towarzystwa: [1])

1. † Isaak Mikołaj Isakowicz, arcybiskup lwowski obrz. orm.,
2. † Bolesław Augustynowicz.
3. † Stanisław Brykczyński.

B) Członkowie założyciele: [2])

1. † Augustynowicz Bolesław (w r. 1883),
2. Sapieha Władysław, książę (w r. 1884),
3. Cielecki-Zaremba Artur (w r. 1884),
4. † Potocki Artur, hr. (w r. 1885),
5. † Lech Władysław Wacław (w r. 1885),
6. † Sękowski Stefan (w r. 1891),
7. Dulęba Bronisław, dr. (w r. 1892),
8. Badeni Stanisław, hr. (w r. 1896),
9. Lubomirski Andrzej, książę (w r. 1900),
10. † Borkowski-Dunin Jerzy, hr. (w r. 1900),
11. Reprezentacya kr. st. m. Lwowa (w r. 1900)
12. Jan Lerski (w r. 1901),
13. Lanckoroński Zbigniew, hr. (w r. 1902),
14. Wydział Rady pow. w Buczaczu (w r. 1902),
15. Wydział Rady pow. w Jarosławiu (w. r. 1903),
16. Wydział Rady pow. w Brzesku (w r. 1903),
17. Jaroszyński Maryan (w r. 1904),
18. † Piech Józef (w r. 1904),
19. Bohdanowicz Oroszeny Stanisław (w r. 1904),
20. Baworowski Emil, hr. (w r. 1904),
21. Wydział Rady pow. w Tarnobrzegu (w r. 1905),
22. † Gniewosz Włodzimierz, star. (w r. 1905),
23. Sanguszkowa Konstancya, ks. (w r. 1906),
24. Sanguszko Roman, książę, (w r. 1906),
25. Badeni Stanisław Henryk, hr. (w r. 1906),
26. Horodyski Leon, (w r. 1906),
27. Hupka Jan, dr. (w r. 1906),
28. † Potocki Andrzej, hr. (w r. 1906),
29. Tarnowski Stanisław, hr. (w r. 1906).
30. Tchórznicki Aleksander (w r. 1906),
31. Lubomirska Marya, księżna (w r. 1906),
32. Tarnowski Zdzisław, hr. (w r. 1906),
33. Götz-Okocimski Jan (w r. 1906),
34. Horodyński Zbigniew (w r. 1906),
35. Kółko rol. w pow. bocheńskim (w r. 1906),
36. Turnau Jerzy (w r. 1906),
37. Lewicki Witołd, dr. (w r. 1906),
38. Rada powiatowa w Łańcucie (w r. 1906),
39. Biliński Leon, dr. (w r. 1906),
40. Czartoryski Jerzy, książę (w r. 1906),
41. Lanckoroński Karol, hr. (w r. 1906),
42. Rada powiatowa w Mielcu (w r. 1906),
43. Teodorowicz Józef, Arc. lwow. obrz. orm., (w r. 1906),
44. Wiesiołowski Adolf (w r. 1906),
45. Związek handlowy Kółek rolu. (w r. 1906),
46. Potulicki Franciszek, hr. (w r. 1906),
47. Adam Ernest, dr. (w r. 1906),
48. Rada pow. w Kołomyi (w r. 1907),
49. Bilczewski Józef, Arcybiskup lwow. obrz. łac. (w r. 1906),
50. Rada pow. w Kamionce strum. (w r. 1907),
51. Rada pow. w Dąbrowie (w r. 1907),
52. Zarząd powiatowy Kółek rolniczych w Krakowie (w r. 1907),
53. Rey Mikołaj, hr. dr. (w r. 1907),
54. Szeptycki Jan, hr. (w r. 1907),
55. Rada pow. w Limanowej (w r. 1907),
56. Rada pow. w Cieszanowie (w r. 1907),
57. Rada pow. w Trembowli (w r. 1907),
58. Rada pow. we Lwowie (w r. 1907),
59. Mieroszowski Henryk, hr. (w r. 1907),
60. Bitner Mikołaj (w r. 1907),
61. Rada pow. w Bochni (w r. 1907),
62. Rada pow. w Białej (w r. 1907),
63. Oddział c. k. Towarz. gosp. w Rudkach (w r. 1908),
64. † Sychowski Teodor (w r. 1908),
65. Rada pow. w Kolbuszowej (w r. 1908),
66. Cieński Tadeusz (w r. 1908),
67. Mars Jan (w r. 1908),
68. Caro Leopold, dr. (w r. 1909),
69. Michałowski Władysław, hr. (w r. 1911),
70. Rada pow. w Krakowie (w r. 1911),
71. Rada pow. w Stryju (w r. 1911),
72. Kędzior Andrzej (w r. 1911),
73. Stadnicki Stanisław, hr. J. E. (w r. 1911),
74. Bank rolniczy (w r. 1912),
75. Bilik Mikołaj, dr. we Lwowie (w r. 1912).
76. Brzezicki Bruno we Lwowie (w r. 1912).

Z wymienionych członków założycieli Towarzystwa złożyli: Eksc. Andrzej hr. Potocki, Zdzisław hr. Tarnowski i Związek handlowy Kółek rolniczych po 1.000 K. Eksc. Karol hr. Lanckoroński 500 K. pozostali po 200 K.

---

[1]) Protektorami Towarzystwa mianuje Walne Zgromadzenie osoby, które szczególne zasługi położą około urzeczywistnienia celów Towarzystwa (§ 3 lit. d. statutu).

[2]) Każda osoba wyznania chrześcijańskiego, która złoży jednorazowo 200 K. staje się członkiem założycielem (§ lit. 3 c. statutu).

C) Członkowie wspierający [1])

(wymienieni są ci, którzy w r. 1911 uiścili wkładkę odnośnie do poz. II. 1 przychodu w zamknięciu rachunków).

I. Kółka rolnicze.

Biała.

1. Babice 8 K., 2. Biała 8 K., 3. Bestwina 8 K., 4. Bielany 8 K., 5. Brzezinka 8 K., 6. Bujaków 8 K., 7. Bystra 8 K., 8. Czaniec 8 K., 9. Dańkowice 8 K., 10. Dwory 8 K., 11. Grojec 8 K., 12. Jawiszowice 8 K., 13. Komorowice 8 K., 14. Kobiernice 8 K., 15. Kozy 8 K., 16. Leszczyny 8 K., 17. Malec 8 K., 18. Monowice 8 K., 19. Polanka wielka 16 K., 20. Porąbka 8 K., 21. Rajsko 8 K., 22. Rybarzowice 4 K., 23. Stare Stawy 8 K., 24. Szczyrk 8 K., 25. Wilkowice 8 K., 26. Witkowice 16 K., 27. Włosienica 8 K., 28. Poręba w. 8 K., 29. Brzezinka 8 K., 30. Brzeszcze 8 K. Razem 252 K.

Bochnia.

1. Bieńkowice 4 K., 2. Bogucice 8 K., 3. Buczków 3 K., 4. Brzeźnica 8 K., 5. Brzezie 8 K., 6. Chodenice 8 K., 7. Chrość 8 K., 8. Dziewin 8 K., 9. Chełm 8 K., 10. Gawłówek 8 K., 11. Gierczyce 8 K., 12. Jazy 8 K., 13. Jodłówka 8 K., 14. Kłaj 8 K., 15. Kolanów 8 K., 16. Królówka 8 K., 17. Książnice 8 K., 18. Łapczyca 8 K., 19. Leszczyna 4 K., 20. Łąki 8 K., 21. Mikłuszowice 12 K., 22. Niepołomice 8 K., 23. Okulice 8 K., 24. Piaski 8 K., 25. Rajbrot 8 K., 26. Rzezawa 8 K., 27. Siedlec 8 K., 28. Targowisko 8 K., 29. Tarnawa 8 K., 30. Uście solne 16 K., 31. Wola batorska 8 K., 32. Wiśnicz stary 8 K., 33. Wyżyce 8 K., 34. Żegocin 8 K. Razem 271 K.

Bóbrka.

1. Brzozdowce 8 K., 2. Sokołówka 8 K., 3. Stare sioło 8 K., 4. Szpilczyna 3 K. Razem 27 K.

Borszczów.

1. Głęboczek 8 K., 2. Jezierzany 8 K., 3. Mielnica 8 K. Razem 24 K.

Brody.

1. Bukowina 8 K., 2. Hucisko brodzkie 8 K., 3. Leszniów 8 K., 4. Pieniaki 8 K., 5. Podkamień 8 K. Razem 40 K.

Brzeżany.

1. Dryszczów 4 K., 2. Chatki 4 K., 3. Helenków 8 K., 4. Podwysokie 8 K., 5. Szumlany 2 K., 6. Narajów 8 K. Razem 34 K.

Brzesko.

1. Biskupice radł. 8 K., 2. Bucze ad Mokrzys. 3 K., 3. Borzęcin dolny 8 K., 4. Borzęcin górny 8 K., 5. Bielcza 8 K., 6. Brzesko 16 K., 7. Grabno 4 K., 8. Jadowniki podg. 8 K., 9. Łysa góra 8 K., 10. Łopoń 8 K., 11. Maszkienice 8 K., 12. Mokrzyska 8 K., 13. Niedźwiedza 8 K., 14. Okocim 8 K., 15. Olszyny 8 K., 16. Olszowa 8 K., 17. Przybysławice 8 K., 18. Poręba spytkowska 8 K., 19. Poręba uszewska 8 K., 20. Rudy rysie 8 K., 21. Rudka 8 K., 22. Strzelce wielkie 8 K., 23. Wojakowa 8 K., 24. Tworkowa 8 K. 25. Tymowa 8 K., 26. Wola przemykowska 8 K., 27. Wola radłowska 8 K., 28. Wielka wieś 4 K., 29. Wał-Ruda 8 K., 30. Zdonia 8 K., 31. Złota 8 K., 32. Paleśnica 8 K. Razem 251 K.

Brzozów.

1. Blizne 4 K., 2. Brzozów 8 K., 3. Dynia 8 K., 4. Dynów 8 K., 5. Dylągowa 4 K., 6. Domaradz 8 K., 7. Górki 8 K., 8. Golcowa 4 K., 9. Haczów 8 K., 10. Harta 8 K., 11. Humniska 8 K., 12. Jasionów 16 K., 13. Izdebki 8 K., 14. Malinówka 8 K., 15. Niebocko 8 K., 16. Orzechówka 8 K., 17. Przysietnica 8 K., 18. Siedliska 4 K., 19. Stara wieś 8 K., 20. Turzepole 4 K., 21. Trześniów 8 K., 22. Wydrna 8 K., 23. Wesoła 4 K., 24. Wzdów 8 K., 25. Zmiennica 8 K. Razem 184 K.

Buczacz.

1. Barysz 8 K., 2. Buczacz 8 K., 3. Dźwinogród 8 K., 4. Duliby 8 K., 5. Folwarki 8 K., 6. Jazłowiec 8 K., 7. Kowalówka 1 K., 8. Kułaczkowce 8 K., 9. Korościatyn 8 K., 10. Koropiec 8 K., 11. Monasterzyska 8 K., 12. Nagórzanka 8 K., 13. Podzamczek 8 K., 14. Petlikowce 8 K., 15. Porchowa 8 K., 16. Puźniki 8 K., 17. Pyszkowce 8 K., 18. Rzepińce 8 K., 19. Trybuchowce 8 K. Razem 145 K.

Chrzanów.

1. Babice 8 K., 2. Byczyna 8 K., 3. Ciężkowice 8 K., 4. Dąbrowa narod. 8 K., 5. Długoszyn 8 K., 6. Gorzów 8 K., 7. Gromiec 8 K., 8. Grójec 8 K., 9. Jankowice 8 K., 10. Nowa góra 8 K., 11. Okleśnia 8 K., 12. Mętków mały 16 K., 13. Mętków duży 8 K., 14. Paczółtowice 8 K., 15. Płaza 8 K., 16. Rudawa 8 K., 17. Sanka 8 K., 18. Siersza 8 K., 19. Szczakowa 8 K., 20. Wodna 8 K., 21. Trzebionka 10 K., 22. Zalas 8 K., 23. Zarki 8 K., 24. Źródła 8 K., 25. Krzeszowice 8 K. Razem 210 K.

Cieszanów.

1. Cieszanów 8 K., 2. Cewków 8 K., 3. Dzików stary 5 K., 4. Huta różaniecka 8 K., 5.

[1]) Członkiem wspierającym Towarzystwa staje się każda osoba wyznania chrześcijańskiego, która zostanie do Towarzystwa przez Zarząd powiatowy, względnie Zarząd główny przyjęta, z obowiązkiem płacenia na cele statutem określone przynajmniej 8 K. rocznie (§ 3 lit. c. statutu).

Lipsko 16 K., 6. Lubliniec 8 K., 7. Łukawiec 16 K., 8. Narol miasto 8 K., 9. Narol wieś 8 K., 10. Ruda różaniecka 8 K., 11. Zalesie 8 K. Razem 101 K.

Czortków.

1. Nagórzanka 8 K., 2. Pauszówka 8 K., 3. Połowce 8 K., 4. Słobódka dżur. 5 K., 5. Sosolówka 8 K., 6. Szmańkowce 8 K., 7. Tłuste 8 K. Razem 53 K.

Dąbrowa.

1. Bieniaszowice 8 K., 2. Bolesław 8 K., 3. Dąbrowa 8 K., 4. Dąbrowa, oddział kob. 4 K., 5. Demblin 4 K., 6. Gręboszów 4 K., 7. Grądy 8 K., 8. Gruszów 8 K., 9. Jadowniki 8 K., 10. Karsy 8 K., 11. Miechowice małe 8 K., 12. Miechowice wielkie 8 K., 13. Nieczajna 16 K., 14. Niecieczа 8 K., 15. Otfinów 8 K., 16. Olesno 8 K., 17. Radgoszcz 8 K., 18. Radwan 12 K., 19. Sikorzyce 8 K., 20. Słupiec 8 K., 21. Szczucin 8 K., 22. Sieradza 8 K., 23. Uście jezuic. 8 K., 24. Zalipie 8 K., 25. Wola rogowska 8 K, 26. Żabno 8 K.Razem 208 K.

Dobromil.

1. Kalwarya pacł. 8 K., 2. Posada nowomiejska 8 K., 3. Pacław 8 K., 4. Tarnawka 8 K., 5. Wojtkowa 8 K. Razem 40 K.

Dolina.

1. Dolina 8 K.

Drohobycz.

1. Tustanowice 8 K.

Gorlice.

1. Bystra 8 K., 2. Biecz 8 K., 3. Gorlice 8 K., 4. Kobylanka 8 K., 5. Kryg 16 K., 6. Łużna 8 K., 7. Libusza 8 K., 8. Mszanka 8 K., 9. Moszczenica 8 K., 10. Ropa 8 K., 11. Rzepiennik bisk. 8 K., 12. Rozenbark 8 K., 13. Szalowa 8 K., 14. Sękowa 8 K., 15. Siary 8 K., 16. Staszkówka 8 K., 17. Szymbark 8 K., 18. Turza 8 K., 19. Wojtowa 8 K., 20. Wola łużańska 8 K., 21. Zagórzany 8 K. Razem 176 K.

Gródek Jagielloński.

1. Bar 8 K., 2. Doliniany 8 K., 3. Mszana 8 K., 4. Obroszyn 8 K., 5. Przedmieście czer. 8 K., 6. Rodatycze 8 K., 7. Rottenhan 8 K., 8. Weissenberg 8 K. Razem 64 K.

Husiatyn.

1. Chorostków 8 K., 2. Hadyńkowce 8 K., 3. Żabińce 8 K., 4. Jabłonów 8 K. Razem 32 K.

Horodenka.

1. Dżurków 8 K.

Grybów.

1. Biała niżna 8 K., 2. Bobowa 8 K., 3. Bruśnik 8 K., 4. Ciężkowice 8 K., 5. Gródek 8 K., 6. Grybów 8 K., 7. Jastrzębia 8 K., 8. Kamionka w. 8 K., 9. Kąclowa 8 K., 10. Korzenna 8 K., 11. Lipnica w. 8 K., 12. Mystków 8 K., 13. Polna 8 K., 14. Ptaszkowa 8 K., 15. Siółkowa 8 K., 16. Zborowice 8 K. Razem 128 K.

Jaworów.

1. Krakowiec 8 K., 2. Przedborze 8 K., 3. Rogóźno 8 K., 4. Rehberg 8 K., 5. Wielkie Oczy 8 K., 6. Fehbach 3 K. Razem 43 K.

Kałusz.

1. Bereźnica Szlachecka 8 K., 2. Czereszenki 8 K., 3. Dołha wojniłowska 8 K., 4. Tomaszowce „Marcela“ 8 K., 5. Tomaszowce „Dębina“ 8 K. Razem 40 K.

Jasło.

1. Bierówka 8 K., 2. Brzezówka 8 K., 3. Czernina 8 K., 4. Bieździatka 8 K., 5. Chrząstkowa 8 K., 6. Dębowiec 8 K., 7. Glinik niemiecki 8 K., 8. Gliniczek 2 K., 9. Jabłonica 8 K., 10. Kołaczyce 16 K., 11. Lublica 8 K, 12. Łajsce 8 K., 13. Łężyny 8 K., 14. Niepla 8 K., 15. Osobnica 8 K., 16. Potakówka 8 K., 17. Roztoki 4 K., 18. Samoklęski 2 K., 19. Szebnie 14.20 K., 20. Sądkowa 8 K., 21. Szerzyny 8 K.,22. Siedliska 8 K.,23. Sieklówka 8 K., 24. Święcany 8 K., 25. Świerzchowa 6 K., 26. Tarnowiec 8 K., 27. Trzcinica 8 K., 28. Umieszcz 4 K., 29. Ujazd 4 K., 30. Wola dębow. 8 K., 31. Wróblowa 4 K., 32. Warzyce 4 K., 33. Zarzecze 8 K., 34. Żmigród stary 8.05 K., 35. Żółków 8 K., 36. Załęże 8 K. Razem 268.25 Kor.

Jarosław.

1. Adamówka 8 K., 2. Bystrowice 8 K., 3. Cieszacin w. 4 K., 4. Cieszacin m. 8 K., 5. Chorzów 8 K., 6. Jodłówka 8 K., 7. Kidałowice 8 K., 8. Kolonia 8 K., 9. Krasne 8 K., 10. Kruchel pawłosiowski 8 K., 11. Łapajówka 8 K., 12. Laszki 8 K., 13. Majdan sien. 8 K., 14. Morawsko 8 K., 15. Nielepkowice 16 K., 16. Pawłowa 8 K., 17. Pawłosiów 8 K., 18. Pigany 8 K., 19. Pełkinie 8 K., 20. Przedmieście górnoleżajskie 8 K., 21. Rączyna 8 K., 22. Rożniatów 8 K., 23. Rozwienica 8 K., 24. Rudka 8 K., 25. Rudołowice 8 K., 26. Szówsko 8 K., 27. Szczytna 16 K., 28. Skołoszów 8 K., 29. Tapin Dobkowice 8 K., 30. Tuligłowy 8 K., 31. Wiązownica 8 K., 32. Wierzbna 8 K., 33. Wola węgierska 8 K., 34. Zarzecze 8 K. Razem 284 K.

Kamionka strumiłowa.

1. Berbeki 8 K., 2. Jasienica polska 16 K., 3. Kozłów 8 K., 4. Milatyn nowy 8 K., 5. Sielec Bieńków 8 K., 6. Suszno 8 K., 7. Witków 8 K. Razem 64 K.

Kolbuszowa.

1. Górno 8 K., 2. Kupno 4 K., 3. Spie 8 K., 4. Trzeboś 8 K., 5. Werynia 8 K., 6. Zarębki 5 K. Razem 41 K.

Kołomyja.

1. Cerniawa 3 K., 2. Jabłonów 8 K., Kołomyja 8 K., 4. Kniaźdwór 8 K., 5. Podhajczyki 3 K., Peczeniżyn 8 K., 7. Św. Stanisław 5 K., 8. Turka 8 K. Razem 51 K.

Kosów.

1. Moskalówka 8 K.

Kraków

1. Babice 8 K., 2. Bolechowice 8 K., 3. Branice 8 K., 4. Cholerzyn 8 K., 5. Czułówek 16 K., 6. Giebułtów 8 K.. 7. Kamień 8 K., 8. Kobylany 8 K., 9. Kościelniki 8 K., 10. Kryspinów 8 K., 11. Liszki 8. K., 12. Lubocza 8 K., 13. Mydlniki 8 K., 14. Nowa wieś szlach. 8 K., 15. Olszanica 8 K., 16. Piekary 4 K., 17. Rybna 8 K., 18. Rząska 8 K., 19. Stojowice 8 K., 20. Tonie 8 K., 21. Wola justowska 8 K., 22. Wołowice 8 K., 23. Wyciąże 8 K., 24. Zabierzów 8 K., 25. Bronowice w. 8 K., 26. Mników 8 K. Razem 212 K.

Krosno.

1. Białobrzegi 8 K., 2. Bóbrka 4 K., 3. Cergowa 8 K., 4. Dobieszyn 8 K., 5. Głowienka 8 K., 6. Iwonicz I. 8 K., 7. Jasionka 8 K., 8. Kombornia 8 K., 9. Korczyna 8 K., 10. Krościenko niżne 8 K.. 11. Krościenko wyżne 8 K., 12. Krosno 8 K., 13. Kobylany 8 K., 14. Lubatówka 4 K., 15. Lubatowa 8 K., 16. Łęki 4 K., 17. Łężany 8 K., 18. Myścowa 8 K., 19. Moderówka 8 K., 20. Odrzykoń 8 K., 21. Podniebyle 8 K., 22. Rogi 8 K., 23. Równe 8 K., 24. Suchodół 8 K., 25. Szczepańcowa 8 K., 26. Targowiska 8 K., 27. Wietrzno 4 K., 28. Wrocanka 12 K. Razem 212 K.

Limanowa.

1. Glisne 8 K., 2. Jodłownik 16 K., 3. Kamienica 8 K., 4. Kasina w. 8 K., 5. Lubomierz 4 K., 6. Mszana dolna 8 K., 7. Mordarka 7 K., 8. Niedźwiedź 8 K., 9. Raba niżna 8 K., 10. Skrzydlna 8 K., 11. Stopnice król. 8 K., 12. Stronie 8 K., 13. Stróża 8 K., 14. Szyk 8 K., 15. Tymbark 8 K., 16. Ujanowice 8 K. Razem 131 K.

Lisko.

1. Czaszyn 8 K., 2. Hoczew 8 K., 3. Polana 16 K., 4. Łukawica 8 K., 5. Poraż 8 K., 6. Ropieńka 8 K. Razem 56 K.

Lwów.

1. Biłohorszcza 8 K., 2. Brzuchowice 8 K., 3. Czyszki 8 K., 4. Chrusno nowe 4 K., 5. Dublany 8 K., 6. Dawidów 8 K., 7. Dornfeld 5 K., 8. Einsiedel 4 K., 9. Ganczary 8 K., 10. Chodowice 4 K., 11. Jastrzębków 8 K., 12. Kleparów 8 K., 13. Kozielniki 8 K., 14. Kukizów 8 K., 15. Krotoszyn 8 K., 16. Kościejów 4 K., 17. Krzywczyce 16 K., 18. Łany 8 K., 19. Maliczkowice 8 K., 20. Nikonkowice 4 K., 21. Pikułowice 8 K., 22. Podsadki 4 K., 23. Prusy 8 K., 24. Serdyca 5 K., 25. Siemianówka 8 K., 26. Sokolniki 8 K., 27. Sygniówka 8 K., 28. Szczerzec 8 K., 29. Sichów 8 K., 30. Tołszczów 8 K., 31. Wołków 8 K., 32. Zagórze 16. K., 33. Zimna wódka 8 K., 34. Zubrza 8 K., 35. Zaszków 10 K., 36. Żydatycze 8 K. Razem 276 K.

Łańcut.

1. Albigowa 8 K., 2. Białobrzegi 8 K., 3. Brzoza królewska 16 K., 4. Brzoza stadnick 8 K., 5. Budy łańcuckie 4 K., 6. Czarna 8 K., 7. Gać 8 K., 8. Grodzisko dolne 8 K., 9. Handzlówka 8 K., 10. Husów 8 K., 11. Korniaktów 8 K., 12. Krzemienica 8 K., 13. Leżajsk 16 K., 14. Łańcut 8 K., 15. Łopuszka wielka 8 K., 16. Medynia głog. I. 8 K., 17. Medynia głog. II. 8 K., 18. Przedmieście łańc. 8 K., 19. Sarzyna 8 K., 20. Strażów 8 K., 21. Wola dalsza 8 K., 22. Wysoka 8 K., 23. Sietesz 8 K., 24. Żołynia 8 K. Razem 204 K.

Mielec

1. Brzyska 8 K., 2. Czermin 8 K., 3. Dąbie 8 K, 4. Kliszów 8 K., 5. Łączki brzeskie 8 K., 6. Ostrówek 8 K., 7. Podleszany 8 K., 8. Rzochów 8 K., 9. Rzemień 4 K., 10. Rzędzianowice 16 K., 11. Trześń 8 K., 12. Tuszów narodowy 8 K., 13. Zdziarzec 8 K., 14. Zarównie 4 K., 15. Krzemienica 8 K. Razem 120 K.

Mościska.

1. Balice 8 K., 2. Krysowice 8 K., 3. Królin 8 K., 4. Myślatycze 8 K., 5. Pnikut 8 K., 6. Rzadkowice 4 K., 7. Sądowa Wisznia 8 K., 8. Stojańce 8 K., 9. Strzelczyska 8 K., 10. Sułkowszczyzna 8 K., 11. Trzcieniec 8 K., 12. Twierdza 8 K., 13. Tamanowice 16 K., 14. Wola małnowska 12 K., 15. Zakościele 8 K. Razem 128 K.

Myślenice.

1. Bieńkówka 8 K., 2. Biertowice 8 K., 3. Budzów 8 K., 4. Głogoczów 8 K., 5. Górna

wieś 16 K., 6. Grzechynia 8 K., 7. Jasienica 8 K., 8. Krzywaczka 8 K., 9. Krzyszkowice 8 K., 10. Łętownia 8 K., 11. Myślenice 8 K., 12. Naprawa 8 K., 13. Pcim 8 K., 14. Raba wyżna 8 K., 15. Radziszów 8 K., 16. Skawa 8 K., 17. Sułkowice 8 K., 18. Wola radziszowska 8 K., 19. Zaryte 16 K., 20. Żarnówka 8 K. Razem 176 K.

Nadwórna.

1. Bednarówka 4 K., 2. Łomadżyn 4 K., 3. Święty Józef 16 K., 4. Wołosów 1 K. Razem 25 K.

Nisko.

1. Bieliny 8 K., 2. Cholewiana góra 8 K., 3. Groble 4 K., 4. Gwoździec 8 K., 5. Jeżowe 8 K., 6. Kończyce 3 K., 7. Łętownia 8 K., 8. Nowa wieś 8 K., 9. Nart stary 8 K., 10. Maziarnia 8 K., 11. Pysznica 8 K., 12. Racławice 6 K., 13. Rudnik nad Sanem 8 K., 14. Sojkowa 8 K., 15. Stróża 8 K., 16. Warchoły 8 K., 17. Wólka łętowska 8 K. Razem 125 K.

Nowy Sącz.

1. Brzezna 8 K., 2. Czarny potok 8 K., 3. Dąbrówka niem. 8 K., 4. Kurów 2 K., 5. Marcinkowice 8K., 6. Mostki 8 K., 7. Michalczowa 4 K., 8. Muszyna 8 K., 9. Naszacowice 8 K., 10. Nawojowa 8 K., 11. Obidza 8 K., 12. Piwniczna 8 K., 13. Podegrodzie 8 K., 14. Rożnów 8 K., 15. Roszkowice 4 K., 16. Roztoki 4 K., 17. Sienna 8 K., 18. Świniarsko 8 K., 19. Tęgoborze 8 K., 20. Trzycież 8 K., 21. Wronowice 8 K., 22. Wielogłowy 8 K., 23. Zabełcze 5 K., 24. Zabrzeź 8 K., 25. Zawada z Nawoj. 8 K. Razem 179 K.

Nowy Targ.

1. Białka 8 K.. 2. Chabówka 8 K., 3. Chochołów 8 K., 4. Ciche 8 K., 5. Czarny Dunajec 8 K., 6. Długopole 8 K., 7. Dział 8 K., 8. Dzianisz 8 K., 9. Groń 6 K., 10. Kościeliska 8 K., 11. Kowaniec 8 K., 12. Klikuszowa 8 K., 13. Krościenko n. D. 8 K., 14. Ludzimierz 8 K., 15. Murzacichle 8 K., 16. Nowy Targ 8 K., 17. Odrowąż 8 K., 18. Olcza 8 K., 19. Podczerwone 8 K., 20. Pieniążkowice 2 K., 21. Poronin 8 K., 22. Rogóźnik 8 K., 23. Sromowce wyżne 8 K., 24. Szaflary 8 K., 25. Szczawnica 8 K., 26. Sieniawa 8 K., 27. Skrzypne 16 K., 28. Tylmanowa 4 K., 29. Witów 8 K., 30. Załucze 8 K., 31. Zakopane 8 K. Razem 244 K.

Przemyśl.

1. Babice 8 K., 2. Bachórzec 8 K., 3. Bolestraszyce 8 K., 4. Dubiecko 8 K., 5. Drohobyczka 16 K., 6. Grzęska 8 K., 7. Grochowce 4 K., 8. Kosztowa 8 K., 9. Krasiczyn 8 K., 10. Krzywcza n. Sanem 4 K., 11. Kruhel mały 8 K., 12. Nienadowa 8 K., 13. Ostrów 8 K., 14. Prałkowce 8 K., 15. Pikulice 8 K., 16. Przemyśl-Zasanie 8 K., 17. Reczpol 8 K., 18. Przedmieście lwowskie 8 K., 19. Tarnawce 8 K., 20. Ujkowice 8 K., 21. Wyszatyce 8 K., 22. Zrotowice 8 K., 23. Żurawica 8 K. Razem 184 K.

Przemyślany.

1. Kimirz 8 K., 2. Niedzieliska 8 K., 3. Połtew 4 K., 4. Ostałowice 8 K., 5. Stanimirz 2 K., 6. Wyżniany 8 K., 7. Zeniów 8 K. Razem 46 K.

Przeworsk.

1. Budy przeworskie 8 K., 2. Dębów 8 K., 3. Gorliczyna 4 K. 20 h., 4. Gniewczyna łańc. 8 K., 5. Gniewczyna 8 K., 6. Krzeczowice 4 K., 7. Markowa 8 K., 8. Medynia kańcz. 8 K., 9. Mokra strona 8 K., 10. Mikulice 8 K., 11. Mirocin 16 K., 12. Nowosielce 8 K., 13. Maćkówka 8 K., 14. Pantalowice 8 K., 15. Manasterz 4 K., 16. Rozbórz 8 K., 17. Siedleczka 8 K., 18. Studzian 8 K., 19. Siennów 8 K., 20. Ujezna 8 K., 21. Zakręcie 8 K., 22. Zagórz 8 K. Razem 172.20 K.

Rawa ruska.

1. Bełzec 8 K., 2. Magierów 8 K., 3. Niemirów 3 K., 4. Szczerzec 8 K., 5. Tarnoszyn 8 K. Razem 35 K.

Pilzno.

1. Błaszkowa 8 K., 2. Brzostek 8 K., 3. Chotowa 8 K., 4. Demborzyn 4 K., 5. Dulczówka 8 K., 6. Głobikówka 8 K., 7. Gorzejowa 8 K., 8. Januszkowice 12 K., 9. Jastrzębka stara 8 K., 10. Jodłowa 8 K., 11. Klecie 2 K., 12. Lipiny 8 K., 13. Lubcza 8 K., 14. Przeczyca 8 K., 15. Łęki górne 8 K., 16. Róża 4 K., 17. Słotowa 8 K., 18. Siedliska 8 K., 19. Wola brzostecka 8 K., 20. Wiewiórka 16 K., 21. Zwiernik 4 K., 22. Borowa 3 K. Razem 165 K.

Podhajce.

1. Białokiernica 8 K., 2. Bieniawa 8 K., 3. Byszów 8 K., 4. Dobrowody 8 K., 5. Hnilcze 8 K., 6. Korżowa 8 K., 7. Nowosiółka 8 K., 8. Małowody 8 K., 9. Rosochowaciec 8 K., 10. Zawałów 8 K., 11. Złotniki 16 K. Razem 96 K.

Rohatyn.

1. Bukaczowce 8 K., 2. Firlejów 8 K., 3. Herburtów 4 K., 4. Ludwikówka 8 K., 5. Łukawiec 20 K., 6. Łopuszna 8 K., 7. Martynów nowy 8 K., 8. Podkamień 8 K., 9. Rohatyn 8 K., 10. Sarnki dolne 8 K., 11. Słoboda kąkoln. 8 K., 12. Żurów 8 K. Razem 104 K.

Ropczyce.

1. Borek wielki 8 K., 2. Bystrzyca górna 8 K., 3. Brzezówka 8 K., 4. Brzeziny 4 K., 5. Góra ropczycka 8 K., 6. Gnojnica 8 K., 7. Gumniska 8 K., 8. Gawrzyłowa 16 K., 9. Iwierzyce 8 K., 10. Kozodrza 8 K., 11. Mała 6 K., 12. Niedźwiada 8 .K., 13. Nockowa 8 K., 14. Nawsie 8 K., 15. Ocieka 8 K., 16. Okonin 4 K., 17. Paszczyna 8 K., 18. Pustynia 8 K., 19. Pustków 8 K., 20. Sielec 8 K., 21. Skrzyszów 8 K., 22. Stobierna 8 K., 23. Sędziszów 8 K., 24. Wiercany 8 K., 25. Wolica piask. 8 K., 26. Wielopole 16 K., 27. Wolica ługowa 8 K., 28. Zagórzyce 8 K., 29. Zawada 8 K. Razem 238 K.

Rudki.

1. Bieńkowa Wisznia 8 K., 2. Chłopy 8 K., 3. Czernichów 8 K., 4. Laszki zawiązane 8 K., 5. Nowosiółki gość. 8 K., 6. Podhajczyki 4 K., 7. Rumno 8 K. Razem 52 K.

Rzeszów.

1. Babica 8 K., 2. Błażowa górna 8 K., 3. Borek nowy 16 K., 4. Błędowa tycz. 8 K., 5. Błędowa zgłob. 8 K., 6. Borek stary 8 K., 7. Bratkowice 8 K., 8. Brzezówka 8 K., 9. Boguchwała 8 K., 10. Chmielnik 16 K., 11. Dylągowa 8 K., 12. Futoma 4 K., 13. Górka 8 K., 14. Grzegorzówka 8 K., 15. Hyżne 8 K., 16. Iwierzyce 8 K., 17. Jasionka 8 K., 18. Krasne 8 K., 19. Kraczkowa 5 K., 20. Jawornik polski 4 K., 21. Cierpisz dolny 8 K., 22. Lutoryż 8 K., 23. Lubenia 8 K., 24. Łukawiec 8 K., 25. Łąka 8 K., 26. Malawa 4 K., 27. Mrowla 8 K., 28. Palikówka 8 K., 29. Pobitno 8 K., 30. Przybyszówka 8 K., 31. Rudna mała 8 K., 32. Rudna wielka 8 K., 33. Staromieście 8 K., 34. Słocina 8 K., 35. Stobierna 8 K., 36. Siedliska 4 K., 37. Szklary 4 K., 38. Terliczka 8 K., 39. Trzciana 8 K., 40. Trzebownisko 8 K., 41. Zabratówka 8 K., 42. Woliczka 8 K., 43. Wysoka 8 K., 44. Zaczernie 8 K., 45. Zalesie 16 K., 46. Wola kąkol. 4 K., 48. Wola pstrąg. 4 K., 49. Cierpisz dolny 8 K. Razem 381 K.

Sambor.

1. Biskowice 8 K., 2. Burczyce nowe 8 K., 3. Czukiew 8 K., 4. Dublany 8 K., 5. Hordynia 8 K., 6. Kalinów 8 K., 7. Kornalowice 16 K., 8. Olszanik polski 8 K., 9. Rakowa 8 K., 10. Sambor-Dolnia 8 K., 11. Sambor-Średnia 8 K., 12. Sambor - Powodowa 8 K., 13. Strzałkowice 8 K., 14. Uherce 8 K., 15. Wojutycze 8 K. Razem 128 K.

Sanok.

1. Bażanówka 8 K., 2. Bykowce 8 K., 3. Besko 4 K., 4. Długie 8 K., 5. Dobra szlachecka 4 K., 6. Głębokie 8 K., 7. Jaćmierz 8 K., 8. Jędruszkowce 4 K., 9. Jaśliska 8 K., 10. Klimkówka 8 K., 11. Milcza 8 K., 12. Nowosielce - Gniewosz 8 K., 13. Nowosielce 8 K., 14. Niebieszczany 8 K., 15. Pakoszówka 8 K., 16. Posada jaćm. górn. 8 K., 17. Posada jaćm. dolna 8 K., 18. Posada zarszyńska 4 K., 19. Posada dolna 8 K., 20. Posada sanocka 8 K., 21. Pisarowce 8 K., 22. Rymanów 8 K., 23. Strachocina 8 K., 24. Sanok 8 K., 25. Tyrawa solna 4 K., 26. Zagórz 8 K., 27. Zarszyn 3 K. Razem 191 K.

Skałat.

1. Borki małe 8 K., 2. Chmieliska 8 K., 3. Dorofijówka 8 K., 4. Hałuszczyńce 8 K., 5. Kołodziejówka 8 K., 6. Mysłowa 4 K., 7. Mołczanówka 8 K., 8. Nowosiółka skałacka 8 K., 9. Ostapie 8 K., 10. Ostapie na Mazurach 8 K., 11. Okno 8 K., 12. Rosochowaciec 2 K., 13. Sorocko 8 K., 14. Siemaszowa 6 K., 15. Stary Skałat 8 K., 16. Turówka 8 K., 17. Zarubińce 2 K. Razem 118 K.

Śniatyn.

1. Trójca 4 K., 2. Załucze 12 K. Razem 16 K.

Sokal.

1. Leszczków 8 K., 2. Ostrów 8 K., 3. Poturzyca 8 K., 4. Uhrynów 4 K., 5. Żniatyn 4 K. Razem 32 K.

Stanisławów.

1. Bednarów 8 K., 2. Błudniki 8 K., 3. Halicz 8 K., 4. Jezupol 8 K., 5. Krymidów 4 K., 6. Meducha 8 K., 7. Tumin 8 K., 8. Uziń 8 K., 9. Jeziorko 8 K., 10. Wołczków 8 K. Razem 76 K.

Stary Sambor.

1. Laszki mazowieckie 8 K., 2. Stara sól 8 K., 3. Wołcza dolna 8 K., 4. Towarnia 8 K. Razem 32 K.

Stryj.

1. Daszawa 8 K., 2. Dołhe 8 K., 3. Felizienthal 8K., 4. Miertiuki 4 K. Razem 28 K.

Strzyżów.

1. Cieszyna 8 K., 2. Dobrzechów 8 K., 3. Godowa 8 K., 4. Glinik charzewski 8 K., 5. Gwoździanka 8 K., 6. Gogolów 8 K., 7. Gwoźnica górna 16 K., 8. Jaszczurowa 4 K., 9. Jawornik niebyl. 8 K., 10. Lubla 8 K., 11. Lutcza 16 K., 12. Łęki 8 K., 13. Markuszowa 8 K, 14. Niewodna 8 K., 15. Nowa wieś 6 K., 16. Przybówka 8 K., 17. Przedmieście strzyż. 8 K., 18. Połomyja

8 K., 19. Różanka 8 K., 20. Szufnarowa 8 K., 21. Strzyżów 8 K., 22. Wojaszówka 8 K., 23. Wiśniowa n. Wisłok. 8 K., 24. Zaborów 8 K., 25. Żyznów 8 K., 26. Wyżne 8 K., 27. Kalembina 8 K., 28. Łączki 8 K. Razem 234 K.

Tarnobrzeg.

1. Antoniów 8 K., 2. Cygany 4 K., 3. Dęba 8 K., 4. Gorzyce 8 K., 5. Grębów 16 K., 6. Jadachy 8 K., 7. Krawce 8 K., 8. Machów 8 K., 9. Miechocin 8 K., 10. Mokrzyszów 8 K., 11. Motycze szlach. 8 K., 12. Radomyśl 8 K., 13. Sobów 8 K., 14. Sokolniki 8 K., 15. Turbia 8 K., 16. Trześń 16 K., 17. Wrzawy 8 K., 18. Wólka turebska 8 K., 19. Zaleszany 8 K., 20. Zbydniów 4 K., 21. Żabno 8 K., 22. Zakrzów 4 K., 23. Ocice 2 K. Razem 182 K.

Tarnów.

1. Burzyn 8 K., 2. Bistuszowa 8 K., 3. Brzozowa 8 K., 4. Choinik 8 K., 5. Dąbrówka tuch. 4 K., 6. Dąbrówka inf. 8 K., 7. Domacyny 2 K., 8. Dyczków 8 K., 9. Gromnik 8 K., 10. Jurków 8 K., 11. Janowice 8 K., 12. Jastrząbka nowa 8 K., 13. Jodłówka szczep. 8 K., 14. Jaworsko 8 K., 15. Krzyż 8 K., 16. Kielanowice 4 K., 17. Kobierzyn 8 K., 18. Koszyce małe 8 K., 19. Lichwin 4 K., 20. Łękawica 8 K., 21. Lisia góra 8 K., 22. Łukowa 8 K., 23. Meszna opacka 12 K., 24. Meszna szlach. 8 K., 25. Mikołajowice 8 K., 26. Pleśnia 8 K., 27. Poręba radlna 8 K., 28. Rzędzin 8 K., 29. Rzuchowa 7 K., 30. Siedliska 8 K., 31. Siemiechów 8 K., 32. Szynwałd 8 K., 33. Świerczków 8 K., 34. Skrzyszów 8 K., 35. Tarnowiec 8 K., 36. Wierzchosławice 8 K., 37. Zbylitowska góra 8 K. Razem 281 K.

Tarnopol.

1. Bajkowce 8 K., 2. Borki 8 K., 3. Baworów 8 K., 4. Chodaczków 8 K., 5. Cebrów 8 K, 6. Draganówka 8 K., 7. Dołżanka 16 K.. 8. Isypowce 4 K., 9. Hrycowce 4 K., 10. Janówka 4 K., 11. Ładyczyn 8 K., 12. Łuka w. 8 K., 13. Łoszniów 8 K., 14. Mikulińce 8 K., 15. Ostrów 4 K., 16. Płotycz 8 K., 17. Poczapińce 8 K., 18. Petryków 8 K., 19. Smykowce 8 K., 20. Tarnopol I. 8 K, 21. Tarnopol II. 8 K., 22. Wola mazowiecka 8 K., 23. Zaścianka 8 K., 24. Zabójki 4 K., 25. Zagrobela 8 K. Razem 188 K.

Tłumacz.

1. Chocimierz 8 K., 2. Głęboka 3 K., 3. Jackówka 8 K., 4. Hostów 4 K., 5. Jezierzany 8 K., 6. Niżniów 8 K., 7. Pszeniczniki 8 K., 8. Ottynia 8 K., 9. Lackie szlach. 4 K., 10. Tłumacz 8 K. Razem 67 K.

Trembowla.

1. Boryczówka 8 K., 2. Janów 8 K., 3. Iwanówka 8 K., 4. Kobyłowłoki 8 K., 5. Laskowce 8 K., 6. Strusów 8 K., 7. Sady tremb. 4 K., 8. Trembowla 8 K., 9. Waiwaryńce 8 K. Razem 68 K.

Wadowice.

1. Bolęcina 8 K., 2. Baćkowice 8 K., 3. Benczyn 8 K., 4. Baczyna 8 K., 5. Chocznia 8 K., 6. Frydrychowice 20 K., 7. Grodzisko 8 K., 8. Gierałtowice 8 K., 9. Izdebnik 8 K., 10. Leńcze 8 K., 11. Łękawica 6 K., 12. Lanckorona 8 K., 13. Kalwarya Zebrzydowska 8 K., 14. Krzęcin 8 K., 15. Marcyporęba 8 K., 16. Ponikiew 8 K., 17. Przytkowice dolne 8 K., 18. Przytkowice górne 8 K., 19. Piotrowice 8 K., 20. Roczyny 8 K., 21. Ryczów 8 K., 22. Rzyki 8 K., 23. Sułkowice 8 K., 24. Stanisław dolny 8 K., 25. Targanica 8 K., 26. Targanica 2. 8 K., 27. Tłuczan 8 K., 28. Wieprz 8 K., 29. Wadowice 8 K., 30. Zator 8 K., 31. Zembrzyce 8 K., 32. Zakrzów 8 K., 33. Zebrzydowice 8 K., 34. Żygodowice 4 K Razem 278 K.

Wieliczka.

1. Bogucice 8 K., 2. Biskupice 8 K., 3. Bilczyce 8 K., 4. Brzezowa 8 K., 5. Bierzanów 16 K., 6. Gruszów 8 K., 7. Grajów 4 K., 8. Grabie 8 K., 9. Kobierzyn 8 K., 10. Krzesławice 8 K., 11. Libertów 8 K., 12. Łazany 3 K., 13. Mietniów 8 K., 14. Pawlikowice 8 K., 15. Rzeszotary 4 K., 16. Tyniec 8 K., 17. Węgrze 4 K., 18. Zakliczyn 8 K. Razem 135 K.

Zaleszczyki.

1. Zaleszczyki 16 K., 2. Różanówka 8 K., 3. Myszków 8 K. Razem 32 K.

Zbaraż.

1. Czahary zbaraskie 8 K., 2. Berezowica mała 8 K., 3. Maksymówka 8 K.. 4. Medynia 3 K., 5. Zbaraż 8 K., 6. Jacowce 8 K., 7. Toki 8 K. Razem 51 K.

Zborów.

1. Jackowce 8 K.

Złoczów

1. Firlejówka 24 K., 2. Hucisko oleskie 16 K., 3. Jezierna 8 K., 4. Bogdanówka 8 K., 5. Kondratów 8 K., 6. Kniaże 8 K., 7. Nestorowce 8 K.. 8. Olejów 8 K., 9. Petryce 8 K., 10. Skwarzawa 8 K., 11. Usznia 8 K., 12. Toustogłowy 8 K., 13. Wołczkowce 8 K., 14. Wicyń 16 K., 15. Woroniaki 4 K., 16. Zarwanica 2 K. Razem 150 K.

Żółkiew.

1. Przedrzemichy m. 4 K., 2. Glińsko 8 K., 3. Strzemień 8 K., 4. Stanisłówka 8 K., 5. Skwarzawa n. 4 K. Razem 32 K.

Żydaczów.

1.Obłaźnica 8 K., 2. Żyrawa 8 K., 3. Jajkowce 8 K., 4. Machliniec 8 K., 5. Wola obłaźnica 8 K., 6. Ruda Kochawina 8 K. Razem 48 K.

Żywiec.

1. Błądzonka 8 K., 2. Cisiec 8 K., 3. Cięcina 8 K., 4. Gilowice 8 K., 5. Juszczyna 8 K., 6. Kamesznica 8 K., 7. Kocurów 8 K., 8. Korbielów 8 K., 9. Koleby 8 K., 10. Krzyżowa 16 K., 11. Lachowice 10 K., 12. Łodygowice 8 K., 13. Milówka 8 K., 14. Moszczanica 8 K., 15. Ostre 8 K., 16. Pewel mała 8 K., 17. Pewel ślemieńska 8 K., 18. Pietrzykowice 4 K., 19. Radziechowy 8 K., 20. Rajcza 8 K., 21. Rycerka dolna 8 K., 22. Rychwałd 8 K., 23. Sopotnia m. 8 K., 24. Sporysz 8 K., 25. Swinna 8 K., 26. Sienna 16 K., 27. Trzebinia 8 K., 28. Wieprz 8 K., 29. Zabłocie 8 K., 30. Żabnica 8 K. Razem 254 K.

Ogółem z 75 powiatów od 1175 Kółek rolniczych wpłynęło: K. 9.243·45.

II. Stowarzyszenia i instytucye.

1. „Bazar" Tow. handlowo-przemysłowe w Tarnobrzegu 8 K., 2. Bratnia Pomoc Jaworzno 8 K., 3. Cerkiewna Kramnica Wysocko 8 K., 4. Czytelnia akademicka 16 K., 5. Drukarnia udziałowa Lwów 20 K., 6. Dyrekcya Składnicy Kółka rolniczego Jasło 8 K., 7. Konwent OO. Cystersów Szczyrzyn 8 K., 8. Konwent OO. Dominikanów Bohorodczany 8 K., 9. Oddział Towarzystwa gospodarskiego Stryj 20 K., 10. Oddział Tow. gospod. Lwów 8 K., 11. Oddział Tow. gospod. Przemyśl 8 K., 12. Oddział Tow. gosp. Tarnopol 8 K., 13. Oddział Tow. gospod. Kołomyja 8 K., 14. Oddział Tow. gospod. Sokal 8 K., 15. Spółka agronomów Lwów 16 K., 16. Spółka magazynowa Bochnia 8 K., 17. Spółka handlowa Dębica 30 K., 18. Spółka spożywcza parafialna Oświęcim 25 K., 19. Towarzystwo rolnicze okręgowe Nowy Sącz 8 K., 20. Tow. rol. okręgowe Ropczyce 8 K., 21. Tow. pedagogiczne Przemyśl 8 K., 22. Towarz. handlowe w Birczy 8 K., 23. Tow. politechniczne Lwów 8 K., 24. Tow. dla przemysłu chemicznego Lwów 8 K., 25. Tow. handlowe Dębica 20 K., 26. Wydział Rady powiatowej Brody 8 K., 27. Wydział Rady powiatowej Brzeżany 16 K., 28. Wydział Rady pow. Grybów 8 K., 29. Wydział Rady pow. Horodenka 8 K., 30. Wydział Rady pow. Jasło 8 K., 31. Wydział Rady pow. Kraków 8 K., 32. Wydział Rady pow. Mościska 8 K., 33. Wydział Rady pow. Ropczyce 8 K., 34. Wydział Rady pow. Tarnopol 8 K., 35. Wydział Rady pow. Wadowice 8 K., 36. Wydział Rady pow. Żydaczów 16 K., 37. Wydział Rady pow. Kossów 8 K., 38. Wydział Rady pow. Przemyślany 20 K., 39. Związek Stowarzyszeń zarob.-gosp. Lwów 20 K., 40. Zakład rodziny Maryi" w Łomnej 8 K., 41. Zakład fundacyi Sadowskiego Czortków 8 K., 42. Zakład OO. Dominikanów w Żółkwi 16 K.

Razem 41 stowarzyszeń i instytucyi złożyło: 475 K.

III. Osoby prywatne.

1. Abrahamowiczowa Antonina, Lwów 8 K., 2. Adamski Telesfor Lwów 8 K., 3. M. Astel Przemyśl 8 K., 4. Michał Adamek Pewel w. 16 K., 5. Ks. Ignacy Antoniewski, Izdebki 8 K., 6. Babicz Franciszek, kapitan Przemyśl 8 K., 7. Bartmański J., Spas 16 K., 8. Bernadzikowski Szymon dr. Lwów 8 K., 9. Biela Wojciech, Ostrów 4 K., 10. Brunicki Adolf, br. Lubień 8 K., 11. Brunicki Julian, br. Podhorce 8 K., 12. Bykowski Julian Lwów 8 K., 13. Stanisław Brach Staszówka 8 K., 14. Ks. Jan Bobula, Stopnica król. 8 K., 15. Ks. Julian Bielski, junior, Drohobycz 8 K., 16. Prof. Gustaw Bizanz, Lwów 8 K., 17. Helena Bohusiewicz, Lwów 8 K.. 18. Bogumił Bieńkowski, Lwów 20 K., 19. Ciechulski Bronisław, Zbydniów 8 K., 20. Cieńska Florentyna, Jabłonów 8 K., 21. Czartoryski Adam, książę, Sieniawa 24 K., 22. Czaykowski Włodzimierz, Pietniczany 8 K., 23. Czerwiński Stanisław, Gaik 8 K., 24. Ks. Wincenty Czyżewski, Sokolniki 8 K., 25. Jan Cwykiel, Niegłowice 8 K., 26. Kazimierz Chodziński, Lwów 8 K., 27. Prof. Teofil Ciesielski, Lwów 8 K., 28. Dobrowolski Władysław ks. Nowe Rybie 8 K., 29. Dolański Stanisław, Baranów 8 K., 30. Dolański Henryk, Radłów 8 K., 31. Drużbacki Feliks, dr. , Prałkowce 8 K., 32. Dutkiewicz Stanisław, ks., dr., Tarnów 4 K., 33. Dunikowski A., Łososina 8 K., 34. Dzierżanowski Antoni, Zielona 8 K., 35. Antoni Dumański, Ostapie 8 K., 36. Dr. Mieczysław Dalkiewicz, Lwów 8 K., 37. Alfred Doschot, Pałachicze 8 K., 38. Wojciech Dudek, Obydów 8 K., 39. Karol Franz 8 K., 40. Garczyński Franciszek, Lwów 8 K., 41. Gebauer Antoni, Żywiec 8 K.42. Głowiński A. kan., ks., Chorostków 8 K., 43. Gołuchowski A. hr., Husiatyn 8 K., 44. Grabski Stanisław, dr. Lwów 8 K., 45. Groblewski Henryk, Szymbark 8 K., 46. Stanisław Gromnicki,

Oleksińce 8 K., 47. Józef Gwiżdż, Bieździedza 12 K., 48. Huppental K., Lwów 16 K., 49. Konst. Jasiński, Lwów 8 K., 50. Jampolski Kazimierz, Łowcza 8 K., 51. Romuald Jarosik, Otfinów 8 K., 52. Ks. Władysław Jelonek, Czernichów 8 K., 53. Iżyk Jan, Podhajczyki 8 K., 54. Kaszubski Wacław, Domaradz 16 K., 55. Kępiński Władysław, Moszczanica 8 K., 56. Kopyciński Adam, ks. dr. Gawłuszowice 8 K., 56. Korzenny Leopold, Brzozdowce 8 K., 58. Kraiński Wincenty dr. Perespa 8 K., 59. Krawczyński Józef, N. Sącz 8 K., 60. Kruppa Juliusz, Moszczany 8 K., 61. Kudelka Tadeusz dr., Lwów 8 K., 62. J. Krakowski, Jagielnica 8 K., 63. Władysław Kopecki, Jarosław 8K., 64. Ks. Mikołaj Kulczycki, Tadanie 8 K., 65. Ks. Koliński, Krosno 8 .K., 66. Edmund Krzena 8 K., 67. Michał Kuć, Buków 4 K., 68. Ignacy Kasiński, Mielec 8 K., 69. Roman Kula, Plebanówka 8 K., 70. Józef Kitayczyk, Boryczówka 8 K., 71. Ks. Prałat Lenkiewicz, Lwów 8 K., 72. Henryk Lubomierz Tretter 8 K., 73. Łonicki Ludwik, Przemyśl 8 K., 74. Michał Łojek, Jasienica 16 K., 75. Madeyski J., Parchacz 8 K., 76. Majerski Stan. Lwów 8 K., 77. Maurizio Edward, Strzelce wielkie 8 K., 78. Morozowicz Szymon, Jagielnica 8 K., 79. Ks. Miętus Maciej, Lubzina 8 K., 80. Münter Alfred Nadycze 8 K., 81. Stanisław Macudzyński, Kopaliny 8 K., 82. Ks. Michał Miksa, Kaczyka 8 K., 83. Mirocha Franciszek, Stronie 8 K., 84. Stanisław Malik, Posada Jaćm. górna 8 K., 85. Dr. Moskwa, Dąbrowa 8 K., 86. Dyr. Włodzimierz Malczewski, Lwów 8 K., 87. Teodor Nakoneczny, Środopole 8 K., 88. Obertyński K., Stronibaby 8 K., 89. Ollender Ludwik ks. kan., Lwów 8 K., 90. Ożarowski Adam, Borynicze 8 K., 41. Leopold Olszewski, Sucha 16 K., 92. Jan Opieński, Lwów 8 K., 93. Pawlik Stanisław dr., Dublany 8 K., 94. Pawlikowski Jan dr,, Lwów 20 K., 95. Henryk Potworowski, Stanisławów 8 K., 96. Dr. Celestyn Podlewski, Tarnopol 8 K., 97. Pilat Tadeusz 8 K., 98. Potulicki Franciszek hr., Żmigród 8 K., 99. Potocki Antoni hr., Olsza 8 K., 100. Potocki Tadeusz, Uhryń 8 K., 101. Pelczar Józef, ks. bisk., Przemyśl 8 K., 102. Pilatowski Bolesław, Dubie 8 K., 103. Podlewski Leon, Czernichów mazowiecki 8 K., 104. Prof. Bronisław Pawlewski 8 K., 105. Józef Pomytlarz, Brzeszcze 8 K., 106. Rodakiewicz August dr.. Lwów 10 K., 107. Rudkowski Jan, Lwów 8 K., 108. Rudnicki Szczęsny, ks. Wielowieś 8 K., 109. Rybicki Stanisław, Lwów 20 K., 110. Rylski Tomasz Lwów 8 K., 111. Satalecki Wincenty, Kraków 8 K., 112. Dr. Tadeusz Rutowski, Lwów 8 K., 113. Karol Ryngler, Żywiec 8 K., 114. Franciszek Rudolf, Romanówka 8 K., 115. Sawczyński Henryk, dr., Lwów 8 K., 116. Schnell Oskar, Firlejówka 8 K., 117. Scibor Franciszek, Ropczyce 8 K., 118. Siara Stanisław ks., Krasne 8 K., 119. Stojałowski Leszek, Święty Józef 8 K., 120. Świeżawski Antoni, Lwów 8 K., 121. Szostkiewicz Józef Feliks, Łukowiec 8 K., 122. Skąpski Jan, Brzezna 8 K., 123. Sienkiewicz Julian,Derżów 8 K., 124. Tadeusz Smarzewski, Lwów 8 K., 125. Dr. Karol Spannbauer, Sucha 8 K., 126. Ks. Karol Szałaśny 8 K., 127. M. Stupnicka, Iłów 8 K., 128. Piotr Siepak, Spytkowice 8 K., 129. Szumski, Borysław 8 K., 130. Władysław Serwatowski, Jezierzany 8 K., 131. Dr. Franciszek Stefczyk, Lwów 8 K., 132. Dr. Tadeusz Sołowij, Lwów 8 K., 133. Dr. Marceli Ślepicki, Kraków 8 K., 134. Teodor Staff, Frysztak 8 K., 135. Skibniewski Aleksander, Hliboka 8 K., 136. Skibniewski Antoni, Ulicko 8 K., 137. Skibniewski Władysław, Balice 8 K., 138. Ślósarz Jan, dr., ks. 8 K., 139. Starek Jan, Wierzawice 8 K., 140. Stadnicki, hr., Krysowice 8 K., 141. Stańczak, ks., Wysocko 8 K., 142. Starzyński Tadeusz, Derewnia 8 K., 143. Steczkowski Jan, ks., dr., Lwów 8 K., 144. Sterkowicz Jan, dr., Nowy Sącz 8 K., 145. Szałaśny Karol, ks., Oświęcim 8 K., 146. Szczepański Piotr, Okniany 8 K., 147. Tarnawiecka Stanisława, Bykowce 8 K., 148. Tarnawski A., dr., Kossów 8 K. 149. Tarnowski Zdzisław, hr., Dzików 8 K., 150. Tchórznicki W., Nadyby 8 K., 151. Torosiewicz Klemens, Rusiłków 8 K., 152. Turnau Adolf, Tyszkowice 8 K., 153. Turnau Genowefa, Urzejowice 8 K., 154. Urbański Jan, Niżniów 8 K., 155. Tomaszewski Jan, Michałówka 0.50 K., 156. Tabeau Wiktor, Kraków 8 K., 157. Turski Karol, Łuczyce 8 K., 158. Tyszkowski Andrzej, Żydatycze 8 K., 159. Ujejski Tomasz, Chlewiska 8 K., 160. Wajda Antoni, Przemyśl 8 K., 161. Ks. Władyka Stanisław, Wzdów 16 K., 162. Woroszyński Konstanty, Olesko 8 K., 163. Wesoliński Adam, Lwów 8 K., 164. Ks. Waligóra Józef, Komorowice 8 K., 165. Wągrowski Karol, Czortków 8 K., 166. Vivien Jan, dyr., Lwów 8 K., 167. Zabłocki Feliks, Lwów 8 K., 168. Zabierzański Jan, Pustków 10 K., 169. Zaleski Filip, Eks., Lwów 10 K., 170. Zaliwski Stanisław, Osowce 8 K., 171. Zbyszewski Kazimierz, Szkło 8 K., 172. Zgórski Adolf, dyr., Lwów 8 K., 173. Zeitleben Jan, Lwów 8 K., 174. Zieliński Adam, Majdan Zbydniowski 8 K.

Razem złożyło 174 osób prywatnych: 1490·50 K.

Skład obecny Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych.

Członkowie z wyboru.

1. Artur Zaremba Cielecki,
2. Adamski Telesfor,
3. Babicz Jan,
4. Dr. Bernadzikowski Szymon,
5. Bohaczek Maryan,
6. Dr. Dalkiewicz Mieczysław,
7. Dr. Dulęba Bronisław,
8. Dr. Grabski Stanisław,
9. Jaroszyński Maryan,
10. Karaś Adam,
11. Malicki Mikołaj,
12. Dr. Miczyński Kazimierz,
13. Dr. Pawlikowski Gwalbert Jan,
14. Plezia Michał,
15. Dr. Podlewski Celestyn,
16. Rylski Tomasz,
17. Ks. Siara Stanisław,
18. Hr. Skarbek Aleksander,
19. Sobek Jan,
20. Dr. Stefczyk Franciszek,
21. Tworek Michał,
22. Wiącek Wojciech,
23. Wielgus Franciszek,
24. Wójcik Franciszek.

Członkowie delegowani przez Władze i Instytucye.

1. Ks. Adam Wesoliński, delegat Konsystorza arcb. obrz. rz. kat. Lwów,
2. Ks. Ajtal Bilinkiewicz, delegat Konsystorza arcb. obrz. gr. kat. Lwów,
3. Ks. Wiktor Piotrowicz, delegat Konsystorza arcb. obrz. orm. Lwów,
4. Ks. Władysław Jelonek, delegat Konsystorza bisk. obrz. rz. kat. Kraków,
5. Ks. Władysław Sarna, delegat Konsystorza bisk. obrz. rz. kat. Przemyśl,
6. Ks. Hilary Pańkowski, delegat Konsystorza bisk. obrz. gr. kat. Przemyśl,
7. Ks. dr. Adam Kopyciński, delegat Konsyst. bisk. obrz. rz. kat. Tarnów,
8. Ks. Aleksander Baczyński, delegat Konsyst. bisk. obrz. gr. kat. Stanisławów,
9. Dr. Tadeusz Pilat, delegat Wydziału kraj.
10. Dr. Henryk Sawczyński, delegat Wydziału krajowego,
11. Dr. Michał Kociuba, delegat Rady szkolnej krajowej,
12. Mieczysław Zaleski, delegat Rady szkolnej krajowej,
13. Dr. Jan Rozwadowski, delegat c. k. Towarz. gospodarskiego,
14. Franciszek Biesiadecki, delegat c. k. Tow. gospodarskiego,
15. Dr. Józef Raczyński, delegat c. k. Towarz. rolniczego,
16. Dr. Władysław Wróblewski, delegat c. k. Tow. rolniczego,
17. Włodzimierz Malczewski, delegat Towarz. Wzajemn. Ubez.
18. Wojciech Biechoński, delegat Związku stow. zar. i gosp.

Członkowie kooptowani.

1. Dr. Szczepan Mikołajski, Lwów,
2. Dr. Tadeusz Kudelka, Lwów,
3. Dr. Jakób Tomalski, Lwów,
4. Dr. Tadeusz Rylski, Lwów,
5. Dr. Ludwik Röhr, Lwów,
6. Stanisław Orski, Żurawno.

E) Wydział wykonawczy Towarzystwa.

1. Prezes: Artur Zaremba Cielecki,
2. Pierwszy wiceprezes: Dr. Bronisław Dulęba.
3. Drugi wiceprezes: Maryan Jaroszyński,
4. Sekretarz: Telesfor Adamski,
5. Skarbnik: Tomasz Rylski.

Członkowie.

1. Dr. Szymon Bernadzikowski,
2. Franciszek Biesiadecki,
3. Dr. Mieczysław Dalkiewicz,
4. Dr. Stanisław Grabski,
5. Mikołaj Malicki,
6. Dr. Kazimierz Miczyński,
7. Dr. Jan Gwalbert Pawlikowski,
8. Dr. Tadeusz Pilat,
9. Dr. Józef Raczyński,
10. Dr. Jan Rozwadowski,
11. Dr. Henryk Sawczyński,
12. Dr. Władysław Wróblewski,
13. Dr. Szczepan Mikołajski,
14. Dr. Tadeusz Kudelka,
15. Dr. Jakób Tomalski,
16. Dr. Tadeusz Rylski,
17. Dr. Ludwik Röhr.

Biuro Centralne Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych.

Skład z dniem 1. maja 1911.

Telesfor Adamski, dyrektor.

Dział ogólny.

Prowiński Włodzimierz,
Świeżawski Ludwik,
Kirchner Zdzisław,
Starschedel Eugeniusz,
Markowski Żdzisław,
Świeżawska Marya,
Honheiserowa Olga,
Wdowicka Marya,
Wilczyńska Marya,
Wójcikówna Zofia,
Daszkiewiczówna Ludwika.
Studzińska Wanda,
Mejbaumówna Jadwiga,
Kolarzowska Jadwiga,
Szuplakówna Rozalia,
Kozłowska Antonina,
Petrykiewiczówna Zofia,
Wacykówna Michalina.

Dział rolniczy.

Popławski Teodor, kierownik.

Błociszewski Leon, inspektor rolniczy,
Stamirowski Tadeusz, insp. roln.,
Maleczyński Stefan, insp. roln.,
Szczepański Jan, insp. roln.,
Zaremba Andrzej, insp. roln.,
Wąsowicz Władysław, insp. roln.,
Zawadzki Tadeusz, insp. roln.,
Haller Józef, insp. mleczarstwa.
Gautier Henryk, insp. roln.,
Wierzbicki Stanisław, inspektor sadownictwa.
Żochowski Antoni, urzędnik handlowy,
Izbiński Longin, urzędnik handlowy,
Magierowska Helena.

Dział handlowy.

Sadowski Stanisław, inspektor handlowy,
Sołtys Joachim, lustrator handlowy,
Przyborowski Norbert, lustrator handlowy,
Dzierża Stanisław, lustr. handl.,
Wojaczyński Zygmunt, lustr. handl.,
Postępski Mieczysław, kierownik Agencyi handlowej,
Czarnik Konrad,
Malicki Eryk,
Nowicki Waleryan,
Einbacher Jan,
Langer Bruno,
L'Etanche Jan,
Ryziński Mieczysław,
Krowicki Kazimierz,
Peliwo Franciszek,
Ryspler Olga.
Babiakówna Zofia,
Czerwińska Jadwiga,
Trzeciakowska Ludomira.

Dział buchalteryjny i kasowy.

Gałęziewicz Józef,
Pachulski Stanisław,
Grzesik Franciszek,
Reindlowa Marya,

Praktyczne kursa handlowe w Ciężkowicach.

Kwiatkowski Gustaw, kierownik kursów.
Skocki Kazimierz, kierownik praktyki handlowej.
Abłamowicz Konstanty.

Sekcya handlu materyałem rzeźnym.

Krogulski August,
Damm Mieczysław,
Łaszczyński Wacław.

Sprawy Obrony pożarnej.

Józef Sroka, instruktor, Ochotniczych Straży pożarnych Kółek rolniczych.
Zdzisław Markowski.

Sprawy pszczelnictwa.

Wojciech Mendychowski, instruktor pszczelnictwa.

G) Redakcya „Przewodnika Kółek Rolniczych“.

Adamski Telesfor, naczelny redaktor,
Stamirowski Tadeusz, odpowiedzialny redaktor i stały współpracownik działu roln.
Popławski Teodor, stały współpracownik działu rolniczego,
Maleczyński Stefan, stały współpracownik działu rolniczego,
Błociszewski Leon, stały współpracownik działu rolniczego,
Wierzbicki Stanisław, stały współpracownik działu sadownictwa.

Ekspedycya:

Wdowicka Anna.
Komersówna Stefania.

B) Sprawy rolnicze.

Działalność rolnicza T. K. r. pozostawała pod bezpośrednim kierunkiem referenta rolniczego. Z mocy wyboru był nim już od roku 1907 prof. Dr. Kazimierz Miczyński, dyrektor Akademii rolniczej w Dublanach, a gdy przy wyborach nowego Zarządu głównego T. K. r. został do tego Zarządu wybranym, udało się go uprosić, aby godność i obowiązki referenta rolniczego zatrzymał nadal. W obec licznych jednak zawodowych obowiązków zażądał referent rolniczy pomocy, gdyż i akcya rolnicza coraz silniej rozwijająca się więcej czasu absorbuje. To też we wrześniu roku sprawozdawczego Wydział wykonawczy wybrał nową Komisyę rolniczą, do której powołano prócz referenta do spraw ogólno rolniczych na referenta spraw handlowo-rolniczych p. Adamskiego, na referenta spraw hodowlanych p. Dr. Dalkiewicza. Ponadto do Komisyi tej wybrano na członków pp. Biesiadeckiego i Malickiego, a przystąpienie swoje do niej zgłosili pp. Radca dworu Dr. Pilat, i Dr. Raczyński. Przewodnictwo Komisyi rolniczej przydzielono referentowi rolniczemu.

Pod takiem naczelnem kierownictwem pracowało biuro tworzące Oddział rolniczy biur T. K. r.

W biurze tem pracowali:

1) Popławski Teodor, starszy inspektor rolniczy — jako kierownik biura. 2) Stamirowski Tadeusz, inspektor rolniczy, 3) Masior Jan, inspektor roln. 4) Maleczyński Stefan, inspektor roln (od 3. marca 1911 r.), 5) Szczepański Jan, inspektor roln. (od 1. lipca 1911 r.) 6) Zaremba Andrzej, inspektor roln. (od 1. sierpnia 1911 r.), 7) Błociszewski Leon, inspektor hodowli i mleczarstwa, 8) Wierzbicki Stanisław, instruktor sadownictwa, 9) Rędziejowski Stanisław, urzędnik handlowy (od 16. marca 1911 r.), 10) Jakubowska Aniela, manipulantka (do 15. lutego 1911 r.), 11) Magierowska Helena, urz. handlowa (od 6. marca 1911 r.).

W okresie sprawozdawczym wyjazdy służbowe wymienionych wyżej urzędników zajęły:

star. insp. Popławskiemu	. . .	1 dni
inspektorowi: Stamirowskiemu	. .	49 „
„ Masiorowi	. . .	127 „
„ Maleczyńskiemu (od 3/3)		116 „
„ Szczepańskiemu (od 1/3)		80 „
„ Zarembie (od 1/8)	. .	42 „
„ Błociszewskiemu	. .	118 „
instruktorowi Wierzbickiemu	. .	146 „

Przechodzimy do szczegółów działalności rolniczej.

I. Nauczanie żywem słowem, pismem i drukiem.

A) Kursa gospodarczo-weterynaryjne.

Kursa gospodarczo-weterynaryjne już od lat kilku zyskały sobie zupełne uznanie w kołach gospodarzy małorolnych i weszły w stały zakres czynności Towarzystwa Kółek rolniczych.

Zarządy powiatowe i Zarządy poszczególnych Kółek rolniczych coraz częściej odnoszą się do Zarządu głównego z żądaniem urządzenia kursu a ilość zgłoszeń była tak wielką, że tylko dzięki zwiększeniu liczby inspektorów rolniczych mógł Zarząd główny uwzględnić prawie wszystkie podania. To też w roku sprawozdawczym odbyło się znacznie więcej kursów, niż w latach poprzednich, i tak: gdy w roku 1910 było ich 7, to w roku 1911 więcej niż trzy razy tyle, bo 23.

Jako dowód, jak wielkiem uznaniem cieszą się kursa i jak wielkie jest zainteresowanie się nimi, posłużyć może ta okoliczność, że Zarządy powiatowe stale proszą o powtórzenie kursów, skoro w poprzednich latach w odnośnym powiecie kurs taki się odbył. Bardzo też często słyszy się na kursach zdanie, że „gdyby Zarząd główny T. K. r. nic więcej nie robił a tylko urządzał kursa, to już wypełniłby niemal w zupełności przyjęte na siebie zadania“.

Na ogólną liczbę 23 kursów odbyło się 21 w okresie od późnej jesieni do wiosny, 2 kursa zaś odbyły się w miesiącach maju i czerwcu. Każdy z kursów trwał 3 dni z wyjątkiem 4 kursów urządzonych w powiecie rzeszowskim i kursu

w Zakrzewcach (pow. tłumacki), które były 2 dniowe.

Program kursów zawierał następujące pouczenia:

Uprawa roli i nawożenie,
Siew i nasienie,
Uprawa okopowych,
Uprawa roślin pastewnych,
Uprawa łąk i pastwisk,
Znaczenie i zasady hodowli bydła rogatego,
Wychów cieląt,
Żywienie krów i zużytkowanie mleka, z szczególnem uwzględnieniem włościańskich Spółek mleczarskich,
Hodowla świń,
Pomoc przy porodach u krów,
Choroby poporodowe,
Pomoc w nagłych wypadkach,
Choroby zaraźliwe objęte ustawą.

Po każdem pouczeniu pozostawiano czas na dyskusyę a w ostatnim dniu kursu po zakończeniu pouczeń odbywała się pogadanka zazwyczaj bardzo ożywiona.

Prócz powyżej wymienionych pouczeń wprowadził Zarząd główny, począwszy od jesieni 1911 r. jeszcze jeden wykład a mianowicie o społeczno-gospodarczej działalności Kółek rolniczych. Celem tego wykładu jest dokładne obznajomienie słuchaczy z Towarzystwem Kółek rolniczych, z korzyściami jakie daje przynależność do Towarzystwa, nie mniej jednak z obowiązkami Kółkowców. Wprowadzanie tego wykładu w program kursów przyczynia się niepomiernie do szerzenia ruchu współdzielczego, daje impuls do zrzeszeń, jak spółki mleczarskie i melioracyjne.

Kursa odbyły się:

I. w Pilźnie w dniach 2, 3 i 4 stycznia przy udziale 57 gospodarzy z 14 Kółek. Prócz stałych inspektorów rolniczych Zarządu głównego pp. Leona Błociszewskiego i Jana Masiora, pouczał na kursie tym z ramienia Zarządu głównego starszy lekarz weterynaryi p. Jan Skuciński z Rzeszowa, z ramienia zaś Zarządu powiatowego pouczali pp. Dr. Mikołaj hr. Rey, marszałek powiatu i prezes Towarzystwa okręgowego rolniczego; Tadeusz Borecki, dyrektor krajowej szkoły zimowej w Dulczówce; Edward Kamiński, administrator dóbr z Przyborowia.

II. w Gręboszowie, powiat Dąbrowa, w dniach 16, 17 i 18 stycznia przy udziale przeszło 200 słuchaczy z 10 Kółek. Wykładali pp. Błociszewski, Masior, Skuciński.

Kurs w Gręboszowie był znakomicie zorganizowany dzięki staraniom miejscowych czynników, a w szczególności proboszcza gręboszowskiego Ks. Kanonika Halaka. Owocem, niejako namacalnym kursu jest zawiązanie krajowej Spółki mleczarskiej w Gręboszowie.

III. w Gorlicach w dniach 30, 31. stycznia i 1. lutego przy udziale 70 gospodarzy z 12 Kółek. Wykładali pp. Błociszewski, Masior i Skuciński.

IV. w Złoczowie w dniach 13, 14 i 15. lutego przy udziale 72 gospodarzy z 14 Kółek. Wykładali pp. Błociszewski, Masior, Skuciński. Jak bardzo żywe zainteresowanie obudził kurs ten, dowodzi najlepiej, że pomimo mrozów, dochodzących do 25° C, słuchaczy nie ubywało, lecz owszem w ostatnim dniu kursu liczba ich doszła do 90.

V. w Trembowli w dniach 27, 28 lutego i 1 marca przy udziale 60 słuchaczy z 7 Kółek. Wykładali pp. Błociszewski, Masior, Skuciński.

VI. w Czernelicy, powiat Horodenka w dniach 6, 7 i 8. marca przy udziale około 200 słuchaczy z 4 Kółek. Wykładali z ramienia Zarządu głównego pp. Masior, Skuciński i instruktor sadowniczy Stanisław Wierzbicki. Prócz nich wykładał na kursie w Czernelicy dyrektor krajowej niższej szkoły rolniczej p. Józef Froń z Horodenki.

VII. w Dolinie w dniach 13, 14 i 15. marca przy udziale 65 słuchaczy z 5 Kółek. Wykładali pp. Błociszewski, Masior, Skuciński.

VIII. w Zakrzewcach, powiat Tłumacz, w dniach 20 i 21. marca przy udziale bardzo słabym, gdyż tylko 26 słuchaczy z 6 Kółek. Wykładali pp. Błociszewski, Masior, Skuciński a z ramienia Zarządu powiatowego instruktor sadowniczy p. A. Małecki z Kołomyi. Z powodu niedostatecznej liczby słuchaczy zakończono kurs w drugim dniu.

IX. w Cieszanowie w dniach 3, 4 i 5. kwietnia przy udziale 70 słuchaczy z 12 Kółek. Wykładali pp. Błociszewski, Masior i Skuciński, Kurs był dobrze zorganizowany a zainteresowanie wielkie.

X. w Łączkach pow. Strzyżów w dniach 29, 30 i 31. maja przy udziale 80 słuchaczy z 5 Kółek. Wykładali pp. Błociszewski, Masior i Skuciński. Udział słuchaczy z powodu zajęć w polu nie był jednakowo równy. Podana powyżej cyfra 80 słuchaczy jest przeciętną.

XI. w Babicach, pow. Przemyśl w dniach 6, 7, 8. czerwca przy udziale 30 słuchaczy z 4 Kółek. Wykładali pp. Błociszewski, Masior i Skuciński. Kurs odbył się w czasie niekorzystnym, stąd słabszy stosunkowo udział.

XII. w Trzebowisku, pow. Rzeszów w dniach 25. i 26. października i

XIII. w Łukawcu górnym, pow. Rzeszów w dniach 27. i 28. października. W pierwszym z tych kursów brało udział 40 słuchaczy z 3 Kółek, w drugim zaś 65 także z 3 Kółek. Na obydwu kursach wykładali z ramienia Zarządu głównego inspektorowie pp. Błociszewski i Andrzej Zaremba oraz Skuciński, zaś z ramienia Zarządu powiatowego p. E. Zabłocki.

XIV. w Chmielniku, pow. Rzeszów w dniach 27. i 28. października i

XV. w Lubeni, pow. Rzeszów w dniach 29. i 30. października. W pierwszym z tych kur-

sów brało udział 120 słuchaczy z 2 Kółek, w drugim 70 słuchaczy także z 2 Kółek. Na obydwu kursach wykładali z ramienia Zarządu głównego inspektorowie pp. Masior i Maleczyński oraz p. Skuciński.

XVI. w Siemianówce pow. Lwów w dniach 6, 7, i 8. listopada przy udziale 24 słuchaczy wyłącznie z Siemianówki. Wykładali z ramienia Zarządu głównego inspektorowie pp. Błociszewski i Jan Szczepański oraz krajowy lekarz weterynaryi Dr. Mieczysław Dalkiewicz ze Lwowa. Słaby udział w kursie tłómaczy się pilnemi przedzimowemi robotami w polu, które nie dozwalały rolnikom uczestniczyć w kursie.

XVII. w Bachórcu powiat Przemyśl w dniach 6, 7. i 8. listopada przy udziale 75 słuchaczy z 2 Kółek. Wykładali pp. Masior, Maleczyński i Skuciński. Jakkolwiek zainteresowanie było wielkie to jednak żałować należy, że w Bachórcu nie było reprezentowanych więcej Kółek.

XVIII. w Tarnopolu w dniach 22, 23, i 24 listopada przy udziale 30 słuchaczy z 5 Kółek. Wykładali pp. Błociszewski, Szczepański i Skuciński.

XIX. w Czyszkach pow. Lwów w dniach 27, 28, i 29 listopada przy udziale 70 słuchaczy z 2 Kółek. Wykładali pp. Błociszewski, Szczepański, Dr. Dalkiewicz i Wierzbicki. Kurs w Czyszkach zaliczyć można do najlepiej udanych.

XX. w Niedźwiadzie, pow. Ropczyce w dniach 4, 5, i 6 grudnia przy udziale 70 słuchaczy z 6 Kółek. Wykładali pp. Masior, Maleczyński, Skuciński.

XXI. w Świętym Józefie, pow. Nadwórna w dniach 5, 6, i 7 grudnia przy udziale 45 słuchaczy z 2 Kółek. Wykładali pp. Błociszewski, Szczepański i asystent c. k. Akademii weter. lek. wet. p. Humbert Michelini.

W obec tego, że gmina Święty Józef jest bardzo wielka a gospodarstwo rolne przeważnie zaniedbane, należy uważać udział słuchaczy za bardzo niedostateczny.

XXII. w Mielcu w dniach 28, 29, i 30 grudnia przy udziale 60 słuchaczy z 8 Kółek. Wykładali pp. Masior, Maleczyński i Skuciński.

XXIII. w Dołhy wojniłowskiej w dniach 28, 29, i 30 grudnia przy udziale 47 słuchaczy z 6 Kółek. Wykładali pp. Błociszewski, Szczepański i Michelini.

Według powyższego zestawienia brało udział w kursach w roku 1911, 1642 gospodarzy Kółkowców z 132 Kółek rolniczych. Jest to wcale znaczny procent Kółkowców i Kółek.

Bardzo pocieszającym jest też objawem, że w kursach uczestniczyły g o s p o d y n i e. Boć przecież i one mogą nabyć dużo wiadomości na kursach, tembardziej, że przewagę mają wykłady z hodowli i weterynaryi a w małorolnem gospodarstwie zwykle chudoba na opiece gospodyni.

Udział kobiet był najznaczniejszy w Chmielniku, gdzie uczestniczyło na kursie 60 kobiet, dalej w Gręboszowie 50, w Bachórcu 30, w Dolinie 20 i t. d. Jedynie na kursach w Pilznie, Siemianówce, Zakrzewcach i Tarnopolu kobiety nie brały żadnego udziału.

W obec tak znacznie zwiększonej liczby kursów przypadła na tych inspektorów rolniczych, którzy pouczali na kursach a już dawniej są przy Zarządzie głównym, praca bardzo znaczna. I tak p. Błociszewski wykładał na 17 kursach, p. Masior na 16. Z nowo przy Zarządzie głównym zatrudnionych inspektorów wykładali p. Maleczyński na 5 kursach, p. Szczepański również na 5 kursach, p. Zaremba na 2 kursach.

Kursa kilkudniowe nie mogą dać rolnikowi oczywiście ani całokształtu wiedzy, ani nawet gruntowniejszych podstaw naukowych. Nie jest to też ich zadaniem, gdyż powyższemu celowi mogłaby jedynie zadość uczynić systematyczna nauka szkolna poparta odpowiednią praktyką.

Pomimo tego spełniają kursa gospodarczo-weterynaryjne bardzo ważne zadania a doniosłość ich da się streścić w następujących głównych korzyściach dla rolników.

a) rolnik naucza się wystrzegać głównych błędów, jakie w gospodarstwie dotąd popełniał;

b) pozbywa się licznych przesądów, które zwłaszcza w hodowli i przy leczeniu chorego inwentarza są rozpowszechnione;

c) dowiaduje się często po raz pierwszy w życiu, że rolnictwo i hodowla są wiedzą, którą przez naukę zdobyć sobie można. Stąd budzi się świadomość, że nauka ta jest potrzebną, że nabyć ją można w szkołach fachowych; obok tego zaś, że czytywanie książek rolniczych i czasopism rolniczych jak „Przewodnika Kółek rolniczych“ i innych podobnych, jest rzeczą potrzebną i może przynieść rzeczywiście materyalne korzyści;

d) rolnikowi otwierają się oczy na to, że praca Kółkowa współdzielcza jest niezbędnym i jednym z głównych warunków do poprawy jego doli. Z tego znowu wynika, że kursa przygotowują jak najlepiej teren do szerszych akcyi współdzielczych.

B) Wykłady na Zgromadzeniach powiatowych i w Kółkach.

Jakkolwiek staraliśmy się według naszej możności i sił fachowych będących do dyspozycyi, zadosyć uczynić żądaniom Zarządów powiatowych o delegowanie na Zgromadzenia powiatowe prelegentów fachowych, czy to z zakresu rolnictwa, czy hodowli, czy melioracyi rolnych, jednak nie możemy zataić, że sposób ten rozszerzania wiedzy fachowej uważamy za kosztowny a w stosunku do kosztów za mało owocny.

Ktokolwiek bierze udział w pracy naszych Towarzystw, a osobliwie pracy Kółek rolniczych, niejednokrotnie zapewne stwierdził, że na takich

Zjazdach powiatowych trudne jest stanowisko prelegenta, gdy zmuszony jest przemawiać do słuchaczy o bardzo nierównomiernym poziomie umysłowym.

Chcąc wedle możności wzbudzić zainteresowanie wszystkich, prelegent w swym wykładzie traktuję rzecz raz zbyt popularnie, to znowu zbyt naukowo. Przez to wykład nie ma jednolitego charakteru i nie przykuwa ani nie przekonywa słuchaczy.

Z wykładów tych tem mniej jest pożytku, że zwykle stawiane są na ostatni punkt porządku dziennego, albo też służą do wypełnienia luki podczas posiedzenia Komisyi matki, lub Komisyi skontrującej wybory Zarządów lub t. p. Otóż ten sposób rozszerzania wiedzy uważamy za chybiony i radzilibyśmy go jak najmniej używać. Niejednokrotnie jednak zmuszeni do tego jesteśmy na usilne nalegania Zarządów powiatowych, przeto i z tej części naszej działalności zdać sprawę uważamy za nasz obowiązek.

W roku sprawozdawczym na ogół nie wiele wykładów miano na Zgromadzeniach powiatowych wykładali tylko:

Insp. Stamirowski w Tarnopolu „O działalności rolniczej Kółek rolniczych“, w Samborze „O uprawie roślin pastewnych“ i „O umiejętnem użyźnianiu gleby“. Na Zgromadzeniach okręgowych w Dawidowie i Szczercu (pow. lwowskiego) „O działalności rolniczej Kółek rolniczych“.

Insp. Masior w Buczaczu „O wiosennych pracach na roli“, w Tarnobrzegu „O roślinach pastewnych, ich uprawie, znaczeniu dla gospodarstw małych“, w Brzozowie „O nawozach sztucznych i ich użyciu“, zaś na zebraniu okręgowym w Mikulicach „O uprawie ziemniaków“.

Insp. Maleczyński w Tarnowie wykładał „O użyciu nawozów sztucznych na wiosnę“, i „O uprawie pod okopowe“, a na zebraniu okręgowem w Manasterzu (pow. przeworski) mówił „O zasadach dobrej uprawy roli“.

Insp. Błociszewski na zgromadzeniu okręgowym w Starem siole, (pow. bóbrecki) wykładał „O użyciu nawozów sztucznych“, w Starej wsi (pow. brzozowski) „O drenowaniu“, w Czyszkach (pow. lwowskiego) „O umiejętnym wychowie bydła, w Delejowie (pow. stanisławowskiego) „O racyonalnem żywieniu krów“. Prócz tego podczas zwiedzania mleczarni spółkowej w Wyżnianach (Przemyślany) wykładał „O hodowli i żywieniu bydła mlecznego“.

Bez porównania bardziej owocną pracą oświatową są wykłady po Kółkach rolniczych. Dlatego, gdyby tylko siły i czas dozwalały, chcielibyśmy ten system nauki wędrownej w jak najszerszych rozmiarach stosować. Ma on swoje bardzo przykre strony dla prelegentów i niejednokrotnie wymaga prawdziwie apostolskiego zaparcia się siebie od wędrujących od wsi do wsi prelegentów. Jeżeli to jednak są ludzie, którzy naszego rolnika znają, z bólami jego współczuć umieją, a zawodową swą wiedzę posiadają w całej pełni z teoryi i praktyki, to sposób ten nauczania postawiony być powinien na pierwszym planie i na pierwszem miejscu.

W roku sprawozdawczym dzięki szczęśliwym okolicznościom mogliśmy znacznie wydatniej w tym kierunku pracować. I tak:

Insp. Stamirowski zwiedzał Kółka rolnicze: pow. lwowskiego, Sokolniki, gdzie mówił, „O polach doświadczalnych i ich znaczeniu dla rolników“, pow. przemyślańskiego: Sielnica, pow. złoczowskiego: Skwarzawa, Kniaże, Woroniaki, Jelechowice, Usznia i Pietryce, pow. jasielskiego: Sądkowa i Brzezówka, pow. dąbrowskiego: Karsy i Demblin, pow. stanisławowskiego: Delejów, Maryampol, Drohomirczany, Halicz i Wołczków, pow. brzeżańskiego: Płaucza mała, pow. buczackiego: Folwarki i Korościatyn, pow. tłumackiego: Tłumacz, Chorosno i Grabicz, pow. nadwórniańskiego: Bednarówka, pow. chrzanowskiego: Babice, pow. bialskiego: Witkowice, pow. żywieckiego: Pietrzykowice, pow. wadowickiego: Stronie, Zebrzydowice i Brzeźnica, pow. krakowskiego: Nowa wieś szlachecka i Tonie, pow. tarnowskiego: Krzyż, oraz pow. dąbrowskiego: Radwan. W Kółkach tych badał stosunki, agitował w kierunku ulepszenia obchodzenia się z obornikiem w stajni, na gnojowni i w polu, oraz badał gnojownie zgłoszone do premiowania.

Insp. Masior zwiedził Kółka rolnicze pow. mościskiego: Strzelczyska, przemyskiego: Ostrów, kolbuszowskiego: Przedbórz, pilzneńskiego: Wola brzostecka, wadowickiego: Wysoka, wielickiego: Brzezowa, w których wykładał o drenowaniu, pow. tarnobrzeskiego: Cygany i Żabno, gdzie zwiedził pola doświadczalne i wykładał na ten temat.

Następnie wraz z instruktorem sadownictwa p. Wierzbickim lustrował Kółka wymienione niżej, w których wykładał o społeczno-gospodarczej działalności Kółek rolniczych, w niektórych także o uprawie roślin pastewnych oraz hodowli, zmieniając treść i przedmiot wykładów według zauważonych w odnośnych gminach braków i potrzeb gospodarskich.

Zwiedzili oni następujące Kółka rolnicze: w pow. żywieckim: Rajcza, Milówka, Cisiec, Cięcina, Wieprz, Pietrzykowice, Pewel małą i Lachowice, w myślenickim: Osielec, Wieprzec, Juszczynę, Białą, Maków, Jachówkę, Grzechynię, w bialskim: Rybarzowice, Szczyrk, Międzybrodzie lipnickie, Porąbkę, Dwory, Monowice, Włosienicę, Polankę wielką, Osiek, Witkowice.

Insp. Maleczyński zwiedził Kółka z pow. rawskiego: dwukrotnie, Magierów, Tarnoszyn, Niemirów, Szczerzec, Bełzec, pow. ropczyckiego: Pustków, Kozodrza, Borek wielki, Sędziszów, Nockowa, Gnojnica i Lutoryż, pow.

jasielskiego: Czeluśnica, pow. krośnieńskiego: Moderówka, pow. rzeszowskiego: Brzezówka, pow. tarnowskiego: Rudna wielka, dalej powiatu strzyżowskiego: Wyżne, pow. przeworskiego: Pantalowice i Siennów, pow. kamioneckiego: Kamionka strumiłowa, Berbeki, Rudki, Obydów, Jasienicę polską, oraz Różankę pow. żółkiewskiego. Badał tam pola doświadczalne nawozowe z odmianami zbóż i ziemniaków, przyczem miewał odpowiednie wykłady.

Ponadto badał gnojownie zgłoszone do premiowania w Kółkach rolniczych: Kozodrza, Nockowa, (ropczyckie), Klecie (pilzneńskie), Warzyce, Brzezówka, Roztoki, Wola dębowiecka (jasielskie), i miał odpowiednie do zauważonych braków wykłady.

Insp. Szczepański z tytułu reorganizacyi Kółka rolniczego w Malechowie (pow. lwowski) miał tam wykład odpowiedni, ponadto wspólnie z poprzednim insp. Maleczyńskim przeprowadzili komisyjne zbadanie gospodarstw zgłoszonych do premiowania, o czem będzie niżej.

Przy tej sposobności zwiedzili 61 Kółek rolniczych, których tu nie wymieniamy, z powodu szczupłości miejsca.

Insp. Zaremba przy takiejże okazyi, jak wyżej, zwiedził 10 Kółek we wschodniej części kraju położonych. Ponadto wykładał tenże w Kółku rolniczem: Nowe miasto „O szkodnikach zbożowych i walce z niemi". W Rozwienicy (pow. jarosławski) „O siewie i nasieniu", w Cieszacinku „O wiosennej uprawie roli", w Sieniawie „O podniesieniu dochodów z gospodarstw", w Zeniowie (pow. przemyślański) „O nawozach". Badał dalej stosunki rolnicze, pola doświadczalne z odmianami i nawozami w Kółkach rolniczych: Krysowice (pow. mościskiego), Mikulice, Ostrów, Pantalowice, Ręczyna, Siedleczka, Sietesz, Grząska, Gać, Zarzecze (pow. przeworskiego i jarosławskiego). Badał gnojownie zgłoszone do premiowania w Kółkach rolniczych: Wyżne, (pow. rzeszowski) Lubla (strzyżowski), Podleszany (mielecki), Machów i Gorzyce (tarnobrzeski).

Insp. Błociszewski omawiał sprawy mleczarń spółkowych w Kółkach rolniczych: Łęki dolne (Pilzno), Jurków (Brzesko), Lipniki (Mościska), oraz w Łańcucie, o czem zresztą mowa będzie przy spółkach mleczarskich. Prócz tego zwiedził Kółka rolnicze w Białym Kamieniu (Złoczów), gdzie badał gnojownię zgłoszoną do premiowania.

* * *

Aczkolwiek przy odnośnych działach wzmianka będzie zrobioną o tem, wspomnieć jeszcze musimy o wykładach inspektorów rolniczych na kursach gospodarstwa domowego dla gospodyń. Mianowicie, w roku sprawozdawczym wykładali:

Insp. Błociszewski	w Starej wsi	przez dni 6
tenże	w Delejowie	„ „ 6
Insp. Masior	w Krasiczynie	„ „ 7
tenże	w Starej wsi	„ „ 5
Insp. Szczepański	w Odrzykoniu	„ „ 6
Insp. Zaremba	w Mikulicach	„ „ 7

Na kursie ziemianek w Starej wsi wykładał insp. Błociszewski w czasie od 3 do 7. maja i od 8. do 11. czerwca hodowlę, gospodarkę społeczną i kooperatywy.

Wykłady podczas wycieczek rolniczych omówione są przy tym dziale sprawozdania.

C) *Druki i pisma.*

Działalność nasza dydaktyczna nie zamyka się w nauczaniu żywem słowem na kursach i wykładach. Ważną częścią składową tej działalności, może nie najważniejszą, ale bezsprzecznie na najszersze masy działającą jest nauczanie drukiem. Do tego celu służą organ Towarzystwa K. r. „Przewodnik Kółek rolniczych", Kalendarz Kółek rolniczych" i „Wydawnictwa Towarzystwa".

W roku sprawozdawczym, w „Przewodniku" zamieściliśmy 81 artykułów i obszerniejszych głosów ze wsi, i 60 drobniejszych rad i wskazówek, w tem 36 artykułów i głosów ze wsi, oraz 36 rad treści rolniczej, a 26 artykułów i 4 głosy ze wsi oraz 24 rad treści hodowlanej. Ponadto zamieszczaliśmy obszerne artykuły treści weterynaryjnej, oraz traktujące o mleczarstwie.

Wśród artykułów hodowlanych na wyróżnienie zasługują »Przyczynki do chowu bydła" pióra p. L. Błociszewskiego, które po ukończeniu zamierzamy wydać oddzielnie jako cenne wskazówki dla małych hodowców.

W „Kalendarzu Kółek rolniczych" na rok 1912-ty zamieściliśmy kilka cennych prac dotyczących gospodarstwa małego rolnika, że tylko wspominamy „Jak zaradzić drożyźnie" pióra J. Turnaua, „Ratowanie zwierząt" Dr. M. Dalkiewicza, „W walce z biedą" i „Jak możemy zwiększyć dochody z nierogacizny" L. Błociszewskiego, oraz „Rola, jej rodzaje i właściwości« J. Masiora.

Przewodnik K. r. rozchodzi się w 5000 egzemplarzy, Kalendarz Kółka rolniczego w 10.000 egz., gdy uwzględnimy, że prócz tego cenniejsze artykuły odbija się jako osobne wydawnictwa, które rozchodzą się w znacznej ilości egzemplarzy, możemy śmiało powiedzieć, że działalność nasza dydaktyczna przy pomocy druku, bardzo poważne miejsce wśród naszej działalności zajmuje.

Dodać tu jeszcze musimy, że i kolportaż książek fachowych innego pochodzenia a także i wydawnictw własnych prowadzony przy akcyi

kursów gospodarczo-weterynaryjnych wcale niepoślednie miejsce zajmuje.

W roku sprawozdawczym rozsprzedano w ten sposób różnych książek fachowych za K. 946.—

Działalność nasza dydaktyczna za pomocą pism nie jest tak uchwytną. Moglibyśmy wprawdzie podać ilość pism załatwionych w Oddziale rolniczym, ale wobec tego, że między niemi jest bardzo znaczna ilość dotycząca spraw handlowego pośrednictwa, nie da to żadnego obrazu działalności naszej w tym kierunku. Zaznaczyć jednak wypada, że działalność ta jest bardzo znaczną, że ludność zrzeszona w Kółkach z wielkiem zaufaniem (opartem na doświadczeniu z lat ubiegłych) zwraca się o poradę listowną, którą też zawsze w możliwie krótkim czasie otrzymuje, często zaś odwrotnie tego samego lub następnego dnia. Szybkość w załatwianiu takich spraw w myśl zasady „dwukrotnie darzy, kto śpieszy z darem“ — jest kierownicą w naszem działaniu.

D) Konkursowe prace pisemne.

Od roku 1904 począwszy, corocznie w „Przewodniku Kółek Rolniczych“ podajemy członkom Towarzystwa rozmaite tematy do opracowania z różnych dziedzin gospodarstwa rolnego jak np. z rolnictwa, z hodowli bydła i świń, ze sadownictwa, warzywnictwa, pszczelnictwa, rachunkowości gospodarczej i t. p. Wychodzimy przy tem z tego założenia, że w pracy kółkowej, jakakolwiek ona jest, czy to fizycznej czy to umysłowej, powinny brać udział możliwie najszersze koła członków wedle swoich sił i zdolności w interesie samego Towarzystwa, a więc ogółu członków a także i w interesie każdego członka.

Ten sposób wciągania członków do wspólnej pracy kółkowej ma bez wątpienia nie byle jakie znaczenie, gdyż nie tylko powiększa szeregi umysłowych pracowników, ale doskonali ich, zmuszając poprostu bystrzejsze i światlejsze jednostki rolników do krytycznego przemyśliwania i roztrząsania poznanych i w praktyce stosowanych nauk; ogół natomiast członków zniewalając do śledzenia i rozpatrywania takiej pracy.

To też płynąć muszą stąd korzyści różnorakie dla samych pracowników i dla reszty członków. Po pierwsze stąd — że tamci otrzymują za dobre prace stosowne nagrody pieniężne; powtóre stąd, że zdobycze rolniczej wiedzy doświadczalnej rozpowszechniają się łatwo, i to we formie nader przystępnej nawet dla mało oświeconych — że więc nie pozostają własnością jeddnego lub kilku, lecz stają się własnością ogółu.

Dalszą bardzo ważną korzyścią płynącą z tej pracy dla ogółu i dla każdego kółkowca z osobna, jest budzenie i utrwalanie myśli współdzielczej przez to, że każdy piszący pracownik, oddając swoje trafne myśli na pożytek ogółu członków, otrzymuje w zamian za to od tego ogółu we formie nagrody pieniężnej, przyznanej przez Zarząd Towarzystwa, także korzyść — i to nawet materyalną obok niezaprzeczonej korzyści moralnej, płynącej ze świadomości i wewnętrznego zadowolenia, że wypełnił obowiązek obywatelski.

Nadto prace te są dla nas częstokroć bardzo ważną wskazówką, prostującą lub udoskonalającą sposoby pracy w Towarzystwie Kółek rolniczych; są częstokroć bodźcem do uzupełnienia bardzo pilnych i ważnych zadań; są powodem do robienia nadzwyczaj trafnych spostrzeżeń, budzących albo zadowolenie albo troskę albo obawę.

To też doborem coraz to nowych, do poziomu wiedzy rolniczej ogółu zastosowanych tematów, zamierzamy sondować coraz głębiej wiedzę i postęp rolniczy członków Towarzystwa.

W N-rze 3 „Przewodnika Kółek rolniczych“ z 20. stycznia 1911 r. ogłosiliśmy (10) dziesięć tematów, a między nimi (4) cztery ściśle rolnicze, po jednym z dziedziny sadownictwa i pasiecznictwa, (4) cztery znowu z dziedziny hodowli bydła i świń.

Prac nadesłano ogółem 59, między którymi znajduje się (6) sześć zupełnie nieodpowiednich, (3) trzy zaś odrzucono jako plagiaty lub kompilacye. Z pozostałych (50) pięćdziesięciu prac nie wszystkie mogły otrzymać nagrodę. Nagrody pieniężne od 10—25 K przyznano tylko (30) trzydziestu pracom, z pomiędzy których nadto kilka drukowano w „Przewodniku Kółek Rolniczych“, jako „głosy ze wsi“.

Szczegółowe zestawienie jest następujące:

Temat I. *Czy stosujemy w naszych gospodarstwach orkę zimową i natychmiastowe pokładanie ściernisk? Jakie nam to daje korzyści co do poprawy roli i co do wydajności ziemniaków?* Prac nadesłano 22. Nagród przyznano 10 i to pp. Jędrzejowi Plucie z Jawornika polskiego 25 K.; Janowi Wojsowi z Wielogłów, Janowi Czarnikowi z Wiercan, Franciszkowi Główce z Wulki turebskiej, Stanisławowi Prokuskiemu z Głobikówki, po 15·— K., Wojciechowi Wojtaszkowi z Głobikówki, Janowi Stokłosie z Poznachowic dolnych, Stanisławowi Szlachcie ze Świątnik dolnych i Michałowi Chłopeckiemu po 10·— K.

Temat II. *Jak się chronić przed wyradzaniem się zbóż?* Prac nadesłano 7. Nagród przyznano 4 i to pp. Michałowi Plezi z Turki k. Kołomyi i Józefowi Baranowi po 25·— K. Józefowi Drogosiowi z Jastrzębi 15·— K., Szymonowi Jaśnikowskiemu z Ceniawy 10·— K.

Temat III. *Jaki panuje w naszych stronach zwyczaj co do zbioru, suszenia i przechowywania siana? Czy nie dałoby się w nim czego poprawić i czy nie było w tym kierunku jakich prób i z jakim skutkiem?* Nadesłano 1 pracę.

Temat IV. *Jak uprawiam rolę na spadzistych zboczach gór?* Prac nadesłano 3. Nagród przyznano 2 i to pp. Karolowi Jandule z Tuligłów 20·— K., Michałowi Kąbajowi z Głobikówki 10 — K.

Temat V. *Jak mam urządzony ogród warzywny przy chacie, jakie uprawiam warzywa, czy ich używam na własny użytek, czy na sprzedaż i jakie mam z tego korzyści?* Pracę nadesłano jedną i przyznano za nią nagrodę p. Jankowi Jaśnikowskiemu 15·— K.

Temat VI. *Jak mam urządzoną pasiekę, w jakich ulach, gdzie ją zimuję, czy mam z pasieki korzyść?* Prac nadesłano 11. Nagród przyznano 5 i to pp. Janowi Duczkowskiemu z Siemianówki 25·— K., Michałowi Gajewskiemu z Podhajczyk k. Kołomyji i Stanisławowi Tomkiewiczowi ze Starej wsi po 20·— K., Józefowi Krzywemu z Łoni i W. Mendychowskiemu z Siemianówki po 15·— K.

Temat VII. *Jak postępuję przy hodowli bydła i świń, by mi się zdrowo chowały?* Nadesłano 4 prace. Nagród przyznano 2 i to pp. Janowi Wołowcowi z Głobikówki 20·— K., Mikołajowi Woźniakowi z Rajkowiec 10·— K.

Temat VIII. *Jak nauczyłem się najkorzystniej zużytkować w gospodarstwie mleko odtłuszczone i jak się z nim obchodzę?* Nadesłano jedną pracę i przyznano za nią nagrodę p. Józefowi Kopciowi z Komorowic.

Temat IX. *Jak opasam świnie?* Nadesłano jedną pracę.

Temat X. *Przedstaw na podstawie własnego doświadczenia, czy korzystniej dla małorolnego gospodarstwa utrzymywać lub wynajmować konia, czy też uprzęgać krowy?* Prac nadesłano 8. Nagród przyznano 5 i to pp. Leopoldowi Dąbrowieckiemu ze Sowiny 25·— K., Antoniemu Lewowi z Handzlówki 20·— K., Feli sowi Sosze z Łoniowych 15·— K., Janowi Niklowi z Wilkowic i Franciszkowi Huli z Nowej wsi szlacheckiej po 10·— K.

E) Działalność nasza w kierunku Spółek i melioracyi.

1) Drenowanie pól.

Podobnie jak w ubiegłych latach, tak i w tym roku prowadziliśmy szeroką i gorliwą działalność w sprawie drenowania. Wychodząc z tego założenia, że wszelkie gospodarcze melioracye a w pierwszym rzędzie drenowanie tych pól, które tego wymagają, to bezwarunkowo podwalina lepszego i racyonalniejszego gospodarowania, działaliśmy w tym kierunku wszędzie, gdzie się nam tylko nadarzyła sposobność i to tak pismem jak i żywem słowem. Nie było więc żadnego gospodarsko-weterynaryjnego kursu, nie było niemal żadnego wykładu, czy to na Zebraniach powiatowych czy też na zgromadzeniach poszczególnych Kółek, gdziebyśmy naszym „Kółkowcom“ nie przedstawiali wyczerpująco i dokładnie korzyści, jakie za sobą pociąga przeprowadzanie melioracyi, czy to ornych pól, czy też łąk i pastwisk. Równocześnie wyjaśnialiśmy jak znaczną pomoc i pod jakimi warunkami można dziś uzyskać ze strony rządu i kraju a nadto zwracaliśmy uwagę, by się z drenowaniem spieszono, bo pominąwszy straty, jakie się ponosi przez mniejsze zbiory, trudność w przeprowadzaniu dokładnej uprawy i t. p., to i subwencye przez rząd i kraj na ten cel przeznaczone wyczerpują się.

Nie wszędzie akcya nasza w tym kierunku trafiła na grunt podatny. Jeszcze dzisiaj bowiem mamy wielu takich rolników w kraju, którzy — co ze wstydem stwierdzić należy — do wszystkich „nowości“ już oddawna wypróbowanych i za dobre a nawet wprost konieczne uznanych, odnoszą się z nieufnością, bo tego „nie znał ich dziad, ani pradziad, a jednak był gospodarzem“. Ci „wszyscy“ niedowiarkowie a raczej „zacofańcy“ nie tylko, że nie chcą przeprowadzać tych melioracyi u siebie ale nadto i innych chętniejszych, bardziej postępowych odwodzą od zamiaru drenowania. Mimo jednak tylu naturalnych a więc tem samem trudnych do pokonania przeszkód, rok ten możemy zaliczyć do wcale wydatnych na polu drenowania.

Dzięki bowiem naszej akcyi polecił Wydział krajowy swoim inżynierom opracowanie projektów dla następujących miejscowości a to:

1) Krzyż (pow. Tarnów);
2) Pietrzykowice (pow. Żywiec);
3) Zaczarnie (pow. Tarnów);
4) Wójtowa (pow. Gorlice);
5) Ostrów (pow. Przemyśl);
6) Osiek (pow. Oświęcim);
7) Stara wieś (pow. Brzozów);
8) Posada jaćmierska (pow. Sanok);

Nadto sporządziło Biuro melior. projekt osuszenia około 300 morgów łąk w Strzelczyskach i Radanicach pow. (mościski). Ze względu jednak na to, że koszta osuszenia tych łąk byłyby zbyt wysokie w stosunku do oczekiwanych korzyści, zawiadomił nas Wydział krajowy, że nie może wziąść pod rozwagę sprawy wyjednania u Sejmu krajowego i u c. k. Ministerstwa rolnictwa zasiłków z funduszu krajowego i państwowego na pokrycie kosztów tej melioracyi. Dla dokładności nadmieniamy, że koszt osuszenia jednego morga łąki obliczono na 457 K.

Prócz tego udzielaliśmy wszystkich żądanych informacyi a więc czy to w sprawie korzyści z drenowania, czy to w sposobie ujęcia względnie popchnięcia sprawy drenowania na właściwe tory, czy też przez bezpłatne udzielanie broszury „O drenowaniu“ oraz artykułów z naszego „Przewodnika Kółek rolniczych“, czy też przez przesyłanie wzorów podań. Ponadto w miarę potrzeby lub żądania wysyłaliśmy naszych inspektorów rolniczych do poszczególnych Kółek rolniczych, zwłaszcza tych, które zwróciły się do nas z prośbą o poradę, już to w sprawie drenowania, już też w sprawie zawiązywania spółek drenarskich. W szczególności w tym kierunku działali nasi inspektorowie rolniczy: w Ostrowie (pow. Przemyśl), w Przedborzu (pow. Kolbuszowa), w Woli brzosteckiej (pow. Pilzno), w Wysokiej (pow. Wadowice), w Brzezowej (pow. Wieliczka), w Starej wsi (pow. Brzozów), a nadto w powiatach żywieckim, bialskim, oświęcimskim i myślenickim.

Pism z poradami, wyjaśnieniami, wskazówkami i t. p. wysłaliśmy 48 w roku sprawozdawczym.

2) *Spółki mleczarskie.*

Akcyę naszą w sprawach Spółek mleczarskich podzielić można na dwa, na pozór odrębne kierunki, które mimoto w bardzo ścisłym ze sobą pozostają związku.

Pierwszy z nich to działalność nasza dydaktyczna na polu podniesienia hodowli wśród małych rolników, drugi to propaganda za zakładaniem Spółek mleczarskich. W pracy naszej przyjęliśmy zasadę, że jakkolwiek jednym z podstawowych warunków powodzenia mleczarń spółkowych jest dostateczna ilość dobrych mlecznych krów, to jednak i odwrotnie przyjmujemy, że założenie mleczarni spółkowej musi wpłynąć na podniesienie hodowli a przynajmniej wywołać usilne staranie się ze strony interesowanych rolników o nabycie, jeżeli nie wychowanie dobrych, mlecznych krów. Naturalnym rzeczy porządkiem, przedewszystkiem staramy się o zakładanie mleczarń spółkowych w takiej miejscowości, w której czy to w jednej, czy też w kilku blisko siebie położonych, zebrać się może 200 udziałów, przedstawiających 200 krów, jako warunek założenia Spółki mleczarskiej, wymagany przez Krajowe Biuro Patronatu, ale jeszcze więcej uważamy na to, czy w danej miejscowości Kółko rolnicze rozwija się dobrze, i czy między członkami tegoż są ludzie włożeni do pracy zbiorowej, współdzielczej. Materyał bowiem w ludziach bezsprzecznie więcej ma w tym względzie znaczenia aniżeli materyał w bydle, który, zapewne z pewnemi trudnościami, ale jest do nabycia możliwy.

Kierując się temi wytycznemi uważamy jako niezbędny warunek rozwoju mleczarń spółkowych przedewszystkiem jak najintenzywniejszą pracę nad wyszkoleniem członków Kółek rolniczych w ideach i zasadach współdzielczych, a ponadto podjęcie akcyi hodowlanej w szerszym aniżeli dotąd zakresie. Hołdując tej myśli, w roku sprawozdawczym staraliśmy się wykorzystać sytuacyę, która dzięki funduszom traktatowym dozwoliła nam zwiększyć stan inspektorów rolniczych, w następstwie czego mogliśmy jednemu z nich, p. Błociszewskiemu, oddać specyalnie sprawy hodowlane i mleczarskie. W skutek tego akcya nasza w tych kierunkach mogła być wydatniejszą jak w innych latach. Stąd wynikło, że i w Przewodniku jak to już pod rubryką „Druki i pisma“ omówiliśmy, mogliśmy pomieścić więcej artykułów hodowlę traktujących, a przeważnie przez tegoż inspektora pisanych, a także i agitacyą, względnie zakładaniem Spółek mleczarskich mogliśmy się wydatniej zająć.

Rzecz naturalna, że gdy mogliśmy zwiększyć ilość kursów gospodarczo-weterynaryjnych, w których działalność zbiorowa Kółek i hodowla słusznie im przynależne, poważne miejsce zajęły, działalność dydaktyczna nasza znacznie się ponad przeciętny poziom dotychczasowy wzniosła i co za tem idzie powinna odpowiednie owoce przynieść. Na razie stwierdzić musimy wielkie zainteresowanie się ludności, która ma możność zetknięcia się z prelegentami na kursach i po za niemi, sprawami hodowlanemi, a także sprawą spółkowych mleczarń.

Nieposlednie miejsce w tej działalności zajmują wykłady inspektorów rolniczych w zakresie hodowli o mleczarstwie wygłoszone na kursach dla gospodyń wiejskich w Delejowie, Krasiczynie, Mikulicach, Odrzykoniu i Starej wsi. Gdy hodowla w znacznej części a gospodarstwo nabiałowe w całości w ręku gospodyń pozostaje, nader cennem jest dokładne zaznajomienie tychże z temi sprawami, i oświetlenie ich pod zupełnie różnym od dotychczasowego kątem widzenia. Na oświecanie kobiet gospodyń w tych sprawach więcej znacznie liczyć należy jak na oświecenie gospodarzy, dlatego do tej części pracy znaczną wagę przykładamy.

Gdybyśmy chcieli poruszać wszystkie momenta naszej działalności, które mają punkta styczne z akcyą hodowlaną, musielibyśmy zbytnio rozszerzyć ramy tego sprawozdania. Stwierdzić jednak musimy, że jakkolwiek działalność nasza w tym kierunku była w roku sprawozdawczym znacznie intenzywniejszą jak w latach poprzednich, to jednak w obec zadań, które leżą przed nami, wobec ogromnego znaczenia hodowli dla małych rolników, uważać ją musimy li tylko za przygotowawczą do przyszłej szerszej akcyi, tak niezbędnej, jeżeli wszelkie usiłowania dotychczasowe nie mają iść na marne.

Przechodząc do ścisłej agitacyi za mleczarniami spółkowemi, przypomnieć musimy artykuły o mleczarniach drukowane w Przewodniku, oraz w Kalendarzu Kółek rolniczych. Nie przeszły one bez echa, wywołały znaczne zainteresowanie i liczne pisemne zapytania. Po za tem, głównym terenem agitacyi za mleczarniami były kursa gospodarczo-weterynaryjne, oraz kursa gospodyń wiejskich. Prócz tego sprawy mleczarń specyalnie omawiane były w miejscowościach: Łęki dolne (pow. Pilzno), Jurkowa (pow. Brzesko), Lipniki (pow. Mościska), Łańcut, oraz dwukrotnie Wyżniany (pow. Przemyślany).

Że propaganda nasza jest skuteczną, że zapatrywanla nasze wyżej przytoczone na sprawę tę, są na słusznych przesłankach oparte, moglibyśmy stwierdzić chociażby tem, że na 90 założonych i pod Krajowy Patronat przyjętych Spółek mleczarskich, 66 założono w miejscowościach, w których są już oddawna Kółka rolnicze. Stosuje się to zarówno do zachodniej i środkowej jak i do wschodniej części kraju. Owych 24 nie opartych o Kółka rolnicze spółek mleczarskich są prawie wszystkie spółkami ruskiemi. Dobre wyniki naszej propagandy są też dla nas prawdziwą zachętą i bodźcem do nieustawania w tej pracy, która nam będzie o wiele łatwiejszą w obecnych warunkach, wobec tego, że nie będzie ona pracą dorywczą, załatwianą tylko kiedyś niekiedyś, przy sposobności, że się tak wyrazimy, lecz będzie mogła być prowadzoną systematycznie dzięki temu, że już osobna siła fachowa będzie przydzieloną do tej pracy. Liczymy też wiele na Krajowe biuro mleczarskie. Stanowisko życzliwe kierownictwa tegoż Biura i chętne współdziałanie z nami oraz przyjęcie naszej pomocy, musi sprawie tylko do dobrego rozwoju dopomódz.

3) Melioracye łąk i pastwisk.

Przeszło dwanaście lat temu rozpoczęliśmy pracę nad poprawą łąk i pastwisk, uznając ich ogromną ważność dla naszego małorolnego gospodarza wogóle a przedewszystkiem dla krajowej hodowli bydła. Sprawozdania roczne są najlepszym świadectwem, jak postępowała nasza praca. Przeprowadzaniem prób z racyonalnem nawożeniem łąk i pastwisk sztucznymi nawozami, zachęceniem do osuszenia mokrych położeń, agitowaniem za umiejętną a korzystną konserwacyą lepszych łąk i pastwisk — wyrwał Zarząd główny część włościan z dotychczasowej apatyi i zniewolił ich do zastanowienia się nad tem poważnem zadaniem. Akcya nasza naocznego przekonywania o korzyściach, płynących z poprawy łąk i pastwisk, znalazła nie tylko uznanie i coraz szersze zastosowanie u włościan, ale wywołała także przewidziany oddźwięk w bratnich Towarzystwach rolniczych i w niektórych Radach powiatowych, które wzorem Towarzystwa Kółek rolniczych pragnęły zająć się również czynnie tą nadzwyczaj ważną sprawą gospodarstwa narodowego. Takie współdziałanie wszystkich powołanych czynników w kraju mogło sprawie samej tylko wyjść na dobre. Od roku 1906 rozwijają równoległą działalność c. k. Towarzystwo gospodarskie i c. k. Towarzystwo rolnicze. Prace jednakże nie postępowały zbyt raźnie, gdyż brak był funduszów na to wielkie dzieło, którego przeprowadzenie wymaga dziesiątek milionów koron i potrzebuje dziesiątek lat pracy.

Wydatniejsza pomoc dla tego działu kultury rolniczej nastała z chwilą uchwalenia przez Radę państwa odszkodowania dla rolników za traktaty handlowe. Ze sum, przeznaczonych w ciągu dziewięciu lat dla Galicyi, przewidziane są z góry kwoty, jakie mają być użyte na poprawę łąk i pastwisk. Nie ulega wątpliwości, że ruch na tem polu znacznie się ożywia, że wiele będzie można zrobić tymi funduszami, że jednakże wszystkiego się nimi nie dokona.

Jasną więc jest rzeczą, że Zarząd główny sprawy tej nigdy z oka spuścić nie może. Wobec jednak tego, że obecnie ujmuje Wydział krajowy całą akcyę poprawy łąk i pastwisk w jedną całość, rozporządzając na te cele znacznymi funduszami traktatowymi, musiał Zarząd główny nierozporządzający takimi funduszami, pozostawić praktyczną stronę tej nader ważnej sprawy, tak dobrze przez siebie zapoczątkowanej, poza ramami teraźniejszej swojej działalności.

Zatrzymaliśmy jedynie stronę teoretyczną w swych rękach, to jest pouczanie włościan przy każdej nadarzającej się sposobności o istocie, środkach i celach melioracyi pastwisk, tudzież agitowanie za jak najszybszem przystąpieniem do ich zmeliorowania.

Gminy, jak n. p. Czarna-Podbórz powiatu łańcuckiego, które pierwotnie rozpoczęły melioracye swoich pastwisk według planów, zatwierdzonych przez Zarząd główny i przy pomocy wydatnych jego zasiłków, obecnie oglądając się za wydatniejszą subwencyą ze strony Wydziału krajowego, stanęły w połowie robót melioracyjnych w przekonaniu, że pomoc Wydziału krajowego będzie tak wydatną, iż członkowie gminy z pomocą właśnie owych funduszów traktatowych będą mieli zmeliorowane pastwiska bez przyczynienia się w czemkolwiek ze swojej strony.

Obok teoretycznej akcyi na polu melioracyi istniejących pastwisk, rozwija Zarząd główny przez swoich inspektorów rolniczych skuteczną agitacyę za zakładaniem sztucznych pastwisk a także sztucznych łąk. Owocem tych naszych

usiłowań są coraz liczniejsze zgłoszenia o pouczanie w przedmiocie zakładania sztucznych pastwisk i nowych łąk tam, gdzie ich brak dotkliwie daje się odczuwać.

Mamy nadzieję, że, rozwijając w tym kierunku szeroką a skuteczną działalność, przyczynimy się znowu do polepszenia doli małego rolnika.

II. Nauczanie demonstracyjne.

A) Zbiorowe wycieczki rolnicze.

Ten tak prosty a znakomity środek nauczania, ułatwiający niepomiernie głębsze zrozumienie posłyszanych lub wyczytanych nauk i pouczeń, ten środek, mogący bezpośrednio unaoczniać najdobitniej każde wygłaszane pouczanie — jest — niestety — przez nasze Kółka rolnicze bardzo rzadko stosowany.

Trudno doprawdy wniknąć w przyczynę tego. Być może, że dużą rolę odgrywa tu siła przyzwyczajenia, niechęć do nowości itd. Być także może, że brak kierowników zawodowców na takich wycieczkach jest powodem tego biernego zachowania się ogółu Kółek.

A przecież właściwie powinno być wśród ciepłej pory roku prawie każde pogodne popołudnie świąt i niedziel wyzyskane dla zbiorowych wycieczek, aby w przygodnie nastręczającej się pogadance, omówić najróżnorodniejsze a ważne sprawy rolnicze,

Powodem tego dziwnego, jak wyżej wspomnieliśmy, zachowania się, będzie chyba brak chęci, zainteresowania i zastanowienia się po stronie Kółek rolniczych.

Jedynie tylko Kółka powiatu złoczowskiego wyróżniły się w tym roku sprawozdawczym od innych, urządzając w pierwszej połowie lipca sześć (6) takich wycieczek pod kierunkiem inspektora rolniczego, p. Tadeusza Stamirowskiego, we Woroniakach, Uszni, Jelechowicach, Kniażu, Skwarzawie i Pietryczach.

Powiat przemyski, który w poprzednim roku 1910 przodował w urządzaniu takich wycieczek, zorganizowawszy ich siedm dla jedenastu Kółek, doprowadził do skutku w roku sprawozdawczym tylko 4 wycieczki, a to w maju w Prałkowcach, w czerwcu w Niżankowicach i Kniażycach, a w lipcu w Nienadowej.

Wycieczki te prowadzili inspektorowie rolniczy Z. g. T. K. r. w Prałkowcach i Niżankowicach: p. Stefan Maleczyński, w Kniażycach: p. Jan Masior, a w Nienadowej: p. Leon Błociszewski.

Także pod kierunkiem inspektora rolniczego, p. Stefana Maleczyńskiego, odbyły się jeszcze tylko dwie wycieczki rolnicze, a mianowicie w miesiącu maju w Rzemieniu powiatu mieleckiego, a w miesiącu lipcu w Dobrzechowie powiatu strzyżowskiego.

Żałować należy, że możemy tylko taką szczupłą liczbę dwunastu wycieczek rolniczych notować, zamiast ich liczyć na setki. Mamy jednak nadzieję, że w niedługim czasie członkowie Kółek zżyją się z tą myślą zbiorowych wycieczek i rozwiną w znakomity sposób ten wyborny środek pedagogiczny.

Nie możemy na tem miejscu, jakkolwiek należy to do sprawozdania Zarządów powiatowych Kółek rolniczych, pominąć milczeniem kilku jeszcze wycieczek rolniczych, urządzanych staraniem Zarządów powiatowych albo też miejscowych Kółek rolniczych.

Wymienić tu należy najpierw siedmiodniową wycieczkę Kółek rolniczych powiatu kołomyjskiego do Albigowy, Handzlówki i Krasnego z końcem lutego i początkiem marca 1911 roku. Następnie kilkudniową wycieczkę z powiatów pilzneńskiego, ropczyckiego i dąbrowskiego do Rybnej, Krakowa i Wieliczki. Dalej wycieczkę stu dziesięciu delegatów Kółek rolniczych powiatu rzeszowskiego do Boguchwały na pola dworskie; wreszcie wycieczkę czterdziestu uczestniczek kursu gospodyń wiejskich w Odrzykoniu do Jedlicza, celem zwiedzenia na obszarze dworskim zarodowej obory i chlewni.

O dwu wycieczkach powiatu gorlickiego i łańcuckiego do Częstochowy, Krakowa i Wieliczki, wspominać tu nie będziemy, ponieważ one nie miały żadnego charakteru rolniczego, lecz raczej pątniczy albo turystyczny.

B) Doświadczenia polne.

1) *Z odmianami zbóż.*

O pożyteczności tych doświadczeń, niema dwóch zdań. Pożyteczność ich jednak winna być dwustronna; z jednej powinny się przyczyniać do zachęcenia szerokich warstw ludności rolnej do uprawy innych szlachetnych odmian zbóż (i tę pożyteczność one posiadają w całej pełni), z drugiej jednak strony mają one wyszkolić ludność w obowiązkowości, przyzwyczajać ją do tego, że w społeczeństwie nic niema za darmo. W tym kierunku właśnie nie znaleźliśmy pożądanych przez nas wyników, rzetelnego oddźwięku naszych usiłowań, zdążających w każdej naszej czynności do ideału uobywatelenia szerokich mas włościańskich.

Poczucie obowiązku, zaciągniętego wobec Towarzystwa przez członków Kółek, zgłaszających się do prób, zamiast zwiększać się, słabnie. Może być, że działają tu pewne silnie demoralizujące wpływy postronne, które podobnemi ścieszkami zdążają do innych celów pod pokrywką dbałości o ekonomiczny rozwój drobnego rolnictwa. Faktem jest, iż obowiązku nałożonego na członków, przystępujących do prób, a dobrowolnie przez nich przyjętego: częściowego zwrotu kosztów, poniesionych przez Towarzystwo na pola doświadczalne ze zbożami i nadesłania sprawozdania z wyników — w roku sprawozdawczym bardzo niedbale dopełniono. Mimo, że Towarzystwo urządza te próby prawie za darmo, członkowie zwrócili zaledwie 20% wydatków poniesionych przez Towarzystwo, a ponadto nie uważali za potrzebne spełnić drugiej części swej powinności, tj. nadesłać sprawozdań, do czego się zobowiązali.

Na podstawie tych sprawozdań możnaby wyprowadzić wnioski co do plenności poszczególnych odmian, ich odporności na niesprzyjające wpływy atmosferyczne, na choroby, szkodniki i t. p., wnioski, stanowiące o wyższości jednej odmiany nad drugą.

Doświadczenia polne mają praktyczne znaczenia nie tylko dla członków Tow. K. r., ale i dla ogółu ludności włościańskiej pracującej na roli. Więc też członkowie Kółek r. i z ogólnego punktu widzenia winni się do obowiązku tego poczuwać. Tymczasem w r. 1910/11 na 100 prób dokonanych z pszenicą, z których na zachodnie powiaty wypada 55 a na wschodnie 45, nadesłano tylko 56 sprawozdań (z zachodnich powiatów 30 ze wschodnich 26), podczas gdy w roku 1909/10 na 100 prób nadesłano sprawozdań 86.

Do doświadczeń z pszenicą użyto tych samych odmian, co w latach poprzednich, mianowicie „ostki mikulickiej“ Prażmowskiego i „gółki mikulickiej“.

Z nadesłanych sprawozdań wynika, że ostka silniej się krzewi i lepiej przetrzymuje zimę, ale łatwiej ulega śnieci, natomiast gółka okazała się oporniejszą na wyleganie, gdyż ma grubszą słomę, ale więcej podlega rdzy i niezmiarce. Wahania w poszczególnych zbiorach. okazują się znaczne, co zresztą jest rzeczą naturalną wobec bardzo różnorodnych gleb, stanowisk w płodozmianie, warunków uprawy, siły nawozowej i wpływów klimatycznych; pewna jednak choć bardzo nieznaczna przewyżka plonu ziarna i słomy przemawiałaby za ostką. Myszy tak w jednej jak i drugiej odmianie sprawiły znaczne szkody, zwłaszcza we wschodnich powiatach.

Prób z żytem wykonano 100, z których wypada na zachodnie powiaty 55 a na wschodnie 45.

Sprawozdań nadesłano 64 (34 i 30). W roku 1909/10 przy tej samej liczbie prób nadesłano sprawozdań 90. Do prób użyto tych samych odmian, co w roku 1909/10. Mianowicie „polskiego grodkowickiego“ i „petkuskiego“. Z nadesłanych sprawozdań okazało się, że żyto „polskie“ lepiej się krzewi i lepiej przetrzymuje zimę. Zbiór ziarna i słomy wypadł w zachodnich powiatach na korzyść petkuskiego, a we wschodnich na korzyść polskiego. Żyto, podobnie jak pszenica, znacznie ucierpiało od myszy.

Prób z jęczmieniem ozimym dokonano *72*. (w roku 1909/10—100), z których wypada na zachodnie powiaty 48 a na wschodnie 24. Zachodnie powiaty przysłały sprawozdań 23 a wschodnie 16, razem 39, wobec 70 z roku 1909/10.

Jęczmień ozimy na ogół nie odpowiedział w roku sprawozdawczym pomimo, że w jesieni rozwijał się dobrze, pomyślnie przezimował i okazał się opornym na wyleganie. Natomiast ziarno było cienkie i niepokupne, a przytem myszy a zwłaszcza ptaki, znacznie je uszkodziły.

Prób z jęczmieniem jarym dokonano 160 (w roku 1910—164), z których w zachodnich powiatach 79 a we wschodnich 81. Sprawozdań z zachodnich powiatów przysłano 60, a ze wschodnich 54, razem 114, wobec 120 przesłanych w roku 1909/10. Do prób użyto 3 odmian, mianowicie „Hannę“, „Bohemię“ i „Imperial“. Prób dokonano w ten sposób, że porównywano „Hannę“ z „Bohemią“ i „Hannę“ z „Imperialem“. Z prób tych okazało się, że „Hanna“ co do plenności równa się „Bohemii“, natomiast „Imperial“ zajął pierwsze miejsce pod względem plonu ziarna, a zwłaszcza słomy. Co do odporności na wyleganie, pierwsze miejsce zajęła „Bohemia“, drugie „Imperial“ a ostatnie „Hanna“ z powodu cienkiej słomy. Wszystkie odmiany ucierpiały w równym stopniu od suszy, na którą ogólnie użalano się. „Imperial“ najwięcej zarażony został głownią. Wahania w wysokości plonów na ogół okazały się mniejsze, niż w ozimych zbożach, co po części tłómaczyć sobie można jednakowem mniej więcej stanowiskiem płodozmiennem, po okopowych. Myszy znaczniejszych szkód nie sprawiły.

Z owsem dokonano prób 161, z których na zachodnie powiaty przypaha 72 a na wschodzie 89 (w roku 1909/10—160). Sprawozdań przysłano z zachodnich powiatów 52 a ze wschodnich 62 razem 114 wobec 123 nadesłanych w roku 1909/10. Do prób użyto 4 odmian w ten sposób, że porównywano „Goldregen“ z „Ligowo“ i „Rychlik“ z „Abundance“. „Goldregen“ w porównaniu z „Ligowo“ okazał się znacznie plenniejszym tak w ziarnie jak i słomie i wytrzymalszym na suszę, natomiast łatwiej wylega „Abundance“ w porównaniu z „Rychlikiem“, przewyższył go plennością ziarna, ale mniej wyrasta w słomę i mniej odporny na wyleganie i na suszę.

2) *Z roślinami pastewnemi.*

Chcąc zachęcić włościan do rozszerzenia uprawy roślin pastewnych, jako czynnika wpływającego na podniesienie kultury i dochodowości gospodarstw włościańskich rozesłaliśmy podobnie jak i lat poprzednich, zwłaszcza do miejscowości, w których rośliny te mniej lub wcale jeszcze nie były znane, lucerny francuskiej dla powiatów zachodnich 84 kg. a dla wschodnich 171, razem 255 kg., buraków półcukrowych „Vilmorina“ dla powiatów zachodnich 42 kg. a dla wschodnich 58 kg., razem 100 kg., marchwi pastewnej białej z zieloną główką dla pow. zachodnich 18½ kg. a dla wschodnich 21½, razem 40 kg., końskiego zębu dla pow. zachodnich 185 kg. a dla wschodnich 175 k. razem 360 kg. i seradeli dla pow. zachodnich 144 kg. i dla wschodnich 114 kg. razem 258 kg. Sprawozdań nadesłano:

z lucerną	z zachodn. pow. 15	ze wschodn. 14
z burakami	„ „ „ 20	„ „ 17
z marchwią	„ „ „ 11	„ „ 16
z końskim zębem	„ „ „ 12	„ „ 13
z seradelą	„ „ „ 12	„ „ 7

Ogółem sprawozdań nadesłano 137 (wobec 190 w r. 1909/10).

Ze sprawozdań tych wynika, że lucernę ogólnie bardzo chwalono, pomimo, że w zachodnich powiatach susza znacznie ją uszkodziła. Nieudanie się jej w pewnych poszczególnych wypadkach przypisać częściowo należy niedość starannej uprawie, słabemu nawożeniu lub nieodpowiedniej glebie. Powszechnie ją przed zimą spasano, co dla lucerny jest nie dobre, ze względu na utłaczanie ziemi. Lucerna wzbudziła wśród członków żywe zainteresowanie.

Burakom półcukrowym ogólnie oddano pierwszeństwo w porównaniu z dawnemi odmianami Mamutów i ekendorfskich. Susza wywarła ujemny wpływ na wschody i rozwój buraków.

Uprawa na ogół była odpowiednia, jedynie przerywka w niektórych wypadkach była niewłaściwa, bo albo pozostawiano buraki zbyt gęsto jeden od drugiego, albo zbyt rzadko.

Marchew pastewną również chwalono, spotykamy się jednak w kilku wypadkach z narzekaniami na nieposzanowanie cudzej własności przez dzieci.

Koński ząb zachwalany był bardzo przez sprawozdawców z powodu, że daje dużo paszy, chętnie przez bydło spożywanej i wpływającej korzystnie na wydajność mleka.

Seradela z bardzo nielicznymi wyjątkami zawiodła, z powodu suszy bowiem mało gdzie powschodziła.

3) *Z odmianami ziemniaków.*

Urządzanie pól doświadczalnych z nowymi odmianami ziemniaków, zapoczątkowane przez Zarząd główny w r. 1906, znalazło u członków Kółek rolniczych nader szybko właściwą ocenę i uznanie. Podczas kiedy w pierwszym roku poprzestano na 80 polach doświadczalnych, wzmogła się liczba już w roku 1909 do 560, a w roku sprawozdawczym doszła do 630, jakkolwiek mogła być jeszcze wyższą, gdyby fundusze Towarzystwa na to pozwoliły, ponieważ zgłoszeń z całego kraju mieliśmy przeszło 1.200.

Te 630 pól doświadczalnych rozrzucono po kraju w ten sposób, że w 38 powiatach wschodniej połaci kraju rozmieszczono ich 365 czyli okrągło 58% ogółu doświadczeń; natomiast w 28 powiatach zachodniej części 265 czyli okrągło 42%.

Zasady przeprowadzenia w mowie będących prób doświadczalnych pozostały te same, co dawniej; polegały zaś na tem, że każdy członek Kółka rolniczego, przyjęty do przeprowadzania tychże prób, otrzymał od Zarządu głównego dwie odmiany po 50 kg., dodawał zaś z własnej, u siebie uprawianej odmiany, również 50 kg. Wszystkie te trzy odmiany sadził jednakowym sposobem, niekrajane, na jednem i tem samem polu o jednakiej sile nawozowej i jednako uprawionem. Nadto obowiązany był przeprowadzający taką próbę, obrabiać całe pole doświadczalne w jednakim czasie i w jednaki sposób, a przy zbiorze ziemniaków przeważyć dokładnie każdą odmianę z osobna, zdać następnie dokładne sprawozdanie Zarządowi głównemu i wreszcie zwrócić część kosztów przesłanych sobie ziemniaków.

Do omawianych doświadczeń przeznaczył Zarząd główny wypróbowane odmiany Gawronek, Świteź i prof. Woltman (poprawny), najlepsze tak pod względem plenności i smaku jak i pod względem odporności i wytrzymałości.

Doświadczeń, złożonych ze Świtezi i Gawronka, było 600; złożonych zaś z Gawronka i Woltmana, tylko 30 i to jedynie w powiecie lwowskim.

Rozmieszczenie doświadczeń przedstawia się według powiatów następująco:

W e w s c h o d n i e j p o ł a c i k r a j u: 1. Bóbrka. 2. Brzeżany. 3. Brzozów. 4. Buczacz. 5. Cieszanów. 6. Czortków. 7. Dobromil. 8. Gródek Jagielloński. 9. Jaworów. 10. Jarosław. 11. Kamionka strumiłowa. 12. Kałusz. 13. Kołomyja. 14. Lwów. 15. Łańcut. 16. Mościska. 17. Nadworna. 18. Podhajce. 19. Przemyśl. 20. Przemyślany. 21. Przeworsk. 22. Rudki. 23. Sambor. 24. Stary Sambor. 25. Stanisławów. 26. Sanok. 27. Sokal. 28. Skałat. 29. Tarnopol. 30. Tłumacz. 31. Trembowla. 32. Turka. 33. Zaleszczyki. 34. Zbaraż. 35. Zborów. 36. Złoczów. 37. Żółkiew. 38. Żydaczów.

W zachodniej połaci kraju: 1 Biała. 2. Bochnia. 3. Brzesko. 4. Chrzanów. 5. Dąbrowa. 6. Gorlice. 7. Grybów. 8. Jasło. 9. Kolbuszowa. 10. Kraków. 11. Krosno. 12. Limanowa. 13, Mielec. 14. Myślenice. 15. Nisko. 16. Nowy Sącz. 17. Nowy Targ. 18. Oświęcim. 19. Pilzno. 20. Podgórze. 21. Ropczyce. 22. Rzeszów. 23. Strzyżów, 24. Tarnobrzeg. 25. Tarnów. 26. Wadowice. 27. Wieliczka. 28. Żywiec.

Rok 1911 był dla uprawy ziemniaków bardzo niekorzystny z tego powodu, że dwie klęski nawiedziły kraj nasz: klęska nadmiernych deszczów i długotrwałych słot, a gdzieniegdzie w dodatku nawet grad, we wschodniej części kraju; klęska zaś posuchy i myszy w zachodniej jego części; w całym wreszcie prawie kraju klęska niespodziewanie wczesnego a silnego mrozu, który może najmniej szkody wyrządził małorolnym włościanom dlatego, że prawie wszyscy przed mrozem kopanie ukończyli, we wielu jednakże wypadkach i im straty przyniósł.

Z nadesłanych nam sprawozdań wynika niezbicie, że tak Świtezie jak i Gawronki — a przedewszystkiem Świtezie — wyszły zwycięsko z obu klęsk. Okazały się bowiem w porównaniu z innemi odmianami jak n. p. Topór, Kanclerz, Kasztelan, Szampiony, Karmazyny, Sine Olbrzymy z małymi bardzo wyjątkami — nadzwyczaj odporne i znoszące znakomicie nadmierną wilgoć jako też wytrzymujące niepospolicie wysoką długotrwałą posuchę. Te ich obie zalety obok wybitnej plenności, przewyższającej w przeważnej części wypadków plenność własnych odmian, zapewniają im na dłuższy czas niezawodne rozpowszechnienie między naszem włościaństwem.

Świtezie w tym sprawozdawczym roku nie odniosły wprawdzie palmy zwycięstwa nad Gawronkami przez swoją wyższą plenność, ale za to przewyższyły je tem, że pozostały duże i wyrównane oraz smaczne, podczas kiedy Gawronki zarodziły drobne i straciły wiele na smaku.

Opisane co dopiero klęski nie były jednakże, rozumie się bez swojego wpływu ujemnego na plon ziemniaków. Stwierdzić jednakże należy na podstawie nadesłanych nam sprawozdań, że klęska posuchy ujemniej podziałała od klęski słot. Ta strefowa różnica wpływów na urodzaj i wydatność plonów, zniewala nas tym razem do odstąpienia od dotychczasowego sposobu zestawienia wyników doświadczalnych w naszych sprawozdaniach. Zamiast jednego zestawienia z całego kraju bez rozróżnienia wschodniej i zachodniej jego połaci, musimy w roku sprawozdawczym sporządzić dwa zestawienia równoległe, stosownie do strefy klęsk.

A więc ze 630 rozesłanych prób doświadczalnych nadeszło ogółem sprawozdań 366 czyli 58%, co w porównaniu z 85% w roku 1909 i z 80% w roku 1910 świadczyłoby na pierwszy rzut oka o cofaniu się naszych członków w poczuciu ciążących na nich obowiązków. Przy bliższem jednak badaniu przychodzi się do przekonania, że wielu członków nie przysłało dlatego sprawozdań, ponieważ uważali się z powodu nieudanych w tym roku doświadczeń za zwolnionych od obowiązku składania sprawozdań. Chcemy przyjąć to jako okoliczność łagodzącą zaniedbanie przyjętych na siebie obowiązków, ze strony członków K. r. w próbach biorących czynny udział.

Rozdzielając nadesłane sprawozdania na zachodnią i wschodnią połać kraju, otrzymamy następujące zestawienia: z 265 prób w zachodnich powiatach nadesłano 162 sprawozdania czyli okrągło 61%; natomiast z 365 prób we wschodnich powiatach nadeszło 204 sprawozdania czyli okrągło 56%. Odliczając ze zachodniej grupy 4 sprawozdania jako nie nadające się do oceny, a 34 nie podające zbiorów, otrzymamy 124 doświadczenia czyli okrągło 46%, w których przedstawiają się zbiory następująco:

z 50 kg.	Gawronka	zebrano	poniżej	300 kg.	w	53	prób.
»	»	»	od 301—500	»	»	58	»
»	»	»	» 501—700	»	»	10	»
»	»	»	ponad 700	»	»	3	»
»	Świtezi	»	poniżej 300	»	»	54	»
»	»	»	od 301—500	»	»	52	»
»	»	»	od 501—700	»	»	13	»
»	»	»	ponad 700	»	»	3	»

Najwyższy zaś plon Świtezi wynosił 900 kg., podczas kiedy u Gawronków doszedł tylko do 812 kg.

Przechodząc do wschodniej grupy doświadczeń, musimy od nadesłanych 204 sprawozdań odliczyć 7 sprawozdań jako nie nadających się do oceny, a 19 niepodających wcale plonu. Otrzymamy w ten sposób 178 doświadczeń, czyli okrągło 48%, w których przedstawiają się zbiory następująco.

Z 50 kg.	Gawronka	zebrano	poniżej	300 kg.	w	30	prób.
»	»	»	od 301—500	»	»	106	»
»	»	»	» 501—700	»	»	30	»
»	»	»	powyżej 700	»	»	12	»
»	Świtezi	»	poniżej 300	»	»	30	»
»	»	»	od 301—500	»	»	94	»
»	»	»	» 501—700	»	»	29	»
»	»	»	powyżej 700	»	»	12	»
»	prof. Woltman	»	poniżej 300	»	»	3	»
»	»	»	od 301—500	»	»	6	»
»	»	»	» 501—700	»	»	3	»
»	»	»	powyżej 700	»	»	1	„

Tu jednak dochodził najwyższy plon Świtezi do 1105 kg., a u Gawronka podniósł się także do 1100 kg., u Woltmana zaś tylko do 1000 kg. Z powyższych obu równoległych zestawień ze wschodnich i zachodnich doświadczeń widzimy doskonale, że Świtezie i Gawronki o wiele lepiej zniosły nadmiar wilgoci, aniżeli trwałą posuchę, dając wyższe plony we wschodniej aniżeli zachodniej części kraju. To rozróżnienie strefowe uwydatnia ich zaletę.

Woltmana za mało (tylko 30) było doświadczeń i na stosunkowo małej (jedynie powiat lwowski) połaci kraju, aby móc go porównywać w tym roku z tamtymi odmianami. W każdym razie i on nieźle próbę wytrzymał.

Podanie przeciętnego plonu każdej odmiany nie przedstawiało żadnej wartości, ponieważ różnice plonu wśród jednej i tej samej odmiany są za wielkie a przytem wobec klęsk w tym roku za bardzo chwiejne, aby można z przeciętnych danych wyrobić sobie choćby w przybliżeniu prawdziwe zdanie o wartości danej odmiany. Dla tego też poprzestaliśmy na powyższem zestawieniu.

Przekonani o wypróbowanej dobroci obu odmian, Gawronków i Świtezi, która została jeszcze i w tych próbach ponownie stwierdzoną, postanowiliśmy także w roku 1912 rozesłać na pola doświadczalne 300 cent. metr. Gawronka, 150 cent. metr. Świtezi, dodając do nich 100 cent. metr. Ordona i 50 cent. metr. Lecha, w tem przekonaniu, opartem na porównawczem doświadczeniu, że także i te odmiany winny być rozpowszechniane.

Przeprowadzone doświadczenia dostarczają nam także i tego przekonania, że członkowie Kółek rolniczych, zachęcani korzystnymi wynikami uprawy nowych odmian, będą skłaniać się do porzucenia staroświeckich sposobów sadzenia i zabiorą się do lepszej i wydatniejszej uprawy, czego wszyscy pragnąć winniśmy w interesie kultury rolniczej i dobrobytu rolników.

4) *Doświadczenia z nawozami sztucznymi.*

Kilkuletnia wydatna praca nasza nad rozpowszechnieniem użycia nawozów sztucznych w gospodarstwach włościańskich wydała swoje rezultaty. Co raz to liczniejsze rzesze drobnych rolników stosują rozumnie i umiejętnie te środki, podnoszące tak dzielnie wydajność ziemi i umożliwiające uprawę takich ziemiopłodów, co do których panowało dawniej mniemanie, że się w danej okolicy, lub na tych, lub owych gruntach zgoła nie udadzą.

Myliłby się jednak, ktoby sądził, że agitacyjna działalność w tym kierunku już skończona. Że tak nie jest dowodzą tego stosy podań, napływające do nas, jako wynik wezwań do zgłaszania się do prób z nawozami sztucznymi pod różne ziemiopłody. Prawie przy każdym rodzaju doświadczeń powtarza się corocznie tasama historya, że mimo znacznego nieraz przekroczenia kwot, przeznaczonych w preliminarzu na doświadczenia nawozowe, nie jesteśmy w możności przyjąć zgłoszeń nawet tych wszystkich, którzy mieli wszelkie warunki potemu, by ich uwzględnić; często połowa podań, a czasami i więcej musi być odrzucona. Zresztą rozrost liczebny naszego Towarzystwa, a także coraz to więcej rozszerzające się zrozumienie celu pracy Kółek rolniczych, których naczelną zasadą jest przecież gospodarcze podźwignięcie członków, pociąga za sobą konieczne przeprowadzanie różnych doświadczeń rolniczych, między któremi próby nawozowe jedno z pierwszych zajmują miejsce.

Rok sprawozdawczy zajmuje w tym zakresie działalności naszego Towarzystwa miejsce naczelne, w porównaniu z latami minionemi. Poniższa tabelka wykazuje, że ogółem ilość doświadczeń nawozowych w r. 1911. dosyć znacznie wzrosła:

Rodzaj doświadczenia	r. 1908	r. 1909	r. 1910	r. 1911
Ze zbożami	140	232	234	312
Z roślinami okopowemi . . .	200	216	416	388
Z łąkami i pastwiskami . . .	121	91	131	246
Ogółem . .	461	539	881	**946**

Widzimy, że tylko ilość prób z roślinami okopowemi nieco się zmniejszyła, ale za to wzrosły próby ze zbożami, a zwłaszcza z łąkami i pastwiskami. Ten ostatni rodzaj doświadczeń zamierzamy i nadal baczną otaczać opieką, gdyż uważamy podniesienie wydajności naszych łąk i pastwisk za nader ważny czynnik gospodarczy a także i dlatego, że ostatnie lata wykazały duże zainteresowanie tym działem gospodarki wiejskiej.

Poniżej omówimy poszczególne rodzaje doświadczeń nawozowych, jakieśmy na polach naszych członków przeprowadzili. Zaznaczyć musimy, że rok 1911. był dla wszelkiego rodzaju prób bardzo niekorzystny.

Jak to już przy omawianiu prób z odmianami ziemniaków wspomniane było w zachodniej części kraju panowała niebywała od dawna posucha, podczas gdy we wschodniej części nieustanne prawie deszcze powodowały wylega-

nie i porastanie zbóż, gnicie okopowych, lub niemożność zbioru z łąk. Do tego przyłączyła się jeszcze plaga myszy polnych, które w wielu miejscowościach dały się bardzo dotkliwie we znaki. Miejscami znowuż grad zniszczył doszczętnie wszystkie ziemiopłody. To też z powyższych powodów wiele prób pozostało bez widocznego skutku, a w wielu wypadkach dodatnia działalność nawozów sztucznych została w znacznym stopniu osłabiona.

a) Nawożenie pod oziminy zużlami i solą potasową 40%.

Doświadczenie obejmowało 4 parcelki po 600 metrów kwadratowych powierzchni, a obsiew nawozów sztucznych był taki, że na parcelę pierwszą przeznaczono 20 kg. zużli, na drugą 10 kg. soli potasowej, na trzecią nic, a na czwartą 20 kg. zużli i 10 kg. soli potasowej. Nawozy rozsiewano przed siewem zboża. Prób takich urządzono 120, z czego 45 w zachodniej, a 75 we wschodniej części kraju; objęto niemi następujące powiaty: Limanowa, Nowy-Sącz, Dąbrowa, Rzeszów, Kolbuszowa, Przemyśl, Lwów, Złoczów, Tarnopol, Skałat, Zbaraż. Umyślnie ograniczono ilość powiatów, by ułatwić kontrolowanie doświadczeń. — Sprawozdań otrzymano 39, t. j. $32^1/_2$%. — Wyniki niektórych ujęto w poniższe zestawienia:

1. Doświadczenia z nawożeniem pszenicy:

Imię i nazwisko	Miejscowość i powiat	Rodzaj gleby	Ostatni raz gnojono w r.	Przedplon	Plony ziarna z 1 parceli w kg. Bez nawozu	Na żużlach	Na soli potas.	Na żużlach i soli potasowej
Józef Żelasko	Gostwica pow. Nowy Sącz	Glinka próchn.	1908	Ugór	35	65	55	165
Jakób Gołąb	Trzycież pow. Nowy Sącz	Rędzina (sucha)	1907	Koniczyna	108	118	90	128
Franciszek Woźny	Czyszki pow. Lwów	Glinka próchn.	1908	„	140	240	230	385 (?)
Kazimierz Myśków	Mysłowa p. Skałat	Czarnoziem suchy	1910	Ziemniaki	50	59	65	72
Michał Cymbała	Okno k. Grzym. pow. Skałat	„ „	1903	Ugór	86	102	94	105
Plon ogólny z 5-ciu parcel:					419	584	534	855
„ średni z 1. parceli:					84	117	107	171
„ „ z 1. morga:					**798**	**1112**	**1017**	**1625**

2. Doświadczenia z nawożeniem żyta:

Imię i nazwisko	Miejscowość i powiat	Rodzaj gleby	Ostatni raz gnojono w r.	Przedplon	Plony ziarna z 1 parceli w kg. Bez nawozu	Na żużlach	Na soli potas	Na żużlach i soli potasowej
Jakób Plata	Gostwica pow. Nowy Sącz	Lekka rędzina	1909	Pszenica	44	67	67	122
Józef Kiełb	Przedbórz pow. Kolbuszowa	Piasek	1908	Ziemniaki	38	49	48	53
Jan Zatoka	Basiówka pow. Lwów	Glinka	1906	Owies	95	118	113	151
Jan Huzar	Tołszczów pow. Lwów	Rędzina	1903	Owies	70	116	88	132
Jan Okapiec	Okno k. Grzym. pow. Skałat	Czarnoziem	1910	Hreczka	37	46	43	49
Plon ogólny z 5-ciu parcel:					284	396	359	507
Plon średni z 1 parceli:					57	79	72	$101^1/_2$
Plon średni z 1 morga:					**$541^1/_2$**	**$758^1/_2$**	**684**	**$964^1/_4$**

Jak widzimy z powyższych liczb działanie nawozów sztucznych było w niektórych doświadczeniach wcale wydatne, mimo niekorzystne warunki klimatyczne. Z pojedynczo użytych nawozów lepiej działały żużle niż sól potasowa, a mięszanina obu nawozów podnosiła plon bardzo wybitnie.

b) Nawożenie zbóż wapnem azotowem (wiosna 1911).

Chcąc wypróbować działanie tego nowego środka nawozowego, którego użycie zaczyna się rozpowszechniać, urządziliśmy 120 doświadczeń, z czego 51 na Zachodzie, a 69 na Wschodzie. Plan doświadczenia obejmował 3 parcele po 300 metrów kwadratowych powierzchni, a dawki wapna azotowego były takie: na pierwszej parceli 7 kg., na drugiej nic, a na trzeciej 9 kg. — Chcąc zbadać wszechstronnie działanie wspomnianego nawozu postanowiliśmy w jednej miejscowości urządzić 3 doświadczenia i to każde inne, a mianowicie:

a) Pogłówne nawożenie ozimin; nawóz miało się wysiać skoro tylko odejdzie wilgoć zimowa, ale jeszcze przed zaczęciem wiosennej wegetacyi.

b) Nawożenie wapnem azotowem pod zboża jare; siew wapna miał nastąpić 10—14 dni wcześniej niż siew zboża.

c) Pogłówne nawożenie zbóż jarych, a zwłaszcza tych, gdzie powschodziło wiele ognichy (pszonaku), gdyż chodziło o wybadanie, o ile prawdziwem jest niszczące działanie wapna azotowego na ognichę i inne chwasty liściaste; nawóz miano wysiać na rosnące już zboże jare, po ukazaniu się liści ognichy.

Ponieważ jednak — z powodów od nas zupełnie niezależnych — nie mogliśmy nawozu w porę rozesłać, przeto odpadło doświadczenie z zasilaniem roli pod zboża jare, a przeprowadzono jedynie próby z pogłównem nawożeniem zbóż, zarówno jarych jak i ozimych.

Poniższe zestawienia wykazują działanie wapna azotowego.

1. Nawożenie pogłówne pszenicy ozimej.

Imię i nazwisko	Miejscowsść i powiat	Rodzaj gleby	Ostatni raz gnojono w r.	Przedplon	Ilość kg. ziarna z 1 parceli		
					Bez nawozu	Na 7 kg. w. az.	Na 9 kg. w. az.
Jan Nowak	Świerczków pow. Tarnów	Namulisko	1910	Ziemniaki	30	33	34
Michał Paleczny	Błądzonka pow. Żywiec	Glina ciężka	1907	Konicz	58	114	122
Michał Józefowicz	Siedliska pow. Pilzno	Glinka	1910	Ziemniaki	54	64	78
Plon z 3 parcel					142	211	234
Średni plon z 1 parceli					47 1/3	70 1/3	78
Średni plon z 1 morga					**899 1/2**	**1336 1/2**	**1482**

2. Nawożenie pogłówne żyta ozimego.

Imię i nazwisko	Miejscowość i powiat	Rodzaj gleby	Ostatni raz gnojono w r.	Przedplon	Ilość kg. ziarna z 1 parceli		
					Bez nawozu	Na 7 kg. w. az.	Na 9 kg. w. az.
Maciej Stachowski	Rybna pow. Kraków	Glina	1909	Pszenica	18·25	14·50	9·50
Józef Nowak	Swierczków pow. Tarnów	Namulisko	1910	Pszenica	32	37	37
Adam Karaś	Sieklówka pow. Jasło	Glinka	1909	Jęczmień	52	34	36
Jan Brożbar	Gać pow. Przeworsk	Rędzina	1902(²)	Owies	37	42	58
Walenty Ryznar	Siennów pow. Przeworsk	Glinka próchn.	1908	Owies	45	65	65
Ogólny plon z 5-ciu parcel					184·25	192·50	205·50
Sredni plon z 1 parceli					37	38 1/2	41
Średni plon z 1 morga					**703**	**731·50**	**779**

3. *Nawożenie pogłówne pszenicy jarej.*

Imię i nazwisko	Miejscowość i powiat	Rodzaj gleby	Ostatni raz gnojono w r.	Przedplon	Ilość kg. ziarna z 1 parceli		
					Bez nawozu	Na 7 kg. w. az.	Na 9 kg. w. az.
Józef Wilczyński	Siedliska pow. Pilzno	Glinka	1910	Ziemniaki	34	43	53
Stanisław Cynar	Zaszków pow. Lwów	Czarnoziem piaszcz.	1910	Mięszanka	75	78	85
		Ogólny plon z 2 parcel			109	121	138
		Średni plon z 1 parceli			$54\frac{1}{2}$	$60\frac{1}{2}$	69
		Średni plon z 1 morga			**$1035\frac{1}{2}$**	**$1149\frac{1}{2}$**	**1311**

4. *Nawożenie pogłówne owsa:*

Imię i nazwisko	Miejscowość i powiat	Rodzaj gleby	Ostatni raz gnojono w r.	Przedplon	Ilość kg. ziarna z 1 parceli		
					Bez nawozu	Na 7 kg. w. az.	Na 9 kg. w. az.
Antoni Piasek	Błądzonka p. Żywiec	Glina	1909	Owies	10	18	26
Wojciech Pastor	Korbielów pow. Żywiec	Lekka glinka	1905	Owies	25	50	60
Jan Haraf	Jastrzębia pow. Grybów	Lekka glinka	1908	Ugór	31	$33\frac{1}{2}$	40
Józef Żółciński	Zaszków pow. Lwów	Glinka	1906	Żyto	65	79	83
Stefan Parkota	Tołszczów pow. Lwów	Czarnoziem	Nigdy	Żyto	57	67	67
		Ogólny plon z 5-ciu parcel:			188	$247\frac{1}{2}$	276
		Średni plon z 1 parceli:			$37\frac{1}{2}$	$49\frac{1}{2}$	55
		Średni plon z 1 morga:			**$712\frac{1}{2}$**	**$940\frac{1}{2}$**	**1045**

5. *Nawożenie pogłówne jęczmienia jarego:*

Imię i nazwisko	Miejscowość i powiat	Rodzaj gleby	Ostatni raz gnojono w r.	Przedplon	Ilość kg. ziarna z 1 parceli		
					Bez nawozu	Na 7 kg. w. az.	Na 9 kg. w. az.
Jan Dendy	Korbielów pow. Żywiec	Glina	1910	Ziemniaki	38	50	55
Kazimierz Malik	Rybna pow. Kraków	Glinka	1910	Ziemniaki	19	21	$23\frac{1}{4}$
Franciszek Klich	Swierczków pow. Tarnów	Namulisko	1909	Żyto	30	35	35
Wawrzyniec Karaś	Sieklówka pow. Jasło	Glina	1910	Ziemniaki	46	51	$52\frac{1}{2}$
Antoni Kuźniar	Siennów pow. Przeworsk	Rędzina	1909	Buraki past.	52	72	87
		Ogólny plon z 5 parcel:			185	229	$252\frac{3}{4}$
		Średni plon z 1 parceli:			37	46	$50\frac{1}{2}$
		Średni plon z 1 morga:			**703**	**874**	**$954\frac{1}{2}$**

Z tych wszystkich zestawień widać, że rolnictwo zyskuje w wapnie azotowem dobry środek nawozowy. Prawdopodobnie użyty przed siewem zbóż, dałby ten nawóz znacznie lepsze wyniki, należałoby przeprowadzić w tym kierunku nowe doświadczenia. Lecz i pogłównie użyte, działa wapno azotowe dodatnio zarówno na wzrost słomy, jak i na wydajność ziarna. Prawdopodobnie jednak dawki podane przez nas były za obfite (133 kg. i 171 kg. na 1 morg), gdyż bezpośrednio po rozsianiu nawozu rośliny wiele ucierpiały. Przypuszczamy, że nawet te wysokie dawki, dane dwurazowo dałyby lepsze wyniki. — Jako niszczyciel chwastów szerokolściennych okazało się wapno środkiem skutecznym; miejscami jednak ucierpiała i koniczyna.

Spostrzeżeń nadesłanych nam przez przeprowadzających próby nie zamieszczamy dla braku miejsca.

c) Wiosenne nawożenie zbóż saletrą norwegską.

Na doświadczenia z wapnem azotowem otrzymaliśmy tak wiele zgłoszeń, że mimo najszczerszej chęci wszystkich nie mogliśmy uwzględnić. Udało nam się jednakże otrzymać dla celów doświadczalnych inny, nowy nawóz azotowy, a mianowicie „saletrę norwegską". Z tym więc nawozem przeprowadziliśmy 72 doświadczenia, 30 na Zachodzie, a 42 na Wschodzie. Plan doświadczenia obejmował podobnie jak z wapnem azotowem 3 parcele po 300 metrów kwadratowych. Obsiew nawozem sztucznym był taki, że na pierwszą parcelę przypadało 3 kg., na drugą nic, a na trzecią 5 kg. „saletry norwegskiej".

Sprawozdań nadesłano 26, a zatem 36% i to: 12 sprawozdań z Zachodu, a 14 ze Wschodu. Oto zestawienie kilku prób:

Imię i nazwisko	Miejscowość i powiat	Rodzaj gleby	Ostatni raz gnojono w r.	Przedplon	Gatunek zboża	Ilość kg. ziarna zebr. z 1 parceli		
						Bez sal. n.	Na 3 kg. sal. n.	Na 5 kg. sal. n.
Andrzej Pisula	Brzezówka p. Jasło	Glinka	1910 jesień	Owies	Pszenica	10	19	22 (wyległa)
Antoni Lachowski	Bajkowce pow. Tarnopol	Czernoziem	1910 jesień	Ziemniaki	Pszenica	64	84	108
Franciszek Tomasiewicz	Dolina pow. Dolina	Glina	1901	Pasza (mieszana)	Owies	22	25	28
Jan Biernat	Piaski pow. Bochnia	Piasek	1910 jesień	Żyto	Jęczmień	40	60	75
Franciszek Dłuski	Brzezówka pow. Jasło	Namuł	1909 wiosna	Ziemniaki	Jęczmień	39	42	38
Adam Gębala	Żabno p. Tarnobrzeg	Glinka próch.	1909 wiosna	Ziemniaki	Jęczmień	21	25	48
Michał Kowal	Romanówka pow. Tarnopol	Czarnoziem	1909	Żyto	Jęczmień	75	83	69
Plon ogólny z 7 parcel						271	338	388
Plon średni z 1 parceli						$38^1/_2$	$48^1/_3$	$55^1/_2$
Plon średni z 1 morga						**731½**	**918**	**1054**

O ile można wysnuwać pewne wnioski co do wartości nawozu z prób jednorocznych, to okazuje się „saletra norwegska" dobrym nawozem azotowym, nie dorównywającym jednakże swej imienniczce, saletrze chilijskiej. Podobnie jak z wapnem azotowem należałoby jednak i z tym nawozem przeprowadzić ponowne próby.

d) Wiosenne nawożenie ziemniaków żużlami i solą potasową.

Obok zmiany uprawy i sposobu sadzenia ziemniaków jest i zupełniejsze nawożenie tychże przez dodanie odpowiednich nawozów sztucznych, obok zasilenia roli obornikiem, nader ważnym czynnikiem do podniesienia plenności tego ziemiopłodu, który dziś — śmiało to rzec można — jest podstawą żywności ludności wiejskiej. Dlatego też i przeprowadzanie coroczne prób z nawożeniem ziemniaków uważamy za konieczne. W roku sprawozdawczym urządziliśmy tych doświadczeń 238, z czego 134 w zachodniej, a 104 we wschodniej części kraju; jedno doświadczenie objęło 4 parcele po 600 metrów kwadratowych, a obsiew nawozów był następujący: 1) $12^1/_2$ kg. soli potasowej, 2) 25 kg. żużli, 3) Nic 4) $12^1/_2$ soli potasowej i 25 kg. żużli. — Sprawozdań nadeszło 140 tj. $58^1/_2$%, a to z Zachodu 82, a ze Wschodu 58.

Poniższa tablica zestawia 10 najwybitniejszych doświadczeń:

Imię i nazwisko	Miejscowość i powiat	Rodzaj gleby	Ostatni raz gnojono w r.	Przedplon	Plon w kg. z 1 parceli			
					Bez nawozu	Na soli pot.	Na żużlach	Na soli pot. i żużlach
Jakób Caputa	Koleby pow. Żywiec	Glinka	1911 wios.	Odłóg	280	340	325	420
Franciszek Dworski	Nowy Targ p. N. Targ	Namuł	1903	Owies	200	600	350	500
Wincenty Kurek	Krzestawice pow. Wieliczka	Glinka	1911 wios.	Owies	317	377	362	521
Adam Czapkiewicz	Tyniec pow. Podgórze	Glinka	1911 wios.	Żyto	280	324	370	408
Łukasz Osmola	Rżyska pow. Mielec	Glina	1911 wios.	Żyto	808	1109	970	1246
Piotr Motyka	Chmielów p. Tarnobrzeg	Popielica piaskowa	1908	Żyto	538	643	686	769
Jan Brożbar	Gać p. Przeworsk	Rędzina	1911 wios.	Owies	1518	1597	1624	2016
Józef Pasławski	Folwarki p. Cieszanów	Piasek próchn.	1911 wios.	Koniczyna	814	906	931	1234
Mikołaj Hnatyszyn	Romanówka p. Tarnopol	Czarnoziem	1908	Soczewica	750	900	825	1065
Franciszek Lazarowicz	Berezowica mała pow. Zbaraż	Czarnoziem	1908	Soczewica	1085	1532	1326	1728
Plon z 10 parcel w kg.					6590	8328	7769	9907
Średni plon z 1 parceli w kg.					659	833	777	991
Średni plon z 1 morga w kg.					**6212**	**7912**	**7381**	**9412**

Wogóle zauważono przy zestawianiu wszystkich sprawozdań, że nieprzyjazne warunki klimatyczne ogromnie utrudniały udatność działania nawozów sztucznych. W zachodnich powiatach naszego kraju rosły ziemniaki dopiero jesienią, tak, że kopano przeważnie jeszcze niedojrzałe ziemniaki z zieloną nacią. Mimo to skutek nawożenia w bardzo wielu wypadkach był bardzo wyraźny; różnice zwłaszcza się tam wyraźnie odbiły, gdzie nie gnojono bezpośrednio pod ziemniaki, to jest na glebach mniej zasobnych.

e) Wiosenne nawożenie kainitem buraków i marchwi pastewnej.

Uprawa okopowych roślin pastewnych zatacza wśród włościaństwa coraz szersze koła. Ponieważ zaś wprowadzenie tych roślin w gospodarkę rolną jest rzeczą nową, wyuczoną na kursach, lub wyczytaną z książek i gazet rolniczych, przeto na ogół sposób uprawy niewiele pozostawia do życzenia. A i to także wiedzą nasi Kółkowcy, że buraki pastewne potrzebują roli zasobnej, więc się też garną do nawozów sztucznych i do doświadczeń, jakie Zarząd główny przeprowadza. W. r. 1911, rozesłano kainitu na 150 doświadczeń, z których jedno obejmowało 4 parcele po 300 metrów kwadrat. powierzchni; w zachodnich powiatach kraju było 82, a we wschodnich 68 doświadczeń. Kainit rozsiano w ten sposób, że na pierwszą parcelę dano 30 kg. kainitu jednorazowo na 3—4 tygodnie przed siewem buraków; na drugą zaś 30 kg. kainitu, ale dwurazowo, t. j. 15 kg. na 3—4 tyg. przed siewem, a 15 kg. kainitu po przerwaniu buraków; trzecia parcelka była bez kainitu, a na czwartą wysiano 40 kg. kainitu na 3—4 tyg. przed siewem buraków.

Sprawozdań otrzymaliśmy 74, to jest prawie 50%. Wszystkie prawie sprawozdania były z nawożenia buraków pastewnych, a jedno tylko z nawożenia marchwi.

Niektóre wyniki z doświadczeń ujęliśmy w poniższą tablicę:

Imię i nazwisko	Miejscowość i powiat	Rodzaj gleby	Ostatni raz gnojono w r.	Przedplon	Plon w kg. z 1 parceli			
					Bez nawozu	30 kg. na raz	30 kg. na 2 razy	40 kg. na raz
Stanisław Szauda	Świnna pow. Żywiec	Glinka	1909	Żyto	920	1340	1720	1600
Fr. Kostrzewa	Wola Radłowska pow. Brzesko	Rędzina	1910	Ziemniaki	500	1300	1500	1400
Eleonora Jędrychoska	Rżyska pow. Mielec	Lekka rędzina	1910	Ziemniaki	700	800	830	810
Józef Drogoś	Jastrzębia pow. Grybów	Glina	1911 wiosn.	Pszenica	1530	1900	2120	2340
Wojc. Szczęsny	Świerchowa pow. Jasło	Wapnisty	1908	Żyto	1526	1580	1802	1600
Ant. Niepokoy młodszy	Głowienka pow. Krosno	Namulisko	1910	Koński ząb	875	908	1060	1460
Roman Fudała	Pantalowice pow. Przeworsk	Glinka	1910 jes.	Owies	1630	2020	2125	2025
Michał Zamróz	Tuligłowy pow. Jarosław	Glinka	1911 wios.	Konicz	700	1000	1035	1200
Sebastyan Soszka	Folwarki pow. Buczacz	Glinka	1908	Konicz	1500	1800	2000	2500
Jan Bachalski	Czernielów maz. pow. Tarnopol	Czarnoziem	1909	Konicz	326	368	402	370
Ogólny plon z 10-ciu parcel w kg.					10207	13036	14594	14305
Średni plon z 1 parceli w kg.					1021	1304	1460	1431
Sredni plon z 1 morga w kg.					**19399**	**24776**	**27740**	**27189**

Podobnie jak przy doświadczeniach z nawożeniem ziemniaków, spostrzeżono i przy burakach, że rok 1911. z posuchą na Zachodzie, a częstymi deszczami na Wschodzie, nie należał do pomyślnych dla rolnika i dla wszelkich sprawozdań. Co do odmian buraków pastewnych, to przeważały: Ideały Kirschego, Ekkendorfskie, 1/2 cukrowe i Mamuty.

j) **Jesienne nawożenie łąk żużlami i kainitem.** (1910/11).

Łącznie z powiększającą się uprawą roślin pastewnych na roli idzie w parze coraz to lepsza uprawa łąk i coraz to silniejsze nawożenie tychże. Naturalną jest zatem rzeczą, że i Zarząd główny niespuszczający oka z żadnej dziedziny gospodarstwa włościańskiego, dopomaga i poucza także o tem jak łąki uprawić i znawozić należy, dając bezpłatnie nawozy na doświadczenia, ale pod tym warunkiem, że doświadczenie może być przeprowadzone jedynie na łące odwodnionej i zbronowanej.

W jesieni 1910 r. rozesłano nawozy na 100 doświadczeń (62 zach., 38 wsch.), które miały mieć po 4 parcele, każda po 400 metrów kwadratowych. Nawozy tak rozsiano: 1) 25 kg. żużli 2) 50 kg. kainitu, 3) Nic, 4) 25 kg. żużli i 50 kg. kainitu. Sprawozdań nadesłano nam 38, a mianowicie 27 z zachodniej i 11 ze wschodniej części kraju.

Ogół sprawozdań rozdzielono na 2 grupy, zależnie od tego, czy dotyczyły łąk jedno, czy dwukośnych; z każdej grupy wybrano po kilka sprawozdań i zestawiono w poniższe tabele.

A) Łąki dwukośne:

Imię i nazwisko	Miejscowość i powiat	Rodzaj gleby	Ilość kg. siana i potrawu zebranych z 1 parc.			
			Bez nawozu	Na kainicie	Na żużlach	Na żużlach i kainicie
Franciszek Żurek	Przytkowice górne pow. Wadowice	Glinka	225	302	298	346
Jan Krzysztofik	Głęboka pow. Jasło	Glina	186	200	211	230
Jan Kogut	Przybyszówka pow. Rzeszów	Popielica	199	246	281	319
Andrzej Gubernat, syn Wawrzyńca	Zgłobień pow. Rzeszów	Rędzina	215	243	292	310
Jan Ziara	Majdan zbydniow. pow. Tarnobrzeg	Czarnoziem (Namulisko)	278	294	304	315
Michał Mach	Przybyszówka pow. Rzeszów	Popielica	214	247	298	327
Plon z 6 parcel w kg.			1317	1532	1684	1847
Średni plon z 1 parceli w kg.			219½	255⅓	281	308
Średni plon z 1 morga w kg.			**3073**	**3578**	**3935**	**4315**

B) Łąki jednokośne:

Imię i nazwisko	Miejscowość i powiat	Rodzaj gleby	Ilość kg. siana, zebranego z 1 parceli			
			Bez nawozu	Na kainicie	Na żużlach	Na żużlach i kainicie
Wojciech Starzec	Pawęzów pow. Tarnów	Rędzina	95	98	105	135
Wojciech Ćwiok	Przerytybór pow. Pilzno	Glina próchn.	55	60	80	120
Michał Wilczak	Harklowa pow. Jasło	Torfiasta	95	105	125	130
Józef Wójcik	Szerzyny pow. Jasło	Rędzina	120	200	210	260
Piotr Motyka	Chmielów pow. Tarnobrzeg	Piaski	50	60	68	150
Adam Osiowy	Zabiała ad Lentk. pow. Cieszanów	Piaski	150	200	170	300
Plon z 6 parcel w kg.			565	723	758	1095
Średni plon z 1 parceli w kg.			98	120½	126⅓	182½
Średni plon z 1 morga w kg.			**1380**	**1690**	**1770**	**2570**

g) **Wiosenne nawożenie łąk żużlami i kainitem.** (1911).

Celem tych doświadczeń było przekonanie się, czy nawożenie wiosenne dorównuje skutecznością swoją jesiennemu. Dlatego to i plan poletek i ilość nawozów, jakie rozsiano na poszcze-

gólnych parcelach były tesame, co przy nawożeniu jesiennem. Doświadczeń wiosennych urządzono ogółem 110 (64 zach. a 46 wsch.), a sprawozdań otrzymano 52, t. j. 47½%.

Łąki dwukośne:

Imię i nazwisko	Miejscowość i powiat	Rodzaj gleby	Ilość kg. siana i potrawu, zebranych z 1 parceli			
			Bez nawozu	Na kainicie	Na żużlach	Na żużlach i kainicie
Jan Łach	Stanisławice Bochnia	Glinka	109	156	145	211
Szymon Smoleń	Łysa Góra Brzesko	Próchniczna	420	485	485	650
Franc. Pankiewicz	Czeluśnica Jasło	Glinka próchn.	205	225	230	250
Wojciech Mroczek	Chmielów Tarnobrzeg	Glinka piaszcz.	80	93	146	240
Andrz. Wiśniewski	Bachórzec Przemyśl	Glina	200	260	235	310
Jan Żukowicz	Folwarki Cieszanów	Glinka próchn.	280	298	276	433
Michał Kułaga	Boża Wola Jaworów	Torf	146	175	180	216
Plon z 7 parcelek w kg.			1340	1692	1697	2310
Średni plon z 1 parcelki w kg.			191½	242	242½	330
Średni plon z 1 morga w kg.			**2681**	**3388**	**3395**	**4620**

Łąki jednokośne:

Imię i nazwisko	Miejscowość i powiat	Rodzaj gleby	Ilość siana w kg. zebranego z 1 parceli			
			Bez nawozu	Na kainicie	Na żużlach	Żużle i kainit
Jan Duźniak	Poręba Wielka Oświęcim	Glinka	110	145	120	175
Maciej Jarończyk	Podczerwone Nowy Targ	Borowina	50	80	100	220
Ludwik Kleszcz	Wiewiórka Pilzno	Czarnoziem iłowaty	50	80	75	110
Wojciech Krężel	Przerytybór Pilzno	Piasek	70	85	90	120
Wawrz. Drewniak	Czeluśnica Jasło	Glina próchn.	230	240	285	300
Plon z 5 parcel w kg.			510	630	670	925
Średni plon z 1 parceli w kg.			102	126	134	185
Średni plon z 1 morga w kg.			**1428**	**1764**	**1876**	**2590**

Porównywując wyniki jesiennego nawożenia z tymi, jakie dało użycie nawozów na wiosnę, nie spostrzegamy wybitnyh różnic na korzyść tego, lub owego terminu rozsiewu nawozów. Zawsze jednak należy dać pierwszeństwo jesiennemu nawożeniu, a to z dwu przyczyn: 1) Jesienią łatwiej znaleść dogodną i wolną chwilę dla należytego wybronowania łąki i dokładnego przykrycia nawozów; 2) Jesienna uprawa jest dla wydobrzenia łąki o wiele ważniejsza i skuteczniejsza niż wiosenna; wskazane zaś jest z uprawą jednoczyć i nawożenie.

h) Jesienne nawożenie pastwisk żużlami i kainitem.

Sprawa wydajności naszych licznych, a tak niestety mało pożytecznych pastwisk gminnych należy bezsprzecznie do niedomagań naszej społecznej gospodarki. Przyzna jednak każdy, kto próbował zrobić coś na lepsze w tym kierunku, jak niezmiernie trudno i opornie idzie praca nad poprawą tych nieużytków; zawsze łacniej nakłonić jednostkę do wykonania choćby ryzykownego doświadczenia, niż uzyskać zezwolenie na próby na własności wspólnej, a zwłaszcza wtedy, jeśli te próby mają trwać dłużej niż rok. To też praca nasza w tej gałęzi gospodarczej szła opornie; ale przecież udało nam się urządzić na rok 1911. dość znaczną ilość doświadczeń pastwiskowych, bo w 26 miejscowościach. — Jedno doświadczenie obejmowało 2 morgi, na których odmierzono 4 parcele $^1/_2$ morgowe. Nawozy rozsiano tak: 1) 150 kg. żużli, 2) 250 kg. kainitu, 3) Nic, 4) 150 kg. żużli i 250 kg. kainitu. Przed rozsianiem nawozów miano pastwiska zbronować, mech wygrabić, a po rozsianiu również polecono zabronować parcele w poprzek, celem przykrycia nawozów. — Z owych 26 doświadczeń 6 przeprowadzono na łąkach, przyczem plan pozostał niezmieniony.

Sprawozdań nadesłano 9, to jest 36%, z czego 7 z doświadczeń pastwiskowych, a 2 z łąkowych. Niestety tu najwięcej odbiły się ujemnie skutki posuchy, jaka panowała w zachodniej części kraju. A przecież i tak nawożenie i bronowanie zrobiły swoje; widać to z poniższych sprawozdań.

A) Sprawozdania pastwiskowe.

1) Dnia 5. czerwca 1911 r. oglądano przez kilku radnych gminnych a także członków Kółek roln. i uznano za bardzo dobre. Z każdej parceli osobno koszono na siano. Było z parceli bez nawozu 568 kg. na kainicie 650, na tomasynie 754 kg., a na tomasynie i kainicie 823 kg. Gmina zamierza w przyszłości nawozić pastwisko gminne, gdyż jak widać sowicie się opłaci".

Czeluśnica 16. lipca 1911.

Zarząd K. r. i Urząd gminny Czeluśnica.
Wójt i przewodniczący.

2) „Gromadnie oglądano pastwisko 5. czerwca, a było obecnych 10 członków. Najlepsza próba jest na żużlach z kainitem, potem na żużlach, a sam kainit mniej znać. Po obejrzeniu nie koszono, lecz pasiono bydło. Każdy członek postanowił nawozić pastwisko żużlami z kainitem".

Korbielów. pow. Żywiec.

Wojciech Majowski Sekretarz K. r. — *Jan Janiczek* Przew. K. r.

3) „14. lipca oglądano pastwisko gromadnie i zauważono najlepszą trawę co do jakości po tomasynie, najlichszą co do ilości po kainicie samym. Średni wynik po tomasynie z kainitem. Koszono każdą parcelkę osobno, a złożone oddzielnie, kopice potwierdziły spostrzeżenia przy oględzinach. Na razie zamierzamy nawozić tylko tomasyną, a po kainicie spodziewamy się rezultatów w przyszłym roku; od tego zależeć będzie użycie tego nawozu w przyszłości".

Dołha wojniłowska 25. lipca 1911.

Zarząd K. r. i Zarząd gminy (Na kolonii).

B) Sprawozdania łąkowe.

1) „Wszyscy członkowie oglądali łąkę w czerwcu i skonstatowano, że najlepiej trawa rośnie na kainicie i tomasynie. Trawę koszono i ważono. Wynik był taki, że z parceli bez nawozów zebrano 100 kg. na kainicie 220, na tomasynie 300, a na tomasynie i kainicie 550 kg. Zamierzamy w przyszłości nawozić".

Cygany 11. września 1911.

Zarząd K. r. i Zwierzchność gminna.

2) Do tej samej grupy doświadczeń należy zaliczyć i 10 doświadczeń, jakie przeprowadziliśmy z kainitowaniem łąk członków K. r. w Dołhy Wojniłowskiej. Jedno doświadczenie obejmowało $1^1/_2$ morga łąki, podzielonej na 3 parcele, $^1/_2$ morgowe, a dawki kainitu były następujące: 150 kg., nic i 250 kg. na $^1/_2$ morga. — Nadesłane sprawozdania brzmią wszystkie mniej więcej tak, jak to, które poniżej przytaczamy:

a) Łąka, na którą użyłem kainitu, ma glebę gliniastą wilgotną.

b) Jest to ugor zapuszczony na łąkę zapomocą samosiewu.

c) Prócz nałożenia zastosowałem na tej łące poprzednie bronowanie ciężkiemi bronami.

d) Kainit wysiano 10. marca 1911 r. na przestrzeni 1½ morgowej i to w ten sposób, że podzielono łąkę na trzy równe parcele; na jednej parceli wysiano 1½ q, na następnej nic, a na trzeciej 2½ q. Kainit po wysianiu przybronowano.

e) Prócz kainitu nie użyto innych nawozów.

f) W czasie wzrostu nie zauważono różnicy.

g) Plonu nie ważono.

h) Przed skoszeniem oglądnięto łąkę gromadnie przez członków Kółka i zauważono, że na parcelach nawożonych kainitem, trawa była mniejsza, ale natomiast zieleńsze i szlachetniejsze gatunki, a mchy były przeważnie wygubione.

i) Zbiór okazał się ilościowo mniejszy na parcelach nawożonych, co zauważyłem przy układaniu siana w kopice na każdej parceli z osobna.

Przypuszczam, że parcele nawożone okażą lepszy zbiór dopiero w przyszłym roku, gdy szlachetniejsze gatunki więcej się rozkrzewią.

Dołha wojniłowska 7. września 1911.

Ks. Leopold Mikrut.

* * *

Kończąc to sprawozdanie z doświadczeń nawozowych pośpieszamy stwierdzić, że kainit otrzymaliśmy na wszystkie powyższe doświadczenia od Wysokiego Wydziału krajowego, zaś żużle tomasa (ze znakiem „Gwiazda“ pięcioramienna), sól potasową, wapno azotowe i saletrę norwegską uzyskaliśmy w znacznej części dzięki uprzejmemu pośrednictwu WP. Józefa Karracha, generalnego zastępcy fabryki fosfatów i innych firm nawozowych, ze Lwowa.

To też szczerą podziękę imieniem Kółek składamy Wysokiemu Wydziałowi krajowemu, za udzieloną pomoc, niemniej szczere uznanie za obywatelski czyn p. Józefowi Karrachowi, którego pośrednictwu zawdzięczamy znaczną część wyżej wymienionych nawozów.

C) Premiowanie lepszego obchodzenia się z obornikiem.

Pod tą skromną nazwą mieści się jeden z głównych działów naszej rolniczej pracy, pracy, którą każdy światły rolnik uważać musi za podstawową. Znaną jest bowiem rzeczą, jak niedbale małorolni gospodarze nasi obchodzą się z obornikiem i ile przez to popełnia się marnotrawstwa bogactwa krajowego. Działowi temu poświęcaliśmy główną uwagę, od chwili powstania Towarzystwa, a w miarę powiększania się rozporządzalnych funduszów, z każdym rokiem coraz wydatniej łożyliśmy na ten cel. Niestety, wobec równocześnie wzrastającej liczby Kółek, nie mogliśmy równocześnie wkraczać na teren całego kraju, lecz byliśmy zmuszeni grupami, po kilka powiatów na Zachodzie i Wschodzie kraju obejmować akcyą, zmierzającą do poprawy dotychczasowych stosunków.

Rok 1911 dzięki funduszom traktatowym jest pierwszym rokiem, w którym mogliśmy wydatniejszą rozwinąć pracę w tym kierunku i premiowanie za racyonalne przechowywanie obornika rozszerzyć na cały kraj.

Nie będziemy powtarzali warunków, pod którymi premię uzyskać można, znane są bowiem z poprzednich sprawozdań. Przypominamy jedynie, że przez premiowanie nie dążymy do budowy kosztownych, postępowych stajen lub krytych, betonowych gnojowni, lecz za zasługujące na nagrodę uznajemy każde ulepszenie wprowadzone w stajni, czy na gnojowni, byleby ono było faktycznie „lepszem“ w porównaniu z dotychczasowym stanem, i uznane zostało za poprawniejsze przez inspektora rolniczego, badającego sprawę na miejscu.

Odpowiednio do wartości owego „ulepszenia“ różne są i premie. Ten sposób premiowania uznaliśmy, bo mając w Towarzystwie naszem rolników różnej zamożności od zagrodników począwszy, nie mogliśmy skrzywdzić żadnego z nich, narzucając jakieś szablony budowy stajen, lub wzorowych gnojowni, których zrobienie przechodzi ich możność, a nieraz i potrzebę. Z drugiej zaś strony nie chcieliśmy wytwarzać z członków Kółek rolniczych, mających mieć samopomoc na oku, łakomców na publiczne zasiłki, wprowadzających ulepszenia nie dlatego, że ich potrzebę uznają, lecz dlatego, że je przypadkowo cudzym groszem wykonać mogą.

Wracając do premiowania z roku 1911, musimy zaznaczyć, że gdy przypuszczono do niego członków z całego kraju, to zgłoszenia posypały się bardzo obficie. Wiele jednak z zamierzonych i zgłoszonych ulepszeń nie mogło być wykonanych, przeważnie z powodu słót. Słoty z jednej strony nie dozwalały na prowadzenie robót ziemnych, z drugiej strony, skracając czas roboczy przy gospodarce, nie pozwalały na zajęcie się zamierzonym ulepszeniem. Wykonano robotę na gnojowni lub w stajni tylko w 92 gospodarstwach, a w 46 miejscowościach. Po zbadaniu zostały wyznaczone premie według zasług:

I tak: premiowano 4 stajnie wgłębione do utrzymania bydła na gnoju, 1 z nich 150 koronami, 2 po K. 120, a 1 tylko K. 80.

Gnojowni natomiast premiowano 75. Premie były bardzo różne, było 4 po K. 10, 1 na K 20, 2 po K. 25, 7 po K. 30, 2 po K. 35, 13 po K. 40, 4 po K. 50, 15 po K. 60, 9 po K. 70, 13 po K. 80, 1 na K. 90, i 4 po K. 100.

Ogółem wypłacono premiami koron 4.640.

Szczegółowy wykaz przyznanych premii ogłoszony został w Przewodniku Kółek rolniczych.

D) *Premiowanie gospodarstw.*

Z zeszłorocznego sprawozdania naszego przypominamy, iż z końcem 1910-go roku uchwalono przeprowadzić premiowanie gospodarstw włościańskich na podstawie opisów tychże gospodarstw, napisanych przez ich właścicieli. — Celem ułatwienia i ujednostajnienia tego opisu przygotowano osobny drukowany kwestyonarz, mający być wskazówką dla opisującego, w których sprawach ma przy opisie udzielić wyjaśnień. — Odezwa wzywająca do zgłoszeń ogłoszoną została 20 listopada 1910. — Termin nadsyłania prac naznaczony był pierwotnie do 1 marca 1911, następnie przedłużony. W ostatecznym wyniku zebrano do końca maja 1911 roku 121 opisów.

Aby w tym materyale rozpatrzyć się dokładnie, trzeba go było uszeregować. — Jako podstawę do tego ugrupowania przyjęto obszar ornej roli w każdem opisywanem gospodarstwie. — Na tej podstawie podzielono nadesłane opisy na 5 klas. — I, do 5 morgów. II, od 5 do 10 morgów. — III, od 10 do 15 morgów. — IV, od 15 do 25 morgów, na koniec V, ponad 25 morgów. — Stwierdzono, że do I-szej kl. nadesłano 15 opisów, do II-giej 58, do III ciej 24, do IV-tej 18, do V-tej 6 opisów.

Następnie przestudyowano nadesłany materyał. — Opisy zostały bardzo dokładnie przetrutynowane przez dwóch fachowych urzędników, a po zgodnej ocenie część (49 opisów) uznano jako nie zasługującą nawet ich sprawdzenia, resztę to jest 79 opisów postanowiono zbadać na miejscu. — Z tych ostatnich 10 położonych na wschód od Lwowa badał jeden inspektor rolniczy, resztę zaś badało komisyjnie dwóch inspektorów rolniczych. — Badania lokalne dały ten wynik, że usunięto dalszych 32 opisów od udziału w premiowaniu, a to zwłaszcza z tego powodu, iż opisy nie zgadzały się z rzeczywistością. — Były to fikcyjne opisy gospodarstw — mniej więcej dobrych, ale nie istniejących w danej miejscowości i nie w posiadaniu ubiegającego się o premię.

Pozostało więc tylko 47 gospodarstw do oceny i premiowania. Jak się one rozkładają na pojedyncze klasy i jakie wyniki dały badania, daje obraz poniższa tabela:

Wykaz gospodarstw zgłoszonych do premiowania.

Gospodarstwa zgłoszone a posiadające własnej ornej roli do morgów	5	10	15	25	zwyż 25	Razem
Zaliczono do Klasy	I	II	III	IV	V	
Z nich **nadesłano** opisów	**15**	**58**	**24**	**18**	**6**	**121**
Z tych przy czytaniu odrzucono	6	21	9	4	2	**42**
Po komisyjnem badaniu odrzucono	2	16	9	4	2	**32**
Do premiowania przedstawiono: za całość gospodarstwa	3	12	4	4	2	—
Do premiowania przedstawiono: za postępową, racyonalną uprawę roli	2	4	2	4	—	—
Do premiowania przedstawiono: za dobre, staranne obchodzenie się z obornikiem i gnojówką	1	3	—	—	—	—
Do premiowania przedstawiono: za wyróżniające się i odpowiadające celowi budynki	—	1	—	2	—	—
Do premiowania przedstawiono: za racyonalną i postępową gospodarkę w ogrodzie i sadzie	1	2	—	—	—	—
Razem przedstawiono **do premiowania**	**7**	**22**	**6**	**10**	**2**	**47**

Jak widać z powyższych liczb sprawa premiowania była bardzo poważnie traktowaną. — Jedynym celem pracy było, ścisłe wedle programu wyszczególnienie tych gospodarstw, które w całości lub też w jakimś innym dziale na odznaczenie zasługiwały, które istotnie mogą być wzorem dla okolicznych gospodarzy. —

Być może, że niejeden z rolników, z których gospodarstwa względnie ich opisy nie zostały uznane za nadające się do premiowania, będzie miał może żal do nas; jeżeli tak, to zapewnić możemy, że żal ten będzie najzupełniej niesłuszny, gdyż postąpiliśmy, jak nam nakazywał obowiązek sumiennego włodarstwa funduszem publicznym. Zaznaczamy przytem, że kierowała nami tylko sumienna ocena wartości gospodarstw, prowadzona i roztrząsana komisyjnie i na Wydziale wykonawczym. — Niekorzystna zaś na razie ocena niektórych gospodarstw powinna być tylko zachętą do pracy, aby postawić je na takim poziomie, by przy następnem premiowaniu, które prawdopodobnie za lat dwa nastąpi, można je powtórnie do premiowania zgłosić, z szansą otrzymania premii.

Musimy przyznać, że z naszego punktu widzenia jesteśmy z wyniku premiowania zadowoleni. — W każdym razie tych 47 podanych do premii na 121, stanowi wysoki, bo prawie 39 procent, ogółu zgłoszonych.

Ostatecznie rezultat premiowania załatwiono dopiero w maju 1912 roku (wynik ogłoszono w numerze 15-tym Przewodnika). — Aby jednak nie powracać już do tej załatwionej sprawy, podajemy do wiadomości, że za całość gospodarstwa premiowanym 24 rolnikom udzielono 1 dyplon honorowy, 13 listów pochwalnych 1 premię K. 200.—, 7 premii po K. 150.—, 7 premii po K. 100.—, 2 premie po K. 75.—, 5 premii po K. 50.—.

Za postępową i racyonalną uprawę roli 12-tu rolnikom udzielono 2 listy pochwalne, 2 premie po K. 100.—, 3 premie po K. 75.—, 7 premii po K. 50.—.

Za dobre i staranne obchodzenie się z obornikiem — 4 rolnikom udzielono 4 premie po K. 50.—.

Za wyróżniające się i odpowiadające celowi budynki — 3-em rolnikom dano 3 premie po K. 50.—.

Za racyonalną gospodarkę w ogrodzie i sadzie — 3-em rolnikom udzielono 1 premię K. 75.—, 2 premie po K. 50.—.

Razem przyznano 1 dyplom 15 listów pochwalnych i K. 3650.— premii.

E) Używanie krów do zaprzęgu.

Rozdrobnienie gruntów, wzmagające się z każdym rokiem, brak rąk roboczych do obróbki nawet i tych drobnych gospodarstw, spowodowany ogromną emigracyą co silniejszej ludności, wywołuje potrzebę zdobycia jakiejś siły roboczej taniej, a przystępnej każdemu rolnikowi, nawet i zagrodnikowi. Taką siłę roboczą, dobrą, wytrwałą i chętnie dającą się powodować, o ile jest umiejętnie użyta, daje poczciwa krowa, nieraz żywicielka jedyna młodszych członków rodziny wieśniaczej. Rozszerzenie używania krów do pracy, uwalniające małego rolnika od wyzysku ze strony jego zamożniejszego brata, mającego konie i wynajmującego ich siłę niejednokrotnie za bardzo wysokiem wynagrodzeniem, czasem wprost lichwiarskiem, nietylko uwalnia go od tej klęski, ale podnosi mu plony przez obróbkę ról i zbiórkę plonów we właściwym czasie, a także zwiększa wydajność mleka u krowy, lepiej i dostatniej żywionej.

Niestety, głupie, ciemne przesądy panują jeszcze w wielu okolicach, a chociaż używanie krów do pracy rozszerza się, to jednak za wolno ono postępuje, niestosunkowo do potrzeby gwałtownej małego rolnika.

Rok sprawozdawczy możnaby nazwać rokiem przełomowym, gdyż w tym roku ruch się znacznie ożywił w tym kierunku. Do 1911 roku mieliśmy uprzęży rozdanej na wzór 60 par. W tym roku mogliśmy takiej wzorowej uprzęży na krowy rozdać 47 par, tak tedy z końcem 1911 roku było ich w kraju 107 par. Uprzęże te nabyliśmy częścią z subwencyi, udzielonej nam przez Wysoki Wydział Krajowy w kwocie Kor. 800, częścią z subwencyi z funduszów traktatowych.

W roku sprawozdawczym rozdano uprzęże do następujących powiatów i miejscowości niżej wykazanym rolnikom:

Powiat:	*Miejscowość.*	*Imię i nazwisko:*
Bóbrka	Szpilczyna	Piotr Krutyna
Brzesko	Wola przemyk.	Szymon Stańczyk
„	Tworkowa	Michał Górski
„	Jurków	Piotr Leśniak
Brzozów	Wesoła	Sowa Antoni
Dąbrowa	Grądy	Józef Mleczko
„	Karsy	Roman Kowynia
Grybów	Kamionka wiel.	Ludwik Traciłowski
Jarosław	Chorzów	Stanisław Drapała
Jasło	Wróblowa	Madejczyk Jan
Kamionka Str.	Jasienica polska	Jan Zakrzewski
Krosno	Podniebyle	Zajchowski Waw.
„	Lubatówka	Andrzej Kopcza
„	Jasionka	Adam Głód
„	Suchodół	Franciszek Zajdel
„	Wojkówka	Jan Duda
Limanowa	Mszana dolna	Stachura Józef
„	Niedźwiedź	Wsół Józef
„	Krasne-Lasocice	Błaż. Szczepkowski
„	Glisne	Kółko rolnicze
Mielec	Chorzelów	Michał Gruszecki
„	Zaborcze	Jan Kania
„	Rzemień	Michał Baran
Mościska	Stojańce	Józef Durak
„	Pnikut	Jan Czuryło

Myślenice	Jawornik	Walenty Wilkołek
Nowy Sącz	Piwniczna	J. Polakiewicz
Pilzno	Słotowa	Papiernik Jan
"	Głobikówka	Wojtaszek Wojciech
"	Siedliska	Tad. Traciłowski
"	Dulczówka	Jan Kubas
Przemyśl	Tarnawce	Marya Pasternak
"	Kuńkowce	Jędrzej Fuglewicz
"	Krasiczyn	Jan Molenda
Ropczyce	Brzeziny	Wojciech Pasek
Rzeszów	Szklary	Jędrzej Grzybek
Stanisławów	Wołczków	Mikołaj Śrutwa
Tarnobrzeg	Gorzyce	Józef Kędzior
"	Rozalin	Franciszek Reguła
Tarnopol	Bajkowce	Mikołaj Woźniak
Tarnów	Pawężów	Józef Ostręga
"	Szynwałd	Jop Józef
Trembowla	Łoszniów	Jan Muszyński
Wadowice	Łączany	Jan Pióro
Zbaraż	Maksymówka	Popiel Jan
Żywiec	Pewel mała	Karol Dybczak
"	Błądzonka	Paleczny Michał

W ten sposób z końcem roku sprawozdawczego mieliśmy już kompletnie obsadzone powiaty: Brzesko, Dąbrowa, Jasło, Krosno, Limanowa, Mielec, Pilzno, Przemyśl, Ropczyce, Rzeszów, Tarnobrzeg, Tarnów, Wadowice, Żywiec i do tych powiatów już więcej uprzęży dawać nie będziemy. W powiatach tych, pragnącym nabyć taką samą uprząż, jak przesłana na wzór, dopomagamy do jej nabycia, dając 25% kosztu kupna z funduszów subwencyjnych. W ten sposób nabyto w 1911 roku 16 par uprzęży, przy której dopłaciliśmy 25% subwencyi.

Ruch ten nie ustaje, trwa w dalszym ciągu. to też konieczną jest dalsza pomoc ze strony rządu i kraju, gdyż sprawa ta wciąż jest aktualną. Dopomagać zaś należy do nabycia dosyć drogiej uprzęży, celem zachęty do jej użycia i celem ostatecznego przezwyciężenia uporu i przesądów, oraz nakłonienia włościan do wejścia na tę tak zbawienną dla nich drogę. Że ona jest rzeczywiście dla nich zbawienną, świadczą liczne korespondencye, których niestety z braku miejsca nie możemy wszystkich pomieszczać w Przewodniku. Pomieściliśmy tylko dwie prace konkursowe p. t. „Jak mnie krowy uchroniły od utraty majątku“ (nr. 23 str. 550) i „Czy korzystniej dla małorolnego gospodarza utrzymywać lub wynajmować konia, czy też uprzęgać krowy?“ (nr. 35 str. 855), a cały szereg głosów ze wsi w tej sprawie dla braku miejsca spoczywa w tece. Wszyscy jednogłośnie nie przestają błogosławić tej chwili, gdy dali się przekonać i wzięli się do roboty krowami.

F) Chów drobnego inwentarza.

A) Drób.

Jak w innych latach tak i w roku sprawozdawczym 1911 zwracaliśmy baczną uwagę na kwestyę podniesienia chowu drobiu w kraju. Jakkolwiek sprawa ta należy bezpośrednio do zakresu działania obu Towarzystw chowu drobiu (we Lwowie i Jarosławiu), to jednakowoż nie mogliśmy jej pominąć w pracy Kółkowej. Słowem, pismem, a w miarę możności także czynem agitowaliśmy w Kółkach rolniczych za poprawą tej wielce zyskownej gałęzi naszego gospodarstwa włościańskiego, zaniedbanej u nas w wysokim stopniu. Agitacya nasza polegała albo na nakłanianiu członków do przystępowania do Gal. Spółki zbytu jaj i drobiu i ewentualnie także do jednego z Towarzystw chowu drobiu, albo na pośredniczeniu w bardzo wielu wypadkach między hodowcami a nabywcami rasowego drobiu lub jaj wylęgowych. Mając bowiem z jednej strony wiele zamówień na drób rasowy, z drugiej zaś strony znaczną ilość ofert zbytu tegoż, byliśmy i jesteśmy nadal do pewnego stopnia bezpłatnem biurem informacyjnem w sprawach krajowej hodowli drobiu rasowego.

Czynną jednakże naszą agitacyę ograniczamy do tego, że rozsyłamy w miarę wystarczających funduszów do poszczególnych Kółek rolniczych z wczesnych lęgów marcowych lub kwietniowych stadka rasowego drobiu albo subwencyonowanego, albo też jako premie za roczne sprawozdanie kółkowe.

W roku sprawozdawczym rozesłaliśmy jako premie za roczne sprawozdania kółkowe za rok 1909 i 1910 trójki kaczek Peking i kur Minorek czarnych (samiec i dwie samice).

K a c z k i otrzymały Kółka rolnicze:

za rok 1909:	1. Tworkowa	pow.	Brzesko
	2. Dąbrówka niem.	"	Nowy Sącz
za rok 1910:	1. Paczółtowice	"	Chrzanów
	2. Trzcianiec	"	Mościska
	3. Lipsko	"	Cieszanów
	4. Bieniawa	"	Podhajce
	5. Tiutków	"	Trembowla

K u r y otrzymały Kółka rolnicze:

za rok 1909:	1. Ryczów	pow.	Myślenice
	2. Libertów	"	Podgórze
	3. Wólka turebska	"	Tarnobrzeg
	4. Jelechowice	"	Złoczów
	5. Obydów	"	Kamionka Str.
	6. Tarnawica	"	Tłumacz
	7. Berezowica m.	"	Zbaraż
za rok 1910:	1. Liszki	"	Kraków
	2. Wola Rędzińska	"	Tarnów
	3. Mszanka	"	Gorlice
	4. Rzepiennik bisk.	"	"

5. Przedmieście lw. „ Gródek Jagiell.
6. Palikrowy „ Brody

W omawianym roku sprawozdawczym, ponieważ fundusze na to pozwoliły, powróciliśmy do subwencyonowania rasowych kur Zielononóżek, hodowanych w znanej Szkole chowu drobiu w Zielonej k. Rawy Ruskiej przez p. Stasiniewiczową. Zgodnie z ogłoszonymi warunkami subwencyonowania (Nr. 15 „Przewodnika Kółek Rolniczych) otrzymało po cenie 10 Koron po jednym kogucie i po dwie kury następujących 20 członków Kółek rolniczych, pp.:

1. Józef Miodoński	z Wilkowic	pow.	Biała
2. Stanisław Grzywa	„ Sierszy	„	Chrzanów
3. Ign. Koczeń	„ Konclowej	„	Grybów
4. Mich. Siedlarz	„ Siedlisk	„	„
5. Ad. Czapkiewicz	„ Tyńca	„	Kraków
6. Franc. Kostecka	„ Rzemienia	„	Mielec
7. Wojciech Jaworski	„ Chmielnika	„	Rzeszów
8. Jan Kubik	„ Gnojnicy	„	Ropczyce
9. Jan Guzik	„ Stobierny	„	„
10. Piotr Skaruch	„ Wolicy	„	„
11. Michał Janik	„ Świniarska	„	N. Sącz
12. Jan Majcherek	„ Krzyżowej	„	Żywiec
13. Marya Wrona	„ Humnisk	„	Brzozów
14. Fr. Szczepański	„ Lesienic	„	Lwów
15. Michał Kukurudz	„ Sto aniec	„	Mościska
16. Wł. Legowicz	„ Sułkowzscz.	„	„
17. Leopold Iżycki	„ Chatek	„	Podhajce
18. Marya Fuglewicz	„ Kuńkowiec	„	Przemyśl
19. Jan Kotliński	„ Ostrowa	„	„
20. Stefan Sielecki	„ Lutowisk	„	Sambor

W końcu zauważamy, że dla braku funduszów nie mogliśmy w tym roku subwencyonować rasowych kaczek, gęsi, indyków i pantarek, do czego jednak bezwarunkowo przystąpimy, skoro starczą nam fundusze.

B) Króliki.

Jakkolwiek po roku 1908, w którym założyliśmy 20 stacyi królików, więcej stacyi dla braku funduszów na cel ten, nie zakładamy, wpływają do Zarządu głównego liczne zapytania o wskazówki, gdzieby można nabyć króliki rasowe, oraz prośby o udzielenie piśmiennych porad hodowlanych. Życzeniom tym czynimy zadość i polecamy w pierwszym rzędzie „pierwszą galicyjską stajnię zarodową czysto rasowych rozpłodników królików i drobiu“ w Januszkowicach o. p. Brzostek. Materyał hodowlany dostarczany przez właściciela stajni zarodowej, p. A. Zapalskiego, pochodzi od najlepszych rozpłodników zagranicznych a jest dostosowany do naszych warunków klimatycznych.

Stajnia w Januszkowicach hoduje następujące rasy królików:

1. Belgijskie (Flandryjskie) barw wszelakich i białe.
2. Wiedeńskie niebieskie.
3. Srebrzyste sine, kremowe i brązowe.
4. Barany Francuskie.
5. Black and Tan czarne z pomarańczowym spodem.
6. Japońskie trójkolorowe.
7. Kozice (Hawanna) żółte z czarnym pyszczkiem i nogami.
8. Normandzkie z jednym wiszącym uchem.

Oprócz na stajnię w Januszkowicach, zwracamy zawsze uwagę tym rolnikom, którzy zamierzają króliki nabyć a nas proszą o podanie źródła, na liczne ogłoszenia w „Przewodniku“, świadczące, że nie brak jest dzisiaj materyału rozpłodowego.

Zapytania o sprawy hodowlane dotyczą często broszur o hodowli królików. Polecamy między innemi broszurę ks. M. Chmury „Wskazówki praktyczne o chowie królików“, wydane w Krakowie, cena 60 hal. oraz wydany nakładem Tow. Kółek rolniczych podręcznik Reitera: „O hodowli królików“.

III. Sadownictwo i ogrodnictwo.

Działalność nasza w tym kierunku postępuje zupełnie równolegle do akcyi rolniczej. — Tak samo prowadzoną jest przez nauczanie żywem słowem, drukiem i pismem, tylko z natury rzeczy demonstracyjne nauczanie zamyka się w szczupłych granicach. Wogóle jednak akcya ta nie może być prowadzoną na tak rozległe rozmiary, jak rolnicza, gdyż rozporządzamy środkami tylko na jednego instruktora sadownictwa.

Nauka żywem słowem odbywa się na kursach i przy badaniu stosunków sadowniczych po Kółkach rolniczych. W roku sprawozdawczym wprowadziliśmy innowacyę przez ilustrowanie wykładów sadowniczych bardzo udatnymi obrazami świetlnymi. W ciągu dnia prowadzi się wykłady teoretyczne, a przy sprzyjającej porze przeprowadza się pewne demonstracye w sadach. Wobec tego jednak, że nie zawsze i nie wszystko można zademonstrowac w danej chwili, wieczorem przy obrazach świetlnych odbywają się niajako powtórzenia nauki w ciągu dnia udzielonej.

Na owe wieczorne wykłady nie brak nigdy słuchaczy i widzów; w ogólności rzec musimy, że sadownictwem coraz silniej mały rolnik poczyna się interesować.

Kursów sadowniczych odbyło się w roku sprawozdawczym 7 — a były cztero- trzy- i dwudniowe. A mianowicie:

Czterodniowy kurs odbył się w Rzeszowie — był to kurs sadowniczo-pszczelniczy. Słuchaczy było 56.

Trzydniowe kursa odbyły się w Białym Kamieniu (pow. złoczowski) dla 50 słuchaczy, w Basiówce (pow. lwowski) dla 14 słuchaczy, w Cieszanowie dla 24 słuchaszy i w Narolu (pow. cieszanowski) dla 40 słuchaczy.

Dwudniowe kursa odbyły się w Albigowej (pow. łańcucki) z udziałem 52 słuchaczy i w Handzlówce z udziałem 30 słuchaczy. Na tym ostatnim kursie traktowano przeważnie sprawę przerobów owocowych.

Prócz powyższych kursów wykładano sadownictwo i ogrodnictwo na kursach gospodarczo-weterynaryjnych w Czernelicy (pow. horodeński) i w Czyszkach (pow. lwowski) a także i na kursie dla gospodyń wiejskich w Krasiczynie (pow. przemyski.)

Prócz na kursach kilkudniowych prowadzono naukę także na wykładach, miewanych po Kółkach rolniczzych. Wykłady te odbyły się w 10 powiatach a 72 miejscowościach, zużyto zaś na nie dni 131, zwykle bowiem takie wykłady połączone są z rewizyą sadów i demonstracyami w sadach.

Wykłady te odbyły się w roku sprawozdawczym w następujących powiatach i miejscowościach:

w powiecie bialskim: Łodygowice, Szczyrk, Wilkowice, Międzybrodzie, Porąbka, Bujaków.
" " grybowskim: Jastrzębia.
" " cieszanowskim: Folwarki, Niemstów, Dzików stary, Lubaczów.
" " horodeńskim: Czernelica.
" " lwowskim: Biłohorszcze, Rzęsna polska, Brzuchowice, Zboiska, Malechów, Dublany, Żydatycze, Prusy, Pikułowice, Barszczowice, Jaryczów stary, Kukizów, Biłka szlachecka, Krzywczyce, Sokolniki, Kulparków, Hołosków wielki, Zubrza, Kozielniki, Dawidów, Czyszki, Krotoszyn, Tołszczów, Sygniówka, Wołków, Milatycze, Pustomyty, Siemianówka, Ostrów, Dornfeld i Zaszków.
" " myślenickim: Osielec, Wieprzec, Juszczyn, Biała, Maków, Zembrzyce, Jachówka, Jawornik.
" " przemyskim: Kuńkowce, Ostrów, Bolestraszyce, Wola krzywiecka, Kruchel mały, Tarnawce, Wyszatycze, Łętownia, Krzywcza. Krasiczyn.
" " zbaraskim: Hałuszczyńce.
" " rzeszowskim: Trzebownisko.
" " żywieckim: Rajcza, Milówka, Cisiec, Cięcina, Wieprz, Pietrzykowice, Pewel mała, Lachowice, Żywiec.

Wykładów słuchało ogółem 3490 członków i 120 członkiń.

Ponadto w roku sprawozdawczym instruktor sadowictwa miał odpowiadające chwili pouczenia podczas świąt sadzenia drzew, których odbyło się trzy a mianowicie: w Prusach (pow. lwowski), w folwarkach (pow. cieszanowski) i w Pysznicy (pow. niski).

Pouczenia drukiem stanowią także bardzo poważną cząstkę naszej akcyi sadowniczej. Artykułów treści sadowniczej pomieszczono w Przewodniku 9, zaś treści ogrodniczej 5. Te ostatnie wraz z poprzednimi artykułami instruktora Wierzbickiego z roku 1910 wydaliśmy w osobnej odbitce jako popularną broszurkę p. t.: „O uprawie warzyw w ogródku przy chacie“.

Koroną jednak w całej tej akcyi było pośrednictwo nasze w dostarczaniu Kółkom rolniczym drzewek i krzewów owocowych po zniżonej cenie, t. zw. subwencyonowanych.

Zapotrzebowanie drzewek owocowych w roku sprawozdawczym było dosyć znaczne.

Dostarczono członkom Kółek rolniczych dla zachodniej części kraju do wiosennego sadzenia 2.133 jabłoni, 800 grusz, 609 śliw, 121 czereśni, 66 wiśni, 2 orzechy włoskie, 190 agrestów i 134 porzeczek czyli razem 3.731 drzew i 324 krzewy, zaś do jesiennego sadzenia 747 jabłoni, 269 grusz, 74 śliw, 56 czereśni, 28 wiśni, 4 orzechy włoskie, 22 agresty i 14 porzeczek, czyli razem 1.178 drzew i 86 krzewów.

Członkom Kółek rolniczych we wschodniej części kraju dostarczono do wiosennego sadzenia 5.614 drzew i 552 krzewy, zaś do jesiennego sadzenia 3.468 drzew, 212 krzewów, razem 9.082 drzewka i 764 krzewy, w czem było: 5522 jabłoni, 2.034, grusz, 1.029 śliw, 218 czereśni, 279 wiśni, 422 krzaki agrestu i 332 krzaków porzeczek.

Ogółem w ciągu roku 1911 dostarczono dla członków Kółek rolniczych 13.991 drzew i 1.124 krzewów owocowych ogólnej wartości 12.518 Koron 50 hal.

Cała ilość drzewek dostarczonych do Kółek w zachodniej części kraju w okręgu działalności c. k. Tow. rolniczego krakowskiego oraz część drzewek, dostarczonych we wschodniej części kraju w okręgu działalności c. k. gal. Tow. gospodarskiego (2.614 drzewek i 252 krzewów), subwencyonowane były z naszych funduszów, gdyż Towarzystwo rolnicze nie dopomaga nam wcale w tym kierunku, zaś Tow. gospodarskie tylko część drzewek przyjęło na swój fundusz, resztę musieliśmy subwencyonować sami, mimo, iż na cele sadownictwa nie otrzymujemy żadnych subwencyi.

Zauważyć tu musimy, iż ruch w zapotrzebowaniu drzewek w stosunku do roku 1910 przedstawił się bardzo poważnie; w drzewkach bowiem przewyższył o 42%, w krzewach zaś o 36% zapotrzebowanie 1910 roku. Tak wysokie zapo-

trzebowanie drzewek owocowych przez same tylko Kółka rolnicze, nie wspominając o innych nabywcach, powinno wpłynąć stanowczo na podniesienie przemysłu szkółkowo-sadowniczego. Tymczasem, jak obecnie, z trudem tylko znaleźć można w kraju dobry materyał, a ze wstydem przyznać musimy, że najpiękniej prowadzone szczepy podejrzewać trzeba, iż pochodzą z poza kraju.

IV. Pszczelnictwo.

W tym dziale prowadzimy w ścisłem znaczeniu tego słowa naukę wędrowną, jak to w poprzednich sprawozdaniach podawaliśmy do wiadomości. Instruktorem pszczelnictwa jest p. Wojciech Mendychowski, rolnik i zamiłowany pszczelarz ze Siemianówki. Tenże w czasie wolnym od swoich obowiązkowych prac, udziela nauki pszczelarstwa, wędrując po powiatach i zwiedzając miejscowości, w których istnieją Kółka rolnicze, gorącem słowem zachęca do zajęcia się tą gałęzią gospodarczą i poucza, jak się ją prowadzi. Gdzie znajdzie pasiekę nowoczesną, daje wskazówki, jak się z ulami ramowemi obchodzić należy, gdzie zaś po staremu chowają pszczoły w kłodach lub słomiankach, przekonuje o wyższości ula ramowego, pokazuje jak się go robi, aby był dobry i tani, słowem, umie prostem słowem słuchaczy zniewolić do racyonalniejszego zajęcia się pszczelarstwem.

W roku sprawozdawczym instruktor pszczelarstwa pracował w 6 powiatach, w których zwiedził 39 miejscowości a mianowicie:

W powiecie rzeszowskim w Kółkach: Malawa, Krasne, Kraczkowa, Krzemienica, Trzebownisko, Zaczernie, Wysoka, Niechobrz, Trzciana. — W miejscowościach tych znalazł około 500 pni pszczół, ale zaledwie piąta część ich pracuje w ulach ramowych, z czego 50% przypada na pasiekę p. J. T. w Malawie — reszta zaś to same ule pniowe. Nietylko więc samo pszczelnictwo na starą modłę prowadzone, ale i pszczelarze hołdują zabobonom, wierzą w „uroki“ i strzegą się złych oczu, coby pożytek pszczołom odjęły.

W powiecie z ł o c z o w s k i m w Kółkach: Hucisko Oleskie, Brzozowica, Olejów, Jezierna, Wicyń. Znalazł tam wiele i pięknych pasiek; prócz dwóch dworskich pasiek znalazł do 1.500 pni pszczelich. Przemysł pszczelarski wcale wysoko tam stoi i stanowi znaczne środki dochodu. Ule z pszczołami sprzedają po Kor. 24. Pszczoły bez uli po Kor. 16·— do 18·—. zaś ramki z pszczołami od 2 do 2·40 Kor. Kupują przeważnie sąsiedzi z powiatów: brzeżańskiego, podhajeckiego i tarnopolskiego.

W powiecie c i e s z a n o w s k i m w Kółkach: Rudka, Lipsko, Lipie, Kadłubiska, Podleśna, Chyże, Narol miasto, Narol wieś, Huta różaniecka, Ruda różaniecka, Folwarki, Cieszanów, Dzików stary, Cewków, Zabiała, Oleszyce stare, znalazł około 1.000 pni lecz same kłody. Z wyjątkiem jednej pięknej i dobrze prowadzonej ramowej pasieki o 130 ulach w Cieszanowie, wszyscy inni pszczelarze bardzo słabo pasieki prowadzą i o postępowem pasiecznictwie pojęcia nie mają; stąd też i pożytku z niego nie osiągają takiego, jaki mieć powinni, mimo, że okolica bardzo nadaje się dla pszczelnictwa.

Mimochodem zajrzał p. Mendychowski i w powiat m o ś c i s k i do Woli małnowskiej. Między 62 pniami, które widział, nie znalazł dobrze prowadzonych.

W powiecie b r z e ż a ń s k i m, w którym zwiedził: Buszcze, Narajów, Szumlany, Urmań, Kuropatniki, Budyłów, Taurów, Płauczą wielką i małą, Kozłów, Horodyszcze, Helenków, Litiatyn, Podwysokie, Chatki, znalazł bardzo różny stan pasiecznictwa. Ogółem znalazł tam na tysiące pni, ale kierunek tamtejszego pasiecznictwa jest przeważnie czysto handlowy. Do Kozłowa, Horodyszcza i sąsiednich wsi sprowadzają różni kupcy a także i miejscowi pszczoły w ulach na miodobranie. Okolica to bowiem bardzo miodna. W niektóre lata zwożą tam 3 do 4 tysięcy pni pszczół, z których na zimę prawie nic nie pozostaje. Cena pnia trzyma się tam dosyć wysoko, bo około Kor. 28·—.

W powiecie p r z e m y ś l a ń s k i m zwiedził Świrz, Chlebowice świrskie i Majdan lipowiecki. Znalazł niewiele pni i bardzo mało świadomości o racyonalnem pszczelnictwie. Zajęcie jednak wykładami było znaczne i są widoki, że nie miną one bez pożytku.

Prócz powyżej wykazanych objazdów instruktor pszczelnictwa wykładał na kursie sadowniczo-pszczelniczym w Rzeszowie. Teoretyczne wykłady miewał rankami przez dni trzy, popołudniu zaś pouczał praktycznie, wykonując własnoręcznie roboty ulów ramowych i przeprowadzając różne demonstracye w pasiece.

Wogóle zauważyć należy, że pouczenia instruktora bardzo są chętnie wszędzie słuchane i posuwają naprzód rozwój pasiecznictwa w każdej miejscowości przez niego zwiedzonej.

Żałować należy, że na tak ważną dla naszego kraju gałąź gospodarstwa, żadnych nie otrzymujemy subwencyi. A przecież gdybyśmy choć nieco intenzywniej w tym kierunku iść mogli, podniosłyby się dochody niejednego włościanina, który dotąd zajmuje się pszczołami, ale po partacku, o kilkadziesiąt procent, składnice zaś i sklepy Kółek rolniczych nie zaopatrywałyby się, jak obecnie z konieczności, w miody pochodzenia pozakrajowego.

V. Pośrednictwo w zakupnach nawozów sztucznych, nasion, narzędzi i maszyn rolniczych i innych.

Umożliwić członkom Kółek rolniczych nabycie wyborowego towaru po jak najniższej cenie ze źródeł zupełnie pewnych, oto cel tego działu naszej czynności. Aby to uzyskać, musimy czuwać nad tem, aby Kółka zbiorowe zakupna przeprowadzały, wtedy bowiem tylko można uzyskać najniższe ceny, najprzystępniejsze warunki, a przy tem towar wyborowy. W tym też kierunku zwracamy nasze usiłowania, aby jak najwięcej tych zbiorowych zakupów przeprowadzić. Większa część zakupionego w ten sposób towaru idzie wprost do rozdziału między członków danego Kółka po cenach kosztu, z doliczeniem paru halerzy na koszta administracyi. Pewna jednak cząstka idzie do sklepów Kółek rolniczych do odsprzedaży w drobnych ilościach. Tu członek Kółka ma płacić cenę kupna z bardzo małą nadwyżką, niečzłonek zaś winien płacić cenę kupna z odpowiednim zarobkiem, w granicach konkurencyi, odpowiednio do wartości towaru. Zarządy Kółek czuwać powinny, aby różnica w cenie dla niečzłonków była na tyle znaczną, by ludzie ci odczuli, iż w ich interesie leży zapisać się do Kółka i opłacać wkładki i t. d. Tym sposobem można podnieść znacznie zastępy członków Kółek, podnieść przez to fundusze Kółek a członkom tym prócz korzyści materyalnych przy zakupnie towarów ułatwić nabycie szerszej zawodowej wiedzy, usposobić ich także przychylniej do pracy współdzielczej.

Akcya pośrednictwa prowadzona przez nas już od lat kilkunastu mogła była rozwinąć się wspaniale, gdyby nie przeciwdziałanie z wielu stron przedsiębrane, różnemi pobudkami kierowane. Wyniki w roku sprawozdawczym uzyskane, mimo wyż' nazwanego przeciwdziałania, uznać musimy za bardzo dobre, mimo to przyznajemy, że odczuć się daje brak zrozumienia współdzielczości, brak zrozumienia dla łącznej pracy, w której jedynie leży siła. Tej siły obawiają się inne czynniki, one też starają się usilnie łączność pracy rozbić.

Niestety znachodzą się także osobniki, dla krórych osobiste korzyści milsze są nad korzyść ogółu; te także wiele współdzielczej pracy Kółek szkodzą. Przeciwdziałać tym szkodliwym wpływom jest nietylko naszą powinnością ale świętym obowiązkiem każdego kółkowca.

A) Nawozy.

W okresie sprawozdawczym ruch w nawozach był dosyć ożywiony, nie przekraczał jednak ruchu normalnego.

Zamówiono i dostarczono Kółkom rolniczym.

			% ogólnej ilości dostarczonych nawozów
Żużli o og. zaw. kw. fosf.	14.195 q		
„ o „ cytrat. % „	17.845 q	32.040 q	70·5%
Superfosfatów mineraln.	3.904 q		
„ kostnych	3.805 q		
„ amoniak.	369 q	8.078 q	17·8%
Mąki kostnej różnej		1.034 q	2.3%
Soli potasowej 40%		389·5 q	0.9%
Kainitu		3.599 q	7.8%
Saletry chilijskiej		75 q	0.2%
Wapna azotowego		1·5 q	0.0%
„ nawozowego		200 q	0.5%
Razem		45.417 q	100%

W ciągu 1911 roku **454 wagonów** wartości **344.489 Kor.**

B) Nasiona.

W roku 1911 zakupiły Kółka rolnicze i ich członkowie za naszem pośrednictwem **124.387 kg.** różnych nasion, wartości **186.545 Koron.**

Obrót szczegółowy przedstawia się następująco:

Koniczyny czerwonej	86.261 kg.
Koniczyn różnych	1.041 „

Traw różnych	1.690	kg.
Seradelli	311	„
Buraków pastewnych	4.482	„
Marchwi pastewnej	1.284	„
Końskiego zębu	1.400	„
Łubinu, grochu i wyki	3.316	„
Sporku, sorga, rzepy, karpieli i hreczki	132	„
Zbóż kłosowych rasowych	16.016	„
Ziemniaków najnowszych	2.105	„
Konopi	2.009	„
Lnu inflanckiego	4.340	„
razem	124.387	kg.

Cyfry powyższe nie nastręczają żadnych wybitniejszych uwag. Zauważyć tylko należy, że zapotrzebowanie nasion traw wprawdzie jest niewielkie, ale stale, corocznie wrastające, z czego wnioskować można, o stałej, wolno ale normalnie rozwijającej się pieczy o łąki stałe i przemienne. Wzmagające się zapotrzebowanie nasienia buraków, marchwi i końskiego zębu świadczy o rozwoju uprawy pastewnych. Mniejsze lub większe zapotrzebowanie zbóż rasowych, ziemniaków nowych a także silne zapotrzebowanie nasienia lnu, dowodzi, że ludność coraz więcej przekonuje się, że zarówno z odwiecznymi przesądami, jak ze staremi wyrodzonemi zbożami i głąbiami ziemniaczanemi, jak również ze zwyrodniałym lnem zerwać trzeba, że chcąc mieć odpowiednie plony, trzeba się starać nie tylko o dobrą uprawę, nawozy, ale także i o dobre nasienie. Świadczy to dowodnie, że ani się cofamy, ani stoimy w miejscu, lecz wprawdzie wolno, ale idziemy wciąż naprzód!

C) *Maszyny i narzędzia rolnicze.*

Obrót w dziale narzędzi i maszyn w roku sprawozdawczym 1911-m jest wcale znaczny, a określa się cyfrą najwyższą w ciągu lat 12-tu, od kiedy pośrednictwo w nabywaniu narzędzi i maszyn przez Kółka rolnicze podjęliśmy. Kwota ta wynosi **89.929 Koron.** Kwotą tą objęte są jednak zarówno narzędzia i maszyny zakupywane przez członków Kółek rolniczych na własny użytek, jak nabywane przez Kółka rolnicze lub grupy członków Kółka narzędzia do wspólnego użytku, a także uprzęże na krowy (zakupiono ich w tym roku za K. 3.307), jak również przybory weterynarskie nabyte za Kor. 441. W ten sposób na same narzędzia i maszyny pozostaje kwota Koron 86.181, w której mieszczą się w 53% narzędzia własne a 47% narzędzia wspólne, subwencyonowane.

Przy nabywaniu tych narzędzi i maszyn, czy to na własny lub wspólny użytek, uzyskali członkowie Kółek przeciętny opust 17.1% (opusty wahają się od 7% do 25%, prócz tego sconto kasowe przy zapłacie gotówką).

Na własny użytek nabyli pojedynczy członkowie Kółek następujące narzędzia i maszyny:

11 pługów jednoskibowych kraj. wyrobu, 1 pług całożelazny wyrobu czeskiego, 1 dwuskibowiec składany Vacek, 1 koleśnicę, 21 płużków oborywaczy kraj. wyrobu, 4 płużki i plewiacze Czernowskiego, 1 bronę do roli całożelazną, (3 dzielną), 3 Planeciki ręczne jedno i dwu kolne, 2 kombinowane siewniczki i plewniki ręczne Planety nr. 24, 37 młocarń ręcznych trybowych, 3 młocarnie ręczne pasowe, 3 młocarnie kieratowe z wytrząsaczami i sitem, 10 kieratów różnej wielkości i siły, 15 młynków do czyszczenia zboża, 1 żmijkę, 29 sieczkarń, 2 krajacze do buraków, 1 pompę do gnojówki, 1 wąż do pompy do gnojówki, 1 rozpryskiwacz do gnojówki, 2 szatkownice do kapusty, 1 prasę do woszczyny, 2 wirówki, 1 maślnicę, 3 kasy, 8 sikawek, różne przybory pożarnicze, części umundurowania i t. d.

W zapotrzebowaniu narzędzi i maszyn na wspólny użytek, był ruch znaczny, któremu dzięki Wysokiemu c. k. Ministerstwu rolnictwa mogliśmy podołać. Dostarczono też Kółkom lub grupom członków następujące narzędzia i maszyny:

2 pługi jednoskibowe przewrotne do płaskiej orki, saskie.
2 pługi dwuskibowe składane patent Vacek.
1 pług trzyskibowy Cegielskiego.
25 bron amerykańskich 9 sprężynowych.
3 kultywatory 7 sprężynowe Cegielskiego.
1 włóczydło 3 belkowe całożelazne.
11 bron czteropolowych, drobnowłóczących Cegielskiego.
12 kombinowanych plewiaczy i oborywaczy Cegielskiego.
16 kombinowanych spulchniaczy i oborywaczy amer. Planet jr. nr. 8+20.
2 walce pierścieniowe podw. z przyrządem do przewozu wzdłuż.
1 walec pierścieniowy podw. zwykły.
1 walec pierścieniowy, trzydzielny, pojedynczy.
1 siewniczek i plewnik Planet nr. 24.
29 bron łańcuchowych, łąkowych różnej wielkości, Laackego.
3 siewniczki taczkowe do koniczyny i traw.
41 siewników w tem 14|9 rz., 7|11, 13|13, 6|15, 1|17 rzędowych a w śród nich 2 z siewniczkami do koniczyny i traw.
1 siewnik do nawozów sztucznych Westfalia-Goliat.
1 siewnik kombinowany do zboża i nawozów 15 rz. Vielwerth & Dedina.
2 grabiarki konne.
18 młynków wielositowych Ideał I Röbera.
4 młynków wiatrowych Tryumf I Röbera.

20 tryerów czyszczących z cylindrami do wymiany.
2 tryery czyszczące i sortujące z cył. do wymiany.

Jak widać z powyższego spisu rok 1911 poważnie się zapisał w działalności naszej w tym kierunku. Z końcem tego roku Kółka były w posiadaniu 74 sprężynówek, 44 Planetów konnych nr. 8, 56 bron łąkowych, 164 siewników rzędowych, 35 młynków Röberowskich i 74 tryerów, prócz innych narzędzi przy pomocy subwencyi zakupionych.

Niestety, fundusze przeznaczone na ten cel, wyczerpały się i jeżeli nowa dotacya szybko nie dojdzie rąk naszych, zmuszeni będziemy tę tak ważną i owocną działalność wstrzymać a tem samem wstrzymać rozwój i podnoszenie się małych gospodarstw, które niezbędnie tej pomocy państwowej potrzebują.

C) Działalność handlowa.

I. Uwagi ogólne.

Żadne gospodarstwo nie może dzisiaj istnieć bez wymiany; z całej swej produkcyi zużywa gospodarstwo drobną tylko ilość bezpośrednio i w stanie surowym na opędzenie swoich własnych potrzeb, — cała zaś ogromna nadwyżka jest przeznaczona do wymiany — za pośrednictwem pieniądza — na różne inne, przez innych wytworzone, dobra, na niezbędne narzędzia i środki produkcyi, na artykuły zwyczajnej konsumcyi, lub wreszcie na pracę najemną. Zupełnie nie da się w obecnych czasach pomyśleć, takie od wszystkich innych wyodrębnione gospodarstwo, któreby samo w sobie zaspokoiło wszystkie swe potrzeby, samo innym nic nie dawało i samo od innych nic w zamian nie brało; wymiana splata poszczególne, indywidualne, gospodarstwa w jedną nierozerwalną całość, — gospodarstwo wyjęte z tej całości musiałoby zmarnieć i zginąć, jak roślina bez wody i słońca. — Stan kultury i jej postęp w różnych epokach można mierzyć na różne sposoby; za taki miernik można użyć także historyi wymiany. W czasach pierwotnych, w epoce zawiązków kultury, gdy człowiek rozmiarem i jakością swych potrzeb nie wiele różnił się od innych stworzeń, — nie było zupełnie wymiany; w epoce gospodarstwa rodzinnego, gdy potrzeby ludzkie były jeszcze słabe — również słabą była i wymiana; pod panowaniem urządzeń cechowych wymiana jest już urządzoną, ale terytoryalny zakres jej jest bardzo szczupły, gdyż w zasadzie nie wychodzi poza mury miast; z powstaniem przemysłu fabrycznego, z upadkiem partykularyzmu miast i państewek, wymiana rozszerza swój zakres na całe kraje i narody; dalszy postęp techniki i urządzeń komunikacyjnych daje wymianie impuls do rozszerzenia się na całą ziemię, na wszystkie zamieszkałe i ludziom dostępne części kuli ziemskiej. Na tym terenie targu międzynarodowego, każde państwo strzeże czujnie i zazdrośnie interesów swej wymiany; dla niej także, dla producenta i kupca, buduje się owe olbrzymie okręty wojenne, i trzyma się pod bronią niezliczone armie; z bronią u nogi strzeże każde państwo swej produkcyi i swego handlu. Jest więc w gospodarstwie niezbitym pewnikiem, że rozwój kultury i wymiany odbywa się razem i równolegle, że z udoskonaleniem wymiany podnosi się ogólny poziom kultury i że te społeczeństwa stoją dziś najsilniej, które najlepiej urządziły swą wymianę i najsilniej ją ochraniają.

Mogłoby się zdawać, że takie akcentowanie roli wymiany jest w odniesieniu do naszego tematu zbędnem. Ale żadnego zjawiska i urządzenia społecznego nie można dobrze przedstawić w oderwaniu od ogólnego tła, — następnie zaś zobaczymy, że wymiana ma swe głębsze dla wszystkich wartości ludzkich znaczenie. Wymiana bowiem jest najściślej związana z powstawaniem, zaspokajaniem i rozmiarami potrzeb ludzkich. Na niskim stopniu kultury człowiek ma mało potrzeb, związanych przedewszystkiem z utrzymaniem życia w ścisłem słowa tego znaczeniu; na zaspokojenie tych najpierwszych potrzeb obraca całą swą energię, trawi swe zdolności i pracę; brak mu czasu i sił na rozwijanie sił umysłowych i fizycznych, na tworzenie i zaspokajanie dalszych potrzeb, na dotrzymanie kroku ogólnemu pochodowi kultury. Położenie to zmienia się z chwilą, gdy zdoła w sposób łatwiejszy zaspokoić swe najpierwsze potrzeby, a środkiem ku temu najlepszym jest — dobrze urządzona wymiana. Właśnie dzięki dobrze urządzonej wymianie człowiek może łatwiej zaspokoić swe najpierwsze potrzeby, uwolnić się z pęt troski o codzienne utrzymanie życia i skierować pęd swego ducha ku pracy prawdziwie twórczej, ku tworzeniu nowych, materyalnych i duchowych wartości, których suma i jakość rozstrzyga o stopniu siły i powodzenia danego społeczeństwa, rozstrzyga o tem, czy w zestroju społeczeństw i narodów ma być ono przedmiotem eksploatacyi, czy też równorzędnym, twórczym i przodującym czynnikiem. Największem może szczęściem człowieka jest to, że ilość jego potrzeb może być nieograniczoną; duch ludzki wiecznie czynny zdobywa co raz to nowe dziedziny, rozszerza zakres swego poznania, tworzy nowe wartości

nie dla siebie samego, ale dla wszystkich; w tym zdobywczym pochodzie wspiera go nie tylko produkcya gospodarcza, ale i wymiana; dobrze urządzona wymiana zaspokaja łatwo potrzeby ludzkie; zaspokojenie zaś pewnej grupy potrzeb stwarza dla człowieka możność tworzenia dalszych, coraz subtelniejszych i szlachetniejszych potrzeb, a największy wysiłek w tym kierunku jest właśnie miarą ogólnego poziomu kultury pewnego społeczeństwa w pewnym czasie. Wymiana zatem przyczynia się znakomicie do rozwoju i postępu kultury przez łatwe zaspokajanie potrzeb ludzkich i przez dawanie w ten sposób impulsu do tworzenia coraz szczytniejszych potrzeb, których suma rozstrzyga o stopniu kultury.

W świetle powyższych rozważań nabiera działalność handlowa Towarzystwa Kółek rolniczych właściwego sobie, głębszego znaczenia. Działalność ta, zmierzająca do ułatwienia, uzdrowienia i właściwego zorganizowania wymiany i handlu najliczniejszej grupy społecznej, włościaństwa, niesie z sobą przedewszystkiem dwie wyżej wspomniane korzyści: łatwość zaspokojenia najpierwszych potrzeb ludności, a z nią choćby drobne uwolnienie tej części energii ludzkiej, która się zużywa na trud zaspokojenia tych najpierwotniejszych potrzeb życiowych, — tudzież podniesienie poziomu kultury przez stworzenie możności stwarzania dalszych potrzeb i możności ich zaspokajania. Oprócz tych bezpośrednich, ogólno-życiowych korzyści, działalność handlowa Towarzystwa stwarza pośrednio jeszcze inne, doniosłe wartości; przyczynia się do podniesienia produkcyi rolnej, przyucza do porządku i ścisłości, i wreszcie uczy łączności i zbiorowej pracy. Dają się często słyszeć głosy: poco te Kółka rolnicze biorą się do handlu, poco tworzą kramiki i składnice! Jakgdyby w życiu społecznem można było oddzielić zupełnie jedną gałąź działalności od innych, jakgdyby wszystkie zabiegi człowieka nie łączyły się w jedną całość, w której żadna część nie może być gorzej od innych traktowaną, pod grozą zastoju i niedoskonałości! Wyżej wykazano doniosłą, ogólno-kulturalną funkcyę porządnej, odpowiednio do społecznych interesów uregulowanej wymiany, a więc i handlu, bez której niema mowy o prawidłowym rozwoju kultury; — jeżeli zaś funkcya wymiany i handlu jest tak bardzo ważną w życiu społeczeństwa, — to samo przez się narzuca się pytanie, dlaczego do pracy nad doskonaleniem tej funkcyi nie mogą być dopuszczeni ludzie dobrej woli; zwłaszcza wówczas, gdy związani razem w potężną organizacyę, mogą uzyskać realne wyniki swych chęci i przekształcać stosunki społeczne w myśl wskazań dobra ogólnego? To jest najogólniejsze uzasadnienie i tytuł rzetelnej pracy społecznej, który najzupełniej wystarczyć może; poniżej jednak wykażemy, że podjęcie przez nasze Towarzystwo assocyacyjnej pracy na polu wymiany i handlu było rzeczą wprost konieczną i że Towarzystwo, mające podnosić dobrobyt, moralność i oświatę, w żaden sposób nie mogło się uchylić od podjęcia tej pracy. Zresztą w zmiennych prądach życia społecznego nie utrzyma się to, co jest słabem i nie ma silnych naturalnie podstaw; twory sztuczne szybko giną i rozpadają się, nasza zaś organizacya handlowa nietylko trwa, lecz rozwija się coraz silniej i wspanialej, — a to jest najlepszym dowodem, że jest nietylko pożyteczną i potrzebną, lecz także konieczną.

Dobre urządzenie wymiany wymaga — oprócz odpowiednich urządzeń komunikacyjnych i monetarnych — przedewszystkiem uregulowania pośrednictwa w obrocie dóbr. Pośrednictwo to jest najczęściej odpłatne, zowie się handlem i jest zawodem samoistnych kupców. W dawnych czasach, w epoce gospodarstwa rodzinnego, nie było handlu w dzisiejszym znaczeniu; handel odbywał się tylko pomiędzy państwami, a zajmowała się nim tylko drobna garstka ludzi; wówczas każdy cudzoziemiec był uważany za wroga, nic więc dziwnego, że i handlarz wędrowny traktował cudzoziemską klientelę z tego punktu widzenia i wyzyskiwał, ile się tylko dało; nic też dziwnego, że figlarna mitologia Greków uczyniła tego samego bożka, Merkurego, opiekunem kupców i wyzyskiwaczy. W biegu czasów kupiec wędrowny zmienił się na kupca osiadłego, ale metoda handlowania niewiele się zmieniła; chęć zagarnięcia jak największych zysków jest po staremu głównym motorem prywatnego handlu. Przeciw zyskom godziwym, odpowiadającym wkładom kapitału i pracy, nikt nic mieć nie może; nie można też nic zarzucić, jeżeli wielkość zysku odpowiada wielkości ryzyka; jest to postulatem prostej sprawiedliwości, ażeby każdy miał dochód, odpowiadający jego pracy. Niestety jednak prywatny handel przekracza bardzo często granice słusznego dochodu, zysk godziwy przeradza się najczęściej w wyzysk. Pomimo świetnych wynalazków, pomimo potanienia kosztów produkcyi i przewozu — nie potaniało wcale samo pośrednictwo w obrocie dóbr, lecz całkiem przeciwnie, ceny prywatnego handlu detajlicznego są coraz wyższe; wyzysk ten daje się odczuwać najbardziej warstwom ekonomicznie i intelektualnie najsłabszym, które odgrodzone brakiem potrzebnych wiadomości od środowisk i prądów świata handowego, stają się łupem drobnych handlarzy i lwią część dochodów swej pracy i potu składają w daninie tym pośrednikom. W takim zaś stanie rzeczy musiało przyjść do odruchu ze strony tych gnębionych warstw społecznych; z tego źródła bierze swój początek wszelka akcya współdzielcza, z tego też źródła czerpie swe siły nasza działalność na polu współdzielczego handlu.

Z tej gospodarczej konieczności obrony przed nadmierną ilością i wyzyskiem pośredników — powstała właśnie nasza działalność i organizacya handlowa. Wspomnieliśmy, że ciężka

ręka pośredników daje się najbardziej odczuć warstwom ekonomicznie i intelektualnie najsłabszym, które nie mając potrzebnych w handlu informacyi, nie umiejąc odszukać ani zdobyć rynków zbytu, wpadają w całkiem naturalną zależność od najbliższego pośrednika; zależność ta jednak daje się odczuwać także i warstwom silniejszym, szczególnie inteligencyi miejskiej, — eżeli nie jest odpowiednio do odparcia tej zależności przygotowaną. Ów naturalny w braku wszelkiej organizacyi objaw zależności handlowej musiał też całkiem naturalnie, w drodze spokojnej ewolucyi pojęć, wskazać silną i szerszą organizacyę konsumentów jako najlepszy środek zaradczy na wyzysk pośrednika, lub nawet i producenta. Ludność włościańska najpierw odkryła tę naturalną drogę, początkowo jednak bardzo mało posunęła się nią naprzód; jedna odrębna organizacya lokalna nie miała wiele więcej siły w stosunku do pośrednika i producenta, jak jeden zwykły konsument. Z biegiem czasu jednak, gdy przyszło do naturalnej dalszej łączności pomiędzy poszczególnemi organizacyami lokalnemi i gdy do tej naturalnej całości włączyły się także składnice po miastach, — wyrosła z drobnych zawiązków zwarta organizacya konsumcyi, przedstawiająca dostateczną siłę do przeciwdziałania zapędom pośrednictwa i prokukcyi, — taką jest krótka historya sklepów i składnic Kółek rolniczych i wyższego ich łącznika, Agencyi handlowej przy Zarządzie głównym, znana dobrze z poprzednich sprawozdań.

W roku sprawozdawczym nastąpiło dalsze, umocnienie całej organizacyi; silny rozrost sklepów i składnic wymagał ujęcia ich w ściśle określone formy prawne, celem nadania im charakteru zwartych pod względem majątkowym jednostek majątkowych; podobnie musiała też być zorganizowaną Agencya handlowa. Ta, z rozwoju naszej organizacyi handlowej samorzutnie wyrosła potrzeba, znalazła swój oddźwięk w uchwale XIII. Ogólnej Rady, która poleciła Zarządowi głównemu zorganizowanie urządzeń handlowych Kółek rolniczych na zasadach ustawy o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych.

W myśl tej uchwały Zarząd główny opracował i wydał wzorowy statut dla składnic i sklepów Kółek rolniczych; na podstawie tego jednolitego statutu będzie przeprowadzonem zarejestrowanie składnic i większych sklepów Kółek rolniczych; akcya ta rozwija się całkiem gładko, gdyż odpowiada rzeczywistej potrzebie, odczuwanej także przez same składnice.

W podobny sposób została prawnie zorganizowaną i Agencya handlowa; ze względu na właściwy charakter Agencyi, wymagającej sprawniejszej formy, wybrano dla niej formę Związku ekonomicznego Towarzystwa Kółek rolniczych, jako spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na ustawie z 1906 r.; ta forma prawna pozwala na objęcie sobą szerszej akcyi współdzielczej, zapewnia zaś pewne większe korzyści, aniżeli forma ustawy z 1873 r., oparta na zmiennym ruchu członków. Związek ekonomiczny jest pomyślany i utworzony, jako swoista organizacya Towarzystwa Kółek rolniczych; członkami Związku będą więc zarejestrowane składnice i większe sklepy Kółek rolniczych, tudzież Związki powiatowe Kółek rolniczych; przystąpienie tych członków wymaga jednak pewnego przygotowania i formalności, a mianowicie ze strony składnic i sklepów — zarejestrowania, a ze strony Związków powiatowych — uchwał na zgromadzeniach powiatowych i uchwał Zarządów powiatowych; akcya ta jest obecnie w pełnym toku. Na razie członkami Związku są Zarząd główny T. K, r. i 5 osób tworzących Prezydyum Zarządu głównego, skoro jednak składnice zostaną zarejestrowane, a Związki powiatowe załatwią potrzebne formalności, — wówczas z przystąpieniem ich na członków Związku ekonomicznego, instytucya ta uzyska charakter wyłącznej organizacyi Towarzystwa Kółek rolniczych, w której będą decydować interesowane stopnie organizacyi Towarzystwa, a przedewszystkiem składnice.

Z radością też stwierdzić możemy, że składnice i Związki powiatowe odczuły bardzo dobrze znaczenie utworzenia takiej własnej, zwartej pod względem prawnym, organizacyi: składnice przystępują bardzo chętnie i szybko do rejestrowania swych firm w formie stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych i zgłaszają swe przystąpienie do Związku ekonomicznego z większemi nawet wkładkami zakładowemi aniżeli wymagana przez ustawę kwota 500 K. Ta łatwość i chęć łączenia się poszczególnych stopni naszej organizacyi handlowej w jednostkę prawną wyższego rzędu, jest najlepszym dowodem, że rzecz ta dojrzała w powolnej ewolucyi, że nie jest żadnym sztucznym tworem, lecz wynikiem rzeczywistej potrzeby na polu organizacyi.

Pod względem materyalnym, — nasza działalność handlowa jest skierowana ku obronie ludności, grupującej się w naszem Towarzystwie, przy sprzedaży produktów własnych i przy zakupnie artykułów w gospodarstwie potrzebnych. Organizacya sprzedaży jest znacznie trudniejszą, aniżeli organizacya kupna; dlatego też rozwija się wolniej i zwolna tylko obejmuje poszczególne produkty. Z inicyatywy i przy współdziałaniu naszego Towarzystwa została zorganizowaną sprzedaż bydła i nierogacizny i sprzedaż jaj; sprzedaż tych produktów przeprowadza gal. Spółka zbytu bydła i nierogacizny i Spółka zbytu jaj; podobnie współdziała nasze Towarzystwo przy organizowaniu zbytu mleka i masła, przez rozwijanie propagandy za tworzeniem spółek mleczarskich, pozostających pod patronatem Wydziału krajowego; rzeczą najtrudniejszą jest zorganizowanie sprzedaży płodów roślinnych, a szczególnie zboża, — gdyż sprzedaż tych produktów jest zależną od poprzedniego przygotowania czysto rolniczego, a mianowicie od produkowania jednolitego ziarna; w sprawie tej na-

leży więc najpierw uregulować wytwórczość, do czego się zmierza przez propagowanie spółek jednolitej uprawy zboża; zresztą zaś rozwija się propagandę za tem, aby Kółka rolnicze sprzedawały zbiorowo zboże w magazynach wojskowych, do których sprzedaż jest korzystną, gdyż odbywa się wprost pomiędzy producentem a konsumentem, z pominięciem pośrednika.

Organizacya zakupna rozwija się i postępuje dalej silnie i żywiołowo tak pod względem rozmiaru i jakości; dowodem nie tylko stały wzrost obrotów, ale i żywiołowy pęd do tworzenia coraz to nowych składnic; konsumenci rozumieją coraz lepiej znaczenie łączności na polu gospodarczem i siłę wielkiej, zgodnej organizacyi; wzrost obrotu pociąga za sobą także jakościowe ulepszenia; o zastosowaniu jednolitej formy prawnej była już wyżej mowa; ważniejszą jednak zapewne rzeczą jest wytwarzanie coraz to silniejszej pozycyi w stosunku do producenta i do hurtownika, którzy patrzą z coraz to większym respektem na konsumenta, zjednoczonego w potężnej organizacyi.

W zakresie zakupna można wszystkie czynności podzielić na dwie wielkie grupy: rolniczą i zwykłą konsumcyjną. Handel rolniczy jest szczególnie ważnym, — w nim chodzi nie tylko o łatwość i korzystny sposób nabycia, lecz przedewszystkiem o dobroć towaru; postulat ten odnosi się naturalnie także do artykułów zwykłej, codziennej konsumcyi, szczególnie silnie jednak występuje w zakresie handlu rolniczego. Artykuły zwykłej, codziennej konsumcyi są przeznaczone prawie wszystkie na pokrycie bezpośrednich potrzeb człowieka, który już przez to samo ma sposobność i możność zbadania dobroci każdego artykułu; inaczej z artykułami handlu rolniczego; tam zmysły ludzkie nie zdołają dobrze ocenić dobroci towaru, nie odkryją same ani zanieczyszczeń w nasieniu koniczyny, ani chemicznego składu nawozów sztucznych, makuchów lnianych lub innej paszy treściwej; te właściwości towaru zbadać może tylko dokładna analiza, posługując się czułymi przyrządami, których każdy kupujący mieć nie może. Dlatego też jest rzeczą bardzo ważną uzyskanie pewnej gwarancyi, że zakupiony artykuł rolniczy jest rzeczywiście dobrym i pożytecznym; gwarancyi takiej dostarczyć może tylko skoncentrowanie wielkiej ilości zakupów w jednej organizacyi, której powaga stanowi dostateczną rękojmię w stosunku do dostawcy i jego towaru.

W następujących poniżej zestawieniach są podane dokładnie obroty w poszczególnych działach naszego współdzielczego handlu.

II. Pośrednictwo handlowe.

1. Organizacya handlu materyałem rzeźnym.

W roku sprawozdawczym pracowaliśmy z wyjątkiem 4 ładug uskutecznionych przez Kółko rolnicze w Trzebownisku powiatu rzeszowskiego i jednej przez Kółko rolnicze w Jeżowem powiatu niżańskiego, wyłącznie na terenie działalności Komitetu c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego.

Na tym samym terenie rozwinął w ubiegłym roku bardzo silną akcyę i Silskij Hospodar, którego zadanie o tyle było ułatwione, że pracę miał w znacznej części przygotowaną poprzednią działalnością naszą.

Pomimo tego, oraz pomimo coraz silniejszej kontragitacyi ze strony handlarzy, akcya nasza wydała bardzo pomyślne wyniki, gdyż w roku sprawozdawczym wysłaliśmy z 35 powiatów politycznych 45.391 sztuk trzody oraz 14 wołów, za które otrzymali hodowcy netto t. j. po potrąceniu wszelkich kosztów kwotę 3,532.065 K 24 h. Na ilość tę złożyło się 542 ładug.

Dla porównania przypominamy, iż w roku 1909 pracowaliśmy tylko w 13 powiatach politycznych, z których wysłaliśmy przy 79 ładugach 4.255 sztuk, w roku 1910 zaś wysłaliśmy z 14 powiatów przy 141 ładugach 7.373 sztuk.

W ciągu roku sprawozdawczego wysłaliśmy przeto 4 razy tyle sztuk, co w poprzednich dwu latach.

Przyrost ten w zbyciu materyału rzeźnego za pośrednictwem organizacyi, nie byłby tak znacznym, gdyby nie anormalne stosunki handlowe, spowodowane grasującą w kraju pryszczycą. Za pomocą organizacyi bowiem uzyskiwały gminy wolne od zarazy, pozwolenie na wywóz materyału rzeźnego na targi pozakrajowe. Ludność chętnie z tej pomocy korzystała, gdyż zapewniała sobie w ten sposób lepszy zbyt; niż na przetargach w poszczególnych gminach, na które zezwalało c. k. Namiestnictwo.

Przetargi te bowiem, zamiast być pomocą dla małorolnych gospodarzy, wydawały pojedyncze gminy, zwłaszcza w powiatach nieobjętych organizacyą, na łup niesumiennych handlarzy, gdyż ci znając nieporadność naszego rolnika i wiedząc, iż tenże z powodu zamknięcia okolicznych targów towaru swego nigdzie nie zbędzie, płacili nadzwyczaj niskie ceny.

Tak samo za pomocą organizacyi szukała ludność lepszego zbytu swego towaru, gdy całe okręgi otwierano jako wolne od zarazy. Z takich okresów czasu pochodzą masowe poniekąd wywozy nierogacizny z pewnych stacyi ładunkowych.

Na tak znaczny przyrost dostaw ani nasze Towarzystwo ani wiedeńska „Viehverwertungsstelle“ nie były należycie przygotowane.

Z powodu otwierania coraz to nowych stacyi ładunkowych, urzędnicy naszego biura z wysiłkiem zdołali tylko podołać pracy, tem więcej, że niemal na każdy transport musieliśmy uzyskiwać osobne pozwolenie c. k. Namiestnictwa, tak, iż przeszło 200 razy interweniowaliśmy w departamencie weterynaryjnym. Tak samo biuro wiedeńskie nie mogło załatwić z tą samą szybkością obliczeń i wysyłki pieniędzy, co dawniej, skoro przyrost dowiezionego materyału zwiększył się kilkakrotnie. Wobec nawału pracy częściej też występowały drobne pomyłki.

Okoliczności te wyzyskiwali handlarze i po całym kraju siali niezadowolenie do organizacyi, w czem im niestety dopomagali i sami hodowcy.

Zaczęto winić organizacyę o nagły spadek cen, który hodowcom dał się we znaki w ostatnim kwartale roku. Tymczasem obniżka miała swój naturalny powód w tem, że podaż była większa, niż popyt. Gdy pryszczyca ustawała, na targ wiedeński rzucano 20—24 tysięcy sztuk tygodniowo, podczas gdy normalne zapotrzebowanie tego targu obraca się w granicach 12—15 tysięcy sztuk nierogacizny.

Przez pierwszych 8 miesięcy roku sprawozdawczego prowadził Zarząd główny akcyę zbytu materyału rzeźnego zupełnie samodzielnie. Z dniem 1. września 1911 r. rozpoczęła swą działalność Gal. Spółka zbytu bydła i trzody chlewnej. Spółka ta powstała z inicyatywy c. k. Ministerstwa rolnictwa. Głównymi jej spólnikami są trzy korporacye rolnicze t. j. c. k. Towarzystwo gospodarcze, c. k. Towarzystwo rolnicze i Zarząd główny Tow. Kółek rolniczych, każde z udziałem po 30.000 K.

Do zakresu działania Spółki należy spieniężanie towaru dostawionego bądź przez nas, bądź też przez pokrewne nam Towarzystwa, jak również przez powiatowe i lokalne Spółki zbytu materyału rzeźnego.

WYKAZ

ładug uskutecznionych w r. 1911 według poszczególnych miesięcy z podaniem stacyi ładunkowych i sztuk załadowanych.

Miesiąc	Ilość			Nazwa stacyi ładunkowych i ilość załadowanych sztuk
	Stacyi ładunkowych	wołów	trzody	
Styczeń	21	—	4250	Chodowice (82), Kałusz (147), Kamionka (119), Kochawina (308), Komarno (112), Łańcut (197), Maksymówka (110), Medyka (35), Mościska (77), Nowosielce (84), Podhajce (984), Podwołoczyska (128), Przeworsk (45), Radziechów (93), Rzeszów (122), Skałat (341), Tarnopol (190), Trembowla (214), Wasylkowce (77), Zbaraż (337), Żydaczów (447).
Luty	20	—	3735	Bołszowce (46), Chodowice (145), Dolina (37), Hadyńkowce (108), Kamionka (789), Kochawina (72). Komarno (146), Krasne (170), Łańcut (132), Maksymówka (105), Mikołajów (192), Nowosielce (36), Podhajce (934), Radziechów (78), Rzeszów (144), Skałat (70), Tarnopol (79), Zbaraż (52), Żółkiew (152), Żydaczów (249).
Do przeniesienia	41	—	7985	

Miesiąc	Ilość			Nazwa stacyi ładunkowych i ilość załadowanych sztuk
	Stacyi ładunkowych	wołów	trzody	
Z przeniesienia	41	—	7985	
Marzec	25	—	2709	Bołszowce (38), Bukaczowce (37), Chodowice (180), Hadyńkowce (151), Kałusz (41), Kamionka (160), Kochawina (32), Kalinowszczyzna (87), Komarno (65), Kłodno-Żółtańce (52), Krystynopol (93), Krasne (496), Łańcut (103), Mikołajów (98), Oleszyce (52), Podhajce (363), Przemyślany (28), Radziechów (59), Rudki (37), Trembowla (17), Wasylkowce (41), Zadwórze (114), Zbaraż 40), Żółkiew (170), Żydaczów (154).
Kwiecień	21	—	1561	Chodowice (42), Chorostków (6), Hądyńkowce (93), Kamionka (28), Kłodno-Żółtańce (68), Krasne 88), Krystynopol (85), Łańcut (97), Maksymówka (57), Nowosielce (17), Medyka (26), Ożydów (105), Podhajce (247), Przemyślany (35), Tłumacz (96), Trembowla (24), Wasylkowce (95), Zadwórze (15), Zbaraż (94), Złoczów (26), Żydaczów (106).
Maj	17	—	1761	Borszczów (173), Chodowice (116), Hadyńkowce (18), Jezierzany (134), Kamionka (66), Krasne (24), Łańcut (96), Maksymówka (193), Mikołajów (17), Ożydów (82), Radziechów (71), Skałat (111), Tarnopol (24), Trembowla (20), Zadwórze (11), Zbaraż (570), Żydaczów (35).
Czerwiec	20	—	1961	Bołszowce (34), Borszczów (160), Jagielnica (49), Jezierzany (208), Kamionka (93), Kochawina (55), Kozowa (36), Krasne (68), Krystynopol (52), Łańcut (243). Maksymówka (297), Mikołajów (34), Nowosielce (70), Ożydów (79), Podhajce (37), Skałat (38), Tarnopol (32), Trembowla (23), Zbaraż (316), Żydaczów (37).
Lipiec	16	—	3877	Borszczów (196), Chodowice (133), Grzymałów (43). Jagielnica (99), Jezierzany (86), Kamionka (74), Kochawina (78), Krasne (147), Łańcut (1087), Maksymówka (106), Nowosielce (44), Ożydów (484), Przeworsk (69), Skałat (447), Zbaraż (174), Żydaczów (129).
Sierpień	19	—	3578	Borszczów (596), Brody (113), Chodowice (85), Jagielnica (100), Kalinowszczyzna (29), Kamionka (197), Kłodno (118), Kochawina (46), Komarno (62) Krasne (26), Łańcut (1660), Oleszyce (63), Ożydów (123), Skałat (57), Tłuste (34), Trembowla (45), Wasylkowce (36), Zabłotce (166), Zbaraż (23).
Do przeniesienia	159	—	23432	

Miesiąc	Ilość			Nazwa stacyi ładunkowych i ilość załadowanych sztuk
	Stacyi ładunkowych	wołów	trzody	
Z przeniesienia	159	—	23432	
Wrzesień	23	—	4637	Bełz (41), Borszczów (428), Brody (228), Chodowice (223), Horyniec (290), Husiatyn (37), Jarosław (45), Kamionka (308), Kłodno (72), Komarno (60), Krasne (42), Łańcut (1822), Maksymówka (28), Mościska (89), Oleszyce (24), Ożydów (160), Przemyślany (45), Radziechów (50), Rudki (44), Skałat (230), Surochów (304), Zbaraż (52), Żydaczów (20).
Październik	27	—	7271	Bobrówka (131), Borszczów (554), Brody (244), Horyniec (294), Iwanie puste (62), Jarosław (124), Kałusz (66), Kamionka (248), Kochawina (43), Krasne (148), Kłodno (86), Krystynopol (79), Łańcut (2186) Łanczyn (92), Maksymówka (225), Mościska (523), Oleszyce (380), Ożydów (80), Przemyślany (35), Radymno (72), Radziechów (175), Skałat (420), Surochów (325), Wasylkowce (37), Zaleszczyki (34), Zabłotce (352), Zbaraż (256).
Listopad	20	14	3755	Bełz (142), Borszczów (158), Brody (217), Grybów (14), Horyniec (160), Kamionka (202), Kochawina (22), Krasne (100), Krystynopol (83), Łańcut (1336), Maksymówka (222), Oleszyce (117), Ożydów (93), Przemyśl (53), Skałat (336), Surochów (53), Wybranówka (52), Zabłotce (167), Zbaraż (294), Żydaczów (27).
Grudzień	39	—	6295	Bołszowce (107), Borynicze (31), Brody (276), Borszczów (506), Chodowice (332), Hadyńkowce (26), Halicz (56), Horodenka (97), Horyniec (79), Husiatyn (28), Kałusz (47), Kalinowszczyzna (107). Kamionka (97), Kochawina (167), Korszów (204), Krasne (160), Łańcut (1134), Łanczyn (32), Maksymówka (53), Mikołajów (53), Mościska (49), Oleszyce (137), Ożydów (47), Podhajce (53), Podszumlańce (186), Przemyślany (88), Przeworsk (579), Radziechów (34), Rohatyn (56), Rudnik (42), Skałat (375), Tarnopol (22), Turka (201), Wasylkowce (162), Wybranówka (40), Zabłotce (33), Zaleszczyki (42), Zbaraż (191), Żydaczów (346).
Razem	268	14	45390	

WYKAZ

nierogacizny załadowanej w r. 1911 i kwot wypłaconych hodowcom.

Liczba porz.	Organizacya powiatowa	Stacye ładunkowe	Ilość ładug	Wysłano sztuk	Wypłacono hodowcom	
					Koron	hal.
1	Bobrka	Wybranówka Borynicze	4	239	11356	13
2	Borszczów	Borszczów Iwanie puste Jezierzany-Piłatkowce	28	3494	263551	63
3	Brody	Brody	17	1133	90828	79
4	Brzeżany	Kozowa	1	36	2411	43
5	Cieszanów	Horyniec Oleszyce	22	1599	123926	19
6	Czortków	Jagielnica Tłuste Zaleszczyki	7	358	22591	73
7	Dolina	Dolina	1	37	3830	83
8	Horodenka	Horodenka Korszów	4	301	15000	72
9	Husiatyn	Hadyńkowce Husiatyn Wasylkowce	16	1209	75288	36
10	Jarosław	Bobrówka Jarosław Radymno Surochów	14	1055	70768	21
11	Kałusz	Kałusz	5	301	19787	36
12	Kamionka strumiłowa	Kamionka strumiłowa Radziechów	48	3061	253828	65
13	Kołomyja	Turka	3	201	12217	86
14	Łańcut	Łańcut	43	9660	805533	59
15	Mościska	Medyka Mościska	9	799	44473	39
16	Nadwórna	Łanczyn	2	124	8471	90
17	Nisko	Rudnik	1	43	4831	44
		Do przeniesienia	225	23650	1828692	21

Liczba porz.	Organizacya powiatowa	Stacye ładunkowe	Ilość ładug	Wysłano sztuk	Wypłacono hodowcom Koron	hal.
		Z przeniesienia	225	23650	1828692	21
18	Podhajce	Podhajce	9	2609	202552	49
19	Przemyśl	Przemyśl	1	43	3963	94
20	Przemyślany	Przemyślany	5	231	14436	52
21	Przeworsk	Przeworsk	5	693	32391	21
22	Rohatyn	Bołszowce Bukaczowce Nowosielce Podszumlańce	13	758	60475	67
23	Rudki	Komarno Rudki	7	466	43705	35
24	Rzeszów	Rzeszów	4	204	20670	89
25	Skałat	Grzymałów Podwoloczyska Skałat	36	2606	160904	07
26	Sokal	Bełz Krystynopol	9	645	48380	65
27	S anisławów	Halicz Tłumacz	2	152	9680	76
28	Stryj	Chodowice	13	1338	126638	68
29	Tarnopol	Maksymówka Tarnopol Chorostków	34	1762	134335	81
30	Trembowla	Kalinowszczyzna Trembowla	11	566	46014	16
31	Zbaraż	Zbaraż	34	2488	187547	92
32	Złoczów	Krasne Ożydów Zabłotce Zadwórze Złoczów	78	3637	335667	98
33	Żółkiew	Kłodno-Żółtańce Żółkiew	9	716	70923	54
34	Żydaczów	Kochawina Mikołajów Żydaczów	46	2827	207083	16
		Razem	541	45391	3532065	24
		Dostawy bydła rogatego (woły).				
35	Grybów	Grybów	1	14	6017	70

2. Dostawa pasz treściwych, zboża i ziemniaków.

Kampania 1911/12 była bardzo ciężką dla hodowców wskutek braku paszy naturalnej i ogromnego wzrostu cen za pasze treściwe. Właściwie w kraju samym nie było przyczyn do nadzwyczajnego wzrostu cen za pasze treściwe; drożyzna była raczej skutkiem ogromnego zapotrzebowania paszy w krajach ościennych, w Czechach, na Morawach i w Niemczech; owe to kraje wyciągnęły od nas ogromne ilości wszelkich pasz treściwych i podniosły przez to nadzwyczajnie ich ceny. W ciągu kampanii nastąpił jednak i w kraju pewien moment niepomyślny, który przyczynił się w znacznej mierze do wzrostu cen; oto uparta i obejmująca ogromne obszary pryszczyca nie pozwoliła hodowcom korzystać z pastwisk; zebrane zapasy paszy naturalnej wyczerpały się wcale rychło, tak, że hodowca musiał sobie pomagać zakupnem pasz treściwych, a zwłaszcza otrąb. Wówczas to, pod wpływem wzrostu zapotrzebowania w kraju i wskutek ogromnego wywozu za granicę, ceny otrąb poczęły róść jak na drożdżach i doszły do K. 14·50 loco młyny na eksport, a do K. 16·— przy bezpośrednim odbiorze w młynach.

Z początkiem kampanii nikt nie myślał o tak wysokich cenach; liczono także na ewentualny zakaz wywozu paszy. Pomimo to jednak staraliśmy się nakłonić Kółka rolnicze do zakupna jeszcze w jesieni potrzebnej na całą kampanię ilości otrąb; nie wiele Kółek rolniczych usłuchało, ale które usłuchały, wyszły na tem bardzo dobrze; zakupiły bowiem za naszem pośrednictwem otręby z początkiem kampanii po K. 10.—, a więc w porównaniu z późniejszemi cenami zyskały przeciętnie K. 400.— na wagonie. Wogóle zakupno otrąb w jesieni na całą kampanię jest zawsze bardzo wskazanem; w chwili zawierania kontraktów jesiennych ogólne położenie na targu jest już w ogólnych, decydujących zarysach dostatecznie znane; wahania w ciągu kampanii mogą iść przeważnie tylko w górę; spadek cen jest mało prawdopodobny i całkiem wyjątkowy. W każdym razie wzrost cen w ciągu kampanii jest zjawiskiem normalnem, a spadek cen nigdy nie jest większy od ich wzrostu. Przy wyjątkowym spadku cen można stracić co najwyżej 100 K. na wagonie, przy wzroście zaś cen, który jest zjawiskiem normalnem, zyskuje się przeciętnie K. 200! kalkulacya ta przemawia więc dobitnie za zakupnem otrąb w jesieni na całą kampanię. Paszy treściwej nie kupuje się tylko w jednym roku, gdyż trzeba jej ciągle w każdym roku, na wyżywienie inwentarza; jeżeli więc za podstawę kalkulacyi weźmie się okres kilkuletni — to wynik jest tembardziej korzystnym dla zakupna na jesieni; w okresie kilkuletnim może się zdarzyć co najwyżej jeden taki rok, w którym ceny w ciągu kampanii spadną; w innych zaś latach okresu występuje normalny wzrost cen w ciągu kampanii, który nietylko wyrówna wyjątkową stratę w jednym roku, lecz da także bardzo znaczną przewyżkę na korzyść zakupujących.

W ciągu bieżącej kampanii była znaczną dla rolnika pomocą rolnicza zniżka połowy frachtu za otręby i mąkę pastewną, którą zarząd kolejowy przyznał ładunkom paszy treściwej, sprowadzanym do użycia w gospodarstwach rolnych, w Austryi położonych. Pierwotnie zniżka była przyznaną tylko dla ładunków sprowadzanych do Czech; zniżka ta ułatwiła naturalnie wywóz do Czech, a utrudniła zakupno paszy do zużycia w kraju. Wskutek tego kraj upomniał się energicznie o zastosowanie tej zniżki i do transportów w granicach kraju; żądanie to zostało uwzględnione i tym sposobem została zrównaną pozycya naszych rolników z czeskimi. Biuro Zarządu układało wszystkim Kółkom rolniczym, zakupującym towar za naszem pośrednictwem, potrzebne reklamacye, które wszystkie odniosły skutek; w ten sposób ułożono 90 reklamacyi; ze względu na to, że otręby szły przeważnie z młynów wschodnich na daleki zachód, można przyjąć przeciętną kwotę zniżki na K. 120 na wagonie; przy 90 więc reklamacyach ułatwiliśmy Kółkom rolniczym wydobycie zniżek w kwocie K. 10.800.

Z innych artykułów, należy podnieść słaby ruch w zakupnie ziemniaków. Powodem był nienaturalny stosunek podaży do cen. Wszyscy producenci żądali na początku wiosny cen bardzo wysokich, które dochodziły do 12 K, a najniższą ceną była pierwotnie cena K. 8.— za 100 kg. franco stacya nadawcza; przy tak wysokich cenach nie mógł się całkiem naturalnie rozwinąć szerszy obrót w zakupnach; dopiero całkiem później, tuż przed porą sadzenia, zmiękli dostawcy i obniżyli swe ceny przeciętnie do kwoty K. 6.— za 100 kg.; wówczas jednak nie było już możliwem przygotowanie większych zakupów, które zawsze więcej czasu wymaga. Producenci ziemniaków zawiedli się w swych rachubach i sami przyczynili się do umniejszenia obrotu; pod wpływem niejasnych i nieprawdziwych pogłosek o małych zapasach ziemniaków, chowali ziemniaki, nie oddawali ich nawet do gorzelni i kupowali raczej drogą kukurudzę; później dopiero przyszli do przekonania, że zapasy ziemniaków są wcale duże i że wskutek tego trzeba obniżyć ceny.

Poniżej podajemy zestawienie dostaw w tym dziale, za cały rok 1911 i za czas od 1 stycznia do 1 czerwca 1912 r. — Z porównania z rokiem 1910, w którym dostarczono w tym dziale $108^3/_4$ wagonów za K. 79.042 wynika, że w roku 1911 wzmógł się ruch w tym dziale bardzo wydatnie.

Dostarczono w r. 1911:

Otrąb żyt. i pszen.	9.264 q	za	Kor.	96.779
Omiecicy	1.135 q	„	„	11 700
Owsa	750 q	„	„	11.960
Jęczmienia	250 q	„	„	4.420
Makuchów	253 q	„	„	4.052
Ziemniaków	4.550 q	„	„	16.250
Razem	16.202 q = 162 wag.		K.	145.161

Dostarczono od 1/I do I/VI 1912 r.:

Otrąb	4.092·50 q	za	56.874	Kor.
Omiecicy	788 q	„	11.089	„
Makuchów	318 q	„	5.699	„
Kukurudzy	402 q	„	6.991	„
Owsa	595·33 q	„	12.040	„
Ziemniaków	1.804·90 q	„	11.419	„
Jęczmienia	205 q	„	4.578	„
Grochu	50 q	„	1.105	„
Razem	8,255·73 q = 82½ wag.		109.795	Kor.

3. Dostawy węgla.

W roku 1911 dostawa węgla opałowego dla Kółek rolniczych dosięgła najwyższej cyfry; dostarczyliśmy bowiem w roku ubiegłym 890 wagonów, to jest o 225 wagonów więcej, jak w roku poprzednim, a o 103 wagonów więcej niż w roku 1907, kiedy to wskutek niebywale ostrej zimy i trudności w dostaniu opału z innych źródeł, Kółka prawie całe swe zapotrzebowanie przez Zarząd główny pokrywały.

Zima w roku 1911 była łagodną, a jednak mimo to, zapotrzebowanie na węgiel znacznie wzrosło. Jest to przedewszystkiem dowodem, że poczucie solidarności i zaufania do Zarządu głównego jest u Kółek rolniczych z dniem każdym głębsze i silniejsze, z drugiej zaś strony, dzięki większemu zapotrzebowaniu, jesteśmy w stanie dostarczać Kółkom rolniczym węgla na warunkach o wiele dogodniejszych i po cenach przystępniejszych niż inni dostawcy.

Przy dostawie węgla kładł Zarząd główny przedewszystkiem nacisk na węgiel krajowy, którym też pokrył w roku 1911 73% całego zapotrzebowania.

Dostawa węgla w roku 1911 przedstawia się według kopalń następująco:

Węgiel dostarczony Kółkom w r. 1911

Krystyna . .	33.662 q.	za	44.245	koron
Siersza . .	8,250 q.	„	7.099	„
Bory . . .	1.560 q.	„	1.635	„
Saturn . .	15.444 q.	„	22.202	„
Jaworzno . .	1.700 q.	„	1.654	„
Brzeszcze . .	4.325 q.	„	5.937	„
Pruski . .	23.925 q.	„	34.470	„
Koks . .	200 q.	„	584	„
	89.066 q.	za	117.828	koron

W stosunku do lat ubiegłych dostawa węgla przez Zarząd główny tak się przedstawia:

w roku	1903	wagonów	93	za	9.611	Kor.
„	1904	„	173	„	18.005	„
„	1905	„	177	„	20.365	„
„	1906	„	416	„	52.021	„
„	1907	„	787	„	135.210	„
„	1908	„	704	„	104.956	„
„	1909	„	694	„	92.888	„
„	1910	„	665	„	87.975	„
„	1911	„	890	„	117.828	„

4. Składnice Kółek rolniczych i dostawy towarów do składnic i sklepów Kółek rolniczych przez Agencyę handlową Zarządu głównego.

Historya powstania składnic, zasady i sposób ich organizacyi, i cele ich działalności są już dokładnie i wyczerpująco przedstawione w poprzednich sprawozdaniach; obecnie więc podajemy tylko uwagi o dalszych, dla organizacyi składnic stanowczych, urządzeniach.

Na pierwszem miejscu należy postawić przygotowania do rejestrowania składnic w formie stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, opartych na ustawie z 1873 r. Forma ta została przez ustawodawstwo wytworzona wyłącznie w celu ułatwienia zrzeszania się drobnych producentów i konsumentów, jest więc według założenia swego powołaną do przeciwstawienia interesów konsumcyi zapędom i zakusom przemożnego kapitału; jest to zatem forma czystej, współdzielczej organizacyi. Dla składnic naszych, które są powołane do stosowania i szerzenia idei współdzielczej w handlu, forma stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych jest najbardziej odpowiednią i właściwą; w tym duchu wypowiedziała się XIII Ogólna Rada, polecając Zarządowi głównemu stworzenie takiej organizacyi, w tym duchu też zapadły rezolucye na zjazdach dyrektorów składnic, którzy wszyscy oświadczyli się za przybraniem tej formy dla składnic. Akcya w tym kierunku jest już w pełnym toku; ułożono wzorowy statut dla składnic, na podstawie którego

poszczególne składnice przystępują do rejestrowania swych firm.

Składnice, zorganizowane w ten sposób w samoistne jednostki prawne i majątkowe, mają jednak wejść ponadto w jednostkę wyższego rzędu, a mianowicie do Związku ekonomicznego Towarzystwa Kółek rolniczych, który obejmuje agendy należące przedtem do Agencyi handlowej. Związek ekonomiczny jest utworzony jako część całej organizacyi Towarzystwa, dla poparcia działalności poszczególnych składnic, które też przedewszystkiem wejdą w skład Związku.

W zakresie czynności faktycznych — należy podnieść wzrost il ści składnic i wzrost ich obrotów. Organizacya handlowa Towarzystwa, zapewniająca członkom korzyści silnej i rzeczywistej akcyi współdzielczej, przyciąga ku sobie coraz szersze koła ludności; w interesie całej organizacyi leży jednak, aby każda jej część, każda powstająca placówka, była od razu, od chwili powstania silnie ugruntowaną; ze względu na to, Zarząd główny zezwala na założenie składnicy dopiero wówczas, gdy są zapewnione zasadnicze warunki, którymi są: odpowiednia suma udziałów (15.000— 50.000 K.) i pewność stałego poparcia składnicy przez ludność miejscową i przez Kółka rolnicze powiatu. — Pomimo tych pozornych utrudnień ruch za zakładaniem składnic jest bardzo silny i wydatny.

Odpowiednio do ilości składnic i pogłębiania się ich działalności -- wzrastają też ich obroty i obrót Agencyi handlowej. Na tem polu jednak musimy podzielić składnice na wzorowe, przewidujące, rozumiejące dobrze siłę wspólnej organizacyi i na składnice mniej skłonne do współdziałania przez wspólne zakupno towarów. Składnic takich mniej solidarnych, jest mało, zaledwie kilka; stanowią one drobną, nieco odosobnioną grupkę w całości organizacyi — niemniej jednak zj wisko takie nie jest wcale pożądanem. Dla c - łości organizacyi, jako takiej, w jej faktycznych urządzeniach i czynnościach może być mniejsza solidarność kilku składnic — rzeczą wcale obojętną, ale nie dla kierującej organizacyą idei i nie dla stosunków w siedzibie i powiecie danej składnicy. Pomimo to Zarząd główny nie występuje w żaden gwałtowny sposób przeciwko takim mniej solidarnym składnicom, gdyż doświadczenie i życie samo zdołają je skutecznie i najlepiej nauczyć potrzebnej solidarności. Mniejsza solidarność składnicy jest zazwyczaj wynikiem drobnych, osobistych ambicyi i zanadto wybujałego indywidualizmu; takie indywidualistyczne zapędy nie wydają dobrych owoców; jakiś czas gospodarka idzie, ale wkrótce ukazują się przykre skutki odosobnienia handlowego; składnica taka nie umie zawiązać szerszych stosunków handlowych, nie zna miary w zakupach i rychło popada w szablon; po pewnym czasie członkowie składnicy spostrzegają te wady i zwracają się wówczas sami do Zarządu głównego, który z całą życzliwością udziela swej pomocy, posyła swych lustratorów handlowych i urzędników do uzdrowienia agend i przywrócenia właściwych stosunków w zakupnie i sprzedaży.

Podobne wyjątki są jednak drobne, rzadkie i odosobnione; zresztą wszystkie prawie składnice rozumieją dobrze naczenie tej idei, z której i dla której powstały, zrozumieją doniosłość stałego współdziałania, skoncentrowania zakupów i wogóle wspólnego postępowania w stosunku do producentów i wielkich dostawców.

Poniżej podajemy wykaz dostaw uskutecznionych przez Agencyę handlową oraz tabelę statystyczną dotyczącą składnic, z której jest widocznym stały ich rozwój i ich żywotność.

Wykaz dostaw w r. 1910 i 1911.

Pozycya	Przedmiot	1910 Koron	1910 hal.	1911 Koron	1911 hal.
1	Cukier (wyłącznie przeworski) . .	405439	31	677352	26
2	a) Mąka, oraz krupy	117912	90	284602	95
	b) i kasza	—	—	21462	49
3	a) Ryż w drobnych dostawach .	21428	43	11756	10
	b) i w wagonowych	—	—	66743	50
4	Makarony	456	43	1150	72
5	Ciastka, pierniki	4248	76	6691	79
6	Słonina, sadło, smalec	132923	53	50438	97
7	Wędliny	2910	58	3500	65
8	Kunerol	13811	31	19881	49
	Do przeniesienia . .	699131	25	1143580	92

Pozycya	Przedmiot	1910		1911	
		Koron	hal.	Koron	hal.
	Z przeniesienia .	699131	25	1143580	92
9	Mydło	38132	89	51077	89
10	Świece	19234	64	27476	47
11	Waselina	1038	22	1642	42
12	Czernidło	2128	28	4506	24
13	Smar	1075	16	1475	29
14	Soda	2538	59	2449	50
15	Krochmal	2069	21	5105	12
16	Pasta do obuwia	1122	78	8768	80
17	Farbka do bielizny	1372	44	3207	89
18	Ocet i musztarda	6032	88	6590	81
19	Klej stolarski	531	93	661	05
20	Kawa	33279	03	44801	10
21	Cykorya	11259	41	12729	40
22	Herbata	5319	35	26268	40
23	Czekolada i kakao	4667	28	18330	39
24	Owoce południowe	24431	20	46522	74
25	Korzenie	2954	56	8307	06
26	Śliwki	10546	91	12720	74
27	Powidła	7458	71	13045	33
28	Grzybki	604	05	2567	40
29	Delikatesy	4511	59	15426	76
30	Cukierki	17881	70	27801	88
31	Marynaty	2030	40	2735	73
32	Marmolada	1377	94	2931	16
33	Wyroby Maggiego	900	81	4752	63
34	Ogórki	199	35	1345	40
35	Kapusta	85	56	573	68
36	Sery, bryndza	78	50	2025	44
37	Śledzie	6867	11	11510	69
38	Wino	43053	97	56874	42
39	Miód, wódki, rozolisy	929	74	2353	85
40	Artykuły drogueryjne	3379	53	6436	20
41	Zapałki	13478	37	21717	63
42	Korki	988	13	1014	84
43	Knoty	372	93	542	67
44	Szczotki	3034	30	5562	22
45	Nafta	71573	98	89592	70
46	Olej rzepak	15080	19	18496	90
47	Pokost lniany	247	16	648	28
48	Oliwa do maszyn	1122	78	1513	76
49	Skóry i wyroby skórzane	643	66	4049	03
50	Szpagaty	48	77	1412	85
51	Miotły	1703	81	3690	54
52	Wyroby powroźnicze	1383	62	3223	82
53	Papier	5490	93	5533	42
54	Kartki	123	41	453	68
55	Tutki i bibułki	4740	99	4856	19
56	Atrament i przybory do pisania . .	1386	50	9120	93
57	Żelazo	3306	22	5804	55
58	Naczynie emaliowane	11868	88	12008	44
59	Wyroby norymberskie	10377	37	10498	66
60	Obuwie filcowe	1193	02	1225	60
61	Koszyki	521	80	553	53
	Do przeniesienia .	1104911	69	1786118	04

Pozycya	Przedmiot	1910 Koron	1910 hal.	1911 Koron	1911 hal.
	Z przeniesienia .	1104911	69	1786118	04
62	Towary różne	7356	33	5430	—
63	Orzechy włoskie	—	—	7777	—
64	Miód patoka	—	—	1054	22
65	Owoce strączkowe	—	—	1967	58
66	Spirytus denaturowany	—	—	2238	10
67	Drożdże	—	—	8566	—
68	Masło	—	—	1584	50
69	Olej konopny	—	—	74	—
70	Obuwie skórkowe	—	—	551	58
71	Kosy	—	—	1760	34
72	Torby	—	—	1552	60
73	Płótno i torby ceratowe	—	—	421	26
74	Aparaty na naftę i do przechowu kawy	—	—	4316	68
75	Wyroby metalowe	—	—	2394	36
76	Porcelana	—	—	4715	95
77	Naczynia kamienne	—	—	4768	11
78	Wyroby z drzewa	—	—	1620	32
79	Parasole	—	—	815	21
80	Torby papierowe kupieckie . . .	—	—	11173	66
81	Tanglefot	—	—	415	92
82	Szkła	—	—	1158	75
83	Nici, bawełna	—	—	3124	—
84	Proszek na owady	—	—	1128	—
	Razem .	1112268	02	1855726	18

W porównaniu z rokiem kalendarzowym 1910 zwiększyły się dostawy Agencyi handlowej o **743·458·16** K.

Z powyższego wykazu wynika, że ilość dostaw wszystkich artykułów znacznie wzrosła, — z jednym tylko wyjątkiem słoniny, smalcu i sadła, co do których wartość dostaw w porównaniu z poprzednim rokiem spadła o 72.484 K.; przyczyny szukać należy w skutkach panującej powszechnie w kraju pryszczycy; wskutek zamknięcia targów, hodowcy bili nierogaciznę na własne domowe potrzeby i tem właśnie tłómaczy się osłabienie popytu na słoninę, sadło i smalec.

W wykazie za r. 1910 są różne towary, dostarczane w mniejszych ilościach, objęte jedną pozycyą; z chwilą jednak, gdy niektóre z tych towarów osiągnęły w ciągu 1911 r. znaczniejszą ilość obrotu, — wydzielono je i umieszczono w osobnych pozycyach; resztę zaś różnych towarów, o mniejszej ilości obrotu, pozostawiono jeszcze nadal w jednej wspólnej pozycyi.

5. Ogólne zestawienie dostaw, uskutecznionych przez Zarząd główny Tow. Kółek rolniczych.

Działalność handlowa Zarządu głównego uwydatnia się w różnych kierunkach stosownie do różnych potrzeb Kółek rolniczych i ich członków. Przedstawiona ona jest szczegółowo w poszczególnych działach niniejszego sprawozdania.

Jako konieczne uzupełnienie przedkładamy na tem miejscu ogólne zestawienie wszystkich dostaw, aby w ten sposób dać pogląd na całość akcyi handlowej Zarządu głównego i przedstawić poważne wyniki naszej pracy nad uzdrowieniem i umocnieniem handlu.

Zestawienie obejmuje we wszystkich dostawach rok kalendarzowy 1911, oraz dla porównania r. 1910. Przeprowadzono następujące transakcye dostawy i zbytu:

		rok 1910	*rok 1911*
a) w dziale handlu rolniczego:			
nawozów sztucznych	za K.	327.252	344.489
nasion	„ „	149.896	186.545
maszyn i narzędzi rolniczych	„ „	54.134	89.929
pasz treściwych, zboża, ziemniaków .	„ „	79.042	145.161
drzewek i krzewów owocowych	„ „	8.601	12.518
b) w dziale handlu spożywczego:			
różnych towarów	„ „	1.112.268	1,855.726
c) w dziale opału:			
węgla	„ „	87.975	117 828
d) w dziale zbytu produktów rolniczych:			
trzody chlewnej	„ „	634.649	3,532.065
wołów	„ „	—	6·017
	Razem za K.	**2,453.817**	**6,290.278**

W porównaniu z rokiem ubiegłym, w którym zestawienie obejmowało	**2,453.817**
wynosi przyrost w ciągu roku	**3,837.461**

Przyrost wynosi:

a) w dziale dostaw (r. 1910 — K. 1,819.168; r. 1911 — K. 2.752.196)	**933.028**
b) w dziale zbytu (r. 1910 — K. 634.649; r. 1911 — K. 3,538.082)	**2,903.433**
Razem jak wyżej K.	**3,836.461**

Obrót zatem handlowy Zarządu głównego wynosił w 1911 roku 12,580.556 K.

wobec obrotu zatem w r. 1910, który wynosił 4,907.634 K.

wzrósł o 7,672.922 K.

Główne daty dotyczące Składnic Kółek rolniczych.

Liczba porząd.	Siedziba składnicy	Rok założenia	Ilość członków	Kapitał udziałowy	Ruch pieniężny	Roczny zakup towarów	Stały zapas towarów	Wartość urządzenia składnicy *)	Fundusz rezerwowy	% wypłaconej dywidendy	% wypłaconej premii konsumcyj.	Ilość faktur przy sprzedaży hurtownej	Ilość personalu handlowego
				W koronach									
1	Sanok	1903	60	12551	436349	224117	37000	1112	32106	6	3	494	7
2	Krosno	1905	109	11445	488851	261306	31500	2899	10615	7	2	1606	7
3	Dynów	1905	21	6408	320000	73087	32000	1483	4536	6	2	414	4
4	Zakopane	1905	114	13838	519838	302529	71250	8998	15947	7	2	707	11
5	Brzesko	1905	62	5894	170539	79363	18000	2172	7637	6	.	90	4
6	Zaleszczyki	1906	89	8110	200783	96028	18750	1915	5056	6	.	.	5
7	Buczacz [1])	1906	67	920	120794	74362	19000	972	21101	.	.	.	3
8	Gorlice	1907	190	12730	400453	168524	25250	1255	12276	8	3	319	6
9	Ciężkowice	1907	94	5013	85061	84000	24000	920	3929	8	3	75	4
10	Poronin	1907	31	8012	244362	105743	18250	d. 31774	19286	7	2	.	2
11	Dubiecko	1907	67	3335	80796	40098	7000	457	3148	7	3	.	1
12	Witków Nowy	1908	49	6302	119989	55144	9500	1482	1446	.	.	.	2
13	Żydaczów	1908	71	4745	90000	45800	10500	1222	.	.	.	.	2
14	Żabno	1908	40	2941	80000	32000	10000	1064	3833	6	.	.	3
15	Wadowice	1908	283	13938	295890	152097	33750	4094	6857	7	2	315	7
16	Szczawnica [2])	1908	79	9184	195709	107684	20000	d. 14340	22131	7	3	128	3
17	Krościenko nad Dunajcem [3])	1908	43	3984	114108	52812	9750	753	6717	8	2	110	3
18	Dąbrowa	1909	145	15530	227872	99523	25000	d. 25207	632	7	2	762	4
19	Jasło	1909	109	14700	889226	430124	53000	d. 49392	.	7	2	2591	10
20	Tarnopol	1909	295	13378	561630	276792	47000	4182	279	.	.	753	12
21	Strzyżów	1909	21	4493	98553	47221	17000	838	844	5	2	80	3
22	Kalwarya Zebrzydowska	1910	155	5227	214881	127194	25000	2293	245	8	2	853	5
23	Obertyn	1910	38	1919	60501	35729	4500	372	.	7	2	.	1
24	Nowy Targ	1910	267	24692	620209	312272	45500	5093	4185	7	2	1667	9
25	Rohatyn	1910	123	8428	147807	78849	23250	2169	2292	7	3	190	3
26	Czarny Dunajec	1910	86	10681	316120	128018	22250	2465	2513	7	2	1146	5
27	Biecz	1910	85	5272	167421	106392	20500	1937	617	6	2	320	4
28	Ottynia [4])	1910	107	6171	138813	74339	15000	1521	121	6	2	156	3
29	Brzozów [5])	1911	140	8120			26250					123	4
30	Kołomyja [6])	1911	158	13950	211636	121911	44250	3457	211	.	.	435	6
31	Żywiec [7])	1911	106	20025	171371	90400	27500	2788	175	.	.	144	4
32	Ropczyce [8])	1911	186	21000			32000	d. 18000					5
33	Ustrzyki [9])	1911	130	9000			22000						3
34	Dębica [10])	1912	57	29564	285738	101239	38000	d. 106977		.	.	586	7
35	Kałusz [11])	1912	180	16000			26000						4
36	Biała [12])	1912	730	32000	260000	146198	52000	4000					9
37	Złoczów	1912	180	16000			30000	3200					5
38	Cieszanów	1912	165	12670	66964	52808	28000	3200				78	5
39	Tuchów	1912	420	31000			30000	d. 23400					5
	Razem		5352	449170	8402264	4183703	1049500	337403	188735			14142	190
	Daty porównawcze za rok 1910		2838	226425	5918100	2665924	664320	55561	108425			10632	134

[1]) Jako sklep założona w r. 1898, przekształcona na podstawie instrukcyi dla składnic w r. 1906. [2]) Jako sklep założona w r. 1896, przekształcona na podstawie instrukcyi dla składnic w r. 1908 [3]) Jako sklep założona w r. 1896, przekształcona na podstawie instrukcyi dla składnic w r. 1908. [4]) 9 miesięcy istnienia [5]) Za 3 mies. [6]) 6 mies. istn. [7]) 7 mies. istn. [8]) Za 6 mies. [9]) Za 5 mies. [10]) Dawniej »Tow. handlowe« przeistoczone na podst. instruk. dla składnic w r. 1912. [11]) Za 4 mies. [12]) Za 3 mies.

*) Litera »d« oznacza, że w wartość urządzenia składnicy, wliczono wartość własnych budynków.

III. Lustracye sklepów Kółek rolniczych.

Lustracye zarządzano:

1) celem wprowadzenia w ruch przedsiębiorstwa handlowego Kółka rolniczego, jeżeli Ogólne zebranie uchwaliło je założyć, a Zarząd główny odnośną uchwałę zatwierdził;

2) celem udzielania pomocy przy organizowaniu i zakładaniu składnic powiatowych, powstających na podstawie instrukcyi wydanej dla tychże składnic przez Zarząd główny;

3) celem przeprowadzenia opieki i kontroli nad istniejącemi składnicami i sklepami, przyczem w pierwszym rzędzie kierowano lustracye do tych przedsiębiorstw, które potrzebowały fachowej handlowej pomocy przy obliczaniu ustępujących sklepikarzy lub przy nieporozumieniach powstałych w zarządzie przedsiębiorstw;

4) celem uregulowania stosunków tych przedsiębiorstw, które nieprawidłowo były prowadzone;

5) celem zbadania stanu przedsiębiorstwa handlowego Kółka rolniczego, które wniosło podanie o 3% pożyczkę z funduszu krajowego;

6) celem usunięcia stosunku dzierżawnego przedsiębiorstwa handlowego i przemiany tegoż na przedsiębiorstwo prowadzone na wspólny rachunek członków;

7) celem zabezpieczenia prawnego majątku nieruchomego Kółka rolniczego.

Czynności lustratorów handlowych w r. 1911 spełniali:

a) inspektor handlowy Stanisław Sadowski;
b) lustratorowie handlowi:
1) Stanisław Dzierża, 2) Joachim Sołtys, 3) Norbert Przyborowski, 4) Gustaw Kwiatkowski, 5) Zygm. Wojaczyński.
c) asystent handlowy:
1) Józef Sarna (do 15. lutego 1911).

P. Sadowski przeprowadził w ciągu 1911 r. 90 lustracyi, przyczem należy zaznaczyć, że były to lustracye przeważnie większych sklepów i składnic, a więc wymagające znacznie więcej czasu niż normalne, oraz organizacyę i otwarcie nowych składnic; p. Dzierża 76, p. Sołtys 54, p. Przyborowski 125, p. Kwiatkowski 27, p. Wojaczyński 49 i p. Sarna 6, razem zatem wykonali 427 lustracyi, a więc o 68 więcej, niż w roku poprzednim.

Z 188 lustracyi roku 1911, przeprzeprowadzonych dla zestawienia bilansu przedsiębiorstw handlowych, podane są wyniki na str. 70. W roku poprzednim przeprowadzono takich lustracyi 213, obecnie zatem o 25 lustracyi mniej.

P. Stanisław Sadowski w powiatach:

bialskim: 1—6)[1]) Biała (Zgr.),[2])
bóbreckim: 7) Chodorów (Zgr.),
brzeskim: 8) Strzelce wielkie,
brzozowskim: 9—11) Brzozów (Org.),[3])
cieszanowskim: 12) Lubaczów (Zgr.),
gorlickim: 13—14) Biecz, 15—17) Gorlice (Zgr.), 18—19) Siary (Org.),
grybowskim: 20—25) Ciężkowice, 26—27) Grybów (Zgr.),
jasielskim: 28) Jasło,
kałuskim: 29—32) Kałusz (Zgr.),
kołomyjskim: 33—38) Kołomyja (Zgr. i Org.),
krośnieńskim: 39) Krosno,
liskim: 40—41) Ustrzyki dolne (Zgr.),
myślenickim: 42) Jordanów (Zgr.),
nowosądeckim: 43—44) Nowy Sącz (Zgr.),
nowotarskim: 45—46) Czarny Dunajec, 47—48) Kościelisko (Zgr.), 49) Maniowy (Zgr.), 50—53) Nowy Targ. (Zgr.), 54—55) Poronin (Zgr.), 56—57) Szczawnica Zgr.), 58) Witów (Org.), 59—60) Zakopane,
przemyskim: 61) Dubiecko, 62) Nienadowa,
ropczyckim: 63—67) Ropczyce (Zgr. i Org.)
sanockim: 68 Sanok,
sokalskim: 69) Krystynopol (Zgr.),
tarnopolskim: 70) Tarnopol,
tarnowskim: 71—72) Tarnów (Zgr.),
tłumackim: 73—77) Ottynia (Org.),
wadowickim: 78—79) Kalwarya, 80) Wadowice,
złoczowskim: 81—83) Złoczów (Zgr.),
żydaczowskim: 84—85) Żydaczów (Zgr.),
żywieckim: 86—90) Żywiec (Zgr.)

P. Stanisław Dzierża w powiatach:

brzeskim: 1—3) Brzesko (Zgr. ,
buczackim: 4) Buczacz, 5) Koropiec,
chrzanowskim: 6—10 Chrzanów, 11) Czerna, 12—13) Gorzów, 14) Grojec, 15) Jaworzno, 16) Mętków mały, 17) Nowojowa góra, 18) Rudawa, 19) Szczakowa, 20—21) Trzebionka, 22) Zagórze, 23) Zalas,
dąbrowskim: 24—26) Dąbrowa (Zgr.), 27—29) Żabno,
dobromilskim: 30—31) Nowe miasto.
jasielskim: 32) Czermna, 33) Dębowiec, 34) Kołaczyce, 35—36) Ołpiny,
kolbuszowskim: 37—39) Sokołów,
krakowskim: 40) Morawica,
łańcuckim: 41—44) Albigowa, 45) Brzoza Stadnicka, 46) Krzemienica, 47) Leżajsk, 48) Sonina, 49) Strażów, 50) Zalesie,

[1]) Jeżeli przed miejscowością jest więcej liczb porządkowych niż jedna, oznacza to, że w miejscowości tej ponawiano w ciągu roku odnośną ilość lustracyi.

[2]) »Zgr.« znaczy, że uczestniczył jako referent w Zgromadzeniu, omawiającem działalność handlową Kółek rolniczych, oraz ewentualne założenie składnicy.

[3]) »O. g.« znaczy, że był czynny przy założeniu i zorganizowaniu składnicy.

Zestawienie za rok 1911 wyników lustracyi handlowych w sklepach Kółek rolniczych prowadzonych we własnym zarządzie.

L. porz.	Nazwa powiatu	Ilość sklepów	Obrót kasowy roczny	Roczna sprzedaż towarów	Stan czynny: Gotówka w kasie		Wartość towarów w dniu lustracyi		Wierzytelności towarowe i pieniężne		Wartość inwentarza i własnych budynków		Niedobór		Stan bierny: Udziały		Fundusz rezerwowy		Długi towarowe i pieniężne		Nadwyżka	
1	Biała	5	329055	158920	7463	10	18082	10	19821	44	48018	93	[2] 4602	37	755	75	55070	81	37755	86	4405	52
2	Bochnia . . .	3	69000	34800	872	74	2880	80	6508	81	5248	12	[1] 552	26	1265	70	2392	54	10995	03	1409	46
3	Borszczów . .	2	92860	46574	872	82	14940	60	3369	77	776	11	[1] 256	12	7564	44	69	—	10802	23	1779	75
4	Brody . . .	2	76145	38725	665	16	7823	61	4088	41	821	80	[1] 752	01	2039	88	4481	12	7473	47	156	52
5	Brzesko . . .	8	336809	153231	5021	41	43252	09	23790	82	37642	07	[1] 585	57	13480	40	22449	75	66532	30	7829	51
6	Brzozów . . .	8	372082	178700	5954	07	43671	19	32171	85	11860	18	[1] 210	19	15646	45	15331	—	53968	29	8921	74
7	Buczacz . . .	4	299529	146768	5633	71	47423	83	32097	76	2893	84	—	—	2997	90	42989	10	37105	74	4956	40
8	Cieszanów .	7	158200	81400	1985	42	6615	28	8274	19	10474	99	[1] 107	22	5558	64	5220	98	14743	83	1933	65
9	Chrzanów . .	8	261300	128581	4963	21	13372	47	23344	46	7509	83	[3] 3030	47	7136	62	11269	95	29409	32	4404	55
10	Dąbrowa . . .	4	342238	151212	3257	03	45775	39	16260	03	27976	89	[1] 1533	98	22010	02	6838	90	62700	82	3253	58
11	Gorlice . . .	4	466520	221670	11153	55	73303	67	15797	99	9323	63	—	—	22793	16	9416	83	64002	20	13366	65
12	Grybów . . .	2	43500	21000	650	77	7486	12	4115	73	582	39	—	—	2726	05	616	74	7891	69	1600	53
13	Jasło . . .	6	1110227	555500	2197	20	72463	40	58556	77	16882	28	[2] 1702	40	19281	94	29344	99	87886	74	15288	38
14	Krosno	4	598182	304250	2598	56	39863	50	32289	98	15853	67	—	—	13454	01	21484	53	42682	26	12984	91
15	Lisko	3	73000	36500	1225	06	3545	65	3873	32	11369	21	[1] 371	93	2846	54	241	60	16181	43	1115	60
16	Lwów	3	151500	75700	1011	26	5679	74	2690	54	2213	43	[1] 193	56	1405	67	2933	21	4242	11	3207	54
17	Łańcut	7	162000	86300	3586	—	18208	23	11730	22	12975	67	[1] 988	50	5060	12	11773	70	18766	65	11888	15
18	Mościska . . .	2	25500	12000	533	39	1861	39	2558	54	2400	63	[1] 438	29	367	—	4994	26	1971	49	459	49
19	Myślenice . .	6	236000	157213	5295	66	15347	62	15546	11	26297	15	[1] 295	75	4389	25	31797	73	17496	59	9098	72
20	Nowy Targ . .	12	2333660	1113420	13984	64	302491	32	127601	65	114066	60	[1] 727	25	112487	10	86145	11	315478	55	44860	70
21	Przemyśl . . .	5	217110	106700	3866	71	14642	86	9775	08	2319	07	[1] 288	15	7396	96	6477	67	7582	77	9434	47
22	Rohatyn . . .	2	196501	79000	1671	17	21724	16	6250	02	4229	95	—	—	8105	70	461	18	16757	50	8550	92
23	Ropczyce . . .	4	86500	43000	3324	80	5731	77	6997	17	1224	55	[1] 186	40	901	74	5235	20	2264	52	9063	23
24	Sanok	14	937275	472947	8437	35	69000	65	56085	16	39044	08	[5] 5575	16	22450	11	65814	32	71040	33	18837	64
25	Skałat	3	25587	12800	155	75	3572	96	3785	12	782	22	[1] 285	91	1435	85	2382	70	3797	38	966	03
26	Stanisławów .	3	53000	25600	262	27	5407	22	7686	18	1130	18	[1] 1405	78	1077	99	2145	87	11810	65	857	12
27	Strzyżów . . .	10	268054	128911	3944	37	30445	19	20498	49	13106	20	[1] 52	51	11420	48	14213	83	29561	10	12851	35
28	Tarnopol . . .	3	178000	85500	727	22	49727	36	22211	51	10321	90	[1] 5209	53	13269	05	4858	32	68459	56	1610	59
29	Tarnów . . .	2	23000	11000	382	43	1611	82	1148	04	1857	71	—	—	2320	10	329	67	644	80	1705	43
30	Wadowice . .	4	744868	357886	3259	67	85825	24	25888	23	14498	66	—	—	24681	23	8834	53	70070	43	25885	61
31	Wieliczka . .	4	150000	73500	2719	70	8304	63	11749	35	14664	35	[1] 161	96	516	17	28591	85	5596	72	2895	25
32	Zaleszczyki . .	2	102000	50000	604	92	18942	09	7418	24	1938	86	—	—	8340	65	5156	10	11776	15	3631	21
33	Zbaraż	2	127000	64000	1252	34	14044	50	7751	60	947	37	—	—	2889	87	2006	28	17598	67	1500	99
34	Żydaczów . .	3	235000	117500	421	26	32207	—	9739	87	3755	43	[3] 2020	83	10906	79	—	—	37237	60	—	—
35	Żywiec	3	173000	85500	2463	02	24925	64	22244	52	11210	19	—	—	14081	69	9222	28	30043	91	7495	49
36	Inne powiaty .	20	968030	486725	15233	29	100247	38	56256	75	46617	92	[5] 3883	24	33619	44	35565	58	127030	50	26023	06
37	Prywatne przed.	4	1156382	567990	5229	71	124629	69	87564	42	104361	30	[3] 12368	14	84981	90	6070	25	237728	78	5372	33
	Razem .	188	13178614	6471023	132880	74	1395078	16	807638	14	637197	36	47785	48	511562	36	562227	48	1657087	97	289602	07

mościskim: 51) Balice, 52—53) Dołhomościska, 54) Mościska (Zgr.), 55) Trzcianiec, 56) Wołostków,
myślenickim: 57—58) Wola radziszowska,
podgórskim: 50) Kobierzyn,
przemyskim: 60) Bachórzec,
ropczyckim: 61—65) Dębica (Towarzystwo handlowe z 4 tygodniowem pobytem), 66) Ocieka,
rudeckim: 67) Chłopy,
strzyżowskim: 68) Gwoźnica górna,
tarnobrzeskim: 69) Chwałowice (Zgr.), 70—74) Radomyśl nad Sanem, 75) Wielowieś,
zaleszczyckim: 76) Zaleszczyki:

P. Joachim Sołtys w powiatach:

brodzkim: 1—2) Pieniaki, 3) Ruda brodzka,
brzozowskim: 4) Blizne, 5) Brzozów (3 dniowy kurs handlowy), 6) Dydnia, 7) Dylągowa, 8) Górki, 9) Harta, 10) Izdebki, 11) Siedliska-Wołodź,
chrzanowskim: 12) Grojec, 13) Nowojowa góra,
jarosławskim: 14) Tapin-Dobkowice,
krośnieńskim: 15) Turaszówka,
liskim: 16—18) Łukawica, 19) Ropienka.
lwowskim: 20) Dublany, 21) Sygniówka,
mieleckim: 22—23) Dąbie ad Tuszyma,
myślenickim: 24) Głogoczów. 25) Górna wieś, 26) Jasienica, 27) Krzywaczka,
nowosądeckim: 28) Dąbrówka niemiecka
pilźnieńskim; 29) Siedliska-Bogusz,
rohatyńskim: 30) Skomorohy stare,
sanockim: 31—32) Bażanówka, 33) Jaćmierz, 34—37) Klimkówka, 38) Nowosielce-Gniewosz, 39) Pisarowce, 40) Posada górna, 41) Posada jaćmierska dolna, 42) Posada jaćmierska górna, 43—44), Posada olchowska, 45—46) Zagórz stary,
skałackim: 47) Ostapie „na Mazurach“,
stryjskim: 48) Daszawa,
tarnowskim: 49) Jodłówka Szczepanowska, 50) Żukowice nowe,
złoczowskim: 51) Biały Kamień, 52—53) Skwarzawa,
żywieckim: 54) Rajcza.

P. Norbert Przyborowski w powiatach:

bialskim: 1—3), Brzeszcze, 4—5) Bujaków, 6) Dwory, 7—9 Jawiszowice, 10) Kobiernice, 11) Łęki, 12—13) Monowice, 14—15) Szczyrk, 16—17), Wilkowice, 18—19) Włosienica,
bóbreckim: 20) Sokołówka,
bocheńskim: 21—22) Buczków, 23) Dziewin, 24—25) Kłaj, 26) Łysa góra, 27—28) Targowisko,
brzeskim: 29) Rudy-Rysie, 30—31) Szczurowa, 32—33) Wał-Ruda, 34—35) Wola przemykowska, 36 -38) Zaborów,
buczackim: 39) Buczacz, 40) Puźniki,
cieszanowskim: 41) Oleszyce stare, 42—43) Ruda różaniecka, 44) Zalesie,
horodeńskim: 45) Żywaczów,
kałuskim: 46) Tomaszowce-Dębina,
krakowskim: 47) Piekary,
lwowskim: 48) Glinna, 49) Leśniowice, 50) Pustomyty, 51—52) Siemianówka,
łańcuckim: 53) Leżajsk,
myślenickim: 54) Spytkowice,
nadwórniańskim: 55) Św. Józef,
niskim: 56) Jeżowe,
podhajeckim: 57) Byszów,
przeworskim: 58—60) Gniewczyna,
ropczyckim: 61) Góra ropczycka,
rzeszowskim: 62) Palikówka,
sanockim: 63) Nowosielce Gniewosz,
skałackim: 64) Ostapie, 65) Tarnoruda,
stanisławowskim: 66) Chorostków, 67) Hołosków, 68—71) Knihinin Górka, 72) Kończaki,
strzyżowskim: 73—74) Glinik charzewski, 75—77) Gogolów, 78) Lubla, 79) Lutcza, 80) Połomyja, 81—82) Przybówka, 83—84) Pstrągówka, 85—88) Wiśniowa, 89) Wojaszówka, 90—91) Wysoka, 92—93) Wyżne, 94) Zaborów,
tarnopolskim: 95—96 Chodaczków wielki,
trembowelskim: 97) Boryczówka, 98) Krowinka, 99) Plebanówka,
wadowickim: 100—102) Leńcze, 103) Stronie, 104) Stryszów, 105—107) Wysoka,
wielickim: 108) Bogucice, 109) Brzezowa, 110) Grabie, 111) Gorzków, 112—113) Krzesławice, 114) Krzyszkowice, 115) Radziszów. 116) Stojowice, 117) Zakliczyn,
zaleszczyckim: 118) Myszków,
zbaraskim: 119) Berezowica mała,
złoczowskim: 120) Firlejówka,
żywieckim: 121) Lachowice, 122—124) Radziechowy, 125) Wieprz.

P. Gustaw Kwiatkowski w powiatach:

bialskim: 1) Szczyrk,
brzeskim: 2) Okocim, 3) Strzelce wielkie,
brzozowskim: 4) Dynów,
dąbrowskim: 5) Karsy, 6) Żabno,
gorlickim: 7) Biecz, 8) Gorlice,
grybowskim: 9—10) Ciężkowice, 11) Grybów, 12) Lipnica wielka,
jasielskim: 13) Glinik niemiecki,
jaworowskim: 14) Wielkie Oczy,
kamioneckim: 15) Radziechów (Bazar radziechowski),
krośnieńskim: 16) Lubatowa, 17) Moderówka,
limanowskim: 18) Kasina wielka,
nowotarskim: 19) Nowy Targ, 20) Olcza,
przemyskim: 21) Nienadowa,
rohatyńskim: 22) Rohatyn,
strzyżowskim: 23) Strzyżów,
tarnowskim: 24) Jodłówka szczepanowska,
wadowickim: 25) Kalwarya,
zbaraskim: 26) Zbaraż,
żydaczowskim: 27) Żydaczów.

P. Zygmunt Wojaczyński w powiatach:

borszczowskim: 1—2) Germakówka, 3) Mielnica,
brzozowskim: 4) Brzozów,

buczackim: 5) Buczacz, 6) Monasterzyska, 7) Porchowa,
cieszanowskim: 8) Cewków, 9) Folwarczki, 10) Huta różaniecka, 11) Oleszyce stare, 12) Ruda różaniecka, 13) Zabiała,
gorlickim: 14) Biecz, 15) Gorlice, 16) Siary,
horodeńskim: 17) Obertyn,
jasielskim: 18) Jasło,
kałuskim: 19) Tomaszowce „Dębina“,
kołomyjskim: 20) Kołomyja,
liskim: 21) Ustrzyki dolne,
lwowskim: 22) Brzuchowice, 23) Leśniowice,
nowotarskim: 24—25) Czarny Dunajec, 26) Nowy Targ, 27) Witów, 28—29) Zakopane,
przemyskim: 30) Drohobyczka, 31) Dubiecko, 32) Grochowce, 33) Przedmieście dubieckie, 34) Sielnica,
podhajeckim: 35) Złotniki,
rohatyńskim: 36) Rohatyn, 37) Sarnki dolne,
ropczyckim: 38) Ropczyce,
skałackim: 39) Dorofijówka, 40) Ostapie „na Mazurach“,
stanisławowskim: 41) Wołczków,
tarnopolskim: 42) Tarnopol,
wadowickim: 43) Kalwarya, 44—45) Wadowice,
zbaraskim: 46) Toki,
żółkiewskim: 47) Glińsko,
żydaczowskim: 48—49) Żydaczów.

P. Józef Sarna w powiatach:

mieleckim: 1) Borki nizińskie, 2) Józefów,
ropczyckim: 3) Będziemyśl, 4) Witkowice, 5) Zagorzyce,
wielickim: 6) Gruszów.

IV. Praktyczne kursa handlowe.

Po zwinięciu praktycznych kursów handlowych w Czernichowie, Zarząd główny postanowił utworzyć podobne kursa lecz bardziej dostosowane do potrzeb składnic i sklepów Kółek rolniczych w miejscowości, gdzieby uczestnicy mieli możność nabywania jednocześnie wiadomości praktycznych w instytucyi handlowej opartej na zasadach ogólnie przyjętych w działalności handlowej Towarzystwa Kółek rolniczych.

Starania Zarządu głównego zostały uwieńczone pomyślnym skutkiem i dn. 1 lipca 1911 roku odbyło się uroczyste otwarcie praktycznych kursów handlowych w Ciężkowicach przy składnicy i sklepie Kółka rolniczego, która istnieje od roku 1907.

Celem praktycznych kursów handlowych w Ciężkowicach jest przygotowywanie personalu dla składnic i sklepów Kółek rolniczych.

Zarząd główny napotykając często na poważne trudności w wyszukaniu odpowiedniego personalu męskiego, zwrócił uwagę swoją na kobiety, a znajdując, że personal kobiecy w handlu w niczem nie ustępuje męskiemu a pod niektórymi względami nawet go przewyższa, jak n. p. pod względem sumienności i uczciwości, na pierwsze cztery kursa trwające każdy po 3 miesiące, przyjmował same dziewczęta, rozlokowując je następnie po składnicach i większych sklepach Kółek rolniczych.

Program nauki obejmuje:
1. rachunki kupieckie,
2. książkowość,
3. towaroznawstwo,
4. organizacyę Tow. Kółek roln. oraz zasady handlu współdzielczego,
5. przepisy prawno-handlowe,
6. praktyczne zajęcia w składnicy.

W rachunkach zwraca się szczególną uwagę na obliczanie towarów przy sprzedaży z uwzględnieniem miar, wag i monet, na wystawianie faktur przy hurtownej sprzedaży, rachunek procentu we wszelkich przemianach, rachunek spółki i mieszaniny, zamiana miar na wagi i odwrotnie, odczytywanie wpływających do składnicy oryginalnych faktur, odbieranie tych towarów, obliczanie ceny nabycia i ustanawianie ceny sprzedaży hurtownej i drobiazgowej, zestawianie rachunku sklepikarza względnie zawiadowcy, rachunku zysków i strat i bilansu.

Książkowość jest ściśle zastosowaną do wymagań składnic i sklepów kółkowych. Każda z uczestniczek przez cały okres trwania kursu prowadzi wszystkie księgi handlowe przepisane dla składnic i sklepów kółek rolniczych a mianowicie: podręcznik kredytowy, księgę wierzytelności, księgę utargów, księgę strat i potrzeb administracyjnych, księgę towarową, księgę długów towarowych i pieniężnych, terminarz wypłat, asygnataryusz wpłat i wypłat, dziennik kasowy, księgę udziałów. Każda z uczestniczek kontuje te księgi na podstawie oryginalnych faktur wpływających do składnicy ciężkowickiej. W połowie trzeciego miesiąca nauki każdego kursu przeprowadzają uczestniczki pod okiem kierowników inwenturę towarów i urządzenia sklepowego, zamykają wszystkie księgi handlowe i na podstawie inwentarza towarowego i ksiąg, zestawiają rachunek sklepikarza wzgl. zawiadowcy, rachunek zysków i strat i rachunek bilansu.

Nauka towaroznawstwa obejmuje wszystkie grupy towarów znajdujące się w naszym handlu. Ze względu jednak na krótki okres nauki każdego kursu, kładzie się nacisk jedynie na poznanie źródeł nabycia (t. j. rynki), właściwości zewnętrzne poszczególnych towarów, odróżnianie produktów naturalnych od falsyfikatów, nie wchodząc w analizy chemiczne, sposób opakowania, cenę towaru, koszta przesyłki i cła. Do nauki towaroznawstwa jest urządzony i bogato zaopatrzony gabinet towaroznawczy.

Wykaz statystyczny

uczenic praktycznych kursów handlowych w Ciężkowicach.

za czas od 1-go lipca 1911 do 31-go grudnia 1911 r.*)

L. porz.	Imię i nazwisko uczenicy	Wiek	Miejsce pochodzenia	Powiat	Otrzymała stypendyum	od kogo stypendyum	postęp w naukach	Obyczaje	Pilność	Uwagi
	Kurs I. od $^{1}/_{7}$—$^{30}/_{9}$ 1911.				Kor.					
1	Barszczowska Leokadya	19	Bachurzec	Przemyśl	100	od Zarz. głów.	dobry	chwalebne	wytrwała	zajęta w Skład. K. R. w Żywcu
2	Dudówna Marya	22	Siemiechów	Tarnów	100	dto	dostateczny	zadowal.	dostatecz.	początkowo „ „ „ w Ustrzykach
3	Iwanówna Zofia	21	Szynwałd	„	75	„	dobry	chwalebne	zadowal.	zajęta w Skład. K. R. w Kałuszu
4	Janasówna Emilia	15	Ciężkowice	Grybów	100	„	b. dobry	chwalebne	wytrwała	„ „ „ „ „ w Żywcu
5	Jopówna Marya	17	Szynwałd	Tarnów	75	„	dobry	zadowal.	dostatecz.	
6	Kuczkówna Kazimiera	17	Ciężkowice	Grybów	100	„	dobry	zadowal.	wytrwała	zajęta w Skład. K. R. w Złoczowie
7	Matyasikówna Stefania	17	Osielec	Myślenice	100	„	b. dobry	chwalebne	zadowal.	„ „ „ „ „ w Ropczycach
8	Motykówna Regina	16	Radomyśl n. S.	Tarnobrzeg	100	„	dostateczny	chwalebne	zadowal.	„ „ sklepie „ „ w Radomyślu
9	Pachlówna Tekla	23	Wieliczka	Wieliczka	100	„	dobry	zadowal.	zadowal.	
10	Pajorówna Helena	17	Grybów	Grybów	75	„	b. dobry	chwalebne	wytrwała	zajęta w Skład. K. R. w Nowym Targu
11	Partykówna Julia	17	Komarno	Rudki	100	„	dostateczny	zadowal.	dostatecz.	„ „ „ „ „ w Kałuszu
12	Stoszkówna Emilia	18	Gwoździec	Brzesko	100	„	dobry	zadowal.	zadowal.	„ „ „ „ „ w Utrzykach d.
13	Dziubanówna Stanisława	21	Ciężkowice	Grybów		hospitantka	b. dobry	chwalebne	wytrwała	„ „ „ „ „ w Ciężkowicach
14	Grąglewska Józefa	16	„	„		dto	b. dobry	chwalebne	wytrwała	„ „ „ „ „ w Brzozowie
15	Stankiewiczówna Zofia	15	„	„		„	b. dobry	chwalebne	wytrwała	„ „ „ „ „ w Ciężkowicach
16	Wilżanka Elżbieta	16	„	„		„	b. dobry	chwalebne	zadowal.	„ „ „ „ „ w Czarn. Dunaj.
	Kurs II. od $^{1}/_{10}$—$^{31}/_{12}$ 1191.									
17	Birówna Katarzyna	16	Sielec	Ropczyce	50	od Zarz. głów.	dostateczny	zadowal	zadowal.	
18	Brachówna Barbara	17	Moszczenica	Gorlice		własny koszt	b. dobry	chwalebne	wytrwała	zajęta w Skład. w Białej jako buhalterka
19	Gabańska Ludwika	18	Brzyska	Jasło	50	od Zarz. głów.	dostateczny	chwalebne	zadowal.	„ „ „ w Ciężkow. cel. uz. prak.
20	Kuklówna Franciszka	18	Kielanowice	„		własny koszt	mierny	chwalebne	zadowal.	
21	Krasówna Helena	18	Ryglice	„	50	od Zarz. głów.	dostateczny	chwalebne	wytrwała	zajęta w Skład. w Ciężkow. cel. uz. prak.
22	Krzesajówna Karolina	23	Chłopy	Rudki	50	„ „ „	b. dobry	chwalebne	wytrwała	„ „ „ K. R. w Nowym Targu
23	Krzeptowska Zofia	16	Kościeliska	Nowy Targ		własny koszt	dobry	chwalebne	wytrwała	„ „ „ „ „ w Białej
24	Pelcówna Agnieszka	21	Żabno	Dąbrowa		„ „	b. dobry	chwalebne	wytrwała	„ „ „ „ „ w Ustrzykach d.
25	Muszakiewicz Helena	21	Sieniawa	Jarosław	50	od Zarz. głów.	dobry	chwalebne	zadowal.	„ „ „ „ „ w Tuchowie
26	Dobrowolska Józefa	19	Kołomyja	Kołomyja	75	„ „ „	b. dobry	chwalebne	wytrwała	„ „ „ „ „ w Białej
27	Gorczyczanka Marya	18	„	„	75	„ „ „	b. dobry	chwalebne	wytrwała	„ „ Tow. handl. w Dębicy
28	Rabkiewiczówna Marya	17	Rawa Ruska	Rawa Ruska	50	„ „ „	dobry	zadowal.	zadowal.	„ w Skład. K. R. w Złoczowie
29	Kubiczówna Marya	20	Ciężkowice	Grybów	100	„ „ „	dobry	zadowal.	wytrwała	„ „ „ „ „ w Kałuszu
30	Piwkówna Marya	25	„	„	60	„ „ „	mierny	chwalebne	zadowal.	„ w skl. p. Podobińskiej w Tuchowie
31	Wantuchówna Helena	15	„	„		hospitantka	dostateczny	chwalebne	wytrwała	„ w Skład. K. R. w Cieszanowie
32	Boberówna Stanisława	15	„	„		„	dostateczny	zadowal.	zadowal.	„ „ „ „ „ w Tuchowie
33	Bożykówna Anna	27	Laski	Jasło	100	od Zarz. głów.	dobry	chwalebne	wytrwała	„ „ „ „ „ w Jaśle

*) Wykaz statystyczny uczenic na kursach z r. 1912 podamy w Sprawozdaniu za r. 1912.

Wykłady o organizacyi mają na celu zapoznanie przyszłych współpracowników z ustrojem Towarzystwa Kółek rolniczych z poszczególnemi gałęziami jego pracy oraz z zasadami współdzielczemi, na jakich opartą jest jego działalność handlowa. Szczególny nacisk kładzie się na zaznajomienie uczestniczek ze sklepami, składnicami i Agencyą handlową Tow. Kółek roln., oraz zaznajamianie ich z instrukcyami wydanemi przez Zarząd główny dla składnic i sklepów Kółek rolniczych.

W nauce o przepisach prawnych zapoznają się uczestniczki z ustawami handlowemi, których znajomość jest niezbędną dla wszystkich pracujących na niwie handlowej.

Grono uczestniczek każdego kursu dzieli się na dwa oddziały, a to w ten sposób, że gdy jeden oddział zajęty jest w sali wykładowej, drugi pracuje w składnicy wprawiając się w ekspedycyi towarów, w ich konserwacyi, oraz w odbieraniu, rozpakowaniu i rozlokowaniu nadchodzących z kolei towarów. W celu zapoznania uczestniczek z czynnościami kasowemi, każda z uczestniczek kolejno co dnia spełnia rolę kasyerki, inkasując pieniądze na podstawie bloczków wydawanych przez ekspedyentki na zakupione przez strony towary.

Nauka teoretyczna i zajęcia praktyczne trwają od godz. 7-ej rano do godz. 8-ej wieczorem z przerwą $1^1/_2$ godzinną na obiad. Przyjmując przeciętnie dla kursu 78 dni nauki, otrzymujemy około 780 godzin zajęć, po uwzględnieniu przerwy obiadowej, na śniadanie i podwieczorek.

Uczestniczki kursu mieszkają wspólnie w internacie urządzonym staraniem Zarządu głównego a składającym się z trzech obszernych ubikacyj mieszkalnych, w których są rozmieszczone stoły i łóżka, oraz szatni na przechowanie garderoby. W internacie otrzymują również wikt, (składający się ze śniadania (mleko, herbata, kawa i chleb), obiadu (trzy dania), podwieczorku (mleko, herbata i chleb), oraz kolacyi.

Ciężkowice położone w miejscowości nadzwyczaj zdrowej; dobry wikt, zarówno jak normalnie prowadzone życie internackie i ruch przy zajęciach sklepowych wpływają dodatnio na zdrowie uczestniczek kursu.

Kandydatki przyjmowane są na kursa na podstawie przedłożonych świadectw przyczem wymaga się ukończonej szkoły wydziałowej, praktyki sklepowej oraz egzaminu wstępnego. — Opłata za naukę wraz z trzechmiesięcznem utrzymaniem w internacie wynosi koron 100. Zarząd główny uwzględnia jednak częstokroć podania niezamożnych kandydatek, zniża a nawet zwalnia je całkowicie od jakiejkolwiek opłaty.

Po zakończeniu kursu odbywa się egzamin klasyfikacyjny, na który przybywają delegaci Zarządu głównego z wiceprezesem Drem Bronisławem Dulębą i inspektorem handlowym Stanisławem Sadowskim na czele, miejscowy komitet nadzorczy kursów, w którego skład wchodzą ksiądz dziekan Jacek Michalik, Władysław Bogdanowicz, dyrektor składnicy, Jan Kapałka, burmistrz, oraz zaproszeni goście — poczem uczestniczki kursu na podstawie wykazanego uzdolnienia tak w nauce teoretycznej jak i w praktyce otrzymują świadectwa.

Na pierwszym kursie od 1 lipca do 30 września 1911 uczestniczyło 16 uczennic.

Na drugim od 1 października do 31 grudnia 1911 uczestniczyło 17 uczennic.

Na trzecim od 1 stycznia do 30 marca 1912 uczestniczyło 19 uczennic.

Na czwartym od 10 kwietnia 1912 uczestniczy 17 uczenic.

Wykaz statystyczny uczenic podajemy na str. 73.

Kierownictwem administracyjnem zajęty był stale lustrator handlowy Gustaw Kwiatkowski, kierownikiem praktyki handlowej oraz nauki towaroznawstwa, był początkowo lustrator handlowy p. Wojaczyński, obecnie jest nim p. Kazimierz Skocki.

D) Działalność oświatowa.

I. Uwagi ogólne.

Działalność oświatowa, w znaczeniu: szerzenia ogólnej a nie tylko zawodowej oświaty, — pozostaje w silnym związku z innymi działami i formami pracy naszego Towarzystwa, a łącząc się z jego podstawowemi i istotnemi zadaniami, stanowi razem z innymi środkami działania jedną, nierozerwalną całość.

Ma ten dział pracy naszego Towarzystwa znaczenie różnorodne, zależnie od skutków, jakie działalność oświatowa wywołuje, względnie wywołać może.

Więc — ten rezultat szerzenia ogólnej oświaty, którym jest rozwój umysłowy włościaństwa, rozwój i wykształcenie formalnych cech umysłu, takich jak inteligencya, pamięć, zdolność szybkiego wnioskowania i rozumowania, spostrzegawczość i t. d. — ten rezultat — umożliwia i ułatwia akcyę, istotną dla naszego Towarzystwa: szerzenia wiedzy zawodowej, ułatwia jej szybsze i pewniejsze przyjmowanie się u włościaństwa.

Inny skutek działalności ogólno-oświatowej, którym jest rozwinięcie umysłów włościan pod względem rzeczowym, a więc rozszerzenie i pogłębienie ich wiedzy o różnych rzeczach i sprawach, znajdujących się poza obrębem ich życia zawodowego, — i łączący się z tem rozwój i kształtowanie ich uczuć i myśli — to wszystko jest koniecznym warunkiem osiągnięcia tego zadania naszego Towarzystwa, którem jest: przekształcenie włościanina w obywatela.

Wreszcie Towarzystwo nasze, choćby dlatego, aby lepiej i pewniej osiągać te zadania, które sobie postawiło w odniesieniu do życia zawodowego i ekonomicznego ludu, — musi się starać, o urabianie i kształtowanie całego trybu życia codziennego włościanina, musi wpływać na program zajęć i na sposób przepędzania jego „czasu“ — poza pracą zawodową. Osiąga to zaś właśnie przez swoją działalność ogólno oświatową.

Formy tej działalności są różne w naszem Towarzystwie i może niema takiej, którąby Towarzystwo nasze w pracy się nie posłużyło. Formy te to: czytelnie, biblioteczki, wydawnictwa, Przewodnik i Kalendarz Kółek rolniczych, teatry i chóry włościańskie.

II. Biblioteczki i czytelnie.

Jeden z najważniejszych czynników oświatowych stanowią bez wątpienia książki; dlatego Zarząd główny stara się usilnie, aby przy każdem Kółku istniała biblioteczka i czytelnia Kółka rolniczego, z której by członkowie w wolnych od pracy chwilach mogli czerpać wiadomości potrzebne i uczciwą rozrywkę. Każde więc nowozawiązujące się Kółko otrzymuje od Zarządu głównego kilkadziesiąt książek treści rolniczej, hodowlano-gospodarskiej i powieściowej i ma obowiązek utrzymywać tę biblioteczkę w porządku i w miarę funduszów ją powiększać. W tym celu wydał Zarząd główny „Poradnik czytelniany“ dla Kółek rolniczych, w którym są wymienione książki, nadające się do czytelń Kółek rolniczych, oraz ceny, po jakich można je nabywać w Zarządzie głównym. Kupowanie książek i to nie broszurowanych, ale oprawnych (różnica 20 hal.) polecamy gorąco Zarządom Kółek.

Z radością możemy stwierdzić ten fakt, że coraz więcej naszych członków uznaje potrzebę czerpania wiadomości i szukania porady w książkach, gdyż coraz częściej otrzymujemy od Kółkowców zamówienia na książki gospodarskie, stosunkowo nawet drogie.

Kółka zamawiające książki przez Zarząd główny otrzymują najmniej 10 prc. opustu od ceny księgarskiej.

W tym roku wysłaliśmy bezpłatnie do 144 Kółek książki, w tem 2736 książek treści rolniczej i ogólno-gospodarczej, 2592 książek powieściowych i 1872 naszych wydawnictw przeważnie gospodarczych, czyli razem 7.200 książek.

Kwoty uzyskane ze sprzedaży książek i wydawnictw wynoszą razem 1637 K. 94 h., gdyż przeważnej ilości książek dostarczono bezpłatnie.

III. Wydawnictwa Towarzystwa.

Odczuwając silnie potrzebę tanich, a przystępnie napisanych książeczek z dziedziny gospodarstwa wiejskiego i ekonomii społecznej, Zarząd główny wydaje corocznie pewną ilość broszurek, omawiających tematy będące najbardziej na czasie. — W wydawnictwach tych porusza się najżywotniejsze sprawy, a treść ich, napisana przez ludzi fachowych, znających i odczuwających braki i potrzeby gospodarstw wiejskich, jest niejako uzupełnieniem urządzanych przez Zarząd główny kursów.

W r. 1911 i z początkiem r. 1912 wydano:

L. 49. Dr. Mieczysław Dalkiewicz: „O chorobach zaraźliwych zwierzęcych. I. Pryszczyca“.

L. 50. Dr. Jan Opieński: „O środkach podniesienia zdrowotności wśród włościaństwa“.
L. 51. Dr. Mieczysław Dalkiewicz: „O chorobach zaraźliwych zwierzęcych. II. Wąglik“.
L. 52. Stanisław Zalasiński: „Światła dla kobiet i młodzieży“.
L. 53. O. Lille: „Pierwsza pomoc przy porodach i choroby poporodowe u krów“. Wyd. II.
L. 54. Tadeusz Stamirowski: „O wychowie źrebiąt“. Wyd. II.
L. 55. Stanisław Wierzbicki: „O uprawie warzyw w ogródku i przy chacie“.
L. 56. Jerzy Turnau: „O głównych wadach w hodowli bydła u włościan“.
L. 57. Kazimierz Reiter: „O hodowli królików“. Wyd. II.
L. 58. Zdzisław Chmielewski: „Najważniejsze choroby i szkodniki roślin uprawnych“.
L. 59. Sprawozdanie z Ankiety odbytej w dniach 9 i 10 listopada 1911 r. w sprawie kursów gospodyń wiejskich.
L. 60. Ks. Antoni Koleński: „O współudziale Kółek rolniczych w walce przeciw alkoholizmowi“. Wyd. II.

IV. Przewodnik Kółek rolniczych.

Wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“ spełnia swe zadanie w sposób i na zasadach dotychczas przyjętych; jest więc „Przewodnik“ w stosunku do Kółek rolniczych organem informacyjnym.

W zakresie swej funkcyi nauczającej „Przewodnik“ rozszerza stale potrzebne w gospodarstwie rolnem wiadomości zawodowe i pomieszcza je w artykułach wstępnych, które częstokroć układają się w jedną seryę, traktującą w swej całości o ważnych gałęziach gospodarstwa wiejskiego; zresztą jest staraniem wydawnictwa, aby wszelkie artykuły miały zawsze znaczenie aktualne i były dostosowane do pory roku i do ważniejszych zjawisk gospodarczych. — W zakresie tej funkcyi nauczającej nastąpił też pewien podział rzeczowy, a mianowicie sprawy zdrowotności i sprawy pożarne zostały wyłączone z ogólnego materyału i uzyskały odrębne organy w formie dodatków do „Przewodnika“; jako takie dodatki miesięczne do „Przewodnika“ wychodzą obecnie: wznowiona. „Obrona pożarna“, od dnia 20 stycznia 1912 r. i „Przyjaciel Zdrowia“ od dnia 1 kwietnia 1912 r.

W zakresie swej funkcyi informacyjnej „Przewodnik“ przynosi stałe informacye o stanie poszczególnych Kółek rolniczych, o zebraniach lokalnych i powiatowych, o urządzanych kursach, wykładach i t. p.; osobną grupę w tym dziale stanowią informacye handlowe, nabierające z rozwojem całej działalności handlowej coraz większego znaczenia; — informacye handlowe dążą do tego, aby rozwijać obraz stanu różnych targów i wzajemnej ich zależności, — gdyż wiadomości te są niezbędne do pomyślnego przedsiębrania transakcyi handlowych.

Ze wzrostem całej naszej organizacyi wzrasta też znaczenie „Przewodnika“, który nabiera coraz więcej wpływu, jako naturalny, najdogodniejszy łącznik pomiędzy wszystkimi stopniami organizacyi naszego Towarzystwa; o tem świadczy już i ta czysto zewnętrzna okoliczność, że w r. 1911 „Przewodnik“ objął w 36 numerach 906 stron samego tekstu (bez ogłoszeń), a więc o 52 stron więcej, niż w roku poprzednim,

Szczegółowe zestawienie dochodów i rozchodów wydawnictwa „Przewodnika“ znajduje się osobno w sprawozdaniu rachunkowem.

Naczelnym redaktorem jest od r. 1898 dyrektor biura, Telesfor Adamski, a stałymi współpracownikami są inspektorzy rolniczy i inni urzędnicy z poszczególnych działów biura.

V. Kalendarz Kółek rolniczych.

Silny wzrost naszej organizacyi spowodował Zarząd główny w 1905 r. do podjęcia wydawnictwa „Kalendarza Kółek rolniczych“. Wydawnictwo to zostało podjęte tylko dla członków Towarzystwa; Zarząd główny zatem wydaje obecnie co roku kalendarz tylko w takim nakładzie, ile wynosi liczba poprzednich zamówień, i nie wytwarza w ten sposób żadnego współzawodnictwa dla innych wydawnictw. Celem wydawnictwa jest zastosowanie doniosłej roli kalendarzy do szerzenia wiadomości potrzebnych w gospodarstwie rolnem; przeważną część kalendarza wypełniają więc fachowe artykuły i pouczenia o sprawach rolniczych; oprócz tego jest ogólna część informacyjna i część literacka, w której pomieszcza się swojskie utwory znanych mistrzów słowa; i pod tym względem jest więc rola naszego kalendarza ważną, gdyż zastępuje liche obce utwory, obcych, przeważnie pruskich wydawnictw, — utworami rodzimej literatury. — Kalendarz Kółek rolniczych na rok 1912 (wydany w r. 1911) objął 192 stron druku (bez ogłoszeń i części informacyjnej) i rozszedł się w ilości 8500 egzemplarzy, — tyle bowiem poprzednio zamówiono; wprawdzie później nadchodziły jeszcze zamówienia, ale nie mogły już być uwzględnione, gdyż Zarząd główny wydaje tylko tyle egzemplarzy, ile poprzednio zamówiono.

Zestawienie dochodów i rozchodów znajduje się w sprawozdaniu rachunkowem; nieznaczna nadwyżka została zużytą na honorarya autorskie, a reszta została przeniesioną do funduszu żelaznego.

Redakcyą kalendarza kieruje redakcya „Przewodnika Kółek rolniczych“

VI. Teatry i chóry włościańskie.

Rok 1911, jako rok walki wyborczej, musiał wpłynąć ujemnie na rozwój życia towarzyskiego w Kółkach rolniczych i temu też zapewne przypisać należy, że liczba Kółek, w których urządzano przedstawienia amatorskie znacznie się zmniejszyła, mimo to jednak odegrano różne sztuczki w 250 Kółkach rolniczych.

Urządzanie przedstawień nie wchodzi wprawdzie w zakres działania Zarządu głównego, uznając jednak ogromnie dodatni i uszlachetniający wpływ, jaki przedstawienia na ludność wiejską, w szczególności zaś na młodzież wywierają, Zarząd główny popierał usiłowania powołanych do tego instytucyi, udzielał potrzebnych wskazówek, a w wielu wypadkach dostarczał po zniżonych cenach, a nieraz i bezpłatnie doborowych sztuczek dramatycznych.

Spis Kółek rolniczych, w których w r. 1911 odbywały się przedstawienia teatralne, z wykazem odegranych sztuk

(Na podstawie sprawozdań Kółek rolniczych).

Biała.

1. Kozy: Jasełka.
2. Leszczyny: Wóz Drzymały. — Brzytwa swatem. — Janek Biały. — W podziemiach Pawiaku. — Wigilia św. Andrzeja. — Błażek opętany. — Surdut i siermięga.
3. Międzybrodzie: Za sztandarem. — Przyjaciele ludu.

Bóbrka.

4. Staresioło: Sen. — Żyd w beczce.

Bochnia.

5. Grobla: Wóz Drzymały. — Żyd w beczce.
6. Jazy: Flisacy.
7. Okulice: Wóz Drzymały. — Żyd w beczce.
8. Pogwizdów: Bernadetta. — Gorzałka. — Wóz Drzymały.
9. Stanisławice: Hanusia Krożańska. — Z pod trzech zaborów.
10. Stary Wiśnicz: Jasełka.

Borszczów.

11. Głęboczek: Żyd w beczce.
12. Wołkowce: Błażek opętany. — Jasiek sierota. — Jasełka.

Brody.

13. Hucisko brodzkie: Za nic żydowskie swaty. — Kościuszko w Petersburgu. — Za sztandarem. — Jeszcze Polska nie zginęła.
14. Rudabrodzka: (nie podano, jakie sztuki były grane.

Brzesko.

15. Borzęcin górny: Racławice.
16. Borzęcin dolny (nie podano jakie sztuki były grane).
17. Łoniowy: Błażek opętany. — Zrękowiny u Druzgały. — Gorzałka.
18. Łysa góra: Jasełka.
19. Maszkienice: Jasełka.
20. Okocim: Wóz Drzymały. — Przysięga na kosy. — Dwie Marysie. — Flisacy. — Jasełka.
21. Strzelce małe: Swaty. — Chłopi arystokraci.
22. Wola przemykowska: Zrękowiny u Druzgały. — Matka żyje. — Werbel domowy.

Brzeżany.

23. Buszcze: Jasełka. — Żyd w beczce — Gorzałka.
24. Narajów: Łobzowianie. — Gorzałka. — Za sztandarem. — Janek sierota. — Hanusia Krożańska.

Brzozów.

25. Golcowa: Majster i czeladnik. — Monologi.
26. Górki: Jasełka.
27. Harta: (nie podano jakie sztuczki były grane).
28. Humniska: Chrzest w ogniu. — Zrękowiny u Druzgały.
29. Izdebki: Za wolność i Wiarę. — Zmartwychwstanie. — Łobzowianie. — III. akt Bitwy pod Racławicami.
30. Jasienica: Jasiek sierota. — Stryj przyjechał. — Żyd w beczce. — Urlopnik. — Jasełka.
31. Jasionów: Jasełka. — Betlejem polskie. — Kościuszko pod Racławicami. — Kominiarz i młynarz.

Buczacz.

32. Barysz: Na poddaszu. — Błażek opętany. — Wspomnienie z r. 1831. — Jeszcze Polska nie zginęła. — Jasełka. — Chrapanie z rozkazu. — Żyd w beczce.
33. Kowalówka: Łobzowianie. — Jasełka.
34. Petlikowce stare: Hanusia Krożańska. — Adam i Ewa. — Żyd w beczce. — Wóz Drzymały. — Dziesiąty pawilon. — Jasełka.

Chrzanów.

35. Ciężkowice: Jasełka. — Z miłości. — Żyd w beczce.

36. Paczółtowice: Wóz Drzymały. — Błażek opętany. — Chłopi arystokraci. — Wesele powstańca. — Dziesiąty pawilon. — Monologi.

Cieszanów.

37. Folwarki: Urlopnik. — Całus. — Wam się łatwo śmiać. — Jasiek sierota.
38. Huta różaniecka: Kościuszko pod Racławicami. — Matka żyje. — Za sztandarem.
39. Oleszyce stare: Swaty.

Dąbrowa.

40. Demblin: Chłopi arystokraci. — Wesele łobzowskie. — Wóz Drzymały.
41. Laskówka chorążska: Jasełka.
42. Samocice: Wóz Drzymały. — Chłopi arystokraci.

Dobromil.

43. Jureczkowa: Flisacy.
44. Kalwarya pacławska: Jasełka.
45. Wojtkowa: Jasełka.

Gorlice.

46. Glinnik maryampolski: Jasełka.
47. Kryg: Za sztandarem.
48. Siary: Ojcze nasz. — Łobzowianie. — Wóz Drzymały. — Cudowny doktor. — Kumoszki. — Całus. — Błażek opętany. — Żyd w beczce. — Werbel domowy. — Oratoryum Bożego Narodzenia.
49. Sokół: Jasełka.

Gródek.

50. Białogóra: Jasełka. — Łobzowianie. — Sen. — Car jedzie.
51. Mszana: Kościuszko w Petersburgu. — Racławice.
52. Powitno: Jasełka.

Grybów.

53. Bobowa: (nie podano jakie sztuczki były grane).
54. Kamionka wielka: Wóz Drzymały. — Błażek opętany.

Husiatyn.

55. Kopyczyńce: (nie podano jakie sztuczki były grane).

Jarosław.

56. Adamówka: Rycerze Jadwigi.
57. Bystrowice: Wesele powstańca. — Jasełka.
58. Kolonia polska: Hanusia krożańska. — Powrót taty. — Jasełka.
59. Morawsko: Dwernicki. — Cudowny doktor. — Całus.
60. Munina: Dziesiąty pawilon. — Wesele powstańca.
61. Przedmieście górno-leżajskie: Zmartwychwstanie powstańców. — Wieczór płaczu i śmiechu.
62. Rozwienica: Betlejem polskie.

Jasło.

63. Czermna: Błażek opętany.
64. Dembowiec: Zmartwychwstanie.
65. Nienaszów: Cudowne leki.
66. Trzcinica: Przysięga na kosy. — Byle handel szedł.
67. Ujazd: Wesele Grzesia.
68. Warzyce: Jasełka.
69. Zarzecze: Błażek opętany.
70. Żółków: Łobzowianie. — Flisacy. — Karpaccy górale.

Kamionka strumiłowa.

71. Berbeki: Matka żyje. — Przed siedmiu wiekami. — Janek biały.
72. Suszno: Urlopnik. — Chrapanie z rozkazu. — Jasiek sierota. — Fatalna kiełbasa.
73. Witków nowy: Gramatyka. — Moc sokola. — Karpaccy górale.

Kałusz.

74. Dołha wojniłowska: Wóz Drzymały.

Kolbuszowa.

75. Przedbórz: (nie podano, jakie sztuczki były grane).
76. Trzeboś: Gorzałka. — Wóz Drzymały. — Cudowny doktór. — Wesołe kumoszki.

Kołomyja.

77. Turka: Powrót taty. — Dwóch głuchych. — W katordze. — Matka żyje.

Kosów.

78. Moskalówka: Jeszcze Palska nie zginęła.
79. Pistyń: (nie podano jakie sztuczki były grane).

Kraków.

80. Bronowice małe: Jasełka. — Betlejem polskie.
81. Bolechowice: Jasełka.
82. Kościelniki: Niedziela.
83. Modlnica: Nowe betlejemskie jasełka. — Kościuszko pod Racławicami.
84. Mydlniki: Wóz Drzymały. — Kościuszko pod Racławicami.
85. Zielonki: Wóz Drzymały. — Kościuszko pod Racławicami. — Swaty.

Krosno.

86. Białobrzegi: Błażek opętany. — Consilium facultatis.
87. Cergowa: Jasełka.
88. Głowienka: Jasełka.

89. Iwonicz: Noc w Belwederze.
90. Kobylany: Jasełka. — Zrękowiny u Druzgały.
91. Kombornia: Jasełka.
92. Podniebyle: Błażek opętany.
93. Potok: Kościuszko w Petersburgu i inne.
94. Suchodół: Łobzowianie. — Dom waryatów. — Wóz Drzymały. — Jasełka.
95. Turaszówka: Chłopi arystokraci. — Wigilia św. Andrzeja. — Bursztyny Kasi.

Limanowa.

96. Laskowa: Jasełka.

Lisko.

97. Czaszyn: Polska w kajdanach.

Lwów.

98. Biłka szlachecka: Noc w Belwederze. — Dziesiąty pawilon. — Jasiek sierota.
99. Czyszki: Rycerze Jadwigi.
100. Jaryczów stary: Bursztyny Kasi. — Ostań z nami.
101. Kamienopol: Jasełka.
102. Kozielniki: Racławice. — Jasełka. — Bursztyny Kasi.
103. Krotoszyn: Męczeństwo św. Doroty. — Matka żyje.
104. Sichów: Grzmią pod Stoczkiem armaty. — Jasełka.
105. Siemianówka: Przysięga na kosy.
106. Zagórz: Dworek pod lasem. — Żyd w beczce. — Wam się łatwo śmiać. — Kościuszko pod Racławicami, obraz III. i IV. — Gorzałka. — Cudowny doktór.
107. Zarudce: Jasełka.
108. Zaszków: Wóz Drzymały.
109. Zboiska: Kościuszko. — Chrzest w ogniu. — Intermedya.

Łańcut.

110. Albigowa: (nie podano jakie szuczki były grane).
111. Handzlówka: Jasełka. — Młynarz i kominiarz. — Majówka. — Dożynki. — Murarz. — Dziesiąty pawilon.
112. Korniaktów: Hanusia krożańska. — Błażek opętany.
113. Rakszawa II.: (nie podano jakie sztuczki były grane).
114. Rogóżno: Legiony.
115. Sonina: Jasełka.
116. Strażów: Swaty. — Intermedya ucieszna.

Mościska.

117. Balice: Łobzowianie.
118. Lipniki: Jasełka.
119. Pnikut: Kumoszki. — Z pod trzech zaborów. — Łobzowianie.
120. Radochońce: Jasełka.
121. Stojańce: Chrzest w ogniu. — Chłopi arystokraci.
122. Sułkowszczyzna: Zrękowiny u Druzgały. — Wam się łatwo śmiać.
123. Tamanowice: Jasełka.

Myślenice.

124. Krzywaczka: Matka żyje. — Jasełka.
125. Sułkowice: Chłopi arystokraci.

Nadwórna.

126. Bednarówka: Noc w Belwederze.

Nisko.

127. Cholewiana góra: Intermedya ucieszne.

Nowy Sącz.

128. Czarny potok: Jasełka.
129. Piwniczna: Jasełka.
130. Podegrodzie: Noc świętojańska.
131. Rożkowice: Ojczyzna.
132. Siedlce: (nie podano, jakie sztuczki były grane).
133. Tęgoborze: Jasełka.
134. Wielogłowy: Jasełka. — Hanusia krożańska.

Nowy Targ.

135. Szaflary: Jasełka. — Wóz Drzymały. — Zrękowiny u Druzgały. — Żyd w beczce.
136. Szczawnica: Wóz Drzymały. — Błażek opętany.

Oświęcim.

137. Brzeszcze: (nie podano, jakie szuki były grane).
138. Jawiszowice: Kulturniak.
139. Przybradz: Jasełka.
140. Stare stawy: Matka żyje. — Powrót Janka. — Burmistrz z wielkich Kozłowiec
141. Włosienica: Jasełka. — Hanusia krożańska.

Pilzno.

142. Jodłowa: (nie podano' jakie sztuki były grane).
143. Siedliska: Dziesiąty pawilon. — Za sztandarem. — Żyd w beczce. — Dwóch głuchych.

Podhajce.

144. Dryszczów: (nie podano, jakie sztuki były grane).
145. Nowosiółka: Gorzałka. — Dziesiąty pawilon. — Ulicznik warszawski. — Cudowny doktór.
146. Zawałów: Kajcio. — Żyd w beczce. — W starym piecu dyabeł pali. — Żywy nieboszczyk. — Stary mundur. — Chłopi arystokraci. — Intermedya ucieszne.
147. Złotniki: Flisacy. — Błażek opętany.

Przemyśl.

148. Babice: Jasełka. — W obronie ojczyzny i wiary. — Żyd w beczce. — Bartosz z pod Krakowa. — Akademik, czyli ofiara za ojczyznę. — W katordze.
149. Bachórzec: Jasełka. — Flisacy. — Błażek opętany. — Bernadetta.
150. Drohobyczka: Wóz Drzymały. — Chłopi arystokraci.
151. Grochowce: Ojcowizna. — Bursztyny Kasi.
152. Krasiczyn: Łobzowianie. — Jasełka.
153. Kuńkowce: Bernadetta. — Bartek w sieni piekielnej.
154. Maćkowice: Jasełka.
155. Medyka: Ojcze nasz. — Jak Kuba oduczył Kasię lenistwa. — Żyd w beczce. — (Grano więcej sztuk, ale nie podano tytułów).
156. Nienadowa: (nie podano, jakie sztuki były grane.
157. Prałkowce: Cudowny doktór. — Jasełka.
158. Żurawica: Jasełka. — Kominiarz i młynarz. — Adam i Ewa. — Błażek opętany. — Stach sierota. — Bursztyny Kasi. — Dworek pod lasem. — Kostusia i placek. — Za sztandarem.

Przemyślany.

159. Kimirz: Jasełka.
160. Pełtew: (nie podano, jakie sztuki były grane).
161. Stanimirz: Jasełka. —. Prauda wse horoju (ruskie). — Seme ne krady (rusk.).
162. Wyżniany: Jasełka.
163. Zeniów: Jasełka.

Przeworsk.

164. Hucisko jaworznickie: Jasełka. — Matka żyje.
165. Markowa: Cudowne leki. — Cudowny doktór. — Zrękowiny u Druzgały — Chłopi arystokraci. — Dziesiąty pawilon. — Wieśniacy.
166. Manasterz: Urlopnik. — Powrót taty.
167. Mikulice: Wóz Drzymały.
168. Nowosielce: Jasełka.
169. Siedleczka: Za sztandarem. — Matka żyje. — Wóz Drzymały. — Wór pieniędzy. — Powstanie listopadowe.

Rohatyn.

170. Firlejów: Jasełka. — Urlopnik.
171. Łukowiec: Jasełka. — Gorzałka. — Żyd w beczce. — Błażek opętany.
172. Żurów: Błażek opętany. — Za sztandarem. — Matka żyje. — Wesele powstańca.

Ropczyce.

173. Wielopole skrzyńskie: Kominiarz i młynarz.
174. Zawada: Przyjaciele ludu.

Rudki

174. Bieńkowa Wisznia: (nie podano, jakie sztuki były grane).
175. Nowosiółki gościnne: (nie podano, jakie sztuki były grane).

Rzeszów.

176. Babica: Chłopi arystokraci. — Żyd w beczce.
177. Błażowa górna: Jasełka. — Karpaccy górale. — Kościuszko w Petersburgu. — Noc w Belwederze.
178. Boguchwała: Jasełka. — Emigracya chłopska. — Kominiarz i młynarz.
179. Budziwój: (nie podano, jakie sztuki były grane).
180. Chmielnik: Rycerze Jadwigi. — Chłopi arystokraci. — Żyd w beczce.
181. Lubenia. Łobzowianie. — Gorzałka.
182. Łąka. Byle handel szedł. — Intermedya.
183. Malawa: Jasiek sierota. — Matka żyje.
184. Mrowla: Wóz Drzymały. — Łobzowianie. Chłopi arystokraci. — Bursztyny Kasi. — Matka żyje.
185. Niechobrz: Wóz Drzymały. — Wesele krakowskie. — Błażek opętany. — Chłopi arystokraci.
186. Rudna wielka: Jasełka. — Dziesiąty pawilon. — Wesele powstańca. — Zrękowiny u Druzgały. — Polska.
187. Terliczka: Wóz Drzymały. — Zaczarowany stolik.
188. Trzebownisko: Flisacy.
189. Zaczernie: Zatruta kiełbasa. — Kominiarczyk. — Jasełka.

Sambor.

190. Sambor-dolina: (nie podano, jakie sztuki były grane).

Sanok.

191. Bażanówka: Wesele powstańca. — Chrzest w ogniu. — Chłopi arystokraci. — Jasełka. — Bernadetta.
192. Posada dolna: Wóz Drzymały. — Cudowne leki. — Kumoszki. — Cudowny doktór.
193. Posada sanocka: Bartosz z pod Krakowa. — Dziesiąty pawilon. — Jasełka. — Przybłęda.
194. Strachocina: Dziesiąty pawilon. — Hanusia krożańska. — Intermedya. — Kumoszki. — Wam się łatwo śmiać. — Cudowne leki.
195. Zagórz: Dola Ojczyzny.

Skałat.

196. Dorofijówka: Dziesiąty pawilon. — Jasełka.
197. Sorocko: Jasełka.

Śniatyn.

198. Załucze: Żyd w beczce. — Powrót taty

Stanisławów.

199. Delejów: Za sztandarem. — Jasełka.

Stary Sambor.

200. Towarnia: Noc w Belwederze.
201. Wołcza dolna: (nie podano, jakie sztuki były grane).

Stryj.

202. Daszawa: (nie podano, jakie sztuki były grane).

Strzyżów.

203. Grodzisko: Hanusia krożańska. — Żyd w beczce.
204. Gwoźnica górna: Chłopi arystokraci.
205. Kozłówek: Ojcowizna.
206. Niewodna: Jasełka.
207. Wiśniowa nad Wisł.: Dziesiąty pawilon.
208. Wojaszówka: Ojcowizna.
209. Wysoka: Za sztandarem. — Wam się łatwo śmiać.

Tarnobrzeg.

210. Chwałowice: Powrót taty. — Wesele na Prądniku.
211. Radomyśl: (nie podano, jakie sztuki były grane).
212. Suchorzów: Jasełka.
213. Turbia: Jasełka.
214. Wrzawy: Wesele na Prądniku.

Tarnopol.

215. Baworów: Wesele powstańca.
216. Janówka: (nie podano, jakie sztuki były grane).

Tarnów.

217. Siemiechów: Chłopi arystokraci.
218. Zaczarnie: Jasełka. — Hanusia krożańska. — Żyd w beczce.

Tłumacz.

219. Niżniów: Zmartwychwstanie. — Kościuszko pod Racławicami.
220. Uhorniki: (nie podano, jakie sztuki były grane).

Trembowla.

221. Kobyłowłoki: Dramat jednej nocy.— Wóz Drzymały. — Wesele powstańca.
222. Trembowla: Jasełka.

Wadowice.

223. Barwałd średni: (nie podano, jakie sztuki były grane).
224. Chocznia: Bitwa Racławicka III. akt.
225. Frydrychowice: Jasełka.
226. Łękawica: Chłopi arystokraci. — Łobzowianie.
227. Stanisław dolny: Bitwa pod Grunwaldem.
228. Stronie: (nie podano, jakie sztuki były grane).
229. Zakrzów: (nie podano, jakie sztuki były grane).

Wieliczka.

230. Czarnochowice: Przysięga na kosy.
231. Mogilany: Polska w kajdanach. — Jasełka.
232. Radziszów: Bartosz Głowacki. — Chłopi arystokraci.

Zbaraż.

233. Berezowica mała: Jasełka. Kościuszko pod Racławicami.
234. Czahary: Łobzowianie. — Za sztandarem. — Matka żyje. — Nie ma to jak handel wódką.
235. Jacowce: Kusiciele ludu. — Jasełka.
236. Kretowce. Pijak. — Jasełka.
237. Marcinówka: Łobzowianie.
238. Stryjówka: Król Kazimierz. — Jasełka. — Na muzyce.

Zborów.

239. Pomorzany: Łobzowianie. — Karpaccy górale. — Zmartwychwstanie. — Św. Mikołaj.

Złoczów.

240. Białykamień: (nie podano, jakie sztuki były grane).
241. Skwarzawa: Jasełka. — Gorzałka. — Jeszcze Polska nie zginęła.
242. Usznia: Żyd w beczce. — Łobzowianie. — Flisacy. — Jasełka.
243. Wicyń: Sen. — Werbel domowy. — Żyd w beczce. — Jasełka.

Żółkiew.

244. Strzemień: Urlopnik.

Żydaczów.

245. Ruda: (nie podano, jakie sztuki były grane).

Żywiec.

246. Gilowice: Flisacy. — Bernadetta. — Jasełka.
247. Pewel mała: Jasełka. — Łobzowskie wesele. — Flisacy.
248. Radziechowy: Matka żyje. — Werbel domowy.
249. Rajcza: Jasełka.
250. Świnna: Łobzowianie. — Błażek opętany. — Flisacy.

E) Sprawy gospodyń wiejskich.

I. Sprawozdanie z kursów gospodyń wiejskich za rok 1911.

Od lat trzech urządza Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych kursa dla gospodyń wiejskich a liczba ich z każdym rokiem wzrasta.

Zadaniem kursów jest wykształcić włościanki na inteligentne gospodynie przez podanie im w przystępny i praktyczny sposób ogółu potrzebnych w gospodarstwie wiejskiem wiadomości. Nauka na kursie ma na celu wykorzenienie błędów dotąd ze szkodą dla gospodarstwa popełnianych i wprowadzenie poprawnych sposobów w wykonywaniu czynności zw ązanych z prowadzeniem domowego gospodarstwa wiejskiego.

Plan naukowy na kursach, obejmuje pouczenia w trzech głównych kierunkach, normalnych prac kobiet wiejskich.

A) Nauka praktyczna dla uczenic w Oddziale I-ym obejmuje:

1. Gotowanie potraw prostych, zdrowych a tanich ze środków spożywczych, jakie ma kuchnia włościańska, względnie mieć może.
2. Pieczenie chleba razowego i pytlowego, tudzież ciast świątecznych.
3. Obchodzenie się z nabiałem sposobem zwykłym.
4. Zaopatrzenie spiżarni.
5. Porządki w kuchni, spiżarni i piwnicy.
6. Rachunki spiżarniane i kuchenne.

Nauka teoretyczna Oddziału I-szego, obejmuje:

1. Hygienę pożywienia.
2. Przysposobienie i przygotowanie różnych artykułów spożywczych na czas dłuższy.
3. Przepisy kuchenne.
4. Mleczarstwo.
5. Rachunki i korespondencye potrzebne gospodyniom wiejskim.

B) Nauka praktyczna dla uczenic w Oddziale II-gim obejmuje:

1. Pranie bielizny białej i kolorowej.
2. Prasowanie bielizny gładkiej, sztywnej i kolorowej.
3. Pranie i prasowanie sukien wełnianych.
4. Wywabianie plam.
5. Porządki i rachunki z bielizną.
6. Porządki w domu i na obejściu.

Nauka teoretyczna Oddziału II-giego obejmuje:

1. Hygienę ubrania.
2. Porządki członków rodziny w odniesieniu do własnej osoby, porządki w domu i na obejściu.
3. Warunki prania, suszenia, składania, maglowania, prasowania bielizny i sukien wełnianych.

C) Nauka praktyczna i teoretyczna dla uczenic w Oddziale III-cim obejmuje:

1. Porządki w sypialni i w utrzymaniu ubrania z przestrzeganiem przepisów hygienicznych.
2. Szycie bielizny kobiecej, męskiej i dziecinnej, tudzież sukien kobiecych i dziecinnych.
3. Cerowanie i łatanie bielizny i sukien.
4. Krój w szczególności koszuli kobiecej, męskiej i dziecinnej, stanika obcisłego, kaftanika wolnego, bluzki, spodnicy, kamizelki męskiej, ubrania dla chłopców, sukienek dla dziewcząt, wyprawki dla niemowląt.
5. Porządki w utrzymaniu odzieży.
6. Zapiski odnoszące się do szycia i kroju z szczególniejszem uwzględnieniem przy kroju obliczeń i wygotowania form.

Przy nauce wyklucza się wszelkie pouczenia, dotyczące produkcyi przedmiotów zbytku a uwzględnia tylko te, które podnoszą sprawność w zaspokajaniu zwykłych, codziennych potrzeb włościanki.

Obok tych trzech podstawowych głównych działów w zakresie wiadomości potrzebnych gospodyniom wiejskim objęte są w pouczeniach i następujące:

D) Hodowla bydła, nierogacizny, rachunki gospodarskie.

a) H o d o w l a: Najważniejsze zasady wychowu, utrzymania i żywienia bydła i nierogaci-

zny, z szczególnem uwzględnieniem hodowli krów.

b) Rolnictwo: O sposobach uzyskania jak największej ilości karmy dla bydła.

c) Rachunki gospodarskie.

E) Chów drobiu.

F) Warzywnictwo.

G) Hygiena zdrowia w rodzinie i pomoc w nagłych wypadkach.

H) Hygiena inwentarza żywego i pomoc w nagłych wypadkach.

I) O obowiązkach względem Boga, społeczeństwa i rodziny.

J) Śpiew.

Z wszystkich przedmiotów, któ.e uczenice w czasie kursu własnemi rękami wykonały, tworzy się wystawę podczas zakończenia kursu, celem uwidoczniania postępów uczestniczek kursu.

Ponadto zaznajamia się jeszcze uczenice z organizacyą i działalnością Oddziałów kobiecych Kółek rolniczych a w szczególności z organizacyą i działalnością Oddziałów kobiecych Kółek rolniczych w myśl regulaminu i instrustrukcyi wydanych przez Zarząd główny. W wyniku tego powstają po każdym kursie Oddziały kobiece przy Kółkach rolniczych a to z inicyatywy uczestniczek kursu.

Uczenice, których ilość na kurs oznacza regulamin normalnie na 36 a wyjątkowo dopuszcza do liczby 42, nie otrzymują żadnych świadectw po ukończeniu nauki a to w tym celu, by nauki na kursie nie dawały tytułu do prowadzenia zawodowego zarobkowania.

Nauka na wszystkich kursach prowadzona była podług planu wyżej podanego. P.anu tego ściśle przestrzegano, uwzględniano jednak w programie danego kursu indywidualne właściwości miejscowości względnie okolicy, dla której kurs urządzano. Do korzystania z kursów dopuszczano przedewszystkiem samodzielne gospodynie wiejskie obok nich dorosłe dziewczęta, wyręczające już matki w gospodarstwie.

Liczba kursów w r. 1911 znacznie wzrosła a to dzięki temu, że Zarząd główny na koszta kursów przeznaczyć mógł pewną część subwencyi z funduszów traktatowych. Siły naukowe do kursów uzupełnił pomocą S. S. Służebniczek.

W roku 1911 odbyły się kursa w następującym porządku:

W Krasiczynie	powiatu	przemyskiego
„ Starej wsi	„	brzozowskiego
„ Delejowie	„	stanisławowskiego
„ Odrzykoniu	„	krośnieńskiego
„ Mikulicach	„	przeworskiego
„ Starej wsi	„	brzozowskiego.

W Odrzykoniu i Delejowie sprawdzone zostały wszystkie odpowiednie przygotowania przez wiceprezesa Towarzystwa dr. Bronisława Dulębę, w Starej wsi przez miejscowe czynniki a w Krasiczynie, Mikulicach i Delejowie przez kierowniczkę kursów p. Zofię Wójcikównę.

Przy przyjmowaniu na kursa Zarząd główny dawał pierwszeństwo samoistnym gospodyniom wiejskim, o ile zgłosiły się na kursa.

Nauka na kursach w dnie powszednie trwała od godziny 6-tej do 8-mej wieczorem, w święta zaś o ile potrzeba tego wymagała. Po nadto uczenice pracowały nieraz z własnej ochoty, po obowiązujących godzinach dla wykończania robót rozpoczętych z zakresu sz/cia.

I. Pierwszy kurs 1911 roku odbył się w Krasiczynie w czasie od 9. stycznia do 30. marca. Myśl urządzenia tego kursu podjął książe Władysław Sapieha, jako prezes Zarządu powiatowego Kółek rolniczych w Przemyślu.

Myśl ta ustaloną została na posiedzeniu Zarządu powiatowego w dniu 24. listopada 1910 r. przy udziale wice-prezesa Towarzystwa dr. Bronisława Dulęby. Nadmienić wypada, że w powiecie przemyskim były do wyboru 3 miejscowości na urządzenie kursu: Krasiczyn, Żurawica i Medyka. Wybrano Krasiczyn ze względu na lokalności, które lepiej odpowiadały celowi w Krasiczynie, niż w Medyce i Żurawicy.

Budynki mianowicie dla kursu odstąpione zostały przez księcia Władysława Sapiehę. Odrestaurowane i urządzone odpowiednio nadawały się znakomicie do kursu połączonego z internatem dla zamiejscowych uczenic.

Na kurs zapisało się następujących 40 uczenic w wieku od 16—22 lat:

1. Bobowska Marya	z Łętowni
2. Gefer Apolonia	„
3. Gaweł Anna	„
4. Repich Julia	„
5. Sidor Katarzyna	„
6. Bator Walerya	z Ostrowa
7. Boratyn Anna	„
8. Kisiel Jadwiga	„
9. Kowa Marya	„
10. Frończak Zuzanna	z Sielnicy
11. Martowicz Salomea	„
12. Gradowska Anna	z Wysiatycz
13. Gwiazdowicz Paulina	z Krasiczyna
14. Molenda Agnieszka	„
15. Molenda Helena	„
16. Ryczan Paulina	„
17. Sienko Marya	„
18. Molenda Zofia	„
19. Jarosz Aniela	z Ujkowic
20. Pasternak Julia	„
21. Stanisławska Antonina	„
22. Korabiowska Wiktorya	z Bachórca
23. Kwasiżur Rozalia	„
24. Wiśniowska Rozalia	„
25. Kołacz Jadwiga	z Babic
26. Ząbecka Rozalia	„

27. Matusiewicz Antonina z Żurawicy
28. Partykówna Marya „
29. Mykita Rozalia z Medyki
30. Mazur Weronika z Jaksmanicy
31. Oleszycka Zofia z Tarnawiec
32. Pasternak Franciszka „
33. Ryglowska Franciszka „
34. Stawarz Anna „
35. Pawłowska Marya z Reczpola
36. Radochońska Marya z Bolestreszyc
37. Żygała Antonina „
38. Szybiak Tekla z Drohobyczki
39. Szybiak Antonina „
40. Żurawska Stanisława „

Otwarcie kursu nastąpiło w dniu 9. stycznia przy udziale licznie zebranych Reprezentantów władz, instytucyi, oraz osób należących do rodziny uczestniczek.

Kierowniczką kursu była p. Zofia Wójcikówna prowadząca zarazem oddział I-szy, nauczycielkami współpracującemi były Izabella Nejtekówna prowadząca Oddział II-gi i Aniela Mularzówna prowadząca Oddział III-ci.

Ponadto nauczali na kursie z ramienia Zarządu głównego p. Jan Masior inspektor rolniczy o hodowli bydła i nierogacizny i p. Stanisław Wierzbicki instruktor sadowniczy o sadownictwie i warzywnictwie w zastosowaniu do ogródka przy chacie włościańskiej.

P. Nejtekówna udzielała uczenicom potrzebnych wiadomości o obchodzeniu się z drobiem.

Lekarz miasta Przemyśla dr. Franciszek Trybulec zaznajomił uczenice z warunkami hygieny, tudzież z praktyczną pomocą w nagłych wypadkach choroby.

Starszy lekarz weterynaryjny dr. Ferdynand Fried pouczał uczenice, jak mają się obchodzić w nagłych wypadkach zachorowania bydła.

Naczelnik straży pożarnej z Przemyśla p. Henryk Olszewski udzielał wiadomości o przepisach policyi ogniowej.

Ksiądz Józef Rogulski proboszcz miejscowy pouczał o obowiązkach względem Boga a ksiądz dr. kanonik Kochowski z Przemyśla o obowiązkach względem społeczeństwa i rodziny.

P. Michał Ukleja, lustrator powiatowy Kółek rolniczych wykładał o udziale kobiet w Kółkach rolniczych.

Śpiewu udzielała p. Izabella Nejtekówna.

W czasie trwania kursu wizytowali tenże kurs prezes Towarzystwa p. Artur Cielecki i wiceprezes dr. Bronisław Dulęba. Z wielkim poświęceniem opiekowali się stale kursem księstwo Władysławowie Sapiehowie i ks. kanonik Władysław Sarna, wiceprezes przemyskiego Zarządu powiatowego.

Zakończenie kursu nastąpiło dnia 30. marca.

Egzaminowano uczenice wobec bardzo licznie zebranych reprezentacyi władz i instytucyi jako też rodziców uczenic, gospodyń i gospodarzy tak miejscowych jako też i zamiejscowych. Uzupełnieniem egzaminu była wystawa urządzona przez uczenice. Podejmowanie gości przez uczenice kursu, przyrządzonemi przez nie potrawami, zakończyło tę uroczystość.

Koszta kursu w Krasiczynie, trwającego 81 dni, przedstawiają się następująco:

Odrestaurowanie i urządzenie domów, przywóz rzeczy, portorya, furmanki dla prelegentów, wypożyczenie łóżek i maszyn do szycia, fotografie	920	K	15 h.
Dokupiony inwentarz	128	„	27 „
Opał	374	„	— „
Światło	33	„	66 „
Przybory naukowe	28	„	87 „
Zaopatrrzenie kuchni	1911	„	60 „
Potrzeby pralni	53	„	22 „
Potrzeby szwalni	11	„	16 „
Koszta podróży nauczycielek	133	„	— „
Remuneracya nauczycielek	720	„	— „
razem	4313	K	93 h.

Ponieważ z opłat uczenic wpłynęło 620 K, a opał (6 sągów) ofiarowany bezpłatnie przez ks. Wł. Sapiehę reprezentował 180 K, przeto Zarząd główny pokrył z własnych funduszów resztę kosztów kursu w kwocie 3513·93 K.

II. Drugi z rzędu kurs odbył się staraniem brzozowskiego Zarządu powiatowego Kółek rolniczych, przy pomocy niezmordowanego w pracy asocyacyjnej ks. Apoloniusza Kraupy, rektora OO. Jezuitów w Starej wsi, przy wydatnym zasiłku Wysokiego Wydziału krajowego, brzozowskiego Wydziału Rady powiatowej, w końcu przy czynnym udziale SS. Służebniczek i poparciu Zarządu głównego Tow. Kółek rolniczych. Urządzono go w Starej wsi a trwał on prawie 3 miesiące t. j. od 14. stycznia do 8. kwietnia 1911.

Zgromadzenie SS. Służebniczek N. P. M. odstąpiło dla celów kursu budynki, które jak to na miejscu stwierdzono, odpowiadały zupełnie potrzebom kursu.

Na kurs zgłosiło się 36 uczenic:

1. Cwynar Stanisława z Jasienicy
2. Cwynar Walerya „
3. Kielar Stanisława „
4. Trześniowska Florentyna z Grabowicy
5. Koryto Józefa „
6. Badzińska Józefa „
7. Dmitrak Bronisława „
8. Mularska Stefania z Dydni
9. Guzik Marya z Harty
10. Rachwał Eleonora z Humnisk
11. Kędra Marya „
12. Adamska Józefa z Niebocka
13. Nowak Józefa „
14. Jarema Katarzyna z Hłudna
15. Baran Katarzyna „
16. Bieda Aniela z Bliznego
17. Cwynar Zofia ze Starej wsi
18. Leń Rozalia „
19. Piecuch Zofia „
20. Wałęcka Marya „
21. Dydek Anna „

22. Żmuda Anna ze Starej wsi.
23. Szubas Aniela „
24. Kucharska Aniela „
25. Dubiel Katarzyna z Dębiny
26. Til Rozalia z Izdebek
27. Gląb Helena z Trześniowa
28. Hędrzak Łucya z Bukowa
29. Kobylak Adela ze Wzdowa
30. Kobylak Wiktorya „
31. Knurek Bronisława „
32. Rogowska Wiktorya „
33. Władyka Bronisława „
34. Ziemiańska Katarzyna „
35. Załucka Marya „
36. Tesznar Anna ze Zmiennicy.

Na kursie udzielało nauki następujące grono nauczycielskie: Siostra Franciszka Wojasówna, kierowniczka kursu, Siostra Loreta Lachowiczówna, Siostra Ida Węglarzówna, Siostra Antonina Wanielista.

Ponadto nauczali na kursie z ramienia Zarządu głównego p. Leon Błociszewski, insp. rolniczy o hodowli bydła i nierogacizny, oraz o rachunkowości gospodarczej.

P. Józef Lorenz, inspektor szkolny, pouczał o warzywnictwie i sadownictwie. Hygienę w rodzinie wykładał p. dr. Henryk Lic. — Pan Edmud Zbudowski, weterynarz, pouczał o hygienie zwierząt i pomocy w nagłych wypadkach, pan Adam Froń, sekretarz Z. p. K. r. wykładał o organizacyi kobiet w Kółkach rolniczych, Siostra Franciszka Wojasówna o hodowli drobiu.

Ks. Apoloniusz Kraupa i ks. Dumana pouczali o obowiązkach względem Boga, społeczeństwa i rodziny.

Podczas trwania kursu opiekowali się tymże ks. Apoloniusz Kraupa i dr. Stanisław Biały, prezes Zarządu powiatowego.

Zakończenie nastąpiło dnia 8. kwietnia 1911 r. przy obecności reprezentantów władz, przy udziale wiceprezesa Rady powiatowej księdza Jana Samockiego a pod przewodnictwem wiceprezesa Zarządu głównego dr. Bronisława Dulęby.

Egzaminowano uczenice z wszystkich przedmiotów udzielanych podczas trwania kursu. Oglądać można było wystawę złożoną z robót wykonanych w trzech oddziałach. Po oglądnięciu wystawy i posiłku, który uczenice kursu przyrządziły, czekała gości miła niespodzianka. Do pięknie przystrojonej sali zaproszono gości, gdzie uczestniczki kursu przedstawiły bardzo udatny okolicznościowy dyalog przeplatany śpiewami.

Preliminarz przychodów i rozchodów kursu gospodyń wiejskich w Starej wsi 83 dni trwającego jest następujący:

Koszta kursu w Starej wsi wynosiły:

1) Siły nauczycielskie i utrzymamanie uczenic	1850 K — h
2) Urządzenie lokalu i inwentarz kursowy	954 „ 39 „
razem	2804 K 39 h.

Koszta te pokryto:

Subwencyą Wydziału krajowego	1500 K — „
Subwencyą Wydziału powiat. w Brzozowie	200 „ — „
Zarz. pow. K. r. w Brzozowie	300 „ — „
Opłatami uczenic	180 „ — „
Dopłatą Zarządu głównego Tow. Kółek rolniczych	624 „ 39 „
razem	2804 K 39 h.

III. Trzeci kurs odbył się w Delejowie powiatu stanisławowskiego w czasie od 9. października do 20. grudnia.

Inicyatywę do urządzenia kursu dał stanisławowski Zarząd powiatowy Kółek rolniczych, przyczynili się zaś do urzeczywistnienia udzieleniem pomocy wiceprezes Zarządu głównego pan Maryan Jaroszyński i p. Tadeusz Burzyński, oraz p. Rafał Cywiński, który odstąpił na cele kursu odpowiedne lokale.

Przed rozpoczęciem kursu wiceprezes Zarządu głównego dr. Bronisław Dulęba, przy udziale pp. Rafała Cywińskiego, ks. Konieczki, proboszcza miejscowego i Mateusza Kowalskiego instruktora pow. Kółek rolniczych, ustalił warunki, pod którymi w myśl obowiązującego regulaminu, kurs miałby być przeprowadzony.

Otwarcie kursu nastąpiło w dniu 9. października.

Na kurs zapisało się 33 uczenic z powiatu stanisławowskiego i sąsiednich powiatów a mianowicie:

1. Bojeczko Petronela z Martynowa now.
2. Drygejłówna Ludwika „ „
3. Leszczyńska Tekla „ „
4. Byszkiewiczówna Rozalia z Uścia ziel.
5. Kunicka Helena „ „
6. Czipka Katarzyna z Kończek now.
7. Szczygłówna Ksenia „ „
8. Wasylkiewiczówna Tekla „ „
9. Gwoćdziecka Stanisława z Horożanki
10. Heiniszówna Karolina z Łan
11. Hołyńska Lubina z Przerośla
12. Jastrzębska Józefa z Meduchy
13. Łucka Julia „
14. Kujawska Stanisława z Byszowa
15. Koryzmówna Anna z Delejowa
16. Kasicówna Marya z Bohorodczan
17. Łuźny Marya z Krymidowa
18. Łuźny Jadwiga „
19. Małek Marya z Tomaszowic
20. Maciejowska Anna z Chorostkowa
21. Niemcówna Domicela z Chołoskowa
22. Niemcówna Bronisława „
23. Orzechówna Marya „
24. Petrycka Anna z Jezupola
25. Stelnicka Marya „
26. Stelmachówna Stefania z Bednarówki
27. Stelmachówna Bronisława „
28. Woźniakówna Petronela „
29. Skoczylas Julia z Winogrodu
30. Świętoniowska Franciszka z Św. Józefa

31. Trzcińska Michalina z Wołosowa
32. Woś Marya „
33. Zawadzka Wiktorya z Fitkowa.

Kierowniczką kursu była p. Zofia Wójcikówna, która prowadziła Oddział I-szy nauki, nauczycielkami p. Izabella Nejtekówna, która prowadziła Oddział II-gi i p. Aniela Mularzówna, która prowadziła Oddział III-ci.

Ponadto nauczali na kursie insp. rolniczy p. Leon Błociszewski o hodowli bydła i nierogacizny; dr. Karol Poliwka o hygienie w rodzinie i pomocy w nagłych wypadkach; p. Oskar Hofmokl o leczeniu zwierząt i hygienie tychże; ks. Jan Konieczko, proboszcz miejscowy o obowiązkach względem Boga; p. Adela Maczorowa o obowiązkach względem społeczeństwa i rodziny; p. Zofia Wójcikówna o warzywnictwie; p. Izabella Nejtekówna o hodowli drobiu; p. Mateusz Kowalski, instruktor powiatowy Kółek rolniczych o udziale kobiet w Kółkach rolniczych; p. Izabella Nejtekówna uczyła śpiewu.

Wizytacyę kursu przeprowadzał dr. Bronisław Dulęba, wiceprezes Zarządu głównego, stwierdzając przytem normalny przebieg nauki.

Zakończenie kursu nastąpiło dnia 20. grudnia pod przewodnictwem wiceprezesa Zarządu głównego p. Maryana Jaroszyńskiego, reprezentantów władz, instytucyi, rodziców i krewnych uczestniczek kursu jak również licznego zastępu gospodarzy i gospodyń miejscowych.

Koszta poniesione na kurs w Delejowie, trwający 73 dni, przedstawiają się następująco:

1) Urządzenie lokalu odpowiednio dla potrzeb kursu	370 K	98	h.
2) Dokupiony inwentarz i przybory naukowe	80 „	04	„
3) Opał	358 „	—	„
4) Światło	44 „	08	„
5) Wydatki na kuchnię	1693 „	43	„
6) Potrzeby pralni	59 „	08	„
7) Potrzeby szwalni	11 „	16	„
8) Portorya i różne drobne wydatki	180 „	94	„
9) Koszta podróży pp. prelegentów	192 „	90	„
10) Koszta podróży nauczycielek	192 „	72	„
11) Renumeracye nauczycielek	640 „	—	„
razem	3823 K	33	h.

Wydatki te pokryto:

Zasiłkiem p. Maryana Jaroszyńskiego	300 K	—	h.
Zasiłkiem p. Tadeusza Burzyńskiego	200 „	—	„
Subwencyą Rady powiatowej stanisławowskiej	100 „	—	„
Subwencyą Zarządu pow. Kółek rolniczych	167 „	88	„
Opłatami uczenic	705 „	98	„
Dopłatą Zarządu głównego Tow. Kółek roln.	2349 „	47	„
razem	3823 K	33	h.

Ponadto, jak już wspomnieliśmy, korzystał kurs z lokalności udzielonych przez WP. Rafała Cywińskiego.

IV. Czwarty kurs odbył się w Odrzykoniu powiatu krośnieńskiego w czasie, od 10. paździdziernika do 21. grudnia.

Urządzenie kursu poprzedziły czynności wstępne organizacyjne przy udziale wicepresesa Zarządu głównego p. dr. Bronisława Dulęby, prezesa i sekretarza Zarządu powiatowego pp.: Tadeusza Smiglewskiego i Maryana Bohaczka, ks. Ernesta Świątka, p. Amelii Starowiejskiej, przewodniczącej kongregacyi pań ziemi sanockiej i wielu innych osób.

W czasie tych prac przygotowawczych, odbyło się zgromadzenie przeszło 100 gospodyń wiejskich, które z radością przyjęły wiadomość o urządzeniu kursu, czego dowodem było to, że po ukończeniu kursu zawiązały Oddział kobiet Kółka rolniczego

Na kurs uczęszczało 36 samoistnych gospodyń w wieku od lat 20—45 ciu wyłącznie z Odrzykonia.

Następujące uczenice brały udział w kursie:

1. Bącza Anna
2. Cebula Marya
3. Cebula Katarzyna
4. Dudek Anna
5. Feruś Zofia
6. Foryś Anna
7. Folta Cecylia
8. Folta Apolonia
9. Grzybeła Marya
10. Krochmal Marya
11. Gromek Katarzyna
12. Harązga Tekla
13. Jarek Karolina
14. Jarek Zofia
15. Kresowska Tekla
16. Lach Agnieszka
17. Nawrocka Marya
18. Nawrocka Tekela
19. Nawrocka Cecylia
20 Urbanek Apolonia
21. Danekówna Anna
22. Grochmal Cecylia
23. Urbanek Teodora
24. Nawrocka Marya
25. Urbanek Anna
26. Urbanek Apolonia
27. Urbanek Marya
28. Urbanek Marya
29. Szecek Anna
30. Swiątek Anna
31. Szafran Katarzyna
32. Szafran Tekla
33. Wilk Cecylia
34. Wójcik Marya
35. Zajdel Marya
36. Zych Anna.

Uroczyste otwarcie kursu nastąpiło dnia 10 października przy licznie zebranej reprezentacyi władz i instytucyi, dalej osób należących do rodziny uczestniczek a ponadto licznego zastępu gospodyń i gospodarzy okolicznych powiatów.

Nauki na tym kursie udzielały SS. Służebniczki.

Kierowniczką kursu była S. Loreta Lachowicz prowadząca zarazem Oddział I-szy, Siostra Zofia Szmydówna prowadząca Oddział II-gi i S. Ewelina Kobularzówna prowadząca Oddział III-ci.

W zakresie rolnictwa, rachunków gospodarskich, hodowli bydła i nierogacizny pouczał inspektor rolniczy p. Jan Szczepański, dyrektor szkoły rolniczej w Suchodole, p. Józef Neuman w zakresie weterynaryi, o warzywnictwie prof. Jan Drewko, o obowiązkach względem Boga, społeczeństwa i rodziny ks. Ernest Świątek, o udziale kobiet w Kółkach rolniczych, p. Maryan

Bohaczek. Śpiewu uczył organista p. Władysław Jagiełło.

Nauka na kursie prowadzona była ściśle podług regulaminu kursów gospodyń wiejskich. Wizytacyi kursu podczas trwania jego dokonał dr. Bronisław Dulęba wiceprezes Zarządu głównego i przygotował sprawę utworzenia Oddziału kobiecego przy Kółku rolniczym.

Zakończenie kursu nastąpiło dnia .21. grudnia.

Egzaminowano uczenice wobec bardzo licznie zebranych reprezentacyi władz i instytucyi jakoteż bardzo licznie zebranych gospodarzy i gospodyń tak miejscowych, jakoteż zamiejscowych, nawet z dalszych powiatów.

Wystawa urządzoua przy zakończeniu kursu dała dowód sumiennej pracy w czasie kursu. Po egzaminie uczenice kursu podejmowały gości przygotowanemi przez siebie potrawami.

Koszta kursu gospodyń wiejskich w Odrzykoniu, trwającego 72 dni, wynosiły:

Przygotowania i urządzenie lokalu przed kursem	270 K	— h.
Przewóz inwentarza, furmanki, poczta, i różne inne wydatki	307 „	31 „
Inwentarz nowy zakupiony	739 „	78 „
Opał	239 „	— „
Światło	67 „	26 „
Wydatki na kuchnię	1488 „	08 „
Potrzeby pralni	21 „	71 „
Potrzeby nauki szycia	26 „	20 „
Remuneracya nauczycielek	300 „	— „
Koszta podróży nauczycielek	45 „	— „
ogólna kwota	3505 K	34 h.
Na pokrycie wydatków złożyły uczenice tytułem opłaty	680 K	— h.
Resztę poniósł Zarząd główny z własnych fundnszów	2825 „	34 „
razem	3505 K	34 h.

V. Piąty kurs 1911 roku odbył się w Mikulicach powiatu przeworskiego w czasie od 9. października do 20. grudnia.

Urządzenie kursu poprzedziły czynności wstępne organizacyjne przy udziale wiceprezesa Zarządu głównego dr. Bronisława Dulęby, pp. Heleny i Jerzego Turnauów i wielu innych osób, interesujących się sprawą kursu.

Budynki oddane przez WPaństwa Turnauów, odrestaurowane i urządzone pod każdym względem wygodnie, odpowiadały w zupełności celowi kursu.

Na kurs zapisało się 35 uczenic w wieku od 16 do 22 lat z następujących miejscowości.

1.	Adamczakowa Alina	Gać
2.	Adamczak Klara	„
3.	Głąb Aniela	„
4.	Wyczarska Ludwika	„
5.	Bajorek Rozalia	Mikulice
6.	Balawender Paulina	„
7.	Balawender Marya	„
8.	Baryła Wiktorya	„
9.	Chomik Agata	„
10.	Leja Magdalena	Mikulice
11.	Rosół Julia	„
12.	Rosół Wiktorya	„
13.	Bajorek Rozalia	Zamek
14.	Baryła Agata	Wolica
15.	Piwoda Antonina	„
16.	Branowska Józefa	Rozwienica
17.	Koniuszko Karolina	„
18.	Chromik Maryanna	Kańczuga
19.	Skowronek Antonina	„
20.	Fałto Anna	Niżatyce
21.	Ruchel Petronela	„
22.	Fudało Maryanna	Pantalowice
23.	Hajnosz Katarzyna	Żuklin
24.	Kochmańska Paulina	Białoboki
25.	Szewczyk Zofia	„
26.	Szpiłyk Tekla	„
27.	Kuresowa Agata	Urzejowice
28.	Misiejko Elżbieta	„
29.	Weselak Salomea	„
30.	Wilkowa Paulina	„
31.	Kwaśniak Anna	Krzeczowice
32.	Polak Karolina	Ostrów
33.	Szczepankiewicz Aniela	„
34.	Szylar Ludwika	Markowa
35.	Zając Barbara	Siedleczka

Otwarcie kursu nastąpiło dnia 9. października przy licznie zebranej reprezentacyi władz, instytucyi, osób należących do rodziny uczestniczek a obok nich licznego zastępu gospodyń i gospodarzy nie tylko miejscowych ale i zamiejscowych.

Nauki na tym kursie udzielały Siostra Ida Węglarzówna, kierowniczka kursu i Siostry Jolanta Tomkiewiczówna i Albina Ostrowska.

Z ramienia Zarządu głównego inspektor rolniczy p. Andrzej Zaremba, miał pouczenia w zakresie hodowli bydła, w szczególności krów i nierogacizny, dalej z zakresu rolnictwa i rachunków gospodarskich. W dziale wykładów rolniczych współdziałali także pp.: Jerzy Turnau i Witołd Łoziński.

Oprócz tego były następujące siły nauczycielskie: dr. Antoni Sawicki wykładał hygienę. P. Stanisław Mazur, lekarz weterynaryi: pomoc w nagłych wypadkach żywego inwentarza. P. Jadwiga Łozińska o ratowaniu ludzi w nagłych wypadkach.

Dr. Henryk Kopecki udzielał wskazówek w zakresie wiadomości administracyjno-prawnych potrzebnych dla gospodyń wiejskich.

Ks. Herkulan Ziarnek, gwardyan OO. Bernardynów w Przeworsku pouczał o obowiązkach względem Boga, zaś pani Helena Turnauowa i p. Stanisław Zalasiński o obowiązkach względem społeczeństwa i rodziny, oraz o udziale kobiet w Kółkach rolniczych.

Śpiewu udzielał p. Feliks Stysik, organista z Ostrowa i Siostra Albina Ostrowska.

Wizytacyi kursu dokonał dr. Bronisław Dulęba, wiceprezes Zarządu głównego. Nadzwy-

czajną opieką otaczali tenże kurs podczas jego trwania pp. Janowie Turnauowie.

Zakończenie kursu nastąpiło dnia 20. grudnia.

Egzaminowano uczenice wobec bardzo licznie zebranych reprezentacyi władz i instytucyi, jakoteż li znie zebranych gospodyń i gospodarzy.

Po egzaminie i po oglądnięciu wystawy, która dała dowód pracy przeprowadzonej na kursie, pp. Janowie Turnauowie wraz z kursistkami przyjmowali gości posiłkiem przyrządzonym przez uczenice kursu.

Koszta kursu w Mikulicach, trwającego 72 dni, przedstawiają się następująco:

1) Przygotowania przed kursem i urządzenie ubikacyi kursowych	200 K	— h.
2) Poczta, furmanki i różne inne wydatki	101 „	31 „
3) Inwentarz nowy zakupiony	666 „	79 „
4) Opał	250 „	— „
5) Światło	53 „	60 „
6) Wydatki na kuchnię	1189 „	74 „
7) Potrzeby pralni	18 „	86 „
8) Potrzeby szwalni	1 „	60 „
9) Remuneracya nauczycielek	300 „	— „
10) Koszta podróży nauczycielek	45 „	12 „
razem	2827 K	02 h.

Wpłynęło zaś na pokrycie kosztów kursu:

1) opłaty uczenic	492 K	— h.
2) zasiłek pp. Turnauów na światło, opał itd.	549 „	20 „
3) dopłata Zarządu głównego Tow. Kółek roln.	1785 „	82 „
razem	2827 K	02 h.

VI. Szósty kurs 1911 roku odbył się w Starej wsi powiatu brzozowskiego w czasie od 14. października do 22. grudnia.

Urządzenie kursu poprzedziły czynności wstępne organizacyjne przy współudziale brzozowskiego Zarządu powiatowego, księdza rektora Apoloniusza Kraupy ze Starej wsi, Zarządu głównego Tow. Kółek rolniczych i SS. Służebniczek.

Budynek oddany przez SS. Służebniczki, odpowiadał w zupełności celowi kursu.

Na kurs zapisało się 42 uczenic z następujących miejscowości:

1. Adamska Apolonia	z Niebocka
2. Adamska Stanisława	„
3. Dereń Karolina	z Przysietnicy
4. Smorąg Aniela	„
5. Germańska Wiktorya	z Temeszowa
6. Jara Aniela	z Starej wsi
7. Kucharska Zofia	„
8. Kucharska Bronisława	„
9. Nastał Zofia	„
10. Nastał Maryanna	„
11. Szuba Maryanna	„
12. Zaremba Aniela	„
13. Żmuda Julia	„
14. Szmyd Aniela	„
15. Jasłowska Katarzyna	z Rymanowa
16. Kowalik Zofia	z Rymanowa
17. Niemczyk Wiktorya	„
18. Nikodówna Marya	„
19. Solecka Wiktorya	„
20. Wołczańska Katarzyna	„
21. Solecka Julia	„
22. Kaczor Rozalia	z Trześniowa
23. Wojtoń Agnieszka	„
24. Zubik Balbina	„
25. Krok Aniela	z Bliznego
26. Mrozek Maryana	„
27. Misiaczek Salomea	z Uścia Jezuickiego
28. Nieznańska Aniela	z Dydni
29. Baczyńska Władysława	z Humnisk
30. Pietrzycka Marya	„
31. Sawicka Józefa	„
32. Pilszak Katarzyna	z Grabownicy
33. Zacharska Aniela	„
34. Piotrowska Salomea	z Dubienka
35. Skotnicka Stanisława	z Golcowej
36. Siermińska Felicya	z Jaćmierza
37. Stączek Maryanna	„
38. Szajna Maryanna	z Haczowa
39. Wawszkowicz Aniela	„
40. Szajna Tekla	„
41. Topór Weronika	z Wesołej
42. Wojtowicz Zofia	z Strachocina

Otwarcie kursu odbyło się 14. października przy licznie zebranej reprezentacyi władz, instytucyi, osób należących do rodziny uczestniczek a obok nich licznego zastępu gospodyń i gospodarzy z różnych gmin powiatu.

Nauki na tym kursie w Oddziale I. II. i III-cim udzielały: kierowniczka kursu, Siostra Hermana Wojasówna, nauczycielki: Siostra Marya Szpytówna i Siostra Antonina Wanielista.

Z ramienia Zarządu głównego p. Jan Masior, inspektor rolniczy wykładał o hodowli bydła i nierogacizny i o rachunkach gospodarskich.

Oprócz tego wykładali: ksiądz Apoloniusz Kraupa: o obowiązkach względem Boga, społeczeństwa i rodziny.

Dr. Henryk Lic: hygienę i pomoc w nagłych wypadkach u zwierząt.

P. weterynarz Zbudowski: hygienę i pomoc w nagłych wypadkach u zwierząt.

P. inspektor Józef Lorenz: o warzywnictwie, sadownictwie i pszczelnictwie.

Siostra Tomakówna: o chowiu drobiu.

P. Wojciech Feliks: o udziale kobiet w Kółkach rolniczych.

Nadzwyczajną opieką otaczali tenże kurs brzozowski Zarząd powiatowy Kółek roln. i ks. rektor Apoloniusz Kraupa.

Zakończenie kursu nastąpiło dnia 22. grudnia pod przewodnictwem dr. Bronisława Dulęby, wiceprezesa Zarządu głównego, przy licznie zebranej reprezentacyi władz, instytucyi jak również licznie zebranych gospodyń i gospodarzy.

Po egzaminie i po zwiedzeniu wystawy prac kursistek, podejmowały uczenice zebranych gości przyrządzonemi przez się potrawami.

Koszta kursu w Starej wsi, trwającego 69 dni przedstawiają się następująco:

Dokupno inwentarza	40 K 84 h.
Opał	169 „ — „
Światło	41 „ 06 „
Wydatki na kuchnię	1492 „ 77 „
Potrzeby pralni	25 „ 83 „
Potrzeby szwalni	23 „ 94 „
Do przeniesienia .	1793 K 44 h.

Z przeniesienia .	1793 K 44 h.
Przybory naukowe	26 „ 63 „
Fotografie i różne drobne wydatki	173 „ 54 „
Remuneracya nauczycielek	300 „ — „
razem	2293 K 61 h.

Na pokrycie tych kosztów wpłaciły uczenice 680 K, resztę w kwocie 1613 K 61 h. pokrył Zarząd główny z własnych funduszów.

Kursa w r. 1912.

Oprócz wyżej wymienionych kursów, odbyły się w początkach 1912 roku kursa w następujących miejscowościach:

1. W Poczapińcach powiatu tarnopolskiego w czasie od 9. stycznia do 21. marca.

Brało udział 42 uczenic dochodzących.

2. W Sieniawie powiatu przeworskiego w czasie od 9. stycznia do 21. marca. Brało udział w nim 29 uczenic, które stale zamieszkiwały w internacie.

3. W Mędrzechowie powiatu dąbrowskiego w czasie od 9. stycznia do 26. marca. Brało udział w nim 49 uczestniczek dochodzących.

4. W Szynwałdzie powiatu tarnowskiego w czasie od 9. stycznia do 28. marca, brało w nim udział 42 uczenic stale mieszkających w internacie.

5. W Iwoniczu powiatu krośnieńskiego w czasie od 9. stycznia do 30. marca, brało udział 50 uczenic dochodzących.

6. W Muszynie powiatu nowosądeckiego w czasie od 9. stycznia do 2. kwietnia; brało w nim udział 36 uczenic dochodzących.

Szczegółowe dane o tych kursach podamy w sprawozdaniu za r. 1912.

II. Sprawozdanie z Ankiety w sprawie kursów gospodyń wiejskich.

Dopełnieniem powyższego sprawozdania jest wydane przez Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych sprawozdanie z Ankiety odbytej we Lwowie w dniach 9. i 10. listopada 1911 r. w sprawie kursów gospodyń wiejskich.

(Wydawnictwo Tow. K łek rol. l. 59 str. 45)

Ankieta odbyła się wskutek uchwały ostatniej Rady Ogólnej Tow. Kółek rol. w Przemyślu, w celu rozpatrzenia sprawy kursów i zaradzenia niedostatkowi kierowniczek i nauczycielek potrzebnych do prowadzenia kursów gospodyń wiejskich.

Idąc śladem tegoż sprawozdania nadmieniamy, iż Ankieta odbyła się pod przewodnictwem prezesa Zarządu głównego p. Artura Cieleckiego przy udziale poważnego zastępu reprezentantów Władz, Instytucyi i osób szczególniej interesujących się powyższą sprawą.

Na Ankiecie, której przebieg obejmuje powyższe sprawozdanie na podstawie stenogramu, omówiona została sprawa dwóch typów kursów.

W szczególności referent Zarządu głównego p. dr. Bronisław Dulęba dał pogląd na programową działalność kursów gospodyń wiejskich, urządzanych staraniem Tow. Kółek rolniczych.

W dalszym ciągu uczestnicy Ankiety omówili tak sprawę wspomnianych kursów gospodyń wiejskich jak i sprawę kursów umiejscowionych czyli tak zwanych szkół gospodarstwa wiejskiego dla dziewcząt.

Uczestnicy Ankiety poświęcili również uwagę sprawie powołania do życia zakładu naukowego, przygotowującego nauczycielki dla kursów gospodyń wiejskich.

Po przeprowadzonej dyskusyi przez uczestników Ankiety, referent Zarządu głównego Tow. Kółek rolniczych p. dr. Bronisław Dulęba zreasumował przebieg dyskusyi i sformułował wyniki obrad w następujących punktach:

1. Podniesienie poziomu wykształcenia kobiet wiejskich w zakresie gospodarstwa domowego, jest pierwszorzędnego znaczenia problemem, w którego rozwiązaniu powinno udział wziąć całe społeczeństwo, poparte finansowo przez obowiązane do tego władze.

2. Dla kształcenia dziewcząt wiejskich, którego celem obok przygotowania w zakresie gospodarstwa domowego, jest przedewszystkiem ogólne wychowanie — najodpowiedniejszą formę przedstawia stała szkoła w miastach, połączona z internatem.

3. Dla kursów gospodyń wiejskich wskazane jest ścisłe stosowanie się do regulaminu warunków sformułowych przez Zarząd główny Tow. Kółek rolniczych.

4. Piekący i powszechnie na kursach urządzanych przez Towarzystwo Kółek rolniczych, odczuwany brak nauczycielek, powinien być usunięty w jak najkrótszym czasie, przez powołanie do życia zakładu naukowego, w celu wykształcenia brakujących kierowniczek i nauczycielek na kursach gospodyń wiejskich.

III. Kurs gospodarski dla ziemianek w Starej wsi.

Kursa gospodyń wiejski h urządzane staraniem Towarzystwa Kółek rolniczych znalazły nie tylko pełne, ogólne, uznanie u naszych włościan, lecz posłużyły jeszcze za wzór dla naszego ziemiaństwa. I tak, staraniem Kongregacyi Pań ziemi sanockiej, pod przewodnictwem p. Amelii z hr. Łubieńskich Star wiejskiej oraz niestrudzonego pracownika na niwie społecznej, ks. Apoloniusza Kraupy, rektora w Starej wsi urządzono kurs gospodarski dla ziemianek w Starej wsi pod Brzozowem. Kurs trwał w czasie od 1. maja do 30. czerwca a był prowadzony na wzór i modłę kursów gospodyń wiejskich.

W kursie tym brały udział ziemianki w wieku od lat 18, a w szczególności: pp.: Helena Pańska z Rosiejowa, gub. kieleckiej, Marya Myczkowska z Głębokiej o. p. Jarosław, Zofia Starowieyska z Bratkówki o. p. Krosno, Marya Olszewska ze Lwowa, Róża Łubieńska ze Stryszowa, Tekla Byszewska z Dziaduszyc gub. kieleckiej, Antonina Trzeciakówna z Taurowa o. p. Kozłów, M. Dankiewicz z Rymanowa, Helena Nowosielecka z Wojtkowej, Helena Trzetrzewińska z Morska gub. kieleckiej, Zofia Ślaska z Broniszowa gub. kieleckiej, Tola Zubrzycka z Goszczy gub. kieleckiej, Helena Kleszczyńska ze Skrzeszowic gub. kieleckiej, Zofia Platerówna z Osieka w W. Ks. Poznańskiem.

Uczennice te z całą usilnością przykładały się do udzielanej nauki na kursie, trwającej codziennie od $5^1/_2$ rano do 8 wieczorem. Nauki tej w praktycznym zakresie, jak gotowania, prania, prasowania, szycia, obchodzenia się z nabiałem itp. udzielały SS. Służebniczki N. P. M. pod kierownictwem S. Wojasównej.

O obowiązkach względem Boga, społeczeństwa i rodziny, udzielał wskazówek ks. rektor Kraupa. W zakresie hygieny zdrowia udzielał pouczeń fizyk powiatowy dr. Lic. Warzywnictwa i sadownictwa pouczał inspektor szkolny p. Józef Lorenz.

Na zaproszenie komitetu kursu wykładali z ramienia Zarządu głównego pp. wiceprezes dr. Bronisław Dulęba i inspektor rolniczy Leon Błociszewski. Dr. Dulęba udzielał bliższych wskazówek w zakresie ogólnej assocyacyi, jej znaczenia w odniesieniu się szczególnie do kobiet polskich, ziemianek, i wskazał im kierunki tej assocyacyi na gruncie działalności Kółek rolniczych. P. Błociszewski pouczał w zakresie hodowli bydła i nierogacizny, zarządu gospodarczego i rachunkowości.

Powodzenie tego pierwszego kursu ziemianek zachęciło inicyatorów i szerokie koła ziemiaństwa naszego we wszystkich częściach Polski do urządzania względnie brania udziału w dalszych kursach.

Zarząd główny i w przyszłości nie odmówi kursom gospodarskim ziemianek swej czynnej pomocy, tembardziej że uważa, iż kursa te budują tak bardzo potrzebny pomost zbliżenia się ziemianek do ich sióstr włościanek, że przybliżają dwór do zagrody włościańskiej i na odwrót. Ziemianki opuszczając kurs w Starej wsi, nie odchodzą jedynie wzbogacone wiadomościami praktycznemi, potrzebnemi w gospodarstwie, lecz co więcej znaczy: zostają społecznie uświadomione.

Mamy też tę niepłonną nadzieję, że ziemianki, które były na kursach z sercem i zapałem im właściwym zajmą się organizowaniem i owocną pracą w Oddziałach kobiet Kółek rolniczych.

IV. Oddziały kobiece Kółek rolniczych.

Od lat wielu Towarzystwo Kółek rolniczych odczuwało potrzebę wciągnięcia do pracy współdzielczej kobiety wiejskiej; udział jej jednak w Kółkach rolniczych ograniczał się tylko na prawie należenia do stowarzyszenia. Była tolerowaną, nie była jednak uważaną za czynnik poważny, nic więc dziwnego, że kobiety wiejskie z małymi wyjątkami odnosiły się do Kółek z niechęcią i nieufnością, bo nie znajdowały w nich dla siebie pola do działania.

Zmiana statutu w r. 1909 wprowadziła do organizacyi kobiecej w Kółkach nowe życie, tworząc oddziały kobiece. Z początku, jak każda nowość, myśl ta nie bardzo się przyjęła. Kobieta odsuwana przez szereg lat od pracy społecznej, nie wierzyła w nią i nie garnęła się do niej, jakby w obawie, aby znów odepchniętą nie została. Dopiero szereg kursów gospodarstwa wiejskiego, urządzonych przez Towarzystwo Kółek rolniczych, rzucił nowe światło w umysły kobiet, dał im poznać własną moc i siłę, obudził pragnienie podniesienia się, — chęć stanięcia w szeregu z mężczyzną w walce o lepszą dolę, — o podniesienie oświaty i dobrobytu i kobiety wiejskie zaczęły się łączyć w stowarzyszenia osobne, chociaż stanowiące organiczną część Kółek rolniczych, — zaczęły zawiązywać oddziały kobiece.

Oddziałów tyych zawiązało się na razie 27, wobec jednak olbrzymiego zainteresowania się tą sprawą, jest nadzieja, że w najbliższej przyszłości będzie ich o wiele, wiele więcej, że wkrótce obejmą cały kraj.

Wykaz Oddziałów kobiecych Kółek rolniczych według powiatów:

Brzozów:

1. Niebocko: czł. 24.
2. Stara wieś: czł. 70.

Buczacz:

3. Barysz: czł. 70.

Dąbrowa:

4. Brnik: czł. 26.
5. Dąbrowa: czł. 35.
6. Mędrzechów: czł. 38.

Krosno:

7. Głowienka: czł. 60.
8. Odrzykoń: czł. 69.
9. Suchodół: czł. 00.
10. Wrocanka: czł. 45.

Lwów:

11. Prusy: czł. 50.

Łańcut:

12. Handzlówka: czł. 63.

Mielec:

13. Chorzelów: czł. 19.
14. Rzemień: czł. 23.

Nowy Sącz:

15. Muszyna: czł. 81.

Przemyśl:

16. Bachórzec: czł. 26.
17. Krasiczyn: czł. 81.
18. Żurawica: czł. 14.

Oświęcim:

19. Włosienica: czł. 38.

Strzyżów:

20. Dobrzechów: czł. 15.
21. Przybówka: czł. 40.

Tarnopol:

22. Czernielów mazowiecki: czł. 36.
23. Draganówka: czł. 12.
24. Poczapińce: czł. 35.

Tarnów:

25. Szynwałd: czł. 55.

Zbaraż:

26. Jacowce: czł. 16.

Złoczów:

27. Biały Kamień: czł. 10.

F) Sprawy obrony pożarnej.

I. Uwagi ogólne.

Od pracy organizacyjnej i administracyjnej w Strażach pożarnych przeszedł Zarząd główny do pracy wewnętrznej, wychowawczej. Straże bowiem, są organicznie związane z całokształtem dążeń i zadań Towarzystwa, przyczyniać się zatem muszą do podnoszenia dobrobytu i oświaty ludności wiejskiej. Przychodzi im to z łatwością, gdyż opierają się na tak potężnych czynnikach kształcących jak czynna miłość bliźniego i karność w działaniu. Strażom naszym nie chodzi o jakąś zawodową specyalizacyę w obronie mienia i życia ludzkiego, w znaczeniu zewnętrznem, materyalnem, łatwo się w oczy rzucającem. Na specyalizacyę mogą sobie pozwolić społeczeństwa bogate, wysoko kulturalnie stojące; społeczeństwa zaś biedne, zacofane w rozwoju, składające się z całej masy analfabetów i kalek duchowych, muszą w każdej instytucji wychowywać obywateli, ludzi zdolnych do życia.

Zarząd główny, w odniesieniu do Straży, myśli tej przewodniej nie tracił z oczu. Na kursach, lustracyach, wykładach i odczytach, w korespondencyi i organie Straży — „Obronie pożarnej“, z całym naciskiem podnosił zawsze potrzebę chętnego niesienia pomocy bliźniemu i potrzebę ładu w życiu organizacyjnem. Nie chodziło o ilość Straży, o szeroki rozrost terytoryalny; Zarząd główny świadom jest tego, że nie ilość ognisk świadczy o potędze Towarzystwa, lecz ich jakość. Choć agitacyą nie posługiwano się, mimo to przybyło w roku sprawozdawczym i po kwiecień 1912 r. 55 nowych placówek, tak, że obecnie istnieje 417 zorganizowanych korpusów strażackich.

Nie wszystkie Straże spełniają należycie swoje obowiązki, nie wszystkie jeszcze rozumieją wielką doniosłość swych zadań, dlatego usilnem staraniem Zarządu głównego jest pogłębienie znajomości celów i środków wiodących do celu, jako też wyszkolenie kierowników, dla poszczególnych Straży. Na tej drodze wielką usługę oddają planowo urządzane kursa pożarnictwa w rozmaitych miejscowościach Galicyi, przy życzliwym poparciu Rad powiatowych. W r. 1911 odbyło się takich kursów 10, na których udzielano nauki teoretycznej i praktycznej z zakresu pożarnictwa i uczono o pomocy w nagłych wypadkach. Nauka trwała na każdym kursie przez 4 dni, korzystało z niej razem 234 uczestników (w czem kilkunastu nauczycieli ludowych), ze 116 miejscowości. Naukę prowadzili instruktorowie przy pomocy Krajowego Związku ochotniczych Straży pożarnych i instruktor ochotn. Straży pożarnych Zarządu głównego. Kursa zasilane były wydatnie pieniężnie ze strony Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie. Towarzystwo to udzieliło także 57 Strażom i 6 Zarządom powiatowym w r. 1911 3765 K. subwencyi, za co Zarząd głównu składa na tem miejscu serdeczne podziękowanie.

Tak więc przy pomocy kursów powiatowych wysłał Zarząd główny na wieś spory zastęp instruktorów, którzy na miejscu prowadzić będą dalszą pracę w myśl statutu Towarzystwa.

O dorobku korpusów strażackich świadczą najlepiej cyfry: 396 Straży odbyło w roku sprawozdawczym 1.477 ćwiczeń, brało udział w 281 pożarach, w 94 rewizyach ogniowych i 284 występach publicznych. Inwentarz Straży, to jest: sikawki, drabiny, beczkowozy, osęki, linewki, mundury itd., przedstawia wartość 360.242 K.

Ogromna wprost cyfra pożarów na wsi dowodzi, jak potrzebna jest instytucya Straży, śpiesząca z uorganizowaną pomocą na widok łuny pożarnej, nietylko współmieszkańcom, lecz także nieraz bardzo oddalonym osadom.

Straż uczy wieśniaka, że tylko wspólna moc może nas ocalić, że w organizacyi leży siła, że czynić zawsze dobrze, powinno być obowiązkiem każdego obywatela. I tu leży potęga Straży i jej żywotność. Wielka żywotność myśli przewodniej, przyświecającej Strażom, zapewnia im i na przyszłość pomyślny rozwój.

II. Wykaz powiatowych kursów pożarnictwa.

L. p.	Nazwa miejscowości	Kurs odbył się w czasie od	Przy udziale	Z miejscowości	Nauki udzielali	Z zakresu	Szczegółowe sprawozdanie znajduje się w
1	Kozy (pow. Biała)	15—18 marca 1911	18 uczestników	9	p. Władysław Wach p. Jan Dąbski	teoryi praktyki	Przewodniku »Kółek rolniczych« Nr. 10 str. 261
2	Łańcut	5—8 kwietnia 1911	27 uczestników	12	p. Władysław Wach p. Jan Dąbski	praktyki teoryi	Przewodniku »Kółek rolniczych« Nr. 13 str. 331
3	Sambor	27—30 marca 1911	21 uczestników	7	p. Władysław Wach p. Jan Dąbski	praktyki teoryi	Przewodniku »Kółek rolniczych« Nr. 12 str. 308
4	Żółkiew	26—29 kwietnia 1911	14 uczestników	12	p. Władysław Wach p. Jan Dąbski	praktyki teoryi	
5	Wieliczka	29—30 maja 1911	20 uczestników	16	p. Józef Sroka p. Alojzy Hozer Dr. Zygmunt Miczyński Dr. Spitzel	praktyki praktyki teoryi pomocy w nagłych wypadkach	Przewodniku »Kółek rolniczych« Nr. 18 str. 455
6	Zbaraż	3—6 październ. 1911	29 uczestników	14	p. Władysław Wach p. Józef Sroka	teoryi praktyki	
7	Podhajce	10—13 paźdz. 1911	15 uczestników	6	p. Józef Sroka p. Władysław Wach Dr. Neuman	praktyki teoryi pomocy w nagłych wypadkach	Przewodniku »Kółek rolniczych« Nr. 30 str. 795
8	Zaleszany	24—27 paźdz. 1911	24 uczestników	8	p. Józef Sroka p. Władysław Wach	praktyki teoryi	Przewodniku »Kółek rolniczych« Nr. 33 str. 810
9	Sanok	8—11 listopada 1911	47 uczestników	22	p. Józef Sroka p. Władysław Wach Dr. Zaleski	praktyki teoryi pomocy w nagłych wypadkach	Przewodniku »Kółek rolniczych« Nr. 34 str. 835
10	Przemyśl	21—24 listopada 1911	19 uczestników	10	p. Józef Sroka p. Władysław Wach p. Michał Ukleja	praktyki teoryi organizacyi Straży pożarnej	Przewodniku »Kółek rolniczych« Nr. 36 str. 894
	W 10-ciu miejscowościach	40 dni nauki	234 uczestników	116	8 nauczycieli	4 przedmioty	

Do 30. kwietnia 1912 odbyło się jeszcze 7 kursów pożarnictwa: 1) w Jaśle, 2) w Gorlicach, 3) w Gródku Jagiellońskim, 4) w Dukli, 5) w Tarnowie, 6) w Grybowie, 7) w Kałuszu.

Szczegółowe sprawozdanie zamieszczone jest w »Przewodniku Kółek rolniczych« za rok 1912.

III. Lustracye straży pożarnych Kółek rolniczych.

W roku 1911. objechał instruktor i lustrator ochotniczych Straży pożarnych Kółek rolniczych p. Józef Sroka następujące miejscowości, (wyłącznie w sprawach dotyczących ochotn. Straży pożarnych Kółek rolniczych, lub też w sprawach kursów urządzanych dla tychże Straży):

I. Biała: 1) Kozy, 2) Kęty (kurs pożarnictwa), 3) Kobiernica, 4) Witkowice, 5) Włosienica, 6) Monowice.

II. Brzesko: 7) Wola przemykowska, 8) Wola radłowska.

III. Bochnia: 9) Gierczyce, 10) Łapczyca, 11) Kobyle.

IV. Dąbrowa: 12) Gręboszów.

V. Jasło: 13) Żółków.

VI. Kraków: 14) Mydlniki, 15) Modlniczka.

VII. Lwów: 16) Rzęsna polska, 17) Brzuchowice, 18) Zboiska, 19) Malechów, 20) Dublany, 21) Żydatycze, 22) Prusy, 23) Pikołowice, 24) Barszczowice, 25) Jaryczów, 26) Kukizów, 27) Krzywczyce, 28) Sokolniki, 29) Kulparków, 30) Zubrza, 31) Kozielniki, 32) Dawidów, 33) Czyżki, 34) Krotoszyn, 35) Tołszczów, 36) Wołków, 37) Basiówka, 38) Pustomyty, 39) Siemianówka, 40) Dornfeld, 41) Ostrów, 42) Łany, 43) Falkenstein, 44) Nikonkowice, 45) Serdyca, 46) Leśniowice, 47) Konopnica, 48) Sygniówka, 49) Zaszków, 50) Zarudce.

VIII. Łańcut: 51) Albigowa, 52) Handzlówka 53) Sarzyna.

IX. Pilzno: 54) Lubcza, 55) Róża.

X. Podhajce. 56) Białokiernica, 57) Złotniki, 58) Sokolniki, 59) Nowosiółki.

XI. Przeworsk: 60) Monasterz.

XII. Przemyśl: 61) Krasiczyn, 62) Prałkowce, 63) Zasanie.

XIII. Przemyślany: 64) Kimirz, 65) Świrz 66) Chlebowice świrskie.

XIV. Rzeszów: 67) Hyżne.

XV. Sambor: 68) Biskowice, 69) Dublany-Kranzberg.

XVI. Sanok: 70) Pakoszówka, 71) Strachocin, 72) Bażanówka, 73) Posada jaćmierska, 74) Długie, 75) Zarszyn, 76) Głębokie, 77) Pisarowce.

XVII. Tarnów: 78) Łukowa.

XVIII. Wadowice: 79) Zagórnik.

XIX. Wieliczka: 80) Siersza, 81) Biskowice, 82) Czarnochońce, 83) Krzeszkowice, 84) Jerczyce.

XX. Zbaraż: 85) Maksymówka, 86) Toki, 87) Koślaki, 88) Medyń, 89) Kretowce, 90) Hrycowce, 91) Zarudzie, 92) Skoryki, 93) Stryjówka, 94) Opryłowce, 95) Noniki, 96) Netreba, 97) Kurniki, 98) Iwanczany, 99) Berezowica mała.

XXI. Żółkiew: 100) Kłodno, 101) Pieczychwosty, 102) Żółtańce, 103) Wisenberg, 104) Przemiwółki, 105) Glińsko, 106) Skwarzawa, 107) Błyszczowody, 108) Przedrzemiechy małe, 109) Dzibółki, 110) Herawiec, 111) Dalnicz, 112) Kłodzienko.

XXII. Żydaczów: 113) Ruda kochawińska.

W r. 1911 objechał instruktor pożarnictwa razem 113 miejscowości w 22 powiatach.

IV. Subwencye Tow. wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie.

Od Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń otrzymały subwencyę w roku 1911. następujące Straże pożarne Kółek rolniczych:

1) Czyżki 75 k., 2) Humniska 60 k., 3) Łączki 20 k.,) 4) Łowce 100 k., 5) Majdan 50 k., 6) Malawa 30 k., 7) Nienaszów 60 k., 8) Przybyszówka 100 k., 9) Sokolniki 100 k., 10) Strzelce małe 35 k., 11) Babica 50 k., 12) Brzeziny 50 k., 13) Bujaków 20 k., 14) Mrowla 60 k., 15) Ostrów 20 k., 16) Rakowa 50 k., 17) Siary 20 k., 18) Słocina 50 k., 19) Tryńcza 30 k., 20) Trzciana 80 k., 21) Wojutycze 100 k., 22) Wola batorska 100 k., 23) Wyżne 30 k., 24) Zarzecze 25 k., 25) Borzęcin dolny 150 k., 26) Hostów 50 k., 27) Jadowniki mokre 100 k., 28) Majdan zbydniowski 70 k., 29) Monowice 60 k., 30) Sidziny 40 k., 31) Stróże 30 k., 32) Żabno 100 k., 33) Łopuszka wielka 25 k., 34) Staromieście 35 k.. 35) Wesoła 25 k., 36) Białokiernica 60 k., 37) Bielcza 60 k., 38) Boguchwała 50 k., 39) Dąbrowa 40 k., 40) Kamień 60 k., 41) Mydliki 80 k., 42) Przytkowice dolne 50 k., 43) Rudołowice 30 k., 44) Ruda brodzka 60 k., 45) Staresioło 100 k., 46) Stobierna 40 k., 47) Tarnowiec 30 k., 48) Trzebowisko 60 k., 49) Zaborów 60 k., 50) Zawada 40 k., 51) Zwieńczyca 60 k., 52) Bystrowice 20 k., 53) Inwałd 60 k., 54) Medyka 60 k., 55) Pawężów 25 k., 56) Pławie 100 k., 57) Targowisko 20 k.

Oprócz tego udzieliło Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń subwencyi po 100 k. Zarządom powiatowym Kółek rolniczych w Rzeszowie, Wieliczce, Białej, Cieszanowie, Przemyślu i Sanoku, na urządzenie powiatowego kursu pożarnictwa.

Razem otrzymało 57 Straży i 6 Zarządów powiatowych 3.765 k. subwencyi na rok 1911.

V. Sprawozdanie o stanię i działalności ochotniczych Straży pożarnych Kółek rolniczych w roku 1911, pozostających pod patronatem krajowego Związku ochotniczych Straży pożarnych.

Uwaga: ** oznaczają Straż, która nie nadesłała sprawozdania. * oznaczają Straż, w której odbyła się lustracya.

Liczba porz.	Powiat i siedziba ochotn. Straży pożar.	Rok założ.	Ilość członk.	Ilość ćwiczeń	Wartość inwentarz. Kor.	Udział przy pożarach	Udział przy rewizyach	Ilość występów publicznych	Pożarnie	Sikawki wozowe	Sikawki przenośne	Sikawki ręczne	Węże ssące	Węże wylotowe	Wiaderka	Tłumnice	Drabiny	Beczki na wodę	Beczkowozy	Osęki	Linewki	Umundur.	Sztandary
	I. Biała																						
1	Brzeszcze*	1909	40	11	987	3	—	2	1	1	—	—	6	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Bujaków	1909	16	11	5000	3	—	2	1	1	—	—	8	100	2	6	1	—	—	2	2	16	—
3	Bulowice**	1911	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Grojec*	1909	15	—	800	—	—	—	—	1	—	—	5	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Monowice	1909	14	24	3000	3	2	—	1	2	—	—	8	104	4	2	1	—	2	4	2	12	—
6	Witkowice	1911	18	12	2200	11	—	4	1	1	—	—	4	66	2	2	—	—	—	4	—	18	1
7	Włosienica	1907	18	26	1700	1	2	—	1	1	—	—	6	40	6	6	2	—	—	4	—	18	1
	II. Bochnia																						
8	Gierczyce	1911	12	5	1896	—	—	—	1	1	—	—	6	20	4	3	3	—	—	3	—	12	—
9	Grobla*	1911	28	—	760	—	—	—	—	1	—	—	8	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Kłaj*	1909	19	—	1200	—	—	—	1	1	—	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Kobyle	1904	14	4	2000	—	4	2	1	1	—	—	4	35	3	1	2	—	—	—	2	15	—
12	Kolanów	1910	10	12	400	—	—	—	—	1	1	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—	6	—
13	Królówka	1904	22	30	5000	4	5	4	1	1	—	4	4	16	—	6	3	—	1	—	—	22	—
14	Łapczyca*	1905	18	—	2400	—	—	—	1	1	—	—	6	45	4	6	2	—	1	2	—	12	—
15	Ostrów królewski**	1905	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Proszówki**	1911	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Targowisko	1911	47	5	637	—	—	—	1	—	1	—	6	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Trzciana koło B chni* . .	1905	24	8	3144	4	2	4	1	1	—	—	6	60	—	—	2	—	1	4	—	18	—
19	Wiśnicz stary	1904	26	—	3450	—	—	—	1	1	—	—	4	25	4	4	1	—	—	—	—	16	—
20	Wola batorska	1906	25	8	1600	6	—	3	1	—	2	—	8	118	2	2	1	—	1	2	—	—	—
21	Wrzępia	1905	32	—	600	1	—	—	1	1	1	—	5	25	—	3	1	—	—	2	—	—	—
22	Krzeczów	1911	25	9	790	2	—	1	—	1	—	—	5	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	III. Brody																						
23	Ruda brodzka	1911	16	12	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	IV. Brzesko																						
24	Bielcza	1906	15	6	880	4	—	—	1	1	1	1	6	31	4	4	1	—	—	2	—	15	—
25	Borzęcin dolny	1911	25	—	2500	—	—	—	1	1	—	—	6	100	—	4	2	—	—	2	4	1	—
26	Borzęcin górny*	1905	45	—	5800	—	—	—	1	2	—	—	12	105	12	6	1	1	2	4	4	46	1
27	Jadowniki podgórne . . .	1905	28	12	5000	3	—	4	1	3	—	—	6	26	6	2	1	—	1	2	—	13	—
28	Maszkienice	1905	12	3	2200	5	—	5	2	2	—	—	6	80	4	2	2	3	—	2	4	12	—
29	Pojawie*	1908	18	1	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
30	Strzelce małe	1911	17	30	500	4	2	—	—	—	—	1	4	20	—	—	—	—	—	2	—	10	—
31	Strzelce wielkie	1905	30	2	2000	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Szczurowa	1905	17	20	2480	6	—	—	1	1	—	—	7	30	—	—	3	—	2	4	1	25	—
33	Wola przemykowska . . .	1905	15	—	1800	—	—	—	2	—	2	—	3	10	4	—	2	—	—	2	—	20	—
34	Zaborów*	1905	26	—	3700	—	—	—	1	2	—	—	12	100	—	—	1	—	—	—	—	20	—
85	Zdrohec	1907	15	—	400	—	—	—	1	2	—	—	4	40	4	2	2	—	—	3	4	—	—
	V. Brzeżany																						
36	Kozłów	1904	20	—	5000	—	—	—	1	4	—	—	16	105	16	12	4	4	2	6	4	20	—
37	Litiatyn**	1911	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Podwysokie**	1910	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Liczba porz.	Powiat i siedziba ochotn. Straży pożar.	Rok założ.	Ilość członk.	Ilość ćwiczeń	Wartość inwentarz. Kor.	Udział przy pożarach	Udział przy rewizyach	Ilość występów publicznych	Pożarnie	Sikawki			Węże		Wiaderka	Tłumnice	Drabiny	Beczki na wodę	Beczkowozy	Osęki	Linewki	Umundur.	Sztandary
										wozowe	przenośne	ręczne	ssace	wylotowe									
	VI. Brzozów																						
39	Barycz**	1909	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	Blizne	1909	15	2	1166	3	—	—	—	2	—	—	9	40	3	—	2	—	—	4	—	—	—
41	Dydnia*	1909	28	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	Dylągowa	1909	26	—	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Golcowa	1909	18	4	800	2	—	—	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Górki	1908	14	—	1400	—	—	—	1	1	—	—	4	30	3	2	1	—	—	2	—	14	—
45	Harta	1909	27	3	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
46	Humniska	1909	16	—	600	2	—	4	2	2	—	—	4	50	20	2	4	—	1	4	—	16	—
47	Izdebki	1910	22	12	800	3	—	4	2	—	—	—	6	26	6	2	1	—	1	4	—	28	—
48	Jasienica*	1909	17	—	2000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
49	Jasionów	1911	13	—	700	—	—	—	2	1	—	—	10	40	2	1	4	—	1	10	12	13	—
50	Niebocko**	1909	26	2	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
51	Orzechówka**	1909	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
52	Przysietnica**	1909	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53	Stara wieś	1909	21	6	—	1	—	2	1	1	—	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54	Trześniów	1909	17	2	1000	1	—	1	1	—	—	—	6	25	—	—	1	—	—	4	—	—	—
55	Turzepole	1909	15	—	1680	—	—	—	1	1	1	—	4	50	4	10	1	—	1	4	1	15	—
56	Wesoła	1911	22	10	50	1	—	1	—	—	1	—	—	—	2	10	2	—	—	4	2	—	—
57	Wzdów	1909	18	30	1800	3	—	10	1	1	—	—	3	30	4	1	—	—	—	1	1	18	—
	VII. Buczacz																						
58	Berezówka**	1906	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
59	Duliby	1907	12	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	27	3	—	1	—	—	—	—
60	Kowalówka	1906	18	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	—	1	—	—	—	—
61	Potok złoty	1904	17	—	2200	—	—	—	1	1	—	—	8	40	—	—	—	—	—	—	—	17	—
	VIII. Chrzanów																						
62	Ciężkowice*	1909	22	3	1700	—	—	—	—	1	—	—	8	60	8	—	1	—	—	—	—	—	—
63	Długoszyn*	1908	17	6	900	1	—	—	—	1	—	—	6	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
64	Grojec**	1908	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
65	Jeleń**	1909	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
66	Nawojowa góra*	1909	17		1000	—		—	1	1	—	—	3	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
67	Siersza	1909	28	—	6750		—	—	1	2	1	—	12	300	15	8	6	—	—	8	—	24	—
	IX. Cieszanów																						
68	Dzików nowy**	1910	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
69	Dzików stary*	1909	24	24	1800	3	—	—	1	—	1	—	6	30	12	20	1	—	—	20	4	18	—
70	Folwarki	1911	20	4	1400	7	—	—	—	—	—	—	5	16	15	15	4	—	—	15	1	—	—
71	Lipie ad Chlewiska*	1911	16	—	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
72	Niemstów	1911	20	—	600	—	—	—	—	1	—	—	8	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—
73	Płazów	1911	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
74	Ruda różaniecka	1911	19	4	—	3	—	—	—	1	—	—	3	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	X. Czortków																						
75	Słobódka dżuryńska	1907	27	12	1000	1	—	—	—	1	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	27	—	—
76	Zalesie*	1907	17	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XI. Dąbrowa																						
77	Demblin**	1905	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
78	Jadowniki mokre*	1905	26	12	1750	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
79	Lubiczka**	1905	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
80	Mędrzechów	1905	2	—	1700	—	—	—	1	—	—	—	8	40	10	—	—	—	—	—	—	—	—
81	Miechowice małe	1906	21	10	850	6	1	5	1	2	1	—	5	40	—	4	5	—	—	4	4	21	—
82	Miechowice wielkie**	1904	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
83	Niecieczа	1905	12	—	500	—	—	—	—	1	—	—	4	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Liczba porz.	Powiat i siedziba ochotn. Straży pożar.	Rok założ.	Ilość członk.	Ilość ćwiczeń	Wartość inwentarz. Kor.	Udział przy pożarach	Udział przy ćwiczeniach	Ilość występów publicznych	Pożarnie	Sikawki wozowe	Sikawki przenośne	Sikawki ręczne	Węże ssące	Węże wylotow.	Wiaderka	Tłumnice	Drabiny	Beczki na wodę	Beczkowozy	Osęki	Linewki	Umundur.	Sztandary
84	Odmęt**	1905	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
85	Radgoszcz*	1905	17	—	800	—	—	—	1	1	—	—	6	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
86	Samocice	1906	40	5	850	3	—	—	1	1	1	—	6	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—
87	Sikorzyce	1911	20	10	540	5	2	1	1	2	2	—	3	10	—	2	—	—	—	2	—	—	—
88	Wola rogowska*	1905	15	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XII. Dobromil																						
89	Posada nowowiejska	1906	14	—	1600	—	—	—	—	—	1	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XIII. Gorlice																						
90	Sękowa**	1911	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
91	Siary*	1911	14	4	-	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—
92	Szalowa*	1906	30	4	1500	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
93	Łąkowa**	1911	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
94	Rzepiennik biskupi**	1909	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XIV. Gródek Jagielloński																						
95	Białogóra	1909	16	7	100	7	-	2	1	1	—	—	6	20	6	4	—	—	—	2	—	—	—
	XV. Grybów																						
96	Polna	1910	15	20	2000	4	—	2	—	—	1	—	4	30	—	—	—	—	—	3	—	14	—
	XVI. Horodenka																						
97	Chocimierz	1908	24	12	600	—	—	—	—	2	—	—	4	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XVII. Husiatyn																						
98	Hadyńkowce	1905	27	—	1180	—	—	—	1	1	—	—	8	60	12	8	1	—	1	12	—	12	1
99	Jabłonów*	1904	18	3	2100	1	—	—	—	1	—	—	6	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100	Żabińce**	1905	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XVIII. Jarosław																						
101	Bystrowice	1911	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
102	Chorzów**	1906	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
103	Cieszacin wielki	1905	24	—	684	—	—	—	—	1	—	—	6	20	8	10	2	—	1	12	—	16	1
104	Cieszacin mały	1907	22	12	600	2	—	—	1	1	—	—	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
105	Kolonia polska	1911	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
106	Kaszyce	1907	26	—	1000	—	—	—	1	1	1	—	4	5	2	10	1	—	2	—	—	—	—
107	Łowce	1910	24	—	660	—	—	—	1	—	—	—	4	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—
108	Majdan sieniawski	1909	24	—	900	—	—	—	1	—	—	—	—	—	6	6	2	—	—	4	4	12	—
109	Munina	1906	26	—	580	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
110	Pawłosiów**	1906	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
111	Rozwienica*	1908	17	—	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
112	Rudołowice	1906	14	—	1050	—	—	—	1	1	—	—	4	27	2	6	1	—	—	4	—	14	—
113	Szówsko*	1908	20	1	800	—	—	—	1	1	—	—	3	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
114	Tuligłowy	1911	24	5	1000	2	—	—	1	—	1	—	6	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—
115	Tuczępy*	1906	15	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
116	Węgierka	1909	15	10	800	—	—	1	1	1	—	—	4	15	—	6	—	1	—	—	2	15	—
117	Wiązownica	1906	20	—	350	—	—	—	1	1	—	—	8	50	—	2	2	—	—	—	—	—	—
118	Zarzecze*	1906	25	12	2600	1	—	—	2	—	—	—	6	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XIX. Jasło																						
119	Bierówka	1911	18	15	—	2	—	—	1	1	—	—	5	20	—	—	—	—	—	2	—	—	—
120	Czeluśnica	1904	14	7	629	1	6	2	—	1	—	—	4	20	4	—	—	—	—	—	—	—	—
121	Glinik polski**	1909	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
122	Glinik niem.*	1910	36	—	1200	—	—	—	—	1	—	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
123	Gogolów**	1907	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Liczba porz.	Powiat i siedziba ochotn. Straży pożar.	Rok założ.	Ilość członk.	Ilość ćwiczeń	Wartość inwentarz. Kor.	Udział przy pożarach	Udział przy wezbraniach	Ilość występów publicznych	Pożarnie	Sikawki wozowe	Sikawki przenośne	Sikawki ręczne	Węże ssące	Węże wylotowe	Wiaderka	Tłumnice	Drabiny	Beczki na wozie	Beczkowozy	Osęki	Linewki	Umundur.	Sztandary
124	Kąty**	1910	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
125	Lublica	1908	21	—	900	—	—	—	1	1	—	—	8	17	4	4	5	—	—	2	—	—	—
126	Łączki	1904	25	12	300	4	2	3	1	1	—	—	6	15	—	5	1	—	—	4	—	—	—
127	Łajsce**	1910	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
128	Nienaszów*	1909	17	6	800	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
129	Osobnica**	1909	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
130	Przybówka	1908	22	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
131	Sądkowa	1907	18	—	700	4	—	—	—	1	—	—	4	10	—	—	—	—	—	2	—	—	—
132	Wojaszówka**	1904	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
133	Szebnie*	1904	15	—	800	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
134	Świerchowa	1909	17	16	1766	4	—	—	—	1	—	—	4	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—
135	Umieszcz*	1908	18	—	1000	—	—	—	—	1	—	—	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
136	Wola dębowiecka	1909	21	6	1827	2	—	—	1	1	—	—	4	20	4	2	—	—	—	5	2	6	—
137	Wrocanka*	1906	26	—	1600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
138	Załęże*	1909	24	—	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
139	Zarzecze	1906	24	—	2400	—	—	—	1	1	—	—	4	63	2	5	2	12	1	5	2	—	—
140	Żółków*	1911	14	—	760	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
141	Żmigród stary*	1910	32	6	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XX. Kałusz																						
142	Dołha wojniłowska	1906	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XXI. Kraków																						
143	Czernichów*	1906	24	—	2000	—	—	—	—	2	—	—	12	80	12	6	2	4	2	6	4	—	—
144	Modlniczka	1911	25	14	1200	1	—	—	—	1	—	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
145	Mydlniki	1911	11	8	470	5	1	1	—	1	—	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
146	Rybna	1911	39	8	1400	4	—	—	1	—	—	2	10	80	—	—	2	—	1	—	—	—	
147	Wycięże	1906	7	—	360	—	—	—	1	1	—	—	3	14	2	—	1	—	1	2	7	9	—
	XXII. Krosno																						
148	Białobrzegi	1909	14	20	2000	2	—	5	1	1	—	—	9	140	5	1	1	—	—	5	2	20	—
149	Głowienka*	1909			350	—	—	—	—	2	—	—	8	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—
150	Krościenko niżne**	1910	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
151	Krościenko wyżne	1910	26	16	500	5	2	15	1	—	—	—	3	50	4	4	—	—	—	3	—	26	—
152	Łąki	1910	26	10	500	—	—	—	1	1	—	—	14	25	4	2	—	—	—	2	—	—	—
153	Miejsce piastowe	1910	26	8	1198	7	—	3	1	1	—	—	6	35	5	2	1	—	—	—	2	20	—
154	Rogi*	1910	19	—	1000	—	—	—	—	1	—	—	4	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—
155	Suchodół*	1910	32	4	600	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
156	Targowiska	1910	17	6	2300	3	—	1	—	1	—	—	4	20	—	3	1	—	—	3	—	16	—
	XXIII. Łańcut																						
157	Albigowa	1910	38	16	1459	2	—	5	1	1	4	—	10	40	4	6	3	—	—	2	—	—	—
158	Handzlówka	1910	40	8	552	1	—	6	—	1	—	—	3	20	—	10	1	—	—	2	—	—	—
159	Hucisko jaworż.	1908	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
160	Gać	1905	18	8	950	3	—	2	1	1	—	—	10	35	2	—	2	—	1	2	—	—	—
161	Tryńcza	1906	13	30	600	3	—	3	1	1	—	1	5	20	2	—	—	—	—	2	2	24	—
162	Wysoka	1909	16	—	659	1	—	—	1	1	—	—	8	20	4	2	3	—	—	2	—	—	—
	XXIV. Limanowa																						
163	Kamienica*	1904	28	4	100	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	1	—	—	—	1	—	—
164	Niedźwiedź	1910	20	10	682	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XXV. Lwów																						
165	Basiówka*	1904	15	—	900	—	—	—	1	1	—	—	4	15	4	2	1	—	—	4	—	—	—
166	Chrusno nowe	1904	19	12	1000	3	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
167	Czyszki	1905	16	7	840	7	—	3	—	1	—	—	5	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Liczba porz.	Powiat i siedziba ochotn. Straży pożar.	Rok założ.	Ilość członk.	Ilość ćwiczeń	Wartość inwentarz. Kor.	Udział przy pożarach	Udział przy rewizyach	Ilość występów publicznych	Pożarnie	Sikawki: wozowe	Sikawki: przenośne	Sikawki: ręczne	Węże: ssące	Węże: wylotowe	Wiaderka	Tłumnice	Drabiny	Beczki na wodę	Beczkowozy	Osęki	Linewki	Umundur.	Sztandary
168	Dawidów*	1911	24	3	1100	1	—	—	1	1	—	—	6	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
169	Einsiedel	1908	12	—	600	1	—	—	1	1	—	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
170	Falkenstein*	1905	17	—	1700	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
171	Glinna**	1904	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
172	Hołosko wielkie*	1904	22	—	4600	—	—	—	—	1	—	—	8	60	10	6	3	—	1	4	—	18	1
173	Kamienopol**	1904		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
174	Krotoszyn*	1904	14	6	800	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
175	Krzywczyce*	1904	12	—	2100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
176	Kulparków*	1904	16	12	1600	3	—	3	1	—	—	—	8	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
177	Łany*	1910	22	4	1000	1	—	—	1	—	—	—	4	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
178	Malechów*	1904	24	—	900	2	—	3	1	—	—	—	6	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
179	Maliczkowice	1910	23	—	300	—	—	—	—	1	—	—	2	8	2	5	—	—	—	—	3	—	—
180	Prusy	1911	30	12	1000	1	2	3	2	2	—	—	12	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—
181	Rakowiec*	1904	12	—	1200	—	—	—	—	1	—	—	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
182	Rzęsna polska	1904	24	—	1960	—	—	—	2	2	1	—	14	42	14	5	7	—	1	4	2	17	—
183	Serdyca	1905	10	—	920	—	—	—	1	1	—	—	4	10	5	—	2	—	—	5	2	—	—
184	Siemianówka	1904	32	—	3800	—	—	—	2	2	—	—	5	45	4	12	2	—	2	6	2	12	—
185	Sokolniki**	1910	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
186	Zagórze**	1907	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
187	Zaszków	1906	10	8	3060	1	—	2	—	2	—	—	8	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—
188	Zboiska*	1911	26	4	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
189	Zimna woda**	1904		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
190	Zimnawódka*	1905	16	—	1200	—	—	—	—	—			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
191	Żydatycze	1904	24	14	600	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XXVI. Mielec																						
192	Krzemienica*	1910	25	—	1100	—	—	—	1	—	—	—	5	26		—	—	—	—	—	—	—	—
193	Młodochów*	1910	14	—	900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
194	Rożniaty*	1904	15	—	1400	—	—	—	—	1	—	—	6	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
195	Wola zdawkowska*	1910	24	—	650	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XXVII. Mościska																						
196	Balice	1907	28	4	98	—	—	—	1	1	—	—	4	12	20	—	5	—	—	5	—	—	—
197	Dołhomościska**	1908	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
198	Krysowice*	1907	17	3	1200	1	—	2	1	—	—	—	6	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
199	Kulmatycze**	1907	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
200	Lacka wola**	1907	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
201	Lipniki**	1907	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
202	Myślatycze	1907	16	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
203	Nikłowice	1907	20	8	480	1	1	—	1	—	1	—	6	30	5	—	4	—	—	—	—	—	—
204	Pnikut	1907	60	—	50	—	—	—			—	1	4	8	24	1	6	1	—	6	—	—	—
205	Radochońce	1907	27	12	1350	—	—	1	1	1	—	—	4	20		—	—	—	—	—	—	—	—
206	Stojańce	1907	16	5	437	—	—	3	1	1	—	—	4	75	2	2	3	—	—	2	—	—	—
207	Strzelczyska*	1907	36	—	1200	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
208	Sułkowszczyzna	1907	33	—	1200	—	—	—	2	—	—	1	3	60	12	2	8	1	—	4	—	—	—
209	Trzcieniec	1907	18	—	1061	—	—	—	1	1	—	—	4	30	20	4	6	—	—	8	2	—	—
210	Twierdza	1907	17	—	624	—	—	—	2	1	—	—	4	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—
211	Wołostków*	1907	26	10	750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
212	Zakościele	1906	15	4	750	1	—	—		1		—	4	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—
213	Złotkowice**	1908	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XXVIII. Myślenice																						
214	Sidzina	1911	42	17	—	1	—	6	1	—	—	—	8	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—
215	Wola radziszowska*	1904	26	—	2475	—	—	—	—	2	—	—	6	60	—		2	—	—	2	—	20	—

Liczba porz.	Powiat i siedziba ochotu. Straży pożar.	Rok założ.	Ilość członk.	Ilość ćwiczeń	Wartość inwentarz. Kor.	Udział przy pożarach	Udział przy rewizyach	Ilość występów publicznych	Pożarnie	Sikawki wozowe	Sikawki przenośne	Sikawki ręczne	Węże ssące	Węże wylotowe	Wiaderka	Tłumnice	Drabiny	Beczki na wodę	Beczkowozy	Osęki	Linewki	Umundur.	Sztandary
	XXIX. Nadwórna																						
216	Święty Józef	1911	19	—	1000	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XXX. Nisko.																						
217	Bieliny**	1906	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
218	Dąbrowica	1905	14	—	1504	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
219	Kamień	1904	20	14	500	3	—	8	—	2	—	—	8	60	—	—	—	—	—	—	4	12	—
220	Łętownia	1905	11	—	700	—	—	—	1	1	—	—	14	25	4	1	1	—	—	2	—	—	—
221	Pławo**	1911	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
222	Przędzel*	1905	17	—	700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
223	Racławice*	1905	26	4	1700	1	—	—	1	1	—	—	6	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
224	Steinau	1911	12	24	846	5	—	6	1	1	—	—	6	20	—	—	—	—	—	6	—	8	—
225	Wolina*	1906	26	—	900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
226	Jeżowe	1911	44	4	—	—	—	—	1	2	1	1	8	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XXXI. Nowy Sącz																						
227	Biegonice**	1906	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
228	Tylicz miasto**	1911	13	12	700	1	2	2	1	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	4	4	13	—
	XXXII. Nowy Targ																						
229	Białka**	1908	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
230	Rogóźnik*	1908	26	10	1035	1	—	—	1	—	1	—	4	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XXXIII. Pilzno																						
231	Błaszkowa	1906	13	—	700	—	—	—	1	1	—	—	10	25	—	1	1	—	—	2	—	7	—
232	Borowa*	1906	18	9	1600	—	—	1	1	—	—	—	3	18	4	4	1	—	—	—	—	18	—
233	Głobikówka	1910	20	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
234	Januszkowice	1009	21	—	605	—	—	—	1	—	—	—	4	40	8	4	2	—	—	2	2	—	—
235	Jastrząbka stara	1911	18	15	1600	7	—	—	1	1	—	—	4	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—
236	Jodłowa	1906	20	—	2000	—	—	—	3	—	—	—	2	21	2	—	3	1	—	2	2	20	—
237	Lubcza	1911	20	8	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
238	Róża*	1905	19	16	4600	1	4	2	1	1	—	—	12	50	6	12	3	1	—	8	—	14	1
239	Siedliska	1906	17	15	700	1	5	7	—	1	—	—	5	28	—	—	1	—	—	4	4	17	—
240	Zwiernik	1908	10	14	900	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—
	XXXIV. Podhajce																						
241	Białokiernica	1910	24	1	600	—	—	—	—	1	—	—	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
242	Małowody	1910	29	5	—	1	—	—	1	1	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
243	Bieniawa**	1911	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
244	Nowosiółki	1911	44	—	—	—	—	—	1	2	—	1	3	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—
245	Sokolniki-Złotniki* . . .	1911	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XXXV. Przemyśl																						
246	Babica	1906	18	2	500	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	10	10	—	4	10	—	—	—
247	Bachorzec	1906	—	10	880	1	—	1	2	—	—	—	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
248	Bolestraszyce**	1906	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
249	Drohobyczka**	1906	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
250	Grochowce	1904	20	15	700	—	—	—	2	1	—	—	4	25	6	—	—	—	—	4	—	7	—
251	Medyka*	1908	26	—	1128	1	—	—	1	—	—	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
252	Miżyniec	1911	19	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
253	Nienadowa	1909	20	—	900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
254	Ostrów	1908	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
255	Prałkowce	1904	23	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	2	4	—	—
256	Przedmieście dubieckie . .	1911	30	15	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
257	Wyszatyce**	1906	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
258	Zasanie**	1908	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Liczba porz.	Powiat i siedziba ochotn. Straży pożar.	Rok założ.	Ilość członk.	Ilość ćwiczeń	Wartość inwentarz. Kor.	Udział przy pożarach	Udział przy rewizyach	Ilość występów publicznych	Pożarnie	Sikawki wozowe	Sikawki przenośne	Sikawki ręczne	Węże ssące	Węże wylotowe	Wiaderka	Tłumnice	Drabiny	Beczki na wodę	Beczkowozy	Osęki	Linewki	Umundur.	Sztandary
	XXXVI. Przemyślany																						
259	Alfredówka*	1905	12	—	870	—	—	—	1	1	—	—	3	15	—	—	1	1	—	12	—	—	—
260	Chlebowice świrskie**	1911	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
261	Kimirz*	1908	18	4	1000	1	—	—	1	1	—	—	6	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—
262	Majdan lipowiecki**	1905	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
263	Świrz*	1906	28	1	3600	—	—	—	—	1	—	—	8	65	—	12	4	—	—	8	—	20	1
	XXXVII. Przeworsk																						
264	Jagieła	1909	29	4	1100	1	—	—	—	1	1	—	3	18	—	—	—	—	—	20	—	—	—
265	Łopuszka wielka	1910	16	—	736	—	—	—	—	—	1	—	5	25	6	—	2	2	1	4	—	12	—
266	Manasterz	1911	20	2	600	—	—	1	—	—	1	—	6	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—
267	Mikulice**	1905	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
268	Sietesz	1906	25	13	1270	1	—	1	1	1	—	—	6	60	—	—	2	—	—	4	—	—	—
269	Studzian	1911	24	—	2030	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XXXVIII. Podgórze.																						
270	Mogilany	1911	40	—	190	—	—	—	1	1	—	—	3	70	12	4	2	1	—	2	—	—	—
	XXXIX. Rohatyn																						
271	Sarnki dolne*	1906	30	—	4600	—	—	—	—	4	—	—	18	150	—	—	4	—	—	—	—	—	—
	XL. Ropczyce.																						
272	Borek wielki	1904	20	8	1200	2	2	1	1	1	—	—	14	18	6	4	3	—	—	4	—	—	—
273	Brzeziny	1906	24	—	100	—	—	—	—	1	—	—	4	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—
274	Brzezówka**	1907	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
275	Glinik**	1904	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
276	Kozodrza*	1910	18	—	1200	—	—	—	1	—	—	—	4	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
277	Mała	1906	14	—	600	1	—	4	—	—	1	—	4	10	4	6	—	—	—	—	—	—	—
278	Niedźwiada	1906	12	3	1600	1	—	—	1	—	1	—	4	44	4	2	3	2	—	2	4	12	—
279	Ostrów	1908	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
280	Pustków	1911	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
281	Sielec	1910	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
282	Skrzyszów*	1906	19	—	2470	—	—	—	—	1	—	—	6	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—
283	Wolica piaskowa	1910	35	—	2400	—	—	—	1	1	—	—	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
284	Zawada*	1907	28	7	1040	1	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XLI. Rudki																						
285	Andryanów*	1905	12	3	870	—	—	3	1	1	—	—	4	20	—	—	—	—	—	4	—	—	—
286	Bieńkowa Wisznia*	1905	15	3	1400	—	2	—	1	1	—	—	4	25	—	12	2	—	3	20	2	—	—
287	Buczały*	1905	16	—	1200	—	—	3	—	1	—	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
288	Chłopy*	1905	26	—	1000	—	—	2	—	1	—	—	5	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
289	Chłopczyce**	1909	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
290	Czajkowice**	1909	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
291	Czernichów*	1908	24	—	2000	—	—	—	—	2	—	—	12	80	12	6	2	4	2	6	4	—	—
292	Dołobów**	1908	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
293	Katarynice*	1904	12	—	780	—	—	—	1	—	—	—	3	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
294	Koniuszki siem.*	1904	22	2	800	1	—	2	1	—	1	—	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
295	Łowczyce**	1908	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
296	Michalewice**	1909	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
297	Milczyce**	1908	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
298	Nowosiółki gość.	1909	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
299	Podhajczyki*	1907	28	2	2000	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
300	Pohorce	1909	—	2	500	—	—	—	—	1	—	—	4	25	—	—	—	—	1	8	—	—	—
301	Rumno*	1907	27	5	1300	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
302	Tuligłowy*	1905	24	24	1000	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
303	Zagórze**	1909	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Liczba porz.	Powiat i siedziba ochotn. Straży pożar.	Rok założ.	Ilość członk.	Ilość ćwiczeń	Wartość inwentarz. Kor.	Udział przy pożarach	Udz. przy rewizyach	Ilość występów publicznych	Pożarnie	Sikawki wozowe	Sikawki przenośne	Sikawki ręczne	Węże ssące	Węże wylotowe	Wiaderka	Tłumnice	Drabiny	Beczki na wodę	Beczkowozy	Osęki	Linewki	Umundur.	Sztandary
	XLII. Rzeszów																						
304	Babica	1911	18	2	500	1	—	—	—	1	4	—	10	40	4	6	3	—	—	2	—	—	—
305	Błędowa zgłob**	1911	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
306	Boguchwała	1904	12	2	900	—	—	—	—	1	—	—	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
307	Chmielnik	1911	30	16	300	—	—	4	1	1	—	—	—	—	—	—	4	—	—	6	—	—	—
308	Dąbrowa	1909	14	10	1504	4	3	10	1	1	—	—	4	20	4	—	—	1	1	3	—	14	—
309	Jasionka**	1911	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
310	Kraczkowa	1904	26	20	1100	1	—	2	1	1	4	—	4	16	6	—	3	—	1	3	—	17	—
311	Krasne*	1910	19	—	1000	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
312	Łukawiec**	1909	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
313	Malawa	1910	10	5	600	2	2	4	—	1	—	—	2	3	—	—	—	—	—	2	—	—	—
314	Przewrotne*	1907	20	—	7800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
315	Przybyszówka	1908	24	4	1600	2	2	2	1	1	2	—	4	23	—	—	—	—	—	—	—	10	—
316	Rudna wielka	1910	28	12	126	4	—	3	1	1	—	—	7	25	8	—	—	—	—	11	—	—	—
317	Słocina	1907	38	—	2124	—	—	—	2	2	—	—	7	42	12	6	—	3	—	1	2	—	—
318	Staromieście**	1910	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
319	Stobierna	1911	43	—	500	—	—	—	1	1	—	—	5	20	6	6	1	—	—	3	—	—	—
320	Świlcza*	1906	18	—	500	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
321	Terliczka	1911	20	50	500	—	—	—	—	1	—	—	3	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
322	Trzciana*	1908	24	8	3144	4	2	4	1	1	—	—	6	60	—	—	2	—	1	4	—	18	—
323	Zaczernie	1904	28	—	2798	—	—	—	1	1	—	—	8	40	16	3	3	—	1	4	—	28	—
324	Zgłobień	1910	20	4	17	3	—	—	1	1	—	—	6	20	4	—	—	—	—	—	—	1	—
325	Trzebowisko	1910	48	—	2345	—	—	—	1	2	—	—	5	27	10	7	—	—	—	6	—	—	—
	XLIII. Sambor																						
326	Biskowice	1904	25	—	1880	—	—	—	—	2	1	—	8	60	—	—	1	—	1	8	—	—	—
327	Czukiew*	1907	18	—	1200	—	—	—	—	2	—	—	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
328	Kalinów	1907	21	4	790	3	—	1	1	2	—	—	1	4	—	4	—	—	—	8	1	—	—
329	Rakowa	1910	12	—	238	—	—	—	—	1	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	3	12	—
330	Strzałkowice	1909	32	12	1100	—	2	10	1	2	—	—	4	15	4	—	1	—	—	2	4	12	—
331	Wojutycze	1910	20	—	694	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XLIV. Sanok																						
332	Bażanówka*	1907	12	—	1000	—	—	—	1	1	—	—	4	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
333	Głęboka*	1906	18	10	1024	1	—	—	—	1	—	—	4	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
334	Klimkówka	1906	12	—	850	4	—	—	2	1	—	—	9	50	5	—	—	—	—	—	—	—	—
335	Nowotaniec**	1906	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
336	Pisarowce	1906	15	—	800	—	—		2	1	—	—	5	15	4	2	2	2	4	—	—	15	—
337	Posada jaćmierska . . .	1904	13	10	2000	1	—	10	1	1	—	—	4	60		1	1	—	—	2	—	13	
338	Strachocina*	1906	23	3	870	—	—	—	—	1	—	—	4	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—
339	Zagórz* . . , ...	1906	28	14	3000	1	—	2	—	1	—		4	12	4	—	2	1	1	5	2	13	—
	XLV. Skałat																						
340	Borki małe**	1910	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
341	Hałuszczyńce	1910	30	11	400	—	—	—	1	—	1	—	2	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
342	Okno	1910	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	XLVI. Śniatyn																						
343	Załucze nad Czer. . . .	1910	10	—	2500	—	—	—	2	2	1	—	—	—	10	—	6	—	2	4	—	—	—
	XLVII. Strzyżów																						
344	Szufnarowa**	1910	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
345	Wojaszówka	1904	34	—	150	—	—	—	1	1	—	—	3	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
346	Wyżne	1910	16	6	200	1	—	1	—	—	2	—	—	—	4	1	—	—	—	2	2	12	—
347	Żyznów	1911	20	—	720	—	—	—	—	1	4	—	4	—	—	4	1	—	—	2	2	—	—

Liczba porz.	Powiat i siedziba ochotn. Straży pożar.	Rok założ.	Ilość członk.	Ilość ćwiczeń	Wartość inwentarz. Kor.	Udział przy pożarach	Udział przy rewizyach	Ilość występów publicznych	Pożarnie	Sikawki wozowe	Sikawki przenośne	Sikawki ręczne	Węże ssące	Węże wylotowe	Wiaderka	Tłumnice	Drabiny	Beczki na wodę	Beczkowozy	Osęki	Linewki	Umundur.	Sztandary
	XLVIII. Tarnobrzeg																						
349	Majdan zbydn.**	1906	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
348	Sokolniki	1910	12	4	1668	3	—	—	2	1	—	—	2	15	6	4	—	—	1	—	—	13	—
350	Szlęzaki	1908	17	16	1310	—	2	5	1	1	—	—	8	10	—	2	—	—	—	—	—	17	—
351	Zaleszany	1908	16	12	2500	1	—	1	1	1	—	—	6	25	4	4	2	—	—	—	—	18	—
352	Zbydniów	1908	14	3	823	2	—	1	1	1	—	—	4	50	4	—	—	—	—	—	2	4	—
353	Żabno	1907	36	—	1110	2	—	—	1	1	—	—	4	20	2	2	1	—	1	2	—	—	—
	XLIX. Tarnów																						
354	Dąbrówka infuł.*	1910	30	—	800	—	—	—	1	1	—	—	3	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
355	Janowice*	1908	14	—	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
356	Jastrząbka nowa	1908	20	—	1103	—	—	—	1	—	—	1	4	25	—	—	1	—	—	1	—	6	—
357	Jodłówka ad Wołki	1910	15	—	460	—	—	—	—	—	1	—	4	12	—	—	1	—	—	—	—	—	—
358	Jurków	1911	14	10	1406	1	—	3	1	1	—	—	4	20	—	—	—	—	—	—	—	14	—
359	Kobierzyn**	1910	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
360	Łukowice st.*	1908	22	—	1000	—	—	—	1	—	—	—	5	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
361	Łukowa**	1910	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
362	Niedomice	1909	11	24	3100	5	—	2	2	1	—	—	5	40	4	2	2	—	1	2	2	11	—
363	Pawężów	1908	12	4	982	3	—	4	2	—	1	—	4	20	—	2	1	—	—	2	—	12	—
364	Siemiechów**	1910	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
365	Skrzyszów*	1905	19	—	2470	—	—	—	—	1	—	—	6	35	—	—	2	—	—	4	—	—	—
366	Szynwałd	1906	60	4	1200	5	—	—	1	3	—	—	3	10	15	—	9	—	—	6	—	6	—
367	Wierzchosławice*	1909	17	12	2000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
368	Wróblowice	1911	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
369	Zalasowa*	1905	19	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
370	Żukowice nowe	1908	22	6	600	1	—	1	—	—	1	—	6	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	L. Tłumacz.																						
371	Hostów**	1910	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	LI. Trembowla																						
372	Boryczówka	1909	32	—	200	—	—	—	1	1	—	—	3	15	2	4	—	—	1	2	—	—	—
373	Nałuże**	1905	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	LII. Wadowice																						
374	Inwałd	1906	18	10	2120	4	1	8	—	1	—	—	6	40	4	—	7	—	—	—	4	17	—
375	Jaroszowice	1906	18	16	2000	4	4	6	—	1	—	—	6	100	6	—	3	—	—	4	1	16	—
376	Piotrowice	1910	15	—	150	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	—	—	4	4	15	—
377	Przytkowice dolne	1910	24	12	2000	7	—	—	2	1	—	—	4	25	—	10	1	—	—	—	—	12	—
378	Przytkowice górne	1910	13	—	1067	—	—	—	1	1	—	—	3	20	2	2	1	—	—	2	2	—	—
379	Roczyny	1911	45	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—
380	Targowice II.	1906	21	11	1900	7	—	—	2	1	—	—	6	45	4	2	1	—	—	4	—	24	—
381	Wieprz	1908	32	20	1890	5	—	1	—	1	—	—	4	40	20	8	6	—	—	4	—	—	—
	LIII. Wieliczka																						
382	Biskupice*	1904	17	—	460	—	—	—	—	—	1	—	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
383	Brzezowa	1907	18	2	669	—	—	—	—	1	—	—	4	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
384	Czarnochowice	1908	42	—	465	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
385	Grabie*	1906	17	—	780	—	—	—	—	1	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	LIV. Zaleszczyki																						
386	Słobódka kozył.	1911	10	12	1000	—	—	—	—	1	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—
	LV. Zbaraż																						
387	Kretowce*	1911	23	—	460	—	—	—	—	—	1	—	4	15	5	—	—	—	—	—	—	—	—

Liczba porz.	Powiat i siedziba ochotn. Straży pożar.	Rok założ.	Ilość złonk.	Ilość ćwiczeń	Wartość inwentarz. Kor.	Udział przy poż rach	Udział przy rewi yach	Ilość występów publicznych	Pożarnie	Sikawki wozowe	Sikawki przenośne	Sikawki ręczne	Węże ssące	Węże wylotowe	Wiaderka	Tłumnice	Drabiny	Beczki na wodę	Beczkowozy	Osęki	Linewki	Umundur.	Sztandary
	LVI. Złoczów																						
388	Biały kamień	1908	18		290	—	—	—	2	2	—	—	16	60	10	6	4	1	2	—	4	5	—
389	Pietrycze	1908	18	4	300	2	2	—	1	2	—	—	3	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—
390	Usznia*	1909	26	—	1200	—	—	—	—	1	—	—	6	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	LVII. Żółkiew																						
391	Kłodno**	1911	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	LVIII. Żydaczów																						
392	Ruda-Kochawina** . . .	1911	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	LIX. Żywiec																						
393	Gilowice	1908	25	—	1500	—	—	—	—	1	—		5	30	—	1	7		—	4	2	20	—
394	Krzyżowa	1908	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
395	Radziechowy	1906	23	—	1300	—		—	2	2	2	—	16	160	—	—	6	—	—	4	2	—	—
396	Rajcza	1911	20	—	5000	—	—	—	1	1	—	—	12	60	12	6	8	—	—	12	—	20	1
397	Cisiec**	1906	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—			—	—	—	

Od roku 1903, to jest od chwili zawarcia układu między Zarządem głównym, a krajowym Związkiem ochotniczych Straży pożarnych, zawiązano przy Kółkach rolniczych do 31. grudnia 1911 roku 428 Straży — z tego upadło 32, istniało więc z końcem roku 1911 — 397. Do kwietnia 1912 roku przybyło 21 Straży — razem istnieje 417.

VI. Sumaryczne zestawienie

ze sprawozdań

ochotniczych Straży pożarnych Kółek rolniczych

według powiatów.

Sumaryczne zestawienie ze sprawozdań ochotniczych Straży pożarnych Kółek rolniczych według powiatów.

L. p.	POWIAT	Ilość straży	Sprawozdań nadesłanych	Członków	Ćwiczeń	Wartość inwentarza kor.	Udział przy pożarach	Udział przy rewizyach ogni.	Występów publicznych	Pożarni	Sikawek wozowych	Sikawek przenośnych	Sikawek ręcznych	Wężów ssących m.	Wężów wylotowych m.	Wiader	Tłumnic	Drabin	Beczek na wodę	Beczkowozów	Osęk	Linewek	Mundurów	Sztandarów
1	Biała	7	6	121	84	13687	21	4	8	5	7	—	—	37	353	14	16	4	—	2	14	4	64	2
2	Bochnia	15	8	301	81	23877	17	11	14	10	11	5	4	68	524	17	25	15	4	—	13	—	99	—
3	Brzesko	12	8	269	74	28060	22	2	10	11	15	3	2	66	552	34	20	15	4	5	23	17	163	1
4	Brzeżany	3	1	20	—	5000	—	—	—	1	4	—	—	16	105	16	12	4	4	2	6	4	20	—
5	Brzozów	19	13	315	71	12496	19	2	24	11	9	3	—	54	311	44	28	16	—	4	37	16	104	—
6	Buczacz	4	1	47	—	2800	2	2	—	1	1	—	8	40	—	—	31	6	—	2	—	—	17	—
7	Chrzanów	6	1	84	9	10350	1	—	—	2	5	1	—	29	395	23	8	7	—	—	8	—	24	—
8	Cieszanów	7	4	124	32	4600	13	—	—	1	2	1	—	22	80	27	35	5	—	—	35	5	18	—
9	Czortków	2	1	44	12	2000	1	—	—	—	1	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—
10	Dąbrowa	12	3	153	37	9190	15	3	9	5	7	4	—	32	166	10	6	5	—	—	6	4	21	—
11	Gorlice	5	3	44	8	1500	—	—	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—
12	Husiatyn	3	1	45	3	3280	1	—	—	1	2	—	—	14	85	12	8	1	—	1	12	12	1	—
13	Jarosław	18	12	335	40	12424	5	—	1	11	8	2	—	47	285	28	19	1	—	3	20	6	57	1
14	Jasło	23	9	372	62	17272	18	8	6	5	12	—	1	47	246	16	16	8	2	12	20	4	6	—
15	Kraków	5	4	106	30	5430	10	1	1	2	5	—	2	33	214	14	6	5	4	4	8	11	9	—
16	Krosno	9	7	160	64	8448	18	2	24	4	7	—	—	48	348	18	12	3	—	—	13	4	82	—
17	Łańcut	6	6	145	62	4220	10	—	16	4	5	4	1	36	135	10	18	9	—	1	10	—	24	—
18	Limanowa	2	2	48	14	782	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	6	1	—	—	—	1	—	—
19	Lwów	27	10	429	82	31330	23	9	18	13	16	1	—	92	447	39	30	15	—	4	23	9	47	1
20	Mielec	4	—	88	—	4050	—	—	—	1	1	—	—	11	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Mościska	18	11	349	46	9200	3	1	6	10	8	1	2	46	319	83	9	32	2	—	25	2	—	—
22	Myślenice	2	2	68	17	2475	1	—	6	1	2	—	—	14	135	—	—	2	—	—	2	—	20	—
23	Nisko	10	4	170	46	6850	9	—	14	4	7	1	1	42	145	4	1	1	—	—	8	4	20	—
24	Nowy Sącz	2	1	13	12	700	1	2	2	1	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	4	4	13	—
25	Nowy Targ	2	—	26	10	1035	1	—	—	1	—	1	—	4	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Pilzno	10	8	176	78	18705	9	9	15	9	4	1	—	60	212	20	21	11	2	—	18	8	86	1
27	Podhajce	5	3	97	6	600	1	—	—	2	4	—	1	6	13	—	—	—	2	2	—	—	—	—
28	Przemyśl	13	7	184	43	4108	6	1	1	5	2	1	—	12	50	6	10	13	—	4	16	4	7	—
29	Przemyślany	5	2	58	,5	5470	1	—	—	2	3	—	—	17	110	—	12	5	1	—	20	—	20	1
30	Przeworsk	6	4	114	19	5736	2	—	2	1	2	3	—	20	131	6	—	4	2	1	28	—	12	—
31	Ropczyce	13	9	232	18	10610	5	2	9	4	5	2	—	40	174	14	12	6	2	—	8	4	12	—
32	Rudki	19	2	206	41	12850	3	15	4	8	8	1	—	40	197	12	18	4	4	6	38	6	—	—
33	Rzeszów	22	15	440	133	27358	21	9	29	14	18	10	—	75	358	60	28	16	4	4	45	2	88	—
34	Sambor	6	5	128	16	5902	3	2	11	2	9	1	—	17	109	4	4	2	—	1	18	8	24	—
35	Sanok	8	5	121	37	9544	7	—	12	6	7	2	—	34	175	13	3	5	3	5	7	2	41	—
36	Skałat	3	2	54	11	400	—	—	—	1	—	1	—	2	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Strzyżów	4	4	70	6	1070	1	—	1	1	2	6	—	7	16	4	5	1	—	—	4	4	12	—
38	Tarnobrzeg	6	5	95	35	7411	8	2	7	6	7	—	—	24	120	16	12	3	—	2	2	2	52	—
39	Tarnów	17	10	295	60	16221	15	—	10	9	7	3	1	44	214	19	4	16	—	1	15	2	49	—
40	Trembowla	2	1	32	—	200	—	—	—	1	1	—	—	3	15	2	4	—	—	1	2	—	—	—
41	Wadowice	8	8	186	69	11177	29	5	15	6	7	1	—	29	270	36	22	21	—	—	18	11	104	—
42	Wieliczka	4	2	94	2	2374	—	—	—	—	2	1	—	8	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Złoczów	3	2	62	4	2490	2	2	—	3	5	—	—	25	84	20	6	4	1	2	—	4	5	—
44	Żywiec	5	4	68	—	7800	—	—	—	3	4	2	—	33	250	12	7	21	—	—	20	4	40	1
45	*a)* Brody *b)* Dobromil *c)* Grybów *d)* Horodenka *e)* Kałusz *f)* Nadwórna *g)* Podgórze *h)* Rohatyn *i)* Śniatyn *j)* Zaleszczyki *k)* Zbaraż *l)* Żółkiew *m)* Żydaczów *n)* Gródek *o)* Tłumacz	15	9	230	12	14050	12	—	4	5	11	5	—	39	318	43	13	12	1	2	11	—	41	—
		396	223	6867	1477	360242	281	94	284	194	255	67	23	1302	7755	696	487	301	42	69	567	168	1529	8

G) Sprawy organizacyjne.

I. Karty legitymacyjne dla członków Tow. Kółek rolniczych.

Karty legitymacyjne wydawane przez Zarząd główny dla członków Kółek rolniczych, ważne są na trzy lata. Pierwsze legitymacye opiewały na trzechlecie 1908—1910. W tym okresie wystawiono legitymacyi: 65172.

Z końcem roku 1910 zaczęto wydawać legitymacye na trzechlecie 1911—1913.

W okresie tym wystawiono do chwili obecnej, t. j. do oddania sprawozdania za rok 1911 do druku, 68.735 legitymacyi w 1762 Kółkach.

Z końcem roku 1910 wydano legitymacyi			15.158
w roku 1911	"	"	45.465
w roku 1912	"	"	8.112
		Razem	68.735

pomimo więc, że dopiero półtora roku upłynęło od chwili, gdy legitymacye na trzechlecie 1911—1913 zaczęły obowiązywać, wystawiono ich już o 3.563 więcej, jak w trzechleciu poprzedniem.

Wykaz kart legitymacyjnych

wystawionych do końca roku 1913 na 3-lecie 1911—1913.

Biała.

1. Biała 60 . . . . 53683—742
   20 . . . . 57531—50
   69 . . . . . . 58233—301
   97 . . . . 59395—491
   108 . . . . 61199—306
2. Bestwina 25 . . . . 1416—40
3. Bielany — . . . . . — — —
4. Buczkowice . . . . . — — —
5. Bujaków 48 . . . . 24579—626
6. Bulowice 28 . . . . . 13326—53
7. Bystra 41 . . . . . 46895—935
8. Czaniec 15 . . . . . . 15316—30
9. Dankowice 38 . . . 3635—72
10. Hałcnów 28 . . . . . 51019—46
11. Janowice 30 . . . . . 41446—75
    6 . . . 64822—7
12. Komorowice 20 . . . 38216—35
    4 . . . 54896—9
13. Kobiernice 50 . . . . 15234—83
14. Kozy 80 . . . . 28886—965
    15 . . . . 53406—20
15. Leszczyny 38 . . . . . 35859—96
    16 . . . . . 63539—54
16. Łęki 16 . . . . 57629—44
    6 . . . . . . 65136—41
17. Malec 22 . . . . . . 28714—35
18. Międzybrodzie lip. 51 . 4973—5023
19. Osiek k. Ośw. 118 . . 1146—263
    28 . . 38176—203
20. Pisarzowice 35 . . . . 29220—54
    5 . . . . 53678—82
21. Porąbka 23 . . . . . 3612—34
22. Rybarzowice 24 . . . 2035—58
23. Stara wieś 55 . . . 3097—151
24. Szczyrk 157 . . . . . 52424—580
25. Wilamowice 19 . . . . 60624—42
26. Wilkowice 18 . . . . 2131—48
    1 57520
27. Witkowice 118 . . . . 24685—802

Bóbrka.

28. Brzozdowce 42 . . . . 9221—62
    2 . . . 66603—4
29. Chlebowice w. 15 . . 54358—72
30. Stare sioło 51 . . . 43473—523
    5 . . . . 55131—5
31. Sokołówka 53 . . . . 43843—95
32. Szpilczyna 18 . . . . 44057—74
33. Wodniki 14 . . . . 62000—13

Bochnia.

34. Bieńkowice 24 . . . . 15758—82
35. Bochnia 25 . . . . . 64456—80
36. Bogucice 26 . . . . 38033—58
37. Brzeźnica 33 . . . . . 32356—88
38. Chrość 23 . . . . . 36767—89
39. Damienice 39 . . . . 41767—805
    1 60620
40. Dołuszyce 20 . . . . . 65774—93
41. Dziewin 36 . . . . . . 24543—78
42. Gawłówek 17 . . . . 12431—46

43. Gierczyce 40 . . . . . 50004—43
1 55138
44. Grabie uznańs. 94 . . . 7254—347
5 . . . 60039—43
45. Grobla 52 . . . . . . 22568—619
46. Jazy 89 . . . . 50514—602
47. Jodłówka 31 . . . . . 59923—53
48. Kłaj 50 . . . . 24340—89
49. Kobyle 37 . . . . . . 42761—97
50. Kolanów 28 . . . . . 1388—415
1 62516
51. Królówka 13 . . . . . 52152—64
24 . . . . . 57722—45
52. Krzeczów 11 . . . . . 9673—83
1 17374
53. Krzyżanowice 60 . . . 47919—78
54. Leszczyna 51 . . . . 6561—611
55. Łąki 25 . . . . . . 29465—89
56. Łapczyca 35 . . . . 46830—64
57. Majkowice 29 . . . . 67500—28
58. Mikluszowice 60 . . . 5970—6029
6 . . . 63070—5
59. Niepołomice 30 . . . . 41709—38
60. Okulice 30 . . . . . . 1821—50
61. Piaski 35 . . . . . . 27094—128
62. Pogwizdów 27 . . . . 6851—77
63. Prószówki 30 . . . . 53760—89
64. Rajbrot 20 . . . . . . 28762—81
65. Rzezawa 23 . . . . . 40019—41
66. Siedlec 66 . . . . . 2881—946
17 . . . . 16159—75
67. Stanisławice 38 . . . . 9819—56
68. Świątniki dol. 22 . . . 40843—64
2 . . 45384—5
3 . . . 64828—30
2 . . . 67262—63
69. Targowisko 20 . . . . 45431—50
70. Tarnawa 33 . . . . . 24390—422
71. Trzciana k. Bochni 21 . 30639—59
72. Uście solne 20 . . . . 27655—74
73. Wiśnicz stary 32 . . . 49495—526
74. Wola batorska 41 . 35176—216
75. Wola zabierzowska 18 . 26685—702
76. Wrzępia 42 . . . . . 37190—231
77. Wyżyce 35 . . . . 877—911
78. Zbydniów 37 . . . . . 60122—58

Bohorodczany.

79. Bohorodczany 29 . . . 64884—912

Borszczów.

80. Głęboczek 34 . . . 48896—929
10 . . . . 57050—9
81. Konstancya 30 . . . 47593—622
82 Krzywcze 20 . . . . . 67610—29
83 Łanowce 37 . . . . 53794—830
84 Mielnica 68 . . . . 18845—912
85 Wołkowce 24 . . . . 52905—28

Brody.

86 Bukowina 23 . . . . . 62455—77
87 Hucisko brodzkie 22 . . 44090—111
88. Leszniów 33 . . . . . 7083—115
89. Pieniaki 46 . . . . . 10968—11013
90. Podkamień 24 . . . . 64913—36
91. Ruda brodzka 20 . . . 39589—608
1 . . . 56096
1 . . 56105
25 . . 56120—44
92. Suchowola 23 . . . 45066—88

Brzesko.

93. Biadoliny 38 . . . . . 64590—627
23 . . . 66451—73
94. Bielcza 60 . . . . . . 10283—342
4 . . . . . 63665—8
2 . . . . . 66545—6
95. Biesiadki 43 . . . . . 54936—78
96. Biskupice radł. 20 . 31546—65
97. Bogumiłowice 36 . . . 36792—827
98. Borzęcin dolny 39 . . 9985—10023
99. Borzęcin górny 42 . . 47551—92
100. Bucze ad Mokrzyska 30 . 12674—703
101. Dąbrówka morska 35 . 65739—73
102. Doły 18 . . . . 6097—6114
103. Grabno 30 . . . . . . 32903—32
104. Gwoździec 23 . . . . 6878—900
5 . . . . 36828—32
105. Jadowniki podg. 42 . 32701—42
106. Jaworsko 42 . . . . . 50376—417
107. Jurków 40 . . . . . . 16883—922
8 . . . . . . 31765—72
1 63562
108. Łętowice 34 . . . . 19271—304
6 . . . . . 66164—9
109. Łoniowe 74 . . . . . 151—224
5 . . . . 55600—4
110. Łopoń 29 . . . . . . 10496—524
111. Łysa góra 48 . . . . . 35546—93
112. Maszkienice 21 . . . . 48489—509
8 . . . 58589—96
113. Milówka 20 . . . . 58935—54
114. Niedźwiedza 21 . . . 400—20
115. Niwka 19 . . . . . . 65739—73
116. Okocim 54 . . . . . 8991—9044
117. Olszowa 40 . . . . . 22620—59
118. Olszyny 24 . . . . . . 20882—905
5 . . . . . 57817—21
1 62240
119. Paleśnica 26 . . . . 55899—924
120. Porąbka uszewska 37 . 37037—73
121. Przyborów 39 . . . 64551—89
122. Przybysławice 22 . . . 13192—213
6 . . 35497—502
123. Ruda kameralna 21 . . 68651—71
124. Rudka 17 . . . . . . 30200—16
1 63562
125. Rudy-Rysie 20 . . 47062—71
126. Strzelce małe 34 . . . 41675—708
127. Strzelce wielkie 71 . 53454—524
128. Sufczyn 33 . . . . . . 15725—57
1 67808
129. Tworkowa 26. . . 37164—89

130. Tymowa 46 . . . . . 36077—122
1 38314
1 63700
131. Wał-Ruda 43 . . . . . 43093—135
132. Wielka wieś 13 . . . 27253—65
4 . . . . 39452—5
133. Wola przemykowska 47 11160—206
2 56440—1
134. Wola radłowska 14 . . 22937—50
20 . . 51650—69
135. Zaborów 38 . . . . . 10525—62
6 . . . . . 66801—6
136. Zdarzec ad Zabawa 14 . 25663—75
137. Złota 50 . . . . 2489—538

Brzeżany.

138. Buszcze 40 . . . 10081—120
50 . . . 65543—92
139. Chatki 33 . . . . 36930—62
140. Dryszczów 6 . . . . 66837—42
141. Helenków 32 . . . . 21428—59
142. Kozłów 33 . . . . . 62159—91
143. Litiatyn 26 . . . . . 16391—416
144. Narajów 40 . . . . . 26843—82
145. Płaucza mała 22 . . 58676—97
8 . . 64831—8
146. Płaucza wielka 19 . 39433—51
147. Podwysokie 24 . . . 39760—83
3 . . . 67100—2
148. Szumlany 13 . . . . 23109—21
149. Taurów 25 . . . . . 66843—67
150. Urmań 32 . . . . . . 51047—78

Brzozów.

151. Blizne 64 . . . . . 49550—613
152. Borkówka 31 . . . . . 61442—72
153. Dąbrówka starz. 17 . . 36402—18
154. Domaradz 36 . . . 225—61
8 . . . . 39719—26
155. Dydnia 75 . . . . . . 14821—95
156. Dylągowa 16 . . . . . 17402—18
157. Golcowa 59 . . . . . 18032—90
3 . . . . . 64167—9
158. Górki 35 . . . . . . 15437—71
159. Grabownica starz. 40 . 9779—818
160. Haczów 56 . . . . . . 15381—436
18 . . . . . 62712—29
17 . . . . . 67063—79
161. Harta 30 . . . . . . 19637—66
25 . . . . . 31182—206
162. Humniska 64 . . . . 13771—834
14 . . . . 27525—38
3 . . . . 33645—47
163. Izdebki 33 . . . . . 58533—65
164. Jabłonka 19 . . . . 1062—80
165. Jasienica 31 . . . . 39946—76
166. Jasionów 79 . . . . 36851—929
24 . . . . 54458—81
167. Malinówka 15 . . . . 40401—25
168. Niebocko 35 . . . . 7756—90
23 . . . . 60542—64
5 . . . . 66170—4
169. Nozdrzec 36 . . . . 60245—80
170. Orzechówka 143 . . . 45546—688
171. Przysietnica 34 . . . 42279—312
172. Stara wieś 32 . . . . 39456—87
Stara wieś, O. K. 44 . 51509—52
173. Temeszów 22 . . . 51864—85
174. Trześniów 82 . . . . 53999—54080
175. Turzepole 32 . . . . 44383—414
29 . . . . 60159—87
176. Wesoła 39 . . . . . 34242—80
5 . . . . . 40086—90
6 . . . . . 46644—9
1 55925
2 . . . . . 59763—4
2 . . . . . 62517—8
1 67057
177. Wzdów 108 . . . . 52720—827
178. Wydrna 50 . . . . 15331—80
179. Zmiennica 51 . . . . 33894—944

Buczacz.

180. Barysz 96 . . . . . 52624—719
Barysz O. K. 70 . . . 65655—724
181. Berezówka 18 . . . 65192—209
182. Buczacz 71 . . . . 56225—94
183. Dobropole 26 . . . . 24852—77
184. Dubienko 12 . . . . 64388—99
185. Duliby 20 . . . . . 44316—35
186. Dźwinogród 10 . . . 25329—38
4 . . . 64170—3
3 . . . 66870—2
187. Folwarki 42 . . . . 18696—737
188. Jazłowiec 64 . . . . 42953—43016
189. Komarówka 29 . . . 67218—46
190. Koropiec 40 . . . . 41096—135
191. Korościatyn 32 . . . 38265—96
1 . . . 47518
192 Kowalówka 21 . . . 43927—46
193. Monasterzyska 33 . . 783—815
30 . . 65083—112
31 . . 66906—36
194. Nagórzanka 40 . . . 20393—432
195. Olesza 27 . . . . . 66474—500
196. Petlikowce stare 22 . 50266—87
10 . 50451—60
197. Podzameczek 31 . . . 55856—86
198. Porchowa 40 . . . . 18738—77
3 . . . . 30731—3
199. Puźniki 27 . . . . . 56063—89
42 . . . . . 59233—74
200. Pyszkowce 30 . . . 10121—50
201. Rzepińce 28 . . . . 42803—30
202. Słobódka dol. 20 . . 56793—812
203. Trybuchowce 27 . . . 46562—88
204. Zaleszczyki małe 44 . 19884—927

Chrzanów.

205. Babice 21 . . . . . 2438—58
4 . . . . . 35249—52
3 . . . . . 59505—7
3 . . . . . 64208—10
206. Byczyna 115 . . . . 58996—59110

207. Chełmek 30 . . . . 738—67
208. Ciężkowice 30 . . . . 22818—47
6 . . . . 32619—24
209. Czarna 39 . . . . . 11291—329
210. Dąbrowa narodowa 21 1343—63
211. Długoszyn 19 . . . . 15997—16015
212. Grojec 37 . . . . . 17930—65
213. Groniec 25 . . . . . 29948—72
1 30734
214. Jankowice 26 . . . . 37260—85
215. Jeleń 32 . . . . . . 61553—84
216. Krzeszowice 57 . . . 5086—142
1 . . . 56203
217. Kwaczała 21 . . . . 17601—21
218. Libiąż wielki 28 . . . 13354—81
219. Luszowice 43 . . . . 52581—623
220. Mętków duży 36 . . . 43678—713
221. Mętków mały 24 . . . 17418—41
8 . . . 27055—62
222. Nawojowa góra 30 . . 2539—68
2 . . 28299—300
223. Nowa góra 21 . . . . 49442—62
224. Okleśnia 16 . . . . 47209—24
225. Paczółtowice 46 . . . 1486—1531
226. Rudawa 41 . . . . . 58955—95
227. Sanka 17 . . . . . 3021—37
228. Siersza 57 . . . . . 46968—47024
229. Szczakowa 37 . . . . 21235—71
230. Trzebionka 38 . . . . 54758—95
231. Wodna 31 . . . . . 40560—90
3 . . . . . 53831—3
232. Wola filipowska 20 . . 5066—85
233. Zalas 12 . . . . . 60306—17

Cieszanów.

234. Cewków 37 . . . . 64351—87
235. Chlewiska 21 . . . . 60281—301
236. Chyże . . . . . . — —
237. Cieszanów 47 . . . . 35594—640
2 . . . . 43925—6
2 . . . . 53066—7
36 . . . . 61765—800
238. Dachnów 18 . . . . 60461—78
239. Dzików nowy 12 . . . 6271—82
2 . . . 62822—3
240. Dzików stary 36 . . . 21602—37
241. Deutschbach 18 . . . 63024—41
242. Folwarki 14 . . . . 1081—94
8 . . . . 37156—63
6 . . . . 41027—32
243. Freifeld 31 . . . . . 59616—46
244. Huta różaniec 33 . . 38084—116
245. Kadłubiska 14 . . . 50341—54
246. Kossobudy 11 . . . 64177—87
16 . . . 65338—53
247. Lipie 14 . . . . . 65212—25
248. Lipsko 13 . . . . . 28549—61
249. Lubaczów 38 . . . . 65926—63
250. Lisie jamy 21 . . . 67033—53
251. Łukawiec 27 . . . . 49383—409
252. Niłków 27 . . . . . 31738—64
1 46650

253. Narol miasto 32 . . . 54796—827
254. Narol wieś 25 . . . 48930—54
255. Niemstów 10 . . . . 35782—91
24 . . . . 28819—42
256. Nowe sioło 12 . . . 60698—709
6 . . . 63042—7
257. Oleszyce stare 43 . . 9407—49
258. Płazów 15 . . . . 37499—513
259. Ruda różaniecka 44 . 20838—81
260. Rudka 20 . . . . . 41076—95
10 . . . . . 61496—505
261. Zabiała 27 . . . . . 25083—109
262. Zalesie 14 . . . . . 27675—88
263. Zapałów 22 . . . . 59594—615

Czortków.

264. Biała 33 . . . . . . 19463—95
10 . . . . . 68556—65
265. Byczkowce 27 . . . 66293—319
4 . . . 66892—5
266. Czortków-Wygnanka 53 8531—83
2 49852—3
267. Kosów 31 . . . . . 65794—824
268. Nagórzanka 56 . . . 39829—84
269. Pauszówka 28 . . . 16727—54
4 . . . 61866—9
270. Połowce 18 . . . . 48450—67
2 . . . . 56950—1
271. Rydoduby 13 . . . . 52877—89
272. Skorodyńce 21 . . . 67529—49
273. Słodbódka dżuryn. 26 . 51234—59
274. Świdowa 22 . . . . 5504—25
275. Szmańkowce 30 . . . 45107—36
276. Zabłotówka 29 . . . 68707—35
277. Zalesie 31 . . . . . 18397—427

Dąbrowa.

278. Bieniaszowice 38 . . 20501—38
279. Borki 10 . . . . . 53327—36
280. Brnik 23 . . . . . 20463—85
Brnik O. K. 26. . . . 18441—66
281. Ćwików 16 . . . . 45089—106
282. Dąbrowa 63 . . . . 29600—62
8 . . . . 43017—24
1 51211
4 . . . . 57026—9
Dąbrowa O. K. 35 . . 56991—57025
283. Dąbrówka breńska 38 . 65607—44
284. Grądy 80 . . . . . 34466—545
285. Gręboszów 24 . . . . 17776—99
286. Gruszów wielki 34 . . 46432—65
287. Jadowniki mokre 58 . 680—735
4 . 1598—1601
16 . 24627—42
5 . 31733—7
288. Karsy 16 . . . . . 40662—75
9 . . . . . 49280—8
1 63398
2 . . . . . 66890—1
289. Kłyż 11 . . . . . . 48566—76
290. Laskówka chorąska 31 38611—41
291. Mędrzechów 61 . . . 65474—534

292. Miechowice małe 34 . 15014—47
20 . 57030—49
5 . 64840—4
293. Miechowice wielkie 30 15607—36
294. Niecieeza 32 . . . . 33045—76
295. Nieczajna 34 . . . . 25755—88
296. Odporyszów 35 . . . 39259—93
297. Olesno 70 . . . . . 29520—89
298. Pałuszyce 15 . . . . 48401—15
299. Pawłów 15 . . . . 20486—500
300. Radwan 19 . . . . 54630—48
301. Radgoszcz 23 . . . . 48510—32
302. Sieradza 22 . . . . 37559—80
303. Sikorzyce 59 . . . . 2682—2740
9 . . . . 16532—40
304. Słupiec 23 . . . . . 27136—58
305. Szczucin 18 . . . . 31807—24
306. Ujscie jezuickie 13 . . 42537—49
307. Wielopole moszcz. 57 . 28599—655
308. Wola rogowska 25 . . 36301—25
309. Wola żelichowska 29 . 20434—62
310. Zalipie 18 . . . . . 30660—77
311. Żelazówka 35 . . . 50755—88

Dobromil.

312. Jureczkowa 20 . . . 31461—80
313. Kalwarya pacł. 33 . . 11551—83
314. Nowe miasto 22 . . 54671—92
315. Pacław 30 . . . . . 26724—53
316. Pietnice 14 . . . . 53130—43
317. Posada nowomiejs. 40 4060—99
318. Tarnawka 25 . . . 46255—77
319. Wojtkowa 23 . . . . 56907—29

Dolina.

320. Dolina 148 . . . . . 21808—955
34 . . . . . 46108—41
1 65142

Drohobycz.

321. Majdan 24 . . . . 49007—30
322. Medenice 52 . . . . 58722—73

Gorlice.

323. Biecz 76. . . . . . 40325—400
324. Bystra 50 . . . . . 42711—60
325. Głęboka 78 . . . . . 4368—445
326. Glinik maryam. 36 . . 21707—42
327. Gorlice 181 . . . . . 58052—232
328. Kobylanka 76 . . . . 44630—705
329. Kryg 33 . . . . . . 58643—75
330. Libusza 70 . . . . . 12083—152
331. Łosie 46 . . . . . . 22522—67
332. Łużna 58 . . . . . 30366—425
333. Mszanka 45 . . . . 19806—50
334. Moszczenica 53. . . . 8478—8530
335. Olszyny 123 . . . . 63414—536
336. Ropa 26 . . . . . . 8025—50
337. Ropica polska 21 . . 66363—83
338. Ropica ruska 20 . . 27320—39
339. Rozembark 35 . . . 7945—79
18 . . . 32597—614
340. Rzepiennik bisk. 25 . . 18007—31
341. Radocyna 20 . . . . 40898—917
342. Siary 32 . . . . . . 19928—59
2 . . . . . . 43901—2
343. Sękowa 33 . . . . . 56827—59
344. Sokół 23 . . . . . 52401—23
345. Staszkówka 26 . . . 16616—41
346. Stróżówka 28 . . . . 65825—52
347. Szalowa 58 . . . . . 25110—67
348. Szymbark 76 . . . . 2193—2268
349. Turza 41 . . . . . 5879—5919
350. Wojtowa 22 . . . . 31263—84
351. Woła łużańska 37 . . 25823—59
352. Zagórzany 32 . . . . 12051—82

Gródek.

353. Bar 36 . . . . . . 21165—200
354. Białogóra 35 . . . . 10891—925
5 . . . . 29269—73
355. Doliniany 12 . . . . 10956—67
356. Janów 25 . . . . . 43620—44
357. Mszana 36 . . . . . 35823—58
1 53987
358. Obroszyn 13 . . . . 19721—33
359. Powitno 33 . . . . . 34363—95
360. Przedmieście czerlańs. 49 44267—315
2 56648—9
361. Przedmieście lwows. 33 47225—57
362. Rodatycze 32 . . . . 42853—84
363. Stradcz 15 . . . . . 45137—51
11 . . . . . 65302—12
364. Wołczuchy 12 . . . 37609—20
365. Zatoka 26 . . . . . 38388—413

Grybów.

366. Biała niżna 55 . . . 4700—54
367. Biała wyzna 57 . . . 52274—330
7 . . . 55124—30
368. Bobowa 39 . . . . . 12605—43
369. Brzana górna 23 . . . 7436—58
370. Ciężkowice 93 . . . 43947—44039
371. Grybów 40 . . . . . 16456—95
372. Grodek 55 . . . . . 19496—550
9 . . . . . 65329—37
373. Jastrzębia 33 . . . . 13686—718
3 . . . . 33666—8
2 . . . . 61815—6
1 68415
374. Kąclowa 48 . . . . 4447—94
3 . . . . 37655—7
22 . . . . 68566—87
375. Kamionka wiel. 44 . . 11717—60
376. Korzenna 52 . . . . 55804—55
377. Lipnica wielka 31 . . 62382—412
378. Mystków 13 . . . . 45299—311
379. Polna 55 . . . . . 4918—72
380. Ptaszkowa 92 . . . . 11014—105
381. Siedliska 21 . . . . 26228—48
382. Siołkowa 57 . . . . 3152—3208
383. Stara wieś Strzylawka 21 29286—306

Horodenka.

384. Czernelica 47 . . . . 21001—47
385. Dąbki 16 . . . . . 55107—22
386. Jasionów polny 16 . . 43209—224
387. Olejowa Korolówka 40 39160—99
388. Żuków 29 . . . . . 41568—96

Husiatyn.

389. Chorostków 38 . . . 18359—95
6 . . 56984—9
390. Hadyńkowce 34 . . . 6115—48
4 . . . 60189—92
391. Kociubińce 21 . . . 31566—86
392. Kociubińczyki 25 . . 36963—87
393. Liczkowce 14 . . . . 40296—309
394. Oryszkowce 19 . . . 43378—396
395. Tłusteńkie 35 . . . . 68672—706
396. Wasylkowce 26 . . . 44706—31
397. Żabińce 26 . . . . . 13126—51

Jarosław.

398. Adamówka 23 . . . . 11404—26
399. Bystrowice 27 . . . . 13046—72
400. Chłopice 63 . . . . . 54157—249
401. Chorzów 32 . . . . 21048—79
1 21092
402. Cieszacin mały 28 . . 44207—34
403. Cieszacin wielki 52 . . 16775—826
6 . . 33654—9
404. Jodłówka 17 . . . . 60105—21
405. Kaszyce 77 . . . . . 1546—97
25 . . . . . 1739—63
406. Kidałowice 52 . . . . 11472—523
407. Kolonia 36 . . . . . 53089—124
408. Krasne 43 . . . . . 12263—305
409. Kruhel pawłosios. 29 31432—60
410. Laszki 43 . . . . . 40198—240
411. Łapajówka 20 . . . . 55994—56013
412. Łowce 57 . . . . . 12989—13045
413. Majdan sieniawski 34 . 6357—90
414. Michałówka 20 . . . 912—31
415. Miękisz nowy 38 . . . 27837—74
416. Miękisz stary 16 . . . 40241—56
417. Morawsko 19 . . . . 13645—63
9 . . . . 25339—47
418. Munina 70 . . . . . 5310—79
419. Nielepkowice 30 . . . 56405—34
420. Ostrów 40 . . . . . 2398—2437
6 . . . . . 33660—5
421. Pawłowa 45 . . . . 11427—70
422. Pełkinie 15 . . . . 50818—32
423. Pigany 22 . . . . . 58438—59
3 . . . . . 62033 5
1 64839
424. Piwoda 25 . . . . . 6332—56
425. Przedmieście dol. leżajs. — —
426. Przedmieście gór. leżaj. 50 28499—548
427. Rączyna 13 . . . . . 7932—44
10 . . . . . 29590—9
428. Różniatów 17 . . . . 18962—78
429. Rozwienica 35 . . . . 25676—710
430. Rudka 29 . . . . . 60048—76
431. Rudołowice 84 . . . 12306—89
11 . . . 54595—605
12 . . . 55887—98
432. Rzeplin 28 . . . . . 63322—49
433. Skołoszów 30 . . . . 39499—828
434. Szczytna 22 . . . . 37953—74
435. Szówsko 40 . . . . 47879—918
436. Tapin 30 . . . . . 62538—67
437. Tuczępy 1 35240
4 . . . . . 55611—4
438. Tuligłowy 22 . . . . 30300—20
21 . . . . 36123—43
4 . . . . 53347—50
439. Tyniowice 17 . . . . 13902—18
440. Tywonia 11 . . . . 53849—59
441. Węgierka 38 . . . . 55037—74
442. Wiązownica 39 . . . 8150—88
443. Wierzbna 44 . . . . 31368—411
444. Wólka pełkińska 28 . . 50790—817
445. Wola węgierska 27 . . 18979—19005
446. Zarzecze k. Jarosł. 32 . 55075—106

Jasło.

447. Bączal dol. 28 . . . . 50727—54
448. Bierówka 32 . . . . 35641—72
449. Biezdziedza 20 . . . 47979—99
450. Biezdziadka 26 . . . 9354—79
451. Brzezówka 44 . . . . 2615—58
3 . . . . 26975—7
452. Brzyska 28 . . . . . 10468—95
453. Chrząstówka 53 . . . 26258—310
454. Czeluśnica 27 . . . . 9380—406
1 35411
455. Czermna 102 . . . . 23554—655
456. Dębowiec 35 . . . . 17452—86
3 . . . . 64188—90
457. Duląbka 47 . . . . . 59347—93
3 . . . . . 60303—5
458. Dobrynia 52 . . . . 63739—90
459. Glinik polski 27 . . . 47025—61
460. Glinik niemiec. 58 . . 42026—83
461. Gliniczek 33 . . . . 19851—83
462. Hankówka 14 . . . . 69580—93
463. Jareniówka 30 . . . 66807—36
464. Jasło 71 . . . . . . 46008—78
465. Kaczorowy 20 . . . 57128—47
466. Kąty 40 . . . . . . 59193—232
467. Kłodawa 30 . . . . 67630—59
468. Kołaczyce 36 . . . . 59544—79
469. Łężyny 23 . . . . . 2659—81
1 61190
470. Łubno opace 53 . . . 50461—513
471. Lublica 39 . . . . . 17249—87
472. Makowiska 25 . . . . 61620—44
473. Mrukowa 19 . . . . 34321—39
474. Niepla 20 . . . . . 5024—43
22 . . . . . 33872—93
475. Ołpiny 67 . . . . . 13835—901
476. Osobnica 21 . . . . 24949—69
477. Potakówka 33. . . . 17288—320
4 . . . . 40091—4

478. Roztoki 42 . . . . . 2839—80
3 . . . . . 64286—8
479. Samoklęski 20 . . . . 42933—52
480. Sądkowa 34 . . . . 8636—69
2 . . . . 60540—1
481. Sieklówka 69 . . . . 8409—77
21 . . . . 67185—205
482. Siedliska 13 . . . . 13574—86
4 . . . . 27715—8
483. Sowina 30 . . . . . 15120—49
484. Święcany 25 . . . . 38059—83
485. Świerchowa 42 . . . 11648—89
10 . . . 45797—806
5 . . . 61751—5
486. Szerzyny 18 . . . . 12017—34
17 . . . . 62217—33
487. Tarnowiec 26 . . . . 18333—58
2 . . . . 60540—1
488. Trzcinica 50 . . . . 9109—58
489. Ujazd 40 . . . . . . 18289—332
6 . . . . . 26058—69
12 . . . . . 38210—5
490. Umieszcz 15 . . . . 24482—97
491. Warzyce 37 . . . . 9450—86
5 . . . . 60919—23
492. Wola dębowiecka 62 . 10733—94
8 . 35241—48
493. Wrocanka 19 . . . . 37235—53
494. Wróblowa 58 . . . . 42122—79
495. Załęże 30 . . . . . 13073—102
7 . . . . . 65894—900
496. Zarzecze 38 . . . . 23516—53
497. Żółków 33 . . . . . 9045—77
1 56330

Jaworów.

498. Boża Wola 24 . . . . 27015—38
499. Fehlbach 22 . . . . 59664—85
500. Kobylnica rus. 15 . . 58484—98
501. Krakowiec 23 . . . . 13103—25
60 . . . . 66175—234
10 . . . . 66896—905
502. Lubienie obsz. dw. 10 . 23395—404
503. Rehberg 23 . . . . 34340—62
504. Wielkie oczy 52 . . . 14557—608
505. Wola gnojnicka 23 . . 476—98

Kałusz.

506. Bereźnica szlach. 12 . 54618—29
507. Dołha wojniłowska 16 . 6438—53
7 . 66521—7
508. Kałusz 152 . . . . . 62869—63020
509. Kopanki 14 . . . . . 38019—32
7 . . . . 58357—63
13 . . . . 62856—68
510. Niegowce 21 . . . . 62296—316
511. Nowy Kałusz 40 . . . 66235—74
3 . . . 66542—4
512. Podmichale 20 . . . 55017—36
513. Tomaszowce „Dębina“ 24 . 24208—31
4 . 54606—9
1 . 67217
514. Tomaszowce „Marcela“ 18 . 16598—615
2 . 43903—4

Kamionka strum.

515. Berbeki 15 . . . . . 51556—70
8 . . . . . 62828—35
516. Budki niezn. 22 . . . 59789—810
517. Jazienica polska 12 . . 55763—74
13 . . 57203—15
5 . . 58831—5
518. Kozłów 22 . . . . . 24970—91
519. Milatyn nowy 52 . . . 14769—820
520. Obydów 17 . . . . 22920—36
3 . . . . 34463—5
521. Ordów 8 . . . . . . 48869—76
522. Pawłów 32 . . . . . 30918—49
1 63086
523. Sielec—Bieńków 68 . . 43025—92
18 . . 57648—65
524. Suszno 16 . . . . . 55615—30
525. Witków nowy 20 . . 35156—75
11 . . 59884—94

Kolbuszowa.

526. Brzostowa góra 42 . . 67755—96
527. Górno 15 . . . . . 40310—24
528. Kupno 25 . . . . . 32933—57
529. Mazury 57 . . . . . 58774—830
13 . . . . . 67809—21
530. Nienadówka 29 . . . 11761—89
531. Ostrowy baranows. 34 . 45451—84
532. Przedbórz 40 . . . . 30878—917
533. Przyłęk 27 . . . . . 37781—807
534. Sokołów k. Rzeszowa 127 68257—383
535. Spie 41 . . . . . . 25621—60
5 . . . . . . 28294—8
5 . . . . . . 29165—9
1 43914
536. Trzeboś 20 . . . . . 1801—20
537. Wola raniżowska 49 . 64481—529
538. Wola rusinowska 36 . 55216—51
539. Zarębki 13 . . . . . 18428—40

Kołomyja.

540. Cieniawa 31 . . . . 36201—31
541. Kamionka m. 25 . . . 53945—69
542. Kamionki wielkie 47 . . 44336—82
543. Kniaźdwór 18 . . . . 46237—54
544. Kołomyja 200 . . . . 51886—52085
545. Kułaczkowce 16 . . . 12035—50
31 . . . 42885—915
546. Podhajczyki 23 . . . 22755—77
3 . . . 55500—2
547. Święty Stanisław 30 . 46865—94
548. Turka k. Kołomyi 40 . 17967—18006

Kosów.

549. Pistyń 32 . . . . . 49410—41

Kraków.

550. Balice 19 . . . . . 51490—508
551. Bolechowice 67 . . . 38695—761

552.	Branice	28	17168—95
		6	55605—10
553.	Bronowice małe	34	29431—64
554.	Bronowice wielkie	34	49290—323
555.	Chełm	17	17743—59
		8	31290—7
		13	62699—711
556.	Cholerzyn	30	36536—65
557.	Czernichów	27	6070—96
558.	Czułów	28	59895—922
559.	Czułówek	21	18778—98
		1	30114
560.	Giebułtów	34	46669—702
		12	53172—83
		3	57886—8
		2	66530—1
561.	Kamień	31	9078—9108
		11	27875—85
562.	Karniów	10	37581—90
563.	Kościelniki	16	57746—61
		3	60341—3
564.	Kryspinów	8	41759—66
565.	Liszki	29	24823—51
566.	Lubocza	40	48361—400
567.	Mników	29	34816—44
		12	68011—22
568.	Modlniczka	9	15150—8
		2	48246—7
569.	Mogiła	30	36737—66
570.	Morawica	63	50664—726
571.	Mydlniki	22	36990—37011
		10	62760—9
		2	66528—9
572.	Nowa wieś szlach.	47	11357—403
		12	28843—54
573.	Olszanica	22	31301—22
574.	Piekary	10	17733—42
		10	58460—9
575.	Rusocice	19	63087—105
576.	Rybna	95	30426—520
577.	Rząska	28	49614—41
578.	Tonie	44	9735—78
579.	Węgrzce	19	48328—46
580.	Wola justowska	18	24878—95
		3	61525—7
581.	Wołowice	23	2108—30
582.	Wyciąże	30	2348—77
583.	Zabierzów k. Krak.	26	10795—820
		2	38895—6
584.	Zielonki	51	9684—734

Krosno.

585.	Białobrzegi	78	37286—363
		1	57492
586.	Bóbrka	30	3349—78
587.	Cergowa	11	23721—31
588.	Chorkówka	14	35532—45
589.	Dobieszyn	21	47157—77
590.	Głowienka	60	22026—85
		23	31066—88
		11	37012—22
	O. K. Głowienka	60	67877—936
591.	Iskrzynia	30	30270—99
592.	Iwonicz I.	48	21978—22025
593.	Jasionka	17	20621—37
594.	Jedlicze	26	40636—61
595.	Kobylany	48	57428—75
596.	Kombornia	20	6149—68
		1	6697
		1	64421
597.	Kopytowa	27	17375—401
		14	62145—58
598.	Korczyna	51	23670—720
		10	44197—206
		3	65326—8
599.	Krościenko niżne	73	34723—815
600.	Krościenko wyżne	66	55697—762
601.	Krosno	107	44494—600
602.	Lubatowa	50	30217—66
603.	Lubatówka	53	16082—134
604.	Łęki	47	42624—70
605.	Łężany	17	37542—58
606.	Miesjce piastowe	38	29322—58
607.	Moderówka	36	8938—73
608.	Myscowa	25	3324—48
609.	Odrzykoń	33	40865—97
		1	56202
610.	O. K. Odrzykoń	54	62625—78
		15	67247—61
611.	Podniebyle	118	30521—638
612.	Potok	21	21957—77
613.	Polanka	35	43808—42
614.	Rogi	37	10246—82
615.	Równe	49	3797—3845
616.	Sporne	19	39399—417
617.	Suchodół	99	9886—9984
		12	25317—28
618.	Świeżowa polska	25	56882—906
619.	Szczepańcowa	69	20539—607
620.	Targowiska	30	2459—88
		6	66275—80
621.	Turaszówka	60	3737—96
622.	Wietrzno	1	21956
		34	23732—65
623.	Wojkówka	53	24896—948
624.	Wrocanka	125	10343—467
625.	Żeglce	23	22795—817

Limanowa.

626.	Dobra	26	23280—305
627.	Glisne	15	862—76
628.	Jodłownik	16	29098—113
629.	Jurków	20	60745—64
630.	Kasina wielka	33	48533—65
		15	56651—65
631.	Konina	20	36516—35
		1	37133
632.	Krasne—Lasocice	16	64326—41
633.	Laskowa	40	33783—822
634.	Lubomierz	12	41208—19
635.	Łętowe	23	36035—57
636.	Łukowica	49	22303—51
637.	Mordarka	18	27417—34
638.	Mszana dolna	30	36419—48

639. Nowe Rybie	23	40764—86
640. Niedźwiedź	34	48416—49
	11	55205—15
	4	59759—62
641. Olszówka	26	42372—97
	2	55960—1
	1	63078
	1	66549
642. Pasierbiec	12	38800—11
643. Podobin	19	42353—71
644. Przyszowa-Grojec	14	49803—16
645. Raba niżna	15	28413—27
646. Stopnice król.	52	30062—113
647. Słomka	22	38867—88
648. Skrzydlna	40	30115—54
649. Stróża	20	26070—89
	1	66659
650. Szyk	45	3052—96
651. Ujanowice	19	40257—75
652. Wilkowiska	23	46409—31
653. Zbludza	20	41739—58

Lisko.

654. Czaszyn	30	25193—222
655. Łukawica	38	2947—84
656. Poraż	60	29733—92
657. Ustrzyki dolne	41	55458—99
	34	57762—95
	17	58698—714
	9	64191—99
	8	68127—34

Lwów.

658. Barszczowice	25	63669—93
659. Basiówka	33	19354—86
	3	31298—300
	4	63722—5
660. Biłka królewska	21	35089—109
661. Biłka szlachecka	11	16705—15
	4	56976—9
	4	63722—5
662. Biłohorszcze	21	27232—52
	3	63133—5
663. Brzuchowice	30	10926—55
	6	60018—25
664. Chrusno nowe	19	4495—4513
665. Chrusno stare	14	53605—18
666. Czyszki	5	32994—8
	8	33218—25
	1	56162
667. Dawidów	30	56090—119
	2	67054—5
668. Dornfeld	30	40446—75
669. Dublany	67	24232—98
670. Einsiedel	13	40006—18
671. Falkenstein	29	46703—31
672. Gańczary	11	24299—309
673. Glinna	27	42313—39
674. Grzęda	17	64221—37
	8	66114—21
675. Hodowica	21	36180—200
	11	45182—92
676. Hołosko wielkie	34	40930—63
677. Jaryczów stary	59	37074—132
678. Jastrzębków-Joppe	37	3247—83
	4	37403—6
679. Kamienopol	35	6660—96
680. Konopnica	24	25293—316
681. Kościejów	12	23016—27
682. Kozielniki	19	23122—40
683. Kower	15	39244—58
684. Krotoszyn	36	4639—74
	4	37690—3
	14	64238—51
	5	66885—9
685. Krzywczyce	12	36148—59
	17	56296—312
	8	57804—10
686. Kuchajów	22	28737—58
687. Kukizów	26	16679—704
	5	37537—41
688. Łany	21	34281—301
689. Lesienice	19	42672—90
	1	57627
690. Leśniowice	15	54693—707
691. Malechów	25	4675—99
	10	62689—98
692. Maliczkowice	17	17542—58
	5	35673—7
693. Miłoszowice	13	18599—611
	2	36988—9
	1	60188
694. Mostki	16	53619—34
695. Nagórzany	15	60446—60
696. Nawarya	24	2169—92
697. Nikonkowice	14	15048—61
	1	56295
698. Ostrów	38	32460—97
	6	60352—7
	2	66109—10
699. Pikułowice	10	31227—36
	3	35086—8
700. Podsadki	16	12515—30
	1	11986
	1	12447
701. Porszna	15	40477—91
702. Prusy	66	61911—76
Prusy O. K.	23	61977—99
	11	67797—807
	5	67872—6
703. Pustomyty	23	16016—38
704. Rakowiec	27	50635—61
705. Rzęsna polska	55	17487—541
	1	26754
	2	44628—9
706. Serdyca	15	39418—32
	1	47128
	5	60013—7
707. Sichów	22	56860—81
708. Siemianówka	31	21116—46
	38	25373—410
	10	30190—9
	4	33690—3
	3	55972—4

Siemianówka 1 . . . 57628
709. Sokolniki 58 . . . . 23141—98
43 . . . . 54250—92
1 56145
14 . . . . 60643—56
3 . . . . 61191—3
710. Sygniówka 51 . . . . 41350—400
711. Tołszczów 37 . . . . 16642—78
712. Wołków 61 . . . . . 39885—945
713. Zagórz 31 . . . . . 1708—38
714. Zarudce na Zełni 13 . 138—150
8 . 44415—22
4 . 55990—3
715. Zaszków 16 . . . . 15080—95
11 . . . . 21080—91
6 . . . . 38204—9
716. Zboiska 19 . . . . . 28676—94
5 . . . . . 31285—9
717. Zimnawódka 26 . . . 54528—53
718. Zubrza 13 . . . . . 49370—82
719. Żydatycze 35 . . . . 25258—92
1 30703
4 . . . . 35051—4
2 . . . . 36160—1

Łańcut.

720. Albigowa 61 . . . . 17800—60
109 . . . . 52165—273
721. Białobrzegi 33 . . . . 28156—88
14 . . . . 60193—206
722. Białobrzegi II. 60 . . 48248—307
3 . . 62415—7
723. Brzoza królewska 70 . 5622—91
724. Brzoza stadnicka 67 . 13382—448
1 . 61807
725. Budy łańcuckie 19 . . 48877—95
726. Budy łańcuckie II. 42 . 8219—60
727. Czarna 31 . . . . . 41908—38
728. Grodzisko dol. 138 . . 28018—155
729. Handzlówka 174 . . . 8744—917
11 . . . 27221—31
730. Husów 70 . . . . . 41838—907
731. Jelna 20 . . . . . . 2149—68
732. Korniaktów 46 . . . . 29973—30018
733. Kosina 65 . . . . . 65409—73
42 . . . . . 66122—63
734. Krzemienica 73 . . . 35962—36034
735. Leżajsk 20 . . . . . 42691—710
736 Medynia głog. I. 8 . . 49362—9
27 . . 48177—200
737. Medynia głog. II. 47 . 32625—71
738. Medynia łańc. 29 . . 49703—31
739. Podzwierzyniec 19 . . 28695—713
740. Przedmieście łańc. 20 . 35412—31
11 . 56816—26
741. Rakszawa I. 36 . . . 34193—228
5 . . . 43920—4
742. Rakszawa II. 17 . . . 21348—64
5 . . . 65321—5
743. Rogóźno 61 . . . . 27689—749
744. Ruda 43 . . . . . . 61369—411
745. Sarzyna 95 . . . . . 25411—505
Sarzyna 3 . . . . . 30267—9
14 . . . . . 61836—49
746. Smolerzyny 18. . . . 48052—69
1. . . . 57202
1. . . . 61885
747. Sonina 83 . . . . . 40095—177
748. Strażów 54 . . . . . 27340—93
749. Węgliska 31 . . . . 67357—87
750. Wola dalsza 20 . . . 41476—95
2 . . . 42916—7
751. Wola mała 24 . . . 21324—47
752. Wysoka 69 . . . . . 9263—331
7 . . . . . 34156—62
753. Wydrze 47 . . . . 59811—57
3 . . . . . 64348—50
754. Zalesie 28 . . . . . 55775—802
755. Żołynia 43. . . . . . 7560—602

Mielec.

756. Biały bór 24 . . . . 18799—822
757. Borki nizinskie 39 . . 28460—98
758. Chorzelów 30 . . . . 60362—91
Chorzelów O. K. 19. . 60392—410
759. Czajkowa 31 . . . . 47623—53
7 . . . . 58715—21
760. Czermin 35 . . . . . 60710—44
761. Dąbie k. Tuszymy 11 . 50879—89
762. Dobrynin 26 . . . . 43183—208
763. Dulcza wielka 22 . . 17096—117
764. Grochowe 75 . . . . 60844—918
765. Izbiska 15 . . . . . 22880—94
766. Hyki-Dębiaki 21 . . . 58896—916
767. Krzemienica 42 . . . 434—75
768. Łączki-brzeskie 13 . . 16519—31
769. Łysakówek 17 . . . 30778—94
770. Ostrówek 29 . . . . 23443—71
771. Padew narodowa 50 . 34412—61
772. Pławo 30 . . . . . 28345—74
773. Podleszany 22 . . . . 18823—99
3 . . . . 60359—61
774. Przybyły 40 . . . . 68217—56
775. Ruda 18 . . . . . . 58917—34
22 . . . . . 61347—68
776. Rzędzianowice 40 . . 26149—88
777. Rzemień 42 . . . . 17559—600
12 . . . . 53046—57
4 . . . . 57527—30
6 . . . . 64445—50
Rzemień O. K. 23 . . 64422—43
778. Rzochów 18 . . . . 33854—71
17 . . . . 66605—21
779. Rżyska 20 . . . . . 1—20
3 . . . . 35432—4
2 . . . . 63537—8
780. Trześń 33 . . . . . 18467—99
781. Tuszów narod. 60 . . 58836—95
782. Tuszyma 45 . . . . 7155—99
783. Wampirzów 40 . . . 23472—511
784. Wola pławska 11 . . 31323—33
785. Zarównie 25 . . . . 57933—57
10 . . . . 58579—88
786. Zdziarzec 41 . . . . 13494—533

Zdziarzec 5 . . . . 62422—6
787. Zaborcze 26 . . . . 41515—40
13 . . . . 58566—78
788. Złotniki 26 . . . . . 42000—25

Mościska.

789. Balice 32 . . . . . 41806—37
790. Dołhomościska 22 . . 63048—69
791. Husaków 34 . . . . 63288—321
792. Królin 12 . . . . . 60924—35
793. Krysowice 27 . . . . 1001—27
794. Kulmatycze 22 . . . 23328—49
5 . . . 27412—6
795. Lipniki 29 . . . . . 62487—515
796. Mościska na przedmieściu 18 15062—79
797. Myślatycze 34 . . . 43397—430
798. Nikłowice 35 . . . . 60765—99
799. Pnikut 50 . . . . . 16262—311
10 . . . . . 31516—25
19 . . . . . 61506—24
11 . . . . . 65365—75
800. Rzadkowice 17 . . . 22778—94
801. Sądowa Wisznia 16 . . 17760—75
802. Stojańce 41 . . . . 31089—129
4 . . . . 43524—7
2 . . . . 56200—1
3 . . . . 60240—2
803. Strzelczyska 55 . . . 23886—940
804. Sułkowszczyzna 38 . . 49321—64
805. Tomanowice 15 . . . 39784—98
806. Trzcieniec 56 . . . . 15804—59
807. Twierdza 44 . . . . 23065—108
18 . . . . 36162—78
808. Wola małnowska 12 . 38242—53
809. Wołostków 24 . . . 42398—421
810. Zakościele 37 . . . . 5750—86
811. Złotkowice 23 . . . . 5990—60012

Myślenice.

812. Bieńkówka 112 . . . 13214—325
813. Budzów 30 . . . . . 14739—68
814. Biertowice 48 . . . . 7348—95
815. Głogoczów 48 . . . . 43528—75
816. Górna wieś 42 . . . 33603—44
817. Grzechynia 20 . . . 25803—22
18 . . . 57969—86
818. Jachówka 33 . . . . 22238—70
819. Jasienica 12 . . . . 48149—60
3 . . . . 57199—201
820. Jawornik 65 . . . . 22951—23015
11 . . . . 34006—16
821. Juszczyn 13 . . . . 5175—87
822. Krzyszkowice 65 . . . 3995—4059
823. Krzywaczka 19 . . . 26402—20
3 . . . 63736—8
824. Łętownia 198 . . . . 64628—821
825. Maków 492 . . . . . 31854—32345
28 . . . . . 60077—104
826. Pcim 43 . . . . . . 5417—59
827. Raba wyżna 55 . . . 68162—216
828. Radziszów 65 . . . . 32498—562
829. Sidzina 27 . . . . . 64021—47
830. Skawa 20 . . . . . 54377—96
32 . . . . . 66384—415
831. Skomielna czarna 69 . 65964—66032
832. Spytkowice 35 . . . 38642—76
833. Stróża 32 . . . . . 3963—94
834. Sułkowice 31 . . . . 27063—93
835. Trzebunia 20 . . . . 17713—32
50 . . . . 33733—82
13 . . . . 47447—59
836. Wieprzec 20 . . . . 16755—74
837. Wola radziszowska 27 8051—77
838. Żarnówka 151 . . . . 47728—878
839. Zaryte 9 . . . . . . 26249—57
840. Zawoja 50 . . . . . 19037—86
2 . . . . . 66601—2

Nadwórna.

841. Bednarówka 7 . . . 56179—85
1 . . . 56297
9 . . . 58509—15
842. Kamienna 17 . . . . 60681—97
843. Łomadżyn 14 . . . . 1532—45
1 56439
35 . . . . 60411—45
844. Majdan górny 18 . . 66501—18
845. Nadwórna 34 . . . . 64252—85
846. Święty Józef 28 . . . 47129—56
17 . . . 57075—91
847. Wołosów 6 . . . . 56448—54
8 . . . . 57230—7
5 . . . . 58517—21

Nisko.

848. Bieliniec 18 . . . . 68588—605
849. Bieliny 23 . . . . . 49238—60
850. Burdze 12 . . . . . 6612—23
851. Cholewiana góra 25 . . 42422—46
852. Dąbrówka 14 . . . . 63184—27
853. Golce 45 . . . . . 68606—50
854. Groble 51 . . . . . 40713—63
2 . . . . . 62413—4
855. Gwoździec 58 . . . . 36588—645
25 . . . . 62192—216
856. Jeżowe 91 . . . . . 10642—732
33 . . . . . 58597—629
857. Kamień 31 . . . . . 47178—208
858. Kłyżów 30 . . . . . 63184—213
859. Kończyce 18 . . . . 1468—85
9 . . . . 37591—9
860. Kopki 45 . . . . . 40591—635
8 . . . . . 49084—91
4 . . . . . 53790—3
2 . . . . . 64999—65000
861. Łętownia 19 . . . . 2329—47
4 . . . . 23512—5
862. Maziarnia słups. 30 . . 46207—36
863. Nart nowy 20 . . . . 68384—403
864. Nart stary 15 . . . . 42918—32
865. Nisko 20 . . . . . 26978—97
866. Pława 21 . . . . . 48468—88
867. Pysznica 76 . . . . 57551—626
868. Racławice 22 . . . . 46278—99

869. Ruda 14 . . . . . . 54722—35
870. Rudnik n. Sanem 23 . 61473—95
10 . 64211—20
3 . 64323—5
871. Steinau 31 . . . . . 19006—36
872. Stróża 20 . . . . . 51130—49
873. Swoły 16 . . . . . 37407—22
874. Tarnogóra 20 . . . . 65143—62
875. Ulanów 60 . . . . . 66660—719
876. Warchoły 12 . . . . 61739—50
877. Wolina 16 . . . . . 7139—54
878. Wólka łętowska 17 . . 8974—90
879. Zalesie 78 . . . . . 14417—94
880. Zarzecze k. Niska 30 . 38972—39001

Nowy Sącz.

881. Brzeżna 28 . . . . . 6698—725
4 . . . . . 63138—41
882. Chomranice 15 . . . 42264—78
883. Czarny potok 14 . . . 52863—76
884. Dąbrówka niem. 12 . . 67388—99
885. Gostwica 29 . . . . 32568—96
886. Janczowa 20 . . . . 28994—29013
887. Jasienna 23 . . . . 67840—62
888. Kurów 12 . . . . . 5526—37
889. Łęka 28 . . . . . . 35754—81
27 . . . . . 54979—55005
2 . . . . . 66799—800
890. Marcinkowice 37 . . . 40492—528
891. Michalczowa 15 . . . 38315—29
892. Mostki 23 . . . . . 33010—32
893. Muszyna 13 . . . . 45863—75
2 . . . . 57266—7
21 . . . . 62575—95
1 63408
1 63668
Muszyna O. K. 79 . . 67106—84
894. Naszacowice 23 . . . 6798—820
895. Niskowa 14 . . . . 54708—21
896. Nowy Sącz 13 . . . 421—33
897. Obidza 20 . . . . . 38780—99
898. Piątkowa 13 . . . . 62014—26
899. Piwniczna 159 . . . 25899—26057
5 . . . . 60824—8
900. Podegrodzie 30 . . . 6743—72
5 . . . . 43907—11
901. Rożnów 18 . . . . 2751—68
902. Roztoka-Brzeziny 15 . 41289—303
903. Roszkowice 22 . . . 38436—57
904. Siedlce 21 . . . . . 34628—48
905. Sienna 15 . . . . . 23428—42
7 . . . . . 62519—25
906. Stadło 19 . . . . . 30759—77
907. Świniarsko 12 . . . . 28448—59
5 . . . . 53125—9
908. Tęgoborze 15 . . . . 1047—61
909. Trzycierz 25 . . . . 16342—66
4 . . . . 62418—21
910. Tylicz 32 . . . . . . 47519—50
911. Wielogłowy 47 . . . 34113—55
4 . . . . 36144—7
2 . . . . 56435—6
912. Wola kurowska 21 . . 64530—50
913. Wronowice 31 . . . 44986—45016
914. Zabrzeź 23 . . . . . 17196—218
915. Zawada 45 . . . . . 41401—45
4 . . . . . 50447—50
916. Zbyszyce 24 . . . . 64112—35

Nowy Targ.

917. Białka 17 . . . . . 6726—42
918. Bukowina 29 . . . . 20659—87
919. Chabówka 14 . . . . 16145—58
920. Chochołów 36 . . . 18091—126
921. Ciche 67 . . . . . . 12448—514
922. Czarny Dunajec 61 . . 44433—93
923. Dział 72 . . . . 37881—952
924. Dzianisz 46 . . . . 15951—96
925. Klikuszowa 42 . . . 43431—72
926. Kościelisko 37 . . . 52115—51
927. Kowaniec 40 . . . . 4170—4209
928. Krościenko n. Dun. 67 . 51772—838
21 . 64400—20
929. Maruszyna 28 . . . . 67966—93
930. Murzacichle 25 . . . 60936—60
8 . . . 65535—42
931. Ochotnica 12 . . . . 54293—304
932. Odrowąż 58 . . . . 36648—705
933. Olcza 21 . . . . . 20638—58
934. Podczerwone 48 . . . 4841—88
935. Rogoźnik 14. . . . . 5692—705
936. Sieniawa 47. . . . . 31631—77
937. Skrzypne 14 . . . . 45505—18
938. Stare Bystre 18 . . . 27394—411
939. Szaflary 28 . . . . . 47326—53
940. Szczawnica 92 . . . 18127—218
941. Witów 58 . . . . . 26883—940
942. Zakopane 166 . . . 13947—14112
943. Załuczne 30 . . . . 10151—80

Oświęcim.

944. Babice 21 . . . . . 60660—80
945. Bachowice 50 . . . . 10821—70
946. Brzeszcze 46 . . . . 8078—123
947. Brzezinka 25 . . . . 29490—514
948. Dwory I. 22 . . . . 42831—52
849. Dwory II. 32 . . . . 15284—315
950. Gierałtowice 79 . . . 1264—1342
951. Grojec 29 . . . . . 51670—98
952. Grodzisko 20 . . . . 27998—28017
953. Jawiszowice 47 . . . 11601—47
1 . . . 18396
53 . . . 25506—58
17 . . . 38297—313
11 . . . 63849—59
954. Łączany 37 . . . . 27961—97
31 . . . . 36706—36
955. Monowice 100 . . . 20179—282
10 . . . 66532—41
956. Piotrowice 29 . . . . 50044—72
957. Polanka wielka 131 . 23986—24116
958. Poręba wielka 52 . . 8584—635
10 . . 31207—16
959. Przeciszów 76 . . . 66033—108

960. Przybradz 25 . . . . 30678—702
961. Rajsko 18 . . . . . 36833—50
962. Ryczów 19 . . . . . 53586—604
963. Smolice 33 . . . . . 66622—54
964. Spytkowice 36 . . . 43260—95
965. Stare stawy 24 . . . 6308—31
966. Włosienica 57 . . . 16541—97
10 . . . 32346—55
967. Włosienica O. K. 38 . 63142—79
968. Zator 22 . . . . . . 43296—317

Pilzno.

969. Bączałka 14 . . . . 43606—19
970. Błaszkowa 33 . . . . 12844—77
29 . . . . 62731—59
971. Borowa 20 . . . . . 3435—54
972. Bukowa 43 . . . . . 45820—62
973. Chotowa 17 . . . . 53970—86
5 . . . . 55926—30
974. Demborzyn 25 . . . 64048—72
975. Dembowa 43 . . . . 53635—77
6 . . . . 57122—7
976. Dobrków 52 . . . . 48955—49006
977. Dulczówka 57 . . . . 56936—92
978. Gębiczyna 16 . . . . 38003—18
7 . . . . 48118—24
979. Gorzejowa 34 . . . . 26941—74
980. Głobikówka 34 . . . 12878—921
981. Głowaczowa 16 . . . 1652—67
982. Grudna górna 26 . . 58383—408
983. Januszkowice 52 . . . 7650—701
5 . . . 32563—7
984. Jastrząbka stara 32 . . 21—52
11 . . 33033—43
5 . . 62377—81
985. Jażwiny 44 . . . . . 65226—69
986. Jodłowa 29 . . . . . 7727—55
14 . . . . 65380—93
987. Kamienica dolna 31 . . 35253—83
988. Klecie 13 . . . . . 20608—20
989. Lipiny 15 . . . . . 27941—55
12 . . . . . 62526—37
990. Łęki górne 27 . . . . 49776—802
13 . . . . 50866—78
991. Lubcza 54 . . . . . 22660—713
4 . . . . . 37514—7
1 47076
4 . . . . . 55013—6
17 . . . . . 57411—27
5 . . . . . 66583—7
992. Mokre 23 . . . . . 66340—62
993. Okrągła 18 . . . . . 65270—87
994. Przeczyca 10 . . . . 46197—206
995. Przeryty bór 17 . . . 8727—43
996. Róża 14 . . . . . . 48347—60
997. Siedliska 39 . . . . 4329—67
998. Słotowa 28 . . . . . 17346—73
16 . . . . . 41273—88
10 . . . . . 58499—508
10 . . . . . 62432—41
1 62679
2 . . . . . 63136—7
999. Wiewiórka 16 . . . . 63833—48
4 . . . . 65376—9
1 66519
8 . . . . 68149—56
1000. Wola brzostecka 22 . 37134—55
1001. Zassów 34 . . . . . 67576—609
1002. Zawadka 14 . . . . 3038—51
1003. Zwiernik 49 . . . . 19756—804
17 . . . . 67994—68010
1 42671

Podhajce.

1004. Białokiernica 25 . . . 45406—30
1005. Byszów 14 . . . . . 54397—410
1006. Dobrowody 19 . . . . 42447—65
1007. Hnilcze 31 . . . . . 29114—44
13 . . . . . 65113—25
1008. Horożanka 17 . . . . 48229—45
1009. Korzowa 23 . . . . 16496—518
2 . . . . 13735—6
1 55138
1010. Małowody 27 . . . . 11330—56
8 . . . . 32985—93
1011. Markowa 35 . . . . 45901—38
1012. Nowosiółka k. Podh. 26 15581—606
6 53074—9
1013. Panowice 42 . . . . 33393—443
1014. Rosochowaciec 31 . . 18258—88
1015. Stare miasto 30 . . . 6407—37
1 . . . 4446
1 . . . 52929
1016. Toustobaby 10 . . . 61870—9
1017. Uhrynów 28 . . . . 65055—82
1018. Wiśniowczyk 29 . . . 50418—46
1019. Zawałów 41 . . . . 39064—104
1020. Złotniki 65 . . . . 29793—857
2 . . . . 39200—1

Przemyśl.

1021. Babice n. Sanem 51 . 20721—71
1022. Bachórzec 107 . . . 14296—322
Bachórzec O. K. 36 . . 14323—58
1023. Bolestraszyce 37 . . . 5380—416
1024. Drohobyczka 37 . . . 25046—82
1025. Dubiecko 47 . . . . 52354—400
1026. Grochowce 23 . . . 48835—57
16 . . . 54742—57
1027. Kniażyce 32 . . . . 34849—80
16 . . . 37387—402
1028. Kosztowa 33 . . . . 20688—720
1029. Krasiczyn 12 . . . . 28966—77
39 . . . . 33694—732
Krasiczyn O. K. 71 . . 36463—515
10 . . 64136—40
1030. Krzywcza 26 . . . . 19087—112
2 . . . . 51554—5
1031. Kruhel mały 25 . . . 45876—900
10 . . . 50955—64
8 . . . 58525—32
1032. Kuńkowce 32 . . . . 46936—67
6 . . . . 51320—5
5 . . . . 64317—22
1033. Maćkowice 13 . . . 45807—19

1034. Medyka 23 . . . . . 37364—86
16 . . . . . 45368—83
1035. Miżyniec 40 . . . . 34017—56
2 . . . . 43905—6
1036. Nienadowa 95 . . . 55252—346
1037. Niżankowice 67 . . . 46732—98
1038. Ostrów 56 . . . . . 34057—112
1039. Pikulice 21 . . . . . 45340—60
13 . . . . . 67827—39
1040. Prałkowce 29 . . . . 39540—68
43 . . . . 62777—819
1041. Przedmieście dubiec. 44 49732—75
1042. Przedmieście lwows. 30 14609—38
1043. Rzeczpol 20 . . . . 12400—19
6 . . . . 62481—6
1044. Sielnica 31 . . . . . 25711—41
1045. Szechynie 42 . . . . 39105—46
1046. Tarnawce 23 . . . . 7413—35
5 . . . . 15009—13
23 . . . . 46255—77
5 . . . . 61548—52
1047. Ujkowice 48 . . . . 35356—403
1048. Wola krzywiecka 22 . 23306—27
1049. Wyszatyce 54 . . . . 19667—720
1050. Zasanie 24 . . . . . 1364—87
1051. Żurawica 30 . . . . 15891—920
Zurawica O. K. 14 . . 15921—34

Przemyślany.

1052. Chlebowice świrskie „na miasteczku" 19 . . . 22714—32
1053. Dobrzanica 10 . . . 17442—51
1054. Dunajów 16 . . . . 57476—91
1055. Hanaczów 75 . . . . 17622—96
1056. Hanaczówka 12 . . . 59652—63
1057. Kimirz 30 . . . . . 34881—910
20 . . . . . 64073—92
1058. Kopań 29 . . . . . 67937—65
1059. Krosienko 33 . . . . 43645—77
1060. Łahodów 18 . . . . 67660—77
1061. Majdan lipowiec. 36 . . 54900—35
3 . . 66111—3
2 . . 63694—5
1062. Niedzieliska 14 . . . 34911—24
1063. Połtew 15 . . . . . 35947—61
1064. Siworogi 27 . . . . 51260—86
1065. Stanimirz 52 . . . . 57268—319
1066. Świrz 33 . . . . . 21498—530
10 . . . . . 68033—42
1067. Tuczne 10 . . . . . 12390—9
1068. Unterwalden 13 . . . 25742—54
1069. Wyżniany 25 . . . . 22895—919
1070. Zeniów 15 . . . . . 2000—14
6 . . . . . 33648—53
2 . . . . . 56953—4
8 . . . . . 62609—16

Przeworsk.

1071. Budy przeworskie 20 . 38117—36
1072. Dębów 49 . . . . . 14113—61
5 . . . . . 27956—60
14 . . . . . 65725—38
1073. Gać 33 . . . . . . 39727—59
5 . . . . . . 50965—9
1 56439
4 . . . . . . 61817—20
6 . . . . . . 68023—8
1074. Głogowiec 17 . . . . 40696—712
1075. Gniewczyna 60 . . . 4210—69
12 . . . 43248—59
30 . . . 56298—327
5 . . . 61194—8
1076. Gorliczyna 28 . . . . 48577—604
1077. Gorzyce 58 . . . . 14359—416
1078. Grzęska 42 . . . . . 31130—71
1079. Hadle kańczudz. 44 . 63228—71
1080. Hucisko jawor. 74 . . 27435—508
1 . . 37525
1081. Jagieła 77 . . . . . 23809—85
1082. Krzeczowice 44 . . . 22478—521
1083. Łopuszka mała 18 . . 38762—79
1084. Łopuszka wielka 36 . 19318—53
1085. Maćkówka 41 . . . . 49197—237
1086. Manasterz 41 . . . . 39488—518
6 . . . . 57521—6
1087. Markowa 158 . . . . 19113—270
11 . . . . 49484—94
1088. Medynia kańcz. 24 . . 27917—40
1089. Mikulice 27 . . . . 26090—116
8 . . . . 55964—71
1090. Mirocin 16 . . . . . 66937—52
1091. Mokra strona 47 . . . 43136—82
8 . . . 57796—803
5 . . . 67867—71
1092. Nowosielce 80 . . . 66953—67032
1093. Pantalowice 17 . . . 7396—412
3 . . . 57196—8
13 . . . 62364—76
1094. Siedleczka 40 . . . . 10181—220
1095. Siennów 44 . . . . 5232—75
6 . . . . 62234—9
1096. Sietesz 32 . . . . . 37658—89
28 . . . . . 55567—94
7 . . . . . 63555—61
11 . . . . . 65912—22
1097. Studzian 25 . . . . 10221—45
1098. Świętoniowa 106 . . 53221—326
1099. Zagórze 49 . . . . . 30829—77
4 . . . . . 62029—32
3 . . . . . 65923—5
1100. Zakręcie 33 . . . . 53553—85
2 . . . . 63076—7
1101. Żuklin 45 . . . . . 355—99
1 68501

Rawa ruska.

1102. Bełzec 15 . . . . . 53834—48
4 . . . . . 59785—8
1103. Magierów 40 . . . . 6454—73
15 . . . . 61821—35
1104. Niemirów 24 . . . . 19551—74
1105. Szczerzec 20 . . . . 23350—69
1106. Wasylów 26 . . . . 59858—83

Rohatyn.

1107. Bukaczowce 20 . . . 50236—55
1108. Bybło 39 . . . . . 20772—810
1109. Czerniów 18 . . . . 63701—18
1110. Firlejów 22 . . . . 19734—55
4 . . . . 43915—8
1111. Herbutów 33 . . . . 54305—37
1112. Horodyska 12 . . . . 58371—82
1 62144
10 . . . . 65126—35
1113. Ludwikówka 76 . . . 19387—462
1114. Łopuszna 20 . . . . 2378—97
1115. Łukawiec 19 . . . . 34609—27
2 . . . . 51212—3
1 59394
1116. Martynów nowy 32 . . 26117—48
1117. Podkamień 31 . . . 40529—59
1118. Radwanów 14 . . . 27300—13
1119. Rohatyn 74 . . . . 47654—727
1120. Sarnki dol. 18 . . . 18240—57
1121. Skomorochy st. 31 . . 50288—318
1122. Słoboda konkol. 66 . . 19960—20025
10 . . 31172—81
1123. Żurów 27 . . . . . 20811—37
18 . . . . . 46651—68
2 . . . . . 54616—7

Ropczyce.

1124. Będziemyśl 6 . . . . 16336—41
49 . . . . 50970—51018
1125. Bobrowa 69 . . . . 49097—165
9 . . . . 61756—64
1126. Borek wielki 30 . . . 13719—52
17 . . . 38897—913
2 . . . 43912—3
1127. Brzeziny 34 . . . . 15547—80
33 . . . . 66550—82
5 . . . . 68157—61
1128. Brzeźnica 32 . . . . 61707—38
5 . . . . 64451—5
2 . . . . 66420—1
1 65911
1129. Brzezówka 34 . . . . 48070—103
1130. Dębica 17 . . . . . 67678—94
1131. Gawrzyłowa 69 . . . 47354—422
1132. Glinik 27 . . . . . 60961—87
1133. Gnojnica 31 . . . . 22117—90
7 . . . . 39202—8
4 . . . . 67059—62
1134. Góra motyczna 66 . . 63599—664
1135. Góra ropczycka 19 . . 21201—19
6 . . 53993—8
1136. Grabiny 21 . . . . . 49864—84
1137. Gumniska 29 . . . . 9487—515
1138. Iwierzyce 20 . . . . 33245—64
1139. Kamionka 19 . . . . 27543—61
1140. Korzeniów 19 . . . . 55931—49
27 . . . . 56331—57
8 . . . . 59774—81
1141. Kozodrza 2 . . . . . 38240—1
27 . . . . . 11961—86
8 . . . . . 62617—24
Kozodrza 2 . . . . . 65901—2
1142. Łopuchowa 15 . . . 21220—34
8 . . . 67206—13
1143. Lubzina 10 . . . . . 8261—70
1144. Mała 37 . . . . . . 13608—44
1145. Nawsie 16 . . . . . 27509—24
29 . . . . . 61307—35
1146. Niedźwiada 38 . . . 41939—76
1147. Nockowa 46 . . . . 816—61
3 . . . . 14495—7
4 . . . . 61528—31
1148. Ocieka 76 . . . . . 604—79
4 . . . . . 68029—32
1149. Okonin 22 . . . . . 39012—33
1150. Olchowa 11 . . . . 31014—24
1151. Ostrów 41 . . . . . 31025—65
1152. Paszczyna 36 . . . . 35110—45
1153. Pietrzejowa 23 . . . 7909—31
6 . . . 37254—9
1154. Podgrodzie 50 . . . 8271—320
1155. Pustków 80 . . . . 63899—978
7 . . . . 68519—25
1156. Pustynia 88 . . . . 8321—8408
1157. Ropczyce 66 . . . . 33265—330
1158. Sędziszów 20 . . . . 56930—49
1159. Sepnica 22 . . . . . 38154—75
1160. Sielec 25 . . . . . 25168—92
1161. Skrzyszów 66 . . . . 27562—627
1162. Stobierna 46 . . . . 33170—215
2 . . . . 62027—8
1163. Wielopole skrz. 21 . . 51079—99
9 . . 53163—71
1164. Wiercany 24 . . . . 7014—37
1165. Witkowice 40 . . . . 3284—3323
5 . . . . 10076—80
10 . . . . 40854—63
4 . . . . 53159—62
1166. Wolica 19 . . . . . 58363—21
1167. Wolica ługowa 19 . . 49261—79
1168. Wolica piaskowa 25 . 6283—307
22 . 61598—619
1169. Zagorzyce 35 . . . . 30979—31013
8 . . . . 64159—66
1170. Zawada 74 . . . . . 22117—90

Rudki.

1171. Andryanów 37 . . . 5787—823
1172. Bieńkowa Wisznia 43 . 56020—62
1173. Brzeziec 39 . . . . 47077—115
1174. Chłopczyce 6 . . . . 52097—102
1175. Chłopy 53 . . . . . 49031—83
1176. Czernichów 70 . . . 56666—735
1177. Koniuszki siem. 56 . . 40787—842
1178. Laszki zawiąz. 30 . . 41320—49
1179. Małpa 19 . . . . . 41496—514
1180. Milczyce 11 . . . . 52086—96
1181. Nowosiółki gość. 15 . 26817—31
1182. Pohorce 15 . . . . . 49837—51
25 . . . . . 62104—28
1183. Rumno 73 . . . . . 6941—7013
1184. Tuligłowy 79 . . . . 51571—649
1185. Zagórz 12 . . . . . 52103—14

Rzeszów.

1186. Babica 40 . . . . . 1668—707
1187. Błażowa dolna 19 . . 36058—76
1188. Błażowa górna 78 . . 41597—674
1189. Błędowa tyczyńska 26 . 31781—806
1190. Błażowa-Wilczak 30 . 61412—41
20 . 68536—55
1191. Błędowa zgłobieńs. 44 . 57889—932
1192. Boguchwała 59 . . . 45949—46007
1193. Borek nowy 32 . . . 53014—45
1194. Borek stary 22 . . . 45017—38
1195. Bratkowice 36 . . . 2985—3020
10 . . . 56186—95
12 . . . 56970—1
1196. Brzezówka 16 . . . . 46079—94
1197. Budziwój 44 . . . . 56361—404
1198. Bzianka 30 . . . . . 59686—715
1199. Chmielnik 87 . . . . 15637—724
15 . . . . 60024—38
1200. Cierpisz dol. 30 . . . 55175—204
1201. Dąbrowa 62 . . . . 5538—99
1202. Dylągówka 47 . . . 37834—80
1203. Futoma 36 . . . . . 1964—99
1204. Górka 20 . . . . 15472—91
1205. Grzegorzówka 25 . . . 25348—72
2 . . . 58470—1
1206. Hermanowa 60 . . . 26437—96
1207. Hyżne 25 . . . . . 7702—26
1208. Jasionka 23 . . . . 36379—401
12 . . . . 63565—76
1209. Jawornik pols. 28 . . 44112—39
6 . . 64342—7
1210. Kielanówka 41 . . . 60499—539
1211. Kielnarowa 14 . . . 15508—21
10 . . . 16135—44
1212. Kraczkowa 27 . . . 14498—524
5 . . . 29515—9
1213. Krasne 77 . . . . . 33455—531
1 43919
13 . . . . 66438—50
1214. Lubenia 21 . . . . . 13587—607
11 . . . . . 57216—26
3 . . . . . 57493—5
8 . . . . . 65357—64
1215. Lutoryż 35 . . . . . 16986—17020
1216. Łąka 43 . . . . . . 23766—808
1217. Łukawiec 80 . . . . 12183—262
1 63563
1218. Łukawiec dolny 25 . . 24518—42
1 . . 63564
1219. Malawa 67 . . . . . 12922—88
1 19805
1220. Mrowla 70 . . . . . 4755—4824
1221. Niechobrz 72 . . . . 22352—423
1222. Palikówka 91 . . . . 57320—410
1223. Piątkowa 62 . . . . 64937—98
1224. Pobitno 17 . . . . . 26998—27014
3 . . . . . 63021—3
1225. Przybyszówka 34 . . 5276—5309
30 . . 57160—89
1226. Pszybyszówka gór. 39 . 57825—63
47 . 62317—63
1227. Rudna mała 56 . . . 16827—82
1228. Rudna wielka 31 . . . 34649—79
2 . . . 57238—9
1229. Siedliska 23 . . . . 41977—99
1230. Słocina 27 . . . . . 45039—65
1231. Staromieście 63 . . . 44732—94
1232. Staroniwa 27 . . . . 63106—32
11 . . . . 66588—98
1233. Stobierna 62 . . . . 17021—82
4 . . . . 61808—11
1234. Swilcza 54 . . . . . 22424—77
1235. Szklary 60 . . . . . 2269—328
1236. Terliczka 38 . . . . 27174—211
1237. Trzciana 91 . . . . 38520—610
1238. Trzebowisko 71 . . . 20906—76
1239. Wola kąkolowska 20 . 54482—501
1240. Wola zgłobieńska 31 . 4298—328
1241. Woliczka 13 . . . . 27628—40
13 . . . . 62596—608
1242. Wólka pod lasem 29 . 58409—37
1243. Wysoka 13 . . . . 17083—95
11 . . . . 30950—8
1244. Zabratówka 16 . . . 15492—507
1245. Zalesie 20 . . . . . 10871—90
1 8726
1 61906
1246. Zgłobień 63 . . . . 16923—85
1247. Zwięczyca 61 . . . . 51150—210

Sambor.

1248. Biskowice 40 . . . . 6030—69
1249. Brześciany 20 . . . . 31526—45
1250. Burczyce nowe 29 . . 26189—217
1251. Czukiew 50 . . . . 5920—69
6 . . . . 24679—84
1252. Czyszki 28 . . . . . 65163—90
1253. Dąbrówka 20 . . . . 50935—54
1254. Dublany 44 . . . . 5706—49
1255. Kalinów 95 . . . . 4514—4608
1256. Kornalowice 65 . . . 51353—417
1257. Nadyby 39 . . . . . 1878—1916
1258. Olszanik pols. 8 . . . 16328—35
1 . . . 38236
1259. Rakowa 25 . . . . 15522—46
1260. Sambor-Dolnia 55 . . 28239—93
1261. Sambor-Powodowa 21 . 44601—21
1262. Sambor Średnia 30 . . 12153—82
1263. Sąsiadowice 42 . . . 34701—42
1264. Strzałkowice 31 . . . 5460—90
1265. Uherce 21 . . . . . 50355—75
1266. Waniowice 28 . . . . 64389—316
1 65001
1267. Wojutycze 47 . . . . 1917—63
1268. Wolica polska 8 . . . 16328—35
1 . . . 38236

Sanok.

1269. Bażanówka 120 . . . 26497—616
1270. Besko 26 . . . . . 21782—807
1271. Bykowce 32 . . . . 20086—117
2 . . . . 33216—7

Bykowce 2 . . . . 62820—1
1 64147
1272. Bzianka 58 . . . . . 54828—85
1273. Dobra szlachecka 11 . 37526—36
1 . 49289
1274. Falejówka 53 . . . . 54134—186
1275. Głębokie 51 . . . . 3890—3940
1276. Jaćmierz 36 . . . . 14896—931
1277. Jaśliska 34 . . . . . 31334—67
13 . . . . . 39147—59
1278. Jędruszkowce 18 . . . 38677—94
1279. Klimkówka 31 . . . 49166—96
1280. Milcza 42 . . . . . 63979—64020
1281. Nadolany 13 . . . . 1602—14
12 . . . . 66281—92
1282. Niebieszczany 16 . . . 6438—53
1283. Nowosielce-Gniewosz 34 38914—47
1284. Nowotaniec 22 . . . 5600—21
1285. Pakoszówka 86 . . . 11875—960
1286. Pisarowce 60 . . . . 24423—82
1287. Posada górna 24 . . . 15096—119
1288. Posada jaćmierska dol. 22 3941—62
1289. Posada jaćmierska gór. 99 34925—35023
1290. Sanok 49 . . . . . 55347—95
1291. Sanok dz. II. 34 . . . 55396—429
1292. Strachocina 75 . . . 43714—88
1293. Zagórz 55 . . . . . 46589—643

Skałat.

1294. Borki małe 29 . . . 35725—53
1295. Bucyki 16 . . . . . 21392—407
1296. Chmieliska 22 . . . . 29036—57
1297. Dorofijówka 20 . . . 35217—36
1 . . . 57811
1298. Hałuszczyńce 68 . . . 18500—67
1299. Kaczanówka 60 . . . 43318—77
1300. Krasne 27 . . . . . 1441—67
1301. Mołczanówka 23 . . . 32389—411
1302. Mysłowa 10 . . . . 12912—21
1303. Nowosiółka grzym. 15 . 17915—29
2 . 37982—3
1304. Okno k. Grzymałowa 32 22271—302
1305. Orzechowiec 20 . . . 24498—517
1 . . . 29307
1306. Ostapie 23 . . . . . 7116—38
1307. Ostapie „na Mazurach“ 37 81—117
1308. Panasówka 13 . . . 5491—5503
1309. Podwołoczyska 55 . . 53889—943
1310. Połupanówka 34 . . . 27266—99
1311. Rasztowce 20 . . . . 21408—27
1312. Rosochowaciec 15 . . 59744—58
2 . . 60243—4
3 . . 62267—9
8 . . 65903—10
1 . . 66600
1313. Sorocko 32 . . . . . 5143—74
1314. Stary Skałat 14 . . . 50900—13
1315. Tarnoruda 35 . . . . 31481—515
37 . . . . 38483—519
1315. Turówka 26 . . . . 8124—49
1317. Zadnieszówka 20 . . . 51752—71
14 . , . 65288—301
Zadnieszówka 4 . . . 66336—9
1318 Zarubińce 18 . . . . 62—80
1319. Zielona 28 . . . . . 49976—50003

Śniatyn.

1320. Trójca 18 . . . . . 13753—70
1 20433
1 57815
1 60302
1321. Załucze n. Czerem. 20 . 42196—215

Sokal.

1322. Dłużniów 18 . . . . 59275—92
1323. Kościaszyn 12 . . . . 58472—83
1324. Leszczków 23 . . . . 49527—49
1325. Machnówek 17 . . . 51336—52
1326. Uhrynów 15 . . . . 23038—52

Stanisławów.

1327. Bednarów 10 . . . . 55950—9
3 . . . . 64174—6
1328. Błudniki 30 : . . . . 12644—73
2 . . . . . 66416—7
1329. Bryń 20 . . . . . . 67080—99
1330. Chorostków 24 . . . 53184—207
1331. Delejów 31 . . . . . 7860—90
19 . . . . . 64093—111
1332. Drohomirczany 20 . . 49817—36
1333. Halicz 28 . . . . . 45312—39
3 . . . . . 58522—4
1334. Jeziorko 37 . . . . . 28301—37
2 . . . . . 36646—7
1335. Jezupol 33 . . . . . 42550—82
1336. Konczaki nowe 10 . . 23028—37
1337. Krymidów 25 . . . . 48757—78
1338. Łany 16 . . . . . . 28978—93
1339. Maryampol 19 . . . 32856—74
2 . . . 65210—1
1340. Meducha 29 . . . . 39977—40005
12 . . . . 46799—810
1341. Tumirz 27 . . . . . 24117—43
2 . . . . . 36790—1
2 . . . . . 61904—5
1342. Uhrynów szlachec. 28 . 53525—52
1343. Uzin 16 . . . . . . 17697—712
1344. Wołczków 20 . . . . 40426—45
11 . . . . 64148—58
10 . . . . 68043—52

Stary Sambor.

1345. Laszki mur. 30 . . . 4609—38
3 . . . 28759—61
1346. Posada chyrowska 45 . 932—76
1347. Towarnica 30 . . . . 24310—39
1348. Wołcza dolna 25 . . 16312—27
9 . . 17159—67

Stryj.

1349. Daszawa 73 . . . . 12532—604
1 65191

1350 Dołhe 40 . . . . 6901—40
20 . . . . 8918—37
1 12531
3 . . . . 59782—4
1351. Felizienthal 60 . . . 67695—754
1352. Miertniki 37 . . . . 1851—77

Strzyżów.

1353. Cieszyna 20 . . . . 3846—65
1354. Dobrzechów 74 . . . 12704—77
Dobrzechów O. K. 15 . 27159—73
1355. Glinik charzews. 24 . 48125—48
1356. Godowa 25 . . . . . 42599—623
6 . . . . . 56442—7
1357. Gogolów 26 . . . 54411—36
1358. Grodzisko 47 . . . . 7603—49
1359. Gwoździanka 26 . . . 16192—217
1360. Gwoźnica dol. 29 . . 47297—325
2 . . 63394—5
1361 Gwoźnica gór. 72 . . 51418—89
1362. Huta Gogolowska 16 . 48161—76
1363. Jaszczurowa 14 . . . 36449—62
1364. Jawornik niebyl. 35 . . 25223—57
1365. Jazowa 11 . . . . . 28228—38
6 . . . . . 54610—5
1366. Kalembina 29 . . . . 21678—706
1367. Korzuchów 24 . . . 60800—23
5 . . . 63380—93
1368. Kozłówek 38 . . . . 42084—121
10 . . . . 50256—65
5 . . . . 61880—4
1369. Lubla 36 . . . . . 41237—72
24 . . . . . 57496—519
1370. Lutcza 17 . . . . . 12827—43
1371. Łączki 67 . . . . . 29881—947
1372. Łęki 24 . . . . . . 3866—89
8 . . . . . . 28405—12
1373. Markuszowa 24 . . . 40062—85
7 . . . 58364—70
1374. Niewodna 27 . . . . 11524—50
1375. Nowa wieś czudec. 30 . 43576—605
1376. Połomyja 29 . . . . 11988—12016
5 . . . . 62427—31
1377. Przedmieście strzyż. 20 54338—57
1378. Przybówka 44 . . . . 16218—61
4 . . . . 27539—42
Przybówka O. K. 39. . 64845—83
1379. Pstrągowa wola 12 . . 40918—29
9 . . 59765—73
1380. Pstrągówka 22 . . . 29014—35
1381. Różanka 30 . . . . 39034—63
1382. Strzyżów 32 . . . . 44235—66
1383. Szufnarowa 28 . . . 55430—57
1384. Wiśniowa 16 . . . . 16176—91
1385. Wojaszówka 49 . . . 12778—826
13 . . . 53351—63
1386. Wysoka 14 . . . . . 8011—24
6 . . . . . 57190—5
1387. Wysoka grodeczna 30 . 57092—121
24 . 57241—64
1388. Wyżne 49 . . . . . . 18913—61
1389. Zaborów 16 . . . . 26421—36
1390. Zyznów 62 . . . . . 26755—816

Tarnobrzeg.

1391. Antoniów 24 . . . . 31607—30
1392. Brandwica 17 . . . . 7477—93
3 . . . . 37232—4
1393. Charzewice 28 . . . 5851—78
1394. Chmielów 22 . . . . 54649—70
1395. Chwałowice 35 . . . 46374—408
1396. Cygany 19 . . . . . 3705—23
1 40476
4 . . . . . 56972—5
1397. Dąbrówka pniowska 25 51839—63
1398. Dęba 19 . . . . . . 33226—44
1399. Dzików 15 . . . . . 768—82
1400. Durdy 39 . . . . . 63350—88
1401. Furmany 20 . . . . 9159—78
1 56437
5 . . . . 63409—13
1402. Gorzyce 54 . . . . 17861—914
9 . . . . 37600—7
1403. Grębów 33 . . . . . 48000—32
6 . . . . . 56642—7
1404. Jadachy 19 . . . . . 47258—76
3 . . . . . 57645—7
1405. Jastkowice 40 . . . . 50073—112
4 . . . . 56980—3
1406. Jeziorko 13 . . . . 3724—36
1407. Kaczaki 10 . . . . . 2741—50
1408. Koćmierzów 13 . . . 42340—52
1409. Kotowa wola 20 . . . 24803—22
1410. Krawce 21 . . . . . 26703—23
1411. Machów 10 . . . . 53—62
3 . . . . 63719—21
1412. Majdan zbyd. 37 . . . 28562—98
1413. Miechocin 13 . . . . 46095—107
1414. Mokrzyszów 18 . . . 50218—35
3 . . . 63697—9
1415. Motycze szlachec. 22. . 30344—65
1416. Nadbrzezie 23 . . . . 21093—115
1417. Nowiny 24 . . . . . 16367—90
1418. Obojna ad Turbia 25 . 17321—45
1419. Ocice 17 . . . . . . 53743—59
1420. Piaski 24 . . . . . 977—1000
1421. Pilchów 20 . . . . . 34681—700
1422. Radomyśl n. Sanem 45 7038—82
7 27129—35
6 28338—43
11 35435—45
1423. Rozalin 15 . . . . . 62129—43
1424. Rzeczyca długa 10 . . 31317—26
3 . . 38237—9
1425. Sielec 24 . . . . . 47423—46
1426. Skowierzyn 23 . . . 43225—47
1427. Sobów 40 . . . . . 29058—97
4 . . . . . 56196—9
1428. Sokolniki 31 . . . . 15860—90
9 . . . . 27212—20
5 . . . . 53988—92
1 56145
1 57816

Sokolniki 2 . . . . 66418—9
17 . . . . 68110—26
1429. Szlęzaki 17 . . . . 44040—56
1 56328
2 . . . . 66547—8
1430. Trześń 33 . . . . . 48204—28
1431. Turbia 38. . . . . . 3209—46
1432. Wielowieś 19 . . . . 34302—20
1433. Witkowice 22 . . . . 5044—65
1434. Wola rzeczycka 26 . . 31237—62
1435. Wólka turebska 21 . . 18219—39
1 . . 57265
7 . . 62849—55
1 . . 63407
3 . . 67103—5
1436. Wrzawy 32 . . . . 3673—704
1437. Żabno 69 . . . . . 7791—859
18 . . . . . 61886—903
1438. Zalesie antoniows. 33 . 47485—517
1439. Zaleszany 44 . . . . 49885—928
1440. Zakrzów 34 . . . . 44795—828
1441. Zbydniów 16 . . . . 49929—44
1442. Żupawa 22 . . . . . 22216—37
7 . . . . . 37975—81
6 . . . . . 3889—94

Tarnopol.

1443. Bajkowce 31 . . . . 34163—92
1444. Baworów 60 . . . . 20026—85
2 . . . . 55136—7
1445. Borki wielkie 31 . . . 7980—8010
16 . . . 58341—56
1446. Bucniów 40 . . . . 21638—77
1447. Cebrów 24 . . . . . 20977—21000
1448. Chodaczów wiel. 87 . 9516—9602
15 . 44075—89
3 . 57822—4
1449. Czernielów mazow. 18 21147—64
2 28855—6
3 30187—9
5 59647—51
Czernielów maz. O. K. 36 59508—43
1450. Dołżanka 25 . . . . 23941—65
1451. Draganówka 30 . . . 51100—29
Draganówka O. K. 12 . 66873—84
1452. Dyczków 19 . . . . 16417—35
1453. Janówka 13 . . . . 50205—17
1454. Ludwikówka 17 . . . 53421—37
16 . . . 66320—35
1455. Ładyczyn 45 . . . . 13449—93
1456. Łazowa 14 . . . . . 23656—69
4 . . . . . 32615—8
1457. Łuczka 14 . . . . . 27641—54
1458. Łuka wielka 41 . . . 17118—58
1459. Myszkowice 12 . . . 60565—76
1460. Nastasów 20 . . . . 40276—95
1461. Ostrów k. Tarnopola 38 11790—827
1462. Petryków 15 . . . . 56146—60
1463. Płotycz 55 . . . . . 10587—641
1464. Poczapińce 41 . . . 4129—69
1 . . . 4119
16 . . . 61850—65
Poczapińce O. K. 18 . 60318—35
12 . 60829—40
5 . 62569—73
1465. Romanówka 27 . . . 11690—716
1466. Seredyńce 15 . . . . 53144—58
1467. Smykowce 15 . . . . 6169—83
7 . . . . 37518—24
2 . . . . 66868—9
1468. Suszczyn 13 . . . . 54121—33
1469. Tarnopol I. 30 . . . 45152—81
1470. Tarnopol II 92 . . . 50113—204
1471. Toustoług 10 . . . . 55645—54
1472. Wola mazowiecka 20 . 32412—31
1473. Zabojki 25 . . . . . 22191—215
1474. Zagrobela 32 . . . . 6184—215
1475. Zaścianka 27 . . . . 35024—50

Tarnów.

1476. Bistuszowa 42 . . . 9179—220
9 . . . 56163—71
1477. Brzozowa 41 . . . . 33945—85
4 . . . . 61907—10
1 62730
1478. Burzyn 20 . . . . . 316—35
1479. Chojnik 70 . . . . . 35286—355
1480. Dąbrówka infuł. 22 . . 50319—40
6 . . 54736—41
1481. Dąbrówka tuch. 32 . . 25009—40
4 . . 54373—6
1482. Gromnik 54 . . . . 7200—53
1483. Gumniska 19 . . . . 43789—807
6 . . . . 53068—73
13 . . . . 59492—504
13 . . . . 61585—97
1484. Janowice 13 . . . . 42180—92
1485. Jodłówka szczep. 29 . 53860—88
1486. Jodłówka ad Wałki 10 45939—48
1487. Jastrząbka nowa 29 . 35503—31
1488. Jurków 70 . . . . . 9603—72
5 . . . . . 25041—5
1489. Kielanowice 22 . . . 30737—58
1490. Kowalowa 22 . . . . 57864—85
4 . . . . 63180—3
1491. Koszyce małe 22 . . 36566—87
2 . . 50662—3
1492. Krzyż 64 . . . . . 24144—207
1 33044
3 . . . . . 65354—6
1493. Lichwin 62 . . . . . 33331—92
1494. Lisia góra I. 35 . . . 11125—59
1495. Lisia góra II. 39 . . . 28189—227
1496. Lubaszowa 26 . . . . 37808—33
1497. Łękawica 60 . . . . 39339—98
13 . . . . 62836—48
1498. Łukowa 27 . . . . . 32958—87
1499. Meszna opacka 29 . . 9857—85
1500. Meszna szlach. 29 . . 32672—700
4 . . 67863—6
1501. Mikołajowice 37 . . . 44829—65
1502. Niedomice 27 . . . . 30704—30
1503. Nowodworze 16 . . . 21308—23
1504. Pawężów 34 . . . . . 6624—57

1505. Pleśna 15 . . . . . 52890—904
1506. Poręba radlna 13 . . 21460—72
1507. Rzędzin 15. . . . . . 56955—69
9 . . . . . 62680—8
5 . . . 67822—6
1508. Siedliska 61 . . . . 20118—78
1 51553
1509. Siemiechów 19 . . . 11106—24
6 . . . 27314—9
10 . . . 28809—18
1510. Skrzyszów 16 . . . . 34396—411
25 . . . . 39314—38
1511. Świerczków 53 . . . 36326—78
1512. Szynwałd 87 . . . . 6474—560
7 . . . . 55006—12
26 . . . . 62241—66
Szynwałd O. K. 55 . . 67302—56
1513. Tarnowiec 20 . . . . 31587—606
1514. Tarnów 36 . . . . . 59954—89
1515. Tuchów 39 . . . . . 63860—98
1516. Wierzchosławice 87 . 37694—780
1517. Wola rzędzińska 61 . 49642—702
3 . 57812—4
1518. Wróblowice 20 . . . 40042—61
1519. Zaczernie 26 . . . . 54502—27
1520. Zalasowa 43 . . . . 16039—81
1521. Zbylitowska góra 27 . 28782—808
10 . 35146—55
1522. Żukowice nowe 22 . . 63577—98
1523. Żukowice stare 24 . . 38948—71

Tłumacz.

1524. Chocimierz 31 . . . 35792—822
1525. Chorosna 32 . . . . 35693—724
1526. Grabicz 50 . . . . . 44899—948
1527. Hołosków 25 . . . . 45193—217
1528. Hostów 7 . . . . . 35404—10
2 . . . . . 55962—3
1 57240
1529. Jackówka 19 . . . . 48033—51
1530. Jezierzany 21 . . . . 50914—34
1531. Ladzkie szlacheckie 12 57148—59
1532. Niżniów 40 . . . . . 54081—120
1533. Otynia 36 . . . . . 24643—78
66 . . . . . 55631—96
1534. Pszeniczniki 15 . . . 55975—89
1535. Tarnawica polna 33 . 44866—98
1536. Tłumacz 29 . . . . 31825—53
3 . . . . 57227—9
3 . . . . 60657—9
7 . . . . 61532—8
6 . . . . 66432—7
1537. Tyśmienica 49 . . . 67418—66
1538. Uhorniki 14 . . . . 29719—32
1 56296

Trembowla.

1539. Boryczówka 32 . . . 14525—56
3 . . . 56813—6
1540. Darachów 10 . . . . 57666—75
1541. Hleszczawa 20 . . . 31412—31
11 . 38254—64
1542. Iwanówka 57 . . . . 8670—726
1543. Janów k. Tremb. 24 . 10563—86
1544. Kobyłowłoki 108 . . . 45689—796
1545. Łoszniów 31 . . . . 33823—53
1546. Młyniska 9. . . . . 61539—47
68 . . . . 62036—103
1 62568
1547. Podhajczyki 8 . . . . 63399—406
1548. Romanówka 10 . . . 54886—95
1549. Sady trembowelskie 35 39209—43
1550. Strusiów 23 . . . . 29858—80
1551. Tiutków 16 . . . . . 27039—54
1552. Trembowla 29 . . . . 28857—85
57 . . . . 38331—87
71 . . . . 42466—536
19 . . . . 46811—29
1553. Warwaryńce 59 . . . 27778—836

Turka.

1554. Wołcze 18 . . . . . 37984—38001

Wadowice.

1555. Baczyn 28 . . . . . 32432—59
1556. Barwałd górny 16 . . 4825—40
1557. Barwałd średni 22 . 21285—307
1558. Benczyn 50 . . . . . 3562—3611
1559. Bolęcina ad Sułkowice 28 27750—77
4 60044—7
1560. Brzezinka 31 . . . . 11207—37
3 . . . . 42193—5
3 . . . . 67214—6
1561. Chocznia 39 . . . . 11238—76
1562. Frydrychowice 81 . . 23199—279
1 . . 56990
6 . . 56014—19
1563. Głębowice 11 . . . 48858—68
1564. Inwałd 22 . . . . . 30322—43
1565. Izdebnik 16 . . . . 15935—50
1566. Jareszowice 23 . . . 18673—95
1567. Kaczyna 18 . . . . . 67400—17
1568. Kalwarya zebrz. 152 . 48605—756
14 . 65593—606
1569. Klecza górna 24 . . . 41541—64
1570. Lanckorona 10 . . . 26218—27
1571. Lencze 31 . . . . . 57676—706
13 . . . . . 58630—42
1572. Łękawica 14 . . . , 11277—90
5 . . . . 43896—900
1573. Marcyporęba 63 . . . 39609—71
1574. Nidek 62 . . . . . 34547—608
1575. Podlesie-Frydrychow. 33 60207—39
1576. Ponikiew 27 . . . . 5824—50
1577. Przytkowice dol. 37 . . 33109—45
1578. Przytkowice gór. 54 . . 14162—215
1579. Roczyny 31 . . . . 33823—53
32 . . . . 35641—72
36 . . . . 55139—74
1 56952
1580. Rzyki 81 . . . . . 45218—98
202 . . . . . 60988—189
1581. Stanisław dolny 38 . . 23370—407
1 . . 34462

1582. Stronie 25 . . . . . 21473—97
1583. Stryszów 32 . . . . 11828—59
1584. Sułkowice 31 . . . . 18568—98
8 . . . . 64200—7
1585. Targanice I. 68 . . . 26617—84
1586. Targanice II. 22 . . . 22733—54
1587. Tłuczań 72 . . . . . 29359—430
1588. Wieprz 143 . . . . 3419—3561
1589. Witanowice 20 . . . 66779—98
1590. Woźniki 10 . . . . 39002—11
3 . . . . 45502—4
1591. Wysoka 32 . . . . 22848—79
5 . . . . 49092—6
1592. Zagórnik 20 . . . . 28656—75
1593. Zakrzów 40 . . . . 3379—418
1594. Zebrzydowice 22 . . . 13664—85
1595. Zembrzyce 61 . . . . 18612—72
1596. Zygodowice 15 . . . 50608—22

Wieliczka.

1597. Bieńkowice 20 . . . 30959—78
1598. Bierzanów 37 . . . . 21534—70
3 . . . . 41565—7
14 . . . . 68135—48
1599. Bilczyce 31 . . . . 21571—601
1600. Biskupice 49 . . . . 46325—73
1601. Bogucice 20 . . . . 45386—405
1602. Borek fałęcki 20 . . . 28428—47
1603. Brzegi 27 . . . . . 58025—51
1604. Brzezowa 55 . . . . 38812—66
1605. Chorągwica 15 . . . 6256—70
1606. Czarnochowice 36 . . 46466—501
15 . . 65394—408
1607. Czechówka 24 . . . 68086—109
1608. Gdów 21 . . . . . 56204—24
10 . . . . . 63726—35
1609. Grabie 34 . . . . . 37621—54
1610. Grajów 29 . . . . . 4889—917
1611. Gruszów 30 . . . . 8189—218
1612. Kobierzyn 26 . . . . 53380—405
1613. Korabniki 33 . . . . 67467—99
1614. Koźmice małe 17 . . . 41220—36
1615. Koźmice wielkie 57 . 44140—96
1616. Krzęcin 64 . . . . . 55503—66
1617. Krzesławice 25 . . . 6773—97
8 . . . 53058—65
3 . . . 60621—3
1618. Krzyszkowice 20 . . . 47277—96
2 . . . 58023—5
1619. Kunice 20 . . . . . 39294—313
1620. Libertów 20 . . . . 51214—33
1621. Mietniów 10 . . . . 44423—32
1622. Mogilany 30 . . . . 499—528
1623. Podstolice 22 . . . . 41186—207
7 . . . . 63079—85
1624. Poznachowice dol. 17 . 24992—25008
1625. Raciborsko 27 . . . 45519—45
1626. Raciechowice 16 . . . 53438—53
1627. Rzeszotary 41 . . . . 54554—94
1628. Siercza 20 . . . . . 16436—55
1629. Skotniki 11 . . . . . 16716—26
1630. Śledziejowice 8 . . . . 31773—80
1631. Stojowice 22 . . . . 38414—35
10 . . . . 68526—35
1632. Swoszowice 14 . . . 29308—21
1633. Taszyce-Pawlikowice 23 6233—55
1634. Tyniec 14 . . . . . 529—42
4 . . . . . 34845—8
3 . . . . . 61812—4
1635. Wiśniowa 18 . . . . 7891—908
1636. Wróblowice 28 . . . 4270—97
1637. Zakliczyn 53 . . . . 65002—54
1638. Zbydniowice 17 . . . 59716—46
1639. Zegartowice 33 . . . 68053—85

Zaleszczyki.

1640. Hołowczyńce 11 . . . 12420—30
12 . . . 50623—34
1641. Latacz 21 . . . . . 39519—39
1642. Myszków 20 . . . . 118—37
17 . . . . 11584—600
7 . . . . 56172—8
1643. Różanówka 37 . . . 1615—51
1644. Słobódka 50 . . . . 35897—946
4 . . . . 47072—5
4 . . . . 62824—7
1645. Tłuste 38 . . . . . 4110—28
1646. Zaleszczyki 91 . . . 26311—401

Zbaraż.

1647. Berezowica mała 20 . 40178—97
1648. Czahary 37 . . . . . 1764—1800
23 . . . . . 52331—53
1649. Hrycowce 36 . . . . 57987—58022
9 . . . . 68406—14
1650. Jacowce 28 . . . . 13919—46
Jacowce O. K. 16 . . 60336—51
1651. Koszlaki 21 . . . . 54437—57
1652. Kretowce 39 . . . . 13535—73
1653. Maksymówka 56 . . . 48779—834
1654. Medyń 13 . . . . . 34229—41
1655. Netreba 22 . . . . . 9332—53
3 . . . . . 21531—3
1656. Opryłowce 11 . . . . 59733—43
1657. Prosowce 20 . . . . 23966—85
1658. Romanowe sioło 27 . . 14932—58
1659. Stryjówka 43 . . . . 60577—619
1660. Toki 55 . . . . . . 46142—96
1661. Wałachówka 14 . . . 29255—68

Zborów.

1662. Bogdanówka 15 . . . 57707—21
1663. Bzowica 21 . . . . 49463—83
1664. Gontowa 14 . . . . 25789—802
1665. Jackowce 12 . . . . 29274—85
1666. Jezierna 30 . . . . . 6821—50
11 . . . . . 26832—42
1 28344
1667. Nesterowce 21 . . . . 15783—803
1667. Olejów 15 . . . . . 11860—74
20 . . . . . 33986—34005
1668. Pomorzany 50 . . . . 41136—85
1670. Ratyszcze 21 . . . . 33669—89

1671. Tustogłowy 11 . . . 57958—68
1672. Wołczkowce 19 . . . 336—54
1 . . . 28736

Złoczów.

1673. Biały kamień 50 . . . 29170—219
Biały kamień O. K. 20 60479—98
1674. Firlejówka 10 . . . . 50890—9
1675. Hucisko oleskie 32 . . 30155—86
1 . . 56329
1676. Jelechowice 9 . . . . 25890—8
1677. Kniaże 14 . . . . . 37023—36
2 . . . . . 63396—7
2 . . . . . 68404—5
1678. Kondratów 15 . . . . 35678—92
17 . . . . 38137—53
1679. Pietrycze 29 . . . . 33080—108
1 64146
1680. Skwarzawa 30. . . . 25860—89
2. . . . 62775—6
1681. Usznia 55 . . . . . 31678—732
1682. Wicyń 39 . . . . . 21743—81
1 55803
1 58302
1683. Woroniaki 37 . . . . 44949—85
1684. Zarwanica 11 . . . . 61336—46
1685. Złoczów 62 . . . . . 61645—706

Żółkiew.

1686. Dalnicz 25 . . . . . 47460—84
1687. Glińsko 30 . . . . . 17219—48
1688. Kłodno 63 . . . . . 40964—41026
1689. Przedzymichy małe 20. 39569—88
1690. Różanka 19 . . . . 58322—40
1691. Skwarzawa nowa 16 . 53364—79
1692. Skwarzawa stara 13 . 62442—54
1693. Stanisłówka 34 . . . 30795—828
5 . . 42798—802
1694. Strzemień 28 . . . . 32875—902
1695. Wolica 37 . . . . . 41033—69

Żydaczów.

1696. Antoniówka nowa (Jajkowce) 71 . . . . . 33532—602
6 . . . . . 41070—5
10 . . . . . 66422—31
1697. Machliniec 49 . . . . 2059—107
1698. Nowe Sioło 50 . . . 14959—15008
1699. Obłaźnica 20 . . . . 29145—64
1700. Wola obłaźnicka (obszar dworski) 16 . . . . . 63272—87
1701. Wola obłaźnicka 14 . 48104—17
1702. Żyrawa 12 . . . . . 47116—27

Żywiec.

1703. Błądzonka 43 . . . . 30019—61
26 . . . . 38458—82
Błądzonka 5 . . . . 62770—4
1704. Cięcina 53 . . . . . 51699—751
1705. Cisiec 75 . . . . . 15059—233
1706. Czernichów 54 . . . 262—315
48 . . . 20283—330
1707. Gilowice 43 . . . . 51287—329
1708. Juszczyna 100 . . . . 14639—738
1709. Kamesznica 66 . . . 7494—559
20 . . . 28375—94
1710. Kocierz 26 . . . . . 67550—75
17 . . . . . 68502—18
1711. Kocurów 44 . . . . 5188—231
1712. Koleby 17 . . . . . 6216—32
3 . . . . . 62478—80
1713. Korbielów 19 . . . . 1028—46
1714. Koszarowa 19 . . . . 7459—76
1715. Krzyżowa 69 . . . . 36232—300
13 . . . . 53208—20
1716. Lachowice 40 . . . . 13152—91
1717. Łodygowice 51 . . . 35446—96
1718. Milówka 70 . . . . . 2769—838
1719. Międzybrodzie 51 . . . 1095—145
1720. Moszczanica 62 . . . 25559—620
1721. Okrajnik 42 . . . . . 63791—832
1722. Ostre 23 . . . . . . 20331—53
2 . . . . . . 35284—5
1723. Pewel mała 61 . . . 543—603
1724. Pewel ślemieńska 47 . 39672—718
1725. Pietrzykowice 52 . . 29663—714
5 . . 50603—7
26 . . 62270—95
1726. Przyborów 19 . . . . 20374—92
1727. Przyłęków 48 . . . . 42216—63
1728. Radziechowy 113 . . 32743—855
17 . . 45485—501
1729. Rayoza 20 . . . . . 2015—34
1730. Rychwałd 52 . . . . 10024—75
1731. Rychwałdek 31 . . . 27886—916
1732. Sienna 24 . . . . . 33146—69
10 . . . . . 53337—46
1733. Ślemień 85 . . . . . 68416—500
1734. Słotwina 16 . . . . 41304—19
1735. Sopotnia mała 84 . . . 52930—53013
1736. Sporysz 46 . . . . . 2569—614
1737. Swinna 31 . . . . . 35055—85
9 . . . . . 53080—8
1738. Stryszawa 34 . . . . 59313—46
59 . . . . 66720—78
1739. Szare 82 . . . . . . 59111—92
1740. Trzebinia 20 . . . . 23408—27
1741. Ujsoły 76 . . . . . 37423—98
1742. Zabłocie 20 . . . . . 20354—73
5 . . . . . 55595—9
1743. Żabnica 27 . . . . . 21365—91
1744. Zadziele 22 . . . . . 65872—93
1745. Zasepnica 33 . . . . 50833—65
8 . . . . 65313—20
1746. Żywiec 60 . . . . . 46502—61

Kółka rolnicze zawiązane w roku 1911.

W roku 1911 zawiązało się 137 Kółek w 51 powiatach.

Po 1 Kółku rolniczem zawiązano w 19 powiatach: Biała, Bóbrka, Bochnia, Brzozów, Gródek, Horodenka, Kałusz, Kołomyja, Krosno, Limanowa, Lisko, Mościska, Nowy Sącz, Oświęcim, Przeworsk, Rawa ruska, Stanisławów, Zaleszczyki, Złoczów.

Po 2 Kółka w 12 powiatach: Borszczów, Dobromil, Drohobycz, Grybów, Jarosław, Kolbuszowa, Kraków, Nadwórna, Tarnopol, Wadowice, Wieliczka, Zbaraż.

Po 3 Kółka w 4 powiatach: Kamionka strumiłowa, Przemyślany, Ropczyce, Sokal.

Po 4 Kółka w 10 powiatach: Jasło, Łańcut, Nisko, Przemyśl, Skałat, Strzyżów, Tarnobrzeg, Tłumàcz, Żółkiew, Żywiec.

5 Kółek w powiecie tarnowskim.

6 Kółek w powiecie mieleckim.

Po 7 Kółek w powiatach: Cieszanów, Rzeszów.

8 Kółek w powiecie pilzneńskim.

9 Kółek w powiecie lwowskim.

Wykaz Kółek rolniczych zawiązanych w roku 1911 według powiatów:

I. **Biała.**

1) L. 2888. Biała, czł. 355;

II. **Bóbrka.**

2) L. 2848. Sokołówka czł. 53;

III. **Bochnia.**

3) L. 2847. Świątniki dolne, czł. 29;

IV. **Borszczów.**

4) L. 2832. Konstancya, czł. 30; 5) L. 2889. Łanowce czł. 37;

V. **Brzozów.**

6) L. 2929. Nozdrzec, czł. 36;

VI. **Cieszanów.**

7) L. 2930. Chlewiska, czł. 21; 8) L. 2937. Dachnów, czł. 18; 9) L. 2928. Freifeld, czł. 31; 10) L. 2881. Kadłubiska, czł. 14; 11) L. 2821. Niemstów, czł. 24; 12) L. 2862. Rudka, czł. 30; 13) L. 2922. Zapałów, czł. 22;

VII. **Dobromil.**

14) L. 2823. Jureczkowa, czł. 20; 15) L. 2822. Trzcianiec czł. 39;

VIII. **Drohobycz.**

16) L. 2876. Majdan, czł. 24; 17) L. 2923. Medenice, czł. 52.

IX. **Gródek.**

18) L. 2849. Stradcz. czł. 26;

X. **Grybów.**

19) L. 2877. Biała niżna, czł. 55; 20) L. 2824. Stara wieś-Strzylawka, czł. 21;

XI. **Horodenka.**

21) L. 2840. Olejowa-Korolówka, czł. 40;

XII. **Jarosław.**

22) L. 2895. Chłopice, czł. 63; 23) L. 2841. Miękisz nowy, czł. 38;

XIII. **Jasło.**

24) L. 2811. Chrząstówka, czł. 53; 25) L. 2916. Duląbka, czł. 50; 26) L. 2917. Haukówka, czł. 14; 27) L. 2904. Kaczorowy, czł. 20;

XIV. **Kałusz.**

28) L. 2850. Kopanki, czł. 34;

XV. **Kamionka strumiłowa.**

29) L. 2880. Berbeki, czł. 23; 30) L. 2924. Budki nieznanowskie, czł. 22; 31) L. 2896. Jazienica polska, czł. 30, (zaw. w r. 1894, up. w r. 1910, zaw. na nowo);

XVI. **Kołomyja.**

32) L. 2851. Kamionka mała, czł. 25;

XVII. **Kolbuszowa.**

33) L. 2921. Mazury, czł. 70; 34) L. 2897. Wola rusin., czł. 36;

XVIII. **Kraków.**

35) L. 2812. Giebułtów, czł. 51; 36) L. 2842. Węgrzce, czł. 19;

XIX. **Krosno.**

37) L. 2852. Polanka-Karol, czł. 35;

XX. **Limanowa.**

38) L. 2863. Wilkowiska, czł. 23;

XXI. **Lisko.**

39) L. 2900. Ustrzyki dolne, czł. 119; (zaw. w r. 1883. up. w r. 1899, zaw. na nowo;

XXII. Lwów.

40) L. 2891. Chrusno stare, czł. 14; 41) L. 2982. Grzęda, czł. 25; 42) L. 2853. Kower, czł. 15. (zaw. w r. 1900, up., zaw. na nowo); 43) L. 2825. Kuhajów, czł. 22; 44) L. 2854. Lesienice, czł. 15; 45) L. 2813. Miłoszowice, czł. 16; 46) L. 2890. Mostki, czł. 16; 47) L. 2939. Nagórzany, czł. 15; 48) L. 2855. Porszna, czł. 15;

XXIII. Łańcut.

49) L. 2878. Białobrzegi II czł. 63; 50) L. 2882. Medynia łańc., czł. 29. (zaw. w r. 1898, up. w r. 1901, zaw. na nowo); 51) L. 2864. Smolarzyny, czł. 20; 52) L. 2927. Wydrze, czł. 50;

XXIV. Mielec.

53) L. 2857. Czajkowa, czł. 38 (zaw. w r. 1890, up. w r. 1906, zaw. na nowo); 54) L. 2918. Hyki-Dębiaki, czł. 21; 55) L. 2827. Łysakówek, czł. 17; 56) L. 2826. Pławo, czł. 30; 57) L. 2926. Ruda, czł. 40; 58) L. 2857. Zaborcze, czł. 39;

XXV. Mościska.

59) L. 2931. Zakościele, czł. 37. (zaw. w r. 1904, up., zaw. na nowo);

XXVI. Nadwórna.

60) L. 2944. Kamienna, czł. 17; 61) L. 2940. Nadworna, czł. 34;

XXVII. Nisko.

62) L. 2843. Gwoździec, czł. 83; 63) L. 2858. Kopki, czł. 59. zaw. w r. 1890, up. w r. 1900, zaw. na nowo); 64) L. 2632. Rudnik, czł. 36. (zaw. w r. 1883, up. w r. 1900. zaw. na nowo); 65) L. 2844. Swoły czł. 16;

XXVIII. Nowy Sącz.

66) L. 2828. Stadło czł. 19;

XXIX. Oświęcim.

67) L. 2829. Przybradz, czł. 25;

XXX. Pilzno.

68) L. 2833. Borowa czł. 20. (zaw. w r. 1892, up., zaw. na nowo); 69) L. 2855. Bukowa, czł. 43. (zaw. w r, 1899, up. w r. 1903, zaw. na nowo); 70) L. 2892, Dembowa, czł. 49. (zaw. w r. 1903, up., zaw. na nowo); 71) L. 2834. Dobrków, czł 52; 72) L. 2945. Demborzyn, czł. 25: 73) L. 2866. Gembiczyna, czł. 23; 74) L. 2946. Okrągła, czł. 18; 75) L. 2814. Słotowa, czł. 67;

XXXI. Przemyśl.

76) L. 2870. Kruhel mały, czł. 43; 77) L. 2867. Kuńkowice, czł. 43; 78) L. 2868. Maćkowice, czł. 13; 79) L. 2869. Niżankowice, czł. 67. (zaw. w r. 1886, up. w r. 1906, zaw. na nowo);

XXXII. Przemyślany.

80) L. 2933. Hanaczówka, czł. 12; 81) L. 2898. Majdan lipow. czł. 41. (zaw. w r. 1905, up. w r. 1906, zaw. na nowo); 82) L. 2883. Siworogi, czł. 27;

XXXIII. Przeworsk.

83) L. 2893. Zakręcie, czł. 35;

XXXIV. Rawa ruska.

84) L. 2909. Wasylów, czł. 26;

XXXV. Ropczyce.

85) L. 2879. Bobrowa, czł. 87. (zaw. w r. 1891, up w r. 1900, zaw. na nowo); 86) L. 2901. Korzeniów, czł, 54; 87) L. 2910. Wolica czł. 19:

XXXVI. Rzeszów.

88) L. 2913. Błądzonka zgłob. czł. 44; 89) L. 2934. Bzianka, czł. 30; 90) L 2835. Cierpisz dolny, czł. 30; 91) L. 2836. Jasionka, czł. 35; 92) L. 2941. Kielanówka, czł. 41; 93) L. 2919. Przybyszówka górna, czł. 86; 94) L. 2907. Wólka pod lasem, czł. 29;

XXXVII. Skałat.

95) L. 2815. Nowosiółka grzym., czł. 17; 96) L. 2899. Podwołoczyska, czł. 55; 97) L. 2905. Zadniszówka, czł. 38; 98) L. 2884. Zielona, czł. 28;

XXXVIII. Sokal

99) L. 2938. Bełz, czł. 24. (zaw. w r. 1884, up. w r. 1900, zaw. na nowo); 100) L. 2912. Dłużniów, czł. 18; 101) L. 2911. Kościaszyn, czł. 12;

XXXIX Stanisławów.

102) L. 2816. Kończaki nowe. czł. 10;

XL. Strzyżów.

103) L. 2871. Gwoźnica dolna, czł. 31; 104) L. 2817. Jazowa, czł. 17; 105) L. 2818. Żyznów, czł. 62; 106) L. 2903. Wysoka grodeczna, czł. 54. (zaw. w r. 1906, up. w r. 1908, zaw. na nowo);

XLI. Tarnobrzeg.

107) L. 2842. Chwałowice, czł. 35; 108) L. 2947. Durdy, czł. 39. (zaw. w r. 1900, up. w r. 1908, zaw. na nowo); 109) L. 2885. Jastkowice, czł. 44. (zaw. w r. 1898. up., zaw. na nowo); 110) L. 2819. Rzeczyca długa, czł. 13. (zaw. w r. 1898, up., zaw. na nowo);

XLII. Tarnopol.

111) L. 2942. Myszkowice. czł. 12; 112) L. 2886. Seredyńce, czł. 15;

XLIII. Tarnów.

113) L. 2859. Gumniska, czł. 51; 114) L. 2830. Kielanowice, czł. 22; 115) L. 2845. Koszyce

małe, czł. 24; 116) L. 2914. Kowalowa, czł. 26. (zaw. w r. 1896, up. w r. 1911, zaw. na nowo); 117) L. 2837. Świerczków, czł. 53;

XLIV. **Tłumacz.**

118) L. 2838. Chorosna, czł. 32; 119) L. 2906. Ladzkie szlach., czł. 12. (zaw. w r. 1904. up. w r. 1908, zaw. na nowo); 120) L. 2820. Ottynia, czł. 102. (zaw. w r. 1897, up. w r. 1900, zaw. na nowo); 121) L. 2902. Pszeniczniki, czł. 15. (zaw. w r. 1896, up. w r. 1911, zaw. na nowo);

XLV. **Wadowice.**

122) L. 2935. Podlesie, czł. 33; 123) L. 2874. Rzyki, czł. 283;

XLVI. **Wieliczka.**

124) L. 2846. Stojowice, czł. 22; 125) L. 2936 Zbydniowice, czł. 17;

XLVII. **Zaleszczyki.**

126) L. 2839. Słobódka koszyłow. czł. 58. (zaw. w r. 1892, up. w r. 1910, zaw. na nowo);

XLVIII. **Zbaraz.**

127) L. 2920. Hrycowce, czł 45; 128) L. 2943. Stryjówka, czł. 43;

XLIX. **Złoczów.**

129) L. 2860. Woroniaki, czł. 37;

L. **Żółkiew.**

130) L. 2873. Dalnicz, czł. 25; 131) L. 2915. Skwarzawa nowa czł. 16; 132) L. 2915. Różanka, czł. 19; 133) L. 2831. Stanisłówka, czł. 39;

LI. **Żywiec.**

134) L. 2861. Przyłęków, czł. 48; 135) L. 2925. Stryszawa, czł. 93. (zaw. w r. 1890, up. w r. 1901, zaw. na nowo); 136) L. 2887. Zasepnica, czł. 41; 137) L. 2875. Żywiec, czł. 60.

H) Sprawozdanie z rachunków

Zarządu głównego

Towarzystwa Kółek rolniczych

za rok 1911.

Zamknięcie rachunkowe za czas od 1. stycznia 1911 do 31. grudnia 1911 r.

Przychód

Fol.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Preliminowano K	Preliminowano h	Wpłynęło K	Wpłynęło h
	I. Subwencye:				
84	a) krajowe	96300	—	94300	—
85	b) państwowe	73300	—	144475	—
86	c) inne	8800	—	8645	—
	II. Dochody własne:				
46	1. Wkładki członków wspierających	11000	—	11605	95
47	2. Składki na budowę domu »Towarzystwa«	—	—	456	19
48	3. Wydawnictwo kart legitymacyjnych	4000	—	5587	57
53	4. Częściowe zwroty Kółek roln. kosztów dokonanych lustracyi handlowych	6500	—	9937	34
57	5. Częściowe zwroty Kółek rolniczych za zboże i ziemniaki pobrane na pola doświadczalne	1600	—	3658	60
287	6. Częściowe zwroty Kółek rolnicz. za koszta manipulacyjne przy zakupach	16600	—	31378	07
71	7. Odsetki od chwilowej lokacyi gotówki	1000	—	1492	65
70	8. Częściowe zwroty Kółek roln. za drób nadany na stacye	400	—	200	—
220	9. Władki członków założycieli	—	—	900	—
75	10. Z prenumeraty i ogłoszeń »Przewodnika Kółek rolniczych«	18000	—	17340	84
78	11. Ze sprzedaży i ogłoszeń »Kalendarza Kółek rolniczych« r. 1911	8000	—	8133	03
79	12. Ze sprzedaży i ogłoszeń » » » r. 1912	—	—	11192	89
80	13. Ze sprzedaży wydawnictw »Towarzystwa«	1200	—	493	75
83	14. Ze sprzedaży ksiąg handlowych	1200	—	2476	36
90	15. Odsetki od funduszu żelaznego Towarzystwa	1300	—	1300	—
94	16. Zwroty za druki i litografie	—	—	1365	71
97	17. Zwroty za portorya	—	—	11242	66
179	18. Ze sprzedaży książek	—	—	1144	19
189	19. Wkładki Straży pożarnych	—	—	777	44
252	20. Zwroty kosztów manipulacyjnych Organ. handlu materyałem rzeźnym	4000	—	36540	03
215	21. Zakupno i sprzedaż przyborów weterynaryjnych	—	—	458	42
104	22. Rachunek przyborów biurowych	—	—	49	24
216	23. Nadzwyczajne i nieprzewidziane	—	—	79	51
127	24. Opłaty urzędników Biura do kasy chorych	—	—	875	76
139	25. Opłaty urzędników Biura na fundusz emerytalny	—	—	2863	84
148	26. Spłaty urzędników Biura zaliczek na płacę	—	—	5812	96
219	27. Rachunek Zarzadu pow. Kółek roln. we Lwowie	—	—	1272	96
279	III. Rachunek przechodowy z Kółkami rolniczemi	—	—	614171	23
265	IV. Rachunek przechodowy Organizacyi handlu materyałem rzeźnym	—	—	3415728	26
	Pozostałość kasowa z roku 1910	—	—	155	89
		253200	—	4446111	34

Rozchód

Fol.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Preliminowano K	Preliminowano h	Wypłacono K	Wypłacono h
46	1. Wkładki członków wspier. przekazane do fund. żel. i Związku ekon.	—	—	5763	48
47	2. Składki na budowę domu przekazane do funduszu żelaznego	—	—	456	19
48	3. Wydawnictwo kart legitymacyjnych	—	—	5587	57
53	4. Lustracye handlowe	22000	—	28760	78
57	5. Zboże i ziemniaki do pól doświadczalnych	8000	—	17692	76
287	6. Koszta admin. Agencyi handlowej oraz zwroty prowizyi od zakupów	6300	—	26226	90
70	7. Propaganda hodowli drobiu rasowego	600	—	751	18
75	8. Wydawnictwo »Przewodnik Kółek rolniczych«	21000	—	24397	66
78	9. Wydawnictwo »Kalendarz Kółek rolniczych r. 1911«	7400	—	8133	03
79	10. Wydawnictwo » » » r. 1912«	—	—	11192	89
80	11. Rachunek wydawnictw »Towarzystwa«	1400	—	1162	32
240	12. Kursa handlowe w Cieżkowicach	7000	—	6894	49
83	13. Rachunek ksiąg handlowych	1200	—	2813	69
179	14. Rachunek książek i czasopism	3000	—	7074	74
91	15. Najem lokalu	7440	—	8856	66
93	16. Opał i światło	1630	—	2602	11
94	17. Druki i litografie	3500	—	4623	80
97	18. Portorya, podatki, stemple i ogłoszenia	6800	—	21370	59
104	19. Przybory biurowe i sprzety	4000	—	12368	94
107	20. Podróże delegatów	1200	—	1408	66
108	21. Koszta Ogólnej Rady	1000	—	2159	50
109	22. Porada w sprawach prawnych i taryfowych	800	—	947	19
216	23. Nadzwyczajne i nieprzewidziane	2000	—	2374	30
119	24. Pensye biura ogólnego	26220	*)	30695	18
270	25. Pensye woźnego biura i pomocników	2520	—	3303	09
127	26. Opłata kasy chorych	4430	—	1313	55
139	27. Obowiązkowe ubezpieczenie urzedników	—	—	7417	21
153	28. Zakładanie i kontrola pól doświadczalnych	5000	—	1246	50
156	29. Doświadczenia nawozowe na polach i łąkach	1000	—	2701	74
158	30. Kursa hodowlane, rolnicze, pastwiskowe	3400	—	6885	31
160	31. Nagrody za ulepszone obchodzenie się z obornikiem	2000	—	7174	26
284	32. Propaganda maszyn rolniczych	10000	—	10084	65
169	33. Pensye urzedników biura rolniczego	17280	—	27896	75
168	34. Pensya i koszta wyjazdów instruktora sadownictwa	4200	—	4106	40
170	35. Pomoc przy zakupnie drzewek owocowych	520	—	1218	26
172	36. Subwencye udzielone na zakupno uprzeży dla krów	800	—	2489	08
171	37. Propaganda pszczelnictwa	800	—	594	86
213	38. Nagrody za opracowania konkursowe	1000	—	1149	14
242	39. Premiowania gospodarstw włościańskich	1000	—	1587	52
175	40. Pensye lustratorów handlowych i asystenta	12780	—	15731	98
180	41. Rozbudzenie życia towarzyskiego	700	—	150	—
181	42. Zasiłki wypłacone Organizacyom powiatowym	30680	—	22292	37
189	43. Lustracye i kontrola straży pożarnych Kółek rolniczych	7170	—	5744	16
190	44. Kursa pożarnictwa	1430	—	1498	87
191	45. Kursa gospodarstwa kobiecego dla gospodyń wiejskich	2000	—	13316	32
148	46. Zaliczki na płacę wypłacone urzednikom	—	—	6510	—
71	47. Odsetki, od chwilowej lokacyi gotówki	—	—	192	65
220	48. Wkładki członków założycieli przeniesione do funduszu żelaznego	—	—	900	—
90	49. Odsetki funduszu żelaznego przekazane na Związek ekonomiczny	—	—	1300	—
215	50. Zakupno przyrządów weterynaryjnych	—	—	552	45
219	51. Rachunek Zarzadu powiatowego we Lwowie	—	—	1272	96
279	52. Rachunek przechodowy z Kółkami rolniczemi	—	—	614171	23
265	53. Rachunek przechodowy Organ. handlu materyałem rzeźnym	—	—	3413024	86
252	54. Koszta administracyi handlu materyałem rzeźnym	10000	—	35949	53
	55. Rachunek pożyczek	2000	**)	—	—
	Pozostałość kasowa na r. 1912	—	—	21	03
		253·200	—	4,446·111	37

*) **Pozycya preliminarza** składa się: 1) z preliminarza pensyi biura ogólnego 24.060 K., 2) z preliminarza pensyi urzędnika działu oświat. 840 K., 3) z preliminarza pensyi urzędnika załatwiającego sprawy Organ. pow. 1.320 K. Razem **26.220** K.

) **Po uchwaleniu preliminarza na r. 1911 lecz przed końcem r. 1910 pożyczka została spłacona.

Niniejsze zamknięcie rachunkowe za rok 1911 dokładnie z księgami pomocniczemi, z alegatami i z księgą główną zbadaliśmy i wszystkie pozycye znaleźliśmy zgodne z rzeczywistym stanem.

Lwów, dnia 20. czerwca 1912.

KOMISYA REWIZYJNA:

Leopold Wilimowski m. p.

Wincenty Witos m. p.

II. Rachunki „Przewodnika Kółek rolniczych“.

Przychód	w roku 1911 K	h	w roku 1910 K	h	w roku 1909 K	h	w roku 1908 K	h	w roku 1907 K	h
Z prenumeraty . . .	8301	11	9225	78	8459	95	9669	87	7507	90
Z ogłoszeń	9039	73	8459	99	5990	14	7432	71	4719	23
Związek ochotnicz. straży pożarnych na „Obronę pożarną“ .	—	—	—	—	—	—	—	—	250	—
	17340	84	17685	77	14450	09	17102	58	12477	13
Niedobór jako saldo	7056	82	4260	94	8417	80	7115	14	10316	70
	24397	66	21946	71	22867	89	24217	72	22793	83

Rozchód	w roku 1911 K	h	w roku 1910 K	h	w roku 1909 K	h	w roku 1908 K	h	w roku 1907 K	h
Red. polsk. wydania	660	—	660	—	660	—	660	—	660	—
Druk polsk. wydania	14185	40	12975	22	13243	55	14429	24	14412	40
Klisze	1062	30	1022	09	340	97	847	18	783	95
Honorarya autorskie	9	48	131	50	308	46	181	78	277	78
Red. ruskiego wyd. .	240	—	180	—	180	—	180	—	180	—
Druk ruskiego wyd. .	312	—	312	—	312	—	312	—	312	—
Ekspedycya i podatek	6015	48	4925	90	6325	91	6115	92	6167	70
Płace ekspedytorek	1913	—	1740	—	1497	—	1491	60	—	—
	24397	66	21946	71	22867	89	24217	72	22793	83

III. Objaśnienia do zamknięcia rachunków za rok 1911.

(na stronie 134—135).

Przychód.

I. W pozycyi I. *„Subwencye“*

uzyskano	247.420 kor.
preliminowano	178.400
otrzymano więcej	69.020 kor.

Szczegółowe zestawienie subwencyi według działów: 1) krajowe, 2) państwowe, 3) inne, oraz wykazanie różnic między preliminarzem a faktycznym wpływem, podane jest na str. 2 i 3 niniejszego sprawozdania.

II. Do pozycyi II. 1: *„Wkładki członków wspierających“* podane są szczegółowe zestawienia w dz ale „Wykaz członków-protektorów, członków założycieli i członków wspierających Towarzystwa“.

Preliminowano te wkładki:

na r. 1911 w kwocie	11.000·— kor.
a że otrzymano	11.605 95 „
przeto osiągnięto więcej	605·95 kor.

III. W pozycyi II. 2: *„Składki na budowę domu“* pomieszczona jest suma wpływów i nie objętych preliminarzem, na kwotę 456·19; szczegółowy wykaz złożonych składek zawiera „Przewodnik Kółek rolniczych“.

IV. W pozycyi II. 3: *„Wydawnictwo kart legitymacyjnych“* mieszczą się wpływy za legitymacye wydawane członkom Kółek rolniczych za opłatą 10 h. od karty.

Pozycya ta znajduje się w łączności z pozycyą 3 rozchodu, rozpatrujemy przeto obie pozycye razem. Otóż rzeczywiste wpływy z wydawnictwa kart legitymacyjnych wynoszą	5.587·57 kor.
zaś wydatki połączone z tem wydawnictwem stanowią	3.212.40 „
wpływy zatem przewyższyły wydatki o	2.375·17 kor.

Zwyżkę tę jako część funduszów własnych, przekazano na fundusz założycielski Związku ekonomicznego Kółek rolniczych i dla tego pozycya 3 rozchodu wynosi tę samą kwotę, co pozycya II. 3. przychodu.

V. Pozycya II. 4.: *„Zwroty Kółek rolniczych za lustracye handlowe“*:

uzyskano	9.937.34 kor.
preliminowano	6.500 „
otrzymano więcej	3.437·34 kor.

Nadwyżkę tę, jako pochodzącą ze zwrotów sklepów Kółek rolniczych i stanowiącą część dochodów własnych Towarzystwa, przekazano na fundusz założycielski Związku ekonomicznego (patrz poz. 4 rozchodu).

VI. W pozycyi II. 5: *„Zwroty Kółek rolniczych za zboże i ziemniaki do pól doświadczalnych“*:

przyniosły	3.658·60 kor.
preliminowano	1.600·— „
otrzymano więcej	2.058.60 kor.

Nadwyżka ta, wobec notorycznych przekroczeń preliminarza wydatków na pola doświadczalne w latach ubiegłych stanowi właściwie częściowy zwrot funduszów złożonych na ten cel przez „Towarzystwo“ i jako część funduszów własnych przekazaną została na fundusz założycielski Związku ekonomicznego (patrz. poz. 4 rozchodu).

VII. Pozycya II. 6: *„Zwroty kosztów manipulacyjnych przy zakupnach Kółek“* znajduje się w Związku z pozycyą 6 rozchodów, dlatego obie te pozycye powinny być rozpatrywane łącznie.

Wydatki znajdujące pokrycie w ogólnej sumie wpływów 31.378.07 K. są następujące:

1) koszta administracyi Agencyi handlowej	9.612·39 kor.
2) zwroty prowizyi do Kółek roln. za wino	745·74 „
3) zwroty prowizyi do Kółek roln. za inne towary, oraz zwroty poniesionych przez Kółka rolnicze strat, niepodlegających reklamacyi	734·73 „
4) część kosztów manipulacyjnych, stanowiących niezaprzeczenie część wpływów własnych i pochodzących z operacyi handlowych Towarzystwa, przekazano do funduszu założycielskiego Związku ekonomicznego	14.134·04 „
5) kwota przekazana do „funduszu strat“ i jako taka chwilowo wycofana z obrotu	1.000 „
razem	26.226·90 kor.

VIII. W pozycyi II. 7: *„Odsetki od chwilowej lokacyi gotówki“* otrzymano:

1) za czas od $^{1}/_{1}$ do $^{31}/_{12}$ 1910	569·95 kor.
2) za czas od $^{1}/_{1}$ do $^{30}/_{6}$ 1911	922·70 „
razem	1.492·65 „
preliminowano	1.000 kor.
uzyskano więcej	492·65 kor.

IX. W pozycyi II. 8: *„Zwroty za drób nadany na stacye“*:

usyskano	200 kor.
preliminowano	400 „
uzyskano mniej	200 kor.

X. W pozycyi II. 9: *„Wkładki członków założycieli“* pomieszczone są wkładki następujących członków założycieli:

Wydział Rady pow. w Krakowie I. rata	100·— kor.
hr. Michałowski Władysław	200·— „
dyr. Kędzior Andrzej	200 — „
hr. Stadnicki Stanisław	200·— „
Wydział Rady pow. w Stryju	200·—
razem	900·— kor.

XI. Do pozycyi II. 10: *„Z prenumeraty i ogłoszeń Przewodnika Kółek polniczych“* są osobno zestawione zamknięcia rachunków:

preliminowano	18.000 — kor.
uzyskano	17.340·84 „
otrzymano mniej	659·16 kor.

Szczegółowe zestawienie rachunków „Przewodnika“ podane jest na str. 136.

XII. Pozycya II. 11: *„Kalendarz Kółek rolniczych na r. 1911“* znajduje się w ścisłym związku z poz. 9 rozchodu i dla tego należy te dwie pozycye rozpatrywać łącznie.

Z wydawnictwa „Kalendarza K. r. na r. 1911“ t. j. ze sprzedaży i ogłoszeń otrzymano	8133·03 kor.
wydatki połączone z tem wydawnictwem wynosiły	6.077·91 „
Rzeczywisty dochód wyniósł	2.055·12 kor.

Nadwyżkę tę zużytkowano w następujący sposób:

1) przekazano do funduszu żelaznego „Towarzystwa“	1·055·12 kor.
2) przekazano do specyalnego funduszu, przeznaczonego na honorarya autorskie za artykuły w „Kalendarzu K. r.“	500·— „
3) przeniesiono na przychód „Kalend. K. r. na r. 1912“	500·— „
razem jak wyżej	2055·12 kor.

W obec tego pozycya II. 11. przychodu równa się pozycyi 9 rozchodu.

XIII. W pozycyi II. 12: *„Kalendarz Kółek rolniczych na r. 1911“* uzyskano, w ciągu r. 1911 w przychodzie 6.088·77 koron, a w rozchodzie 5·104·12 K.

Rachunki tego wydawnictwa zamknięte zostaną dopiero w r. 1912. W zamknięciu rachunkowem za r. 1911 konieczność przeniesienia poz. II. 12 przychodu i poz. 10 rozchodu na r. 1912 ma w wyniku, że obydwie pozycye figurują w kwocie 11.192·89 K.. tworzącej sumę przychodu i rozchodu.

XIV. W pozycyi II. 13: *„Ze sprzedaży wydawnictw“*:

preliminowono	1.200·— kor.
wpłynęło	493·75 „
uzyskano mniej	706·25 kor.

XV. Pozycya II. 14: *„Ze sprzedaży ksiąg handlowych“* tworzy część rachunku przechodowego z Kółkami rolniczemi“. Zarząd główny zakupuje w znacznej ilości księgi handlowe po cenach hurtownych i dostarcza ich Kółkom rolniczym na każde żądanie. Równocześnie przeprowadza się ostemplowanie książek, które ostemplowane być m szą.

Odpowi da t.j pozycyi przychodu pozycya 13 rozchodu: „zakupno ksiąg handlowych“.

XVI. Pozycyą II. 15 objęty jest wpływ, pokryty z dochodów administracyjnych domu Towarzystwa, tytułem odsetek od funduszu żelaznego.

XVII. Pozycya II. 16: *„Zwroty za druki i litografie“* nie była objęta preliminarzem. Mieszczą się w niej zwroty i rachunki, wysłane hodowcom trzody chlewnej, sprzedanej za pośrednictwem organizacyi handlu materyałem rzeźnym.

XVIII. Pozycya II. 17: *„Zwroty wydatków pocztowych“* również nie była objęta preliminarzem. Mieszczą się w niej zwroty za wydatki na portorya, które poniesiono przy wysyłce pieniędzy i rachunków za sprzedany materyał rzeźny, gdyż koszta te zaliczono na rachunek hodowców; oprócz tego mieszczą się w tej pozycyi drobne kwoty, nadsyłane przez Kółka rolnicze w znaczkach pocztowych na odpowiedzi.

XIX. Pozycya II. 18: *„Ze sprzedaży książek“* nie objęta preliminarzem, gdyż tworzy właściwie część rachunku przechodowego z Kółkami rolniczemi. Kwota ze sprzedaży uzyskana, obniża kwotę rozchodu w poz. 14. *„rachunek książek“*

XX. Pozycya II. 19: *„Zwroty wkładek Straży pożarnych“* obejmuje opłaty uiszczone przez Kółka rolnicze w wysokości 4 kor. od każdej Straży. Zarząd główny z tych 4 kor. wpłaca do kraj. Związku ochotniczych straży pożarnych za wykonywanie patronatu nad strażami po 3 kor. od straży, pozostałą zaś 1 kor. obraca na pokrycie kosztów administracyjnych straży pożarnych.

XXI. Pozycya II. 20: *„Zwroty organizacyi handlu materyałem rzeźnym tytułem kosztów manipulacyjnych“* obejmuje prowizyę wypłacaną Zarządowi głównemu przez wiedeńską „Viehverwertungsstelle“ w wysokości 1 kor. od sztuki. Wykazaną w tej pozycyi kwotę 36.540·03 kor. użyto

na zakupno wag, druków, marek usznych dla trzody chlewnej i innych kosztów administracyjnych organizacyi handlu materyałem rzeźnym.

Od dnia 1. września 1911 r. t. j. od chwili zawiązania się Galicyjskiej Spółki zbytu bydła i trzody chlewnej, Zarząd główny zatrzymywał na pokrycie kosztów administracyi organizacyi handlu materyałem rzeźnym 60 hal., zaś od grudnia 1911 r. Zarz. główny nie pobierał żadnych prowizyi.

XXII Pozycya II. 21: *„Sprzedaż przyrządów weterynaryjnych“*, nie objęta preliminarzem, jako stanowiąca część rachunku przechodowego z Kółkami rolniczemi. Kwota ta ze sprzedaży uzyskana obniża kwotę rozchodu w poz. 50 rozchodu.

XXIII. W pozycyi II. 22: *„Rachunek przyborów biurowych“* mieści się kwota, którą otrzymano od Tow. ubezpieczeń od włamania za szkody, wyrządzone przez niewykrytych dotychczas sprawców, którzy w poszukiwaniu pieniędzy rozbili kasę ogniotrwałą w biurze Zarządu głównego. Wpływ ten obniża kwotę rozchodu w pozycyi, 19 „Przybory biurowe i sprzęty“.

XXIV. Pozycya II. 23: *„Nadzwyczajne i nieprzewidziane“* nie była w dochodach objęta preliminarzem. Przedstawia sobą wpływ uzyskany ze sprzedaży inwentarza byłych kursów handlowych w Czernichowie.

XXV. Poz. II. 24. *„Wpłaty do Kasy chorych“* obejmuje opłaty ściągnięte od urzędników i funkcyonaryuszów biura na ubezpieczenie w kasie chorych. Kwota ta 875.76 kor. służyła na częściowe pokrycie opłaty, uiszczonej przez Zarząd główny, mieszczącej się w pozycyi 26 rozchodu.

XXVI. Poz. II. 25. *„Wpłaty urzędników na fundusz emerytalny“* zawiera opłaty miesięczne urzędników biura do kasy Tow. wzajemnych ubezpieczeń urzędników prywatnych. Kwota 2.863·84 kor. służyła na częściowe pokrycie obowiązkowej należytości asekuracyjnej, mieszczącej się w poz. 27 rozchodu.

XXVII. Pozycya II. 26: *„Zwroty zaliczek udzielonych na płace“* zawiera spłaty krótkoterminowych zaliczek na płace, udzielanych urzędnikom biura na podstawie uchwały Wydziału wykonawczego.

XXVIII. Pozycya II. 27: *„Rachunek Zarządu powiatowego K. r. we Lwowie“* odpowiada w zupełności 51 poz. rozchodu.

XXIX. Pozycya III. przychodu, *„Rachunek przechodowy“* i poz. 52 rozchodu, każda w kwocie 614.171·23 kor. tworzą zadatki Kółek rolniczych na różne zamówienia, uskuteczniane za pośrednictwem Zarządu głównego.

XXX. Poz. IV. *„Rachunek przechodowy organizacyi handlu materyałem rzeźnym“* objęte są kwoty, otrzymane za nierogaciznę, sprzedaną na rachunek hodowców za ogólną kwotę 3,415.728·26 K.

Rozchód:

I. Pozycya 1 obejmuje:

a) 30% wkładek członków wspierających z r. 1911, które wedle postanowień statutu wycofano z obrotu kasowego i przekazano do funduszu żelaznego „Towarzystwa“	3.453·28 kor.
b) 20% wkładek członków wspierających z r. 1911, które, jako część własnych dochodów „Towarzystwa“ przekazano na fundusz założycielski Związku ekonomicznego Kółek rolniczych	2.302·20 „
c) zwrot jednej wkładki	8 „
razem	5.763.48 kor.

II. Pozycya 2 odpowiada poz. II. 2. przychodu. Składki na dom w kwocie 45.619 koron, które wpłynęły do kasy Towarzystwa, wpłacono do funduszu budowy domu na pokrycie niedoboru.

III. Pozycya 3: *„Wydawnictwo kart legitymacyjnych“* rozpatrywana była łącznie z pozycyą II. 4 przychodu.

IV. W pozycyi 4: *„Koszta lustracyi handlowych“* wydano:

na koszta podróży i dyety lustratorów handlowych	25.323·44 kor.
a ponieważ preliminowano	22.000·— „
wydano więcej	3.323·44 kor.

Co do kwoty 28.760·78 K, którą w tej pozycyi widzimy, to powstała ona stąd, że nadwyżkę wpływów ponad preliminarz w kwocie 3.437·34 K, jako przekazaną do funduszu Związku ekonomicznego, musiano wstawić w rozchód. (Patrz poz. II. 4.)

V. W pozycyi 5: *„Na zboże i ziemniaki do pól doświadczalnych“*:

wydano na zakupno zbóż i ziemniaków	15.634·16 kor.
preliminowano	7.200·— „
wydano więcej	8.434·16 kor.

Nadwyżka ta powstała stąd, iż Wydział wykonawczy otrzymawszy subwencyę z funduszów traktatowych, uznał za wskazane możliwie najdalej idące uwzględnienie bardzo licznych zgłoszeń na pola doświadczalne, czerpiąc pokrycie

nieodzownych wydatków we wspomnianych funduszach traktatowych,

Przekazana do funduszu założycielskiego Związku ekonomicznego kwotę 2.058·60 kor., a stanowiąca istotnie nadwyżkę wpływów ponad preliminarz (patrz poz. II. 5. przychodu), podnosi pozycyę 5 rozchodu do kwoty 18.692·76 kor., jednak samych wydatków na pola doświadczalne nie podwyższa.

VI. Pozycya 6. „*Administracya Agencyi handlowej i zwroty prowizyi od zakupionych towarów*“ rozpatrywana była łącznie z poz. II. 6. przychodu.

VII. W pozycyi 7: „*Propaganda drobłu r..-sowego*“

wydano	751·18 kor.
preliminowano	600·— „
wydano więcej	151·18 kor.

VIII. W pozycyi 8: „*Wydawnictwo Przewodnika*“:

wydano	24.397·66 kor.
preliminowano	21.000·— „
wydano więcej	3.397·66 kor.

Szczegółowe rachunki Przewodnika a więc koszta druku, ekspedycyi, redakcyi i t. d. są podane w osobnem zestawieniu na str. 136.

IX. Do poz. 9. „*Kalendarz*“ mieszczą się wyjaśn enia przy poz. II. 11 przychodu.

X. Do poz. 10: „*Kalendarz*“ mieszczą się wyjaśnienia przy poz. II. 12 przychodu.

XI. W pozycyi 11: „*Wydawnictwa*“

wydano	1.162·32 kor.
preliminowano	1·400·— „
wydano mniej	237·68 kor.

Wydatki rozkładają się:

1. druk wydawnictw	1.124·76 kor.
2. oprawa wydawnictw	25.90 „
3. inne wydatki i zwroty	11.66 „
razem	1.162·32 kor.

XII. W pozycyi 12 „*Kursa handlowe*“

wydano	6.894·49 kor.
preliminowano	7.000·— „
wydano mniej	105·51 kor.

wyłącznie na praktyczne kursa w Ciężkowicach, gdyż wędrownych kursów w r. 1911 nie urządzano. Kursa handlowe w Ciężkowicach na mocy uchwały Wydziału wykonawczego, zostały otwarte dnia 1. lipca 1911 r.

XIII. W pozycyi 13: „*Zakupno ksiąg handlowych*“ pomieszczone są wydatki, na które pokrycie daje rozsprzedaż tych ksiąg do Kółek roln. poz. II. 14. przychodu.

XIV. W pozycyi 14: *Książki dla bibliotek Kółek rolniczych*“:

wydano	7.074·74 kor.
preliminowano	3.000·— „
wydano więcej	4.074·74 kor.
ponieważ jednak ze sprzedaży książek (poz. II. 18 przychodu) uzyskano	1.144·19 kor.
przekroczenie wynosi	2·930·55 kor.

XV. W poz 15: „*Najem lokalu*“

wydano	8.856·66 kor.
preliminowano	7.440·— „
wydano więcej	1.416·66 kor.

ponieważ w ciągu roku musiano wynająć lokal dla Biura rolniczego.

XVI. W poz. 16: „*Opał i światło*“ preliminowano 1.630 kor., wydano 2.602·11 kor., przekroczono zatem preliminarz o 972·11 kor.

XVII. W poz. 17: „*Druki i litografie*“ preliminowano 3.500·— kor., wydano 4.623·80 koron, a więc o 1.123·80 kor. więcej. Z tego wypłacono:

a) za druk sprawozdania rocznego	2.845·— kor.
b) za druk okólników, formularzy i t. p.	1.778·80 „
razem	4.623·80 kor.

XVIII. W poz. 18: „*Portorya, podatki, stemple, ogłoszenia*“ przedstawiają się wydatki następująco:

1. portorya i telegramy	19.997·29 kor.
2. stemple	445·51 „
3. podatki	396·83 „
4. ogłoszenia	126.52 „
5. manipulacyjne pocztowej kasy oszczędności	404·44 „
razem	21.370·59 kor.
preliminowano	6.800 „
wydano więcej	14.570 59 kor.

Ponieważ jednak pozycya II. 17. przychodu (nieobjęta preliminarzem) wykazuje wpływy na wydatki pocztowe w kwocie 11.242·66 kor., powyższe przekroczenie preliminarza wynosi 3.327·93 koron.

Przekroczenie to spowodowane zostało zwiększoną korespondencyą Zarządu głównego.

XIX. W poz. 19: „*Przybory biurowe i meble*“:

wydano	12.368·94 kor.
preliminowano	4.000·— „
zatem więcej	8.368·94 kor.

Szczegółowo przedstawiają się wydatki następująco:

1. rachunki za papier do pisania, do pakowan a, koperty, pióra, gumę,

atrament, przybory do szapirografu i inne rekwizyta biurowe	4.480·67 kor.
2. maszyny i przybory do maszyn do pisania i kopiowania	2.414·56 „
3. meble	3.855.66 „
4. instalacye elektryczne	299.24 „
5. opłata za telefon	141·34 „
6. roboty stolarskie, ślusarskie i introligatorskie	521·28 „
7. wydatki na porządkowanie lokalu i drobne	629·62 „
8. Ubezpieczenie kasy od włamania	26·57 „
razem	12.368·94 kor.

XX. W poz. 20: „*Podróże delegatów*“ mieszczą się zwroty kosztów podróży na posiedzenia Zarządu głównego w myśl § 36. statutu oraz zwroty kosztów podróży dla członków Wydziału wykonawczego w sprawach Towarzystwa.

wydano	1.408·66 kor.
preliminowano	1.200·— „
przekroczono o	208.66 kor.

XXI. W poz. 21: „*Koszta Ogólnej Rady*“

wydano	2.159·50 kor.
preliminowano	1.000 „
wydano więcej	1.159·50 kor.

XXII. W poz. 22: „*Porada w sprawach prawnych i taryfowych*“ preliminowano 800 kor. wydano 947·19 kor., wydano więcej o 147·19 na poradę w sprawach taryfowych.

XXIII. W poz. 23: „*Nadzwyczajne i nieprzewidziane*“ mieszczą się następujące wydatki:

1. reszta należytości za dyplomy	1.321·18 kor.
2. wpisowe do Syndykatu rolniczego w Krakowie	2·— „
3. wpisowe i udział do Związku rolników	105·— „
4. Udział w składnicy Kółka rolniczego w Tarnopolu	300.— „
5. ubezpieczenie gotówki w kasie od włamania	109·52 „
6. zasiłki dla byłych funkcyonaryuszy	410·— „
7. składki	20·— „
8. datki noworoczne	106·60 „
razem	2.374·30 kor.
ponieważ na pokrycie nadzwyczajnych wydatków wpłynęło jak poz. II. 23. przychodu	79.51 kor.
przeto wydano	2.294·79 kor.
a że preliminowano	2.000·— „
wydano więcej	294·79 kor.

XXIV. W pozycyi 24: „*Pensye urzędników biura*“ (dział ogólny)

wydano	30.695·11 kor.
preliminowano	26.460·— „
Wydano więcej	4.235·18 kor.

wobec tego, że powołać trzeba było do biura siły pomocnicze, których płacy preliminarz nie obejmował.

XXV. W pozycyi 25: „*Pensye woźnego i pomocników*“:

wydano	3.303·09 kor.
preliminowano	2.520·— „
wydano więcej	783·09 kor.

XXVI. W pozycyi 26: „*Opłaty do Kasy chorych*“ wypłacono 1.313·55 kor. Od tej kwoty odliczyć należy 875· 76 kor. uiszczone przez urzędników biura wedle poz. II. 24 przychodu. Wydatek netto wynosił przeto 437.79 kor. Preliminowano 1.000 kor. oszczędzono 562·21 kor.

XXVII. W pozycyi 27: „*Wpłaty na fundusz emerytalny*“;

wypłacono	7.417·21 kor.
wedle poz. II. 25 zwrócili urzędnicy	2.863·84 „
wydatki netto	4.553·37 kor.
preliminowano	3.430·— „
wydano więcej	1.123·37 kor.

XXVIII. W pozycyi 28: „*Koszta podróży w sprawach rolniczych*“. (Zakładanie i kontrolowanie pól):

preliminowano	5.000 kor.
wydano	1.246·50 „
wydano mniej	3.753·50 kor.

Oszczędność użyto na pokrycie przekroczeń w innych pozycyach działu rolniczego.

XXIX. W pozycyi 29. „*Doświadczenia nawozowe*“:

wydano	2.701·74 kor.
preliminowano	1.000·— „
wydano więcej	1.701·74 kor.

Nadwyżkę pokryto z funduszów traktatowych.

XXX. W pozycyi 30: „*Kursa weterynaryjno-hodowlane i pastwiskowe*“:

wydano	6.885·31 kor.
preliminowano	3.400·— „
wydano więcej	3.485·31 kor.

Nadwyżkę pokryto z funduszów traktatowych.

XXXI. W pozycyi 31: „*Nagrody za ulepszone obchodzenie się z obornikiem*“:

wydano	7·174·26 kor.
preliminowano	2.000·— „
wydano więcej	5.174·26 kor.

Nadwyżkę tę jak i poprzednie, pokryto z funduszów traktatowych.

XXXII. W pozycyi 32: *„Propaganda maszyn rolniczych“*:

preliminowano	10.000.— kor.
wydano	10.084.65 „
wydano więcej	84·65 „

XXXIII. W pozycyi 33: *„Pensye urzędników biura rolniczego“*:

wydano	27.896.75 kor.
preliminowano	17.280·— „
wydano więcej	10.616·75 kor.

Otrzymanie subwencyi z funduszów traktatowych, z których właśnie pokryto nadwyżkę wydatków w tej pozycyi, dało możność Zarządowi głównemu akcyę wzmocnić na polu działalności, rolniczej. Stąd jednak zaszła potrzeba powiększenia liczby inspektorów rolniczych oraz wydatki na ich pensye i podróże.

XXXIV. W pozycyi 34: *„Pensya i koszta wyjazdów instruktora sadownictwa“*:

wydano	4.106·40 kor.
preliminowano	4.200·— „
wydano mniej	93·60 kor.

XXXV. W pozycyi 35: *„Pomoc przy zakupnie drzewek owocowych“*:

preliminowano	520·— kor.
wydano	1.218·26 kor.
wydano więcej	698.26 kor.

Przekroczenie miało miejsce dlatego, że Towarzystwo gospodarskie we Lwowie nie posiadało dostatecznej ilości szczepów, wobec czego Zarząd główny zmuszony był udzielać zapomóg w tym względzie znacznej ilości Kółek rolniczych we wschodniej części kraju.

XXXVI. W pozycyi 36: *„Subwencye na uprząż dla krów“*:

wydano	2.489·08 kor.
preliminowano	800·— „
wydano więcej	1.689·08 kor.

ponieważ jednak na ten cel otrzymano z Wydziału krajowego subwencyę w kwocie 800 K, przeto wydano więcej 889·08 kor.

XXXVII. W pozycyi 37: *„Propaganda pszczelnictwa“*:

wydano	594·86 kor.
preliminowano	800·— „
wydano mniej	205·14 kor.

XXXVIII. W pozycyi 38 *„Nagrody za konkursowe opracowania“*:

wydano	1.149·14 kor.
preliminowano	1.000·— „
wydano więcej	149·14 kor.

XXXIX. W pozycyi 39: *„Premiowanie gospodarstw włościańskich“*:

wydano	1.587·52 kor.
preliminowano	1.000·— „
wydano więcej	587·52 kor

XL. W pozycyi 40: *„Pensye lustratorów handlowych i asystenta“*:

wydano	15.731·98 kor.
preliminowano	12.780·— „
wydano więcej	2.951·98 kor.

XLI. W pozycyi 41: *„Rozbudzenie życia towarzyskiego“*:

preliminowano	700·— kor.
wydano na zakupno skioptikonu	150·— „
wydano mniej	550·— kor.

XLI. W pozycyi 41: *„Zasiłki wypłacone organizacyom powiatowym“*:

wydano	22.292·37 kor.
preliminowano	29.440·— „
wydano mniej	7.147·63 kor.

Wydano:

1. na zasiłki dla Zarządów powiatowych i zwroty połowy wkładek członków wspierających	20·747·27 „
2. na podróże delegatów Zarządu głównego i instruktorów powiatowych w sprawach organizacyi powiatowych	1.008·10 „
3. na druki organizacyjne	537·— „
razem	22.292·37 kor.

Zaoszczędzenie w tej pozycyi jednak, jak i w roku poprzednim, jest tylko książkowe, lecz nie faktyczne. Nie mówiąc już bowiem o licznych korespondencyach i okólnikach, które w zastępstwie organizacyi powiatowych z biura Zarządu głównego rozsyłano, a które znacznie obciążyły pozycye portoryów, przyborów biurowych i druków, po myśli wniosków Zarz. powiatowych przeprowadzono cały szereg nieprojektowanych pierwotnie doświadczeń i prób rolniczych, oraz kursów gospodarstwa kobiecego, co głównie spowodowało znaczne przekroczenia, które wykazaliśmy w odnośnych pozycyach rozchodu.

XLIII. W pozycyi 43: *„Koszta organizacyi straży pożarnych“* mieszczą się następujące wydatki:

1. Kraj. Związkowi och. straży poż. wkładki za straże Kółek	1.017·— kor.
2. za druki	250·— „
3. zasiłki dla straży	94·— „
4. opaski dla strażaków	101·46 „
Do przeniesienia	1.462·46 kor.

Z przeniesienia	1.462·46 kor.
5. Pensye i koszta podróży 2 istruktorów	4.281·70 „
razem wydano	5.744·16 kor.
preliminowano	7.170·— „
Wydano mniej	1.425·84 kor.

Nie objęte są tem zestawieniem wydatki poniesione w interesie ochotniczych straży pożarnych Kółek rolniczych na koszta podróży członków Zarządu głównego i urzędników biura, których delegowano celem udzielenia pouczeń, jak się straże zawiązuje. Dalej nie wliczono tu wydatków biurowych i portoryów w sprawie straży, które wliczone są do ogólnych wydatków.

XLIV. W pozycyi 44: „*Kursa pożarnictwa*":

wydano	1.498·87 kor.
preliminowano	1.430·— „
wydano więcej	68·87 kor.

XLV. W pozycyi 45. „*Kursa gospodarstwa kobiecego dla gospodyń wiejskich*":

wydano	13.316·32 kor.
preliminowano	2.000·— „
wydano więcej	11.316·32 „

Nadwyżkę tę pokryto z funduszów traktatowych.

XLVI. W pozycyi 46: „*Zaliczki pobrane przez urzędników*" w kwocie 6.510 kor. obejmuje pożyczki udzielone przez Wydział wykonawczy urzędnikom biura a spłacalne w miesięcznych ratach najdalej w przeciągu roku.

XLVII. W pozycyi 47. mieści się część odsetek od chwilowej lokacyi gotówki (pozycya przychodu II. 7.) przekazana na fundusz zakładowy Związku ekonomicznego.

XLVIII. Pozycya 48. obejmuje wkładki członków założycieli, wpłacone w r. 1911, które w myśl statutu przekazano do funduszu żelaznego.

XLIX. Pozycya 49. obejmuje odsetki funduszu żelaznego (poz. przychodu II. 15) przekazane na fundusz zakładowy Związku ekonomicznego.

L. W pozycyi 50: „*Zakupno przyrządów weterynaryjnych*" pomieszczone są wydatki, na które pokrycie daje rozsprzedaż tych przyrządów do Kółek rolniczych poz. II. 22 przychodu.

LI. Pozycyi 51. rozchodu odpowiada poz. II. 27. przychodu.

LII. Pozycyi 52. rozchodu odpowiada pozycya III. przychodu.

LIII. Pozycyi 53. rozchodu odpowiada pozycya IV. przychodu; przytem jednak w roku kalendarzowym 1911

otrzymaliśmy za trzodę	3,415.728·26 kor.
wypłaciliśmy zaś	3,413.024·86 „
czyli, że wypłaciliśmy w tym roku mniej o	2.703·40 kor.

którą to różnicę wypłacono hodowcom już w roku 1912.

LIV. W pozycyi 54. „*Koszta administracyi Organizacyi handlu materyałem rzeźnym*" mieszczą się następujące wydatki:

1. zakupno wag	2.970·30 kor.
2. za marki uszne dla trzody chlewnej	3.695·90 „
3. za druki	1.596·03 „
4. koszta demonstracyjnej ładugi w Komarnie	421·22 „
5. telegramy i stemple	375·53 „
6. wyrównanie zaległości z r. 1910	5.267·28 „
7. wykonanie rachunków i kalkulacyi	5.261·43 „
8. pensye i podróże urzędników	15.161·84 „
razem wydano	34.749·53 kor.
preliminowano	10.000·— „
wydano więcej	24.749·53 kor.

Ponadto przekazano na fundusz zakładowy Związku ekonomicznego kwotę 1.200 kor. jako część zwrotu za lokal, opał, światło, służbę i t. p. wydatki Sekcyi centralnej organizacyi handlu materyałem rzeźnym, które w tej pozycyi rachunku nie były uwzględnione.

IV. Preliminarz budżetu Towarzystwa Kółek rolniczych na rok 1912.

PRZYCHÓD	K.
1. Własne dochody (zest. I.)	52.000
2. Subwencye krajowe (zest. II.) . .	94.300
3. Subwencye państwowe (zest. III) .	80.300
4. Z traktatów handlowych (zest. IV.)	115.334
5. Inne subwencye (zest. V.)	8.850
	350.784
Preliminarz dodatkowy:	
1. Inne subwencye, o które starać się trzeba celem pokrycia wydatków objętych dodatkowym preliminarzem	94.000
Razem	444.784

ROZCHÓD	K.
1. Ogólne koszta Zarządu (zest. A) .	65.184
2. a) Koszta działu rolniczego i ubocznych gałęzi gospodarstwa (zest. B)	125.500
b) kursa dla gospodyń wiejskich .	13.800
3. Koszta działu handlowego (zest. C)	55.500
4. Koszta działu oświatowego (zest. D)	40.000
5. Na cele organizacyi pow. (zest. E)	31.000
6. Na obronę pożarną (zest. F) . . .	9.800
7. Na organizacyę handlu materyałem rzeźnym (zest. G)	10.000
	350.784
Preliminarz dodatkowy:	
1. Koszta działu handlowego	41.600
2. Na cele organizacyi powiatowej .	27.500
3. Na obronę pożarną	3.400
4. Na kształcenie nauczycielek dla kursów gospodyń wiejskich . .	5.500
5. Na organizowanie Spółek pow. i okręg. zbytu materyału rzeźnego	16.000
Razem	444.784

Szczegółowe zestawienie do preliminarza.

Preliminarz przychodu na rok 1912.

Zestawienie I.

Własne dochody:

a) Wkładki członków wspierających:	
1. Kółek rolniczych	9.000 K.
2. Instytucyi, stow., osób prywatnych	2.400 „
b) Opłaty członków Kółek roln. za karty legitymacyjne	800 „
c) Zwroty K. r. za lustracye handlowe	7.000 „
d) Zwroty K. r. za zboże do doświadczeń	2.000 „
e) Zwroty K. r. za drób nadany na stacye	400 „
f) Odsetki od chwilowej lokacyi gotówki	1.000 „
g) Z prenum. i ogłoszeń „Przewodnika“	18.000 „
h) Ze sprzedaży i ogłoszeń „Kalendarza“	7.000 „
i) Ze sprzedaży wydawnictw	1.000 „
j) Ze sprzedaży ksiąg handl. dla sklepów Kółek r.	1.200 „
k) Wkładki straży	900 „
l) Odsetki funduszu żelaznego	1.300 „
	52.000 K.

Zestawienie II.

Subwencye krajowe.

A) Sejmu:	
a) Na koszta zakładania Kółek i ich lustracye	15.000 K.
b) Na koszta administracyjne	4.000 „
c) Na lustratorów handlowych	11.000 „
d) Na praktyczne kursa handlowe . .	4.000 „
e) Na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek roln.	20.000 „
f) Na utrzymanie i koszta podróży 2 wędrownych nauczycieli rolnictwa	9.000 „
g) Na „Przewodnik Kółek rolniczych“ .	3.000 „
h) Na popieranie działalności Kółek roln. w poszczególnych powiatach . .	27.500 „
B) Wydziału krajowego:	
a) Na chomonta dla krów	800 „
	94.300 K

Zestawienie III.

Subwencye państwowe.

a) Na lustracye rolnicze i sadownictwo przez c. k. Towarzystwo gospodarskie	12.500 K
b) Na wzorowe gnojownie przez c. k. Towarzystwo gospodarskie	4.500 „
c) Na rośliny pastewne przez c. k. Towarzystwo rolnicze	5.800 „
d) Na cele rolnicze przez c. k. Tow. rolnicze	3.500 „
e) Na koszta Zarządu, lustracye i wydawnictwo Przew. Kółek roln.	30.000 „
f) Na organizacyę handlu materyałem rzeźnym	10.000 „
g) Na subwencyonowanie maszyn	10.000 „
h) Na mleczarza	4.000 „
	80.300 K.

Zestawienie IV.

Subwencye z traktatów handlowych.

a) Reszta subwencyi na rok 1910 na pokrycie zaległości z r. 1911	28.667 „
b) Subwencya na rok 1911	86.667 „
	115.334 K.

Zestawienie V.

Inne subwencye i wpływy.

a) Towarzystwo wzaj. ubezpieczeń na cele ogólne	600 K.
b) Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń na organizacyę ochotniczych straży pożarnych	8.000 „
c) Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego na książki	200 „
d) Rady powiatowe na cele ogólne	50 „
	8.850 K

Preliminarz rozchodu na rok 1912.

Zestawienie A.

Ogólne koszta Zarządu.

1. Najem lokalu	7.440 K
2. Opał i światło	1.400 „
3. Druki i litografie	3.264 „
4. Portorya, podatki, stemple, ogłoszenia	5.000 „
5. Przybory biurowe	3.400 „
6. Podróże delegatów	1.500 „
7. Koszta Ogólnej Rady	1.500 „
8. Porada prawna i taryfowa	800 „
9. Nadzwyczajne i nieprzewidziane	2.000 „
10. Pensye dyrektora, 2 urzędników konceptowych, kierowniczki eksp., likwidatorki, 3 stenografistek i 7 urzędniczek	28.380 „
11. Płaca woźnego, 3 pom. i ubrania	3.900 „
12. Opłata kasy chorych	600 „
13. Ubezpieczenie urzędników	5.000 „
14. Uzupełnienie inwentarza biurowego	1.000 „
	65.184 K

Zestawienie B.

I.

Koszta działu rolniczego i ubocznych gałęzi gospodarstwa.

1. Na urządzanie pól doświadczalnych z nowemi odmianami ziemniaków, dalej pól okazowych z uprawą innych pastewnych, jak buraki, marchew pastewna, lucerna, seradela, wyka, koński ząb, na propagandę racyonalnego płodozmianu, zastosowanego do kierunku hodowlanego w gospodarstwach, na zakładanie nowych łąk sztucznych, oraz na propagandę pokazową melioracyi łąk i pastwisk w zakresie mechanicznej uprawy, nawożenia, podsiewania, niszczenia chwastów, oraz budzenie inicyatywy prywatnej i zbiorowej na tych wszystkich polach	25.000 „
2. Kursa weter.-hodowlane, rolnicze i pastwiskowe	12.000 „
3. Nagrody za ulepszone obchodzenie się z obornikiem	7.000 „
4. Propaganda doborowych nasion przez subwencye i rozdawnictwo	1.000 „
5. Propaganda maszyn rolniczych do wspólnego użytku	10.000 „
6. Nagrody na konkursowe opracowania rolnicze	1.000 „
7. Na konkursy gospodarstw, wykazujących racyonalny kierunek hodowlany w całości gospodarstwa, oraz na urządzanie wystawek powiatowych, lub nawet lokalnych i na wynagradzanie dostawców, którzy wykażą wyższą kulturę hodowlaną na okazach wyhodowanych w racyonalnie prowadzonych gospodarstwach	6.000 „
8. Pensye inspektorów rolniczych i manipulantki	41.160 „
9. Badania stosunków sadowniczych i propaganda sadownictwa	3.800 „
10. Pomoc przy zakupnie drzewek owocowych	1.200 „
11. Pensya instruktora sadownictwa	2.640 „
12. Propaganda pszczelnictwa przez wykłady i kursa	800 „
Do przeniesienia	111.600 K

Z przeniesienia	111.600 K
13. Propaganda hodowli drobiu rasowego i królików	500 „
14. Na udzielanie fachowej pomocy handlowej dla ludności włościańskiej przy nabywaniu nasion, pasz treściwych, nawozów sztucznych, oraz przy zbycie produktów rol. i hodowl.	4.000 „
15. Propaganda używania krów do zaprzęgu	2.600 „
16. Lokal	3.600 „
17. Opał i światło	600 „
18. Usługa	900 „
19. Druki	500 „
20. Portorya, podatki, ogłoszenia	500 „
21. Uzupełnienie inwentarza biurowego	700 „
	125.500 K

II.

Kursa dla gospodyń wiejskich.

A Koszta mające pokrycie w subwencyach

1. Propaganda organizacyi kobiet w Kółkach rolniczych	1.600 „
2. Kursa gospodyń wiejskich	12.200 „
B) Nie mające pokrycia w subwencyach.	
1. Na kształcenie nauczycielek dla kursów gosp. kobiecego	5.500 „
	144.800 K

Zestawienie C.

Koszta działu handlowego.

A) Mające pokrycie w subwencyach.

1. Koszta lustracyi handlowych	25.000 K
2. Kursa handlowe i wędrowne	11.000 „
3. Pensye lustratorów handlowych i asystenta	18.300 „
4. Książki handlowe dla sklepów Kółek rolniczych	1.200 „
	55.500 K

B) Nie mające pokrycia w subwencyach.

1. Pensya drugiego lustratora składnic	4.000 „
2. Koszta podróży II. „ „	3.000 „
3. Pensye 4-ch lustratorów handlowych po K 2.400	9.600 „
4. Koszta podróży 4-ch lustr. handl.	10.000 „
5. Drugie kursa handlowe	10.000 „
6. Stypendya dla kształcenia handlowców na lustratorów i kierowników składnic	5.000 „
	41.600 K
Razem A) i B)	97.100 K

Zestawienie D.

Koszta działu oświatowego.

1. Książki dla bibliotek Kółek roln.	4.000 K
2. Wydawnictwa, a przedewszystkiem publikacye hodowlane	3.500 „
Do przeniesienia	7.500 K
Z przeniesienia	7.500 K
3. „Przewodnik Kółek rolniczych“	23.000 „
4. Kalendarz Kółek rolniczych	7.000 „
5. Rozbudzanie życia towarzyskiego	700 „
6. Urzędnik	1.800 „
	40.000 K

Zestawienie E.

Organizacye powiatowe.

A) Koszta mające pokrycie w subwencyach

1. Udział z wkładek członków dla Zarządów powiatowych	4.000 „
2. Koszta organizacyi Zarz. pow.	2.400 „
3. Druki organizacyjne	600 „
4. Zasiłki dla Zarządów powiatowych i delegatów na instruktorów powiatowych, oraz płace urzędników dla załatwiania spraw Zarz. pow.	24.000 „
	31.000 K

B) Nie mające pokrycia w subwencyach.

1. Zasiłki dla Zarządów powiatowych na lustratorów i organizatorów zarejestrowanych Kółek rolniczych ze spodziewanej subwencyi rządowej dorównującej krajowej	27.500 „
Razem A) i B)	58.500 K

Zestawienie F

Obrona pożarna.

A) Koszta mające pokrycie w subwencyach.

1. Lustracye i kontrola ochotniczych straży pożarnych kółek rolniczych	3.000 K
2. Opłaty za straże do Związku	1.200 „
3. Kursa pożarnictwa	1.800 „
3. Pensya instruktorów i lustracye okr. i pow. (2600+1200)	3.800 „
	9.800 K

B) nie mające pokrycie w subwencyach.

1. Płaca drugiego instruktora	1.800 „
2. Koszta podróży	1.600 „
Razem A) i B)	13.200 K

Zestawienie G.

Organizacya handlu materyałem rzeźnym.

A) Koszta mające pokrycie w subwencyach.

1. Płacę urzędników	4.980 K
2. Koszta podróży	2.120 „
3. Koszta Sekcyi centralnej, Sekcyi powiatowych, oraz zakładanie Spółek	2.900 „
	10.000 K

B) Nie mające pokrycia w subwencyach.

1. Na organizowanie Spółek powiatowych i okręgowych zbytu materyału rzeźnego	16.000 „
Razem A) i B)	26.000 K

V. Rachunek budowy domu Towarzystwa Kółek rolniczych.

Aczkolwiek sprawozdania z czynności Towarzystwa „Kółek rolniczych“ za lata 1907, 1908, 1909 i 1910 przedstawiły dokładnie warunki budowy domu Towarzystwa Kółek rolniczych, jednakowoż pragnąc w niniejszem sprawozdaniu przedłożyć całokształ finansowej sytuacyi od samego początku, aż od ostatniej chwili, zniewoleni jesteśmy powołać się jeszcze raz na wszystkie dane jak niemniej i na wszystkie operacye, w ścisłej łączności z budową własnego domu stojące.

Czynimy to tem chętniej, ile że wybudowana kamienica przy ul. Kopernika 11, została w dniu 18-go maja przez nas sprzedaną, a zamykając jednocześnie wszelkie rachunki tej realności, poczuwamy się w obowiązku do wyrachowania się tu, tak z otrzymanej ze sprzedaży sumy, jak również ze złożonego na nasze ręce funduszu na budowę domu, pożyczek itp.

W wykonaniu uchwały Ogólnej Rady Towarzystwa Kółek rolniczych w Jarosławiu, Zarząd główny przystąpił w r. 1907 do nabycia parceli przy ulicy Kopernika 11, oraz wybudowania trzypiątrowej kamienicy od frontu i jednopiątrowej oficyny w podwórzu.

Za parcelę o objętości 876 m² zapłacono	130.000·— K
za wybudowanie zaś trzypiątrowej kamienicy od frontu	230.000·— „
i jednopiętrowej oficyny w podwórzu	41.000·— „
plany, dozór, intabulacya, stemple itp. wyniosły	23.657·78 „
ponadto zapłacono jeszcze przedsiębiorcy za roboty nieobjęte umową i kosztorysem	5.800·— „
tak, że budowa wraz z parcelą stanowiły	430.457·78 K

Do powyższej sumy należy również doliczyć:

1) straty na kursie listów zastawnych przy udzielaniu przez Bank Krajowy pożyczki K 250.000 licząc według ówczesnego kursu 93 à 100	14.500·— K
2) straty poniesione przy zamianie udzielonych nam w formie pożyczki przez JWPana Jaroszyńskiego listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego na sumę K 80.000	3.385.95 „
3) oraz wypłacone przedsiębiorcy na mocy wyroku Sądu polubownego tytułem odszkodowania za nieprzyjętą przez Zarząd główny, a wyrobioną przez przedsiębiorcę pożyczkę Banku hipotecznego	5.200·— „

Przeto koszt budowy domu wraz z parcelą i wzelkiemi wydatkami wyniósł	453·543·73 K

Na pokrycie wyżej wymienionego kosztu budowy domu asygnowano:

1) z Banku krajowego:		
a) $4^{1}/_{2}$% pożyczkę w kwocie		250.000·— K
b) $4^{3}/_{4}$% pożyczkę inwestycyjną		50.000.— „
2) od JWPana Jaroszyńskiego pożyczkę w 4% listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego		80.000·— „
3) z funduszu budowy domu:		
a) zebrane w drodze składek na budowę domu	27.241·77 K	
b) z funduszu żelaznego	40.770.74 „	
c) z funduszów administracyi domu na pokrycie adaptacyi i t. p.	3.252·69 „	71.265·20 „
razem koron		451.265·20 K

ponieważ koszt budowy wynosił	453.543·73 „
natomiast wpłynęło jak wyżej	451.265·20 „
przeto na dniu 30-go kwietnia 1912 powstał niedobór w kwocie	2.278·53 K
na pokrycie którego wpłynęło z funduszu administracyi domu w dniu 30/4 1912	2.144·77 „
pozostało przeto jeszcze na dzień 1/V 1912 jako niepokryte	133·76 K

Wyżej wymienione obliczenie znajduje swoją łączność z wykazanym rachunkiem budowy domu w sprawozdaniu XXVIII. za rok 1910 a mianowicie:

niedobór z dniem 2-go czerwca wynosił		1.133 90 K
powyższy niedobór powiększył się skutkiem następujących wydatków:		
a) na adaptacye		2.505·42 „
b) instalacya elektryczna		268·15 „
c) ułożenie posadzek		527·48 „
przez co wyniósł		4.434·95 K
natomiast zmniejszył się przez przelane:		
1) z rachunku wkładek na budowę domu,	201·30 K	
2) z funduszu żelaznego	900·— „	

3) z rachunku kalendarza za r. 1911 . 1.055·12 K
razem o kwotę 2.156·42 „
tak że na dniu 30|IV. 1912 pozostało jeszcze . . . . . 2.278·53 K
w dniu 30|IV. pokryto z administracyi domu . . . . . 2.144·77 „
pozostał więc na dzień 1|IV. niedobór w kwocie . . . 133·76 K

Ogólny rachunek budowy domu z uwzględnieniem otrzymanej i zwróconej pożyczki Związku handlowego Kółek rolniczych przedstawia się w dniu 1|IV. 1912 następująco:

w rozchodzie . . . . 506.026·12 K
przychodzie . . . . 505.892.36 „
niedobór— . . . . 133·76 K

Powyższy rachunek budowy domu został w dniu 7-go czerwca 1912 przez komisyę rewizyjną zbadany i po myśli sprawozdania tejże komisyi, za odpowiadający rzeczywistemu stanowi, przyjęty.

Ponieważ dom przy ulicy Kopernika l. 11 został sprzedany za . . . . 525·000·— K
koszt zaś jego, jak wyżej podano wyniósł . . . . . . 453·543·73 „
przeto na sprzedaży zarobiono 71.456·27 K
ponadto do powyższego zysku należy również dołączyć przeniesione z funduszu administracyi domu na pokrycie:
1) pożyczki $4^1/_2\%$ Banku krajowego 9.543·82 K
2) pożyczki inwestycyjnej . . . 5 307·34 „
3) pożyczki JWP Jaroszyńskiego 10.000·— „ 24.851·15 K
przeniesione jak wyżej w d. 30|IV 2.144·78 „
razem przeto na wybudowaniu, posiadaniu oraz sprzedaniu zyskano . . . . . . 98.452·19 K

Ze względu, że pożyczkz JWP. Jaroszyńskiego udzielona nam została na warunkach spłaty wyłącznie w papierach 4% Towarzystwa kredytowego ziemskiego, przeto przy spłaceniu resztującej sumy K 70.000·— prawdopodobnie zarobimy jeszcze na kursie wyżej wymienionych papierów stracone przy zamianie otrzymanej pożyczki . . . . 3.385·95 K

Z chwilą sprzedaży domu przy ulicy Kopernika 11 zakupiliśmy realność przy ul. Mickiewicza l. 26, cena kupna której została ustaloną na . . . . 500.000·— K
po doliczeniu jednak za należytości przenośne i prowizye w łącznej sumie . . . 25.000·— „
cena kupna wyniosła . . . . 525.000·— K

Do sprzedaży wybudowanego domu przy ulicy Kopernika 11, zniewolił w pierwszym rzędzie rozwój agend i potrzeb Towarzystwa, a tym samym i Biur Zarządu głównego.

Z roku na rok zmuszony był Zarząd główny obejmować coraz to więcej ubikacyi na biura, tak, że najbardziej rentowna część domu malała z każdym dniem. W dalszym ciągu okazał się brak odpowiedniej sali na zgromadzenia, jak niemniej i pomieszczenia dla członków Kółek rolniczych przebywających we Lwowie.

Przy zakupnie domu przy ul. Mickiewicza l. 26 Towarzystwo Kółek rolniczych osiąga znaczne korzyści a mianowicie:

1) Obszar zakupionej realności jest przeszło cztery razy większy, wynosi bowiem 1.105 sążni, podczas, gdy przy ul. Kopernika l. 11 tylko 262.

2) Przestrzeń zabudowana jest prawie o połowę większą: przy ul. Mickiewicza bowiem wywynosi 966 m², podczas gdy przy ul. Kopernika l. 11 671 m²,, są długie dwupiętrowe oficyny, dwie wozownie, które łatwo zamienić można na magazyny, obszerna sala posiedzeń o powierzchni 100 m². Ponadto położenie nowej realności jest bardzo korzystne, blisko różnych władz i instytucyi, zapewnia widoki dalszego rozwoju, skoro zabudowanie tamże położonych gruntów naprzód postąpi.

VI. Rachunki administracyi domu.

Przy sprawdzaniu rachunku administracyi domu przez komisyę rewizyjną na dniu 7-go czerwca 1912 okazało się, że rachunek administracyi domu, sprawdzony przez komisyę rewizyjną w dniu 2. czerwca 1911, wykazywał nadwyżkę dochodów

w kwocie . . . . 1.857·68 K
od 2|VI do 31|XII, 1911 wpłynęło za czynsze . . . . . 23.063·69 „
razem przeto dochód wynosił do d. 31|XII . . . . . . 24.921·37 K
rozchód natomiast od 2|VI do dnia 31|XII. . . . . . . 18.313·54 „
pozostało więc na rok 1912 . 6.607·83 K
od 1|I do 30|IV wpłynęło za czynsze . . . . 10.556·08 „
razem 17.163·91 K
wydatki za ten sam okres wynosły . . . . 15.019·14 „
pozostała przeto nadwyżka w kwocie . . . . 2.144·77 K
która w całości została przelana do rachunku funduszu budowy domu.

VII. Sprawozdanie ze szkontrum kasy na dniu 7. czerwca 1912.

Komisya rewizyjna zbadała stan kasy jak następuje:

Pobory wedle księgi kasowej Zarządu głównego wynosiły z d. 30 marca 1912		202.400·99 K
zaś wedle nowej księgi kameralistycznej w kwietniu 1912		69.067·85 „
zatem pobory wynosiły do dnia 30 kwietnia		271.468·84 K
Wypłaty wedle księgi kasowej	158.612·59 K	
„ „ „ kameralistycznej	86·247.52 „	244.860·11 K
w wynikającem saldzie w kwocie		26.608·73 K
pobrano na rachunek Związku ekonomicznego Tow. Kółek rolniczych w kwietniu 1912 roku	10.020·03 K	
wypłacono w kwietniu 1912	5.496·37 „	
zatem Związkowi ekonomicznemu z salda tego należy		4.523·66 K
a saldo kasy Zarządu głównego wynosi z dniem 1 maja 1912		22.085.87 K

i tęż kwotę kasa Związku ekonomicznego w dniu 1 maja 1912 r. przyjęła na rachunek Zarządu głównego.

Lwów, 7. czerwca 1912 r.

KOMISYA REWIZYJNA:

Wincenty Witos. *Leopold Wilimowski.*

Fundusz żelazny.

Rachunek funduszu żelaznego, wynoszącego z dniem 30 kwietnia 1912 r. 40.770·74 kor. przeniesiono do funduszu budowy domu Towarzystwa.

Lwów, dnia 7. czerwca 1912 r.

KOMISYA REWIZYJNA:

Wincenty Witos. *Leopold Wilimowski.*

Fundusz domu Towarzystwa.

Rachunek budowy domu wynosił:

w przychodzie do poz. 117 z funduszu żelaznego, składek i pożyczek . .	503.747·49 K
w rozchodzie	506.026·12 „
niedobór wynikły	2.278·53 K
pokryto z funduszu administracyi domu	2.144·77 „
z dniem 30 kwietnia 1912 pozostał niedobór	133·76 „
Dochody rachunku administracyi domu od poz. 1 do poz. 16 włącznie z pozostałością z r. 1911 wynoszą sprawdzone . .	17.163·01 K
wydatki poz. 1 do 75 włącznie	15.019·14 „
nadwyżkę	2.144.77 K

przeniesiono na fundusz budowy domu.

Lwów, d. 7. czerwca 1912.

KOMISYA REWIZYJNA:

Wincenty Witos. *Leopold Wilimowski.*

II.

Sprawozdanie

o organizacyach powiatowych Towarzystwa Kółek rolniczych.

Zarządy powiatowe Kółek rolniczych i Delegacye powiatowe Zarządu głównego.

W tym roku podajemy dane o obecnym stanie pośredniej organizacyi Towarzystwa w możliwie krótkim zarysie, aby nie rozszerzać zbytnio ram tegorocznego sprawozdania.

Organizacye powiatowe wykazywały do niedawna nieznaczne rezultaty pracy. Dziś jednak okres słabości minął i śmiało powiedzieć możemy, że obecnie z małymi wyjątkami nabrały już sił do spełniania tych ważnych funkcyi, jakie im statut wyznacza i mają dziś silne podstawy istnienia.

Sprawozdania z czynności za rok 1911 nadesłane przez Zarządy powiatowe, wykazują ogromny zakres ich działalności, a niektóre Zarządy powiatowe jak np. Biała, Przemyśl, Rzeszów wydały swe sprawozdania drukiem.

W niektórych jednak powiatach wykazać możemy na razie tylko zaczątki pracy, a istnieje też pewna ilość organizacyi powiatowych, które nie dopełniły nawet obowiązku nadesłania Zarządowi głównemu sprawozdania ze swej czynności.

Smutny ten objaw nie osłabia jednak faktu ciągłego rozwoju i postępu w pracy organizacyi powiatowych. Przyczyny ich słabości należy szukać w braku funduszów, w braku ludzi chętnych do pracy obywatelskiej i innych warunkach natury lokalnej, a nigdy w niezrozumieniu ich wagi przez Kółka rolnicze czy Zarząd główny.

Brak funduszów był stale głównym powodem zastoju i przymusowej poniekąd bezczynności organizacyi powiatowych. Niestety Zarząd główny nie mógł przychodzić Zarządom powiatowym z wydatniejszą pomocą materyalną i trzymać się musiał ram uchwalonego budżetu. Kategorya członków uczestników obmyślana wyłącznie dla zasilenia funduszów Zarządów powiatowych i w tym roku zawiodła.

Mimo trudności finansowej natury niektóre organizacye powiatowe w roku sprawozdawczym rozwinęły się pod każdym względem, a działalność ich zwiększa się z każdym niemal dniem. Z radością zaznaczyć musimy, że Zarządy te nie wyczekują już we wszystkiem inicyatywy ze strony Zarządu głównego, lecz samodzielnie podejmują akcye, leżące w zakresie ich działalności. I to daje rękojmę, że praca ta przemijającą nie będzie. Jeżeliby rozwój agend Zarządów powiatowych mierzyć tylko miarą odbytych w danym powiecie różnorodnych kursów, lustracyi, organizacyi Kółek rolniczych, liczbą zgromadzeń i zjazdów powiatowych, to uznać można i ogrom tych prac i doniosłe ich znaczenie.

W ostatnim rocznym bilansie prac Zarządów powiatowych wybija się na pierwszy plan działalność w zakresie obrony pożarnej, urządzania kursów dla gospodyń wiejskich, kursów rolniczych i sadowniczych i tworzenia oddziałów kobiecych przy Kółkach rolniczych, a w dalszym ciągu akcya około zakładania składnic. Wszystkie te sprawy prowadzone przy współdziałaniu Zarządu głównego, pozwalają rokować na skuteczność dalszych prac, podejmowanych przez Zarządy powiatowe.

W organizowaniu nowych Związków powiatowych byliśmy w tym roku bardzo wstrzemięźliwi i tak długo nie przystępowaliśmy do organizacyi Związku powiatowego, jak długo nie przekonaliśmy się, że istnieją w danym powiecie warunki rokujące normalny rozwój organizacyi powiatowej.

W powiatach, w których nie było warunków do utworzenia Związku powiatowego, opieraliśmy się dalej na delegacyach powiatowych, które jak doświadczenie nas uczy, spełniają skutecznie swoje zadanie, a w wielu powiatach rozwinęły wcale poważną pracę.

Biała.

Skład prezydyum Zarządu powiatowego wybranego w roku 1911 był następujący:
Poniński Adolf, prezes;
Ks. Waligóra Józef, I. wiceprezes;
Jan Kubik, II. wiceprezes;
Ludwik Turakiewicz, sekretarz;
Józef Bobak, skarbnik.

Instruktorem powiatowym jest Ludwik Turakiewicz za wynagrodzeniem 400 K. rocznie za prowadzenie sekretarstwa i lustracyę Kółek.

Z ramienia Zarządu powiatowego jest czynnych 10 mężów zaufania. W okresie sprawozdawczym odbyły się 4 posiedzenia Zarządu i jedno Zgromadzenie powiatowe.

Staraniem Zarządu powiatowego odbyły się się kursa rolniczo-hodowlane w Jawiszowicach, Bystrej, Osieku, Bielanach, Wilamowicach i Witkowicach. Liczbą uczestników wynosiła od 50 do 140, w tem znaczna ilość kobiet. Urządzono też kurs pożarnictwa przy udziale 18-tu uczestników.

Członkowie Zarządu powiatowego i mężowie zaufania przeprowadzili lustracyę w 30 Kółkach rolniczych, a instruktor powiatowy w 24.

Przy Zarządzie powiatowym jest zorganizowane biuro porady dla członków Kółek rolniczych. Zarząd powiatowy starał się przez odczyty z zakresu sadownictwa i chowu inwentarza żywego wpływać na rozwinięcie działalności Kółek rolniczych.

Zarząd powiatowy współdziałał przy powstaniu składnicy powiatowej, która została otwartą z początkiem roku 1912.

Bóbrka.

Kierownik Delegacyi powiatowej Dr. Bronisław Dulęba;
zastępcy:
Ks. Kazimierz Łoziński i Kazimierz Pollo.

Bochnia.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd powiatowy w następującym składzie:
Ks. Franciszek Ratowski, prezes;
Dr. Tadeusz Brochocki, wiceprezes;
Juliusz hr. Dębicki, skarbnik i sekretarz.

Po ustąpieniu Juliusza hr. Dębickiego sekretarzem i skarbnikiem został wybrany p. Józef Mucha.

Czynności instruktorów powiatowych spełniają pp. Feliks Bulaga i Józef Mucha.

Prócz tego są czynni z ramienia Zarządu powiatowego mężowie zaufania.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 7 posiedzeń Zarządu z tego 2 w roku 1912. i 5 zgromadzeń powiatowych, z tych jedno w r. 1912.

Lustracyę przeprowadzono we wszystkich Kółkach rolniczych.

Sprawa organizacyi przy Zarządzie powiatowym biura porady dla członków jest w toku.

Wspólnie z Radą powiatową i Towarzystwem rolniczem urządzono dwa zebrania w sprawie ulepszenia gospodarki na pastwiskach.

Bohorodczany.

Kierownik Delegacyi powiatowej: Maryan Jaroszyński, właściciel dóbr z Błudnik.

Borszczów.

Kierownik Delegacyi powiatowej: Tadeusz Czarkowski-Golejewski, właściciel dóbr i poseł na Sejm krajowy w Wołkowcach.

Brody.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd powiatowy, wybrany w dniu 14. listopada 1910. o następującym składzie prezydyum:
Oktaw Sala, prezes:
Artur Schnell, I. wiceprezes;
Ks. Stefan Płaszczyca, II. wiceprezes;
Tytus Majeranowski, sekretarz;
Bolesław Kapłański, skarbnik.

Sekretarz spełniał również czynności instruktora.

W międzyczasie umarł sekretarz Zarządu powiatowego śp. Tytus Majeranowski, a w miejsce jego wybrano sekretarzem p. Antoniego Łanowego.

Zarząd powiatowy zajmował się lustracyą i organizacyą Kółek rolniczych w powiecie, a także czyni starania około utworzenia składnicy w Brodach.

Brzesko.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd powiatowy, wybrany 15. marca 1911. W skład jego prezydyum wchodzili:
Dr. Adam Jordan, prezes;
Kazimierz Nadachowski, I. wiceprezes;
Stanisław Łukasiewicz, II. wiceprezes;
Józef Górnisiewicz, sekretarz,
Adam Marzec, skarbnik.

Czynności instruktorów spełniali pp. Górnisiewicz i Gołąb za wzrotem kosztów.

Prócz tego jest czynnych z ramienia Zarządu powiatowego 16 mężów zaufania.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 756 K. 60 h. przychodu i 544 K. 08 h. rozchodu.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 6 posiedzeń Zarządu i jedno Zgromadzenie powiatowe.

Ze współudziałem Zarządu powiatowego urządzono w dniach 8, 9, i 10 stycznia 1912 r. kurs hodowlano-weterynaryjny, z którego korzystało 47 uczestników.

Mężowie zaufania przeprowadzili lustracyę w 5. Kółkach, a instruktorzy powiatowi w 14. Kółkach.

Przy Zarządzie powiatowem jest zorganizowane stałe biuro porady dla członków.

Działalność swą w okresie sprawozdawczym skierował Zarząd powiatowy na lustracyę Kółek

i na akcyę oświatową przez wykłady i odczyty po Kółkach.

Brzozów.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd powiatowy, wybrany 15. marca 1909 r.

W skład jego prezydyum wchodzą:

Dr. Stanisław Biały, prezes;
Ks. Ignacy Antoniewski, I. wiceprezes;
Marcin Nogaj II. wicepreses;
Adam Froń, sekretarz;
Wojciech Feliks skarbnik;

Funkcye instruktora powiatowego spełnia p. Adam Froń.

Z ramienia Zarządu powiatowego było czynnych 10 mężów zaufania w 22 Kółkach rolniczych.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 2.989 K. 38 h. przychodu i 2.636 K 86 h. rozchodu.

W roku sprawozdawczym odbyło się 10 posiedzeń Zarządu i 3 zgromadzenia powiatowe z tych jedno w roku 1912.

Staraniem Zarządu powiatowego urządzono: 1) Kurs dla gospodyń wiejskich w Starej wsi. 2) Kurs handlowy w Brzozowie. 3) Kurs handlowo-weterynaryjny w Brzozowie i 4) Kurs dla naczelników gmin w Brzozowie.

Przy Zarządzie powiatowym jest zorganizowane stałe biuro porady dla członków i biuro porady prawnej.

Bardzo wiele starań poczynił Zarząd powiatowy około założenia składnicy towarowej w Brzozowie, która została otwartą z dniem 1. września 1911.

Buczacz.

W skład Zarządu urzędującego w roku sprawozdawczym wchodzili:

Stanisław Orski, prezes;
Adam Pichor, I. wiceprezes;
Franciszek Dancewicz, II. wiceprezes;
Józef Stachnik, sekretarz;
Franciszek Kudas, skarbnik;

Po wyjeździe prezesa p. Orskiego do Żurawna kieruje pracą Zarządu I. wiceprezes p. Adam Pichor.

W kwietniu 1912. przeprowadzono wybór Zarządu powiatowego, który ukonstytuował się w następujący sposób:

Władysław hr. Wolański, prezes;
Adam Pichor, I. wiceprezes;
Jan Znamirowski II. wiceprezes;
Antoni Rudnicki, sekretarz;
Józef baron Lewartowski, skarbnik.

Czynności instruktora powiatowego spełniał p. Stanisław Łukasiewicz za zwrotem kosztów podróży i 4 K. dziennych dyet.

Lustrator przeprowadził lustracyę handlową w 3. Kółkach, tudzież lustrował i inne Kółka. Nadto w 4. Kółkach przeprowadzili lustracyę członkowie Zarządu.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 653 K 87 h. przychodu, a 233 K. 54 h. rozchodu.

W okresie sprawozdawczym odbyły się dwa posiedzenia Zarządu i trzy Zgromadzenia powiatowe.

Przy Zarządzie powiatowym zorganizowano biuro porady dla członków.

Brzeżany.

Dawny Zarząd powiatowy był nieczynny. W styczniu 1912. przystąpiono do reorganizacyi Zarządu powiatowego, który ukonstytuował się w następujący sposób:

Karol Wojciechowski, prezes;
Tadeusz Czajkowski, wiceprezes;
Tadeusz Charlewski, sekretarz;
J. W. Scholz, skarbnik.

Instruktor powiatowy dotychczas niezamianowany.

W tym czasie odbył nowy Zarząd trzy posiedzenia, na których zajmowano się sprawą rozbudzenia życia w Kółkach rolniczych i założenia składnicy towarowej w Brzeżanach.

Cieszanów.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd wybrany dnia 8. listopadada 1910.

W skład prezydyum wchoczą:

Kazimierz Jampolski, prezes;
Hipolit Skibiński, I. wiceprezes;
Kazimierz Krzanowski II. wiceprezes;
Karol Notz, sekretarz;
Franciszek Piotrowski, skarbnik.

W międzyczasie ustąpił I. wiceprezes p. Skibiński, a w miejsce jego wybrano I. wiceprezesem p. Józefa Prasila.

Funkcye instruktorów spełniają pp. Władysław Freindorf i Józef Koralewicz za zwrotem kosztów podróży i 2 K dziennych dyet.

Prócz tego jest czynnych z ramienia Zarządu powiatowego trzech mężów zaufania.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 977 K. 01 h. przychodu, a 990 K. 17 h. rozchodu.

W okresie sprawozdawczym odbyło 5 posiedzeń Zarządu pełnego i 9 ścisłego. Prócz tego odbyło się jedno Zgromadzenie powiatowe.

Staraniem Zarządu powiatowego odbyły się następujące kursa:

Weterynaryjno hodowlany w Cieszanowie, sadowniczy w Cieszanowie, Narolu i Freifeldzie pszczelarski w Cieszanowie, Narolu i Dzikowie starym. Frekwencya uczestników wahała się między 30—80. Instruktor powiatowy p. Koralewicz zlustrował 13 Kółek a p. Freindorf 9 (przez 3 dni lustrował sklep w Zabiałej).

Przy Zarządzie powiatowym jest zorganizowane biuro porady, z którego korzystali członkowie Kółek w bardzo wielu wypadkach.

Bardzo żywą działalność rozwinęła sekcya oświatowa, powstała przy Zarządzie powiatowym. Urządziła 106 wykładów w r. 1911 a 24 w r. 1912, z tego 35 z obrazami świetlnymi.

Ze współudziałem i przy poparciu Zarządu powiatowego zorganizowały się teatra włościańskie w Folwarkach i Hucie rożańskiej i Firlejowie, które odegrały kilka utworów, jak: „Urlopnik, Całus, Kościuszko pod Racławicami, Matka żyje, Za sztandarem“ i jasełka w kilkunastu miejscowościach.

Podczas kursu sadownictwa w folwarkach urządzono święto sadzenia drzewek. Zorganizowano ochotnicze straże pożarne przy Kółkach w Rudasłowie, Folwarkach, Lipie i Płazowie.

Czortków.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd, wybrany w roku 1910.

W skład prezydyum wchodzili:
Bronisław Krukiewicz, prezez;
Ksawery Geringer, I. wiceprezes;
Dr. Stanisław Rudrof, II. wiceprezes;
Fabian Noworolski, sekretarz;
Leonard Sawicki, skarnik.

Od 8. lutego 1912. urzęduje nowy Zarząd do którego prezydyum należą:
Bronisław Krukiewicz, prezes;
Ludwik Kawecki, wiceprezes;
Zenon Dudziński, sekretarz;
Leonard Sawicki, skarbnik.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 200 K. przychodu i 200 K. rozchodu.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 7 posiedzeń Zarządu, z tego 2 w roku 1912 i jedno Zgromadzenie powiatowe.

Prezes Zarządu powiatowego przeprowadził lustracyę w trzech Kółkach rolniczych.

Staraniem Zarządu powiatowego urządzono w Czortkowie trzydniowy kurs gospodarsko-weterynaryjny.

Przy Zarządzie powiatowym jest urządzone dla członków biuro porady, a prócz tego zorganizowano poradę prawną.

Zarząd powiatowy czyni usilne zabiegi o utworzenie składnicy powiatowej w Czortkowie.

Dąbrowa.

W skład Zarządu urzędującego w roku sprawozdawczym wchodzą:
Ks. Jan Pilch, prezes;
Włodzimierz Sroczyński, I. wiceprezes;
Józef Witkowski, II. wiceprezes;
Józef Romer, sekretarz;
Dr. Józef Moskwa, skarbnik.

Funkcye lustratora spełnia p. Władysław Miękinia.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 594 K. 08 h. przychodu i 166 K. 61 h. rozchodu.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 5 posiedzeń Zarządu i 2 zgromadzenia powiatowe.

Staraniem Zarządu powiatowego urządzono kurs dla gospodyń wiejskich w Mędrzechowie.

Z ramienia Zarządu głównego przeprowadził lustracyę Kółek instruktor pszczelnictwa p. Mendychowski i udzielał pouczeń o pszczelnictwie.

Dobromil.

Kierownik Delegacyi powiatowej:
Ks. Józef Dziedzic, proboszcz w Nowosielcach kozickich.

Dolina.

Kierownik Delegacyi: vacat.

Drohobycz.

Kierownik Delegacyi powiatowej: vacat.

Gorlice.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd wybrany w r. 1908.

W skład prezydyum wchodzą:
Ks. Antoni Walawender, preses;
Henryk Groblewski, I. wiceprezes;
Ludwik Rybczyk, II. wiecerezes;
Franciszek Niklas, sekretarz;
Henryk Groblewski, skarbnik.

Czynności instruktorów spełniają pp.: Jan Walter i Franciszek Niklas.

Ponieważ Zarząd powiatowy nie przysłał nam sprawozdania ze swych czynnośc, nie możemy pomieścić ich w sprawozdaniu.

Gródek Jagielloński.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd powiatowy o następującym składzie prezydyum:
Zdzisław Szybalski, prezes;
Ks. Ignacy Piotrowski, wieceprezes;
Benedykt Wygoda, sekretarz;
August Kosowski, skarbnik.

Ponieważ Zarząd powiatowy nie przysłał nam sprawozdania, nie możemy pomieścić danych o jego działalności.

Grybów.

Zarząd powiatowy, wybrany dnia 12. września 1910, urzędował w tym samym składzie; do jego prezydyum wchodzili:
Stanisław Fihauser, prezes;
Ks. Jacek Michalik, I. wiceprezes;
Dr. Marceli Szeliga, II. wiceprezes.
Ryszard Kosiński, sekretarz;
Ernest Fröhlich, skarbnik.

Przy końcu roku sprawozdawczego z powodu rezygnacyi prezesa nastąpiły zmiany w składzie prezydyum i tak:

Prezesem został wybrany p. Wincenty Śmiałowski;
I. wiceprezesem ks. Jacek Michalik;
II. wiceprezesem ks. Jan Solak;
Sekretarzem i skarbnikiem p. Ryszard Kosiński.

Funkcyę lustratorów powiatowych spełniają pp.: Józef Magiera, Ryszard Kosiński i Władysław Józefowicz.

Sprawozdanie kasowe wykazuje w dochodach 665 K. 61 h., w rozchodach 403 K. 51 h.

W roku sprawozdawczym odbył Zarząd po-

wiatowy 4 posiedzenia, prócz tego odbyło się jedno Zgromadzenie powiatowe.

Staraniem Zarządu powiatowego odbyły się dwa kursa rolniczo-weterynaryjne w Białej niżnej i Kąclowej z frekwencyą przeciętnie 55 uczestników.

Lustratorzy powiatowi zlustrowali wszystkie Kółka w powiecie w liczbie 22, a niektóre po dwa razy.

Wiele starań i zabiegów poczynił Zarząd powiatowy około utworzenia składnicy powiatowej w Grybowie, a starania te zostały uwieńczone pomyślnym skutkiem, gdyż deklarowano około 20.000 K. udziału i w roku 1912 składnica będzie otwartą.

Horodenka.

Kierownik Delegacyi powiatowej:
Józef Froń, dyrektor szkoły rolniczej;
Zastępca: Ks. Waleryan Bąkowski w Woronowie.

Husiatyn.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd powiatowy o następującym składzie prezydyum:
Ks. Kazimierz Głowiński, prezes;
Włodzimierz Cieński, wiceprezes:
Piotr Salawa, sekretarz i skarbnik.

Z początkiem roku 1912, zrezygnował z godności sekretarza p. Salawa, a w miejsce jego wybrano sekretarzem p. Stanisława Orzelskiego.

Zarząd powiatowy czynił starania o rozbudzenie życia w Kółkach rolniczych przez lustracye, odczyty i pogadanki.

W roku sprawozdawczym odbyły się dwa posiedzenia Zarządu i jedno Zgromadzenie powiatowe.

Jasło.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd wybrany w roku 1908.

W skład prezydyum wchodzili:
Stanisław Zaykowski, prezes;
Franciszek Kopała, wiceprezes;
Wojciech Walczak, sekretarz;
Kazimierz Kostkiewicz, skarbnik.

Dnia 15. grudnia 1911. wybrano nowy Zarząd, który ukonstytuował się w następujący sposób:
Ks. Zygmunt Męski, prezes:
Sebastyan Droza, I. wiceprezes;
Franciszek Kapała, II. wiceprezes;
Franciszek Kucik, sekretarz;
Ks. Zygmunt Męski, skarbnik.

Funkcye instruktorów spełniali pp.: Franciszek Kucik, Karol Kostka i Jan Madejczyk, za zwrotem kosztów i 5 K. diennych dyet.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 7 posiedzeń Zarządu i jedno zgromadzenie powiatowe. Oprócz tego odbyło się 10 zgromadzeń okręgowych, a mianowicie w Dębowcu, Świerchowej, Cieklinie, Kątach, Tarnowcu, Łubnie opaciem, Makowicach, Chrząstówce, Srebnicach i Skalniku. Te trzy ostatnie odbyły się w r. 1912. Na zgromadzeniach tych wygłoszono referaty o treści przeważnie rolniczej. Udział w zgromadzeniach był bardzo liczny.

Instruktorzy powiatowi przeprowadzili lustracyę w 16 Kółkach, z tego 6 lustracyi handlowych.

Przy Zarządzie powiatowym zorganizowano biuro porady dla członków Kółek, tudzież biuro porady prawnej.

Na posiedzeniach Zarządu zapadły bardzo ważne uchwały jak np. zorganizowanie Spółki producentów bydła rzeźnego i trzody chlewnej i spółki dla eksportu jaj.

Jaworów.

Kierownik Delegacyi powiatowej:
Henryk Karczewski, właściciel dóbr w Morańcach.

Kałusz.

Kierownik Delegacyi powiatowej vacat.

Kamionka Strumiłowa.

Kierownik Delegacyi powiatowej:
Roman Ujejski, właściciel dóbr w Pawłowie.

W maju 1912. została przeprowadzona organizacya Zarządu powiatowego, który ukonstytuował się w następujący sposób:
Józef Bartmański, prezes;
Ks. Jan Czyrek, I. wiceprezes;
Ks. Jakób Konieczny, II. wiceprezes;
Józef Neuman, sekretarz;
Ks. Mikołaj Kulczycki, skarbnik.

Kolbuszowa.

Kierownik Delegacyi powiatowej:
Janusz hr. Tyszkiewicz, właściciel dóbr w Weryni.

Kołomyja.

Kierownik Delegacyi powiatowej:
Stanisław Gruszecki w Kołomyi.

Czynności instruktora powiatowego z bardzo dobrym skutkiem spełnia: p. Michał Plezia z Turki, który zlustrował w roku sprawozdawczym wszystkie Kółka w powiecie.

Kosów.

Kierownik Delegacyi powiatowej:
Dr. Apolinary Tarnawski w Kosowie.

Kraków.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd powiatowy, wybrany 27. czerwca 1910.

W skład jego prezydyum wchodzą:
Dr. Stefan Surzycki, prezes;
Józef Cieślewicz, I. wiceprezes:
Franciszek Wójcik II. wiceprezes;

Sekretarzem i skarbnikiem był śp. dr. Stafiej. Obecnie funkcye sekretarza spełnia czasowo instruktor powiatowy p. Józef Sarna.

Czynności instruktora spełniał p. Andrzej Czuchra, który z końcem roku 1911-go ustąpił, a w miejsce jego mianowano instruktorem powiatowym p. Józefa Sarnę, za wynagrodzeniem 10 K. za każdą lustracyę.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 971 K 15 h. przychodu, a 525 K. rozchodu.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 6 posiedzeń Zarządu i 2 Zgromadzenia powiatowe.

Członkowie Zarządu przeprowadzili lustracyę w trzech Kółkach, a instruktor powiatowy w siedmiu.

Zarząd powiatowy czynił starania około założenia składnicy towarowej.

Krosno.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd powiatowy wybrany w r. 1908.

W skład jego prezydyum wchodzili:

Tadeusz Śmiglewski, prezes;
Michał Mięsowicz, wiceprezes;
Maryan Bohaczek, sekretarz;
Aleksander Bilut, skarbnik;

Od 19. listopada 1911. urzęduje nowy Zarząd, który ukonstytuował się w następujący sposób:

Tadeusz Smiglewski, prezes;
Michał Mięsowicz, I. wiceprezes;
Jan Neumann, II. wiceprezes;
Maryan Bohaczek, sekretarz:
Zygmunt Schmuc, skarbnik.

Lustratorem powiatowym jest p. Maryan Bohaczek.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 724 K. dochodu i 1141 K. 84 h. rozchodu.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 5 posiedzeń Zarządu i jedno zgromadzenie powiatowe.

W roku 1911 odbył się kurs dla gospodyń wiejskich w Odrzykoniu, z którego korzystało 36 samoistnych gospodyń, poczem założono oddziały kobiece w Suchodole i Odrzykoniu.

Zarząd powiatowy zorganizował biuro porady prawnej, a porady członkom Kółek udziela pp.: Smiglewski i Bohaczek.

Lustrator zwiedził w okresie sprawozdawczym wszystkie Kółka rolnicze, zachęcając przez pogadanki i odczyty do poprawy rolnictwa, użycia krów do zaprzęgu i zakładania mleczarń spółkowych.

Staraniem Zarządu powiatowego urządzono święto sadzenia drzewek w Suchodole i Głowience.

Limanowa.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd w następującym składzie prezyzyum:

Józef Beck, prezes;
Juliusz Hozer, I. wiceprezes;
Józef Franczyk, II wiceprezes;
Józef Mucha, sekretarz;
Wacław Dzięciołowski, skarbnik.

Dalszych danych o działalności Zarządu powiatowego nie podajemy, gdyż nie otrzymaliśmy sprawozdania z czynności ze rok 1911.

Lisko.

Kierownik Delegacyi powiatowej vacat.

Lwów.

Sprawozdanie z organizacyi i działalności w powiecie lwowskim, podaje tegoż Zarząd powiatowy jak następuje:

Lwowski Zarząd powiatowy za przyzwoleniem Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych utworzony na organizacyjnem Zgromadzeniu powiatowem we Lwowie dnia 28. czerwca 1910 roku, składa się z następujących członków.

A) *Z wyboru*. Jan Bartel, kierownik szkoły (Żydatycze), — Julia Bobrowa, włościanka (Prusy) — Jan Czabanowski, kierownik szkoły (Pikułowice) — ks. Adam Hentschel, proboszcz (Biłka szlachecka) — Karol Huppenthal, zastępca kierownika stacyi doświadczalnej botaniczno-chemicznej (Lwów) — Józef Jabłoński, włościanin (Sokolniki) — Jan Kintzi, włościanin (Einsiedel) — Michał Kochanowski, włościanin (Kamienopol) — Antoni Kornecki, kierownik szkoły (Kukizów) — Aleksander Kucharski, kierownik szkoły (Nawarya) — Helena Kwiatkowska, kierowniczka szkoły (Basiówka) — Józef Łakomski, włościanin (Czyszki) — Mikołaj Malicki, włościanin (Siemianówka) — Bronisław Malik, kierownik szkoły (Tołszczów) — Kazimierz Maślanka, włościanin (Zubrza) — Mieczysław Miksiewicz, inżynier techniczny Rady powiatowej (Lwów) — Dr. Jan Opieński, lekarz powiatowy (Lwow) — Marceli Prószyński, profesor gimnazyalny (Lwów) — Jan Pikoła, rolnik (Zagórze) — Jan Przybyła, adjunkt galic. Towarzystwa gospodarskiego (Lwów) — Marya Piotrowska, włościanka (Prusy) — Kazimierz Radwański, inspektor szkolny (Lwów) — Stefan Różycki, kierownik szkoły (Miłoszowice) — Dr. Tadeusz Rylski, dyrektor biura mleczarskiego (Lwów) — Adolf Stankiewicz, kierownik szkoły (Wołków) — Antoni Swieżawski, emer. dyrektor szkoły rolniczej (Lwów) — Stanisław Swieżawski, inżynier (Lwów) — ks. Nestor Szokalski (Lwów) — Józef Szponarski, włościanin (Jaryczów stary) — Andrzej Tyszkowski, dzierżawca dóbr (Żydatycze) — ks. Gabryel Trzebicki, proboszcz (Nawarya) — Dr. Teofil Więcław, adwokat krajowy (Lwów) — Feliks Żyszkiewicz, kierownik szkoły (Prusy).

B) *Członkowie delegaci*: Rady powiatowej p. Karol Franz, Oddziału galic. Towarzystwa gospodarskiego p. Mieczysław Miksiewicz, Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych i dr. Bronisław Dulęba.

C) *Członkowie kooptowani*: ks. Jan Bladowski, proboszcz w Szczercu, dr. Jan Blauth, profesor politechniki we Lwowie, Julian Gomuliński inspektor kolei państwowych we Lwowie, Józef

Victorini, oficyał Akademii weterynaryjnej we Lwowie.

Nadmienia się, iż wskutek ubytku niektórych członków, wybranych na Zgromadzeniu organizacyjnem, część członków została uzupełniona (zatwierdzającą uchwałą Zgromadzenia powiatowego dnia 17. czerwca 1912). Co się tyczy członków kooptowanych, ci — powyżej podani — wchodzą w skład Zarządu powiatowego na podstawie uchwały Zarządu powiatowego z dnia 14. maja 1912 r. .

Z pośród członków Zarządu powiatowego wybrani zostali przy wyborach z dnia 28. czerwca 1910.

Dr. Bronisław Dulęba — prezesem,
ks. Nestor Szokalski — wiceprezesem,
Karol d'Abancourt — skarbnikiem,
Stanisław Swieżawski — sekretarzem,

Przy uzupełniających wyborach, dokonanych dnia 14. maja 1912. wybrani zostali:

Dr. Mieczysław Dalkiewicz — drugim wiceprezesem, (w miejsce p. Józefa Neumanna, który przesiedlił się do Suchodołu na stanowisko dyrektora szkoły rolniczej), Wiktor Bielski — sekretarzem (z tem, iż p. Stanisław Swieżawski będzie nadal współdziałał).

Dla spełnienia zadań Zarządu powiatowego, w myśl Statutu Towarzystwa Kółek rolniczych, stanowią pierwszą podstawę organizacyjną, zawiązane Kółka rolnicze w powiecie lwowskim, dotąd w liczbie 73 w szczególności:

a) w liczbie 17 do roku 1903 w Prusach, Zubrzy, Hołosku wielkim, Biłce szlacheckiej, Dawidowie, Krzywczycach, Podliskach małych, Kościejowie, Kamienopolu, Dublanach, Pustomytach, Zaszkowie, Krotoszynie, Nawaryi, Rzęśnie polskiej, Zimnej wodzie i Kleparowie.

b) w liczbie 44, za Delegacyi powiatowej (poruczonej uchwałą Zarządu głównego z dnia 22. kwietnia 1903. dr. Bronisławowi Dulębie) do 28 czerwca 1910. w: Biłce królewskiej, Jaryczowie nowym, Siemianówce, Hodowicy, Kulparkowie, Konopnicy, Basiówce, Malechowie, Żydatyczach, Kukizowie, Glinnej, Sygniówce, Maliczkowicach, Sichowie, Zuchorzycach, Jastrzębkowie, Podsadkach, Chrusnie nowem, Dornfeldzie, Łanach, Rakowcu, Szczercu, Barszczowicach, Zagórzu, Kozielnikach, Serdycy, Falkensteinie, Leśniowicach, Czyszkach, Sokolnikach, Zboiskach, Podborcach, Gańczarach, Winniczkach, Wołkowie, Zamarstynowie, Pikułowicach, Nikonkowicach, Jaryczowie starym, Einsiedlu, Tołszczowie, Milatyczach, Biłohorszczy, Brzuchowicach.

c) w liczbie 12 od utworzenia obecnego Zarządu powiatowego w: Zarudcach na Zelni, Ostrowie, Miłoszowicach, Kuhajowie, Kowerze, Lesienicach, Porsznie, Mostkach, Chrusnie starem, Nagórzanach, Grzędzie i Dmytrowicach. .

Drugą podstawę organizacyjną tworzą zawiązane ochotnicze Straże pożarne Kółek rolniczych w liczbie 27, a w szczególności w: Basiówce, Chrusnie nowem, Czyżkach, Dawidowie, Einsiedlu, Falkensteinie, Glinnej, Hołosku wielkiem, Kamienopolu, Krotoszynie, Krzywczycach, Kulparkowie, Łanach, Malechowie, Maliczkowicach, Prusach, Rakowcu, Rzęśnie polskiej, Serdycy, Siemianówce, Sokolnikach, Zagórzu, Zaszkowie, Zboiskach, Zimnej wodzie, Zimnej Wódce, Żydatyczach.

Trzecią podstawę organizacyjną stanowią Oddziały kobiece Kółek rolniczych. Dotąd istnieje już zorganizowany Oddział kobiecy Kółka rolniczego w Prusach.

Dopełnieniem tych podstawowych organizacyi są sklepy Kółek rolniczych, założone w: Basiówce, Biłce szlacheckiej, Dawidowie, Dublanach, Hodowicach, Jastrzębkowie, Konopnicy, Krotoszynie, Kukizowie, Leśniowicach, Maliczkowicach, Pikułowicach, Podsadkach, Prusach, Pustomytach, Siemanówce, Wołkowcach, Zaszkowie i Żydatyczach.

Jedne z tych sklepów są prowadzone we własnym zarządzie, niektóre wydzierżawione.

Celem krytycznego wglądu w sprawę i ocenienia istotnego udziału dla Kółek rolniczych potrzebnej organizacyi pośredniej w powiecie lwowskim, wskazanem dotknąć z minionej przeszłości powyżej podanych okresów.

W tym względzie przeoczyć nie można następujących faktów:

Od zawiązania naszego Towarzystwa, długi czas, bo aż do roku 1903, niema wyraźnego śladu stwierdzającego podjęcie planowej akcyi. W tym czasie, przed i po utworzeniu przez Zarząd główny Delegacyi powiatowej, dwukrotnie podjętą została próba utworzenia Zarządu powiatowego jednak nie powiodła się. A nie powiodła się dla braku środków i dla braku należycie przysposobionych czynników, powołanych do prowadzenia sprawy tak, by przyczyniły się do prawidłowego rozwoju Kółek rolniczych.

W tym pierwszym okresie samorzutnie powstawały zwolna pojedyncze Kółka rolnicze, jednakże nie były prowadzone ze zrozumieniem celu i zadań T. K. R. Do zawiązywania tych Kółek rolniczych przykładali rękę nieliczni włościanie, którzy wyłącznie interes handlowy mieli na oku — Niejeden z tych sklepów upadł i upadło Kółko rolnicze, lub też sklep został wydzierżawiony, nie przynosząc istotnej korzyści organizacyi Kółka rolniczego.

Z okresu tego, jak wyżej wykazano, utrzymało się zaledwie 17 Kółek rolniczych.

W drugim okresie, datującym się od roku 1903, t. j. od czasu utworzenia Delegacyi powiatowej, rozpoczęła się planowa akcya i liczba Kółek rolniczych wzrosła do 61. Wyraznie ślady tej akcyi są zaznaczone w dwu osobnych sprawozdaniach Delegacyi powiatowej i wskazane również w odnośnych sprawozdaniach rocznych wydawanych przez Zarząd główny. Nadto podane są szczegóły z tej akcyi w odnośnych rocznikach Przewodnika Kółek rolniczych.

Akcya ta pod niejednym względem posunęła sprawę naprzód, a w każdym razie przygotowała dla działalności obecnego Zarządu powiatowego.

W trzecim okresie obejmujemy Zarząd powiatowy w dalszem sprawozdaniu do 31. grudnia 1911 r.

Zarząd powiatowy, u wstępu swej czynności baczną zwrócił uwagę na dorobek, przekazany mu przez Delegacyę powiatową i korzystał z doświadczeń i wskazówek, z tego źródła pochodzących.

Przyznać należy, że zaraz w początkach poważnie podjęta została akcya i coraz wyraźniejsze zrozumienie ważnych zadań przez czynnych członków Zarządu powiatowego.

Podjęta akcya uwydatnia się najpierw w programowej odezwie, wydanej przez Zarząd powiatowy do Kółek rolniczych, w której wyraźnie zaznacza ważne zadania dla urzeczywistnienia w zbiorowej działalności dla dobra włościańskiej ludności, reprezentowanej w Kółkach rolniczych.

Niepośledniego znaczenia jest utwierdzenie uchwał Zarządu powiatowego, przez utworzenie 12 okręgów, przydzieleniem do nich terytoryalnie do siebie zbliżonych Kółek rolniczych. W organizacyi tej uwzględnione jest postawienie na czele każdego okręgu okręgowego męża zaufania, jako pośrednika między Zarządami Kółek rolniczych do okręgu należącymi, a Zarządem powiatowym, w celu wglądania w czynności miejscowych Zarządów Kółek rolniczych i przyczynienia się do prawidłowego rozwoju tych działalności.

Zapomocą tej organizacyi okręgowej, co najważniejsze, zmierzać winni do tego, aby członkowie Kółek rolniczych, należących do okręgu, mieli ułatwione bezpośrednie zetknięcia się ze sobą, a to na wspólnych zebraniach, na Zjazdach okręgowych, i aby na tych zebraniach członkowie Kółek rolniczych omawiali wszystkie sprawy ,wskazane wyraźnie w regulaminie Kółka rolniczego i aby obmyślali środki zdążające do urzeczywistnienia ważnych zadań w zbiorowej działalności kółkowej dla dobra ludności włościańskiej, należącej do Kółek rolniczych. Do osiągnięcia tego poważnego celu, tematu dostarczać mają przedewszystkiem sprawozdania z poszczególnych Kółek rolniczych, należących do danego okręgu a podczas dyskusyi przyjacielska ocena działalności.

Zarząd powiatowy może pochlubić się urządzeniem 11 Zjazdów okręgowych Kółek rolniczych, a w szczególności: w Sokolnikach i Czyszkach (pod przewodnictwem ks. Nestora Szokalskiego), w Szczercu (pod przewodnictwem p. Karola Franza), Wołkowie, Siemianówce, Dawidowie, Nawaryi, Prusach, Brzuchowicach, Zboiskach (pod przełodnictwem dra Bronisława Dulęby). Nadto niezapomnianym zostanie drugi Zjazd w Wołkowicach (pod przewodnictwem dra Bronisława Dulęby) z powodu uroczystości poświęcenia domu Kółka rolniczego i otwarcia tamże mleczarni spółkowej.

Każdy z tych Zjazdów okręgowych połączony był ze sprawozdaniami Kółek rolniczych, specyalnymi referetami i dyskusyą, w której uczestnicy bez ograniczenia zabierali głos.

Dopełnieniem tych Zjazdów były zebrania towarzyskie. W szczególności w Zboiskach po zakończeniu zebrania dane było przedstawienie teatru włościańskiego; w Dawidowie przygrywała kapela włościańska podczas zebrania towarzyskiego.

Faktem jest, że do tych Zjazdów okręgowych nietylko Zarząd powiatowy, ale Kółka rolnicze a w szczególności ich członkowie-włościanie przywiązują niemałe znaczenie głównie z tego powodu, że ludność włościańska, należąca do Kółek rolniczych, samodzielnie współdziała i znajduje bodziec do zbiorowej pracy w Kółkach rolniczych.

W dalszym ciągu zaznaczyć należy również ważną akcyę, podjętą przez Zarząd powiatowy. Mianowicie za staraniem Zarządu powiatowego, Zarząd główny użył sił zawodowych dla urządzenia kilkudniowych kursów gospodarczych, które odbyły się w Wołkowie, Siemianówce, Czyszkach i Sokolnikach w następującym porządku:

Kurs w Wołkowie przy udziale 55 uczestników — prowadzili inspektorowie rolniczy pp.: Leon Błociszewski, Jan Masior, lekarz weterynaryjny, dr. Mieczysław Dalkiewicz, dr. Tadeusz Rylski, dyrektor krajowego biura mleczarskiego.

Kurs w Siemianówce — przy udziale 25 słuchaczy prowadzili inspektorowie pp.: Leon Błociszewski i Jan Szczepański, oraz lekarz weterynaryjny dr. Mieczysław Dalkiewicz.

Kurs w Czyszkach — przy udziale 80 słuchaczy i słuchaczek prowadzili inspektorowie rolniczy pp.: Leon Błociszewski i Jan Szczepański, oraz lekarz weterynaryjny dr. Mieczysław Dalkiewicz.

Kurs w Sokolnikach — przy udziale 90 słuchaczy prowadzili inspektorowie rolniczy pp.: Leon Błociszewski, Andrzej Zaremba, lekarz weterynaryny, dr. Mieczysław Dalkiewicz, lustrator Spółek mleczarskich p. Wincenty Badura i instruktor Sadownictwa p. Stanisław Wierzbicki.

Nadto Zarząd główny za staraniem Zarządu powiatowego poruczył instruktorowi sadownictwa p. Stanisławowi Wierzbickiemu urządzenie kursu sadowniczego w Basiówce. Kurs ten odbył się na temat wiadomości o warunkach zakładania wzorowych sadów, o przeróbkach owocowych i suszeniu owoców. W kursie tym brali udział miejscowi włościanie.

Nieobojętnym przyczynkiem w akcyi Zarządu powiatowego jest podjęta przez prezesa i uchwalona przez Zarząd pow. i Zarząd główny programowa wystawa, przeznaczona wyłącznie dla wystawców-członków Kółek rolniczych i dla zespolonej działalności poszczególnych Kółek rolniczych powiatu lwowskiego.

Jak stwierdzają szczegółowe wykazy zgłoszeń do wstępnej przygotowawczej czynności zgłosiło

się 414 wystawców-członków Kółek rolniczych, z 3.201 okazami. Wśród tych 1:313 okazów zbóż i okopowych, 212 okazów wyrobów przemysłowych, 122 okazów drobiu i królików, 671 okazów warzyw, 211 okazów owoców, 62 okazów z zakresu pszczelarstwa. Nadto Zarządy Kółek rolniczych zapowiedziały, iż wykażą zbiorową działalność w poszczególnych organizacyach.

Dla tej wystawy były zwołane kilkakrotnie posiedzenia wystawców i komisyi wystawowej.

Wystawa ta miała odbyć się stanowczo w 3. dniach tj. 27, 28 i 29. września 1911 r. na miejskim placu powystawowym w pałacu Sztuki i obejściu, we Lwowie. W tym celu wniesione zostało podanie do reprezentacyi miasta Lwowa już w roku 1910.

Wystawa ta jednak nie doszła do skutku głównie z tego powodu, że odpowiedź, zezwalająca na urządzenie wystawy, nadeszła na 10 dni przed terminem otwarcia tejże, a więc akcya wystawowa była niemożliwa do urządzenia w ustalonym terminie.

Zarząd powiatowy uchwalił następnie urządzenie lokalnej wystawy w Wołkowie, połączonej z wystawą bydła. Wystawa ta również nie doszła do skutku z powodu grasującej pryszczycy więc przeskody, stawiającej tamę w urzeczywistnieniu wystawy.

Z prawdziwem zadowoleniem podnieść należy niezwykłe zainteresowanie się wielu członków Kółek rolniczych wspomnianą wystawą kółkową we Lwowie. Już to samo jest poważnym drogowskazem dla działalności w tym kierunku na przyszłość.

Nie zaznaczamy szczegółów w czynnościach Zarządu powiatowego, podjętych w odniesieniu się dla poszczególnych Kółek rolniczych, bo one są w toku wykonania.

Sprawy te omawiane były na posiedzeniach Zarządu powiatowego, których odbyło się siedm w okresie sprawozdawczym. Załatwieniem tych spraw zajęło się Prezydyum Zarządu powiatowego.

Co do istotnych szczegółów odnoszących się do organizacyi Kółek rolniczych i ich działalności do końca roku 1911, te na podstawie sprawozdań poszczególnych Kółek rolniczych objęte są przez Zarząd główny w ogólnem sprawozdaniu Towarzystwa na właściwem miejscu.

Nie mogąc jeszcze krytycznie ocenić w szczegółach organizacyi pojedynczych Kółek rolniczych ze względu na dopiero zapoczątkowaną czynność obecnego Zarządu powiatowego, wolno już teraz zaznaczyć ten pomyślny zwrot, iż włościanie z Kółek rolniczych, których organizacya chroma, zgłaszają się o reorganizacyę, przy nowych wpisach członków, a w szczególności z tych miejscowości, w których pojęcie Kółka rolniczego splotło się z pojęciem sklepu, a w których prócz drobnych korzyści, np. z wydzierżawionego sklepu, nie objawia się niczem zbiorowa działalność Kółka rolniczego.

W tych miejscowościach żądają włościanie pozbycia się wydzierżawionego sklepu, a utworzenia na nowo organizacyi dla spełnienia zadań w myśl regulaminu Kółka rolniczego. Nie lekceważąc zaś sprawy hadlowej, członkowie Kółek rolniczych odczuwają potrzebę istnienia Składnicy towarowej Kłka rolniczego, wyrażając to żądanie szczególnie na Zjazdach okręgowych. Opierając się na doświadczeniach z przeszłości czerpanych, Zarząd powiatowy postanowił kierować się tą zasadą, iż sprawa handlowa w Kółku rolniczem będzie mogła być podjętą dopiero wtedy, skoro silniejsza organizacya dozwala na urządzenie spółkowego sklepu Kółka rolniczego w myśl obowiązującej instrukcyi.

Materyał Kółek rolniczych w powiecie lwowskim w porównaniu z innymi powiatami w kraju co do ilości jest najliczniejszy. — Co do wartości tych Kółek rolniczych zdaje się, że już następne sprawozdanie Zarządu wykaże ich jakość.

Pozostaje jeszcze bardzo wiele do życzenia, co ważniejsze — bardzo wiele do zrobienia, w celu uszczelnienia i utwierdzenia nieraz bardzo wątłej organizacyi co do zrozumienia i zastosowania przez interesowana ludność włościańską zbiorowej działalności, jaką dać może organizacya Kółek rolniczych.

Wspódziałanie w tym kierunku Zarządu powiatowego jest niewątpliwie bardzo pożądane, a namet wyspecyalizowanie się tegoż Zarządu w głównych kierunkach, wiążących się z działalnością Kółek rolniczych. Zarządowi powiatowemu przypadnie niejedno do zrobienia, nie odwlekając sprawy w niedalekiej przyszłości.

Zapowiedzią dalszej programowej działalności Zarządu powiatowego są wnioski i przyjęte rezolucye na Zgromadzeniu powiatowem Kółek we Lwowie dn. 17. marca 1912. Ze względu na ich ważnosć podajemy je w następującym porządku:

I. Organizacya Kółek rolniczych.

(Wniosek dra Bronisława Dulęby).

Uchwalona rezolucya

W siedzibie każdego Kółka rolniczego mają być utworzone trzy jednocześnie działające posterunki, a mianowicie:

1) K ó ł k o r o l n i c z e, działające w myśl regulaminu Kółka rolniczego.

2) O c h o t n i c z a S t r a ż p o ż a r n a K ó ł k a r o l n i c z e g o, działająca w myśl regulaminu dla Straży kółkowych wydanego.

3) O d d z i a ł k o b i e c y K ó ł k a r o l n i c z e g o, działający w myśl regulaminu, dla tychże Oddziałów wydanego.

II. Lokal dla organizacyi Kółek rolniczych.

D o m y K ó ł e k r o l n i c z y c h.

(Wniosek dra Bronisława Dulęby).

Uchwalona rezolucya.

Każde Kółko rolnicze w poszczególnych posterunkach, powyżej pod II podanych musi mieć

zapewniony na stałe odpowiedni lokal dla podejmowania czynności wskazanych w odnośnych regulaminach, czy to wygodzony przez członków Kółek rolniczych, czy to wynajęty.

Zasobniejsze Kółka rolnicze winny usilnie dążyć w myśl statutu do własnych domów, które przedewszystkiem służyłyby za ogniska zespolonej działalności w pojedynczych posterunkach Kółek rolniczych.

(Wniosek Andrzeja Rubinowskiego, delegata Kółka rolniczego w Ostrowie).

Uchwalona rezolucya.

Uznaje się wskazanem, by wszystkie Kółka rolnicze powiatu lwowskiego dążąły do własnych domów, które mają być ogniskiem zbiorowej działalności dla członków Kółek rolniczych w poszczególnych ich organizacyach, a to w części w miarę potrzeby, przez uzyskanie odpowiednich pożyczek za pośrednictwem Zarządu powiatowego i Zarządu głównego.

III. Członkowie zwyczajni Kółek rolniczych. Członkowie wspierający i uczestnicy Towarzystwa Kółek rolniczych.

(Wniosek Jana Kaja, delegata Kółka rolniczego w Jaryczowie starym).

Uchwalona rezolucya.

1) Członkowie poszczególnych Kółek rolniczych mają gorliwie się zająć pozyskiwaniem nowych członków zwyczajnych (członków Kółek rolniczych) tak, aby w miejscowości, w której istnieje Kółko rolnicze wszyscy, uprawnieni w myśl statutu, z danej miejscowości wchodzili w skład organizacyi kółkowej.

2) Polecenie Zarządowi powiatowemu dopilnowania, aby w myśl statutu, każde Kółko rolnicze było członkiem wspierającym Towarzystwa Kółek rolniczych.

3) Polecenie Zarządowi powiatowemu, aby pozyskał odpowiedni zastęp członków wspierających i uczestników Towarzystwa Kółek rolniczych.

IV. Przewodnik Kółek rolniczych.

(Wnioski Jana Kaja, delegata Kółka rolniczego w Jaryczowie starym, Józefa Podkowy, delegata Kółka rolniczego w Bilce szlacheckiej i Leonarda Pawlaczka, delegata Kółka rolniczego w Krzywczycach).

Uchwalona rezolucya.

Uważa się za zasadniczy obowiązek każdego Kółka rolniczego prenumerować Przewodnik Kółek rolniczych i nakłaniać zamożniejszych członków do prenumerowania Przewodnika Kółek rolniczych, a to w tym celu, aby był czytany nietylko na zebraniach Kółka rolniczego, ale i w rodzinach członków.

V. Ochotnicze Straże pożarne Kółek rolyiczych.

(Wniosek Marcina Perekietki, delegata Kółka rolniczego w Zboiskach).

Uchwalona rezolucya.

Każde Kółko rolnicze powinno założyć Ochotniczą Straż pożarną Lustratorowie Towarzystwa Kółek rolniczych powinni lustrować Ochotnicze Straże pożarne Kółek rolniczych.

VI. Okręgowi mężowie zaufania.

(Wniosek Marcina Perekietki, członka Kółka rolniczego w Zboiskach).

Uchwalona rezolucya.

Wezwanie do Zarządu powiatowego, by okręgowi mężowie zaufania wglądali w czynność Zarządów Kółek rolniczych, celem zastosowania przez nie obowiązującego regulaminu.

VII. Zjazdy okręgowe.

(Wniosek Jana Pasierskiego, delegata Kółka rolniczego w Dublanach).

Uchwalona rezolucya.

W należytem ocenieniu osiągniętych dotąd wyników, uznaje się potrzebę urządzenia w dalszym ciągu jak najczęściej Zjazdów okręgowych Kółek rolniczych.

VIII. Zawodowe wykształcenie rolników-włościan.

1) Wniosek Jana Dąbskiego, delegata Kółka rolniczego w Kukizowie).

Uchwalona rezolucya.

Wezwanie do Zarządu powiatowego, aby udał się do Zarządu głównego i do Towarzystw gospodarskich o przyznanie stypendyów rocznych dla synów włościańskich w celu zawodowego kształcenia się za granicą.

2) Wniosek dra Bronisława Dulęby).

Uchwalona rezolucya.

Uważa się za wielce pożądane urządzanie przez Towarzystwo Kółek rolniczych dłużej trwających kursów, obejmujących całokształt wiadomości, potrzebnych włościaninowi-rolnikowi, a mających na celu rozpowszechnienie wśród członków Kółek rolniczych potrzebnych wogóle w gospodarstwie wiejskiem wiadomości, które ułatwią wystrzeganie się błędów, a nakłonią do stosowania poprawnych sposobów gospodarowania.

IX. Akcya w sprawie składnicy towarowej Kółka rolniczego w powiecie lwowskim.

(Wniosek delegatów Kółka rolniczego w Prusach Piotra Preisa i Feliksa Żyszkiewicza).

Uchwalona rezolucya.

Uznaje się ze wszech miar pożądanem podjęcie co rychlej akcyi, w celu założenia składnicy towarowej w powiecie lwowskim na podstawie wzorowego statutu, wydanego przez Zarząd główny dla składnic towarowych Kółek rolniczych.

X. Akcya Kółek rolniczych dla poparcia rozwoju przemysłu domowego.

(Wniosek członka Zarządu głównego Tomasza Rylskiego).

Uchwalona rezolucya.

Celem popierania przez Kółka rolnicze, w myśl żądania wnioskodawcy przemysłu domo-

wego, uznaje się wskazanem propagowanie tej sprawy przez Oddziały kobiece Kółek rolniczych, którę po sprawdzeniu, iż są warunki w danej miejscowości do rozwoju pewnej gałęzi przemysłu domowego, odnieść się mają przez Zarząd powiatowy lub też wprost do Towarzystwa Ligi Pomocy przemysłowej o wysyłanie instruktorek lub instruktorów zawodowo wykształconych, dla stosownego podjęcia sprawy przy udziale Oddziału kobiecego Kółka rolniczego.

XI. Akcya Kółek rolniczych w celu organizowania spółek dla sprzedaży zboża i innych artykułów gospodarskich.

(Wniosek Franciszka Mendychowskiego, delegata Kółka rolniczego w Siemianówce).

Uchwalona rezolucya.

Uznaje się wskazanem propagowanie wśród Kółek rolniczych tworzenia tak zw. spółek rolniczych, projektowanych przez wnioskodawcę dla sprzedaży zboża i innych produktów rolniczych, jak i innych spółek i związków, wskazanych w §§ 2 i 12 statutu Towarzystwa Kółek rolniczych, a w pierwszym rzędzie melioracyjnych, hodowlanych i mleczarskich.

Prócz tego w wykonaniu uchwały Zarządu powiatowego z dnia 8. marca 1912 r., na przedstawiony wniosek dra Bronisława Dulęby powziętą została uchwała następującej treści:

„Zgromadzenie powiatowe Kółek rolniczych, zwołane po myśli § 23 i 24 statutu Towarzystwa Kółek rolniczych, uchwala na wniosek Zarządu powiatowego Kółek rolniczych we Lwowie przystąpić na członka Związku ekonomicznego Towarzystwa Kółek rolniczych we Lwowie, stowarzyszenia zarejestrowanego z ograniczoną odpowiedzialnością z udziałem w kwocie 500 K. i poleca Zarządowi powiatowemu wykonanie tej uchwały“.

Zarząd powiatowy, na posiedzeniu dnia 14. maja 1912. rozpatrywał poruczone mu do załatwienia uchwały Zgromadzenia i poruczył je do wykonania Prezydyum i wydziałowi wykonawczemu.

Łańcut.

Zarząd powiatowy urzęduje od 19 czerwca 1909. W skład prezydyum wchodzą:

Bolesław Żardecki. prezes.
Zygmunt Sulimirski, I. wiceprezes;
Józef Jachowicz, II. wiceprezes;
Wojciech Rybak, sekretarz;
Jan Kolek, skarbnik.

Instruktorem powiatowym jest mianowany p. Szymon Chmiel jednak w roku sprawozdawczym był nieczynny.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 1.877 K. 51 hl. przychodu a 1.654 K. 83 h. rozchodu.

W roku sprawozdawczym odbyły się 4 posiedzenia Zarządu i jedno Zgromadzenie powiatowe.

Za współudziałem Zarządu powiatowego odbył się w Łańcucie kurs pożarniczy w kwietniu 1911.

Zarząd powiatowy pośredniczył w zakupnie węgla, tudzież rozwinął żywą akcyę w organizacyi handlu materyałem rzeźnym.

Zorganizował wycieczkę do Częstochowy, w której wzięło udział 342 osób.

Dla popierania sadownictwa w powiecie założono powiatową szkółkę drzewek owocowych; w roku sprawozdawczym rozlosowano między członków Kółek 345 jabłoni, 65 orzechów, 85 trześni, 183 krzewów porzeczek, 180 malin.

Mielec.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd wybrany w r. 1909.

W skład prezydyum wchodzili:
Ignacy Kosiński, prezes;
Tomasz Kłoda, I. wiceprezes;
Gustaw Szaszkiewicz, II. wiceprezes;
Kazimierz Piątkowski, sekretarz;
Jan Haładej, skarbnik.

Od 31 marca 1912 urzęduje nowo wybrany Zarząd; w skład prezydyum wchodzą:
Gustaw Szaszkiewicz, prezes;
Stanisław Śliwiński, I. wiceprezes;
Tomasz Kłoda, II. wiceprezes;
Konstanty Popiel, sekretarz;
Jan Haładej, skarbnik.

Czynności instruktora spełnia Konstanty Popiel za zwrotem kosztów podróży.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 534 K 93 h. przychodu, a 190 K. 50 h. rozchodu.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 4 posiedzeń Zarządu powiatowego i 1 zgromadzenie powiatowe i 1 zjazd okręgowy. Staraniem Zarządu powiatowego urządzono w dniach od 27—29 grudnia trzydniowy kurs gospodarsko-weterynaryjny w Mielcu przy udziale 80 uczestników.

Członkowie Zarządu powiatowego przeprowadzili lustracyę w 6 Kółkach rolniczych, a instruktor powiatowy w 10.

Za wpływem Zarządu powiatowego założono pole doświadczalne w 9 Kółkach rolniczych. Urządzono też wycieczkę rolniczą do Rzemienia, w celu zwiedzenia obory i chlewni zarodowej.

Nadwórna.

Kierownik Delegacyi powiatowej Dr. Wincenty Markiewicz, adwokat krajowy z Nadwórnej.

Zastępcy:

Zygmunt Marynowski, dyr. kasy zaliczkowej Nadwórna;

Ks. Jan Pokrywka, Nadwórna.

Nisko.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd o następującym składzie prezydyum:
Ks. Wojciech Sapecki, prezes;
Michał Fornelski, I. wiceprezes;

Stanisław Marchud, II. wiceprezes;
Bolesław Chmielewski, sekretarz;
Stanisław Tychoniewicz, skarbnik.

Dalsze dane o działalności Zarządu powiatowego, podajemy na str. 167, gdyż odnośne sprawozdanie otrzymaliśmy w trakcie druku bieżącego arkusza.

Nowy Sącz.

W skład prezydyum Zarządu powiatowego urzędującego w roku sprawozdawczym wchodzą:
Jan Skąpski, prezes;
Wincenty Myjak, I. wiceprezes;
Adam hr. Stadnicki, II, wiceprezes;
Władysław Mazur, sekretarz;
Jan Piskorski, skarbnik.

Dalsze dane o działalności Zarządu powiatowego podajemy, na str. 167, gdyż odnośne sprawozdanie otrzymaliśmy w trakcie druku bieżącego arkusza.

Nowy Targ.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd powiatowy w następującym składzie:
Ks. Jan Bułat, prezes;
Jędrzej Kamiński, wiceprezes;
Jan Dziedzic, sekretarz;
Tomasz Buła, skarbnik.

W styczniu 1912 przeprowadzono nowe wybory Zarządu powiatowego, który ukonstytuował się w następujący sposób.
Ks. Jan Bułat, prezes;
Jędrzej Kamiński, I. wiceprezes;
Zygmunt Wasiewicz. II. wiceprezes;
Jan Dziedzic, sekretarz;
Tomasz Buła, skarbnik.

Instruktora powiatowego niema, a czynności te spełniał dorywczo sekretarz Zarządu powiatowego p. Jan Dziedzic.

W roku sprawozdawczym odbyto 7 posiedzeń Zarządu powiatowego i 3 zjazdy powiatowe.

Zarząd powiatowy zorganizował przy składnicy biuro porady prawnej dla członków Kółek rolniczych, które w roku sprawozdawczym załatwiło 354 spraw.

Wielką pieczą otaczał Zarząd powiatowy składnice powiatowe w Nowym Targu, Czarnym Dunajcu, Zakopanem, Krościenku i Szczawnicy.

Pilzno.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd wybrany w roku 1907.

W skład prezydyum wchodzili:
Dr. Wiktor Lewicki, prezes;
Maryan Deisenberg, wiceprezes;
Władysław Gawroński, sekretarz;
Leopold Jacobi, skarbnik.

W styczniu 1912 wybrano nowy Zarząd, który ukonstytuował się w następujący sposób:
Adam Krężel, prezes;
Jan Krajewski, I. wiceprezes;
Józef Frenkel, II. wiceprezes;
Włodzimierz Kradyna, sekretarz;
Dr. Mikołaj hr. Rey, skarbnik.

Instruktorami powiatowymi zamianowano pp. Włodzimierza Kradynę, Franciszka Wielgusa i Jana Krajewskiego.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 777 K. przychodu, a 372 K 31 h rozchodu.

W okresie sprawozdawczym odbyły się 4 posiedzenia Zarządu i 2 Zgromadzenia powiatowe.

Za staraniem Zarządu powiatowego odbył się 3 dniowy kurs hodowlano weterynaryjny.

Lustracyę Kółek oprócz instruktora przeprowadzali również członkowie Zarządu.

Zarząd powiątowy rozwinął działalność rolniczą przez zakładanie pól doświadczalnych wspólnie z Towarzystwem rolniczem, a także przez odpowiednie odczyty w czasie lustracyi Kółek, a z własnych funduszów zakupił dla 15 Kółek po 60 sztuk drzewek owocowych.

Przy Zarządzie powiatowym jest zorganizowane biuro porady dla członków Kółek rolniczych.

Podhajce.

W skład prezydyum urzędującego od roku 1909 wchodzą:
Mieczysław Zajączkowski, prezes;
Jan Żubr, I. wicerezes;
Julian Wójcik, II. wiceprezes;
Michał Wójcik, sekretarz;
Jan Żubr, skarbnik.

Funkcyę instruktora powiatowego spełnia p. Michał Wójcik za wynagrodzeniem 400 K. rocznie.

Prócz tego jest czynnych z ramienia Zarządu powiatowego 10 mężów zaufania. W okręsie sprawozdawczym odbyły się 4 posiedzenia Zarządu i jedno zgromadzenie powiatowe.

Staraniem Zarządu powiatowego odbył się kurs pożarniczy w Podhajcach przy udziale 18 uczestników.

Członkowie Zarządu przeprowadzili lustracyę w 8 Kółkach rolniczych, a instruktor we wszystkich Kółkach, a w niektórych po 2 razy.

Przy Zarządzie powiatowym jest zorganizowane biuro porady prawnej dla członków Kółek rolniczych.

W ubiegłym roku sprowadził Zarząd powiatowy prelegenta z Towarzystwa gospodarskiego, który przez 4 dni miał dla Kółkowców wykłady o sadownictwie i suszeniu owoców.

Przeworsk.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd wybrany w styczniu 1909.

W skład prezydyum wchodzą:
Książę Andrzej Lubomirski, prezes;
Dr. Bolesław Zborowski, I. wiceprezes;
Witołd Łoziński, II. wiceprezes;
Stanisław Anaszkiewicz, sekretarz;
Jan Mączeński, skarbnik.

Czynności instruktora spełnia p. Józef Kielar za wynagrodzeniem 1.200 K. rocznie.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 2.760 K. 24 h. przychodu, a 118 K. 10 h. rozchodu.

W okresie sprawozdawczym odbył Zarząd 3 posiedzenia, tudzież jedno Zgromadzenie powiatowe i jedno Zgromadzenie okręgowe w Monastercu.

Ze współudziałem Zarządu powiatowego odbył się kurs dla gospodyń wiejskich w Mikulicach w czasie od 9/10 do 22/12 1911 przy udziale 35 uczestniczek.

Instruktor powiatowy przeprowadził lustracyę w 5 Kółkach rolniczych.

Przemyśl.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd wybrany dnia 17 maja 1909. W skład jego prezydyum wchodzili.

Władysław ks. Sapieha, prezes;
Ks. Władysław Sarna, I. wiceprezes;
Józef Midowicz, II. wiceprezes.;
Karol Jakubowski, sekretarz;
Ks. Jakób Federkiewicz, skarbnik.

Czynności instruktora powiatowego spełniali pp. Michał Ukleja i Emil Malec. Równocześnie czynny był z ramienia Zarządu powiatowego instruktor obrony pożarnej p. Wiktor Szczepański.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 3.148 K. 09 h. przychodu i 3.108 K 83 h rozchodu.

W roku sprawozdawczym odbył Zarząd 13 posiedzeń, na których załatwiono wiele ważnych spraw.

Zarząd powiatowy rozwinął gorącą akcyę w kierunku podniesienia rolnictwa, a to podniesienia uprawy roli i melioracyi pól. Zachęcał do urządzania pól doświadczalnych ze zbożem, do dobrego obchodzenia się z obornikiem, do zaprowadzania wzorowych gnojowni, do zwiedzania wzorowych gospodarstw.

Melioracyę gruntów przeprowadzono w Bachórcu i Ostrowie. Pola doświadczalne z żytem i pszenicą przeprowadziły Kółka rolnicze w Bachórcu, Drohobyczce, Kosztowej, Krzywczy, Tarnawce, Żurawicy. W Bachórcu i Ujkowicach przeprowadzono doświadczenia z nawożeniem łąk.

Za pośrednictwem Zarządu powiatowego sprowadziły Kółka rolnicze nasienia koniczu za kwotę 2.077 K. 40 h.

Staraniem Zarządu powiatowego urządzono w roku sprawozdawczym 5 wycieczek naukowych a mianowicie do Prałkowic, Kniażyc, Niżankowic, Sielnicy i Nienadowej.

Przy współudziale Zarządu powiatowego urządzono 2 kursa hodowlano-weterynaryjne, a mianowicie w Babicach w dniach 6, 7 i 8 czerwca i Bachórcu w dniach 6, 7 i 8 listopada, tudzież kurs dla gospodyń wiejskich w Krasiczynie przy udziale 40 uczenic.

Działalnością swoją objął Zarząd powiatowy nowy dział pracy w kierunku zaprowadzenia po gminach wzorowych gospodarstw rybnych. Pierwsze gospodarstwo rybne założył Zarząd powiatowy w Drohobyczce u p. Wojciecha Banasia.

Działalność handlową skierował Zarząd powiatowy głównie w kierunku pośrednictwa przy zakupnie nasion, drzew owocowych i nawozów sztucznych.

Sprowadzono też nasion za 2.707 K. 40 h. nawozów pięć wagonów i 900 sztuk drzew owocowych.

Czyni też Zarząd powiatowy usilne starania około założenia składnicy towarowej.

Instruktor powiatowy zlustrował w roku sprawozdawczym 14 Kółek.

Sekretarz Zarządu powiatowego zlustrował 10 Kółek, a wiceprezes Towarzystwa zwiedził 4 Kółka.

Przemyślany.

Do listopada 1911 urzędował Zarząd o następującym składzie prezydyum:

Stanisław Kędzierski, prezes;
Roman Tyzenhaus, wiceprezes;
Edward Reicher, sekretarz;
Dr. Stanisław Hyżycki, skarbnik.

Dnia 21 listopada 1911 wybrano nowy Zarząd, który ukonstytuował się w następujący sposób:

Roman Tyzenhaus, prezes;
Leon Jasiński, I. wiceprezes;
Dr. Stanisław Hyżycki, II. wiceprezes;
Edward Reicher, sekretarz;
Franciszek Jezuit, skarbnik.

Czynności instruktora pełni p. Edward Reicher, który za czynności instruktora i prowadzenie biura pobiera 500 K. rocznie.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 730 K. 62 h. w przychodach, a 706 K. 30 h. w rozchodach. W okresie sprawozdawczym odbyły się 3 posiedzenia Zarządu i jeden zjazd powiatowy.

Staraniem Zarządu powiatowego odbyły się dwa kursa hodowlano-weterynaryjne a mianowicie w Przemyślanach i Świrzu. Instruktor powiatowy zlustrował wszystkie Kółka w powiecie, których jest 24.

W roku 1911 zorganizowano 2 Kółka rolnicze, a 3 są w toku.

Przy Zarządzie powiatowym jest zorganizowane biuro porady dla członków i biuro porady prawnej.

Wielką wagę kładł Zarząd powiatowy na działalność rolniczą Kółek, tudzież na podniesienie sadownictwa i pszczelnictwa w powiecie. Za pośrednictwem Zarządu powiatowego sprowadziły Kółka rolnicze 1217 sztuk drzewek, a także nasiona i narzędzia rolnicze.

Rawa ruska.

Kierownik Delegacyi powiatowej:
Antoni Skibniewski, właściciel dóbr z Ulicka.

Rohatyn.

W skład prezydyum urzędującego w roku sprawozdawczym wchodzili:

Franciszek Biesiadecki, prezes;

Apolinary Jamrógiewicz, wiceprezes;
Maryan Malawski, sekretarz;
Dr. Kazimierz Pawlikowski, skarbnik.

Od 3/11 1911 urzęduje nowy Zarząd, o następującym składzie prezydyum:
Franciszek Biesiadecki, prezes;
Jan Hoffman, I. wiceprezes;
Apolinary Jamrógiewicz, II. wiceprezes;
Maryan Malawski, sekretarz;
Dr. Kazimierz Pawlikowski, skarbnik.

Funkcye instruktora spełnia p. Maryan Malawski za wynagrodzeniem rocznem w kwocie 400 K.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 851 K. 38 h. przychodu, a 567 K. 53 h. rozchodu. W okresie sprawozdawczym odbyło się 9 posiedzeń Zarządu, z tego 2 w roku 1912.

Lustracyę przeprowadzono w 14 Kółkach. Przy Zarządzie powiatowym jest zorganizowane biuro porady dla członków, tudzież biuro porady prawnej.

Zarząd powiatowy pośredniczył w zakupnie węgla i drzewa opałowego, tudzież w sprowadzaniu nasion.

Ropczyce.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd, w którego skład prezydyum wchodzili:
Tadeusz Skołuba, prezes;
Ks. Józef Piechowicz, wiceprezes;
Jan Kwiatkowski, sekretarz;
Franciszek Ścibor, skarbnik.

Z końcem roku 1911 wybrano nowy Zarząd, który ukonstytuował się w następujący sposób:
Tadeusz Skołuba, prezes;
Michał Jedynak, wiceprezes;
Jan Kwiatkowski, sekretarz;
Ks. Michał Jeż, skarbnik.

Lustratorami Kółek są pp.: Jan Chmiel i Michał Matysek za zwrotem kosztów.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 1017 K. 12 h. przychodu, a 1012 K. 02 h. rozchodu.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 5 posiedzeń Zarządu, z tego jedno w r. 1912 i 2 Zgromadzenia powiatowe.

Staraniem Zarządu powiatowego odbył się kurs weterynaryjno-hodowlany w Niedźwiadzie, tudzież szereg kursów pszczelarskich w okręgu sądowym dębickim i ropczyckim, prowadzonych przez pp. Dr. Kołasa z Dębicy i Bajora z Witkowic.

Z ramienia Zarządu powiatowego urządził p. Ignacy Kosecki w Zagorzycach dwudniowy kurs o przeróbce owoców.

Lustratorzy przeprowadzili lustracyę we wszystkich Kółkach rolniczych.

Zarząd powiatowy wpłynął na założenie drugiej mleczarni spółkowej w Nockowej, na ustanowienie powiatowego instruktora rolniczego przy Wydziale powiatowym w Ropczycach i doprowadził do założenia składnicy towarowej w Ropczycach.

Rudki.

W skład prezydyum urzędującego w roku sprawozdawczym wchodzili:
Karol Surówka, prezes;
Eugeniusz Skorupski, wiceprezes;
Kazimierz Maziak, sekretarz, który był równocześnie instruktorem.

W kwietniu 1912 przeprowadzono nowy wybór Zarządu, który ukonstytuował się w następujący sposób:
Karol Surówka, prezes;
Ks. Michał Wojtas, wiceprezes;
Eugeniusz Skorupski, sekretarz.

Czynności instruktora powiatowego po wyjeździe p. Maziaka, spełnia czasowo prezes Karol Surówka.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 415 K. 37 h. przychodu, a 428 K. 60 h. rozchodu.

W roku sprawozdawczym odbyło się 7 posiedzeń Zarządu i 3 Zgromadzenia powiatowe. Prezes Zarządu powiatowego zlustrował osobiście wszystkie Kółka w powiecie, a niektóre po dwa razy.

Przy Zarządzie powiatowym, jest zorganizowane stałe biuro porady dla członków Kółek. Wiele starań czynił Zarząd powiatowy, by przyczynić się do poprawy rolnictwa i sadownictwa w powiecie. W tym celu pośredniczył Kółkom w zakupnie nasion zbóż, roślin pastewnych i drzew owocowych. W roku sprawozdawczym sprowadzono 700 sztuk drzewek, 10 cnt. koniczyny czerwonej, 35 beczek lnu.

Pracę oświatową spełniał Zarząd powiatowy wspólnie z Towarzystwem Szkoły ludowej.

Rzeszów.

Zarząd powiatowy urzęduje od 13 lutego 1911. W skład prezydyum wchodzą:
Jan Gumiński, prezes;
Ks. Stanisław Siara, I. wiceprezes;
Antoni Smagała, II. wiceprezes;
Edward Zabłocki, sekretarz i skarbnik.

Czynności instruktorów pełnią pp. Jan Kolanko, Jan Stempek i Edward Zabłocki.

Prócz tego w razie potrzeby przeprowadzają lustracyę Kółek pp. członkowie Zarządu: Andrzej Pluta, Antoni Smagała i Karol Merklinger. W roku sprawozdawczym odbyło się 5 posiedzeń Zarządu i 2 Zjazdy powiatowe.

Staraniem Zarządu powiatowego odbyły się w roku sprawozdawczym kursa: rolniczo-pszczelarsko-sadowniczy w Rzeszowie, oraz gospodarsko-weterynaryjne w Trzebowisku, Łukawcu górnym, Lubeni i Chmielniku.

Urządzono wycieczki dla zwiedzenia szkoły rolniczej w Miłocinie, gospodarstwa w Boguchwale, tudzież zwiedzono szkołę mleczarską w Rzeszowie.

Zarząd powiatowy zorganizował biuro porady dla członków Kółek rolniczych i porady prawnej.

Lustratorzy powiatowi byli czynni: p. Zabłocki w 25 Kółkach, p. Stempek w 7 Kółkach, i p. Kolanko w 8 Kółkach.

Zarząd powiatowy rozwinął żywą działalność około organizacyi nowych Kółek, których w roku sprawozdawczym założono ośm.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 1085 K. 20 h. przychodu, a 918 K. rozchodu.

Sambor.

Obecny Zarząd powiatowy urzęduje od dnia 17 listopada 1910.

W skład prezydyum wchodzą:
Ks. Ludwik Bikowski, prezes;
Stanisław Stefanowski, wiceprezes;
Antoni Dominikowski, sekretarz;
Antoni Nadybski, skarbnik.

Funkcyę instruktora spełniali członkowie Zarządu powiatowego, którzy zlustrowali 7 Kółek.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 400 K. dochodu, a 250 K. 72 h. rozchodu. W międzyczasie odbyło się 5 posiedzeń Zarządu powiatowego z tego 2 w roku 1912. Zgromadzeń powiatowych odbyły się trzy, z tego jedno w r. 1912.

Zarząd powiatowy czynił starania o założenie składnicy towarowej Kółek rolniczych w Samborze i ma nadzieję, że sprawa ta w krótce dojrzeje.

Chcąc wpłynąć na poprawę sadownictwa, założył Zarząd powiatowy w r. 1909 na przedmieściu Blichu w ogrodzie wiceprezesa Stefanowskiego szkółkę drzewek, z której będą korzystali członkowie Kółek rolniczych.

Sanok.

Zarząd powiatowy urzęduje od 24 listopada 1909 r. W skład prezydyum wchodzą:
Ks. Franciszek Matwijkiewicz, prezes;
Dr. Jacek Jabłoński, I. wiceprezes.
Adam Pytel, II. wiceprezes;
Józef Kłapa, sekretarz;
Adam Bratro, skarbnik.

Czynności instruktora powiatowego spełnia p. Stanisław Krogulski.

Prócz tego z ramienia Zarządu głównego jest czynnych 8 mężów zaufania.

W okresie sprawozdawczym odbyło się jedno posiedzenie Zarządu i jedno Zgromadzenie powiatowe. Członkowie Zarządu przeprowadzili lustracyę w 6 Kółkach a instruktor powiatowy we wszystkich.

Przy Zarządzie powiatowym jest zorganizowane biuro porady dla członków.

Podczas lustracyi zachęcano ludność do tworzenia spółek mleczarskich i spółek wodnych.

Zarząd powiatowy pośredniczył w zakupnie nasion i nawozów sztucznych.

Skałat.

Prezydyum Zarządu powiatowego, urzędującego w roku sprawozdawczym stanowili:
Ks. Franciszek Mynarski, prezes;
Józef Gadzicki, wiceprezes;
Klemens Chłędowski, sekretarz;
Dr. Władysław Wiśniewski, skarbnik.

Funkcye instruktora powiatowego spełniał do 1 października 1911 p. Piotr Cześnikowski za zwrotem kosztów podróży. Od 1 października z powodu wyjazdu p. Cześnikowskiego brak instruktora.

W okresie sprawozdawczym odbyło się jedno posiedzenie Zarządu i jedno Zgromadzenie powiatowe.

Instruktor przeprowadził lustracyę w czterech Kółkach.

Śniatyn.

Kierownik Delegacyi powiatowej:
Dr. Mikołaj Krzysztofowicz, właściciel dóbr w Załuczu.

Sokal.

Kierownik Delegacyi powiatowej: vacat.

Stanisławów.

W okresie sprawozdawczym urzędował Zarząd powiatowy w następującym składzie;
Maryan Jaroszyński, prezes;
Tadeusz Burzyński, I. wiceprezes;
Roman Chlebowski, II. wiceprezes;
Stanisław Siarkiewicz, sekretarz;
Tadeusz Burzyński, skarbnik.

Przy końcu roku sprawozdawczego dokonano nowego wyboru a skład prezydyum przedstawia się następująco:
Józef Sigmund, prezes;
Tadeusz Burzyński, I. wiceprezes;
Ferdynand Rydel, II. wiceprezes;
Mateusz Kowalski, sekretarz;
Adela Domiczkowa, skarbniczka.

Czynności instruktora powiatowego spełnia p. Mateusz Kowalski.

W roku sprawozdawczym odbył Zarząd powiatowy 5 posiedzeń i urządził jeden zjazd powiatowy. Sprawozdanie kasowe wykazuje w dochodach 5.352 K. 35 h. a w rozchodach 5296 K. 54 h.

Zarząd powiatowy zwracał baczną uwagę na działalność rolniczą Kółek.

Przeprowadzono w całym okręgu 136 lustracyi, połączonych z wykładami o rolnictwie. Rezultatem tych odczytów i pogadanek było urządzenie prawie we wszystkich Kółkach pól doświadczalnych z nowemi odmianami zbóż, roślin pastewnych i nawozów sztucznych, oraz kilkunastu wzorowych gnojowni.

Urządzono zbiorową wycieczkę do jednej mleczarni spółkowej pod Lwowem.

Z inicyatywy Zarządu powiatowego odbył się kurs gospodyń wiejskich w Delejowie.

Stary Sambor.

Kierownik Delegacyi powiatowej: vacat.

Stryj.

Kierownik Delegacyi powiatowej:
Julian Nowakowski, c. k. inspektor szkolny w Stryju.

Strzyżów.

Zarząd powiatowy wybrany w d. 15 czerwca 1909. W skład prezydyum w roku sprawozdawczym wchodzili:
Dr. Ignacy Wołkowicki, prezes;
Józef Wyżykowski, I. Wiceprezes;
Wincenty Tęczar, II. wiceprezes;
Grzegorz Niemiec, sekretarz;
Dr. Józef Patryn, skarbnik.
W międzyczasie zrezygnował sekretarz p. Niemiec, a miejsce jego zajął p. Jan Bogdański. Wreszcie Zarząd powiatowy ukonstytuował się w następujący sposób:
Władysław hr. Michałowski, prezes;
Józef Wyżykowski, I. wiceprezes;
Wincenty Tęczar, II. wiceprezes;
Roman Harmata, sekretarz;
Dr. Józef Patryn, skarbnik.

Funkcye instruktorów powiatowych spełniają pp. Jan Bogdański i Karol Burghard za zwrotem kosztów podróży i 5 K. dziennych dyet.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 1046 K. 77 h. przychodu i 1046 K 77 h. rozchodu. W okresie sprawozdawczym odbyły się 4 posiedzenia Zarządu i jedno zgromadzenie powiatowe.

Zarząd powiatowy urządził w roku 1911 trzy kursa a mianowicie dwa hodowlano-weterynaryjne w Niebylcu, Łączkach i 4 miesięczny gospodarczo-oświatowy w Dobrzechowie przy udziale 35 uczestników.

Przy Zarządzie powiatowym zorganizowano biuro porady, w którem urzęduje codziennie od 10 do 12 sekretarz Zarządu.

Lustratorzy przeprowadzili lustracyę w 17 Kółkach.

Zarząd powiatowy rozwinął żywą działalność między Kółkami na polu gospodarczym i ekonomicznym. Zwiedzono 4 wzorowe gospodarstwa, a przy 3 Kółkach zawiązano Spółki mleczarskie.

Czyni też Zarząd powiatowy starania około założenia składnicy towarowej.

Tarnobrzeg.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd wybrany 26 lutego 1910. W skład prezydyum wchodzą:
Zbigniew Horodyński, prezes;
Dr. Walery Momidłowski, wiceprezes;
Antoni Bielewicz, sekretarz i skarbnik,

Funkcye instruktorów spełniali w pierwszej połowie roku sprawozdawczego, Jan Kaczek, Marcin Maziarz i Andrzej Sielecki za zwrotem kosztów.

Dnia 28 lipca 1911 mianowano instruktorem powiatowym p. Franciszka Pietrzaka.

Z ramienia Zarządu powiatowego jest czynnych 70 mężów zaufania. W okresie sprawozdawczym odbyło się 5 posiedzeń Zarządu i jeden zjazd powiatowy.

Sprawozdanie kasowe wykazuju 2840 K. 95 h. w przychodach, a 607 K. 06 h. w rozchodach.

Staraniem Zarządu powiatowego, odbył się czterodniowy kurs pożarnictwa w Zaleszanach przy udziale około 30 uczestników. Instruktorowie powiatowi zlustrowali wszystkie Kółka rolnicze i wygłosili tam wykłady przeważnie treści rolniczej.

Przy Zarządzie powiatowym jest zorganizowane biuro porady dla członków.

Tarnopol.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd, w którego skład wchodzili:
Dr. Celestyn Podlewski, prezes;
Bogusław Cieński, wiceprezes;
Grzegorz Cicimirski, sekretarz;
Antoni Zajączkowski, skarbnik.

Dnia 15 marca 1912 wybrano nowy Zarząd, który ukonstytuował się w następujący sposób:
Dr. Celestyn Podlewski, prezes;
Józef Jurystowsski, wiceprezes;
Józef Mroczkowski, sekretarz;
Stanisław Tyczyński, skarbnik.

Czynności lustratorów powiatowych spełniali pp. Zdzisław Kirchner, Leonard Turski i Karol Klapa. Z ramienia Zarządu powiatowego jest czynnych 15 mężów zaufania.

W roku 1912 funkcye instruktorów objęli p. Leonard Turski i Aniela Wilczek dla oddziałów kobiecych.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 6 posiedzeń Zarządu i dwa zjazdy powiatowe.

Staraniem Zarządu powiatowego odbył się kurs pożarnictwa w Zbarażu przy udziale 33 uczestników i kurs gospodarsko-weterynaryjny w Tarnopolu przy udziale 22 uczestników. Lustratorzy przeprowadzili lustracyę 12 Kółek w powiecie tarnopolskim i 6 Kółek w powiecie zbarazkim.

Przy Zarządzie powiatowym jest prowadzone biuro porady prawnej. Rok 1911 zaznaczył się w rozwoju Kółek rolniczych w powiatach tarnopolskim i zbaraskim, które przydzielono Zarządowi powiatomemu w Tarnopolu, powstaniem kilku oddziałów kobiet, a mianowicie w Czernielowie mazowieckim, Borkach wielkich, Poczapińcach i Draganówce. Zarząd powiatowy zajmował się pośrednictwem w kupnie nawozów, maszyn, węgla i drzewa opałowego, tudzież sprzedaży miodu. Niezaniedbał też organizacyi nowych Kółek, których powstało 4, w Myszkowicach, Stryjówce, Seredynkach i Toustoługu.

Dużo starań poczynił Zarząd powiatowy dla urządzenia kursu gospodyń wiejskich w Poczapińcach, który odbył się z początkiem roku 1912.

Staraniem Zarządu powiatowego wysłało Towarzystwo gospodarskie prelegenta, który zachęcał do założenia Spółki mleczarskiej w Poczapińcach.

Tarnów.

Zarząd powiatowy wybrany dnia 4 kwietnia 1911. W skład prezydyum wchodzą:

Wincenty Witos, prezes;
Ks. Aleksander Siemiński, I. wiceprezes;
Filip Włodek, II. wiceprezes;
Władysław Przybyłkiewicz, sekretarz i skarbnik.

Czynności lustratora powiatowego spełnia p. Antoni Kurowski za zwrotem kosztów podróży. Sprawozdanie kasowe wykazuje w dochodach 1861 K. 18 h., w rozchodach 474 K. 77 h.

W okresie sprawozdawczym odbyły się 3 posiedzenia Zarządu powiatowego i jedno zgromadzenie powiatowe. Zarząd powiatowy czynił zabiegi o utworzenie składnicy powiatowej w Tarnowie i zorganizowanie kursu dla gospodyń wiejskich w Szynwałdzie.

Przy Zarządzie powiatowm istnieje biuro porady prawnej, lecz członkowie Kółek bardzo mało z porad tych korzystali.

Tłumacz.

Kierownik Delegacyi powiatowej:
Władysław Dolais, notaryusz w Tłumaczu.

Lustracye Kółek w powiecie przeprowadza instruktor powiatowy ze Stanisławowa.

Trembowla.

Skład prezydyum Zarządu powiatowego, urzędującego w roku sprawozdawczym był następujący:

Ks. Stanisław Korzeniowski, prezes;
Julian Buciewicz I. wiceprezes;
Franciszek Szczepan, II. wiceprezes;
Ks. Władysław Żak, sekretarz;
Ks. Walenty Puchała, skarbnik.

Dalszych danych o działalności Zarządu powiatowego nie podajemy, gdyż nie otrzymaliśmy sprawozdania z czynności za rok 1911.

Turka.

Kierownik Delegacyi powiatowej: vacat.

Wadowice.

W skład prezydyum Zarządu powiatowego wybranego w roku 1908 wchodzą:

Stefan hr. Borkowski, prezes;
Franciszek Dziobek, wiceprezes;
Stanisław Drobniewicz, sekretarz i skarbnik.

Instruktora powiatowego niema, natomiast jest czynny z ramienia Zarządu powiatowego jeden mąż zaufania.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 332 K. 50 h. przychodu, a 89 K. 50 h. rozchodu.

W ciągu roku sprawozdawczego interesował się Zarząd sprawami Kółek, a z powodu klęski posuchy, brał czynny udział w komitetach ratunkowych ze skutkiem bardzo dobrym.

Pośredniczył również Zarząd powiatowy Kółkom rolniczym przy zakupnie rozmaitych artykułów, a sklepy nakłaniał do zakupna jak najlepszego towaru.

Wieliczka.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd powiatowy wybrany w roku 1908. W skład prezydyum wchodzą:

Dr. Stanisław Larysz Niedzielski, prezes;
Henryk hr. Mieroszewski, wiceprezes;
S. Małuja, sekretarz.

Z początkiem roku 1912 wybrano nowy Zarząd powiatowy, który ukonstytuował się w następujący sposób:

Dr. Stanisław Larysz Niedzielski, prezes;
Dr. Kazimierz Szczepański, wiceprezes;
Jan Kanty Tatara, sekretarz;
Dr. Stanisław Larysz Niedzielski, skarbnik.

Funkcye lustratorów spełniają członkowie Zarządu pp. Jan Kanty Tatara, który zlustrował 14 Kółek, Franciszek Hełpa 5 Kółek, Jakób Jamka 2 i Seweryn Niemcewicz, wszyscy za zwrotem kosztów.

Sprawozdanie kasowe wykazuje 1512 K. 21 h dochodu i 784 K. 93 h. rozchodu.

W roku sprawozdawczym odbył Zarząd powiatowy 4 posiedzenia i jedno Zgromadzenie powiatowe.

Staraniem Zarządu powiatowego odbył się w Wieliczce kurs pożarniczy przy udziale 18 członków Kółek rolniczych.

Zarząd powiatowy kładł wielki nacisk na działalność rolniczą Kółek, a przez lustratorów zachęcał członków Kółek do przeprowadzenia melioracyi pól i łąk. Za współudziałem Zarządu powiatowego powstała w Bierzanowie włościańska obora zarodowa z 10 krów i buhaja. Taka sama obora zostanie założona w Grabiu.

Zaleszczyki.

Kierownik Delegacyi powiatowej:
Feliks Narolski, c. k. radca sądowy w Zaleszczykach.

Zbaraż.

Kółka rolnicze powiatu zbaraskiego, pozostają pod opieką Zarządu powiatowego w Tarnopolu. Z jego też ramienia były podejmowane lustracye Kółek w tym powiecie.

Złoczów.

Z początkiem roku sprawozdawczego urzędował Zarząd wybrany w r 1908. Skład jego prezydyum stanowili:

Ks. Wincenty Czajkowski, prezes;
Julian Garlicki, I. wiceprezes;
Adam Bartkiewicz, II. wiceprezes;
Jan Nebelski, sekretarz;
Antoni Dręgiewicz, skarbnik,

Dnia 29/9 1911 wybrano nowy Zarząd, który się ukonstytuował w następujący sposób:

Ks. Wincenty Czajkowski, prezes;
Antoni Dręgiewicz, I. wiceprezes;
Kazimierz Obertyński, II. wiceprezes;
Jan Nebelski, sekretarz;
Adam Bartkiewicz, skarbnik.

Funkcye instruktora spełnia p. Antoni Czechowski za zwrotem kosztów podróży i 6 K. dziennych dyet.

Z ramienia Zarządu powiatowego jest czynnych 2 mężów zaufania. Sprawozdanie kasowe wykazuje 897 K. 62 h. przychodu i 740 K. 40 h. rozchodu.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 11 posiedzeń Zarządu i jedno Zgromadzenie powiatowe.

Staraniem Zarządu powiatowego odbył się kurs gospodarsko-weterynaryjny przy udziale 72 członków i kurs sadowniczy w Białym kamieniu przy udziale 40 członków.

Sekretarz Zarządu powiatowego przeprowadził lustracyę w 4 Kółkach a instruktor powiatowy w 12.

Przy Zarządzie powiatowym jest zorganizowane biuro porady dla członków.

Zarząd powiatowy zorganizował kilka wycieczek dla zwiedzenia gospodarstw włościańskich w Pietrzycach, Skwarzawie, Kniażem, Jelechowicach, Uszni i Woroniakach.

Za staraniem Zarządu powiatowego zlustrował instruktor pszczelnictwa Zarządu głównego pasieki w Hucisku oleskiem, Bzowicy, Olejowie, Jelechowicach, Jeziernej i Wicyniu i udzielał na miejscu pouczeń.

Żółkiew.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd o następującym składzie prezydyum:

Stanisław Śnieszko, prezes;
Ks. Albin Acela, wiceprezes;
Ludwik Gliński, sekretarz;
Władysława Kamberska, skarbnik.

Dalszych danych o działalności Zarządu powiatowego nie podajemy, gdyż nie otrzymaliśmy sprawozdania z czynności za rok 1911.

Żydaczów.

Kierownik Delegacyi powiatowej:
Stanisław Orski, naczelnik sądu w Żurawnie.

Żywiec.

W skład prezydyum wybranego w kwietniu 1911 wchodzą:

Władysław Kępiński, prezes;
Ks. Jan Sadowski, I. wiceprezes;
Stanisław Szczepański, II. wiceprezes;
Jan Ziemiecki, sekretarz;
Karol Ringer, skarbnik.

Obowiązki instuktora spełnia p. Józef Barcik za zwrotem kosztów podróży i dyet 4—8 K. Sprawozdanie kasowe wykazuje 1741 K. 82 h. przychodu, a 1649 K. 08 h rozchodu.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 5 posiedzeń Zarządu, jedno zgromadzenie powiatowe i jeden zjazd okręgowy.

Przy współudziale Zarządu powiatowego urządzono 13 i 14 stycznia 1911 kurs rolniczo-hodowlany, w którym wzięło udział 70 osób.

Instruktor powiatowy zlustrował wszystkie Kółka, niektóre po 2 razy. Przy Zarządzie powiatowym zostało zorganizowane biuro porady dla członków Kółek, tudzież biuro porady prawnej. Zarząd powiatowy rozwinął żywą działalność około podniesienia rolnictwa w powiecie i starał sie przez odczyty, wykłady i pogadanki zachęcić ludność do zakładania pól doświadczalnych z nowemi odmianami zbóż i nawozów, uprawy roślin pastewnych, tudzież wprowadzaniu ulepszonych narzędzi rolniczych i lepszego obchodzenia się z nawozem stajennym. Przy odczytach posługiwano się skioptikonem.

Uzupełniające sprawozdanie z powiatów, nie objętych poprzednim wykazem.

Nowy Sącz.

W roku sprawozdawczym urzędował Zarząd o następującym składzie prezydyum:

Jan Skąpski, prezes;
Wincenty Myjak, I. wieceprezes;
Adam hr. Stadnicki, II. wiceprezes;
Władysław Mazur, sekretarz;
Zygmunt Kosowski, zast. sekr.;
Jan Piskorski, skarbnik.

Dnia 5. stycznia 1912. wybrano nowy Zarząd powiatowy, który ukonstytuował się w następujący sposób:

Jan Skąpski, prezes;
Antoni hr. Stadnicki, I. wiceprezes;
Jan Potoczek, II wiceprezes;
Władysław Mazur, sekretarz;
Zygmunt Kosowski, skarbnik;

Funkcye instruktorów spełniali pp.: Anton[1] Brandys i Jakób Bodziory. Zarząd powiatowy urządzał po całym powiecie odczyty i pogadanki, poruszył sprawę zakładania wzorowych sadów, stworzył fundusz na sadzenie szkółki drzewek, i zorganizował wycieczkę do Limanowej, celem zwiedzenia tamtejszej szkółki drzewek.

Staraniem Zarządu powiatowego urządzono 2 kursa oświatowo-rolnicze i powstało kilkadziesiąt wzorowych gnojowni, z tych 20 premiowanych.

Za staraniem Zarządu powiatowego przyszła do skutku szkoła gospodyń wiejskich w Podegrodziu i trzymiesięczny kurs gospodarstwa domowego w Piwnicznej.

Przy Zarządzie powiatowym zorganizowano stałe biuro porady dla członków Kółek, tudzież biuro porady prawnej.

Sprawozdanie

o stanie i działalności Kółek rolniczych

w roku 1911.

A.

Statystyczne zestawienia

z poszczególnych Kółek rolniczych, w ugrupowaniu według powiatów, opracowane na podstawie sprawozdań, złożonych przez Zarządy Kółek rolniczych.

Zestawienie z Kółek rolniczych, które nadesłały sprawozdania po wyznaczonym terminie, jednak przedłożyły je jeszcze w czasie, gdy druk statystyczny nie był ukończony, zamieszczone są dodatkowo na końcu niniejszego zestawienia.

Uwaga: W rubryce: *„Kółko rolnicze posiada na użytek wspólny maszyny“* oznacza litera „s“ **siewnik rzędowy**, lit. „t“ **tryer**, lit. „mł“ **młocarnię**, lit. „ż“ **żmijkę**, lit. „p“ **pług**, lit. „b“ **bronę**, lit. „wl“ **walec**, lit. „w“ **wagę bydlęcą**, lit. „o“ **ogartywacz lub płużek**, lit. „wp“ **wypielacz**, lit. „pl“ **plewnik**, lit „sk“ **sieczkarnię**, lit. „tr“ **trokar**, lit. „pm“ **pompę**, lit. „m“ **młynek**, lit. „żn“ **żniwiarkę**, lit. „kt“ **kartoflarkę**, lit. „r“ **rurę przełykową**, lit. „k“ **kultywator**, lit. „z“ **znacznik**, lit. „rd“ **radło**, lit. „wln“ **wialnię**, lit. „e“ **ekstyrpator**, lit. „sz“ **suszarkę**, lit. „tm“ **taśmę mierniczą**, lit. „wz“ **wagę zwyczajną**, lit. „kr“ **kierat**, lit. „sb“ **siekacz do buraków**, lit. „gr“ **grabarkę**, lit. „wr“ **wirówkę**.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: Dzieł	Czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tytoń.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen od ognia (na kwotę w K): Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra kor.
	1. Biała *).																																
1	Bestwina	35	—	10	—	—	1	1400	640	—	—	—	160	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Bestwinka	42	—	37	—	50	1	659	328	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Biała	334	26	23	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Bujaków	61	3	11	—	25	3	1020	706	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	565	—	1	1	—	3000	1	1	—
5	Bulowice	42	1	27	—	75	3	—	2375	350	—	1200	—	t.	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—
6	Czaniec	15	—	22	—	—	1	400	700	350	57	—	—	t.	1	—	—	1	3	483	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Dankowice [1])	41	—	37	2000	40	2	950	—	—	—	—	1080	—	1	—	1	1	1	90	—	1	1	250	—	1	1	-	1200	—	—	—	—
8	Hałcnów	25	—	6	—	—	1	380	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Janowice	30	—	52	—	—	1	1500	800	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Kobiernice	71	1	15	—	—	—	—	—	500	—	—	—	s. t.	—	1	1	1	1	—	1	1	—	—	416	—	1	—	—	5190	—	—	—
11	Komorowice	23	—	5	—	—	1	400	800	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Kozy [2])	124	—	56	—	—	1	1075	1830	380	—	—	—	t. w.	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	60
13	Leszczyny	42	3	14	—	50	5	195	—	—	—	—	6400	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	178	—	—	1	—	2600	—	—	150
14	Łęki [3])	25	—	64	3000	—	1	—	—	—	—	1200	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	—	40	1	1	—	2000	—	1	1	—
15	Międzybrodzie lipow. [4])	52	1	8	12000	—	1	—	1020	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1000	1	1	—	4000	2000	—	—	—
16	Malec	21	—	2	1000	—	—	—	—	350	—	2000	—	t.	—	—	—	1	—	110	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Monowice	140	2	62	10000	—	3	—	—	300	—	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	50	1	1	—	4000	600	1	2	—
18	Pisarzowice	42	—	27	—	—	2	681	1741	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	360	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Porąbka	25	—	8	—	—	2	479	596	236	—	—	—	s. m. mł. t. b.	1	1	1	1	—	—	—	—	1	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Rajsko	19	—	5	—	—	1	—	—	—	—	—	2000	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Rybarzowice [5])	24	—	11	—	—	2	—	620	—	22	—	360	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Stara wieś	55	1	34	—	341	3	1400	1576	—	77	—	—	—	—	—	1	1	1	174	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Szczyrk	280	—	9	15000	—	2	—	1020	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	7500	9615	—	—	—
24	Wilamowice [6])	60	—	17	—	—	1	—	1020	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	140	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—
25	Wilkowice [7])	18	—	56	6000	32	2	165	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	405	—	1	—	—	2000	—	—	—
26	Witkowice [8])	120	3	—	—	—	4	1520	4640	—	290	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	50
	2. Bochnia.																																
27	Besów	9	—	18	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	30	10	1	—	—	—	—	—	—	—
28	Bieńkowice	27	2	23	—	—	—	285	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	1	50	123	—	—	1	—	—	—	—	—
29	Bogucice [9])	36	—	34	—	432	7	—	—	390	—	—	1720	t. b.	—	1	1	1	1	—	1	—	1	20	—	1	1	-	—	—	—	—	6
30	Brzeźnica [10])	32	—	27	—	—	5	585	—	—	80	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	200	1	1	—	—	—	—	—	—
31	Cerekiew	30	—	57	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	—	1	—	—	—	—	1	—	—
32	Chodenice Tryn.	11	—	7	—	150	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	50	126	1	1	1	—	—	—	—	20
33	Chronów	36	—	28	—	212	3	440	560	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
34	Damienice [11])	41	—	2	—	55	1	—	—	—	—	—	125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Dziewin	100	—	72	1000	—	4	—	—	390	—	—	—	t. b.	1	1	1	—	—	—	1	—	1	480	—	1	1	--	800	600	—	—	—
36	Gawłówek	18	—	56	—	50	2	—	—	—	50	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Gierczyce	40	—	19	—	—	1	—	600	350	—	—	—	t.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
38	Grabie uznań. [12])	72	7	48	—	65	3	855	1500	120	—	—	534	o. mł. b.	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39	Grobla	53	1	43	—	—	4	—	—	—	—	—	300	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
40	Jazy [13])	178	9	62	8000	400	6	150	900	80	—	300	7000	2 b.	1	1	1	1	1	—	1	1	—	—	150	1	1	—	2600	—	—	—	40
41	Jodłówka	32	—	38	—	50	1	—	—	—	—	—	141	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	Kłaj	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	135	—	—	—	—	—	1	1	—
43	Kobyle	38	—	75	—	30	1	530	500	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1	180	202	1	1	—	—	—	1	1	—
44	Kolanów	25	—	21	—	55	1	—	—	—	50	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
45	Królówka	36	—	22	5000	—	2	—	1680	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	660	—	1	1	—	1200	—	1	1	—
46	Krzeczów	13	—	51	—	30	1	—	—	—	—	—	144	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
47	Łąki [14])	45	—	39	—	56	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
48	Leszczyna	51	—	24	—	—	1	800	1007	—	—	—	240	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
49	Lipnica murow.	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
50	Mikłuszowice	61	7	11	2927	164	1	—	—	—	—	—	—	t. pl. b. gn.	1	—	—	1	—	—	—	—	1	360	224	1	1	—	1200	—	—	—	—
51	Niepołomice	40	—	7	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
52	Okulice	30	—	4	1600	—	4	—	—	—	—	—	—	s. pl. br. ż.	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	400	—	—	—	30
53	Pogwizdów	32	—	20	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54	Proszówki	43	1	14	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
55	Rajbrot	20	—	20	—	—	2	—	—	40	—	—	—	br. t.	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56	Rzezawa	22	—	31	—	50	4	—	-	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
57	Siedlec [15])	103	6	79	1500	83	3	415	—	—	—	—	2295	br. t.	1	—	—	1	1	120	—	1	—	—	140	1	1	1	1130	2200	—	—	—
58	Stanisławice	37	—	47	—	30	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
59	Świątniki dolne	24	2	18	—	65	2	—	—	—	—	252	347	br.	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
60	Tarnawa	41	—	49	—	100	1	—	—	50	—	—	—	t. o.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
61	Targowisko [16])	91	5	27	4000	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5	—	1	—	—	250	1	1	—	1600	600	1	1	—
62	Trzciana k. Bochni	24	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	t. b.	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—
63	Uście solne [17])	69	—	46	—	30	3	—	—	—	—	—	—	2 wl.	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
64	Wiśnicz stary	44	—	65	3000	293	7	—	—	4	—	—	—	t. tr.	—	1	1	1	1	—	1	1	—	—	150	1	1	1	—	—	1	2	—
65	Wola batorska	41	—	30	3000	40	3	—	—	50	—	—	—	w.	—	1	—	—	1	140	—	1	—	—	132	1	1	—	3000	3000	1	2	—
66	Wola zabierzow.	19	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	—	1	—	—	—	—	—	—	—
67	Wrzępia	42	—	37	—	55	3	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—	—	—	1	100	—	—	1	1	—	1000	1	1	—
68	Wyżyce	35	—	51	—	60	1	—	—	—	—	—	950	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	100	—	—	1	—	—	—	—	—	—
69	Zbydniów	37	—	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3. Bóbrka.																																
70	Brzozdowce [18])	46	—	54	6000	—	2	370	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
71	Stare sioło [19])	62	—	15	—	144	2	—	1290	—	65	—	—	s. o.	—	—	1	1	1	—	1	—	1	200	—	1	1	1	—	—	1	1	8
72	Sokołówka	60	—	65	—	53	1	116	147	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1375	—	—	—	—	1500	—	—	—
73	Szpilczyna [20])	19	—	50	6200	50	3	--	300	—	70	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	800	—	—	1	1	—	—	—	—	—
	4. Bohorodczany.																																
74	Łysiec	23	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

***) Szereg gmin należących dawniej do pow. bialskiego, wyłączony został do pow. oświęcimskiego.**

[1]) Zakup 100 kóp jaj. [2]) Na pomnik ks. Stojałowskiego. [3]) Zakup. 100 kóp jaj. [4]) Sprow. 8 beczek nafty. [5]) Sprow. wagon ziemniaków za 620 kor. [6]) Kółko ma wóz rekwizytowy i 3 beczkowozy. [7]) Sprow. 1 wagon ziemniaków. [8]) Sprow. do rozdziału między członków towarów za 574 kor. [9]) Kółko dzierżawi 32 morgów gruntu dla swoich członków. [10]) Zakupiono 25 kóp jaj. [11]) Sprow. przyrząd do ratowania bydła wzdętego za 28 kor. [12]) Sprow. towarów za 6400 kor. [13]) Sprow. 2 wagony mąki za 4500 kor., mydła, nafty i innych towarów za 3000 kor. [14]) Sprow. mydła za 155 kor. [15]) Zakup. 100 kóp jaj. [16]) Sprow. 14000 sztuk głogu na płoty. [17]) Kółko prowadzi rzeźnię. [18]) Liczba 6000 kor. oznacza wartość służebności domu wspólnego z T. S. L. [19]) Sprow. 200 kg. ziemniaków. [20]) Zakup. beczkę nafty, 30 kóp jaj i 100 pudełek zapałek.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: Dzieł	Czytel. Kółka roln. liczy: Czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tyton.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen. od ognia: Domu (na kwotę w K)	Towarów (na kwotę w K)	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar	ma sikawek	Zgłoszono na cele ogólnego dobra kor.
	5. Borszczów.																																
75	Głęboczek	73	3	57	—	50	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1670	—	1	—	—	—	—	—	—
76	Łanowce	36	2	—	—	37	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
77	Mielnica	44	—	11	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	6930	—	1	1	—	17000	—	—	—
78	Wołkowce	48	7	64	—	54	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	100	1120	—	1	—	—	—	—	—	—
	6. Brody.																																
79	Hucisko brodz. [1]	20	—	43	—	—	1	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	14450	—	—	—	—	500	1	1	—
80	Leszniów	32	—	68	—	55	4	78	389	—	60	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
81	Palikrowy	14	—	2	—	57	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	60	387	—	1	—	—	—	—	—	100
82	Pieniaki [2]	40	4	48	—	600	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1240	—	1	—	—	—	—	—	—
83	Podkamień	24	—	20	—	—	4	70	—	—	200	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	800	—	—	—	—	4000	—	—	—
84	Ruda brodz.	47	—	44	—	—	1	—	—	40	10	—	—	b.	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	400	—	1	—	—	—	1	—	—
85	Suchowola [3]	26	—	14	400	27	1	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	16	1	1	1	—	563	—	—	—
86	Milno [4]	20	—	56	600	100	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	120	—	—	—	—	—	—	—	—
	7. Brzesko.																																
87	Biesiadki	44	—	16	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	50	—	—	1	—	—	—	—	—	—
88	Biskupice radł.	20	—	18	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	—	1	—	—	—	—	—	—	—
89	Bogumiłowice [5]	38	—	12	—	57	1	—	—	50	22	—	600	w.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
90	Borzęcin dolny [6]	55	—	25	—	—	2	—	—	—	—	—	1000	w. t.	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
91	Borzęcin górny [7]	42	—	34	—	50	3	—	—	—	—	—	800	—	—	—	—	—	—	160	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—
92	Bucze ad. M okn.	30	3	17	590	51	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	1	—	—	442	—	—	—	—	—	—	—	—
93	Doły	20	—	37	—	42	2	—	—	—	—	—	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
94	Faliszewice	34	—	4	—	57	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
95	Grabno	34	1	20	—	54	1	346	1380	4	—	—	—	tr. w.	1	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
96	Gwoździec [8]	32	—	61	—	—	4	280	720	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
97	Jadowniki podg.	42	—	74	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—
98	Jaworsko [9]	41	—	25	—	50	1	318	740	—	100	180	—	—	1	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
99	Jurków [10]	49	3	57	—	58	3	380	200	—	13	—	—	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
100	Łętowice	80	1	46	—	50	2	200	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	150	—	1	—	—	21	—	—	—	—	800	—	—	—
101	Łoniowe	80	5	93	—	—	9	570	1120	—	—	—	400	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
102	Łopoń [11]	31	—	24	—	—	1	190	842	—	97	—	233	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
103	Łysa góra	48	2	18	3600	—	3	780	1000	—	215	—	—	t.	1	1	1	1	1	—	—	1	—	—	452	1	1	1	1800	1200	—	—	—
104	Maszkienice	61	3	15	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	30	—	1	1	—	—	—	1	2	—
105	Milówka	20	—	22	—	50	1	215	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
106	Niedzwiedza	21	—	30	—	15	2	416	705	—	46	—	—	t.	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
107	Okocim	78	—	65	10000	—	5	200	—	—	30	—	—	mł.	1	—	1	—	1	—	1	1	—	—	70	—	1	—	10000	4000	—	—	—
108	Olszyny	55	—	36	—	—	4	230	700	—	215	—	600	s.	1	1	1	1	1	33	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
109	Olszowa	40	1	22	—	54	2	195	270	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
110	Paleśnica	26	—	18	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	—	1	1	1	—	—	—	—	—
111	Porąbka uszews.	38	—	10	—	—	1	292	670	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
112	Poręba spytk.	10	—	—	—	30	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
113	Przybysławice	45	—	18	2000	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	15	1	1	—	2000	—	—	—	—
114	Rudka [12]	18	—	34	—	57	2	—	—	—	90	—	274	—	1	1	1	1	1	30	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
115	Strzelce małe	35	—	22	—	—	1	200	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	350	1	1	1	—	1400	1	1	—
116	Sufczyn [13]	34	—	19	—	—	2	30	500	—	80	—	—	w.	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
117	Szczurowa	42	—	—	—	—	1	—	—	—	107	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1181	—	1	—	—	3000	1	1	—
118	Tworkowa [14]	25	—	11	—	15	1	425	700	—	—	—	580	t.	1	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
119	Tymowa	48	—	12	—	118	1	900	600	—	30	—	540	—	1	1	1	1	1	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
120	Wał-Ruda	45	—	17	1500	55	—	—	380	40	26	—	180	bs.	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—	700	—	1	—	—	—	—	—	—
121	Wokowice	25	—	—	—	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
122	Wola przem. [15]	52	2	13	2060	—	3	220	—	—	—	—	—	o. m.	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1860	1	3	2	—	4100	1	2	—
123	Wola radł.	35	—	37	—	—	3	200	—	40	—	—	1200	w.	1	—	1	—	—	—	—	—	1	18	—	1	1	1	—	1000	—	—	—
124	Zaborów	38	3	9	13000	11	1	—	—	200	—	—	288	o sk. t.	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	900	1	1	1	—	8000	1	2	—
125	Zdarzec ad. Zab.	14	1	15	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	80	690	1	1	—	—	—	—	—	—
126	Zdrohec	52	—	38	—	20	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
127	Złota	63	1	19	—	67	4	744	—	—	—	—	180	w.	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—
	8. Brzeżany.																																
128	Buszcze	60	—	14	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	120	—	1	1	1	—	—	1	—	—
129	Chatki przedm.	48	—	16	—	240	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
130	Dryszczów	22	2	64	2000	30	3	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	100	1	—	—	1000	500	—	—	—
131	Helenków	32	—	60	—	75	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—
132	Kozłów	10	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	90	—	—	—	—	1000	—	—	—
133	Narajów miasto	43	—	69	—	48	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
134	Plancza mała	22	2	3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
135	Szumlany	11	—	37	—	35	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	30	—	1	—	—	—	—	—	—	2
136	Taurów	38	—	45	—	40	3	—	—	1250	145	—	—	o m. + mł.	1	—	1	1	1	—	—	1	—	—	526	—	1	1	—	1000	1	1	—
137	Urmań	37	1	14	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	100	—	1	—	—	—	—	—	—	—
	9. Brzozów.																																
138	Barycz	49	2	29	—	80	3	—	900	100	—	—	—	m.	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
139	Blizne	70	3	26	—	—	2	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	2972	—	—	—	—	—	1	2	50
140	Domaradz	45	—	10	—	52	7	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
141	Dydnia	77	5	15	—	—	3	400	560	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	2	—	—	2337	—	—	—	—	—	1	—	—
142	Golcowa	74	5	32	—	—	1	800	550	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
143	Górki	38	2	93	4000	66	5	140	300	—	—	—	—	o.	1	1	—	1	—	—	—	1	—	—	60	1	—	—	4000	600	1	1	—
144	Grabownica stara	65	27	44	—	—	2	—	—	—	—	—	—	s. t. b.	1	—	1	1	1	—	—	—	1	200	160	1	1	—	—	—	1	1	—
145	Haczów	80	16	29	3200	—	1	1600	—	350	—	—	—	t. mł.	—	—	—	1	1	36	—	1	—	—	1900	1	1	—	2445	8188	—	—	—
146	Harta	72	2	63	8000	40	4	800	1530	—	400	—	200	—	—	1	1	1	1	—	1	2	—	—	1000	1	1	1	—	—	1	—	52
147	Humniska	82	25	56	—	169	2	400	—	—	230	—	—	t.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—
148	Izdebki	44	—	36	800	123	3	—	1300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	6000	1	2	2200

[1]) Zakup. 278 kóp jaj. [2]) Zakup. 100 kóp jaj. [3]) Sprow. wino i „Sapon". [4]) Zakup. 2·5 beczki nafty. [5]) Sprow. 2 beczki nafty. [6]) Sprow. 4 beczki nafty i mydła 600 kg. [7]) Sprow. 4 beczki nafty, 560 kg. mydła i 120 kl. świec. [8]) Sprow. 5 beczki nafty i wagon wapna. [9]) Sprow. towarów za 125 kor. [10]) Sprow. 3 beczki nafty, mydła za 125 kor. [11]) Sprow. 150 kg. mydła, 50 kg. sody, 21 kg. świec i naftę. [12]) Sprow. tow. za 535 kor. [13]) Sprowadzono 2 beczki nafty i towarów za 20 kor. [14]) Sprow. 2 beczki nafty i towarów za 119 kor. [15]) Zakup. 24 kóp jaj.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: dzieł	Czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)
149	Jabłonka	24	1	12	—	35	1	—	—	—	—	—	—
150	Jasienica	32	—	8	—	—	1	—	—	—	—	—	—
151	Jasionów	104	13	18	—	—	1	200	—	—	—	—	—
152	Malinówka	118	17	4	—	50	2	—	—	—	—	—	—
153	Niebocko	60	25	36	—	10	3	—	—	—	—	—	—
154	Nozdrzec	36	—	7	—	50	1	436	2282	—	—	—	—
155	Orzechówka	160	7	36	—	172	4	—	—	350	111	—	—
156	Przysietnica	39	—	55	—	40	5	600	—	—	—	—	—
157	Stara wieś	79	49	23	—	70	1	600	—	400	—	—	—
158	Temeszów [1]	27	—	7	250	—	1	—	—	—	—	—	—
159	Turzepole	50	6	45	—	10	5	—	—	100	—	—	—
160	Wesoła [2]	53	—	28	—	50	2	330	1700	210	—	—	268
161	Wzdów	114	25	41	—	60	3	324	—	100	300	—	—
162	Wydrna	51	12	17	—	32	3	198	700	—	—	—	—
163	Zmiennica	62	8	26	—	50	2	—	—	—	—	—	—
	10. Buczacz.												
164	Barysz	96	6	68	10000	—	3	90	985	—	—	—	—
165	Bobulińce	50	—	36	—	—	3	—	—	—	—	—	—
166	Buczacz	30	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—
167	Duliby	31	—	59	—	300	2	—	—	—	55	—	—
168	Dźwinogród	9	—	29	—	—	4	80	225	—	—	—	—
169	Folwarki	48	—	68	—	150	2	—	—	—	—	—	—
170	Huta nowa	75	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
171	Jazłowiec	69	—	30	13000	143	4	—	—	—	—	—	—
172	Koropiec	50	1	7	—	—	2	—	—	400	—	—	—
173	Korościatyn	37	—	57	2000	160	2	—	—	—	—	—	—
174	Kowalówka	21	—	57	—	—	1	—	—	—	—	—	—
175	Monasterzyska	34	—	63	11000	232	4	—	—	—	—	—	—
176	Nagórzanka	60	—	60	—	100	2	—	—	—	—	—	522
177	Nowostawce	10	—	7	—	10	1	—	—	—	—	—	—
178	Petlikowce stare	24	—	9	—	—	4	—	—	100	—	—	—
179	Podzameczek	33	—	60	—	—	3	—	—	—	—	—	—
180	Porchowa [3]	43	1	52	600	300	5	—	1080	—	68	—	—
181	Potok złoty [4]	60	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
182	Pyszkowce	29	—	48	—	30	4	—	—	—	—	—	1000
183	Rzepińce	32	—	40	—	50	1	—	—	—	—	—	—
184	Słobódka dol.	20	—	10	—	—	1	—	—	—	—	—	—
185	Trybuchowce	33	1	32	—	160	3	—	—	—	—	—	—
186	Zaleszczyki m.	35	3	—	—	18	2	—	—	—	—	—	—
	11. Chrzanów.												
187	Alwernia	11	2	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—
188	Babice k. Alw.	22	—	62	—	15	4	200	—	—	—	—	160
189	Brodła	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
190	Byczyna [5]	116	2	14	—	30	3	—	800	—	—	9600	—
191	Ciężkowice	36	—	13	—	48	3	—	800	—	—	—	—
192	Dąbrowa nar.	18	3	13	—	—	2	—	—	—	—	—	—
193	Długoszyn	20	—	34	—	50	2	—	—	100	16	—	—
194	Grojec	36	1	94	—	11	6	—	—	—	—	1500	—
195	Gromiec	40	—	20	—	21	2	270	—	—	—	4200	—
196	Jankowice	26	—	58	—	—	3	120	—	—	—	—	—
197	Jeleń [6]	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
198	Krzeszowice	62	—	23	—	—	2	—	—	—	—	—	—
199	Kwaczała	27	—	57	4500	25	2	700	—	—	—	—	—
200	Libiąż wielki	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
201	Mętków duży [7]	36	2	70	—	36	2	—	—	—	—	—	—
202	Mętków mały	31	1	54	—	—	2	—	—	100	—	—	—
203	Okleśnia [8]	152	6	15	—	54	2	580	13	—	—	6485	412
204	Paczółtowice	45	—	56	500	—	3	780	—	—	—	—	—
205	Sanka	17	—	20	—	—	4	300	—	—	—	—	—
206	Siersza	56	—	17	—	50	1	—	—	—	—	—	—
207	Trzebionka	33	—	8	—	23	1	—	—	—	—	—	—
208	Wodna	26	—	8	—	40	1	—	—	—	—	—	—
209	Wola filip.	67	—	2	—	50	1	—	—	—	—	—	—
210	Zalas	15	—	3	—	—	—	100	—	—	—	—	—
211	Żarki	36	—	36	—	10	2	—	—	—	—	—	—
212	Źródła	25	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
	12. Cieszanów.												
213	Cewków	26	1	60	—	50	3	30	—	—	—	—	—
214	Cieszanów	87	1	60	—	67	2	390	770	100	100	—	—
215	Chlewiska	21	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
216	Dzików nowy	12	—	30	—	50	2	—	—	—	—	—	—
217	Dzików stary [9]	40	—	23	—	—	1	100	—	—	60	—	—
218	Huta różaniec [10]	45	3	42	—	—	2	—	—	—	70	—	—
219	Folwarki	32	1	94	—	116	2	—	—	—	700	—	—
220	Lipsko	13	—	33	—	—	3	310	200	—	20	—	—
221	Łukawiec	27	—	25	—	35	2	36	1260	—	—	—	—
222	Miłków	29	1	9	—	50	1	—	1077	—	—	—	—
223	Narol wieś	30	—	3	—	34	2	26	1819	—	—	—	—
224	Narol miasto	39	—	57	—	18	3	670	—	—	65	—	—
225	Niemstów	42	—	30	—	65	—	—	—	—	245	—	—

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tytoń.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen. od ognia (na kwotę w K): Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	na sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra (kor.)
149	Jabłonka	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	57	103	—	—	—	—	—	—	—	—
150	Jasienica	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	585	—	1	1	—	—	1	1	—
151	Jasionów	—	1	1	—	—	1	—	—	1	—	—	510	1	1	—	—	500	1	1	—
152	Malinówka	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	466	1	1	—	—	—	—	—	—
153	Niebocko	mł. m.	—	—	—	1	1	—	—	—	1	160	—	1	—	1	—	—	1	—	—
154	Nozdrzec	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
155	Orzechówka	t.	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1482	—	—	—	—	2000	1	—	80
156	Przysietnica	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
157	Stara wieś	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
158	Temeszów [1]	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	223	—	—	—	—	—	—	—	—
159	Turzepole	m.	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	270	1	1	1	—	1000	1	2	90
160	Wesoła [2]	2 m. o.	1	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	310
161	Wzdów	m.	1	1	—	—	—	200	—	1	—	—	146	1	1	—	—	500	1	1	10
162	Wydrna	—	1	—	—	—	3	—	—	1	—	—	61	1	—	—	—	—	—	—	20
163	Zmiennica	—	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	62	1	—	1	—	—	—	—	—
	10. Buczacz.																				
164	Barysz	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	10000	—	—	—	—
165	Bobulińce	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
166	Buczacz	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	80	—	—	—	1	—	—	1	1	—
167	Duliby	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	190	—	1	—	—	—	—	—	—
168	Dźwinogród	—	1	—	1	1	—	—	—	—	1	16	—	—	1	—	—	—	—	—	—
169	Folwarki	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
170	Huta nowa	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
171	Jazłowiec	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	344	—	1	1	6000	3500	—	—	—
172	Koropiec	t. m.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	776	1	—	—	—	—	—	—	—
173	Korościatyn	—	1	—	1	1	—	—	1	—	1	200	—	—	1	1	12000	—	—	—	—
174	Kowalówka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	—	—	1	1	—	—	1	—	—
175	Monasterzyska	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	214	—	1	1	2900	4000	—	—	—
176	Nagórzanka	—	1	—	1	1	—	—	—	—	1	20	—	1	—	—	—	—	—	—	—
177	Nowostawce	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
178	Petlikowce stare	m. mł. b. planet	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	18
179	Podzameczek		—	—	1	—	—	—	1	—	1	30	—	1	1	—	—	—	—	—	—
180	Porchowa [3]	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	200	1000	—	—	—
181	Potok złoty [4]	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	150	—	—	1	1	—	—	1	1	—
182	Pyszkowce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	45	—	1	—	—	—	—	—	—	—
183	Rzepińce	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
184	Słobódka dol.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
185	Trybuchowce	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
186	Zaleszczyki m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	11. Chrzanów.																				
187	Alwernia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—
188	Babice k. Alw.	s. t.	1	1	1	1	—	—	—	—	1	90	—	—	1	—	—	—	1	1	20
189	Brodła	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
190	Byczyna [5]	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1800	—	1	—	—	800	—	—	350
191	Ciężkowice	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	5300	—	—	—
192	Dąbrowa nar.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	5678	1	1	1	—	8276	—	—	—
193	Długoszyn	m.	—	—	1	—	1	—	1	—	1	200	—	—	1	1	—	3000	—	—	15
194	Grojec	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	560	—	—	—	—	—	1	1	—
195	Gromiec	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
196	Jankowice	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	400	—	1	—	1	—	700	—	—	—
197	Jeleń [6]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
198	Krzeszowice	m. 2 k.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	6188	—	—	—
199	Kwaczała	t.	—	—	1	1	1	—	—	—	1	250	1546	—	1	—	3200	—	—	—	—
200	Libiąż wielki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	—	—	1	—	—	—	—	—	—
201	Mętków duży [7]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—
202	Mętków mały	m.	—	—	—	1	—	—	—	—	1	60	—	1	1	1	—	—	—	—	—
203	Okleśnia [8]	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
204	Paczółtowice	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	2000	—	—	100
205	Sanka	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	50	—	—	—	—	—	—	—	—	9
206	Siersza	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	125	—	1	—	—	3000	1	1	—
207	Trzebionka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—
208	Wodna	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1000	—	1	—	—	—	—	—	—
209	Wola filip.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	471	—	—	—	—	1600	—	—	—
210	Zalas	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	700	—	1	—	—	—	—	—	—
211	Żarki	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	40	—	1	1	—	—	—	—	—	160
212	Źródła	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	27	—	1	1	—	—	—	—	—	—
	12. Cieszanów.																				
213	Cewków	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	500	—	—	—	—	—	—	—	—
214	Cieszanów	mł. o. b. r.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
215	Chlewiska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
216	Dzików nowy	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	84	—	—	—	—	—	—	—	—
217	Dzików stary [9]	m. mł. s. o.	1	1	—	—	—	—	—	—	1	60	—	1	1	—	—	—	1	—	—
218	Huta różaniec [10]	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	757	1	1	—	—	—	—	—	—
219	Folwarki	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
220	Lipsko	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
221	Łukawiec	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
222	Miłków	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
223	Narol wieś	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
224	Narol miasto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
225	Niemstów	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—

[1]) Zakup. 80 kóp jaj. [2]) Sprow. 3 beczki nafty, 40 kg. mydła, 20 kg. świec. [3]) Zakup. 1091 kóp jaj. [4]) Kółko w reorganizacyi. [5]) Kółko prowadzi piekarnię. [6]) Kółko w reorganizacyi. [7]) Zysk ze sklepu dano na budowę kapliczki. [8]) Sprow. 500 kg. mąki, słoniny 67 kg. [9]) Sprow. 2 beczki nafty. [10]) Zakup. 80 kóp jaj.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: Dzieł	Czytel. Kółka roln. liczy: Czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny
226	Oleszyce st. [1]	46	8	36	2400	110	2	240	1100	80	—	—	—	b.
227	Płazów	15	—	11	—	—	2	65	—	—	—	—	—	—
228	Ruda różan. [2]	51	—	59	6000	192	5	150	250	—	—	—	—	—
229	Rudka	20	2	33	—	46	1	—	—	—	—	—	—	—
230	Zabiała [3]	26	—	65	—	36	1	—	800	50	78	—	—	o.
231	Zalesie k. N.	14	—	1	—	51	1	—	—	—	—	—	—	—
232	Zapałów	24	—	6	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
	12. Czortków.													
233	Biała wieś	38	2	106	—	120	—	—	—	—	30	—	—	—
234	Czortków-Wygn. [4]	52	—	21	60000	70	5	—	—	—	—	—	—	—
235	Nagorzanka	63	1	53	—	210	5	—	—	—	25	—	—	—
236	Pauszówka	27	1	38	6000	104	2	—	—	—	—	—	—	—
237	Połowce	19	4	52	—	80	3	—	—	—	—	—	—	—
238	Rydoduby	24	—	54	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
239	Słobódka dżur. [5]	45	—	60	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
240	Zalesie	32	—	32	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—
	14. Dąbrowa.													
241	Bieniaszowice [6]	49	—	59	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
242	Borki	10	—	14	—	30	1	20	—	—	—	—	—	mł.
243	Brnik	24	—	18	—	50	3	—	1127	—	—	—	—	—
244	Ćwików [7]	22	—	88	—	52	5	—	504	—	—	—	490	—
245	Dąbrowa	77	1	18	28000	—	2	—	793	—	—	—	—	b.
246	Demblin	30	—	74	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
247	Grądy [8]	137	5	54	—	50	5	400	840	—	—	—	3000	w. tr. r. tm.
248	Gręboszów	28	—	18	—	20	1	170	—	—	—	—	—	—
249	Gruszów wiel.	34	1	9	—	—	3	100	—	—	—	—	215	tr.
250	Hubenice Kozłów	12	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
251	Jadowniki mok.	90	—	62	2000	—	4	700	—	—	—	—	—	b.
252	Karsy [9]	24	—	84	—	50	5	—	—	—	—	—	—	—
253	Kłyż	20	—	27	—	40	1	—	—	—	—	—	—	—
254	Kupienin	20	—	16	—	—	4	—	—	—	40	—	—	—
255	Laskówka chor.	31	—	54	3000	110	4	390	534	—	—	—	—	t.
256	Miechowice m.	50	—	67	2000	100	4	230	—	320	70	1120	1100	w. b.
257	Miechowice w.	30	—	33	—	30	4	370	—	—	—	—	800	w.
258	Niecieczka	56	—	17	—	—	2	125	—	—	—	502	947	—
259	Nieczajna	46	1	5	—	50	1	300	560	—	—	—	—	—
260	Odporyszów	29	—	67	40	50	3	200	—	50	—	—	450	wz.
261	Pałuszyce [10]	15	—	27	—	130	4	300	—	800	100	—	—	2 kr.
262	Pawłów	17	—	5	—	45	2	—	—	—	—	—	—	—
263	Radgoszcz	23	—	30	3800	30	1	—	2800	250	—	—	—	w.
264	Radwan	19	—	12	400	—	3	—	—	—	—	—	—	—
265	Samocice	40	1	17	—	260	5	870	—	—	60	—	—	2 kr.
266	Sieradza	20	—	36	—	36	1	—	1079	—	—	—	—	—
267	Sikorzyce	65	—	18	500	3	3	—	—	—	—	—	—	—
268	Słupiec	30	—	29	—	50	4	210	—	—	—	—	—	s.
269	Szarwark [11]	15	—	6	—	36	3	—	—	—	—	—	—	—
270	Szczucin	17	—	3	10000	—	1	—	—	—	—	—	—	s. pl.
271	Uście jezuickie	39	—	66	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
272	Wielopole mosz.	60	—	22	—	50	1	196	1345	—	—	—	543	—
273	Wola rogowska	31	—	35	—	58	2	—	—	—	—	—	—	—
274	Wola żelichowska	29	2	47	—	300	4	125	—	—	—	—	—	—
275	Żabno	44	1	5	—	32	—	—	—	—	—	—	—	—
276	Zalipie	20	—	12	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—
277	Żelazówka	38	1	33	1500	54	3	—	—	—	—	—	—	—
	15. Dobromil.													
278	Jureczkowa	20	5	—	—	50	1	650	800	100	—	—	—	s. sb.
279	Kalwarya pac.	34	1	60	3500	100	1	200	—	—	—	—	—	—
280	Nowe miasto	27	—	15	24000	—	1	200	780	—	—	—	—	—
281	Pacław	30	1	33	—	—	3	380	—	—	—	—	—	—
282	Pietnice	17	—	70	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
283	Posada nowom.	39	—	22	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—
284	Tarnawka	26	—	12	800	18	3	—	700	—	76	—	—	—
285	Wojtkowa	21	—	35	—	61	3	600	2200	150	—	—	—	t.
	16. Dolina.													
286	Dolina	200	6	97	10000	—	1	—	1220	—	30	—	—	2 b.
	17. Gorlice.													
287	Biecz	85	9	21	—	—	1	1186	3123	—	—	—	5099	—
288	Bystra	53	4	68	500	—	2	1000	2400	—	—	—	291	t.
289	Glinik maryamp.	44	10	51	—	60	3	635	—	—	—	—	—	—
290	Głęboka	79	3	11	—	40	1	292	2750	—	—	—	652	—
291	Gorlice	190	52	10	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
292	Kobylanka [12]	78	4	19	—	—	1	1000	3250	95	—	—	—	mł.
293	Kryg	60	6	59	—	50	4	575	500	—	50	—	—	t.
294	Libusza	72	3	62	2000	—	1	400	4000	—	30	—	500	o
295	Moszczenica	117	8	11	—	1	2	2000	1400	—	—	—	—	t. o. b.
296	Mszanka	48	1	59	—	55	2	229	931	—	—	—	150	—
297	Ropa	25	—	56	—	—	1	—	—	175	—	—	—	mł.
298	Ropica ruska	20	—	26	—	46	1	—	940	—	—	—	—	—
299	Rozembark	53	—	33	—	130	4	2350	6137	—	70	—	737	—

Liczba porządkowa	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	Sklep Kółka roln.: wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tyton.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen. od ognia: Domu (na kwotę w K)	Towarów (na kwotę w K)	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra (kor.)
226	1	1	—	1	—	—	—	1	—	—	408	1	1	—	1500	800	—	—	—
227	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
228	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1596	1	1	—	2500	2000	1	—	—
229	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
230	1	1	—	1	—	—	—	1	—	—	600	—	1	—	—	1600	—	—	—
231	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	322	—	—	—	—	400	—	—	—
232	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
233	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
234	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21000	—	—	—	—
235	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
236	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
237	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
238	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
239	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	250	—	—	—	—	—	1	1	—
240	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
241	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	160	—	1	—	—	—	—	—	—
242	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
243	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
244	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
245	—	1	1	1	—	—	1	2	—	—	15530	1	1	—	3800	35000	—	—	16
246	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
247	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
248	1	—	—	—	—	—	1	—	1	25	—	—	—	—	—	—	1	1	—
249	—	1	—	1	1	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
251	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	2000	1000	1	1	—
252	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	275	—	1	—	—	1000	—	—	—
253	—	—	—	1	—	—	—	—	1	60	—	—	1	—	—	—	—	—	—
254	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
255	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2000	—	1	1	—
256	1	—	1	1	1	—	1	1	—	—	425	—	1	—	2000	—	1	1	26
257	1	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
258	—	—	1	1	1	—	1	—	1	400	202	1	1	—	—	—	1	1	—
259	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
260	—	1	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
261	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
262	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
263	—	1	1	1	1	—	—	—	1	300	780	—	1	1	—	—	—	—	—
264	—	—	—	1	—	—	—	—	1	120	—	—	1	—	400	—	—	—	—
265	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
266	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	206	—	1	—	—	—	—	—	—
267	—	—	1	1	1	—	1	—	1	240	366	—	1	—	—	—	1	1	—
268	1	1	1	1	1	—	1		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
269	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
270	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	10000	—	—	—	—
271	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	364	—	1	—	—	—	—	—	—
272	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
273	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
274	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
275	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2941	—	—	—	—	12000	—	—	—
276	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	600	—	1	—	—	—	—	—	—
277	—	—	1	—	—	—	—	—	1	310	669	—	1	—	1000	—	—	—	—
278	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
279	1	—	1	1	—	—	—	—	1	200	200	—	1	—	—	1800	—	—	4
280	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	8000	8000	—	—	—
281	—	—	1	—	—	—	—	—	1	40	—	1	—	—	—	—	1	1	—
282	—	1	—	—	—	—	—	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
283	1	—	—	1	1	—	1	1	—	—	335	—	1	—	—	—	1	1	—
284	—	—	—	1	1	—	—	—	1	120	475	1	1	—	800	—	—	—	—
285	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	100	—	1	—	—	2000	—	—	—
286	—	1	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	14000	—	—	—	—
287	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	5272	—	—	—	—	15000	—	—	—
288	1	1	—	1	1	97	—	—	1	100	140	1	1	—	400	—	—	—	—
289	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
290	1	1	—	1	1	—	1	—	1	—	1200	—	—	—	—	—	—	—	—
291	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	—	2400	—	—	—
292	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—
293	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	10
294	—	—	—	1	—	—	—	—	1	240	—	1	1	1	—	—	—	—	—
295	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
296	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
297	—	—	—	—	1	—	—	—	1	240	—	1	—	—	—	—	—	—	—
298	1	—	—	—	—	—	—	—	1	25	—	1	1	—	—	1400	—	—	—
299	1	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

[1]) Zakup. 160 kóp jaj. [2]) Sprow. naftę i zapałki. [3]) Zakup. 250 kóp jaj. [4]) Z wynajmu budynków wpływa rocznie 5300 kor. [5]) Zakup. 315 kóp jaj. [6]) Zakup. 10 kóp jaj. [7]) Sprow. 100 kg. mydła i beczkę śledzi. [8]) Sprow. 15 beczek nafty, 1200 kg. mydła, i 1000 kg. wędlin. [9]) Zakup 5 beczek nafty, 108 kóp jaj, 500kg. mąki i zapałki.. [10]) Kółko posiada przewóz na Dunajcu. [11]) Sprow. płótna za 53 kor. i mydła za 16 kor. [12]) Sprow. wagon wapna do bielenia.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: Dzieł	Czytel. Kółka roln. liczy: Czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tyton.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen. od ognia: Domu (na kwotę w K)	Towarów (na kwotę w K)	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra (kor.)
300	Rzepiennik bisk.	27	—	6	—	—	—	850	1600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
301	Radocyna	20	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
302	Siary	33	—	20	—	55	2	600	1130	17	—	—	—	sk.	1	1	1	1	1	—	1	1	—	—	2600	—	1	—	—	4000	1	—	—
303	Sękowa	35	1	19	1288	80	2	—	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	653	1	1	—	4000	2000	1	2	24
304	Sokół	23	—	18	—	50	2	220	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	200	—	—	1	—	—	2000	—	—	—
305	Staszkówka	32	1	62	5000	93	3	—	2000	97	50	—	—	s.	1	—	—	1	1	—	1	—	1	600	850	1	1	—	5000	4000	—	—	12
306	Szalowa	60	7	38	2000	150	6	1295	3254	—	—	—	—	ż.	1	1	1	1	1	—	1	—	1	611	100	1	1	—	300	—	1	1	—
307	Szymbark	83	13	33	10000	155	6	1953	4053	—	80	—	—	mł. ż.	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2476	1	1	1	10000	1600	—	—	—
308	Turza	56	14	63	3000	200	6	200	3000	—	50	—	—	t.	1	1	1	1	1	—	1	—	1	200	—	1	1	1	—	1000	1	1	—
309	Wojtowa	41	—	8	3700	2	3	—	—	200	—	—	—	mł. t.	—	—	—	1	—	—	1	—	1	320	—	1	1	1	3400	—	—	—	100
310	Wola łużańska	40	2	6	—	50	4	—	1773	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
311	Zagórzany	49	5	40	—	55	3	922	4032	270	30	—	2423	t.	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18. Gródek.																																
312	Bar	37	—	70	—	34	2	74	—	—	—	—	—	b. pt.	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
313	Białogóra	42	—	12	—	—	1	170	—	—	30	—	314	2 b.	1	—	1	1	—	215	1	—	1	109	—	—	1	1	—	—	1	—	7
314	Doliniany	11	—	70	—	60	2	78	1149	75	25	300	—	2 bs	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
315	Mszana k. Bart.	46	6	39	—	10	3	—	192	—	—	—	—	b.	1	—	—	—	—	—	1	—	1	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—
316	Obroszyn	13	—	76	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	—	1	1	1	—	—	—	—	—
317	Powitno	32	—	41	—	—	3	164	15	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
318	Przedm. czerl.	53	—	72	3200	—	5	—	—	—	60	450	—	m. t.	1	—	1	1	—	—	1	—	1	160	—	1	1	1	1200	—	—	—	—
319	Przedm. lwow.	27	—	59	—	—	4	—	—	—	165	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
320	Rodatycze [1]	64	1	59	2000	175	3	—	—	560	80	—	—	żn.	1	1	1	1	1	1200	1	—	1	350	—	1	1	1	—	10	1	1	—
321	Rottenhan	16	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
322	Stradcz	9	—	34	—	100	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
323	Wołczuchy	11	—	11	1000	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	—	—	1	1	—	—	—	—	—
324	Zatoka	11	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19. Grybów.																																
325	Biała niżna	42	1	33	—	85	1	1520	1142	80	—	—	—	b. tr.	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2264	1	1	—	—	—	—	—	—
326	Biała wyżna	69	—	62	—	50	1	—	2935	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
327	Bobowa	41	1	5	—	—	3	—	560	—	—	—	—	t. pt.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
328	Brzana gór.	28	1	13	1500	—	2	600	750	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	80	—	—	—	—	—	10000	—	—	—
329	Ciężkowice	99	19	13	—	—	1	730	—	360	—	—	1000	t.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	7660	—	1	—	—	16000	—	—	—
330	Gródek	61	—	23	—	3	2	1979	3084	123	20	1056	—	b. k.	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
331	Grybów	42	2	9	—	173	1	—	—	—	—	—	500	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1113	1	1	—	—	6000	—	—	—
332	Jastrzębia	38	—	14	2500	6	3	570	2461	87	—	—	—	t.	1	—	1	1	—	—	—	—	1	250	—	1	1	1	400	600	—	—	—
333	Kamionka w.	55	—	38	—	54	1	250	2096	80	37	—	—	b.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
334	Kąclowa	50	2	15	6000	30	1	400	700	—	25	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	100	1300	—	1	—	2000	—	—	—	—
335	Korzenna	79	3	36	—	—	4	910	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
336	Lipnica wielka	68	9	47	—	62	4	400	1020	—	—	—	230	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	1793	—	1	1	—	2050	—	—	—
337	Mystków	16	1	16	1000	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
338	Polna [2]	54	8	7	3200	—	3	600	—	—	—	—	160	—		—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	3200	—	1	1	—
339	Siedliska	14	—	7	—	50	1	250	—	—	30	—	500	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
340	Siołkowa	57	2	22	—	—	1	300	—	—	—	—	200	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1285	1	1	—	—	1000	—	—	—
341	Stara wieś strzylawka [3]	24	—	8	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	614	—	—	—	—	1000	—	—	—
342	Zborowice [4]	18	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	500	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	501	1	1	—	—	—	—	—	—
	20. Horodenka.																																
343	Jasienów pol.	16	—	68	—	36	1	—	—	—	70	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
344	Olejowa	40	—	23	—	50	1	—	1500	—	—	—	300	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
345	Żuków	29	—	29	—	100	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	21. Husiatyn.																																
346	Chłopówka [5]	25	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
347	Chorostków [6]	45	—	87	—	—	3	28	—	27	—	—	2000	o	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
348	Hadynkowce	33	1	78	250	189	4	—	—	—	80	—	466	ol.	—	—	—	—	—	—	1	—	1	60	—	—	—	1	400	—	1	1	—
349	Howiłów wielki	12	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
350	Jabłonów	14	—	60	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
351	Kluwińce	30	—	3	—	20	3	—	—	—	—	—	500	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
352	Kociubińce	23	—	56	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
353	Kociubińczyki [7]	27	1	54	—	52	1	20	—	—	150	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
354	Kopyczyńce	49	9	59	18000	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	700	—	—	1	1	—	—	—	—	—
355	Majdan	10	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
356	Oryszkowce	18	—	36	—	36	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
357	Wasylkowce	17	—	74	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	22. Jarosław.																																
358	Adamówka	19	—	48	—	91	2	—	—	200	—	—	—	mł.	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	730	—	1	—	—	1200	—	—	—
359	Bystrowice	30	—	27	—	56	3	220	—	—	30	55	—	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
360	Chorzów	33	-	71	—	75	2	200	560	—	—	—	—	s.	—	1	1	1	1	—	—	—	1	159	270	1	1	1	—	—	—	—	50
361	Cieszacin mały	31	18	9	—	85	1	325	—	—	—	—	—	o.	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
362	Cieszacin wielki	58	—	58	—	120	4	367	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	1	220	—	1	—	—	—	—	1	1	—
363	Chłopice [8]	63	2	62	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	163	—	—	—	—	400	—	—	—
364	Dunkowice doln.	41	—	1	150	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	300	—	1	—	1	—	250	—	—	—
365	Jodłówka	18	—	56	—	44	1	100	560	—	—	—	—	—	—		—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
366	Kaszyce	87	—	13	—	—	3	—	—	—	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
367	Kidałowice	53	—	44	—	—	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	181	285	1	—	—	—	—	—	—	20
368	Kolonia polska [9]	38	2	84	—	60	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2000	1	—	—
369	Krasne [10]	44	—	16	—	52	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	700	—	—	—	—	600	—	—	—
370	Kruhel pawłoś.	28	—	21	—	55	1	132	—	—	35	—	400	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
371	Łapajówka	13	—	28	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
372	Laszki k. Jarosł.	41	—	63	—	60	4	1000	1120	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
373	Łowce	58	—	58	600	160	3	—	—	—	—	—	1100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	88	1	1	1	—	500	1	—	--

[1]) Zakup. 350 kóp. jaj. [2]) Zakup. 400 kóp jaj. [3]) Zakup. 3 beczki nafty, 240 kóp jaj. [4]) Sprow. 800 kóp jaj i różnych towarów za kwotę 12658 kor. [5]) Sprow. beczkę nafty, 50 litrów rumu i 30 setek zapałek. [6]) Sprow. 6 beczek nafty i 100 kg. mydła. [7]) Sprow. 6 beczek nafty i 350 kg. mydła. [8]) Sprow. 500 kóp jaj. [9]) Sprow. 76 kóp jaj. [10]) Sprow. 176 kóp jaj.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: Dzieł	Czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tyton.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen od ognia (na kwotę w K): Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra (kor.)
374	Majdan sien.	45	1	22	—	50	4	20	830	—	250	—	—	b. o	1	1	—	1	1	—	—	1	—	—	1100	1	1	—	—	1641	1	1	—
375	Michałówka	32	—	65	—	120	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	300	—	—	60
376	Miękisz nowy	39	12	12	—	50	1	—	44	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
377	Miękisz stary	16	—	39	—	40	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
378	Morawsko	26	—	40	600	—	2	500	—	—	66	100	—	s.	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	600	600	1	1	—
379	Munina	80	1	14	1000	70	4	365	—	—	—	158	412	s.	—	—	—	—	1	—	1	—	1	200	1056	1	1	-	—	—	1	1	—
380	Nielepkowice	60	3	82	—	150	3	200	500	—	—	300	400	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
381	Ożańsko	11	—	64	—	25	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
382	Pawłowa	45	1	22	—	—	4	—	941	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	667	—	—	—	—	913	—	—	—
383	Pigany [1]	24	1	56	—	30	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
384	Piwoda [2]	24	—	4	—	—	1	—	932	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	205	—	—	—	—	400	—	—	—
385	Przedm. gór. leż.	42	—	70	—	138	3	50	—	—	—	160	500	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	500	—	—	1	1	—	—	—	—	—
386	Rączyna [3]	27	—	34	—	48	1	477	1075	100	—	—	435	wz.	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
387	Rożniatów	26	—	3	—	35	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	340	1	—	—	—	—	—	—	—
388	Rozwienica	35	1	42	—	40	4	340	180	—	130	88	240	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	20
389	Rudka [4]	31	—	9	—	—	3	—	1015	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
390	Rudołowice	98	—	8	—	—	1	516	—	—	65	—	—	m.s.b	—	—	—	1	—	—	1	—	1	250	399	1	—	—	—	—	1	1	—
391	Skołoszów	38	2	13	—	58	2	31	—	—	54	—	973	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
392	Szczytnia	23	—	28	—	180	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
393	Szówsko	50	—	16	—	50	1	—	—	—	150	—	—	t.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
394	Tapin [5]	40	—	24	900	150	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	800	600	1	1	—
395	Tuczępy	17	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
396	Tuligłowy	31	—	64	—	29	3	75	1180	—	70	—	—	s.	1	—	1	1	1	—	—	—	1	—	600	1	—	—	—	—	1	1	—
397	Tyniowice	18	—	62	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
398	Tywonia	13	—	30	—	50	1	234	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
499	Węgierka	45	—	22	—	35	1	200	600	—	50	—	—	sk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
400	Wiązownica	39	—	52	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
401	Wola węgierska	26	—	32	—	—	1	120	629	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
402	Wólka pełkin.	27	—	12	—	98	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	23. Jasło																																
403	Bączal doln.	49	—	31	—	—	1	—	1200	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	70	341	—	1	—	—	2000	—	—	—
404	Bierówka	26	—	84	—	50	2	270	250	—	—	—	200	—	—	—	1	1	—	90	—	1	—	—	190	1	—	—	—	—	1	1	—
405	Bieździatka	25	—	66	—	42	2	—	350	—	—	—	200	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	280	—	—	—	—	—	—	—	—
406	Bieździedza	35	—	60	—	50	1	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—	1	—	40	1	-	1	825	2000	1	1	—	—	—	1	1	—
407	Brzezówka	47	—	68	1000	55	3	155	—	—	—	—	485	—	1	—	—	1	—	35	1	—	1	160	344	1	—	—	1000	1000	—	—	—
408	Brzyska	36	—	36	—	25	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
409	Chrząstówka [6]	—	—	5	—	—	--	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	708	1	—	—	—	—	—	—	—
410	Czeluśnica	28	—	28	500	50	2	500	—	400	39	—	165	t. s. 2 m.	1	1	1	1	—	—	1	—	1	380	400	1	1	1	300	200	1	1	—
411	Czermna	104	—	72	1015	40	4	200	2297	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	7	1	1	—	—	786	1	1	1	800	1650	1	1	—
412	Dębowice	35	—	18	12000	—	3	650	662	—	50	—	—	t. m. ml. 2 o.	1	1	—	1	1	250	1	1	—	—	280	1	1	1	3000	7000	—	—	--
413	Duląbka [7]	60	—	27	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1000	—	1	1	—	1000	—	—	—
414	Glinik polski	37	—	21	—	130	3	175	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
415	Glinik niem.	57	—	14	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-	1	—	—	220	—	—	—	—	—	1	1	—
416	Gliniczek	33	—	14	—	54	2	238	—	—	64	—	—	—	—	—	—	1	—	84	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
417	Grab	15	—	—	4000	—	—	300	900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	—	1	1	1	4000	—	—	—	50
418	Hankówka	14	—	10	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
419	Jasło	121	—	17	50000	50	2	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	13200	—	1	—	25000	57500	—	—	—
420	Kaczorowy	20	—	13	—	50	1	—	188	—	—	—	400	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
421	Kołaczyce [8]	36	—	4	—	97	3	—	—	—	—	—	—	m. ml.	1	—	—	1	—	—	—	—	1	200	304	—	—	—	—	—	—	—	—
422	Lublica	35	-	36	—	40	1	150	951	—	—	—	300	—	—	—	—	1	1	89	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
423	Łajsce	50	—	18	—	55	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
424	Łężyny [9]	22	—	7	—	56	1	—	600	—	—	—	—	t.	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	613	1	—	—	—	1800	—	—	—
455	Makowiska [10]	36	—	21	—	58	1	—	95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	52	—	1	—	—	60	—	—	—	—	—	—	—	—
426	Nienaszów [11]	44	—	7	—	60	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	120	71	—	—	—	—	—	1	—	—
427	Niepla [11]	65	—	51	—	36	1	460	1000	—	50	—	1000	w.	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
428	Ołpiny	64	—	13	5000	—	2	285	900	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1335	—	1	—	2000	3500	—	—	—
429	Osobnica	21	—	24	—	—	1	—	519	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
430	Potakówka	38	—	34	—	40	4	222	409	—	—	—	460	—	1	1	1	1	1	52	—	—	1	250	260	1	1	—	—	—	—	—	—
431	Roztoki [12]	43	—	31	—	50	1	212	—	—	—	—	279		—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
432	Sądkowa	34	—	4	700	55	—	380	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	300	—	—	1	84	420	1	—	1	—	—	1	1	—
433	Sieklówka	65	—	16	—	109	2	383	1578	—	—	—	610	wd.	1	1	1	—	1	140	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
434	Siedliska	17	—	23	—	55	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
435	Szerzyny	24	—	29	800	200	1	100	580	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	130	—	—	—	—	800	—	—	—	—
436	Sowina [13]	30	—	17	—	40	1	—	1009	—	—	--	1509	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
437	Święcany	25	—	15	—	—	1	—	1200	—	—	—	—	t.	1	1	1	1	1	20	—	—	1	120	—	1	1	1	—	—	—	—	—
438	Świerchowa [14]	58	—	33	—	800	2	280	1533	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
439	Tarnowiec	24	—	13	—	24	2	190	—	460	—	—	—	t. m.	—	—	—	—	—	80	1	—	1	362	—	—	—	—	—	—	—	—	—
440	Trzcinica	49	—	9	13000	50	1	190	516	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	300	—	1	—	—	—	—	—	—	—
441	Ujazd	61	—	28	3450	32	2	190	620	—	30	300	200	—	—	—	1	1	—	47	1	—	1	300	—	1	1	1	1400	—	1	1	—
442	Umieszcz	38	—	58	—	30	1	190	—	—	20	—	600	—	—	1	1	1	1	180	1	—	1	160	300	1	—	1	—	—	1	1	—
443	Warzyce	45	—	31	—	—	2	560	—	20	60	—	1520	2 r.	1	—	—	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
444	Wola dębowiec.	72	—	78	2000	60	5	441	702	60	—	—	150	t. 2 o.	1	—	1	1	1	130	1	1	—	—	464	1	1	1	2000	1000	1	1	—
445	Wrocanka	22	—	37	—	25	2	—	—	—	20	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	40	160	1	—	1	—	400	1	1	—
446	Wróblowa [15]	57	—	13	—	150	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
447	Załęże	35	—	66	1200	90	5	226	625	192	—	—	—	t.	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	1	1200	1200	1	1	—
448	Zarzecze	71	—	61	5172	15	4	816	933	—	—	—	—	s. t. 30. ml.	—	—	1	—	—	170	1	1	—	—	299	1	1	1	3000	3832	1	1	—
449	Żmigród	33	—	—	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
450	Żmigród stary	68	—	20	4000	55	3	800	—	—	—	—	—	t.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4000	—	1	1	—
451	Żołków	34	—	44	—	30	2	370	560	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	—	—	1	—	—	—	1	1	—
	24. Jaworów.																																
452	Boża wola	40	—	36	—	39	2	—	560	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	105	1	—	1	—	—	—	—	—
453	Fehlbach	22	—	60	—	30	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	30	—	1	—	—	—	—	—	—	—

[1]) Sprow. 2 beczki nafty i różnych towarów za 240 kor. [2]) Sprow. 488 kóp jaj. [3]) Sprow. 3 beczki nafty. [4]) Sprow. beczkę nafty i soli za 54 kor. [5]) Sprow. 50 kóp jaj. [6]) Kółko nie podało ilości członków. [7]) Sprow 60 kóp jaj. [8]) Sprow. glejty garncarskiej za 5553 kor. i 100 sągów drzewa. [9]) Sprow. 1320 kóp jaj. [10]) Sprow. 5 beczek nafty i 200 kóp jaj. [11]) Sprow. 2 beczki nafty. [12]) Sprow. towarów korzennych za 2657 kor. [13]) Sprow. 3 beczki nafty. [14]) Sprow. 1150 kg. mąki, 200 kg. cukru, 370 kg. mydła, 40 kg. kawy i 4 beczki nafty. [15]) Sprow. towarów korzennych za 2552 kor.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: dzieł	Czytel. Kółka roln. liczy: czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawozenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tytoń.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen od ognia: Domu (na kwotę w K)	Towarów (na kwotę w K)	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra (kor.)
454	Kobylnica rusk.	17	—	47	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	40	—	1	—	—	—	—	—	—	—
455	Krakowiec	12	—	2	—	45	1	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
456	Lubienie ob. dw.	20	—	64	—	142	3	—	1040	—	—	—	320	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
457	Rehberg	23	—	34	—	50	2	10	1012	—	64	—	345	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
458	Wielkie oczy	49	—	32	—	40	2	5	1727	56	50	—	400	b.	—	1	1	—	1	—	1	1	—	—	1000	1	1	1	—	—	—	—	—
459	Wola gnojnicka	26	—	71	—	50	3	—	—	—	24	—	372	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	25. Kałusz.																																
460	Bereźnica szlach.	13	—	60	—	34	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
461	Czereszenki [1]	12	—	7	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	79	—	—	—	—	—	—	—	—
462	Dołha wojnił.	44	—	42	3600	72	5	125	—	—	—	—	360	m.	1	1	1	1	—	—	—	—	1	500	190	1	1	1	2600	1000	1	—	—
463	Kopanki	21	—	8	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
464	Podmichale	26	—	27	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
465	Tomaszowce Dęb.	26	—	70	5000	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	448	300	1	1	—	5000	—	—	—	—
466	Tomaszowce M.	22	—	10	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
467	Kałusz	152	—	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	13000	—	1	—	—	28000	—	—	—
	26. Kamionka str.																																
468	Berbeki	19	—	29	—	50	2	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	—	—	1	1	—	—	—	—	—
469	Budki niezn. [2]	22	—	57	—	88	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	220	—	—	—	—	—	—	—	—	—
470	Jasienica polska	29	—	15	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	1	57	—	—	1	1	—	—	—	—	—
471	Kozłów [3]	32	—	74	—	386	4	—	—	—	—	—	—	3 sk.p.	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1106	1	1	1	—	—	—	—	—
472	Milatyn nowy	58	—	57	—	294	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	400	444	—	—	—	—	2000	—	—	—
473	Obydów	21	—	30	—	—	3	61	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
474	Pawłów	32	—	24	—	—	3	—	—	60	—	—	—	sk.	—	—	1	—	—	—	1	—	1	200	205	—	—	—	—	—	—	—	—
475	Sielec-Bieńków	105	—	66	1400	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1400	—	—	—	—
476	Suszno	16	—	57	2000	200	4	60	1560	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
477	Witków nowy	31	—	16	—	80	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	6000	—	1	1	—	7700	—	—	—
	27. Kolbuszowa.																																
478	Brzostowa góra	22	—	25	—	—	2	—	560	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
479	Górno	15	—	8	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—
480	Mazury	63	—	14	—	55	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
481	Ostrowy baran	34	—	6	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	5	—	1	1	—	—	—	—	—	—
482	Przedbórz	41	—	91	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	462	—	—	—	—	—	—	—	—
483	Przyłęk	50	—	14	—	—	2	30	560	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
484	Sokołów	54	—	6	16000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	6000	4000	—	—	—
485	Spie	48	—	44	—	60	7	200	—	—	50	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
486	Trzeboś	25	—	32	—	—	2	—	280	—	160	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
487	Werynia [4]	—	—	2	—	—	3	—	—	—	—	—	520	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	860	1	1	—	—	1140	—	—	—
488	Wola rusinowska	35	—	38	—	37	2	—	900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	350	—	—	—	—	—	—	—	—
489	Zarębki	13	—	12	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	70	—	—	1	1	—	—	—	—	—
	28. Kołomyja.																																
490	Cieniawa [5]	31	—	32	—	—	4	1600	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
491	Kamionka m.	30	—	29	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
492	Kamionka wiel.	57	—	34	—	45	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
493	Kołomyja	163	—	7	—	14	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	45000	—	—	—
494	Podhajczyki	26	—	12	—	56	1	—	136	—	50	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
495	Św. Stanisław	29	—	17	—	40	1	—	—	—	400	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
496	Turka k. Kołom.	62	—	50	—	50	6	1100	560	600	20	—	—	s. l. b. tr. pl. r.	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	29. Kosów.																																
497	Moskalówka	91	—	56	1850	127	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1200	—	—	—	—
498	Pistyń	44	—	32	—	86	2	—	—	—	50	—	—	b. o.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
	30. Kraków.																																
499	Balice	20	—	19	—	52	2	285	—	—	—	—	695	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
500	Bolechowice	63	—	30	—	68	3	1800	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	45	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
501	Branice-Stryjów	36	—	8	—	—	2	285	—	—	—	—	—	2 s.	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
502	Bronowice małe	40	—	27	—	60	4	190	—	—	170	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
503	Bronowice wiel.	36	—	22	—	—	7	320	—	—	—	1500	1200	s.	1	1	1	1	1	133	1	—	1	40	—	—	1	—	—	—	—	—	—
504	Chełm	26	—	55	—	40	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
505	Cholerzyn	30	—	70	—	50	2	—	—	—	—	—	600	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	200	30	1	1	1	—	—	1	1	—
506	Czułów	28	—	3	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	40	—	1	—	—	—	—	—	—	—
507	Czułówek	20	—	9	—	—	5	400	636	—	—	—	400	t.	1	1	1	1	—	100	—	—	1	60	—	1	—	1	—	—	—	—	500
508	Giebułtów	57	—	29	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	870	—	—	—	—	—	—	—	—
509	Kamień	42	—	2	—	60	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
510	Kościelniki [6]	86	—	16	—	—	2	—	—	—	—	—	400	—	1	1	1	1	—	116	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
511	Kryspinów	7	—	67	—	—	3	—	—	—	—	—	—	s. m.	—	—	—	1	—	—	—	—	1	120	90	1	1	1	—	—	—	—	—
512	Liszki [7]	37	—	15	—	54	1	180	—	—	—	500	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
513	Lubosza	40	—	54	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
514	Mnichów	29	—	6	—	30	2	—	—	—	—	—	300	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—
515	Modlnica [8]	31	—	65	—	150	8	190	—	—	136	—	850	s.	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
516	Modlniczka	11	—	24	—	165	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	246	1	1	1	—	—	1	1	—
517	Mogiła	34	—	27	—	—	1	—	—	—	—	—	204	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
518	Morawica	40	—	7	—	—	1	190	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	901	—	1	1	—	—	—	—	—
519	Mydlniki	24	—	50	—	100	2	190	—	—	—	—	600	s.	—	—	—	1	—	47	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
520	Nowa wieś szl.	68	—	29	—	125	5	—	560	440	140	—	—	b. t.	1	1	—	1	1	—	1	2	—	—	858	1	1	1	—	1000	1	—	—
521	Olszanica	29	—	19	—	—	1	560	—	180	—	—	340	t.	—	1	—	1	—	—	—	—	1	280	—	1	1	—	—	500	—	—	—
522	Piekary	17	—	10	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	80	—	1	—	—	—	—	—	—	—
523	Rusocice	12	—	—	—	40	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
524	Rybna	97	—	16	—	110	4	740	1250	—	50	—	136	t. b. wln.	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1	1	—	—	1	1	—
525	Rząska	32	—	10	—	220	2	—	—	—	—	1500	1000	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	300	—	—	—	—	—	1	1	—

[1]) Sprow. 120 kóp jaj. [2]) Sprow. 3 beczki nafty. [3]) Sprow. 4 beczki nafty. [4]) Kółko nie podało ilości członków. [5]) Sprow. 3 beczki nafty, mąki pszennej za 640 kor. słoniny za 610 kor. [6]) Sprow. 6 beczek nafty. [7]) Sprow. beczkę nafty. [8]) Sprow. 2 beczki nafty.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: Dzieł	Czytel. Kółka roln. liczy: Czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tytoń.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen. od ognia: Domu (na kwotę w K)	Towarów (na kwotę w K)	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra (kor.)
526	Tonie	46	—	27	—	—	3	950	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	1	48	—	—	1	—	—	—	—	—	—
527	Węgrzce	20	—	16	—	50	1	350	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
528	Wola justowska	21	—	70	30000	340	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	1	1100	—	1	1	1	7580	—	1	1	50
529	Wołowice	25	2	19	2000	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	1608	1	1	1	800	—	—	—	—
530	Wróżenice	28	—	27	—	38	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
531	Wyciąże	30	—	8	—	180	2	126	—	—	40	—	—	s. wl. b.	—	1	—	1	—	—	—	—	1	40	—	1	1	1	—	800	1	—	—
532	Zabierzów k. Kr.	27	—	13	—	—	2	180	—	—	—	—	150	—	—	—	—	1	—	—	1		1	300	—	1	1	—	—	—	—	—	—
533	Zielonki	52	—	10	1000	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	400	280	—	1	—	1000	—	1	1	50
	31. Krosno.																																
534	Białobrzegi	84	—	54	—	57	3	500	620	840	200	—	—	2 s. t. b.	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
535	Bóbrka	23	—	22	—	—	5	377	1400	—	224	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	950	1	1	—	—	1200	—	—	—
536	Chorkówka	14	—	69	—	50	3	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—		1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
537	Cergowa	32	—	26	—	25	4	—	560	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	130	—	1	1	—	—	—	—	—	—
538	Dobieszyn	26	—	24	600	—	—	—	—	200	—	—	—	mł.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	—	1	1	—	—	2000	—	—	—
539	Głowienka	80	—	48	—	—	4	10	—	700	100	17822	300	s. 40. 2. b.	—	—	1	1	—	200	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
540	Iskrzynia	46	—	28	300	—	2	650	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	40	—	1	1	1	—	400	—	—	—
541	Iwonicz I. [1])	80	1	72	—	215	4	800	560	360	150	—	—	t. 2 mł. kr.	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
542	Jasionka	17	—	24	—	107	2	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	—	1	—	—	—	—	—	—	—
543	Kobylany	56	—	59	1000	—	4	—	560	—	50	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	1	150	—	1	1	—	2000	—	1	1	—
544	Kombornia [2])	21	—	12	—	20	1	400	600	—	—	—	150	—	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	1270	1	1	—	—	—	—	—	—
545	Kopytowa [3])	85	—	29	—	57	1	—	654	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
546	Krościenko niż.	50	2	12	—	—	1	—	—	—	—	—	—	t.	—	—	—	1	—	200	—	—	1	900	2100	1	1	1	—	—	1	2	200
547	Krościenko wyż.	67	—	49	—	—	2	1045	1036	—	—	—	334	mł.	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	346	1	1	—	—	—	1	—	151
548	Krosno	109	2	16	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	11445	—	1	—	—	34000	—	—	—
549	Lubatówka	66	3	25	—	—	1	756	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	469	1	—	—	—	—	—	—	—
550	Łęki	50	4	67	—	—	2	600	1800	190	—	—	—	2 b. o. t.	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—
551	Łężany	131	10	43	—	—	4	760	560	—	—	—	600	s.	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	300	1	1	1	—	—	—	—	—
552	Miejsce piast.	29	—	39	—	39	1	600	—	30	—	—	500	wz.	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	520	—	1	—	—	1200	1	1	20
553	Myścowa [4])	28	—	7	2000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	2000	—	—	—
554	Odrzykoń	42	—	56	—	—	1	1100	—	—	—	—	300	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
555	Podniebyle [5])	118	—	14	—	52	2	180	—	—	38	—	—	—	—	—	1	—	1	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
556	Polanka	26	14	10	228	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
557	Potok	19	1	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
558	Równe k. Dukli	50	—	47	4400	308	2	720	898	250	—	—	—	t. w.	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	257	1	1	—	4400	2000	—	—	—
559	Rogi	38	—	2	—	—	1	250	—	—	20	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	873	—	—	—
560	Suchodól [6])	122	—	54	—	—	3	823	—	398	—	5865	3334	2 s. o. b.	—	—	1	1	1	—	1	1	—	—	610	1	1	—	—	—	1	1	750
561	Sporne	19	—	78	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	1	60	280	—	—	—	—	—	—	—	—
562	Świerzowa polsk.	120	20	16	1500	—	1	115	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	354	—	1	1	-	1500	—	—	—	—
563	Szczepańcowa	73	—	9	2000	—	1	200	560	—	—	—	—	t.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	160	292	1	1	—	2000	—	—	—	—
564	Targowiska	49	6	34	—	—	2	295	—	—	—	—	1065	—	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	438	1	1	—	—	—	1	1	—
565	Turaszówka	77	10	65	6000	—	3	400	1220	—	100	—	900	—	—	—	—	1	1	40	—	1	—	—	1114	1	1	1	6000	2000	—	—	—
566	Wietrzno	44	4	30	—	50	1	95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
567	Wojkówka [7])	53	—	34	—	55	1	448	—	—	—	—	500	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
568	Wrocanka	126	46	19	—	—	1	500	1390	—	184	—	365	—	1	1	—	1	1	—	—	1	—	—	825	—	1	—	—	—	—	—	200
569	Żeglce	21	5	44	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	32. Limanowa.																																
570	Dobra k. Liman.	31	—	65	7000	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	1	—	—	56	1	1	—	7000	3600	—	—	—
571	Glisne	15	—	39	—	—	2	50	2314	100	—	—	—	m.	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
572	Jodłownik	16	—	68	2200	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	1	200	100	1	1	1	2400	4000	—	—	—
573	Jurków [8])	20	—	20	—	50	4	460	2800	—	—	1600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	270	1	1	1	—	5000	—	—	—
574	Kamienica [9])	35	—	7	—	102	2	380	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
575	Kasina wielka	48	—	53	—	51	1	—	6800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
576	Konina [10])	20	—	12	—	20	1	—	1120	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
577	Krasne-Lasocic.	29	—	15	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	50	—	—	—	1	—	—	—	—	—
578	Laskowa	40	—	14	—	—	4	270	560	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
579	Lubomierz [11])	40	—	20	—	40	1	—	560	—	—	—	—	mł.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
580	Łętowe	20	—	14	—	37	1	331	1591	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—
581	Łukowica	49	—	25	—	—	4	620	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	50	—	1	1	1	—	—	—	—	—
582	Mordarka	21	—	26	—	220	2	—	—	—	—	—	—	t.	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
583	Mszana doln.	60	-	104	—	—	4	190	2609	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
584	Nowe rybie [12])	44	—	36	—	53	4	600	—	—	—	3000	—	—	—	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
585	Olszówka	30	—	5	—	55	1	30	2370	—	—	—	770	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
586	Pasierbiec	12	—	15	—	—	2	200	560	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
587	Raba niżna [13])	23	—	24	—	56	2	216	1215	180	—	—	—	mł.	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
588	Sechna	13	—	11	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
589	Skrzydlna	43	-	9	—	50	1	500	560	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
590	Słomka [14])	23	—	10	—	52	1	—	2050	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
591	Stopnice król.	56	4	38	—	—	4	400	2400	—	—	1200	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
592	Stronie [15])	13	—	26	1000	—	2	200	—	—	—	—	360	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	100	—	1	1	1	1000	—	1	1	—
593	Stróża	30	—	37	—	55	3	200	2920	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	1	—	1	—	610	1	1	—	—	3000	—	—	—
594	Szczyżyce	24	—	37	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
595	Szyk	48	—	66	—	50	1	960	1140	—	—	4450	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
596	Ujanowice	22	—	44	—	50	2	230	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
597	Wilkowiska	24	2	10	—	54	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
598	Zbludza	18	1	30	—	50	2	10	—	—	100	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	33. Lisko.																																
599	Czaszyn	30	—	70	3000	290	5	—	727	200	—	—	—	mł.	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	3000	—	—	—	—
600	Łukawica	40	—	55	6000	65	1	400	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	800	1	1	—	5000	—	—	—	—
601	Poraż	98	—	27	—	40	6	380	1640	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1150	1	1	1	—	2000	—	—	—
602	Ustrzyki dolne	102	16	10	—	25	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	20000	—	—	—

[1]) Sprow. 3 beczki nafty. [2]) Sprow. 100 kóp jaj. [3]) Sprow. 2 beczki nafty. [4]) Sprow. 200 kóp jaj. [5]) Sprow. 2 beczki nafty i powrozów za 24 K. [6]) Członkowie prowadzą cegielnię. [7]) Sprow. 2 beczki nafty, 108 kg. mydła. [8]) Sprow. 10 beczek nafty, mąki za 1.800 K, skór za 300 K, zapałek za 180. [9]) Sprow. 4 beczki nafty. [10]) Sprow. 3 beczki nafty. [11]) Sprow. 1 beczkę nafty. [12]) Sprow. 30 kg. kawy. [13]) Sprow. 2 beczki nafty, mąki, cukru i innych artykułów spożywczych za 311 K. [14]) Sprow. 3 beczki nafty. [15]) Zakup. 200 kóp jaj.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: dzieł	Czytel. Kółka roln. liczy: czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tytoń.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen. od ognia: Domu (na kwotę w K)	Towarów (na kwotę w K)	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra (kor.)
	34. Lwów.																																
603	Basiówka	34	2	52	—	40	8	—	100	—	15	1200	150	mł.	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
604	Biłka szlachecka	19	1	40	—	337	2	300	380	58	—	100	2860	—	1	—	1	1	—	—	1	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	2	—
605	Biłohorszcze	23	1	42	—	58	1	135	—	—	72	—	500	b	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	950	1	1	—	—	—	—	—	—
606	Brzuchowice	35	3	64	—	43	2	200	—	—	160	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	810	—	—	—	—	2500	—	—	—
607	Chrusno nowe	14	—	14	—	30	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
608	Chrusno stare	12	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
609	Czyszki n.	16	—	22	—	—	5	—	120	—	—	—	—	pl.	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
610	Dawidów	28	—	25	—	—	2	—	—	—	—	—	720	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	100	—	—	—	1	—	—	1	1	—
611	Dornfeld	31	—	60	—	43	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
612	Dublany [1]	65	—	69	—	—	6	—	600	—	62	—	—	2 m. 3 o.	1	1	—	1	—	—	1	2	—	—	350	1	—	1	—	3300	—	—	—
613	Einsiedel	13	—	6	—	50	—	218	—	—	—	—	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
614	Falkenstein	22	—	20	—	50	1	—	—	—	—	2880	1013	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
615	Hodowica	34	—	19	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—
616	Jaryczów stary	50	—	67	—	—	3	—	—	—	70	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
617	Jastrzębków-Jop. [2]	41	1	47	1000	56	1	860	—	—	—	884	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	400	250	—	—	—
618	Kamienopol	38	—	44	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
619	Kleparów [3]	10	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	72	—	1	1	1	—	—	—	—	—
620	Konopnica	24	—	58	—	45	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	1	20	—	1	1	1	—	—	—	—	—
621	Kozielniki	19	2	24	—	—	2	60	—	—	180	52	450	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
622	Krotoszyn	40	—	53	—	—	2	200	1224	—	118	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	30	—	—	—	1	—	—	1	—	23
623	Kower [4]	15	—	10	—	—	—	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
624	Krzywczyce [5]	38	—	61	—	50	4	—	—	—	10	—	600	o.	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
625	Kuchajów	22	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
626	Kukizów	31	—	64	1500	—	3	—	—	—	50	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	120	347	—	—	—	—	—	1	—	—
627	Lesienice [6]	17	—	14	—	46	4	—	—	—	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
628	Leśniowice	15	—	12	—	26	3	—	—	—	—	—	300	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—
629	Łany	23	—	76	—	20	1	150	14	—	—	—	200	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
630	Maliczkowice	26	—	40	—	—	4	—	—	—	70	—	—	o.	1	1	1	1	—	—	—	—	1	60	600	—	1	1	—	—	1	1	—
631	Miłoszowice [7]	16	—	101	—	50	4	100	—	300	40	400	—	tr. r.	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
632	Mostki	16	—	50	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
633	Nikonkowice	13	—	46	—	20	—	390	—	—	—	—	580	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
634	Ostrów [8]	44	—	60	400	56	—	1030	—	—	—	850	368	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
635	Podsadki	18	—	64	—	15	1	—	—	100	—	—	—	m. mł. w.	—	—	—	1	—	—	—	—	1	200	90	1	—	1	—	—	—	—	—
636	Prusy	180	37	—	—	—	1	—	—	—	70	—	—	o.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—
637	Pustomyty	23	—	122	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	—	1	—	1	—	100	—	—	—
638	Pikułowice	20	—	6	—	80	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1	20	—	—	1	—	—	—	—	—	—
639	Rakowiec [9]	25	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
640	Serdyca	19	5	112	—	42	2	—	—	—	—	—	290	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
641	Sichów	26	—	54	—	—	4	—	—	—	—	1200	300	b.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	82	—	1	1	—	—	—	—	—	—
642	Siemianówka [10]	87	—	36	800	60	4	137	660	726	—	1151	—	—	1	1	1	1	1	40	1	1	—	—	110	1	—	1	300	1379	1	2	—
643	Sokolniki	130	—	66	—	—	1	711	284	—	132	—	428	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
644	Wołków [11]	63	8	57	200	68	4	300	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	555	1	—	1	—	—	—	—	—
645	Zagórze [12]	31	—	72	—	—	3	40	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
646	Zaszków	37	—	25	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	80	—	1	—	—	—	—	1	—	—
647	Zarudzie na Zeł. [13]	26	—	82	—	56	3	50	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	9	84	—	—	—	—	18	—	—	—
648	Zboiska	23	—	80	4000	80	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
649	Zimnawódka	35	—	17	—	15	2	380	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
650	Zubrza	52	—	9	—	56	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
651	Zuchorzyce	12	—	14	—	40	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
652	Żydatycze	45	—	39	—	45	2	—	723	—	84	250	—	b.	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	130	1	—	—	—	800	1	1	120
	35. Łańcut.																																
653	Albigowa [14]	176	84	20	—	—	1	1995	1054	—	60	—	1900	s. t.	1	—	1	—	1	1000	1	1	—	—	1543	—	1	—	—	8000	1	1	—
654	Białobrzegi I. [15]	47	—	12	—	—		80	—	376	—	—	1200	w. p. b.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
655	Białobrzegi II. [16]	62	3	13	—	40	1	—	—	—	—	—	712	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	640	—	—	—	—	—	—	—	—
656	Brzoza król.	75	—	12	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	800	—	—	—	—	—	—	—	—
657	Brzoza stadn.	70	7	15	2000	—	1	10	200	—	40	—	—	b.	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	1000	900	1	1	—
658	Budy łańc. I.	19	—	8	2550	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2550	1	—	—	—	—	—	—	—
659	Budy łańc. II. [17]	111	—	33	—	51	1	—	—	—	—	—	287	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
660	Czarna	46	—	55	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—
661	Czarna Podbórz [18]	72	14	33	—	52	2	—	—	—	—	—	635	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1692	1	1	1	—	—	—	—	—
662	Grodzisko dolne	149	—	16	5000	—	2	524	180	—	—	—	—	t. b.	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	3281	1	1	1	4000	1600	—	—	—
663	Handzlówka [19]	183	63	40	4000	—	1	900	1278	—	150	—	—	gr. o. t. s.	—	—	1	1	1	—	1	1	—	—	1015	1	1	1	1000	1280	1	1	—
664	Husów	75	—	24	—	60	1	450	1120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
665	Korniaktów [20]	60	—	13	—	—	3	—	—	—	50	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	200	1	1	—	—	—	—	—	—
666	Kosina [21]	29	—	52	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
667	Krzemienica	73	15	52	2200	180	4	1062	—	—	—	—	—	s. b. p. rl.	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	600	1	1	1	2000	1500	—	—	20
668	Leżajsk	29	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1603	—	1	1	—	3250	—	—	—
669	Łańcut [22]	109	2	7	25000	—	1	5000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	10500	—	1	1	—	—	—	—	—
670	Medynia głog. I.	35	2	34	2000	52	1	—	—	—	—	—	276	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	993	—	1	—	1000	1000	—	—	—
671	Medynia gł. II. [23]	70	30	35	800	—	2	470	900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	800	—	1	—	—	600	1	—	—
672	Medynia łańc.	60	38	42	—	57	1	—	—	—	—	—	207	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	450	—	1	—	—	—	—	—	—
673	Podzwierzyniec	19	—	20	—	60	1	192	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
674	Przedm. łańc.	31	—	66	—	—	1	180	560	96	—	—	1560	p. b.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
675	Przychojec	17	—	14	—	30	2	—	—	—	50	—	210	—	—	—	1	—	—	1213	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
676	Rakszawa I	46	—	6	2000	—	1	—	115	—	48	—	—	p.	1	1	—	1	—	—	1	—	1	200	—	—	1	—	2000	—	—	—	—
677	Rakszawa II.	—	—	25	—	—	3	650	—	—	30	—	—	p.	1	1	1	1	—	—	1	1	—	—	320	—	1	1	—	—	—	—	—
678	Rogóźno [24]	61	—	17	—	50	1	1150	—	—	—	—	22000	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
679	Ruda [25]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
680	Sarzyna	109	—	34	—	—	3	80	270	200	440	—	—	2 b.	—	1	1	1	1	—	—	—	1	70	—	1	1	1	—	—	1	—	—
681	Smolarzyny	21	1	32	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
682	Sonina [26]	74	—	40	1600	120	5	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	684	1	1	1	1600	1600	—	—	—
683	Strażów	55	9	15	2500	40	3	300	—	—	400	—	350	—	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1	1	3000	1000	—	—	—

[1] Sprow. 16 beczek nafty, 40 ctn. mąki. [2] Zakup. 130 kóp jaj. [3] Sprow. 2 beczki nafty. [4] Sprow. 1 wagon drzewa. [5] Sprow. 6 beczek nafty. [6] Sprow 1 beczkę nafty i kurnik. [7] Sprow. 2 beczki nafty i 300 kg. mąki. [8] Sprow. 200 kg. mąki. [9] Kółko w reorganizacyi. [10] Sprow. wagon cieląt czeskich, 18 sztuk 2500 K. [11] Zakup. kóp jaj. [12] Sprow. 5 beczek nafty i innych towarów za 100 K. [13] Sprow. 2 beczki nafty. [14] Zakup. 1000 kóp jaj. [15] Zakup. nafty i mydła za 200 K. [16] Zakup. 4 beczki nafty, 30 kóp jaj, mydła za 48 K. [17] Sprow. 3 beczki nafty, mydła 200 kg. [18] Zakup. 812 kóp jaj. [19] Zakup. 5.497 kóp jaj. [20] Zapup. 100 kóp jaj. [21] Kółko w reorganizacyi. [22] Zakup. towarów za 50.000 K. [23] Zakup. 80 kóp jaj. [24] Zakup. 400 kóp jaj. [25] Kółko w reorganizacyi. [26] Zakup. 60 kóp jaj.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: Dzieł	Czytel. Kółka roln. liczy: Czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tyton.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen od ognia (na kwotę w K): Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra (kor.)
684	Wola dalsza	24	—	70	1700	30	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	178	1	1	1	1600	804	—	—	—
685	Wola mała	24	—	44	—	—	3	—	—	—	—	—	600	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
686	Wydrze	48	8	13	2000	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1205	—	—	—	—	—	—	—	—
687	Wysoka [1])	77	—	26	1200	185	3	330	878	90	—	—	1440	s. w.	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1069	—	1	—	1200	800	1	1	4
688	Zalesie [2])	32	—	60	2000	52	2	—	950	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	150	—	1	—	2000	300	1	—	—
689	Żołynia	48	1	8	—	—	1	320	719	—	—	—	—	b.	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
	36. Mielec.																																
690	Białybór	38	3	3	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
691	Czajkowa [3])	48	1	101	—	50	2	—	—	—	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
692	Czermin	35	2	65	2400	—	2	200	—	—	—	—	—	mł.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	—	—	1	—	2400	—	—	—	—
693	Dobrynin	26	—	24	1000	40	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	120	—	—	1	—	—	—	1	1	—
694	Dulcza wielk.	23	—	30	800	—	2	100	560	—	—	160	—	—	1	1	1	1	1	—	—	—	1	120	195	1	1	—	680	—	1	1	—
695	Hyki Dębiaki [4])	40	2	20	—	150	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
696	Krzemienica [5])	46	—	13	—	52	2	400	—	—	—	—	500	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
697	Łączki breńs.	14	—	2	—	50	—	—	1120	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
698	Młodochów	36	14	7	—	40	1	—	—	—	15	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
699	Otałęż	9	—	4	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
700	Ostrówek [6])	31	3	17	—	89	2	—	—	—	13	—	150	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
701	Padew narod. [7])	60	4	41	—	56	1	427	706	—	120	—	1072	s.	1	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
702	Pławo	30	2	25	—	50	1	190	—	—	—	—	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
703	Podleszany	25	—	18	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
704	Rzędzianowice [8])	39	—	15	—	50	1	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
705	Rzemień [9])	63	10	15	—	—	1	913	393	260	—	—	176	s. 2 m 4 p.	1	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
706	Rzochów	18	—	7	—	—	2	900	—	300	—	—	—	wl. t	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	1025	—	1	—	—	3170	—	—	500
707	Rzyska [10])	24	9	51	—	49	5	135	—	—	48	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
708	Tuszów narod.	60	2	16	—	52	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
709	Tuszyma	61	6	13	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
710	Trześń	33	1	6	—	72	3	—	650	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
711	Wampierzów [11])	38	—	28	—	58	1	320	1250	—	—	—	360	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
712	Wola pławska	11	—	63	—	75	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
713	Zaborcze [12])	40	7	25	—	50	3	—	729	18	—	—	—	wz	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
714	Zarównie [13])	35	3	41	—	58	1	—	—	—	—	—	208	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
715	Zdziarzec	43	4	63	—	—	5	450	—	—	50	—	—	t. b.	—	1	1	1	1	—	1	—	1	90	264	1	1	—	—	—	1	1	—
716	Złotniki	37	1	6	—	31	2	170	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	37. Mościska.																																
717	Balice [14])	80	—	65	2000	120	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	150	—	1	—	1000	800	1	—	100
718	Dołhomościska	44	4	55	—	50	1	20	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	70	—	1	—	—	—	1	—	—
719	Królin	12	1	—	—	40	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
720	Krysowice [15])	28	—	33	—	34	2	245	—	—	—	—	—	mł. s.	1	—	1	1	—	—	1	—	1	140	60	—	1	—	—	—	1	—	6
721	Kulmatycze	20	—	13	—	50	1	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	30	—	1	1	—	—	—	1	—	—
722	Lacka wola	50	—	5	—	50	1	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
723	Lipniki	85	1	54	—	150	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	70	—	—	1	1	—	—	1	1	—
724	Mościska	28	3	15	—	58	2	—	—	—	—	—	1260	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
725	Myślatycze	34	—	24	1400	—	3	150	—	—	100	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	1	144	—	—	—	—	1400	—	1	1	—
726	Nikłowice	35	—	8	—	38	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
727	Pnikut	60	1	58	700	510	3	300	342	50	70	65	350	2 o. t.	—	—	1	1	1	—	1	1	—	—	—	1	1	1	600	—	1	1	—
728	Radochońce	86	6	43	1500	550	3	—	—	—	—	—	—	t. ż. mł.	—	—	1	1	—	—	—	—	1	300	—	1	1	—	1500	—	1	1	—
729	Rudniki	16	—	4	—	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
730	Rzadkowice [16])	17	—	50	—	50	1	—	—	—	—	—	270	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
731	Sądowa Wisz.	22	—	13	—	163	3	—	—	—	—	—	168	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	200	—	1	—	1	—	—	—	—	—
732	Strzelczyska	55	—	55	—	—	3	199	—	95	65	—	1170	t.	1	—	1	1	—	—	1	—	2	245	86	1	1	1	—	—	1	1	—
733	Stojańce [17])	50	2	48	—	121	8	160	1222	—	18	—	1850	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
734	Sułkowszczyzna	38	—	73	100	50	4	160	60	—	14	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	913	—	—	—	100	—	1	1	—
735	Tamanowice [18])	14	4	—	—	46	1	—	250	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	1	20	—	—	—	—	—	—	1	—	—
736	Trzcieniec	69	—	28	1000	50	1	380	512	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	100	—	—	1	1	—	—	1	1	—
737	Twierdza	60	1	41	—	15	3	83	—	—	61	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	185	1	—	—	—	—	1	1	—
738	Wola mała	12	2	8	—	52	4	—	240	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
739	Wołostków	24	—	18	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
740	Zakościele [19])	46	1	43	—	—	3	328	—	—	94	—	1110	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
	38. Myślenice.																																
741	Bieńkówka	109	2	49	900	—	1	1100	2697	—	—	—	—	t.	—	—	1	1	—	—	1	2	—	—	2006	1	1	—	900	150	—	—	—
742	Bystra	16	—	18	—	40	2	200	—	—	—	—	—	t. m.	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	280	1	1	—	—	—	—	—	—
743	Biertowice	51	1	7	1000	—	1	300	590	—	—	—	300	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	102	1	1	1	800	1000	—	—	—
744	Głogoczów	66	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	620	—	1	1	1	—	—	—	—	—
745	Górna wieś	50	—	22	3000	—	3	—	1470	—	50	—	—	mł. t. sk. 2 m.	—	—	1	—	—	40	1	1	—	—	—	1	1	1	3000	—	—	—	—
746	Grzechynia	136	—	3	—	—	1	519	3133	—	—	—	—	t.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
747	Jachówka	60	—	20	1600	—	3	600	4350	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	568	1	1	—	1600	1680	—	—	—
748	Jasienica	12	—	15	—	70	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
749	Jawornik	78	—	38	—	12	3	1800	1700	—	—	1500	380	mł. s. 2 b. t.	1	—	—	1	—	—	1	—	1	100	—	1	1	—	—	—	—	—	—
750	Juszczyn	13	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
751	Krzyszkowice	63	—	14	1400	182	3	1331	800	50	—	—	—	mł. t.	1	—	—	1	—	—	1	1	—	—	768	1	1	—	1400	—	—	—	—
752	Krzywaczka	18	—	16	—	—	1	380	1013	—	—	—	1800	t.	—	1	—	1	—	40	1	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
753	Łętownia	197	11	5	—	—	2	380	12000	—	—	600	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	40	—	—	1	—	—	—	—	—	—
754	Maków	456	46	21	200	5	3	570	1779	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—
755	Pcim	42	—	27	4000	—	3	760	2208	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	1	800	—	1	—	—	4000	—	—	—	—
756	Sidzina	58	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	140	—	1	1	—	—	—	1	1	—
757	Skawa	20	—	5	—	56	1	495	1145	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—
758	**Szytkowice k. Chyr.** [20])	—	—	10	35000	—	2	190	1800	—	—	—	—	wm. b.	—	1	—	—	—	100	1	—	1	800	—	1	1	—	4000	—	—	—	—
759	Stróża	30	—	10	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	1	1	—	—	—	—	—	—
760	Sutkowice	30	—	60	—	80	5	1050	1200	—	70	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	1	—	—	674	1	—	—	—	2000	—	—	—
761	Trzebunia	65	1	58	600	—	1	460	912	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—

[1]) Zakóp 500 kóp jaj. [2]) Zakóp 240 kóp jaj. [3]) Sprow. 3 beczki nafty, mydła za 120 kor., wędlin za 208 kor., waseliny za 100 kor. świec za 27 kor., smarowidła za 20 kor. i 8 sztuk nierogaizny. [4]) Sprow. 2 beczki nafty, zapałek za 70 kor., waseliny za 15 kor. [5]) Sprow. 3 beczki nafty, 100 mydła. [6]) Sprow. 100 kg. mydła, [7]) Sprow. 6 beczek nafty, 100 kg. mydła. [8]) Sprow. 1 beczkę nafty, 150 kg. słoniny. [9]) Sprow. 5 beczek nafty. 365 kg. mydła, 40 sztuk wideł, 22 kg. drożdży, 1 beczbę śledzi, 10 kg. grzybków, 50 kos, 15 osełek i wędlin za 194 K. [10]) Sprow. 70 kg. mydła, 80 kg. słoniny, 24 kg. octu. [11]) Sprow. 3 beczki nafty, 208 kg. sadła, 50 kg. słoniny. [12]) Sprow. 3 beczki nafty i innych towarów za 428 K. [13]) Sprow. 1 beczkę nafty. [14]) Zakup. 306 kóp jaj. [15]) Sprow. maszynę do wyrobu dachówek cementowych za 540 K i cementu za 584 K. [16]) Sprow. 1 beczkę nafty. [17]) Sprow. 3 beczki nafty, zapałek za 46 K, mydła za 71 K, świec kościelnych za 5 [18]) Zakup. 100 kóp jaj. [19]) Sprow. 5 beczek nafty. [20]) Nie podano ilości członków.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: Dzieł	Czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (sztuk)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tytoń.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra kor.
762	Wieprzec 1)	28	—	22	—	51	1	48	839	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
763	Wola radż.	27	—	54	4996	—	2	—	—	—	—	—	800	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	3553	1	1	1	4000	2100	1	2	—
764	Zaryte	9	—	3	—	58	2	—	1800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
765	Żarnówka	158	4	6	—	—	—	—	3000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
766	Zawoja	93	—	3	—	—	2	—	2700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	39. Nadwórna.																																
767	Bednarówka	20	—	19	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
768	Kamienna	17	—	—	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
769	Łomadżyn	35	—	32	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	700	—	1	—	—	—	—	—	—
770	Wołosów	22	—	15	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	40. Nisko.																																
771	Bieliny	27	—	2	2000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	120	—	1	1	1	2000	1400	1	1	—
772	Burdze	10	—	30	300	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	10	—	—	—	300	—	—	—	—
773	Cholewiana górna	29	—	23	—	28	1	292	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
774	Dąbrowica 2)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
775	Groble 3)	52	2	12	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
776	Gwoździec	83	12	27	—	50	2	—	1260	—	83	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
777	Jarocin	36	—	52	—	16	1	40	1200	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
778	Jeżowe	104	—	66	—	—	1	190	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	358	1	1	—	—	—	1	—	—
779	Kamień	36	—	3	—	—	—	—	1200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—
780	Kończyce	24	—	4	—	—	—	—	416	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
781	Kopki	58	—	78	—	125	5	27	601	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
782	Łętownia 4)	19	—	16	1600	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	110	—	1	1	—	1600	—	1	1	—
783	Maziarnia słupska	26	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
784	Nart stary 5)	20	5	29	—	100	1	—	—	—	175	—	—	—	—	—	—	—	1	400	1	1	—	—	25	—	—	—	—	600	—	—	—
785	Pławo	24	2	15	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	—	1	1	—	—	—	1	1	—
786	Racławice	24	1	31	—	120	3	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	415	—	1	1	—	—	—	1	1	—
787	Ruda ad Przysz. k.	13	—	—	400	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	—	1	—	400	—	—	—	—
788	Sojkowa 6)	40	—	19	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
789	Steinau	32	—	21	—	50	2	70	—	—	15	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	26	—	—	1	—	—	200	1	1	—
790	Szyperki	22	—	20	—	60	2	—	800	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
791	Warchoły	12	—	4	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
792	Wolina	16	—	21	—	50	3	—	799	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
793	Wólka łętowsk.	17	—	45	—	45	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—
794	Zalesie	76	4	59	—	52	4	117	673	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	1	—	—	796	—	1	—	—	—	—	—	—
795	Zarzecze	50	—	7	3000	—	1	—	—	—	—	—	—	b.	—	—	—	1	—	—	—	—	1	500	—	1	1	1	3000	—	—	—	—
	41. Nowy Sącz.																																
796	Brzeźna	24	—	11	—	55	1	215	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
797	Chełmiec polski	17	3	2	—	58	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
798	Chomranice	71	—	33	4000	—	1	—	2400	—	1200	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	200	230	—	1	1	4000	—	—	—	—
799	Czarny Potok 7)	18	1	14	500	25	3	380	937	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	40	—	1	—	—	625	—	—	—	—	—	—	—	—
800	Czerniec 8)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
801	Dąbrówka niem.	11	—	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	700	—	—	1	—	—	—	—	—	—
802	Gostwica	30	1	14	—	30	1	300	—	32	200	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
803	Janczowa	20	—	25	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—
804	Jasienna 9)	35	—	31	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1266	—	—	—	—	—	—	—	—
805	Jelna	28	—	18	—	—	1	—	600	—	120	—	—	ż.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
806	Kleczany	30	4	58	—	—	1	—	—	—	200	—	—	t.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
807	Kurów	12	—	65	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
808	Łęka	28	1	38	—	45	1	190	—	—	30	—	—	—	1	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
809	Marcinkowice	36	—	8	—	36	2	—	—	—	—	—	—	t.	—	—	—	1	1	—	—	—	1	20	40	—	1	1	—	—	—	—	—
810	Michalczowa	18	—	22	—	—	4	290	900	—	150	—	—	t.	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
811	Miłkowa	28	4	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
812	Mokra wieś 10)	20	—	70	—	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
813	Mostki	23	1	28	1400	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
814	Muszyna 11)	32	1	20	—	60	5	—	—	—	100	—	—	t.	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
815	Naszacowice	23	—	93	—	60	1	—	—	—	53	—	—	t.	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
816	Niskowa	14	—	3	—	120	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
817	Obidza	20	—	20	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
818	Piwniczna 12)	165	—	58	—	90	6	735	2000	285	150	—	—	r.	1	1	1	1	1	—	1	—	1	40	—	1	1	1	—	—	—	—	—
819	Podegrodzie	27	—	23	2000	324	7	200	—	—	—	—	—	t. tr.	—	—	1	1	—	—	1	—	1	300	—	1	1	1	2000	—	1	3	6
820	Roszkowice	19	—	43	—	—	2	—	—	120	10	—	—	mł.	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
821	Rożnów	19	1	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—		—	1	40	—	1	1	—	—	—	—	—	—
822	Roztoka-Brzeź.	18	2	16	—	—	1	150	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
823	Siedlce	41	—	1	—	—	2	280	—	—	80	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
824	Sienna	14	—	4	—	50	1	20	—	—	18	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
825	Stadło	19	2	14	—	55	1	285	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
826	Świniarsko	12	—	10	—	102	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	1	20	300	—	—	—	—	—	—	—	—
827	Tęgoborze 13)	15	—	4	—	—	1	760	—	—	100	—	500	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	600	—	1	—	—	2000	—	—	—
828	Trzyciesz	25	—	24	—	50	—	280	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
829	Tylicz	36	—	56	—	260	2	—	1200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
830	Wiatrowice	12	2	2	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
831	Wielogłowy	49	10	30	—	—	2	—	—	—	20	—	300	—	1	—	1	1	1	—	—	—	1	20	—	1	1	1	—	—	—	—	—
832	Wronowice 14)	31	—	44	—	—	3	630	660	—	25	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
833	Zabrzeź	20	—	13	—	—	1	180	600	—	100	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
834	Zagorzyn	25	—	25	—	20	9	—	—	—	160	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
835	Zawada	50	—	6	—	40	5	500	—	—	70	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	700	—	—	—	—	3680	—	—	—
	42. Nowy Targ.																																
836	Biały Dunajec 15)	18	5	18	—	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	—	1	1	—	—	—	—	—	—
837	Chabówka	32	—	2	—	55	—	750	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

1) Sprow. 1 beczkę nafty. 2) Kółko w reorganizacyi. 3) Sprow. 26 kóp jaj. 4) Sprow. 125 kóp jaj. 5) Sprow. 15 kóp jaj. 6) Sprow. 2 beczki nafty. 7) Sprow. 15 kóp jaj. 8) Kółko w reorganizacyi. 9) Sprow. 20 kóp jaj. 10) Sprow. 1 beczkę nafty. 11) Sprow. 2 beczki nafty. 12) Sprow. wagona nafty i innych towarów za 2.306 K. 13) Sprow. 200 kóp jaj. 14) Sprow. 6 beczek nafty. 15) Sprow. 10 kóp jaj.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: Dzieł	Czytel. Kółka roln. liczy: Czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tytoń.	Sprzedaż wina	Napoj. słodz.	Ubezpieczen. od ognia (na kwotę w K): Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra (kor.)
838	Ciche	65	17	18	—	—	1	715	3600	—	30	—	800	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	5551	1	1	—	—	5400	—	—	—
839	Czarny Dunajec	91	24	8	—	—	1	575	2000	—	—	3139	400	mł.	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	10681	—	1	—	—	30000	—	—	—
840	Długopole	27	5	12	—	—	1	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	53	729	—	1	—	—	—	—	—	—
841	Dział	72	17	5	—	—	1	200	905	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4020	—	1	—	—	—	—	—	—
842	Dzianisz [1])	46	6	58	6354	25	—	5322	2263	—	—	1272	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	11230	1	—	—	2000	2000	—	—	-
843	Groń	12	1	90	—	—	1	—	1200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
844	Klikuszowa [2])	40	3	14	—	—	1	552	3600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
845	Kowaniec	41	5	67	4000	—	2	—	483	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1104	—	1	—	—	—	—	—	—
846	Krościenko n. D.	111	—	62	—	350	4	158	2253	—	100	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	3486	—	1	—	—	6000	—	—	—
847	Maruszyna	18	—	3	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	230	1	1	—	—	—	—	—	—
848	Murzacichle [3])	24	2	3	—	40	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2824	—	1	—	—	—	—	—	—
849	Ochotnica [4])	24	—	6	—	40	3	—	1200	—	100	—	—	4 m.	—	—	—	—	1	—	—	—	1	10	—	—	1	—	—	—	—	—	—
850	Odrowąż	52	9	4	—	—	1	—	3616	—	—	1189	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	600	1	1	—	—	—	—	—	—
851	Olcza	32	—	17	12000	93	5	—	2183	105	—	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	982	1	1	—	10000	—	—	—	—
852	Pieniążkowice [5])	57	12	25	—	15	2	232	1600	—	—	300	—	—	—	1	—	1	1	—	1	—	1	80	70	1	—	—	—	—	—	—	—
853	Podczerwone	50	4	30	—	50	2	248	1540	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
854	Poronin [6])	107	5	5	30000	300	3	4846	3070	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	20000	16000	—	—	—
855	Rogożnik	14	1	10	—	—	—	194	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	30	—	—	—	—	—	1	1	—
856	Szaflary	35	—	65	2000	45	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	500	—	1	1	—	—	—	—	—	—
857	Sieniawa	47	6	15	—	50	1	200	2940	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	550	—	—	—	—	—	—	—	—
858	Skrzypne	14	—	8	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	74	578	—	1	—	—	—	—	—	—
859	Sromowce w.	19	2	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
860	Stare-Bystre	16	—	37	—	—	1	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
861	Szczawnica [7])	91	2	21	15000	80	4	—	8250	—	—	—	—	mł.	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	10000	15500	—	—	—
862	Tylmanowa	50	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8	—	1	1	—	—	—	—	—	—
863	Witów	62	16	26	—	78	4	—	1200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	5046	1	1	—	—	5000	—	—	—
864	Zakopane	172	25	61	—	520	7	27520	3643	—	—	9007	—	b. m.	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	13838	1	1	—	—	46100	—	—	—
865	Załuczne [8])	39	9	10	—	—	1	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
866	Białka	17	—	25	—	—	3	190	2000	—	—	—	—	3 b.	—	—		—	—	25	1	1	—	—	—	1	—	—	—	2200	—	—	—
867	Chochołów	41	—	75	—	55	5	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2350	1	1	1	—	—	1	2	—
868	Nowy Targ [9])	251	36	11	—	50	2	1980	91	—	—	8400	2400	—	1	—	—	—	—	—	1	2	—	—	21950	—	1	—	—	43000	—	—	—
	43. Oświęcim.																																
869	Babice	27	—	10	—	60	1	158	—	—	—	—	—	ob.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
870	Bachowice	50	—	70	—	—	3	1366	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	—	—	1	-	—	—	—	—	—
871	Brzezinka	25	—	10	—	—	1	—	800	—	—	1500	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	40	—	—	1	—	—	—	—	—	—
872	Dwory I.	42	—	56	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
873	Dwory II.	38	1	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	40	—	1	1	1	—	—	—	—	—
874	Gierałtowice	76	4	18	—	62	1	850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	763	—	1	—	—	—	—	—	—
875	Grodzisko	20	—	14	—	55	1	190	600	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	250	1	1	—	—	—	—	—	—
876	Jawiszowice	117	—	17	28000	—	1	896	900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	228	—	1	—	—	55	1	—	—	—	—	—	—	—
877	Łączany [10])	82	—	14	—	60	1	750	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
878	Osiek	156	—	19	300	—	1	2560	2189	—	—	1307	8110	2 wz. 2 t.	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
879	Polanka wiel. [11])	126		13	—	55	5	6600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
880	Porąbka wiel.	74	5	29	4500	—	2	774	240	—	—	1428	—	—	1	—	1	—	—	50	—	—	1	260	—	—	1	—	3500	—	—	—	—
881	Przybradz	32	—	11	—	30	1	—	—	—	—	—	—	t.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
882	Ryczów	20	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	—	-	1	1	—	—	—	—	—
883	Stare stawy	25	—	64	—	40	3	30	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
884	Włosienica	120	40	8	—	50	2	950	220	700	—	1500	—	s. 3 pl. 2 b m. t.	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	100	1	1	—	—	—	1	1	—
885	Brzeszcze	45	—	11	6000	—	1	15	800	—	—	—	—	s. b.	1	—	—	1	—	—	1	—	1	1130	—	1	1	—	—	—	1	2	—
886	Grojec	53		19	300	--	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	260	—	1	1	1	—	—	1	—	—
887	Piotrowice [12])	100	—	24	—	60	4	1016	1021	—	—	—	1000	t.	—	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
888	Spytkowice	40	—	45	—	—	1	720	196	—	—	—	—	ż.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	44. Pilzno.																																
889	Bączałka	14	1	16	—	—	1	190	700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
890	Błaszkowa	40	—	28	—	—	6	—	—	—	—	—	200	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
891	Borowa	19	—	39	—	50	2	—	600	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
892	Brzostek	30	—	5	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
893	Bukowa [13])	41	1	24	—	60	2	494	625	—	—	—	190	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
894	Chotowa	30	—	32	—	40	2	—	—	—	—	—	200	—	—	1	—	1	—	—	1	—	1	8	—	1	1	1	—	—	—	—	—
895	Dobrków	52	4	26	—	49	1	1140	—	—	—	—	420	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
896	Dulczówka	64	4	19	—	48	5	—	743	—	—	—	980	—	1	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
897	Głobikówka [14])	35		28	—	200	4	187	328	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
898	Głowaczowa [15])	48	1	35	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
899	Gębiczyna	26	—	28	—	50	2	186	515	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
900	Gorzejowa	37	2	22	—	60	2	190	600	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
901	Grudna górna	55	,	91	1500	15	4	775	1200	—	100	—	—	—	1	1	1	1	1	—	1	—	1	300	500	—	1	—	1000	—	—	—	—
902	Januszkowice	65	3	10	—	224	2	3270	2250	200	—	—	280	t.	1	1	1	1	1	—	—	—	1	138	—	—	—	—	—	—	1	1	—
903	Jastrząbka st. [16])	45	1	86	—	50	2	270	1216	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
904	Jod owa	45		11	—		2	—	3531	—	96	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	1	20	—	1	—	—	—	2000	1	1	—
905	Kamienica	35	15	54	—	115	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
906	Klecie	10	—	30	—	—	3	760	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
907	Lipiny	20	3	14	—	51	3	—	600	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
908	Lubcza	80		22	—	12	3	786	3687	2003	—	—	—	sk. 2 kr. 2 m.	-	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
909	Łęki górne	121	—	75	1000	—	1	570	2400	—	35	—	—	t.	—	—	—	—	—	—	1	—	1	300	—	1	1	—	1000	400	—	—	—
910	Przeryty bór	26		39	—	40	4	—	731	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
911	Róża	18		16	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	24	—	—	—	—	—	—	1	3	--
912	Siedliska-Bogusz.	39	1	20	2000	117	2	940	907	—	—	—	335	—	-	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	2000	4000	1	1	—
913	Słotowa	60	—	25	—	50	3	801	1168	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
914	Wiewiórka	70	4	21	—	—	1	587	—	—	—	70	—	—	—	1	1	1	—	300	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
915	Wola brzostec.	24		66	—	50	1	—	830	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	1	11	—	—	1	—	—	—	—	—	—
916	Zawadka	14	—	8	—	—	2	180	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
917	Zwiernik	53	—	5	-	53	8	—	—	—	—	—	—	t.	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—

[1]) Sprow. różnych towarów za 4.052 kor. [2]) wagon wapna. [3]) Sprow. mąki za 8.348 kor. i 3 beczki nafty. [4]) Sprow. 20 kóp jaj. [5]) Sprow. 150 kóp jaj. [6]) Sprow. 2 wagony nafty i różnych towarów za 8.915 kor. [7]) Sprow. znaczne ilości nafty i innych towarów. [8]) Sprow. 30 kóp jaj, naftę i inne towary. [9]) 7 wagonów nafty, 13 wagonów mąki, wagon kapusty, 4 wagony ryżu, 10 wagonów cukru i owoców południowych. [10]) Sprow. 3 beczki nafty, 2 beczki śledzi, 300 kg. słoniny, 3000 kg. mąki i kaszy, 100 kg. mydła. [11]) Sprow. większą ilość węgla z kopalni w Brzeszcze, z którą zawarło specyalny układ, mocą którego Kółko za stałą miesięczną opłatą otrzymuje węgiel w ilości potrzebnej. [12]) Sprow. 3 beczki nafty. [13]) Sprow. przyborów gospodarskich z powrozu za 43 kor. [14]) Sprow. 2 beczki nafty, 25 kg. mydła. [15]) Kółka w reorganizacyi. [16]) Sprow. 22 kosy.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: Dzieł	Czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tyton.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen od ognia (na kwotę w K): Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra (kor.)
	45. Podhajce.																																
918	Beckersdorf [1])	19	—	32	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	19.)	1	—	—	300	200	—	—	—
919	Bieniawa	16	—	74	—	55	3	—	—	—	100	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
920	Byszów [2])	20	—	82	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	80	100	—	—	—	—	—	—	—	—
921	Dobrowody	17	—	52	400	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	—	1	—	—	300	—	—	—	—
922	Dryszczów	36	4	76	—	30	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	75	—	—	—	—	—	—	—	—
923	Hnilcze [3])	31	—	75	—	—	4	183	—	—	97	—	—	—	1	—	1	1	1	—	1	2	—	—	241	—	1	—	—	—	—	—	—
924	Horożanka	17	—	14	—	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
925	Korzowa	25	—	26	—	—	2	83	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
926	Małowody [4])	28	—	106	—	52	3	—	—	—	35	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
927	Markowa	37	—	15	—	30	1	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
928	Nowosiółka [5])	44	1	68	4000	57	2	—	—	—	—	—	400	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	427	—	1	—	4000	600	1	3	—
929	Panowice [6])	43	—	29	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—
930	Rosochowaciec	32	—	37	—	—	1	33	—	—	35	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
931	Siemikowce	21	—	60	—	—	3	1000	—	—	300	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—
932	Stare miasto	17	1	39	—	53	2	59	—	—	47	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	148	1	1	—	—	—	—	—	—
933	Szumlany	27	—	30	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—
934	Toustobaby [7])	10	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	340	—	—	—	—	—	1	1	—
935	Wiśniowczyk	25	5	43	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	150	1	1	—	—	—	—	—	—
936	Zawadówka [8])	15	—	31	—	—	1	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	300	—	—	—	—	—	—	—	—
937	Zawałów [9])	41	1	4	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
938	Złotniki	82	2	33	—	50	3	125	—	—	180	—	1166	—	1	—	—	—	—	—	—	5	—	—	812	—	1	—	—	2000	1	—	—
	46. Przemyśl.																																
939	Babice nad San.	63	9	50	—	267	5	200	850	—	238	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
940	Bachórzec [10])	129	24	62	—	350	6	706	333	—	85	—	—	—	1	—	1	—	—	120	—	1		—	1587	1	1	1	—	1300	1	1	—
941	Drohobyczka [11])	60	10	42	—	50	1	200	1365	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	1	1	—
942	Dubiecko	72	4	9	—	506	1	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3335	—	1	—	—	3600	—	—	—
943	Grochowce [12])	57	7	46	—	25	5	—	—	—	—	200	—	—	1	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1	1	—	700	1	1	—
944	Kniażyce	49	20	33	—	64	2	62	—	—	—	370	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
945	Kosztowa	33	1	12	—	40	2	70	172	—	19	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
946	Krasiczyn	74	4	78	—	600	2	272	—	—	—	—	—	mł.	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
947	Kruhel mały	41	9	79	—	70	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—
948	Krzywcza nad San.	28	—	70	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
949	Kuńkowce	40	22	26	—	50	3	—	—	—	—	144	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
950	Maćkowice	23	3	29	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
951	Medyka	40	—	33	—	84	3	30	—	—	—	—	—	b.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
952	Miżyniec	48	—	16	—	60	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
953	Nienadowa	80	2	27	3000	—	1	195	743	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1427	—	1	—	3000	2500	1	1	—
954	Niżankowice	65	10	57	—	50	6	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
955	Ostrów	51	3	22	400	151	2	450	—	—	—	—	400	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	160	—	—	1	—	—	—	—	—	—
956	Pikulice	28	7	7	—	70	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
957	Prałkowce	57	9	16	3000	60	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	192	—	1	1	—	2000	—	1	1	—
958	Przedm. dubiec.	56	—	68	—	60	1	—	680	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
959	Przedm. lwow.	23	3	15	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—
960	Reczpol.	27	2	20	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	10	—	—	1	—	—	—	—	—	—
961	Sielnica [13])	70	3	39	659	—	2	201	1498	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	858	1	—	—	—	—	—	—	—
962	Szechynie [14])	61	1	82	—	53	2	—	—	—	—	—	200	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
963	Tarnawce	53	23	42	—	62	3	—	—	—	35	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
964	Ujkowice	48	4	22	—	64	3	714	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
965	Wola krzyw.	24	—	102	—	50	3	—	509	—	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
966	Zasanie-Błonie	43	—	46	—	95	5	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	865	—	1	—	—	600	—	—	—
967	Żurawica	61	2	49	—	67	2	560	—	—	392	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	47. Przemyślany.																																
968	Dobrzanica	10	—	43	—	65	3	80	—	—	450	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
969	Dunajów	16	—	60	1500	167	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	1	100	—	—	1	—	—	1500	—	—	—
970	Hanaczów [15])	76	—	66	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
971	Kimirz	20	1	26	—	60	2	548	1100	—	200	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	180	1	1	1	—	—	1	1	—
972	Krosienko [16])	36	—	102	—	—	2	8	580	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	20	—	1	1	—	—	—	—	—	—
973	Majdan lipow.	32	—	59	—	185	2	—	900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
974	Niedzielska	14	—	67	—	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	30	—	1	1	—	—	—	—	—	—
975	Połtew [17])	18	—	102	—	100	3	—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	70	—	—	—	—	—	—	—	—
976	Siworogi	27	3	69	—	50	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
977	Stanimirz [18])	52	—	95	—	60	4	—	—	—	220	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	50	70	1	1	—	—	400	—	—	—
978	Świrz	39	—	51	—	79	3	—	—	57	127	—	—	mł. m. sk.	1	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	2000	1	2	—
979	Tuczne	10	—	65	—	30	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	10	—	1	—	—	—	—	—	—	—
980	Turkocin	68	—	24	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
981	Unterwalden	17	—	18	—	—	3	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
982	Uszkowice	15	—	60	—	70	2	480	78	—	220	—	—	s.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
983	Wyżniany	27	—	46	—	78	4	—	600	—	35	—	300	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
984	Zeniów	23	1	28	—	70	3	30	223	304	96	—	—	s.	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	48. Przeworsk.																																
985	Budy przeworsk.	39	2	39	—	79	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
986	Dębów [19])	66	4	30	—	39	1	234	—	—	42	845	2097	s.	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
987	Gać	45	—	26	—	—	1	690	1050	—	—	—	580	s. z. o.	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
988	Głogowiec [20])	22	—	8	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
989	Gniewczyna [21])	107	—	53	5000	80	4	—	—	—	—	—	300	—	1	—	1	1		—	1	—	2	250	—	1	1	—	4000	—	—	—	—
990	Gorliczyna	20	—	8	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	120	200	1	1	—	—	100	—	—	—
991	Gorzyce	60	2	64	—	30	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
992	Grzęska	43	2	2	—	36	3	—	—	—	—	—	1200	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	200	—	1	—	—	—	—	—	—	—
993	Hucisko jaworz. [22])	77	1	61	—	25	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—
994	Jagieła	92	—	10	800	160	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	30	—	—	—	—	—	—	1	1	—

[1]) Sprow. buraki. [2]) Zakup. 200 kóp jaj [3]) Zakup. 600 kóp jaj. [4]) Sprow. 2 beczki nafty. [5]) Sprow. nasiona buraków i marchwi, (bez podania ilości). [6]) Sprow. 2 beczki nafty, wykę i koniczynę. [7]) Zakup. 50 kóp jaj. [8]) Zakup. 60 kóp jaj. [9]) Sprow. koński ząb, buraki marchew, pietruszkę i t. d. [10]) Zakup. 1970 kóp jaj. [11]) Zakup. 290 kóp jaj. [12]) Zakup. 120 kóp jaj. [13]) Zakup. 300 kóp jaj. [14]) Sprow. 3 beczki nafty, Kółko prowadzi trafikę. [15]) Sprow. 1000 kóp jaj. [16]) Sprow. 100 kóp jaj. [17]) Zakup. 200 kóp jaj 200 kg. słoniny. [18]) Zakup. 170 kóp jaj. [19]) Sprow. 8 beczek nafty, zapałek za 54 kor., karbolineum za 30 kor., smarów do osi za 19 kor., miodu za 23 kor. i innych towarów za 722 kor. [20]) Kółko prowadzi trafikę. [21]) Sprow. 6 beczek nafty. [22]) Sprow. 2 beczki nafty.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: dzieł	Czytel. Kółka roln. liczy: czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tytoń	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra kor.
995	Kańczuga [1])	61	—	—	—	1200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
996	Łopuszka mała	17	1	2	—	55	1	190	—	—	—	—	381	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
997	Łopuszka wielka [2])	35	—	26	—	55	4	198	1077	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
998	Maćkówka [3])	40	—	46	—	—	2	—	—	—	—	—	300	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
999	Markowa	164	3	34	—	—	3	4500	3900	6000	—	—	1600	—	1	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1000	Manasterz [4])	37	1	8	—	40	1	—	—	—	100	—	366	5 s. ł. 20.	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
1001	Medynia kań.	24	1	26	—	54	1	270	532	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1002	Mikulice	35	—	8	—	—	1	500	200	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	1	—	2	160	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1003	Mirocin	56	—	7	1000	—	2	—	—	—	—	—	—	2 b. s.	—	—	—	1	—	—	—	—	1	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1004	Mokra strona [5])	54	—	13	—	180	6	—	100	—	—	—	1800	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1005	Nowosielce	80	1	39	—	64	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1006	Pantalowice [6])	30	—	31	—	52	1	55	—	—	—	—	—	wm. 2 s.	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1007	Rozbórz [7])	20	—	82	—	52	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	1	400	—	1	1	1	—	—	—	—	—
1008	Siedleczka	42	—	29	—	55	4	624	818	—	—	—	545	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1009	Siennów [8])	50	—	24	—	—	4	340	1900	420	—	50	414	s.	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1010	Sietesz	128	40	14	—	75	1	1025	900	80	—	—	902	b. s.	1	—	—	1	1	—	1	—	1	30	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1011	Studzian [9])	25	—	17	—	—	1	291	—	—	—	1755	—	s.	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—
1012	Tryńcza	31	—	59	800	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	243	1	—	1	700	1500	1	2	—
1013	Ujezna	47	—	12	—	60	1	—	600	—	—	—	—	s.	—	—	—	1	—	—	—	—	2	160	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1014	Zagórze [10])	49	—	27	—	55	1	253	1330	—	47	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1015	Żuklin [11])	45	—	92	1000	60	3	840	800	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—	1	—	1	100	290	1	1	1	1000	—	—	—	—
1016	Zakręcie	35	1	21	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	49. Rawa ruska.																																
1017	Bełzec	43	6	13	6000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	180	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1018	Magierów	35	—	23	—	103	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1019	Niemirów	21	—	6	—	50	1	36	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1020	Szczerzec k. Niem. [12])	28	2	9	—	50	1	—	—	—	250	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1021	Tarnoszyn	19	—	58	—	150	5	20	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	150	—	—	1	1	—	—	—	—	—
	50. Rohatyn.																																
1022	Bukaczowce [13])	35	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	750	—	—	—
1023	Bybło [14])	50	—	56	—	78	4	—	—	—	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	146	1	—	1	—	—	—	—	—
1024	Firlejów [15])	27	—	44	—	146	5	248	105	—	130	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-	—	—	—
1025	Herbutów	50	—	54	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	142	118	—	—	—	—	—	—	—	—
1026	Horodysko [16])	10	—	8	—	180	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	1	80	—	1	—	—	—	—	—	—	—
1027	Ludwikówka	77	9	16	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	400	—	—	—
1028	Łukawiec	20	—	40	240	—	2	—	200	—	172	—	—	s.	1	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1029	Martynów nowy [17])	33	—	63	—	98	2	150	—	76	—	—	—	sk.	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1030	Radwanów [18])	14	3	74	—	50	3	174	737	—	—	—	360	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1031	Sarnki dolne [19])	18	1	26	2875	130	4	40	—	—	—	—	—	pł.	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	1400	500	—	—	—
1032	Słoboda konk.	51	—	25	1600	—	2	70	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	1	320	—	1	—	1	1600	—	—	—	—
1033	Skomorochy stare [20])	39	1	10	—	56	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	830	—	1	1	—	—	—	—	—
1034	Żurów	42	4	2	—	25	1	23	—	—	—	—	—	t.	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	51. Ropczyce.																																
1035	Będziemyśl	54	3	28	—	53	3	—	—	—	—	240	800	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	422	—	—	—	—	—	—	—	—
1036	Bobrowa [21])	78	6	30	—	50	1	—	854	—	—	—	1611	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1037	Borek wielki	29	—	117	2000	80	4	—	—	—	60	—	—	t.	1	1	1	1	—	—	1	—	1	200	189	1	1	1	1400	—	1	1	—
1038	Broniszów	8	—	1	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1039	Brzeziny [22])	68	—	20	—	26	3	34	1048	—	110	—	320	b. t.	1	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1040	Brzeźnica [23])	40	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1041	Brzezówka [24])	60	—	10	—	45	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1042	Bystrzyca	38	—	1	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1043	Gawrzyłowa [25])	52	4	18	—	8	1	—	630	—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1044	Glinik	27	2	16	—	30	1	—	—	—	—	—	—	t.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
1045	Gnojnica	38	—	16	—	—	1	420	—	—	100	—	250	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1046	Góra ropczycka [26])	26	—	8	—	120	3	585	158	—	56	—	260	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	53	—	1	1	—	2400	—	—	—
1047	Grabiny	20	—	29	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—
1048	Gumniska [27])	30	—	30	—	30	2	664	628	—	86	—	—	s.	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1049	Iwierzyce [28])	20	—	36	—	50	1	295	—	—	—	1160	500	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
050	Kamionka	17	—	20	—	38	1	—	1040	—	67	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1051	Kawęczyn	26	—	—	—	67	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1052	Korzeniów [29])	54	2	56	—	36	2	—	2784	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1053	Kozodrza	26	2	28	—	50	3	—	315	—	60	—	800	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1054	Lubzina	19	—	16	—	—	1	—	—	—	—	—	—	t.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1055	Łopuchowa	18	—	2	—	40	1	—	700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1056	Mała [30])	41	2	24	—	40	4	760	1200	—	—	—	—	t.	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1057	Nawsie	44	—	25	—	34	1	190	982	—	—	—	—	k	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1058	Niedźwiada	43	1	63	—	40	5	—	560	200	100	—	300	t. o.	—	—	1	1	1	—	1	—	1	25	—	1	—	—	—	—	1	1	—
1059	Nockowa [31])	54	—	30	—	55	1	530	574	—	—	1068	571	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1060	Ocieka [32])	76	—	38	—	—	4	64	650	381	26	—	—	b. ż. wm.	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	1200	—	—	—
1061	Okonin	22	3	34	—	40	2	—	600	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1062	Olchowa	22	—	22	—	—	2	380	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1063	Ostrów	44	—	—	—	—	2	—	—	—	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1064	Paszczyna	36	2	32	—	30	1	140	—	200	—	—	—	s.	—	—	1	1	1	—	—	—	1	15	—	—	1	—	—	—	1	2	—
1065	Pietrzejowa	16	—	26	—	37	2	445	—	—	—	—	400	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1066	Pustków	80	—	74	—	—	1	340	—	—	—	330	418	s.	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
1067	Pustynia [33])	78	4	23	—	—	1	190	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1068	Ropczyce	87	3	31	14200	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1106	—	1	—	7000	24000	—	—	—
1069	Sędziszów [34])	20	—	12	—	55	1	—	—	—	—	—	—	mł.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1070	Sepnica	26	—	28	—	52	2	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1071	Sielec	25	—	31	—	30	3	300	—	—	50	—	900	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1072	Skrzyszów	68	40	38	—	36	1	345	946	—	25	—	405	—	1	1	1	—	—	—	1	—	1	30	—	—	1	—	—	—	1	1	—

[1]) Kółko z reorganizacyi. [2]) Sprow. 2 beczki nafty. [3]) Sprow. 3 beczki nafty. [4]) Sprow. 2 beczki nafty. [5]) Sprow. 5 beczek nafty, 200 kg. mydła, zapałek za 50 K. [6]) Sprow. kainit i tomasynę, bez wyszczególnienia w sprawozdaniu ilości [7]) Sprow. 1000 kop jaj. [8]) Kółko posiada trafikę. [9]) Sprow. 8 beczek nafty, zapałek za 40 kor., innych towarów za 226 kor. [10]) Sprow. 5 beczek nafty, 195 kg. mydła, 30 kg. waseliny, czernidła za 12 kor. [11]) Sprow. 5 beczek nafty. [12]) Sprow. 6 beczek nafty, słoniny za 160 kor., kaszy, ryżu i krup za 400 kor. [13]) Sklep i czytelnia po spaleniu świeżo zorganizowane. [14]) Sklep wydzierżawiono za $^1/_3$ część zysku. [15]) Kółko prowadzi trafikę. [16]) Zakup. 65 kóp jaj. [17]) Kółko prowadzi trafikę. [18]) Zakóp 230 kóp jaj. [19]) Zakóp 800 kóp jaj. [20]) Zakóp 180 kóp jaj. [21]) Zakup 5 beczek nafty, 900 kg. ryżu i zapałek za 88 kor. [22]) Zakup 7 beczek nafty, zapałek za 64 kor. [23]) Kółko w reorganizacyi. [24]) Sprow. 3 beczki nafty, mydła za 200 kor., smarów za 7 kor., waseliny za 17 kor. [25]) Sprow. 100 kg. mydła. [26]) Sprow. 50 kóp jaj. [27]) Sprow 1 beczkę nafty i 200 kg. mydła. [28]) Sprow. 1 beczkę nafty i 50 kg. mydła. [29]) Sprow. 6 wagonów wapna. [30]) Sprow. 5 beczki nafty. [31]) Sprow. 2 beczki nafty. [32]) Sprow. 50 kóp jaj. [33]) Sprow. nasiona, otręby i nawozy. [34]) Sprow. słoniny za 140 kor.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: Dzieł	Czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tyton.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen. od ognia (na kwotę w K): Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra kor.
1073	Stobierna [1]	45	—	88	—	—	2	320	587	—	—	—	—	t.	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1074	Wielopole skrz.	24	—	10	—	—	1	—	1200	—	—	—	162	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1075	Wiercany	22	—	21	—	58	1	—	600	—	75	—	—	t.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1076	Witkowice [2]	37	5	30	—	58	2	640	—	70	70	—	1426	t.	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1077	Wolica dębic.	19	—	2	—	50	1	—	—	—	—	—	335	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1078	Wola piaskowa	45	—	63	—	110	3	377	120	—	17	—	2800	t. o. wż. wm.	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1079	Zagorzyce [3]	40	1	34	—	50	1	224	650	—	27	—	—	t	1	1	1	1	1	—	1	1	—	—	478	—	—	—	—	800	—	—	—
1080	Zawada [4]	82	4	17	—	—	1	1060	2959	—	500	1200	530	s. t. b. 2 pl.	—	—	1	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
	52. Rudki.																																
1081	Bieńkowa Wisz. [5]	42	—	105	20000	100	6	—	—	—	200	—	200	mg.	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2436	1	1	1	—	—	1	—	—
1082	Brzeziec	39	—	67	—	50	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1083	Chłopczyce	57	1	49	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	3	—	—	—	1	1	1	—	3500	—	—	150
1084	Czernichów	70	—	69	—	—	2	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	300	—	1	1	—	700	1	1	—
1085	Koniuszki siem.	58	—	2	—	—	4	—	—	—	70	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	384	—	1	1	—	1000	1	1	—
1086	Kupnowice now.	8	—	56	—	40	2	—	—	200	60	—	200	mł.	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	100	1	1	—
1087	Laszki zaw.	74	—	70	1000	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	74	1	1	1	1200	1400	—	—	—
1088	Małpa	19	—	70	—	50	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1089	Milczyce	10	—	58	4400	40	3	—	—	—	300	—	280	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	400	—	1	1	1	500	—	1	1	—
1090	Pohorce k. Rud.	37	—	22	—	117	5	—	—	—	—	—	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	300	—	—	1	1	—	—	1	1	—
1091	Rumno	118	—	16	4000	—	4	580	—	—	—	—	1460	mł. m. t.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	306	—	1	—	3000	1590	1	—	—
	53. Rzeszów.																																
1092	Babica	47	—	21	—	38	4	624	884	—	—	—	1052	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	20	—	—	—	—	—	—	1	1	132
1093	Błażowa dolna	17	—	40	—	—	3	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1094	Błażowa górna	73	15	56	4200	735	4	839	5261	—	—	—	200	s. b.	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	2667	—	1	—	2000	4000	—	—	—
1095	Błędowa tycz.	24	—	44	—	25	2	—	3000	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1096	Błędowa zgłob.	48	—	10	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—
1097	Boguchwała	61	—	37	7000	144	3	475	—	154	—	—	300	—	1	—	1	1	—	—	1	—	1	200	—	1	—	—	7000	—	1	1	—
1098	Borek nowy	33	2	39	3500	41	3	550	4600	500	—	—	70	s.	—	1	1	1	1	—	1	1	—	—	3250	—	—	—	3000	800	—	—	—
1099	Borek stary	23	—	21	—	—	1	195	1121	360	—	—	—	t.	1	1	1	1	1	—	—	1	—	—	152	1	1	—	—	—	—	—	—
1100	Bratkowice	49	—	16	—	36	1	52	964	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
1101	Brzezówka	15	—	43	—	55	2	—	553	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1102	Budziwój	49	—	7	—	—	3	—	—	—	—	—	354	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1103	Bzianka	30	3	15	—	54	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1104	Chmielnik	163	57	32	—	170	4	360	1027	—	—	—	800	—	—	1	1	1	—	—	1	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—
1105	Cierpisz dolny	38	4	60	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1106	Dąbrowa	70	2	10	—	45	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	745	1	1	—	—	—	1	1	—
1107	Dylągówka	40	—	31	—	42	4	380	1681	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1108	Futoma	45	—	7	—	50	2	800	4031	—	—	—	—	w.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1109	Górka	20	—	53	—	75	4	—	—	—	—	—	300	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1110	Grzegorzówka	28	—	30	—	7	1	115	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1111	Hermanowa	79	3	54	—	55	1	—	1650	—	—	—	1600	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1112	Hyżne	26	—	—	—	—	3	460	—	730	—	—	—	gr. t.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1113	Jasionka	32	—	30	—	52	1	120	—	—	40	—	400	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1114	Jawornik polski [6]	28	—	24	—	50	3	180	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1115	Kraczkowa	27	—	27	—	—	2	360	676	—	—	—	180	—	1	1	—	1	—	—	1	—	1	180	334	1	1	1	—	—	1	1	—
1116	Krasne	107	—	30	—	—	1	285	746	—	80	—	2340	b. s. o.	1	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1117	Lubenia [7]	41	—	48	—	140	1	1054	697	249	—	—	323	wr.	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1118	Lutoryż [8]	56	—	65	—	50	3	—	—	—	—	—	300	—	1	—	—	1	1	—	1	—	1	90	212	—	—	1	—	—	—	—	—
1119	Łąka	50	8	28	—	20	1	278	—	—	30	—	945	mł. rd. s.	1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	360	1	1	1	—	—	—	—	—
1120	Łukawiec górny	64	4	28	—	65	3	—	—	—	75	—	400	—	—	1	1	1	1	—	1	2	—	—	750	1	1	—	—	—	1	2	—
1121	Łukawiec dolny	26	—	48	800	74	3	118	—	—	—	—	221	—	1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	420	1	—	—	—	—	—	—	—
1122	Malawa	47	2	51	—	4	3	295	1296	—	198	—	—	—	—	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—
1123	Mrowla	84	—	12	6000	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—		—	1	1	—	—	273	1	1	—	4000	600	1	2	—
1124	Niechobrz	54	—	43	—	70	4	—	—	530	—	—	—	s. b. o.	—		—	—		—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1125	Palikówka	96	—	25	1000	—	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1126	Pobitno	17	—	31	—	58	2	360	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1127	Przewrotne	26	—	27	—	100	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	1	100	—	1	1	—	—	—	1	1	—
1128	Przybyszówka [9]	71	—	71	—	40	1	420	—	—	40	1375	2971	r.	—	—	1	1	—	—	1	—		—	—	—	—	—	—	—	1	3	—
1129	Przybyszówka g. [10]	86	2	53	—	49	2	—	—	—	—	—	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1130	Rudna mała	56	4	36	2500	80	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3790	1	1	1	2000	700	—	—	—
1131	Rudna wielka	35	2	69	2200	155	5	—	—	—	30	—	—	—		1	1	1	—	—		1		—	800	—	—	—	2200	1200	1	1	—
1132	Siedliska	25	—	22	—	55	1	380	—	—	25	—	360	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1133	Słocina	42	2	56	—	—	1	380	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—
1134	Staromieście	63	—	24	1000	141	4	900	—	—	—	—	400	s.	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	1000	—	1	2	—
1135	Stobierna	69	—	19	—	50	2	—	1100	—	—	—	600	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1136	Szklary	47	—	34	—	50	5	700	2000	—	—	—	—	gr.	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1137	Terliczka	45	3	56	—	55	3	360	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	833	—	1	—	—	—	1	1	—
1138	Trzciana k. Rz.	92	3	8	2750	—	1	970	—	—	—	—	—	s.	—	—	—	1	—	—	1	1	—		4611	1	1	1	1000	1600	1	—	—
1139	Trzebowisko	74	—	68	—	50	4	1360	—	420	40	—	1200	s.	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	50
1140	Wola kąkol. [11]	20	5	82	—	70	3	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1141	Wólka pod lasem	29	—	10	—	50	1	—	—	—	—	—	195	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1142	Woliczka	28	—	28	700	15	1	—	—	—	100	—	165	—	—	—	1	1	—	—	1	—	1	60	200	1	1	—	600	500	—	—	—
1143	Wysoka	28	—	64	2000	150	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	30	500	—	1	—	—	—	—	—	—
1144	Zaczernie [12]	41	—	50	—	226	2	232	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	60	1	1	—	—	1280	1	1	1	—	—	1	1	—
1145	Zalesie	22	1	30	—	55	1	—	—	—	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1146	Zgłobień	61	—	14	—	—	1	450	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
1147	Zwięczyca	60	—	24	—	30	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
	54. Sambor.																																
1148	Biskowice	76	—	19	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	400	474	1	1	—	—	—	1	2	—
1149	Brześciany	30	—	72	489	100	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	251	1	1	1	—	—	—	—	208
1150	Bukowa	87	—	59	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	90	250	1	—	—	—	—	—	—	—

[1]) Sprow. 3 beczki nafty i zapałek za 52 kor. [2]) Sprow. wapna za 225 kor. [3]) Sprow. 160 kg. mydła. [4]) Sprow. wagon wapna, dachówek za 580 kor. [5]) Kółko prowadzi własną rzeźnię, sprow. 500 kóp jaj. [6]) Sprow. 3 beczki nafty. [7]) Sprow. beczkę nafty [8]) Sprow. 10 kóp jaj. [9]) Sprow. 8 beczek nafty, 20 kos, 15 osełek. [10]) Sprow. 4 beczki nafty. [11]) Sprow. zapałek za 86 kor. [12]) Sprow. 136 kóp jaj.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: Dzieł	Czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tyton.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen. od ognia: Domu (na kwotę w K)	Towarów (na kwotę w K)	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra (kor.)
1151	Burczyce n.	29	—	15	—	30	2	83	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	30	—	—	—	1	—	—	—	—	—
1152	Czukiew	56	—	76	200	120	4	160	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	1	500	—	1	1	1	—	—	1	3	—
1153	Czyszki	23	—	37	1800	250	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	175	209	1	1	—	1400	600	1	1	—
1154	Dąbrówka	20	—	25	—	60	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1155	Dublany	133	3	19	2000	100	2	109	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	200	—	1	—	—	2114	—	1	—	2500	—	1	—	—
1156	Kalinów	100	11	68	5400	70	5	332	—	—	—	—	1672	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	8228	1	1	1	2880	3486	1	1	100
1157	Kornalowice	97	—	15	1000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1540	1	1	1	800	—	—	—	—
1158	Lutowiska	85	—	4	800	25	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	25	—	—	1	1	800	—	—	—	—
1159	Nadyby	37	—	22	500	100	1	200	—	—	50	—	—	m.	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	500	1000	—	—	—
1160	Olszanik pols.	9	—	20		50	3	—	870	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1161	Ozimina	75	—	5		60	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	1	60	150	1	1	—	—	—	—	—	—
1162	Radłowice	19	—	57	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	470	1	—	—	—	800	—	—	—
1163	Rakowa	25	—	25	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	171	1	—	1	—	600	1	—	—
1164	Sambor-Dolnia	54	—	11	1600	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1600	—	—	—	—
1165	Sambor-Powod.	29	—	15	2380	208	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	300	1300	1	1	1	600	—	—	—	—
1166	Sambor-Średn.	32	—	59	1540	—	3	237	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	432	1	1	—	1700	1700	—	—	—
1167	Sąsiadowice	30	—	34	600	—	1	50	1580	—	—	—	—	t. b.	—	—	1	1	1	—	—	—	1	80	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1168	Strzałkowce	—	—	—	2000	—	4	487	—	—	90	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	125	1	1	—	2000	500	1	1	—
1169	Uherce	25	—	57	—	—	3	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	272	261	1	—	—	—	700	—	—	—
1170	Wojutycze	50	—	45	—	—	5	80	350	500	100	—	—	m. s.	—	—	1	1	—	—	1	2	—	—	—	1	1	1	—	100	1	—	—
1171	Wolica pols.	9	—	36	—	150	3	—	—	—	100	—	350	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	40	118	1	1	—	—	—	—	—	—
	55. Sanok.																																
1172	Bażanówka [1]	137	—	56	3000	142	3	200	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	3000	1800	1	1	—
1173	Besko	60	—	11	1600	100	3	—	240	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	—	1	400	—	1	1	—	1600	—	—	—	—
1174	Bykowce	44	—	12	—	—	3	115	—	100	—	—	—	m.	—	—	1	—	—	—	—	—	1	180	360	1	1	1	—	—	—	—	—
1175	Bzianka	56	—	28	500	100	2	360	866	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	—	1	—	—	387	1	—	—	—	—	1	1	—
1176	Dąbrówka rus.	32	—	—	800	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	160	257	1	1	1	—	—	—	—	—
1177	Długie	119	—	66	600	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2110	1	—	1	600	1800	—	—	—
1178	Dobra szlach.	20	—	57	—	33	2	—	1043	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1179	Falejówka	68	—	5	167	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		1	—	—	159	—	—	—	167	—	—	—	—
1180	Głębokie	53	—	61	1000	—	3	—	1656	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	716	1	—	1	1000	—	1	1	—
1181	Jaćmierz	55	—	9	—	—	1	280	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	132	1	1	—	—	3000	—	—	—
1182	Jaśliska	59	—	37	1000	50	4	540	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1183	Jędruszkowce	18	—	22	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1184	Klimkówka	48	—	10	5350	—	2	1480	1104	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	687	1	1	—	—	—	1	1	—
1185	Królik polsk.	3	—	—	300	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1186	Milcza	58	—	18	4632	78	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	1	200	131	—	—	—	—	—	—	—	—
1187	Nadolany	17	—	51	—	—	1	—	662	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1188	Niebieszczany	15	—	11	—	120	2	270	—	—	—	—	—	t.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1189	Nowosielce-Gnie.	34	—	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	340	299	1	1	—	—	—	—	—	—
1190	Pakoszówka	86	—	63	3000	—	2	—	165	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	1	1	1200	300	1	1	—
1191	Pielnia	3	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	24	—	—	—	—	—	—	—	—	10
1192	Pisarowce	52	7	31	6000	30	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	600	—	1	—	—	4000	—	1	1	—
1193	Posada doln.	95	5	64	—	300	6	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	848	—	—	—	—	2000	—	—	—
1194	Posada jaćm. g.	23	13	65	—	—	4	610	1030	45	50	—	130	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	267	—	—	—	—	2000	—	—	—
1195	Posada jaćm. d.	40	2	64	5327	36	1	190	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	1	—	—	98	1	1	—	1000	2000	—	—	—
1196	Posada san II.	49	2	45	—	450	5	418	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1197	Posada zarszy.	60	6	4	800	24	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	110	—	1	—	—	—	—	—	—	—
1198	Rymanów	86	4	5	—	—	1	—	—	—	—	—	200	-	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3117	—	1	—	—	—	—	—	—
1199	Strachocina	92	19	20	—	—	2	190	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	184	1	1	—	—	1200	1	—	—
1200	Zagórz	78	—	42	10000	495	8	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	839	1	1	1	7500	4000	1	—	—
1201	Zarszyn	69	7	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	853	1	1	—	—	—	—	—	—
1202	Posada jaćmierska	100	—	42	2400	173	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	400	1840	—	—	—	2000	—	1	1	—
	56. Skałat.																																
1203	Bucyki [2]	13	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1204	Chmieliska	22	1	10	—	—	1	100	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	20	—	—	1	—	—	—	1	1	—
1205	Dorofijówka	18	—	58	—	—	3	—	—	—	20	—	—	mł.	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	500	—	—	—
1206	Hałuszczyńce	80	—	68	1200	400	7	—	1600	—	200	—	800	2 o.	—	1	—	1	1	—	1	2	—	—	—	1	1	1	1200	800	1	1	—
1207	Kaczanówka	47	—	64	—	80	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1208	Kołodziejówka	30	—	5	—	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	400	—	1	—	—	—	—	—	—	—
1209	Mołczanówka	33	—	73	—	100	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1210	Mysłowa	15	—	56	—	55	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1511	Nowosiółka grz.	18	—	41	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1212	Okno k. Grzym.	47	—	44	—	53	2	24	258	—	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
1213	Ostapie	24	—	14	—	—	2	56	—	—	68	—	200	s. wł.	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	300	—	—	—
1214	Ostapie „na Maz."	40	—	52	—		1	—	—	—	—	—	—	s.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1215	Panasówka	13	—	69	—	300	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	50	—	—	—	1	—	—	—	—	—
1216	Połupanówka	35	—	47	—	120	4	16	—	—	—	—	412	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	40	—	—	—	1	—	—	—	—	—
1217	Rasztowce	22	—	55	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
1218	Rosochowaciec	17	—	16	—	50	2	—	—	—	—	—	468	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1219	Sorocko	40	—	58	5000	160	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1220	Stary Skałat	16	—	68	—	60	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1		1	100	140	—	1	1	—	600	—	—	80
1221	Tarnoruda	69	—	55	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1389	—	1	—	—	—	—	—	—
1222	Turówka	13	—	62	—	20	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	1500	—	—	—
1223	Zadnieszówka	23	—	51	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1224	Zarubińce	21	—	38	—	36	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1225	Żerebki król.	24	—	11	400	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	480	1	1	1	400	1000	—	—	—
1226	Zielona	28	—	10	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1227	Orzechowiec	37	—	52	—	110	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	57 Śniatyn.																																
1228	Trójca	29	2	47	—	60	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1229	Załucze n. Czerem.	20	—	68	—	40	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—

[1]) Sprow. 1000 kóp jaj. [2]) Kółko w reorganizacyi.

E.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: Dzieł	Czytel. Kółka roln. liczy: Czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tyton.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra kor.
	58. Sokal.																																
1230	Kościaszyn	13	1	20	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1231	Leszczków	23	—	71	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1232	Uhrynów	15	—	30	—	55	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1233	Pozdzimierz	12	—	14	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	59. Stanisławów.																																
1234	Bednarów	47	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1235	Błudniki [1])	47	8	42	—	270	5	397	—	32	—	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	237	—	—	—	—	2400	—	—	—
1236	Bryń	10	2	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1237	Delejów	52	3	25	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	3	200	75	—	—	—	—	—	—	—	—
1238	Drohomirczany	28	1	90	—	40	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1239	Halicz	32	—	63	—	—	3	193	—	—	—	—	435	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1240	Jeziorko [2])	40	5	20	—	—	2	18	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1241	Jezupol	35	4	70	1400	50	—	100	—	—	—	455	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	80	—	—	—	—	1000	800	—	—	—
1242	Kańczaki nowe	10	—	15	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1243	Krymidów	22	—	52	—	50	4	18	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1244	Łany	16	—	35	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1245	Maryampol	19	—	20	—	—	—	50	50	520	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1246	Meducha	51	—	6	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	120	—	—	—	—	—	200	—	—	—
1247	Turnirz	29	9	33	—	57	1	45	—	—	14	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1248	Uhrynów szl.	30	5	52	—	50	6	26	—	—	—	110	—	m.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1249	Uzin	16	—	57	480	53	2	—	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	110	1	—	—	480	1130	—	—	—
1250	Wołczków	20	—	60	300	48	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	166	282	—	—	—	300	—	—	—	—
	60. St. Sambor.																																
1251	Laszki mur.	31	—	60	6400	64	1	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	250	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1252	Towarnica	30	1	8	—	30	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100	—	1	—	—	—	—	—	—	—
1253	Wołcza dolna	25	3	25	—	—	2	—	560	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	90	—	—	1	1	—	—	—	—	—
	61. Stryj.																																
1254	Daszawa	72	3	9	—	—	1	280	1134	530	—	—	278	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	215	1	1	1	—	1500	—	—	—
1255	Felicental [3])	40	4	8	2000	40	2	295	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1756	—	1	—	2000	1900	—	—	—
1256	Miertiuki	25	—	59	—	40	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	20	180	1	1	—	—	—	—	—	—
	62. Strzyżów.																																
1257	Baryczka	39	4	21	—	—	—	—	681	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1258	Cieszyna	23	—	61	700	—	3	246	846	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	472	1	1	1	700	1460	—	—	—
1259	Dobrzechów	90	16	37	—	256	6	650	1200	65	45	—	250	2 b.	—	1	—	—	—	50	—	1	—	—	1518	1	1	1	—	2800	1	3	120
1260	Glinik charzews.	32	2	16	1200	25	1	200	556	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	820	1	1	—	1200	—	—	—	—
1261	Godowa	33	1	36	—	40	1	210	655	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1262	Gogolów	22	—	7	1200	40	2	—	1680	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	400	—	1	1	1	1200	—	—	—	—
1263	Grodzisko	48	—	15	—	—	4	300	680	—	—	—	240	t.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1264	Gwoźnica gór.	78	9	27	1400	—	2	298	1398	—	87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2005	—	1	1	1200	2800	—	—	—
1265	Gwoźnica dol.	30	1	10	—	—	1	—	952	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1266	Gwoździanka	26	—	18	—	38	1	275	662	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1267	Huta gogolows	35	4	11	1000	10	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	313	—	—	1	—	—	—	—	—
1268	Jaszczurowa	17	4	28	—	5	3	7	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1269	Jawornik nieb.	36	5	30	—	—	1	380	945	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1270	Jazowa	17	1	4	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1271	Kalembina	28	2	21	—	20	1	7[illegible]0	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—
1272	Kozłówek	48	9	16	—	52	—	36	545	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
1273	Lubla	67	2	46	400	-	4	70	4624	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	70	445	—	—	—	400	1200	—	—	—
1274	Łączki k. Frysz.	83	42	64	3549	37	4	855	1863	—	—	1350	660	s.w.m.	—	—	1	1	1	100	—	1	—	—	1799	1	1	1	—	—	1	1	—
1275	Łęki	44	6	14	600	—	2	380	1182	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	1	—	—	400	1	1	—	600	2000	1	1	—
1276	Lutcza	17	—	62	2400	—	2	—	—	100	—	—	—	m.	—	—	—	1	1	—	—	—	1	416	17	1	1	1	400	1500	—	—	—
1277	Markuszowa	31	—	18	—	50	1	495	592	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1278	Niewodna	33		13	100	55	1	312	1244	—	275	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1279	Nowa wieś czud.	30	—	20	—	—	1	290	555	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1280	Polomyja	34	2	41	1200	70	2	94	560	—	—	—	364	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	710	—	1	—	1200	1000	—	—	—
1281	Przedm. strzyż.	44		4	—	45	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1282	Przybówka	95	45	21	—	—	3	550	993	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1000	1	1	—
1283	Pstrągowa wola	20	1	56	180	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
1284	Pstrągówka	24	—	56	1500	27	2	—	1500	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	351	—	—	—	1500	—	—	—	—
1285	Różanka [4])	30	—	3	—	—	1	150	990	56	—	—	136	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1286	Strzyżów	32	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	6998	—	1	1	—	15000	—	—	—
1287	Szufnarowa [5])	201	54	28	2000	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	240	1	—	—	2000	1000	1	1	—
1288	Wojaszówka [6])	64	6	85	2500	42	3	—	730	160	—	—	217	z.t.s.	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	320	1	1	—	—	—	—	—	—
1289	Wiśniowa n. Wisł.	16	—	2	—	—	1	215	—	—	—	—	200	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	929	1	—	1	—	—	1	1	—
1290	Wysoka [7])	30	—	64	800	80	2	—	1526	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	265	1	—	—	800	1200	—	—	—
1291	Wysoka grodec.	68	19	24	—	53	1	60	1060	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1292	Wyżne	51	1	27	—	55	1	370	720	—	110	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	30	715	—	1	—	—	—	1	1	—
1293	Zaborów [8])	17	2	90	2530	18	2	150	—	—	26	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	1338	1	1	—	2530	1200	—	—	—
1294	Żyznów	63	17	16	—	63	2	930	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	—
	63. Tarnobrzeg.																																
1295	Alfredówka	12	—	19	—	50	5	—	—	—	—	—	—	mł.	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1296	Antoniów	23	—	28	3000	10	8	100	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	182	1	1	—	1600	4500	—	—	—
1297	Brandnica	20	—	66	—	40	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	45	240	1	1	—	—	—	—	—	—
1298	Charzewice	28	—	33	—	50	3	190	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	20	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1299	Chmielów	27	—	13	—	—	1	130	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	90	—	1	1	1	—	—	—	—	—
1300	Chwałowice [9])	85	—	70	1000	52	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	552	1	1	—	1000	4000	—	—	—
1301	Cygany	27	—	16	—	—	5	—	—	300	—	—	—	s.	1	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1302	Dąbrówka pniow.	27	—	22	700	—	1	500	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	60	—	1	1	—	700	—	1	—	—

[1]) Sprow. 546 kóp jaj. [2]) Sprow. 96 kóp jaj. [3]) Sprow. 5 beczek nafty. [4]) Sprow. 2 beczki nafty i różnych towarów za 150 kor. [5]) Sprow. 600 kóp jaj. [6]) Sprow. wagon dachówek. [7]) Sprow. 3 beczki nafty i różnych towarów za 493 kor. [8]) Sprow. 250 kóp jaj. [9]) Sprow. 67 kóp jaj.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: dzieł	czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tytoń	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen od ognia (na kwotę w K): Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra kor.
1303	Domacyny	9	—	21	—	—	—	—	—	—	—	—	565	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1304	Dzików	17	—	33	—	36	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	—	1	—	—	—	—	—	—	—
1305	Furmany	27	—	6	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—
1306	Gorzyce	63	3	77	1700	124	3	610	—	—	70	—	—	mł. t. m. s. wm. wł.	1	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1307	Grębów	38	—	66	3000	100	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	108	—	—	1	3000	5750	—	—	—
1308	Jadachy	22	—	88	—	—	2	54	—	—	—	—	—	mł.	—	1	—	—	—	—	1	—	1	60	—	—	—	1	—	—	1	1	—
1309	Jastkowice	45	—	13	—	50	1	—	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1310	Kaczaki	10	1	53	—	53	6	30	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1311	Koćmierzów	13	—	22	—	40	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1312	Kotowa wola	28	—	19	1000	27	3	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	1000	1500	1	1	—
1313	Krawce	22	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1314	Machów	11	4	44	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1315	Majdan zbydn.	37	—	16	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	1	—	210	—	—	—	—	2000	1	1	—
1316	Miechocin	13	1	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	100	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1317	Mokrzyszów	18	—	17	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	400	—	1	1	1	—	—	—	—	—
1318	Motycze szlach.	22	—	16	—	36	2	394	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	66	—	1	—	—	600	—	—	—
1319	Nadbrzezie	34	1	12	—	50	1	—	—	—	—	—	—	s.	—	—	—	1	—	—	—	—	1	50	—	1	1	—	—	1200	—	—	—
1320	Nowiny [1])	28	—	18	—	80	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1321	Obojna	32	3	16	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1322	Ocice	18	—	10	—	25	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1323	Pilchów	20	—	133	—	—	3	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	53	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1324	Radomyśl n. San	76	9	79	—	55	1	—	—	—	300	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	2402	—	—	—	—	6600	—	—	—
1325	Rozalin	18	—	80	—	140	3	65	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1326	Rzeczyca dł.	12	—	2	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1327	Sielec	18	—	62	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	—	1	1	1	—	—	—	—	—
1328	Skowierzyn [2])	23	—	14	—	—	1	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1329	Sobów	46	1	32	—	—	1	—	750	—	—	—	—	b.	—	—	1	1	—	—	1	—	1	105	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1330	Sokolniki	47	—	27	—	222	3	275	720	110	—	132	—	s.	—	1	—	1	1	—	1	1	—	—	—	1	1	—	—	220	1	1	—
1331	Suchorzów	42	—	25	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1332	Szlęzaki	17	—	81	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	25	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1333	Trześń	76	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	1146	1	2	—
1334	Turbia	38	10	16	—	400	10	450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1335	Wielowieś	41	4	26	—	44	2	583	—	—	—	—	—	b. s. o.	1	—	—	1	—	—	—	—	1	65	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1336	Witkowice	25	—	26	1200	125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1337	Wólka turebs.	25	—	22	—	55	6	—	—	—	80	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1338	Wola rzeczyc.	24	—	71	—	38	2	—	—	—	70	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1339	Wrzawy	38	—	13	1600	—	2	250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	1600	600	—	—	—
1340	Żabno [3])	85	—	46	—	120	7	477	—	—	176	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1341	Zakrzów	34	—	14	—	42	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1342	Zalesie anton.	30	—	47	—	52	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	265	—	1	—	—	1115	—	—	—
1343	Zaleszany	42	2	13	—	—	1	955	—	580	—	—	1800	s. t. pl.	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1344	Zbydniów	16	1	37	900	50	1	310	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	80	—	1	—	—	900	—	—	—	—
1345	Żupawa	24	—	3	—	85	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	30	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1346	Durdy	77	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1347	Grębów piaski	23	—	64	600	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	9	1	—	—	600	—	—	—	—
	64. Tarnopol.																																
1348	Bajkowce	30	—	50	600	—	1	129	166	—	—	—	1950	mł. 20. 2 wl.	1	1	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1349	Baworów	82	1	28	—	—	6	—	—	—	—	—	—	s.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1350	Borki wielk.	47	—	79	—	46	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1351	Bucniów	45	—	8	—	—	4	—	—	—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	358	1	1	—	—	—	—	—	—
1352	Cebrów.	25	—	64	—	36	4	160	—	—	60	—	432	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1353	Chodaczków wiel.	107	—	108	4000	53	3	—	—	—	—	—	1200	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	65	1	—	—	1000	800	—	—	—
1354	Crzernielów maz.	28	1	28	—	—	1	100	—	—	76	300	600	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	40	—	1	—	1	—	—	—	—	—
1355	Dołżanka [4])	20	—	37	—	60	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	40	—	—	—	1	—	—	—	—	—
1356	Draganówka	37	—	19	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	390	679	1	1	1	—	—	—	—	—
1357	Dyczków	30	—	57	—	42	4	—	—	30	—	—	—	o.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1358	Isypowce	25	—	66	—	60	2	21	378	—	—	121	900	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1359	Janówka	30	—	58	—	—	1	—	120	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1360	Kokutkowce	12	—	6	—	15	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1361	Ludwikówka	17	—	6	—	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1362	Ładyczyn	45	—	87	—	55	3	—	—	—	—	—	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1363	Łozowa	20	—	70	800	200	5	—	—	—	—	—	—	s.	—	—	1	—	—	—	1	—	1	60	100	1	1	—	600	300	—	—	—
1364	Łuczka	18	—	17	—	100	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1365	Łuka wielk.	32	4	64	200	10	4	—	—	—	—	—	—	t.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	—	1	—	—	—	—	—	—	—
1366	Mikulińce	32		64	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	420	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1367	Nastasów	18	—	5	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1368	Ostrów k. Tarn.	28	—	17	—	51	1	14	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1369	Płotycz	43	—	157	28000	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	500	—	—	—
1370	Poczapińce	58	—	70	—	—	1	—	—	—	—	—	—	mł.	1	—	—	—	—	—	—	—	1	200	—	1	—	1	—	—	—	—	—
1371	Romanówka	44	-	63	—	60	4	—	—	—	—	—	137	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1372	Seredyńce	15	—	22	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1373	Smykowce	21	—	88	—	50	2	—	—	—	35	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1374	Suszczyn	26	2	67	—	55	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1375	Tarnopol II.	401	6	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	14000	1	1	1	—	42000	—	—	—
1376	Tarnopol I.	75	1	17	5000	10	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1377	Toustoług	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1378	Wola maz.	17	—	22	—	57	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1379	Zabojki	35	—	55	—	—	1	—	—	—	93	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	30	150	—	1	—	—	—	—	—	—
1380	Zagrobela	68	2	56	—	49	4	200	—	—	—	—	2300	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	24	—	1	—	—	—	—	—	—	—
1381	Zaścianka	27	1	—	—	34	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	65. Tarnów.																																
1382	Bistuszowa [5])	52	5	24	—	52	1	—	1744	—	—	—	1480	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

1) Sprow. 2 beczki nafty. 2) 1 beczkę nafty. 3) 7 beczek nafty i innych towarów 690 K. 4) 20 kóp jaj 5) 7 beczek nafty.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: Dzieł	Czytel. Kółka roln. liczy: Czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	Sklep Kółka roln.: wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tyton.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczeń od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra kor.
1383	Błonie	40	—	12	—	70	3	736	3174	200	—	—	600	wd. b.	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1384	Burzyn	19	—	25	—	50	1	292	975	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1385	Chojnik	73	—	14	—	—	1	752	2210	—	—	—	255	tm. ł.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1386	Dąbrówka inf.	33	—	23	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
1387	Dąbrówka tuch.	36	2	30	—	60	3	313	549	—	—	—	256	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1388	Garbek	12	—	3	—	139	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1389	Gromnik	58	1	16	—	50	2	526	2050	—	20	—	560	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1390	Gumniska	50	2	17	—	70	1	—	—	—	—	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1391	Jastrząbka nowa[1])	31	—	4	2500	234	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	160	1713	1	1	—	2500	1500	1	1	—
1392	Jurków[2])	72	—	28	—	50	2	430	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1393	Kielanowice[3])	27	—	37	—	60	3	435	725	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1394	Koszyce m.	26	—	48	—	100	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1395	Kowalowa	24	—	5	—	50	1	—	—	—	50	—	173	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1396	Krzyż	65	3	54	—	65	1	—	—	40	36	—	318	b. p.	1	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1397	Lisia góra	41	1	65	1000	204	4	300	1114	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	1	—	1	800	—	—	—	—	1000	1400	1	4	—
1398	Lisia góra II.	20	—	39	—	55	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1399	Lubaszowa	30	—	74	—	30	2	—	828	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1400	Łękawica	64	4	20	—	—	1	—	733	—	—	—	—	t.	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1401	Łukowa	63	—	68	600	—	3	400	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	260	1000	1	—	—	—	—	1	2	—
1402	Meszna opacka[4])	29	—	40	—	50	2	190	1685	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1403	Meszna szlach.	29	—	18	—	—	2	—	946	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1404	Mikołajowice	79	8	10	—	—	1	—	—	—	—	4346	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1405	N edomice	35	—	57	—	60	3	735	—	—	24	—	700	—	1	1	—	1	—	—	—	—	1	50	283	1	—	—	—	1400	1	1	—
1406	Nowodworze	18	—	17	—	100	1	380	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1407	Pawężów	43	—	72	2000	—	3	190	552	—	—	—	450	wm	1	1	—	—	1	—	—	—	1	120	616	—	—	—	2000	—	1	1	—
1408	Poręba radlna	22	—	12	—	—	3	—	—	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	25	—	1	—	—	—	—	—	—	—
1409	Rzędzin	29	—	13	—	55	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1410	Siedliska[5])	53	1	36	—	—	—	190	1229	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1411	Siemiechów	50	—	14	—	50	1	699	2335	—	—	—	450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1412	Skrzyszów	42	—	28	—	—	1	—	—	—	—	—	1400	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1413	Świerczków[6])	53	—	25	—	38	2	—	—	—	—	—	326	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1414	Szynwałd[7])	100	7	—	3000	—	4	380	6816	—	32	—	400	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	3000	300	1	3	450
1415	Tarnowiec	35	—	14	—	120	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1416	Wierzchosławice	98	—	18	3200	—	1	—	1104	—	—	—	—	s.	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3000	—	1	2	—
1417	Wola rzędzin.	66	—	19	—	100	1	—	—	—	120	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—
1418	Wróblowice	20	2	53	—	116	1	—	—	—	—	—	400	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
1419	Zaczernie	27	—	25	—	4	2	347	1438	—	220	—	—	—	1	—	1	1	1	60	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1420	Zalasowa	45	—	23	—	15	3	510	1300	—	50	—	—	mł. t	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1421	Zbylitowska góra	38	—	16	—	—	2	—	10	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	70	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1422	Żukowice nowe	22	—	54	1000	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	1000	1300	1	1	—
1423	Żukowice stare	24	—	40	—	—	7	—	—	—	50	—	—	mł.	—	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—
	66. Tłumacz.																																
1424	Chocimierz[8])	30	1	60	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	156	385	1	1	—	—	—	1	1	—
1425	Chorosna	30	2	37	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1426	Grabicz	50	—	58	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1427	Hołosków	28	2	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	24000	—	—	—
1428	Jackówka	21	—	16	120	70	2	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	120	400	—	—	—
1429	Jezierzany	30	—	14	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—
1430	Ladzkie szlach.	22	1	21	—	57	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1431	Niźniów	54	1	46	—	150	5	—	—	—	30	—	—	t.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
1432	Ottynia[9])	110	6	43	—	35	—	2201	—	—	100	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	6	—	—	6141	—	1	—	—	2400	—	—	—
1433	Przeniczniki	20	1	28	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1434	Tłumacz	42	—	23	—	60	1	648	—	—	222	—	220	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1435	Uhorniki	15	—	16	—	170	1	—	—	—	—	—	220	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	20	—	1	1	—	—	—	—	—	—
	67. Trembowla.																																
1436	Boryczówka	33	—	101	—	12	4	—	1400	—	—	—	500	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	500	—	1	1	1	—	600	1	1	—
1437	Iwanówka	56	—	20	—	50	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	100	—	—	1	—	—	1500	—	—	—
1438	Janów k. Trem.	34	—	64	—	—	1	—	—	840	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1439	Kobyłowłoki[10])	120	27	50	7000	300	7	—	—	—	—	—	260	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	700	2000	1	1	—	—	—	—	—	200
1440	Łoszniów[11])	91	—	64	6800	124	5	128	—	—	75	—	—	—	1	—	1	—	1	—	1	1	1	120	1025	1	1	1	3700	2000	1	4	10
1441	Młyniska[12])	26	—	14	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	120	—	1	—	—	—	—	—	—	—
1442	Podhajczyki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	200	—	1	—	—	—	—	—	—	—
1443	Sady Trembow.	56	1	59	—	60	3	15	—	—	50	—	500	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	30	—	—	1	1	—	—	—	—	—
1444	Strusów	29	—	17	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1445	Tiutków	126	—	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1446	Trembowla	126	38	20	—	—	2	—	—	—	—	—	—	s mł.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1447	Warwaryńce	60	—	63	—	95	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	487	1	1	1	—	700	—	—	—
	68. Turka.																																
1448	Borynia	15	—	21	—	40	2	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1449	Wołcze	20	1	27	—	—	2	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	69. Wadowice.																																
1450	Baczyn	28	1	15	4000	50	1	380	1033	—	30	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	125	1	1	1	3000	—	—	—	—
1451	Barwałd śred.[13])	46	—	35	4000	65	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	500	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1452	Bolęcina	32	—	3	—	30	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	343	200	—	—	—	—	—	—	—	—
1453	Brzezinka	34	—	10	3500	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	323	—	1	1	—	2700	—	—	—	—
1454	Chocznia	41	—	64	—	—	2	1800	1300	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1455	Frydrychowice	91	—	67	7000	50	6	3060	3170	400	—	2500	3000	t.	—	—	—	—	—	—	1	—	1	160	160	—	—	—	1600	—	—	—	—
1456	Głębowice	11	—	7	—	—	—	—	2546	—	—	—	—	ż.	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1457	Izdebnik[14])	16	—	18	2000	—	2	420	—	—	—	—	430	—	1	1	1	1	1	—	—	—	1	200	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1458	Inwałd	37	—	28	—	—	4	—	930	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	11	—	1	—	—	—	—	1	1	—

[1]) Sprow. 150 kóp jaj. [2]) Sprow. 4 beczki nafty. [3]) Sprow. 2 beczki nafty. [4]) Sprow. 1 beczkę nafty. [5]) Sprow. zapałek za 40 kor. [6]) Sprow. 2 beczki nafty. [7]) Sprow 288 kóp jaj. [9]) Sprow. 40 beczek nafty i 100 kóp jaj. [10]) Sprow. 2000 kóp jaj. [11]) Sprow. 450 kóp jaj. [12]) Sprow. 260 kóp jaj. [13]) Sprow. 60 kóp jaj. [14]) Sprow. 21 kóp jaj.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: Dzieł	Czytel. Kółka roln. liczy: Czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tytoń.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och str. pożar	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra kor.
1459	Jaroszowice	23	7	45	—	36	—	390	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1460	Kalwarya Zebrzyd.	162	14	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	6086	—	1	—	—	32000	—	—	—
1461	Klecza gór.	40	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	—	1	1	1	—	700	—	—	—
1462	Lanckorona	12	—	29	—	36	1	—	1201	—	—	—	660	t. tr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1463	Lencze	44	—	4	2000	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	450	—	1	1	1	—	—	—	—	—
1464	Łękawica [1]	20	—	59	—	350	2	360	—	—	—	—	800	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	120	—	1	1	1	—	1800	—	—	—
1465	Marcyporęba [2]	75	—	8	14770	—	1	800	560	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1466	Nidek [3]	64	4	62	—	50	3	920	3247	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1467	Ponikiew	155	—	9	2400	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	2400	—	—	—	—
1468	Przytkowice doln.	36	1	38	10000	—	3	400	1800	—	—	—	1200	t.	1	—	1	—	—	—	—	—	1	400	—	1	1	1	1000	800	1	1	—
1469	Przytkowice gór.	55	—	32	1400	24	2	391	—	—	—	—	256	—	1	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1400	1600	1	1	—
1470	Roczyny	21	—	25	—	82	5	649	522	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	2	168	—	—	1	—	—	—	1	—	—
1471	Rzyki	283	9	27	14000	36	1	3317	555	—	—	1105	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	8000	—	—	—	—
1472	Stanisław doln.	39	—	17	—	—	3	—	1360	—	—	—	560	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1473	Stronie	25	—	3	3000	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	368	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1474	Stryszów	53	—	10	9000	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	400	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1475	Sułkowice	36	6	24	2000	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	600	—	1	1	—	—	1600	—	—	—
1476	Targanice I. [4]	06	2	12	900	—	1	1000	—	—	—	1300	—	b. t.	—	—	—	1	1	—	—	—	1	500	—	1	1	—	900	—	—	—	—
1477	Targanice II. [5]	22	1	12	—	—	1	90	—	—	150	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	1	125	—	1	1	1	—	—	1	1	—
1478	Tłuczań	72	—	5	—	—	1	1815	1100	—	—	—	—	t.	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1479	Wadowice	283	43	14	—	—	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	13938	—	1	1	—	3 000	—	—	—
1480	Wieprz	125	—	16	—	35	1	2877	4103	—	—	5870	—	t. ż.	—	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1481	Wysoka	36	—	52	10000	36	4	760	1450	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1	400	—	1	1	—	3600	130	—	—	—
1482	Zagórnik	26	1	26	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	28	—	—	1	—	—	—	1	—	—
1483	Zakrzów	40	—	4	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1484	Zebrzydowice	37	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	91	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1485	Żelczyna	25		28	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1486	Zembrzyce [6]	62	2	40	1600	45	5	88	315	—	—	—	—	t.	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1000	—	—	—	—
1487	Żygodowice	14	—	30	—	51	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1488	Frydrychowice podlesie	33	—	52	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	70. Wieliczka.																																
1489	Bieńkowice	20	—	37	—	52	2	—	2200	240	—	—	—	mł.	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	810	—	—	—	—	800	-	—	—
1490	Bierzanów	51	4	33	—	—	4	1347	580	270	200	531	1404	s. b. t. gr.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1491	Bilczyce	33	—	13	—	120	1	—	1487	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1492	Biskupice	51	2	8	—	—	4	250	854	216	—	—	1206	mł. t.	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1493	Borek fałęcki	35	—	2	—	46	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1494	Brzegi	34	2	26	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	-	—	—	—	1	80	400	—	—	—	—	—	—	—	—
1495	Brzezowa [7]	53	3	31	3200	29	2	815	1364	—	—	180	—	2 mł. s.	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1600	—	—	—	—
1496	Chorągwica	16	—	20	—	70	.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1497	Czarnochowice	30	—	25	—	47	1	—	—	—	—	—	—	s. mł.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1498	Gdów	31	—	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	t.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1499	Gorzków	29	—	12	—	50	2	380	820	—	1000	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	50	—	1	1	—	—	1000	—	—	—
1500	Grabie	62	1	19	2200	14	2	—	—	—	—	—	140	s.	1	—	1	1	1	—	1	—	1	300	—	1	1	—	2000	—	1	1	—
1501	Grajów	29	2	47	—	80	1	198	534	—	—	—	200	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1502	Gruszów [8]	31	—	28	—	--	3	—	1650	360	—	—	—	t.	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	885	—	—	—	—	—	—	—	—
1503	Kobierzyn	35	—	12	—	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1504	Koźnice małe	16	—	13	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	25	8	—	—	—	—	—	—	—	—
1505	Koźnice wielkie	78	1	16	—	8	1	196	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1506	Krzęcin	65	5	10	—	—	—	300	560	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—
1507	Krzesławice	37	—	19	—	40	2	104	1572	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1508	Krzyszkowice	25	1	11	—	35	2	—	155	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	60	—	1	—	—	—	1200	—	—	—
1509	Libertów	20	—	6	—	—	2	—	560	—	—	—	1200	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1510	Mietniów	18	—	..	—	70	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	124	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1511	Mogilany	51	3	21	2600	129	1	1176	—	—	—	—	—	mł.	1	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1200	—	1	1	—
1512	Podstolice	29	—	34	—	—	2	—	280	—	60	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	30	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1513	Poznachowice dol.	17	1	79	—	55	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1514	Przewóz	8	—	1	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1515	Raciborsko	32	—	17	—	50	1	360	1200	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	1	96	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1516	Raciechowice	33	—	5	—	—	2	990	618	—	—	49	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1517	Radziszów	65	2	7	10600	—	2	—	758	—	—	—	2410	t. s.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	177	—	1	—	1200	3400	—	—	—
1518	Rzeszotary	42	—	15	—	—	1	—	628	—	—	—	201	t.	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1519	Siercza	52	—	47	—	393	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1520	Skotniki	18	—	4	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1521	Śledziejowice	12	—	14	—	130	2	30	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1522	Stojowice	30	—	17	—	55	1	—	1120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	180	—	1	—	—	—	—	—	—
1523	Taszyce-Pawlik	23	—	12	—	—	1	—	272	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	20	40	—	1	—	—	—	—	—	—
1524	Tyniec	17	—	17	—	236	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	80	—	1	1	1	—	—	1	2	—
1525	Wiśniowa	37	—	12	—	—	3	—	—	—	—	—	—	t.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1526	Wróblowice	38	—	10	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	30	—	1	—	1	—	—	—	—	—
1527	Zakliczyn	51	1	13	1000	—	4	1362	1487	—	—	—	—	sk	—	—	—	—	—	—	1	1	—	-	340	1	1	-	1000	1200	—	—	—
1528	Gaj [9]	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1529	Zbydniowice [1]	19	—	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	580	—	—	—	—	—	—	—	—
	71. Zaleszczyki.																																
1530	Hołowczyńce [11]	22	—	7	—	50	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1531	Myszków [12]	33	1	45	—	120	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	235	—	—	—	—	—	—	—	—
1532	Rożanówka	40	—	72	—	50	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	100	—	—	1	—	—	—	—	—
1533	Słobódka	45	11	38	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
1534	Tłuste	33	—	32	—	99	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	120	940	—	1	1	—	—	—	—	—
1535	Zaleszczyki	90	2	16	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	8111	—	—	—	—	6600	—	—	—
	72. Zbaraż.																																
1536	Berezownica m.	22	—	38	—	35	1	26	—	—	100	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	—	1	12	—	—	1	—	—	—	1	—	—

[1]) Zakup 80 kóp. jaj. [2]) Zakup. 500 kóp jaj. [3]) Zakup. beczkę nafty. [4]) Zakup. 100 kóp jaj. [5]) Zakup. 20 kóp. jaj. [6]) Zakup. 15 kóp jaj. [7]) Zakup. 5 beczek nafty i 410 kg. słoniny. [8]) Zakup. 200 kóp jaj. [9]) Kółko w reorganizacyi. [10]) Kółko świeżo zorganizowane. [11]) Sprow. 2 beczki nafty. [12]) Sprow. 40 kóp jaj.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: Dzieł	Czytel. Kółka roln. liczy: Czasopism	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na w pólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tyton.	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen. od ognia na kwotę w K: Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra kor.
1537	Czachary [1]	45	10	91	3000	35	6	139	1702	—	—	—	3300	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	3000	1000	—	—	—
1538	Jacowce	48	17	28	—	20	2	10	—	—	—	—	—	o.	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
1539	Koszlaki	20	—	—	—	500	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1540	Kretowce	60	—	41	—	50	4	—	—	—	—	—	2278	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—
1541	Maksymówka	118	3	105	—	66	5	102	3300	193	—	—	1600	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	1700	—	1	1	—	3000	—	—	—
1542	Medyń	15	—	49	—	176	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	1	10	—	1	1	1	—	—	—	—	—
1543	Netreba	23	—	52	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	20	65	—	—	—	—	—	—	—	—
1544	Opryłowce	11	1	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	40	—	—	—	—	—	200	—	—	—
1545	Prosowce	20	—	35	—	43	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	315	1	—	1	—	—	—	—	—
1546	Romanowe sioło	21	2	45	—	—	3	—	1200	—	100	—	400	o	—	—	1	1	—	—	1	—	1	60	—	1	—	1	—	—	—	—	—
1547	Toki	61	3	4	—	120	2	—	1132	—	—	—	173	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	618	1	1	—	—	1708	—	—	—
1548	Wałachówka	20	—	4	—	50	1	—	61	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1549	Hrycowce	41	—	6	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1550	Stryjówka [2]	43	—	7	1800	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	400		—	—	1800	—	—	—	—
	73. Zborów.																																
1551	Bukowina [3]	45	—	78	—	45	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	100	—	—	—	—	200	—	—	—
1552	Bżowica	25	—	63	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	30	17	—	—	—	—	300	—	—	—
1553	Gontowa [4]	16	—	68	—	50	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—
1554	Hukałowce [5]	15	—	16	—	90	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
1555	Jackowce	15	—	12	—	30	1	16	70	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1556	Jezierna [6]	58	2	61	—	60	1	—	178	—	30	—	600	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1557	Nesterowce	60	—	56	—	37	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1558	Olejów [7]	35	—	10	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	2000	—	—	—
1559	Pomorżany	45	7	54	—	180	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1560	Ratyszcze	21	—	82	—	157	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	310	—	—	—	—	400	—	—	—
1561	Reniów	28	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1562	Toustogłowy	10	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1563	Wołczkowce	22	5	92	—	59	—	38	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	74. Złoczów.																																
1564	Biały kamień	51	9	71	3000	56	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	36	953	—	1	1	3000	1000	1	—	—
1565	Firlejówka [8]	10	1	16	—	—	1	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2106	—	1	—	—	3522	—	—	—
1566	Hucisko oles.	56	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	102	—	—	—	—	—	—	—	—
1567	Jelechowice	22	2	14	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	26	22	1	—	—	—	—	—	—	—
1568	Kniaźe	14	—	—	—	60	2	—	—	560	—	—	—	mł. t.	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—
1569	Kondratów	26	—	27	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1570	Pietrycze	32	—	63	—	223	3	—	—	200	36	—	—	mł.	1	—	—	1	—	—	—	—	1	60	—	—	—	1	—	400	1	1	—
1571	Skwarzawa	32	—	68	1800	300	2	—	612	—	—	—	—	t. mł.	1	1	1	1	—	—	—	1	—	—	247	—	1	1	1700	2100	—	—	—
1572	Usznia [9]	78	—	69	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—
1573	Wicyń	127	—	20	1600	—	1	—	—	—	20	—	—	mł. t.	1	—	—	1	—	—	—	—	1	100	—	—	1	1	1600	—	—	—	—
1574	Woroniaki	35	2	15	—	—	1	—	—	—	—	510	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1575	Zarwanica [10]	17	—	—	—	140	1	—	—	—	—	—	—	mł.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	40
	75. Żółkiew.																																
1576	Glińsko	23	—	52	4000	24	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	120	—	—	1	1	—	—	—	—	—
1577	Herawiec	27	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1578	Kłodno	37	—	5	3000	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	3000	500	1	1	—
1579	Przedrzymichy małe	22	—	41	—	40	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1580	Różanka	19	—	29	—	51	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1581	Skwarzawa nowa	16	1	15	—	50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1582	Strzemień	30	—	58	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	76. Żydaczów.																																
1583	Kornelówka [11]	15	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	300	150	—	—	—	—	—	—	—	—
1584	Machliniec	48	4	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	405	—	—	—	—	—	650	—	—	—
1585	Obłaźnica	20	—	27	—	98	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	300	—	—	—
1586	Nowe Sioło k. A. [12]	50	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	600	500	1	1	—	—	—	—	—	—
1587	Ruda - Kochaw.	105	—	57	800	—	5	355	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1	1	800	1600	1	1	—
1588	Wola obłaźń.	14	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1589	Żyrawa k. Str.	10		32	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	400	1	1	—	—	—	—	—	—
1590	Jajkowce	86	5	62	—	—	1	1280	940	—	140	—	1400	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	376	1	1	—	—	—	—	—	—
	77. Żywiec.																																
1591	Błądzonka	68	2	10	—	55	4	579	4186	210	228	—	1020	mł. t.	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1592	Cięcina	110	5	27	—	55	1	1216	805	—	—	701	700	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1593	Cisiec [13]	68	1	64	—	—	2	4355	3780	360	—	—	2300	t.	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	824	—	1	1	—	—	—	—	—
1594	Czernichów [14]	107	5	17	—	52	2	2444	901	—	—	1269	—	w.	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1595	Gilowice	72	2	28	4000	120	2	—	—	—	32	—	—	—	1	—	—	1	1	—	1	—	1	240	—	1	1	—	2000	—	1	1	—
1596	Jeleśnia	78	—	2	—	—	—	1500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1597	Juszczyna	107	—	5	—	—	2	754	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1598	Kamesznica [15]	120	—	17	—	—	2	3766	3348	—	—	1658	—	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1599	Kocurów	45	—	30	—	35	2	—	1400	—	—	—	988	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1600	Kojeby	18	—	23	—	50	3	600	400	—	—	—	300	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1601	Korbielów	27	—	12	—	—	3	2400	560	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—		—	1	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1602	Koszarowa	3	—	5	—	—	1	528	640	—	50	—	—	—	1	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1603	Krzyżowa [16]	81	1	16	—	—	1	1460	600	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1604	Lachowice	150	2	102	—	20	4	300	1560	80	300	—	—	b.	1	1	1	1	—	—	1	1	—	—	725	1	1	—	—	—	—	—	—
1605	Łękawica	27	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1606	Łodygowice [17]	53	1	28	—	20	1	1500	300	—	50	—	308	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1607	Międzybrodzie	31	1	10	—	52	4	—	600	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1608	Milówka	105	3	11	—	—	1	3275	1716	360	100	—	—	t.	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1609	Moszczanica	88	3	57	3000	55	2	1405	1778	—	—	592	—	—	1	—	—	1	—	—	1	1	—	—	190	—	—	—	3000	—	—	—	—
1610	Ostre	23	—	8	—	—	1	486	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	1	60	—	1	1	1	—	—	—	—	—

[1] Sprow. 409 kóp jaj. [2] Sprow. 189 kóp jaj. [3] Sprow. 400 kóp jaj. [4] Sprow. 200 kóp jaj. [5] Sprow. 300 kóp jaj. [6] Sprow. 2 beczki nafty i 30.000 kg. drzewa. [7] Sprow. 80 kóp jaj. [8] Sprow. 750 kóp jaj. [9] Sprow. 50 kóp jaj. [10] Sprow. 10 kóp jaj [11] Sprow. 10 kóp jaj. [12] Zakup. 10 kóp jaj. [13] Zakup. 600 kóp jaj, 15 beczek nafty, 40 000 kg. mąki, 2.500 kg. cukru, towarów bławatnych za 2.727 K. [14] Zakup. 9 beczek nafty. [15] Zakup. 16 770 kg. mąki i innych towarów za 856 K. [16] Zakup 1 beczkę nafty. [17] Zakup. 3 beczki nafty.

Liczba porządkowa	Powiat i siedziba Kółka rolniczego	Ilość członków	Ilość kobiet w Kółku	Ilość zebrań	Wartość własnych budynków	Czytel. Kółka roln. liczy: dzieł:	czasopism:	Kółko rolnicze sprowadziło w r. 1911: Nasion (za koron)	Nawozów sztucznych (za koron)	Maszyn rolniczych (za koron)	Drzew owocowych (sztuk)	Pasz treściwych (za koron)	Węgla (za koron)	K. r. posiada na wspólny użytek maszyny	K. r. wprowadziło: odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w upraw.	robotę krowami	Drenowano na morgach	Jest członkiem c. k. Tow. gospod. lub rolniczego	Sklep Kółka roln.: w własnym zarz.	wydzierżaw.	Z dzierżawy sklepu wpłynęło koron	Udziały członków w koronach	Przy sklepie Kółka roln. znajduje się: Trafika tytoń	Sprzedaż wina	Napoi słodz.	Ubezpieczen od ognia (na kwotę w K): Domu	Towarów	Przy K. r. zawiązano: och. str. pożar.	ma sikawek	Złożono na cele ogólnego dobra (kor.)
1611	Pewel mała	58	—	30	—	95	4	125	1116	—	80	—	184	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1612	Pewel ślemieńs.	73	—	4	—	50	2	—	1800	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1613	Pietrzykowice	60	2	19	—	200	2	108	911	470	101	80	98	t.	1	—	1	1	—	180	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1614	Przyłęków	47	1	4	—	50	—	485	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1615	Przyborów	60	—	6	—	60	1	1400	700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1616	Radziechowy [1])	210	10	22	10000	—	2	2116	1800	—	—	144	200	t.	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	1300	—	1	—	10000	7000	1	2	—
1617	Raycza	22	—	6	10000	—	2	—	1200	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	11794	1	1	—	10000	20000	1	1	—
1618	Rychwałd k. Żyw.	55	—	42	6000	—	2	—	2810	—	—	—	—	t.	1	1	1	1	—	—	1	—	1	200	—	1	1	—	—	—	—	—	—
1619	Rychwałdek [2])	31	1	40	—	45	2	50	1734	—	—	765	345	w. ż.	1	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1620	Sienna	45	3	5	—	—	1	485	—	—	—	225	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1621	Słotwina	16	—	15	—	—	2	50	1200	—	15	50	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1622	Sporysz	50	—	16	—	28	3	—	1000	—	—	—	2615	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	25	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1623	Stryczawa [3])	85	2	9	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1624	Świnna	40	—	35	—	—	1	1390	—	—	—	160	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1625	Szare	100	5	16	—	—	1	1700	784	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	1200	—	—	—	—	—	—	—	—
1626	Trzebinia	20	4	20	—	65	1	511	1247	—	—	—	490	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1627	Ujsoły	185	1	29	—	—	2	3360	1400	—	100	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	1	20	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1628	Wieprz [4])	50	—	17	—	—	2	1035	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	462	1	1	—	—	—	—	—	—
1629	Zabłocie	32	—	20	—	—	1	1200	—	360	—	—	—	t.	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1630	Żabnica	38	—	—	—	—	—	975	560	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1631	Zasepnica	37	—	22	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1632	Żywiec	103	12	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	19975	—	1	—	—	30000	—	—	—
	Borszczów.																																
1633	Jezierzany	25	—	12	—	100	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Brzesko.																																
1634	Brzesko	72	—	8	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	5644	—	1	1	—	18500	—	—	—
1635	Rudy-Rysie	25	—	17	—	—	2	70	—	80	30	—	—	sk.	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1636	Strzelce wielkie	70	4	3	19000	—	1	81	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2376	1	1	1	—	6750	1	—	—
	Krosno.																																
1637	Lubatowa	47	—	55	6384	—	3	2600	800	—	100	—	—	ws.	—	—	—	1	1	—	1	—	1	400	530	1	1	1	—	—	—	—	—
	Limanowa.																																
1638	Ogrojec ad Pszyszowa	13	—	16	—	—	2	400	1800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1639	Tymbark	21	—	12	—	—	2	100	—	—	—	4800	200	m.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1600	—	1	—	—	4400	—	—	—
	Sanok.																																
1640	Sanok	57	7	8	—	—	1	3000	2000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	12551	—	1	1	—	—	—	—	—
	Skałat.																																
1641	Krasne	44	5	31	2000	—	—	—	1200	160	—	—	—	m. sk.	1	1	1	—	—	—	—	—	1	300	600	1	1	—	—	—	—	—	—

[1]) Sprów. 30 beczek nafty i 200 q. mąki czarnej. [2]) Sprow. 4 beczki nafty. [3]) Sprow. mąki, cukru, kawy i mydła za 945 K. [4]) Sprow. 80 kóp jaj.

Statystyka
Zarządów Kółek rolniczych.

W 1641 Kółkach rolniczych, których sprawozdania podaliśmy spełniali obowiązki:

Przewodniczącego: właściciele dóbr w 77 (5 prc.), duchowni w 359 (22 prc.), nauczyciele w 133 (8 prc.), włościanie w 920 (56 prc.), osoby innych zawodów w 126 (8 prc.), nieobsadzone w 26 (1 prc.);

Zastępcy przewodniczącego: właściciele dóbr w 10 (1 prc.), duchowni w 47 (3 prc), nauczyciele w 51 (3 prc.), włościanie w 1368 (84 prc.), osoby innych zawodów w 119 (7 prc.), nieobsadzone w 36 (2 prc.);

Sekretarza: właściciele dóbr w 2 (0 prc.), duchowni w 14 (1 prc.), nauczyciele w 321 (20 prc.), włościanie w 1048 (64 prc.), osoby innych zawodów w 220 (13 prc.), nieobsadzone w 36 (2 prc.)

Zestawienie maszyn,
które Kółka rolnicze posiadały na wspólny użytek członków:

Plewników 13,
Bron 91,
Siewników 111,
Sieczkarni 16,
Trieurów 117,
Wag 24,
Pługów 13,
Młocarń 83,
Kierat 7,
Wialni 2,
Żmijek 1,
Suszarek 1,
Radeł 1,
Trokarów 8,
Ogartywaczy 30,
Znaczników 2,
Kultywatorów 11,
Siekacz do buraków 4,
Wirówka 1,
Rur przełykowych 8,
Młynków 53,
Walców 5.
Pomp 1,
Kartoflarek 2,
Żniwiarek 1,
Taśma miernicza 2,
Waga zwyczajna 7,
Grabarka 4.

Ogółem w roku 1911 Kółka rolnicze 644 maszyn.

Powiat autonomiczny	Ilość sprawozdań Kółek	Ilość członków	Ilość zebrań: ogólnych	Ilość zebrań: zwyczajnych	Ilość zebrań: Zarządu	Wartość własnych budynków	Czytelnie liczą: dzieł	Czytelnie liczą: czasopism	Kółka sprowadziły: nasion (za koron)	nawozów sztucznych (za koron)	maszyn (za koron)	drzewek owocowych (sztuk)	pasz treściwych (ctn. mtr.)	węgla (ctn. mtr.)
1. Biała	26	1766	151	309	229	49000	613	45	12224	20412	2466	446	4550	10000
2. Bochnia	43	1898	237	690	405	30027	2675	100	4060	6747	1474	180	552	13796
3. Bóbrka	4	187	13	134	37	12200	247	8	486	1737	—	135	—	—
4. Bohorodczany	1	23	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
5. Borszczów	4	201	4	104	24	—	141	10	—	—	—	—	—	—
6. Brody	8	223	14	242	38	1000	839	18	213	389	40	270	—	200
7. Brzesko	40	1620	228	555	282	33550	1058	81	7331	10227	334	1071	180	6971
8. Brzeżany	10	323	40	215	8	2000	468	28	—	—	1250	170	—	—
9. Brzozów	26	1665	118	461	217	16250	1159	68	7528	9822	1610	1041	—	468
10. Buczacz	22	929	82	605	107	36600	1743	53	170	2290	500	123	—	1522
11. Chrzanów	25	1057	79	427	158	5000	463	50	3050	1613	200	16	21785	572
12. Cieszanów	19	624	126	388	155	8400	920	37	2017	7276	230	1328	—	—
13. Czortków	7	300	121	239	58	66000	634	20	—	—	—	55	—	—
14. Dąbrowa	36	1443	197	779	218	51240	1764	96	4706	9582	1420	270	1622	7545
15. Dobromil	8	214	20	162	65	28300	279	17	2030	4480	250	76	—	—
16. Dolina	1	200	7	50	40	10000	—	1	—	1220	—	30	—	—
17. Gorlice	23	1427	101	551	144	25488	1272	63	15707	47073	854	360	—	9852
18. Gródek	12	372	42	283	73	6200	429	28	486	1356	635	360	750	314
19. Grybów	17	855	66	177	127	14200	563	30	8709	14748	730	112	1056	3290
20. Horodenka	3	120	9	93	18	—	186	5	—	1500	—	70	—	300
21. Husiatyn	11	303	26	403	84	18250	337	28	48	—	27	230	—	3116
22. Jarosław	44	1683	337	986	260	3250	2474	100	6072	10166	300	1020	861	4460
23. Jasło	48	2059	334	753	738	63837	3058	97	8933	20769	1132	413	300	8078
24. Jaworów	7	213	67	193	84	—	386	15	15	4339	56	238	—	1437
25. Kałusz	7	216	32	213	35	8600	206	19	125	—	—	—	—	360
26. Kamionka strum.	9	365	32	445	48	3400	1148	31	136	1560	60	—	—	—
27. Kolbuszowa	11	400	86	126	80	16000	302	27	230	2300	—	210	—	520
28. Kołomyja	6	398	20	91	70	—	255	16	2700	696	600	470	—	—
29. Kossów	2	135	2	77	9	1850	213	5	—	—	—	50	—	—
30. Kraków	34	1151	153	532	192	33000	2082	87	6936	2446	620	536	3500	6875
31. Krosno	35	2091	162	749	338	18028	1085	68	12124	12418	2968	1066	23687	8348
32. Limanowa	28	867	98	560	223	10200	1045	60	5847	31569	280	100	10050	1130
33. Lisko	4	270	14	124	26	9000	420	13	780	2367	200	—	—	—
34. Lwów	49	1676	316	1190	522	7900	1627	115	5211	4105	1184	1233	8867	9109
35. Łańcut	36	2216	169	482	307	56500	1209	64	14193	8224	762	1268	—	31377
36. Mielec	26	963	158	315	198	4200	1222	50	4805	5408	578	366	160	2766
37. Mościska	23	985	119	506	126	6700	2292	52	2246	2626	145	437	65	6178
38. Myślenice	25	1885	60	305	136	52696	554	48	10183	45136	50	120	2100	3280
39. Nadwórna	4	94	10	31	25	—	50	7	—	—	—	—	—	—

Powiat autonomiczny	K. mają na wspólny użytek maszyn	Ilość Kółek, które wprowadziły: nowe odmiany zbóż	nawożenie łąk	rośliny pastewne	zmiany w uprawie	robotę krowami	Drenowano na morgach	Ilość Kółek, które są członkami ck. Tow. gospod. lub roln.	Sklepy: we własnym zarządzie	Sklepy: wydzierżawione	Z dzierżawy sklepów wpłynęło koron	Udziały w koronach	Przy sklepach znajduje się: trafik	sprzedaży wina	sprzedaży napoi słodzonych	Ubezpieczono: domy na kor.	towary na kor.	Przy Kółkach: zawiązano straży	mają sikawek	Kółka rolnicze złożyły na cele ogólnego dobra
1. Biała	13	8	6	9	15	8	1357	12	8	3	990	2654	5	8	2	18700	25005	7	14	260
2. Bochnia	32	12	14	19	29	12	325	9	9	6	2125	1842	17	15	5	11930	7400	15	15	111
3. Bóbrka	2	1	—	1	3	3	—	1	2	2	1000	1375	1	3	3	—	1500	1	1	8
4. Bohorodczany	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Borszczów	—	1	—	—	—	—	—	1	1	2	100	9720	—	3	1	—	17000	—	—	—
6. Brody	1	1	1	2	3	—	—	2	6	1	60	17413	1	4	1	—	5063	2	1	100
7. Brzesko	21	17	12	18	22	15	373	15	12	8	333	6681	10	16	7	13800	23500	10	19	25
8. Brzeżany	10	2	1	3	6	2	—	1	4	3	250	716	4	2	3	1000	2500	3	2	2
9. Brzozów	16	10	9	6	13	16	238	2	17	3	417	12337	11	9	5	6445	18788	16	15	2812
10. Buczacz	6	9	1	6	5	—	—	9	9	8	641	1524	6	6	6	31100	8500	5	4	18
11. Chrzanów	8	4	2	6	11	3	—	3	10	11	1447	11880	6	15	5	3200	30864	3	3	654
12. Cieszanów	10	8	4	2	4	—	—	2	7	1	60	4267	4	5	—	4000	4800	4	1	—
13. Czortków		—	—	1	1	1	—	2	1	—	—	250	—	—	—	—	—	2	2	—
14. Dąbrowa	22	8	6	18	22	13	35	11	9	7	1455	22518	2	14	1	21200	49000	11	11	44
15. Dobromil	4	2	1	3	4	2	—	2	3	4	370	1110	2	5	—	8800	28000	2	2	4
16. Dolina	2	—	1	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	14000	—	—	—	—
17. Gorlice	17	11	7	8	15	13	97	15	6	10	2536	13291	12	12	4	23100	33400	6	7	146
18. Gródek	10	6	4	6	6	1	1415	7	—	6	119	—	3	5	5	1200	10	3	1	7
19. Grybów	9	4	1	4	6	5	—	3	8	4	430	16530	7	10	2	5600	36650	1	1	—
20. Horodenka	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21. Husiatyn	2	1	1	4	2	—	—	4	—	2	760	—	—	1	2	400	—	2	2	—
22. Jarosław	14	9	4	2	25	12	—	11	12	9	2010	6603	13	7	4	1400	9404	16	12	150
23. Jasło	30	17	10	15	29	13	1816	18	16	17	3651	21035	19	15	13	48500	82082	21	20	50
24. Jaworów	1	2	1	4	2	2	—	1	2	2	70	1105	4	1	1	—	—	—	—	—
25. Kałusz	1	4	2	1	2	—	—	—	2	2	948	13569	2	3	1	7600	29000	1	—	—
26. Kamionka strum.	5	2	1	3	2	2	—	2	3	5	977	7755	1	4	4	1400	9700	1	1	—
27. Kolbuszowa	—	2	3	2	2	3	—	—	5	4	124	1672	2	4	1	6000	5140	—	—	—
28. Kołomyja	6	4	—	3	2	2	—	4	1	—	—	—	1	1	—	—	45000	—	—	—
29. Kossów	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1200	—	1	1	—
30. Kraków	17	7	11	8	25	7	441	11	7	14	3308	5213	13	14	10	9380	2300	8	5	100
31. Krosno	31	8	7	14	24	16	440	6	15	11	1911	21216	20	21	4	15900	45673	11	11	1321
32. Limanowa	4	10	7	11	15	14	—	5	3	7	460	1036	7	7	6	10400	15600	2	2	—
33. Lisko	1	1	1	—	3	—	—	1	4	—	—	1950	2	4	1	8000	22000	—	—	—
34. Lwów	18	22	9	18	27	5	40	14	9	17	998	4026	16	9	11	700	8347	19	16	143
35. Łańcut	25	8	3	12	15	5	2213	7	24	3	370	30273	11	20	12	20400	22634	8	5	41
36. Mielec	14	10	7	8	11	8	—	5	3	4	530	1484	2	5	—	3080	3170	5	5	500
37. Mościska	9	8	2	13	16	2	—	7	5	10	1249	1464	6	9	5	4600	800	18	17	106
38. Myślenice	19	6	2	4	13	2	180	13	11	9	2530	7951	17	16	5	19900	6930	2	3	—
39. Nadwórna	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	700	—	1	—	—	—	—	—	—

Powiat autonomiczny	Ilość sprawozdań Kółek	Ilość członków	Ilość zebrań: ogólnych	Ilość zebrań: zwyczajnych	Ilość zebrań: Zarządu	Wartość własnych budynków	Czytelnie liczą: dzieł	Czytelnie liczą: czasopism	Kółka sprowadziły: nasion (za koron)	Kółka sprowadziły: nawozów sztucznych (za koron)	Kółka sprowadziły: maszyn (za koron)	Kółka sprowadziły: drzewek owocowych (sztuk)	Kółka sprowadziły: pasz treściwych (ctn. mtr.)	Kółka sprowadziły: węgla (ctn. mtr.)
40. Nisko	24	850	126	321	113	7300	911	37	916	6749	—	273	—	—
41. Nowy Sącz	39	1135	177	653	235	7900	1685	82	5395	9297	437	2786	—	800
42. Nowy Targ	33	1737	107	466	238	69354	1906	66	43732	49237	105	200	23307	3800
43. Oświęcim	19	1268	96	232	132	39100	452	32	17010	6966	700	50	5735	9110
44. Pilzno	28	1216	160	595	230	4500	1434	78	11526	22631	2203	231	70	2805
45. Podhajce	20	604	138	573	197	4700	477	33	1637	—	—	794	—	1766
46. Przemyśl	28	1524	242	723	233	7059	3013	79	3660	6150	—	1122	714	600
47. Przemyślany	16	500	124	617	250	1500	1210	42	1146	4081	361	1348	—	500
48. Przeworsk	31	2036	168	545	214	8600	2 86	71	10010	13207	6500	189	2650	10485
49. Rawa ruska	5	146	1[illegible]	67	27	6000	353	10	56	—	—	250	—	—
50. Rohatyn	12	462	36	304	83	4715	763	30	705	1042	76	372	—	560
51. Ropczyce	45	1844	332	679	266	16200	1588	79	8453	19785	851	1583	3998	13188
52. Rudki	10	532	43	442	110	29400	397	39	580	—	200	660	—	2640
53. Rzeszów	55	2727	502	1155	351	33650	3696	130	14232	31287	2983	822	1375	16476
54. Sambor	23	1130	98	596	169	20309	1423	54	1738	2800	500	380	—	2022
55. Sanok	31	1729	100	636	203	46476	2131	72	4773	6766	145	150	—	330
56. Skałat	25	745	100	845	142	6600	1764	59	196	1858	—	358	—	1880
57. Śniatyn	2	49	14	95	6	—	100	7	—	—	—	—	—	—
58. Sokal	4	63	20	94	21	—	105	11	—	—	—	—	—	—
59. Stanisławów	17	504	84	402	93	2110	2618	31	847	110	552	14	1165	435
60. Stary Sambor	3	86	10	70	13	6400	94	4	—	560	—	40	—	—
61. Stryj	3	137	8	52	16	2000	80	6	575	1134	530	—	—	278
62 Strzyżów	38	1696	188	385	299	23259	1184	66	8243	28929	381	543	1350	1867
63. Tarnobrzeg	53	1663	306	1022	449	14700	2451	118	5428	1496	990	796	132	2565
64. Tarnopol	34	1571	182	982	417	38600	1149	81	624	664	30	264	421	8719
65. Tarnów	42	1773	247	685	281	12300	2047	88	7805	31407	240	682	4346	8374
66. Tłumacz	12	452	52	245	84	120	592	18	2849	10	—	352	—	440
67. Trembowla	12	757	96	260	98	13800	641	31	143	1400	840	125	—	1260
68. Turka	2	35	4	37	7	—	40	4	44	—	—	40	—	—
69. Wadowice	39	2320	200	452	310	91570	829	75	2517	25702	400	180	21075	6906
70. Wieliczka	41	1362	146	380	227	19600	1958	62	7808	17699	1086	1260	760	6561
71. Zaleszczyki	7	253	33	138	39	—	319	21	—	—	—	—	—	—
72. Zbaraż	15	568	120	250	156	4800	1195	43	277	7395	193	200	—	7751
73. Zborów	13	55	102	418	76	—	708	20	54	248	—	30	—	600
74. Złoczów	12	500	55	178	59	6400	779	21	65	612	760	56	510	—
75. Żółkiew	7	174	26	150	33	7000	165	10	—	—	—	—	—	—
76. Żydaczów	8	348	27	109	57	800	98	16	1635	940	—	140	—	1400
77. Żywiec	42	2918	226	348	282	33000	1107	74	40958	40906	1840	1096	5644	10548
	1641	71189	8605	31809	10996	1325064	79666	3536	379189	643179	43898	31286	158157	267230

Powiat autonomiczny	[illegible] maszyn	Ilość Kółek, które wprowadziły: nowe odmiany zbóż	Ilość Kółek, które wprowadziły: nawożenie łąk	Ilość Kółek, które wprowadziły: rośliny pastewne	Ilość Kółek, które wprowadziły: zmiany w uprawie	Ilość Kółek, które wprowadziły: robotę krowami	Drenowano na morgach	Ilość Kółek, które są członkami ck. Tow. gospod. lub roln.	Sklepy: we własnym zarządzie	Sklepy: wydzierżawione	Z dzierżawy sklepów wpłynęło koron	Udziały w koronach	Przy sklepach znajduje się: trafik	Przy sklepach znajduje się: sprzedaży wina	Przy sklepach znajduje się: sdrzedaży napoi słodzonych	Ubezpieczono: domy na kor.	Ubezpieczono: towary na kor.	Przy Kółkach: zawiązano straży	Przy Kółkach: mają sikawek	Kółka rolnicze złożyły na cele ogólnego dobra
40. Nisko	1	3	8	5	9	6	400	2	4	11	1350	1189	7	10	2	7300	2200	10	10	—
41. Nowy Sącz	10	20	5	16	23	16	40	11	4	9	1340	3761	5	9	6	6000	5680	2	3	6
42. Nowy Targ	12	4	3	2	3	6	25	7	23	11	845	85849	14	21	1	42000	171200	2	3	—
43. Oświęcim	19	3	3	5	6	2	578	4	4	7	1850	1168	6	10	3	3500	—	4	4	—
44. Pilzno	8	11	5	13	18	8	300	19	1	8	810	500	4	5	1	4000	6400	7	10	—
45. Podhajce	—	6	—	8	6	2	—	3	17	2	140	3113	4	5	—	4600	2800	5	6	—
46. Przemyśl	2	7	—	6	14	4	120	4	8	4	482	8272	5	8	3	5000	8700	10	8	—
47. Przemyślany	5	7	5	7	8	3	—	2	5	5	210	320	7	7	1	—	3900	2	3	—
48. Przeworsk	23	8	3	11	23	8	—	12	1	14	1630	743	7	4	3	5700	1600	10	10	—
49. Rawa ruska	—	—	3	—	—	2	—	1	—	2	330	—	—	2	1	—	—	—	—	—
50. Rohatyn	4	5	2	8	5	3	—	2	5	4	542	1094	4	3	3	3000	1650	—	—	—
51. Ropczyce	29	13	10	15	21	9	—	14	8	6	295	12248	5	7	4	8400	28400	11	10	—
52. Rudki	5	3	—	2	2	—	—	4	9	2	700	3500	4	8	8	4700	8290	9	7	150
53. Rzeszów	22	18	11	25	40	13	60	37	15	9	680	21127	15	16	6	22800	9400	23	29	182
54. Sambor	5	5	1	7	10	5	200	6	11	11	1972	16093	18	15	9	14780	9480	8	8	308
55. Sanok	2	3	2	6	2	6	390	—	18	11	2714	13384	17	14	7	22067	18100	9	7	10
56. Skałat	6	5	1	6	8	1	—	5	7	7	750	2009	6	9	8	1600	4700	3	2	80
57. Śniatyn	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
58. Sokal	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
59. Stanisławów	2	5	1	8	1	1	—	3	4	7	746	604	1	—	—	1780	4530	—	—	—
60. Stary Sambor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	440	—	—	—	—	—	—	—	—	—
61. Stryj	—	—	—	1	1	—	—	1	2	1	20	2151	2	3	1	2000	3400	—	—	—
62 Strzyżów	10	7	3	12	9	6	180	—	18	5	916	19655	12	13	10	13730	32160	13	20	120
63. Tarnobrzeg	77	13	12	18	21	6	—	7	13	21	1295	4036	22	25	6	10400	29181	11	11	--
64. Tarnopol	5	11	2	10	4	1	—	8	7	13	1310	15532	9	6	6	1600	43600	1	1	—
65. Tarnów	12	15	5	16	17	11	430	8	4	6	1415	3619	6	3	1	12500	5900	14	21	450
66. Tłumacz	1	3	1	2	1	1	—	2	8	3	176	6526	5	5	1	120	26800	2	1	—
67. Trembowla	2	2	—	4	3	1	—	3	2	7	1770	3512	6	6	4	3700	4800	2	5	210
68. Turka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
69. Wadowice	11	7	6	10	15	8	—	10	10	20	5237	21109	17	22	8	34600	73630	8	6	—
70. Wieliczka	21	10	2	8	22	10	124	9	5	13	1376	2840	8	9	2	7000	7600	6	8	—
71. Zaleszczyki	—	—	—	2	—	—	—	1	3	1	120	9386	—	1	2	—	6600	1	1	—
72. Zbaraż	2	4	2	8	8	1	—	3	6	7	158	3098	5	4	5	4800	5908	2	1	—
73. Zborów	—	4	—	4	3	1	—	1	5	4	246	507	1	1	1	—	2900	—	—	30
74. Złoczów	8	5	1	3	4	1	—	—	7	4	222	3510	2	5	5	6300	7022	2	2	40
75. Żółkiew	—	—	—	—	2	1	—	2	1	2	174	—	1	1	1	3000	500	1	1	—
76. Żydaczów	—	1	—	2	2	1	—	2	5	3	1305	1426	4	4	1	800	2550	1	1	—
77. Żywiec	12	27	12	11	25	13	180	27	8	6	560	36470	6	10	2	25000	57000	3	4	—
	644	470	251	498	717	345	11997	428	484	454	67155	572812	462	546	252	605712	1225990	389	408	8188

Ogólne zestawienie ze sprawozdań Kółek rolniczych.

Złożyło sprawozdanie z czynności za rok 1911 z 77 powiatów (w r. 1911 1536)		1.641 Kółek rol.	
Wyżej wyszczególnionych 1641 Kółek roln. liczy członków		71.189	
odbyły w r. 1911 zebrań:			
ogólnych	8.605		
zwyczajnych	31.809		
zarządu	10.996		
Razem zebrań		51.410	
Wartość własnych budynków Kółek roln. wynosiła			K 1,325.064
„ „ „ wzrosła w porównaniu z r. 1910 o kwotę . .			„ 196.588
Biblioteki Kółek rolniczych liczyły dzieł	79.666		
Kółka roln. prenumerowały czasopism	3.536		
Kółka roln. sprowadziły w r. 1911:			
nasion za kwotę (w r. 1910 za K 226.465)			„ 379.189
nawozów sztucznych za kwotę (w r. 1910 za 552.384)			„ 643.179
maszyn i narzędzi rolniczych za kwotę (w r. 1910 za 48.593)			„ 43.898
drzew owocowych . . . , ... sztuk	31.286		
pasz treściwych za kwotę	158.157		
węgla za kwotę	267.230		
Kółka rolnicze przeprowadziły drenowanie na morgach . . .	11.997		
Ilość Kółek, które są członkami c. k Tow. gosp. lub. roln.	428		
Z 1641 Kółek roln. wprowadziło w r. 1911:			
1. odmiany zbóż	470		
2. nawożenie łąk	251		
3. nowe rośliny pastewne	498		
4. zmiany w uprawie	717		
5. robotę krowami	348		
Kółka rolnicze posiadały maszyn do wspólnego użytku członków	644		
Kółka rolnicze posiadały w r. 1911:			
Straży pożarnych	389		
przy których było sikawek	408		
Sklepów prowadzonych we własnych zarządzie	484		
„ oddanych w dzierżawę . . . . ; . .	454		
Udziały, złożone na przedsiębiorstwa handlowe wynosiły (r. 1910 — 540.269)			„ 572.812
Z dzierżawy sklepów wpłynęło do kasy Kółek roln. (r. 1910 — 57.040)			„ 67.155
Przy wyżej wyszczególnionych sklepach było trafik	462		
„ „ „ „ „ sprzedaży wina	546		
„ „ „ „ „ sprzedaży napoi słodzonych	252		
Ubezpieczono od ognia:			
własne budynki Kółek. rolniczych na kwotę (w r. 1910 — 548.430) . . .			„ 605.712
towary w sklepach Kółek r. na kwotę (w r. 1910 — 1,005.025)			„ 1,225.990
Kółka rolnicze złożyły na cele ogólnego dobra			„ 8.188

Protokół

z XIII. Ogólnej Rady Towarzystwa Kółek rolniczych

w Przemyślu

w dniach 22 i 23 sierpnia 1911 r.

PROTOKÓŁ

z XIII. Ogólnej Rady Towarzystwa Kółek rolniczych w Przemyślu

w dniach 22 i 23 Sierpnia 1911 r.

XIII. Ogólna Rada, zwołana wskutek uchwały Zarządu głównego do Przemyśla na dnie 22. i 23. sierpnia 1911 r. zgromadziła na swe obrady następujących uczestników: 28 członków Zarządu głównego, 49 delegatów organizacyi powiatowych, 526 delegatów Kółek rolniczych i 135 gości; cyfry powyższe są podane na podstawie kontroli kart wstępu.

Obecnością swą zaszczycili zebranie: JE. Ks. Biskup Pelczar, J. E. Pan Marszałek kraju Stanisław hr. Badeni, radca dworu Bogumił Szeligowski w zastępstwie J. E. Pana Namiestnika, wiceprezydent c. k. Rady szkolnej krajowej dr. Dembowski, — tudzież reprezentanci następujących instytucyi i stowarzyszeń: c. k. Towarzystwa gospodarskiego, c. k. Towarzystwa rolniczego, Towarzystwa rolniczego dla księstwa cieszyńskiego, Rady miejskiej miasta Przemyśla, Towarzystwa oświaty ludowej, Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń, Patronatu Spółek oszczędności i pożyczek, Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, Syndykatu rolniczego, kraj. Związku och. straży pożarnych, Towarzystwa chowu drobiu i królików w Jarosławiu, Towarzystwa chowu drobiu we Lwowie, Polskiego Towarzystwa emigracyjnego, Ligi pomocy przemysłowej, przemyskiego Zarządu powiatowego Kółek rolniczych, Rady powiatowej w Przemyślu, c. k. Starostwa w Przemyślu, przemyskiego oddziału c. k. Towarzystwa gospodarskiego, T. S. L. w Przemyślu, Towarzystwa pedagogicznego w Przemyślu, Związku Polek, „Gwiazdy“ przemyskiej, lwowskiej Rady powiatowej i w. i.

Z członków Zarządu głównego usprawiedliwili swą nieobecność i nadesłali życzenia pp.: Malczewski, Pawlikowski i Podlewski; oprócz tego następujące instytucye i osoby nadesłały życzenia pomyślnych obrad: Centralne Towarzystwo gospodarskie w W. Ks. Poznańskiem, Patronat Kółek rolniczych w W. Ks. Poznańskiem, Towarzystwo hygieniczne we Lwowie, Towarzystwo Szkoły Ludowej, Polskie Towarzystwo pedagogiczne, Redakcya „Niewiasty Katolickiej“, J. E. Pan Minister Zaleski, J. E. dr. Głąbiński, dr. T. Pilat, J. E. Zdzisław hr. Tarnowski, poseł Długosz. Ks. Hanusiak, Bohdanowicz, radca dworu Struszkiewicz, ks. Andrz. Lubomirski i w. i.

Obrady toczyły się w obszernej sali „Sokoła“; reprezentanci władz i instytucyi, tudzież delegaci uprawnieni do głosowania zajęli salę, goście zaś i inni uczestnicy nie mający prawa głosowania galeryę i loże.

Przewodnictwo obrad spoczywało w ręku prezesa Towarzystwa, Artura Zaremby Cieleckiego, na sekretarzy obrad powołał przewodniczący delegatów pp.: hr. Tadeusza Łubieńskiego, posła do Rady państwa dr. Antoniego Matakiewicza i Tadeusza Śmiglewskiego, prezesa Zarządu pow. Kółek rolniczych w Krośnie.

Ogólna Rada rozpoczęła się — po wysłuchaniu mszy św. w kościele katedralnym — dnia 22. sierpnia o godz. 10 przed południem. Przewodniczący, prezes Cielecki, otworzył pierwsze posiedzenie następującem przemówieniem:

Pierwszą czynnością naszego Zjazdu było, w wspólnej modlitwie u stóp ołtarzy Wszechmocnego błagać Go, aby błogosławił naszej pracy.

Sprawozdanie za r. 1910 zostało Kółkom wcześnie rozesłane i mieliście Panowie Delegaci dość czasu dokładnie je przejrzeć, nie będę się więc bliżej niem zatrudniał. Zaznaczę tylko, że rok ten ubiegły był jednym z najpomyślniejszych dla naszego Towarzystwa. Postęp wykazać możemy we wszystkich kierunkach naszej tak różnorodnej działalności. Przygotowani jednak jesteśmy na liczne głosy krytyki, bo zadowolić wszystkich trudno i nie mamy się

za nieomylnych działaczy. Szczególną uwagę naszą skierowaliśmy na organizacye powiatowe i już mamy zorganizowanych zarządów powiatowych 51, delegatur zaś jest jeszcze 18. Z zadowoleniem podnoszę, że dobre skutki wychowawczej, kulturalnej działalności Towarzystwa Kółek rolniczych u ludu naszego coraz więcej uwidoczniają się. To jest właśnie najważniejsza zasługa naszego Towarzystwa. Lud uświadomiony coraz więcej poczuwa się do swych obowiązków wobec Towarzystwa, tem samem wobec kraju i społeczeństwa. Temu należy przypisać, że liczba Kółek, przesyłających swe sprawozdania, wzrosła już do cyfry 1.536 Kółek, oraz, że suma dochodów własnych naszego Towarzystwa w r. 1910 doszła kwoty 85.694 koron, t. j. do $47^1/_3{}^0/_0$ wysokości sumy wszystkich subwencyi krajowych i rządowych, razem zliczonych. Tym wynikiem żadne z pokrewnych nam Towarzystw poszczycić się nie może.

Organizacya Oddziałów kobiecych przy Kółkach rolniczych, którą popieramy energicznie, przyczyni się tem bardziej do szybkiego uświadomienia ludu naszego. Obok dzielnych włościan, których zastępy coraz bardziej rosną, widzimy czynnymi w naszem Towarzystwie licznych zacnych duchownych i nauczycieli, także inteligencya miejska i małomiejska w poczuciu patryotyzmu popiera nas silnie. Jeżeli jednak nasze zarządy powiatowe nieraz nie domagają, to dlatego, że współpracownicy nasi z miast nie dają często tych znajomości fachowych i tych wpływów, jakie miejscowi, zamożni i inteligentni ziemianie mięćby niewątpliwie mogli, gdyby nas popierać chcieli. Lecz niestety, oprócz kilkunastu obywateli ziemian, dobrych pracowników w naszem Towarzystwie, ogół właścicieli ziemskich zachowuje się zupełnie obojętnie wobec naszych Kółek i dla nich sympatyi nie ma. Jeżeli jest grzechem czynić źle, to nie mniej jest grzechem także opuszcać sposobność czynienia dobrze.

Mieliśmy i mamy różnych przyjaciół, jednych prawdziwych, innych mniej szczerych. Dawano nam w przeszłości różne rady, jedni chcieli, abyśmy się wyzuli z działu rolniczego, choć jesteśmy Kółkami rolniczemi, inni radzili nam porzucić znowu dział handlowy, niemniej ajencyę handlową i oddać zapotrzebowanie naszych Kółek na łaskę i niełaskę innych instytucyi. Ale my wierni statutowi Towarzystwa, poczuciu naszego obowiązku i naszemu przekonaniu, staramy się uprawiać i rozwijać wszelkie działy, od początku istnienia przez nasze Towarzystwo prowadzone. Nawet potworzyliśmy niektóre nowe, jak n. p. dział pożarniczy i możemy już wykazać 373 straży ochotniczych, zorganizowanych przy naszych Kółkach. Mamy to przekonanie, że w naszem Towarzystwie musimy skupiać całe życie i wszelkie potrzeby naszych włościan i mamy to przeświadczenie, że naszemu Towarzystwu nic obcem być nie może i być nie powinno, co dotyczy włościan naszych.

Każdy z panów referentów złoży sprawozdanie z odrębnego działu naszych czynności i na żądanie Pp. Delegatów da odnośne wyjaśnienia. Preliminarz budżetowy na rok 1911 wykazuje w dochodach i w rozchodach kwotę 253.200 K. Oprócz tego, na początku r. b. otrzymaliśmy od ministeryum rolnictwa, tytułem odszkodowania za traktaty bałkańskie kwotę 86.667 K. Czy to dużo, czy dosyć, czy może za mało w porównaniu z tem, co otrzymały inne towarzystwa rolnicze, zwłaszcza ruskie, od tak nie dawna istniejące? Nie wchodzę w to. Ale jeżeli rozdział tych subwencyi czy bonifikacyi, przeprowadza ministeryum we Wiedniu a nie organa krajowe, to już jest winą tych, którzy swego czasu możność przeprowadzenia organizacyi rolniczej krajowej udaremnili, biorąc wobec przyszłości kraju ciężką odpowiedzialność na siebie. Lecz tej sprawy nie dotykajmy bliżej.

Powracając do sprawozdania ostatniego, proszę Panów porównać je z poprzedniem, a przekonacie się Panowie Delegaci o postępie i rozwoju w każdym z naszych działów. Zdawałoby się przeto, że możemy spokojnie patrzeć w przyszłość, zwłaszcza wobec mnóstwa objawów życzliwości dla nas, ze wszystkich tak poważnych stron. Tymczasem niestety tak nie jest i ja widzę niejedną czarną chmurę na widnokręgu naszego Towarzystwa.

Stosunek nasz do Związku krajowego straży ochotniczych i do Towarzystwa Szkoły ludowej jest najlepszym, do pewnego stopnia wspieramy się nawzajem w naszem działaniu. Miło mi bardzo, że mogę tu z tego miejsca wyrazić krakowskiemu Towarzystwu Wzajemnych Ubezpieczeń szczerą naszą wdzięczność za tak wydatną pomoc, jaką nam udziela przy organizacyi straży ochotniczych. Natomiast z pewnym żalem i pewnem zaniepokojeniem powiedzieć muszę, że stosunek nasz do pokrewnych nam Towarzystw: Galicyjskiego gospodarskiego i Krakowskiego rolniczego, na pozór wprawdzie zupełnie dobry, w rzeczywistości pozostawia nieraz dużo do życzenia. Towarzystwa, rozszerzając swą działalność, wkraczają nieraz na pole naszej pracy i powstają pewne kolizye, spowodowane brakiem dostatecznego rozgraniczenia zakresu działania naszych Towarzystw, a winą tego znowu, że nie mamy organizacyi krajowej rolniczej, któraby normowała stosunek nasz wzajemny. Broń Boże, nie czynię żadnego zarzutu z tego powodu Komitetom Towarzystw rolniczych, lecz nieraz organizacye ich powiatowe okazują mało życzliwości dla nas, niektóre nawet, zwłaszcza w zachodniej części kraju, przy działaniu handlowem objawiają niekiedy chęć wsiąknięcia w siebie naszych Kółek. Obecnie mówią u nas też

dość dużo o połączeniu wszystkich trzech naszych Towarzystw rolniczych w jedno. Sam, temu lat 30, gdy jeszcze u nas nie było ani jednego Kółka rolniczego, przedłożyłem Komitetowi Towarzystwa galicyjskiego gospodarskiego projekt tworzenia Kółek rolniczych, zależnych od Rad rolniczych okręgowych, jako dalszy szczebel organizacyi Towarzystwa gospodarskiego. Ale swego czasu mój projekt nie znalazł uwzględnienia. Jednak teraz po 27 latach istnienia Towarzystwa Kółek rolniczych, gdy się ono tak silnie rozwinęło i w swym zakresie działania o tyle dalej sięga od dwóch tamtych Towarzystw, myśleć o połączeniu wszystkich trzech Towarzystw w jedno, to myśl śmiała i nie łatwa do urzeczywistnienia. Co do mnie, osobiście zgodziłbym się na takie połączenie, jeżeliby Kółka nasze stały się organizacyą podstawową i jeżeliby ta nowa organizacya i te Kółka spełniały to samo zadanie, jakie spełnia dziś nasze Towarzystwo; przytem interesa naszych włościan, które my teraz zastępujemy, musiałyby być pod każdym względem zabezpieczone.

Ale największą troską o naszą przyszłość napawa mnie to tak gwałtowne rozpolitykowanie się naszego całego społeczeństwa, to rozpadnięcie naszego ludu, naszego całego narodu w tej dzielnicy na tyle wrogo ku sobie usposobionych stronnictw politycznych. Czyż już nie można być dobrym Polakiem, kochać swego kraju i dla niego pracować, nie należąc do żadnego ze stronnictw politycznych, ze sobą walczących? Czy każdej działalności naszej trzeba koniecznie nadawać cechę partyjną? Czy każda instytucya nasza krajowa musi to piętno nosić?

Główną siłą Towarzystwa Kółek rolniczych było i jest właśnie, że się żadną nie trudni polityką. Jeżeli położyłem wogóle jakąś rzeczywistą zasługę w naszem Towarzystwie, to tę, że nie pozwoliłem nigdy żadnemu ze stronnictw politycznych opanować naszego Zarządu lub Wydziału wykonawczego, że niezależność Tow. Kółek rolniczych umiałem zawsze utrzymać. Nasze Towarzystwo owładnięte przez jakiekolwiek stronnictwo, przestałoby absolutnie być czynnikiem dodatnim pracy społecznej, a wyzyskane stronniczo, szerzyłoby tylko demoralizacyę i truciznę społeczną.

Mawiamy często, że pokładamy nadzieje i przyszłość naszą w ludzie uświadomionym, tak, ale w ludzie uświadomionym prawdziwie, który potrafi kochać Ojczyznę szczerze, który się nie da bałamucić nikomu, który nie będzie służył zachciankom prywatnym, ale Ojczyźnie i dobru powszechnemu. — W pracy nad podniesieniem moralnem i materyalnem naszego ludu, nad uświadomieniem jego bardzo ważnym czynnikiem jest nasze Towarzystwo, tem samem jest tym ważnym czynnikiem w pracy naszego odrodzenia narodowego. Chodzi więc o to, aby to nasze Towarzystwo pozostało zawsze takiem, jakiem jest, t. j. apolitycznem, nie skalanem polityką i mogło zawsze dla dobra i pożytku, bez różnicy, wszystkich włościan i małomieszczan pracować.

Stoicie Panowie Delegaci przed wyborami do nowego Zarządu, dajcie dowód, że umiecie kochać Ojczyznę dla niej, że jesteście już rzeczywiście uświadomieni. Precz więc wszelkie walki stronnicze. Wybierajcie do nowego Zarządu tylko ludzi, którym na sercu leży dobro naszego Towarzystwa, którzy dali dowód, że w niem pracować umieją, niezależnie od tego, czy do jakiego stronnictwa należą.

Co do mnie, wysoko cenię godność prezesa Towarzystwa Kółek rolniczych, którą dzierżę od lat 13-tu, ale Wam się nie narzucam zupełnie: przemęczony i chory, chętnie cofnę się w Wasze szeregi, bylebym mógł w dobre ręce oddać to przewodnictwo. Zaklinam Was, Panowie Delegaci, w imię dobrej sprawy, aby walki przy wyborach nie było, lecz porozumienie dobrowolne, wszechstronne.

Jeżeli potrafimy się wznieść ponad ten niski poziom partyjny do wyżyn prawdziwej, szlachetnej miłości Ojczyzny, zawsze tak w życiu postępować będziemy i zachowamy nieskazitelny, tak ważny czynnik naszego odrodzenia, jakim jest Towarzystwo Kółek rolniczych, to Bóg nam pozwoli jeszcze doczekać się lepszej przyszłości.

A teraz, dziś jak zawsze w latach poprzednich, świadomi łask doznanych i pełni wdzięczności, wykrzyknijmy trzykrotnie: Najjaśniejszy Pan, Cesarz i Król nasz Franciszek Józef I. niech żyje, niech żyje, niech żyje!

Radę Ogólną XIII-tą Towarzystwa Kółek rolniczych ogłaszam za otwartą.

Nastąpiły powitalne przemówienia reprezentantów władz i instytucyi.

Ks. biskup Pelczar dał w swem powitaniu słowa serdecznej życzliwości dla Towarzystwa, którego działalność uważa za bardzo pożyteczną i, gdzie może, skutecznie popiera. Wobec ogólnej biedy ludu wiejskiego pożyteczna działalność Towarzystwa powinna cieszyć się powszechnem uznaniem; gorące słowa uznania należą się przedewszystkiem Zarzadowi głównemu za jego skuteczną i wytrwała pracę. Mowca wyraża trzy życzenia,— aby Towarzystwo pracowało w duchu religijnym i w harmonii z duchowieństwem, aby nie włączało ani nie wpuszczało do swej działalności żadnych wpływów politycznych, które moga tylko osłabić pracę na neutralnem polu gospodarczem, — i wreszcie, ażeby dbało nie tylko o podniesienie samej uprawy roli, lecz także o inne gałęzie gospodarki wiejskiej, a szczególnie o sadownictwo, które jest w kraju bardzo zaniedbanem. — Kółka rolnicze są wogóle formą rozwoju życia wiejskiego; powinny więc dbać o postęp rzetelnej pracy i usuwać

przeszkody rozwoju, a szczególnie pijaństwo, które jest największem źródłem mroków i zacofania.

Towarzystwo powinno znaleźć w tej zbożnej pracy poparcie wszystkich stanów i zawodów, gdyż tylko wspólna praca i wspólne chęci zdołają zapewnić pełną skuteczność tej działalności.

Podniosłe swe przemówienie zakończył ks. biskup udzieleniem arcypasterskiej benedykcyi.

Przewodniczący powitał reprezentantów władz i instytucyi na wstępie wymienionych, dziękując im za życzliwość okazaną przez przybycie na Ogólną Radę.

Prezydent miasta dr. Doliński wyraził radość, że może, jako gospodarz miasta powitać zebranych, i zapewnienie, że zaproszenie Ogólnej Rady do Przemyśla nie było wyrazem zwykłej grzeczności, lecz wyrazem uznania dla rzetelnej pracy na polu dobra ogólnego. Z rozwoju tej pracy cieszy się tem bardziej, że istnieje ścisła wspólność pomiędzy interesami wsi i miast, które powinny się nawzajem wspierać, gdyż harmonijne współdziałanie tych czynników jest warunkiem rozwoju dobra powszechnego.

Ks. kan. Sarna wita zebranych imieniem przemyskiego Zarządu powiatowego Kółek rolniczych, wskazuje na pomyślne wyniki dotychczasowej działalności Towarzystwa i widzi w tem wskazówkę, że należy iść dalej tą drogą, która w doświadczeniu okazała się dobrą i zapewniającą pomyślne skutki pracy.

Ks. Czartoryski zaznaczył w swem powitaniu, że Komitet c. k. Tow. gospodarskiego cieszy się szczerze z rozwoju Towarzystwa Kółek rolniczych i że żywi równie przychylne uczucia dla małej jak i wielkiej własności rolnej, gdyż działalność obu Towarzystw odbywa się w imię wspólnych haseł, w imię miłości dla posiadanej ziemi, i jest sprzągnięte poczuciem obowiązku do utrzymania tej ziemi i doskonalenia pracy na tym gruncie; w imię tych haseł mowca życzy pomyślnego wyniku obrad.

Przewodniczący zapewnił, że ustęp jego przemówienia odnoszący się do wzajemnego stosunku Towarzystw nie zawierał krytyki, lecz tylko szczere życzenia harmonijnego współdziałania.

P. Konopka złożył imieniem c. k. Towarzystwa rolniczego życzenia pomyślnego wyniku obrad.

P. dr. Stefczyk przemawiał imieniem krajowego biura Patronatu Spółek oszczędności i pożyczek; zaznaczył, że Patronat dąży zawsze do przyjaznego współdziałania z Towarzystwem i wyraził nadzieję, że zrozumienie dla ważności tego współdziałania pogłębiać się będzie coraz więcej dla dobra i powodzenia idei współdzielczej. Obie instytucye łączy wspólny cel i obowiązek, dążenie do podniesienia dobrobytu i oświaty i zapewnienia lepszej przyszłości dla całego narodu. Metody pracy muszą być do pewnego stopnia odrębne, ale dwie powinny być wspólne zasady: obie instytucye powinny łączyć w swej pracy wszystkich ludzi dobrej woli bez względu na różnice w zapatrywaniach politycznych, obie też dążyć powinny do wciągnięcia w koło swej pracy jak największych rzesz ludności włościańskiej i do obudzenia w tych rzeszach jasnego poczucia obowiązków wobec instytucyi i kraju. Patronat śledzi ze szczerą sympatyą postępy Towarzystwa i szle „szczęść Boże“ w pracy i w obradach.

P. dr. Wróblewski przynosi powitanie i życzenia pomyślności od Rady nadzorczej i Dyrekcyi Syndykatu rolniczego, który współdziała w pracy nad tem ogromnem zadaniem, ażeby usunąć niezaradność i słabość jednostki z dziedziny rolnictwa, a z handlu rolniczego wyplenić wyzysk.

Syndykat uważa się za towarzysza w tem dążeniu, ażeby stosunek właściciela ziemi do tej ziemi jak najbardziej uszlachetnić i wzmocnić i dziękuje Towarzystwu, że za pośrednictwem Kółek rolniczych może dotrzeć do ludności włościańskiej; prosi też o przychylne poparcie celem osiągnięcia tych zadań.

P. Nowakowski, reprezentant Zarządu głównego Towarzystwa pedagogicznego podkreślił w swem powitaniu analogię w dążeniach i celach obu towarzystw; stan nauczycielski skupiony w Towarzystwie pedagogicznem, nie usuwa się od pracy w Kółkach rolniczych, lecz przeciwnie bierze w niej udział żywy i gorący, idąc w tem za głosem sumienia obywatelskiego i za poczuciem obowiązków wobec społeczeństwa.

P. Dr. Lubecki składa słowa powitania i życzenia od Tow. Oświaty lud., które odczuwa szczery podziw dla pracy Tow. Kółek rolniczych i jej plonów i szczerą radość, że naczelne kierunki jego działalności są zgodne z pracą Towarzystwa.

Przewodniczący poświęcił gorące słowa wspomnienia tym pracownikom na różnych stopniach organizacyi Towarzystwa, którzy ubyli w ubiegłym okresie jednorocznym: odeszli ś. p. Henryk Max, ś. p. Stefan Sękowski, ś. p. Piniński, ś. p. Borkowski i ś. p. Stefan Malczewski: byli to ludzie pełni szczerego uczucia, ukochania swej pracy i pełni miłości dla kraju. Cześć ich pamięci!

Zgromadzeni uczcili przez powstanie ich pamięć.

Po zagajeniu obrad deleg. Wojciech Piątek (Trzciana k. Rzeszowa) postawił wniosek, aby przyjąć protokół z poprzedniej, XII. Ogólnej Rady, bez czytania. Wniosek został przyjęty, wskutek czego przystąpiono do następnego punktu porządku obrad.

Dr. Dulęba pozdrawia zgromadzonych delegatów, których liczny zastęp świadczy o

przejęciu się zadaniami i celami Towarzystwa. Zebranie Ogólnej Rady jest niejako świętem zbierania plonów żmudnej i wytrwałej pracy; obecne zebranie jest tem ważniejsze, że ma przez wybór Zarządu głównego wytyczyć na przeciąg lat 3 naczelne kierunki pracy nad odrodzeniem ekonomicznem i kulturalnem.

Mowca apeluje więc do zgromadzonych delegatów, ażeby w wyborze swym kierowali się tylko względami na dobro Towarzystwa, a wszelką politykę zostawili na boku. Od kandydatów należy żądać przedewszystkiem jednej zalety, ażeby każdy z nich był szczerym kółkowcem, ażeby ukochał sprawy Towarzystwa i dążył do najpełniejszego ich rozkwitu. Ze względu na techniczną stronę sprawy należy złożyć wybór Zarządu głównego w ręce komisyi-matki; do tej komisyi zaś obecny Zarząd główny, kierując się zupełną bezstronnością, zadaniami i dobrem Towarzystwa, proponuje na członków następujących pp.:

Chruściel Stanisław, ks. Dziedzic Józef, Franczyk Józef, Rybczyk Ludwik, ks. Głowiński Kazimierz, Kucik Franciszek, Morozowicz Szymon, Nebelski Jan, Podczaski Jan, Pudło Wojciech, Pytel Adam, Reicher Edward, ks. Sarna Stanisław, Skorupski Eugeniusz, Sobek Jan, Soboń Piotr, Średniawski Andrzej, Szafrański Ludwik, dr. Tałasiewicz Zygmunt, Zalasiński Stanisław.

Mowca prosi usilnie o przyjęcie tej komisyi-matki, ażeby jej skład i obrady żadnymi wpływami politycznymi nie były zamącone.

Del. K u b i k (bialski zarząd powiatowy) stawia wniosek, ażeby do komisyi-matki powołać jeszcze na członków pp. Kędziora, hr. Reya i Witosa.

Del. S m a g a ł a (Woliczka) proponuje utworzyć komisyę-matkę przez powołanie po jednym członku z każdego powiatu.

P r z e w o d n i c z ą c y podnosi w odpowiedzi, że ta propozycya jest technicznie za trudna i ze względu na wielką ilość zastąpionych powiatów niepraktyczna.

P. G r a b s k i zastrzega sobie głos celem postawienia wniosku ze swej strony w razie, jeżeliby zaszły jakie zmiany w składzie komisyi-matki.

P r z e w o d n i c z ą c y poddaje pod głosowanie wybór komisyi według wniosku dra Dulęby.

W głosowaniu przez podniesienie rak został przyjęty bardzo znaczną większością postawiony przez dr. Dulębę wniosek Zarządu głównego. — poczem członkowie komisyi-matki opuścili salę obrad i zebrali się w osobnej sali na posiedzenie. Skład komisyi-matki, powyżej podany, uległ następnie zmianie, a mianowicie na propozycyę komisyi, wyrażona przez jej przewodniczącego ks. kan. Sarnę wybrano do komisyi w miejsce nieobecnych pp.: Chruściela, Sobonia, Średniawskiego i Tałasiewicza następujących pp.: dr. Hyżyckiego Stanisława, Jampolskiego Kazimierza, Karcińskiego Leona i hr. Reya Mikołaja.

Dalszy przebieg obrad, po tym wyborze komisyi-matki był następujący:

Del. d r. L a n g e r (Mościska) zarzucił, że głosowanie nad wyborem komisyi-matki nie odbyło się, jak należy, tudzież, że na sali są i głosują osoby, które nie mają wcale uprawnienia do oddania głosu. Na liczne wezwania o podanie konkretnych faktów przytoczył jeden tylko fakt, że z Zarządu głównego nadesłano rzekomo komu innemu kartę uczestnictwa zamiast temu, kogo mościski Zarząd powiatowy na swego delegata przedstawił.

Dr. D u l ę b a zbił powyższy zarzut oświadczeniem, że rozsyłanie wszelkich kart uczestnictwa odbywa się z jak największą skrupulatnością i tylko na podstawie wyraźnych i formalnie niewadliwych pisemnych zgłoszeń uprawnionych do uczestnictwa stopni organizacyi. Uprawnienie zaś poszczególnych delegatów jest badane przy wejściu ich na salę w ten sposób, że się żąda okazania legitymacyi.

Del. M a j k a (Zaborów) podniósł, że jeżeli ktokolwiek miał jakieś uzasadnione wątpliwości co do uprawnienia kogoś z obecnych na sali, — to powinien był odnieść się z tem zaraz do Prezydyum. Ponieważ del. L a n g e r tego nie uczynił i ponieważ nie skonstatował słuszności swego zarzutu, przeto mowca żąda, aby Prezydyum udzieliło mu nagany.

Po tem oświadczeniu powstało pewne zamieszanie na sali i przez dłuższą chwilę trwały wrzawa i hałasy tak, że przewodniczący był zmuszony zagrozić zamknięciem posiedzenia; po tej groźbie jednak nastąpił wkrótce zupełny spokój.

Zabrał głos prof. M i c z y ń s k i i wygłosił następujący wykład „O spółkach jednolitej uprawy zbóż“: Prelegent prosi na wstępie o życzliwe wysłuchanie jego poglądów na tę sprawę czysto rolnicza, która zaczyna nabierać coraz więcej doniosłości i stała się już aktualną.

Towarzystwo zamierza przystąpić do tej akcyi podniesienia uprawy i zbytu zboża jako do dalszego stopnia zrzeszonej działalności; przystępuje zaś do niej dopiero obecnie z tego powodu, że w całej swej działalności musi się liczyć z faktycznemi potrzebami ludności i nie może przeskoczyć żadnego szczebla w zrzeszonej pracy.

Prawo najbardziej naturalne każe zająć się przedewszystkiem ta potrzeba, która najprędzej wymaga zaspokojenia. Gospodarstwo włościańskie jest zaś w bardzo znacznej mierze konsumentem różnych towarów; wydatki na tę konsumcyę dawały się dawniej najbardziej odczuwać, gdyż rolnik, pozostawiony sam sobie, był zupełnie nieporadny wobec zjawisk w handlu, i był zdany bezwzględnie na łaskę i wyzysk pośredników handlowych. — Potrzeba zorganizowania handlu włościańskiego by-

ła większa i dawała się silnie odczuwać. Z tego powodu Towarzystwo przystąpiło do organizowania swego handlu, które pożarło dużo czasu i wysiłku, ale też wydało pożądane wyniki, zwartą organizacyę handlową u dołu, u góry i w ogniwach pośrednich.

Ważnem również zadaniem było zorganizowanie obrotu pieniężnego. Zadanie to rozwiązały Spółki oszczędności i pożyczek, które działały do pewnego stopnia wspólnie z Kółkami rolniczemi i doszły, dzięki umiejętnej pracy dr. Stefczyka, do świetnego również rozwoju.

W ten sposób została wydartą ze szponów wyzysku jedna grupa interesów gospodarstw włościańskich; oszczędność na wydatkach i tanim kredycie pieniężnym zwiększa pośrednio przychody gospodarstw, dalszem źródłem ubocznych przychodów jest gotówka nadsyłana przez wychodźców i inne zarobki uboczne poza właściwą uprawą roli. Wszystkie te przychody płyną zatem ze źródeł zewnętrznych. Ani jednak te przychody nie są dotąd właściwie zużytkowane, ani też nie jest otwarte właściwe dla rolnictwa źródło dochodu, które leży w ulepszeniu produkcyi i w umiejętnem jej wyzyskaniu. Gospodarz wiejski jest nie tylko konsumentem, on jest i powinien być przedewszystkiem producentem. Gospodarstwo wiejskie wtedy dopiero pomyślnie się rozwija, jeżeli jest oparte o silna i wydatną produkcyę, jeżeli wytwarza pewien nadmiar produktów surowych niezużytkowanych w sobie samem, przez gospodarza i członków jego rodziny; nie wystarcza wcale wytwarzać tyle, ile wymagają własne potrzeby; trzeba jeszcze coś odłożyć, coś schować, oczywiście nie w formie produktów surowych, lecz w formie gotówki z ich sprzedaży uzyskanej.

W naszych warunkach gospodarczych produktywność gospodarstw włościańskich jest na ogół bardzo mała. Składa się na to szereg przyczyn: rozdrobnienie gruntów przy nie dość forsownem ich wyzyskaniu, nieumiejętność produkcyi i jej rozdrobnienie, wreszcie brak korzystnej organizacyi zbytu wielu produktów. Szczególnie daje się odczuwać brak organizacyi i brak planu w zbywaniu produktów. Gospodarstwo wiejskie sprzedaje w ogóle swe produkta surowe tylko w celu opędzenia podatków i innych ciężarów, i w tym względzie uważa tylko pewne gałęzie gospodarcze za nadające się do uzyskania dochodu, a inne pozostawia w pewnem zaniedbaniu. Włościanin sprzedaje trzodę chlewną, cielęta, drób, jaja, mleko — a zatem produkta już przerobione z samych ziemiopłodów. Włościanin jest więc nieświadomie zamiłowanym hodowcą, i forsuje gospodarkę hodowlana, której brak jednak zawodowych wiadomości, jako podstawy. Istnieje zatem pewna jednostronność w produkcyi na zbyt. W zaniedbaniu leżą bezpośrednie płody rolne, płody roślinne, których nie produkuje się w ten sposób, aby ich zbyt zapewniał rzeczywiste korzyści. Płody uprawiane zwykle na większą skalę, zboże, ziemniaki i t. d. wychodzą z gospodarstw włościańskich na targ zawsze w drobnych ilościach i nienależytej jakości. — Faktem jest więc, że produkcya nie zawsze porusza się w odpowiednim kierunku i że nie zawsze odpowiada potrzebom targu i warunkom korzystnego zbytu.

Wskutek tego nie dziw, że trzeba sięgnąć do pomocy w formie zrzeszonej pracy stowarzyszeń, gdyż zagadnienia tak skomplikowane, jak dostosowanie produkcyi do zbytu i uregulowanie zbytu przechodzą siły jednostki.

Przy organizowaniu zbytu chodzi oczywiście o te korzyści zbiorowego działania, które daje stowarzyszenie: mianowicie o operowanie wielką ilością dobrego, wyrównanego i jednakowego towaru i o uzyskanie zań ceny najlepszej, a w pewnych razach też o umożliwienie wczesnego zaliczkowania towaru, ażeby producent nie musiał koniecznie, przyciśnięty potrzebą gotówki, sprzedawać produktu właśnie wtedy, gdy cenę ma lichą. W dalszym ciągu dażeniem stowarzyszeń jest osiagnięcie coraz lepszej jakości produktu dla uzyskania cen coraz lepszych. W razie przeciwnym, w braku organizacyi przez stowarzyszenia, producent staje się zależnym od drobnego i najdrobniejszego pośrednika, który wyzyskuje jego przymusowe położenie i poprostu dyktuje ceny lokalne, krępowany w tem co najwyżej przez podobnych sobie współzawodników, o ile wogóle wszyscy ci pośrednicy nie porozumieli się już ze sobą w formie zmowy co do cen.

Organizowanie zbytu na poszczególne produkta gospodarstw włościańskich rozpoczęło się niedawno i doprowadza do pomyślnych wyników. Istnieja już organizacye zbytu trzody chlewnej i cielat, jest Spółka zbytu jaj, mleka i masła, mnoża się spółki mleczarskie; organizowanie tego zbytu jest ujęte w formę osobnych stowarzyszeń, z któremi jak najściślej współdziała i grunt dla nich przygotowuje Towarzystwo Kółek rolniczych.

Natomiast zbyt zboża i ziemniaków jest pozbawiony wszelkiej organizacyi; zboża sprzedaje się jak dawniej od niepamietnych czasów, na targach małomiasteczkowych małemi ilościami do rak pośredników, którzy gromadzą je, sortuja i następnie w większych partyach sprzedaja, ciagnąc z tego znaczne zyski.

O tem, żeby rolnik włościanin sprzedawał większe partye zboża do młynów, do browarów, do zakładów wojskowych lub publicznych — jeszcze dotad zupełnie głucho; cały ten wielki handel spoczywa dotąd w rękach szeregu pośredników: rolnik niezorganizowany traci cały zysk pośrednika, któryby mógł zatrzymać dla siebie przy bezpośredniej sprzedaży konsumentowi, — a za zaniechanie gro-

madzenia większych ilości zboża, wyrównywania i sortowania towaru płaci drogo obniżoną ceną.

Pomyślny zbyt zboża wyprodukowanego w gospodarstwach włościańskich zależy od dwóch warunków: od zaistnienia doborowego i równego towaru we większej ilości i od umiejętnego pozbycia na targu. Pierwszy warunek dotyka samej istoty produkcyi i może być spełniony tylko po odpowiedniem jej przekształceniu; to dostosowanie produkcyi do wymagań targu zbożowego jest właśnie głównym przedmiotem niniejszych rozważań.

Przedewszystkiem dążyć należy do tego, ażeby mieć zboże w odpowiedniej jakości, a więc równe i czyste. Obecnie produkcya zboża przedstawia niesłychaną rozmaitość. W jednej i tej samej wsi każdy gospodarz wysiewa inny zazwyczaj gatunek, co więcej na jednem i tem samem polu rośnie sobie wielka rozmaitość najrozmaitszych odmian o bardzo różnem i nierównem ziarnie Według dat z powiatu nowosądeckiego waga 1.000 ziarn pszenicy uprawianej w jednej wsi wahała się w bardzo dalekich granicach od 28—45 gr. Obecnie niema wprost możności zebrania w jednej wsi jednolitego gatunku zboża; natomiast mamy wielką obfitość przeróżnych odmian, które posiadają rozmaitą jakość, wygląd, właściwości i zmieszane razem nie mogą dać doborowego produktu. — Zewnętrzna jakość towaru, idącego na sprzedaż przedstawia również bardzo wiele do życzenia; towar jest zazwyczaj bardzo źle odczyszczony, pomieszany z chwastami, owadami, kamyczkami, piaskiem i t. d. Wszystkie te wady: brak jednolitego ziarna i zanieczyszczenie towaru, są skutkiem nieodpowiedniego podsiewu lichem ziarnem; dlatego pierwszym krokiem do poprawy może być tylko podniesienie i ujednostajnienie produkcyi.

W tym względzie pierwszym środkiem jest wprowadzenie na wieś doborowych nasion; Towarzystwo Kółek rolniczych czyni to już od wielu lat i zaznajamia włościan z doborowemi odmianami zbóż i ziemniaków przez ciągłe, w setki idące doświadczenia polowe, podobnież działa wydatnie w tym kierunku stacya doświadczalna Uniwersytetu Jagiellońskiego; akcya ta sprowadziła już bezsprzecznie znaczne korzyści, gdyż nauczyła cenić doborowe ziarno siewne i uszlachetnione zbóż odmiany.

Stosowanie doborowego nasienia nie jest jednak jeszcze wyrównaniem produkcyi, ani go nie zastąpi. Doborowe nasiona zapewnią plon obfity, pełny i zdrowy, ale nie koniecznie równy. Potrzeba zatem koniecznie jeszcze jednego czynnika, któryby prowadził do wyrównania i ujednostajnienia produkcyi. Tym środkiem ujednostajnienia produkcyi mogą być tylko osobne stowarzyszenia lokalne, spółki zbożowe. Rozmaitość uprawy, będąca wynikiem rozbieżnej, indywidualnej uprawy roli, da się usunąć tylko przez zastosowanie wspólnego sposobu uprawiania roli. Takie spółki zbożowe mają więc zrzeszyć w sobie pewną ilość rolników, którzy się zobowiążą uprawiać na pewnym obszarze zboża dostarczane przez naczelną organizacyę, czy nią będzie Zarząd główny, czy Zarząd powiatowy, czy też może ekspozytura. Zrzeszenia takie mogą się wcale dobrze zacząć od małego; wystarczy na początek, jeżeli w jednej gminie da się uzyskać n. p. 2 wagony jednolitego zboża, na co potrzeba 25—30 morgów obszaru; wystarczy więc zrzeszenie się tylu gospodarzy, którzy będą mieli razem taki obszar i będą na nim uprawiać wyłącznie jeden gatunek i odmianę, n. p. jedną odmianę żyta, jedną odmianę pszenicy. Z chwilą, gdy kilku gospodarzy tak się zobowiąże, będzie można przystąpić do zawiązania spółki. Cały ruch i obrót spółki będzie się oczywiście odbywał w umiarkowanych z początku granicach bez zbyt kosztownych narzędzi do czyszczenia, bez kosztownych składów na zboże.

Należy się spodziewać i życzyć sobie, aby tworzenie takich spółek lokalnych odbywało się łatwo i na szerszą skalę. Korzyści bowiem takich spółek są same przez się widoczne. Najpierw bowiem spółka usunie pośredników i ich zyski. Włościanie, zrzeszeni w spółce, rozporządzając większą ilością jednolitego, wyrównanego towaru, będą mogli występować jako oferenci przy zapotrzebowaniu większej ilości produktów zbożowych przez spożywców, przez młyny, browary, zakłady wojskowe i t. d. Wyrównanie towaru w spółce, zgromadzenie zboża, odczyszczenie, zmieszanie, przechowanie, szuflowanie, przedsięwzięte przez spółkę wypada znacznie taniej, aniżeli w wykonaniu przez pośrednika; tem większy więc będzie zysk i korzyść ze spółki, występującej jako samoistny oferent.

Odpadki przy czyszczeniu zboża zostaną też w spółce odpowiednio użyte; gospodarze zużyją je u siebie, w swych własnych gospodarstwach jako pośład i nie wypuszczą ich w świat na zanieczyszczenie pól i roli, handlarz zaś nawet i na tych odpadkach zarabia ze szkodą dla drugich, mieszając n. p. kąkol i dziką gorczycę do makuchów, lub sprzedając nasiona różnych chwastów na specyalne cele (lepnica jako domieszka do koniczyny).

Członkowie spółki nie mają dalej kłopotu ze szukaniem zbytu, zwożą jeno zboże do składu spółkowego, a spółka sama, względnie przy pomocy wyższych organów załatwia się ze zbytem zboża.

Spółka może się łatwiej zaopatrzyć w maszyny do czyszczenia zboża, a w miarę powodzenia i środków może nabyć dla członków i inne narzędzia, wpływające pośrednio na wyrównanie zboża, jak n. p. dobre siewniki, młocarnie i t. d. Spółka może też działać podnieca-

jąco na ogólne podniesienie produkcyi, gdyż rolnicy widząc płynące z niej korzyści, sami będą się starali odpowiedzieć jak najlepiej wymaganiom konsumcyi. Otwiera się też, przy sposobności sortowania, możność wytwarzania własnego, doborowego ziarna na siew, a zatem uwolnienia się od importu zagranicznego przez poprawę i uzyskanie własnych ras zbożowych.

Ogólny zarys organizacyi spółki zbożowej tak się przedstawia:

1. Rolnicy jednej, lub sąsiednich gmin zawiązują spółkę zbożową udziałową; obszar reprezentowany przez spółkę musi wynosić przynajmniej 25—30 morgów obsiewu zboża tak, ażeby można zebrać najmniej 2 wagony jednego towaru;

2. Członkowie Spółki zobowiązują się nie siać innego gatunku danego zboża, lecz tylko ten, który okazał się dobrym z poprzednich doświadczeń w danej okolicy i jako taki został uznany przez Zarząd główny;

3. Spółka otrzymuje od Zarządu głównego, lub za pośrednictwem jego organów, doborowe nasienie po zwykłej cenie targowej, a więc z opustem zwykłej nadwyżki za lepsze ziarno siewne;

4. Spółka otrzymuje maszyny do czyszczenia zboża, a mianowicie młynek i tryer do sortowania, ewentualnie także siewnik i młocarnię, po cenie zniżonej na spłaty ratalne;

5. Spółka przyjmuje od członków zboże oznaczonej jakości i gatunku, dobrze zebrane (nie zrośnięte) w komisową sprzedaż;

6. Spółka musi się zaopatrzyć w tymczasowy skład na zboże, suchy, bezpieczny i dobrze pokryty; wystarczy wynajęcie dobrej szopy, osłoniętej, w suchem miejscu położonej i dość obszernej (16×6 m.); w składzie spółkowym zboże, o ile nie będzie zaraz sprzedane, musi być dobrze przechowane i suszone na wspólny koszt Spółki, przyczem tworzy się kategorye ziarna, ziarno nasienne, browarniane i t. d.

7. Wartość zboża oddanego Spółce będzie wypłacona członkom dopiero po sprzedaży z uwzględnieniem uzyskanych cen, podobnie jak to się robi obecnie ze sprzedażą trzody chlewnej;

8. Należy jednak dążyć do wytworzenia dalszych stopni organizacyi, w szczególności do oparcia spółek o jakąś instytucyę kredytową, którąby dawała zaliczki w wysokości mniej więcej $^1/_3$ wartości oddanego Spółce zboża.

Spółki podobne nie są rzeczą nową, istnieją już i rozwijają się znakomicie zagranicą, w Bawaryi i Tyrolu, pracują tanio i ze znaczną dla członków korzyścią. Naturalnie spółki lokalne musiałyby mieć byt zapewniony w sprzyjających stosunkach miejscowych i musiałyby opierać się o jakąś wyższą formę organizacyi, któraby ułatwiała ich założenie, byt i funkcye; wyższą tego rodzaju instytucyą w stosunku do spółek lokalnych byłby Zarząd główny.

Prelegent wyraża silne przekonanie, że należy iść w tym kierunku. Produkcya zboża nie jest wprawdzie u nas dominującą, ale w niektórych okolicach przeważa; rzecz naturalna, że tworzenie spółek tam by tylko następowało, gdzie właśnie warunki miejscowej produkcyi sprzyjają ich powstaniu i utrzymaniu.

Prelegent zakończył wykład następującymi wnioskami:

Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu, aby:

1. przystąpił jeszcze w roku bieżącym do zakładania, po szczegółowem opracowaniu statutów i regulaminu, spółek jednolitej uprawy zboża w okolicach, gdzie stosunki będą temu sprzyjały;

2. postarał się o odpowiednie środki na ułatwienie osiągnięcia celu spółek, jako to na subwencyonowanie maszyn rolniczych do czyszczenia i sortowania zboża i kosztów urządzenia składów spółkowych.

Nad tym referatem rozwinęła się następująca dyskusya:

Del. Lubowiecki (krakowski Zarząd powiatowy) wyraża przekonanie, że na urzeczywistnienie takich spółek trzeba będzie długo czekać, gdyż liczne okoliczności stoją im na przeszkodzie. Pierwszą przeszkodą jest, że niema ustalonego gatunku zboża, drugą, że rolnicy nie posiadają odpowiedniego kapitału i że potrzebują zaraz pieniędzy, a wreszcie organizacya i utrzymanie takiej spółki byłyby za drogie, gdyż na przechowanie zboża w porządku nie wystarczy zwykły szpichlerz lub szopa. Spółki musiałyby więc rozporządzać odrazu większym kapitałem na zaliczkowanie zboża i na dobre magazyny. Od drobnego rolnika trudno wymagać takiego wysiłku; mowca dziwi się, że obszary dworskie, rozporządzające potrzebnymi na ten cel środkami, nie zaprowadziły u siebie jednolitej uprawy zboża, lecz każdy sieje inne zboże, takie, które mu się właśnie najlepiej nadaje.

Del. Tatara (wielicki Zarząd powiatowy), zgadza się z wywodami poprzednika. Przytacza na poparcie nieprzychylnego podobnym spółkom stanowiska tę okoliczność, że inne instytucye nie zdołały dotąd zorganizować takiego zbytu zboża. W szczególności Towarzystwa rolnicze okręgowe, które zorganizowały dostawę nasion i nawozów sztucznych, nie zdołały jeszcze ująć zbytu płodów rolniczych.

Mowca występuje przeciw wnioskowi prelegenta, ażeby Zarząd główny objął zakładanie i wspieranie podobnych spółek, gdyż funkcye te podniosą znacznie wydatki na admini-

stracyę; wobec tego mowca stawia konkretny wniosek, ażeby Zarząd główny wcale nie przystępował do tworzenia podobnych spółek, ani też wogóle niemi się nie zajmował.

Del. Karczewski (delegacya na powiat jaworowski) oświadcza, że pewna ilość obszarów dworskich wprowadziła już selekcyę zbóż i uprawę jednolitych gatunków na większe rozmiary; zresztą obszary muszą wpierw zboże wypróbować. Natomiast małorolni gospodarze powinni całą forsą dążyć do jednolitej uprawy zboża przez zakładanie odpowiednich spółek, gdyż korzyści jednolitej uprawy są dla nich nazbyt widoczne. Jeżeliby Zarząd główny nie przystąpił do tworzenia takich spółek, to trzeba go owszem przynaglić. Mowca popiera jak najusilniej wniosek p. Miczyńskiego.

Del. Mazur (nowosądecki Zarząd powiatowy) popiera wniosek prof. Miczyńskiego, widząc w nim praktyczny sposób uniezależnienia produkcyi rolniczej od wpływu pośredników handlowych. Nie widzi przyczyny, dlaczego by też włościanin miał zawsze dorywczo i w drobnych ilościach pozbywać zboże: jeżeli handlarze mogą składać zboże do spichrzów i przechowywać je do lepszych cen — dlaczegożby i drobny rolnik nie mógł wspólnemi siłami tego osiągnąć. Mowca popiera więc usilnie wniosek prof. Miczyńskiego i wnosi, aby zamknąć dyskusyę w tej tak jasnej sprawie i przejść do następnego punktu obrad.

Del. Lubowiecki łagodzi swe poprzednie wystąpienie i oświadcza, że sam jest zwolennikiem selekcyi, nie wierzy jednak w rychłe urzeczywistnienie projektów prof. Miczyńskiego, które uważa za ideał; na zrealizowanie go trzeba będzie bardzo dużo jeszcze czasu i pracy.

Prelegent prof. Miczyński wyczuwa w tych głosach, które sprzeciwiają się uchwaleniu jego wniosku, zupełne zwątpienie we własne siły i skrajny pesymizm. Wszyscy zgadzają się na to, że położenie włościanina jest ciężkie i że sposoby jego produkcyi są częstokroć bardzo liche, skoro jednak przyjdzie się z jaką inicyatywą, z najlepszą chęcią poprawy tych stosunków, zaraz wyłania się czarny pesymizm i wątpi z góry o powodzeniu. Przy takiem traktowaniu wszelkiej inicyatywy rzeczywiście nic się nie zrobi. Zamiarem Zarządu głównego nie jest wcale sztuczne wywoływanie takiej organizacyi spółkowej, lecz tworzenie jej tam, gdzie grunt jest podatny, gdzie są osobiste i rzeczowe warunki, jednem słowem nie forsować sprawy, lecz tam próbować, gdzie pójdzie, i dlatego mowca wniosków swych nie cofa, lecz podtrzymuje w całej pełni.

Zgromadzeni nagrodzili referat rzęsistymi oklaskami, oświadczając się tem samem za przyjęciem wniosków prelegenta, prof. Miczyńskiego.

Na tem zakończono pierwsze posiedzenie.

Drugie posiedzenie rozpoczęło się o godz. 3-ciej popoł.

Del. ks. Sarna (przemyski Zarząd powiatowy), jako przewodniczący komisyi-matki przedstawił listę członków Zarządu głównego na trzechlecie 1911—1914 r., ułożoną przez komisyę-matkę i prosił o dokonanie wyboru przez przyjęcie bez żadnej zmiany tej listy, która proponuje wybór następujących osób:

1. Adamski Telesfor,
2. Babicz Jan,
3. Bernadzikowski Szymon dr.,
4. Bohaczek Maryan,
5. Cielecki Zaremba Artur,
6. Dalkiewicz Mieczysław dr.,
7. Dulęba Bronisław dr.,
8. Grabski Stanisław dr.,
9. Jaroszyński Maryan,
10. Karaś Adam,
11. Malicki Mikołaj,
12. Miczyński Kazimierz dr.,
13. Pawlikowski Jan Gwalbert dr.,
14. Plezia Michał,
15. Podlewski Celestyn dr.,
16. Rylski Tomasz,
17. Siara Stanisław ks.
18. Skarbek Aleksander hr.,
19. Sobek Jan,
20. Stefczyk Franciszek dr.,
21. Tworek Michał,
22. Wiącek Wojciech,
23. Wielgus Franciszek,
24. Wójcik Franciszek.

Powyższa lista komisyi-matki wywołała bardzo żywą dyskusyę, która przechodziła chwilowo w fazy bardzo burzliwe, grożące poważnem naruszeniem dalszego trwania obrad.

Zabrał głos del. Kubik, około mowcy jednak potworzyły się grupy, które ścierając się w przeciwnych sobie poglądach, wytworzyły gwar dość silny, zagłuszający pierwsze słowa del. Kubika.

Dopiero energicznym usiłowaniom przewodniczącego udało się przywrócić spokój, poczem del. Kubik wygłosił swą mowę. Zaznaczył, że nie kieruje nim żaden partyjny interes, lecz interes tych, którzy go jako delegata posłali. Na 48 wszystkich członków Zarządu gł., razem z delegatami i z kooptowanymi, mowca żąda przynajmniej 16 miejsc dla włościan, i nie może się zadowolić liczbą ośmiu, którą proponuje komisya-matka. W propozycyi komisyi-matki jest za wiele osób z inteligencyi, które— choć mogą być ożywione najlepszemi chęciami — to jednak nie znają doli i potrzeb ludu wiejskiego. Mowca nie posądza wcale Zarządu głównego o złą wolę, lecz tylko o nieznajomość stosunków — i ponawia swój wniosek, ażeby w skład Zarządu głównego weszło z wyboru przynajmniej 16 włościan.

Po tem przemówieniu wybuchła znów wrzawa, którą jednak zdołało opanować prze-

mówienie del. Jaworskiego (Krasiczyn). Mowca apelował do powagi Ogólnej Rady, z którą nie licuje wcale hałaśliwe sprzeciwianie się poszczególnym mowcom; spokoju i powagi można i należy domagać się od tak poważnego zgromadzenia. Mowca wskazał dalej na wielki rozwój Kółek rolniczych i przyrównał Zarząd główny do wozu, który niejako stanął na tych poszczególnych kółkach. Obecnie rozchodzi się o wybór Zarządu na dalsze trzechlecie i w tym względzie ścierają się przeciwne sobie propozycye. Słuszność może być po stronie Zarządu głównego, ale i po stronie del. Kubika. Należy więc sprawę rozważyć spokojnie, w drodze wzajemnego porozumienia się. Mowca oświadcza się za wnioskiem del. Kubika w ten sposób, aby do Zarządu głównego weszło z wyboru 12 włościan i 12 z grona inteligencyi.

Dr. Dułęba stanął w obronie propozycyi komisyi-matki, która, wybrana prawie jednomyślnie, powinna też znaleźć przychylne przyjęcie dla swej propozycyi. Przy wyborze Zarządu głównego należy patrzeć tylko na to, czy proponowani kandydaci mają chęć i możność do pracy w Towarzystwie, które obejmuje tak szerokie pola i tak znacznego wymaga natężenia; komisya-matka zaś na to przedewszystkiem zwraca w swej propozycyi uwagę. Obecnie wybiera się tylko 24 członków Zarządu głównego, a reszta miejsc należy do delegatów i kooptacyi. Praca społeczna wymaga jedności i zgody, którą też należy okazać przez zgodny wybór Zarządu głównego.

Hr. Skarbek. Od rana rozlegają się słowa miłości i zgody, a tymczasem przy wyborze Zarządu głównego występuje na jaw jakieś różniczkowanie na panów i chłopów. Minęły jednak czasy takiego podziału; obecnie niema panów i chłopów, sa tylko kółkowcy. Mowca zapytuje, dlaczego jako „pan“ nie może brać udziału w szczerej pracy Kółek rolniczych, jeżeli zna również dobrze potrzeby ludności włościańskiej, jak kto inny. Zgody potrzeba i jedności, bo niezgoda gubi i rujnuje; wszyscy powinni z równą chęcią przykładać rękę do pracy nad dolą włościan. Płonną jest rzeczą dyskutowanie nad tem, kto lepiej może służyć sprawie powszechnej, pan czy chłop; ten tylko jej służy, kto chce pracować nie dla osobistego interesu, lecz dla sprawy powszechnej. Szkoda czas tracić na bezpłodne dyskusye i dlatego mowca stawia wniosek formalny zamknięcia dyskusyi.

Podczas przemówienia następnego mowcy, prof. Grabskiego, wznowiły się hałasy i wrzawa, przygłuszające słowa mowcy, który przemawiał za dokonaniem wyboru podług propozycyi komisyi-matki. — Gdy wrzawa trwała dalej i nie chciała się uciszyć, przewodniczący zarządził przerwę w posiedzeniu.

Po przerwie del. Kubik cofnął swój wniosek, wskutek czego Ogólna Rada dokonała jednomyślnie wyboru członków Zarządu głównego na trzechlecie 1911—1914 podług propozycyi komisyi-matki, i bez żadnych zmian w przedstawionej przez nią liście członków.

Nastąpiło sprawozdanie dr. Dułęby, jako referenta Zarządu głównego, o stanie ogólnej organizacyi Towarzystwa. Referent wskazał przedewszystkiem na wzmocnienie spoistości organizacyi wewnętrznej przez dokładne określenie poszczególnych stopni organizacyi, tudzież przez oznaczenie podstaw ich bytu, zakresu działania, praw i obowiązków. — Powyższe określenia złożone są w zreformowanym statucie, który zabezpieczył zupełnie własność poszczególnych Kółek rolniczych, umocnił organizacyę pośrednią i wogóle przyczynił się do raźnego rozwoju Towarzystwa. Dopełnieniem zaś statutu, nieodzownem i bardzo pożytecznem są różne regulaminy, instrukcye, normy, wskazówki, — które regulują normalny bieg czynności i objaśniają dokładnie organizacyę poszczególnych kierunków działalności Towarzystwa.— Zarząd główny, którego czynności są również określone dokładnym regulaminem, unika jak najstaranniej wszelkiego szablonu i kieruje się w swych czynnościach względami na pożytek Towarzystwa; dba też o pilne i płynne załatwianie wszelkich spraw, co należy przypisać wydatnej pracy centralnego biura i stałemu kontaktowi Prezydyum z biurem.

Organizacya powiatowa rozwinęła się bardzo pomyślnie. Głosy, które żądają większej decentralizacyi na tem polu i lepszego dotowania, opierają się na widocznej nieznajomości istotnego stanu rzeczy. W organizacyi pośredniej istnieje 41 czynnych Zarządów powiatowych, 18 Delegacyi powiatowych, a 7 powiatów pozostaje pod bezpośredniem kierownictwem Zarządu głównego. — Organizowanie powiatów nie odbywa się dowolnie, lecz z najdalej idącą starannością i z uwzględnieniem rzeczywistych stosunków, przyczem dostarcza się wszelkich możliwych udogodnień. W organizacyach powiatowych jest czynnych 79 instruktorów, których nie wciągnięto do tej pracy bez żadnego przygotowania, lecz przeciwnie wyszkolono ich na osobnych kursach. Jeżeli jaka organizacya powiatowa w nielicznych wypadkach nie dopisuje — to powód leży tylko w stosunkach miejscowych, w nieznajomości ustaw i kierunków działalności Towarzystwa, lub w braku energii, bez której żadna wogóle robota nie może naprzód postąpić. Zresztą organizacye powiatowe mają statutowo i regulaminowo zapewniony obszerny zakres działania, który jest przez Zarząd główny ściśle respektowany.

Co do dotowania organizacyi powiatowych jest ono dostosowanem do rozporządzalnych funduszów, — Zarząd główny czyni zaś,

co tylko może, dla powiększenia tej dotacyi; niestety jednak odnośna niedawna petycya do Sejmu nie została uwzględnioną.

W organizacyi podstawowej dba się również o jej umocnienie; przedewszystkiem wydano wskazówki do zawiązywania Kółek rolniczych i regulamin ich czynności; przestrzega się też ściśle, ażeby sklepy nie były identyfikowane z Kółkami rolniczemi, wreszcie zaopatrzono członków Kółek rolniczych w karty legitymacyjne.

Towarzystwo musi w swem dążeniu ogarniać wszelkie potrzeby ludności włościańskiej w dziedzinie oświaty, moralności i dobrobytu; musi objąć całość życia włościańskiego, gdyż poszczególne funkcye tego życia pozostają w jak najściślejszym związku ze sobą i poprawa w jednej dziedzinie nie da się osiągnąć bez podniesienia innych. Dalszą właściwością jest rozszerzenie działalności na całość ludności włościańskiej; dba się usilnie o wciągnięcie młodzieży wiejskiej do tej działalności, aby się zawczasu przysposabiała do pracy na oczekującym ją warsztacie. Reforma statutu pozwoliła też wciągnąć do pracy i gospodynie wiejskie, które tworzą osobne oddziały i przyczyniły się już znacznie do podniesienia poziomu gospodarstw włościańskich. Dla gospodyń wiejskich urządzono 7 kursów gospodarstwa kobiecego, które cieszyły się wielką frekwencyą i uznaniem ludności włościańskiej. Urządzania tych pożytecznych kursów na większą skalę domaga się żywiołowo i ustawicznie sama ludność włościańska; niestety jednak poważną przeszkodą jest brak sił nauczycielskich; może ankieta, którą Zarząd główny zwoła w porozumieniu z Wydziałem krajowym, znajdzie lekarstwo na ten brak, hamujący postęp w tym kierunku.

W ubiegłym okresie sprawozdawczym Zarząd główny miał do zwalczenia gorączkę szynkarską, związaną ze zniesieniem prawa propinacyi, która nie ominęła też Kółek rolniczych. Zdecydowane jednak stanowisko Zarządu głównego w tej sprawie i zrozumienie zadań Kółek rolniczych wśród rzeszy członków Towarzystwa zapobiegło nabywaniu szynków przez Kółka rolnicze. Jako pozytywne uzupełnienie tej sprawy Zarząd główny rozważył prowadzenie gospód chrześcijańskich przy Kółkach rolniczych, ułożył odpowiedni regulamin i przedstawił go c. k. Namiestnictwu celem poparcia.

W odniesieniu do funduszów Towarzystwa mowca stwierdza pomyślny objaw zwiększenia się własnych dochodów, natomiast subwencye pozostają — mimo wzrostu potrzeb i działalności — na dawnym poziomie. Podnieść należy, że petycya do Sejmu o zwiększenie krajowego funduszu bezprocentowych pożyczek na podniesienie działalności przemysłowej i na budowę domów Kółek rolniczych, nie została dotąd załatwioną.

O stosunku do Towarzystw rolniczych referent nadmienia, że Towarzystwo Kółek rolniczych pragnie jak najlepszych stosunków wzajemnych, wzajemnej sympatyi i poparcia w zasadniczo-wspólnej pracy; Towarzystwo musi jednak dążyć przedewszystkiem do jak największego rozwinięcia wszystkich swoich sił dla dobra ludności włościańskiej i całego społeczeństwa; nie wolno więc Towarzystwu poniechać żadnego objętego już terenu pracy, ani też pól działalności, na których może ono najlepiej trafić do ludności włościańskiej. Siła i powodzenie leży przedewszystkiem w członkach Towarzystwa, u których świadomość praw i obowiązków wobec instytucyi coraz bardziej się szerzy i pogłębia.

Referent zakończył sprawozdanie wezwaniem, ażeby członkowie Towarzystwa oddali się szczerze jego sprawom, starali się o gruntowną znajomość i rozwinęli potrzebną do powodzenia w działaniu energię.

Del. M i c h n o (Czarna) wyraził życzenie, ażeby referenci skracali swe sprawozdania, celem pozostawienia więcej czasu delegatom na wyrażenie ich poglądów i życzeń.

Del. dr. M a t a k i e w i c z (Brzozowa) poruszył doniosłą sprawę budowy dróg wodnych, zagwarantowanej ustawą państwową z r. 1901. Mowca przedstawił pokrótce najważniejsze korzyści jakie wypłyną dla kraju, jego przemysłu, handlu i rolnictwa z budowy i wybudowania kanałów spławnych, będących najdogodniejszą drogą dla taniego eksportu i importu. Przedewszystkiem pozostaną w kraju miliony, przeznaczone na budowę dróg wodnych, dając zarobek ludności. Z budową kanałów jest ściśle połączoną regulacya rzek, im prędzej więc nastąpi ta budowa, tem prędzej doczekamy się regulacyi rzek, tak potrzebnej dla należytego rozwoju rolnictwa. Drogi wodne jako najtańszy środek przewozowy, ułatwią sprowadzanie węgla, rudy żelaznej, maszyn, nawozów sztucznych, tudzież wywóz krajowych produktów, dzięki czemu otworzą się dla nich korzystniejsze rynki zbytu. W związku z tem ułatwieniem handlu wytworzą się też nowe ogniska przemysłu, które uzyskają tanio węgiel i surowce, a z drugiej strony będą miały zapewnioną tanią drogę dla wywozu swych wyrobów. Ze wzrostem zaś handlu i przemysłu podniosą się bogactwo i zasoby kraju i zatrzymają w kraju te liczne rzesze wędrowców, które, nie mając obecnie oparcia na ziemi rodzinnej, ciągną na zachód do ognisk przemysłu, ażeby tam swą pracą i poniewierką wzbogacić obcych fabrykantów. Wobec tego, że Towarzystwo ma pośród swych zadań dbanie o melioracye tudzież o rozwój handlu i przemysłu, — jest rzeczą wskazaną, aby zabrało głos w tej doniosłej sprawie i dlatego mowca przedstawia do uchwalenia następujący wniosek:

„I. Ogólna Rada T. K. r. uznaje wykonanie dróg wodnych i regulacyę rzek w Galicyi, zabezpieczoną ust. z r. 1901, za jeden z najważniejszych postulatów kraju.

II. Poleca Zarządowi głównemu T. K. rol. wygotowanie do Koła polskiego w Wiedniu i ministra Galicyi memoryału z żądaniem dołożenia wszelkich starań, aby prawa Galicyi do uzyskania dróg wodnych i regulacyi rzek nie zostały przez projektowaną nowelę w niczem uszczuplone, oraz aby budowa dróg wodnych bezwarunkowo nie doznała dalszej zwłoki.

Wniosek powyższy bez dyskusyi jednomyślnie został przyjęty i przekazany Zarządowi głównemu do wypełnienia.

Hr. R e y (członek-założyciel) podniósł zasługi Towarzystwa i Zarządu głównego w 3-letnim okresie jego urzędowania około podniesienia kultury wsi naszej. Z niektórych sfer padają w ostatnich czasach słowa, że Towarzystwo Kółek rolniczych jest niepotrzebnem, mowca jednak jest o tem głęboko przekonany, że te słowa są zupełnie bezpodstawne i nie liczą się z rzeczywistością. Już ten liczny udział wszystkich warstw ludności w zebraniu Ogólnej Rady świadczy wymownie o szerokiem zainteresowaniu dla działalności Towarzystwa; wglądnąwszy zaś bliżej w treść tej działalności, musi się nabrać przekonania, że Towarzystwo jest niezbędne dla rozwoju i podniesienia ogólnej kultury kraju, gdyż praca jego uzupełnia działalność innych Towarzystw w bardzo wielu kierunkach, których one nie podejmują i które wskutek tego musiałyby leżeć odłogiem. Zorganizowanie i rozwój handlu wiejskiego, rzecz tak ważna dla dobrobytu ludności wiejskiej, jest wyłączną zasługą Towarzystwa; gdyby się ono nie było tego podjęło, ktoby zrobił? z pewnością nikt. Rozwój kas Raiffeisena został przez Towarzystwo przygotowany, które i obecnie niemi się opiekuje, gdyż w skład dyrekcyi i rad nadzorczych tych kas wchodzą najczęściej członkowie Kółek rolniczych. Podobnie i rozwój wiejskich ochotniczych straży pożarnych jest wyłączną zasługą Towarzystwa; krajowy Związek och. str. poż. nie zdołał pozakładać straży pożarnych na wsi; trzeba było dopiero pracy i inicyatywy Towarzystwa, aby urzeczywistnić na wsi myśl obrony przed pożarem; trzeba też być na wsi i widzieć sprawność tych straży pożarnych i zasługi ich około ratowania mienia ludzkiego. Szerzenie zawodowej oświaty rolniczej wśród ludności małorolnej spoczywa też prawie wyłącznie na barkach Towarzystwa; jest to wielką zasługą Kółek rolniczych, że podjęły tę pracę wśród ludności i zastępują te czynniki, które czy to z ospałości czy to z niechęci nie podejmują tych prac. Kursa dla gospodyń wiejskich są rzeczą nieocenioną, odpowiadają istotnej potrzebie i przyczyniają się do rozwoju gospodarstwa domowego, zupełnie dotąd zaniedbanego. — Przeszedłszy w ten sposób najważniejsze pola działalności, musi się mieć wdzięczność i uznanie dla tej pracy i można tylko wyrazić prośbę, aby w tej pracy nie ustawano, lecz postępowano w niej dalej, gdyż wszyscy uważają ją za potrzebną i nieodzowną w naszem społeczeństwie i za taką, której nikt inny wykonać, ani zastąpić nie zdoła.

Mowca kończy na tem swe przemówienie, winszując Towarzystwu i Zarządowi głównemu, że zdołał wydobyć od rządu subwencye traktatowe i życząc, ażeby ta subwencya wzmocniła dobroczynną działalność Kółek rolniczych dla ludności włościańskiej.

Del. dr. B o r o w i e c Przedmieście łańcuckie) omawiał ważną i przez wszystkie Kółka rolnicze i ich członków odczuwaną sprawę organizacyi handlowej. — Na wsi musi istnieć jakieś miejsce, drobny sklepik, do zaopatrywania mieszkańców w niezbędne towary. Sklepiki te jednak będą dopiero wówczas pożyteczne i łatwe do utrzymania, jeżeli będą oparte o większe składy okręgowe, w którychby pobierały wszelkie, na miejscu, na wsi, potrzebne artykuły. Organizacya taka da się łatwo przeprowadzić, trzeba tylko zrozumienia tej myśli i przypomnienia jej szerszym warstwom, wśród których oddawna istnieje. Mowca postawi więc wniosek, zmierzający do urzeczywistnienia takiej organizacyi, nie w ten jednakże sposób, ażeby cała praca spoczęła wyłącznie na barkach Zarządu głównego, lecz ażeby Zarząd główny oddziałał na Zarządy powiatowe i na Kółka rolnicze, w kierunku jak najszybszego podjęcia i wykonania tej myśli. Mowca wyobraża sobie w następujący sposób urzeczywistnienie tego planu.

W centralnym punkcie danego okręgu Kółka rolnicze powinny utworzyć skład powiatowy. Takie składy mogłyby łatwo obliczyć zapotrzebowanie najrozmaitszych towarów dla całej okolicy i zaopatrywać się w nie u źródeł krajowych, czy to w fabrykach, czy to u rękodzielników. W ten sposób składy zetknęłyby drobny sklepik wiejski z pierwszem źródłem nabycia, dzięki czemu cena towarów byłaby umiarkowana i niższa, niż obecnie, gdyż nie trzebaby opłacać zysku grosistów i innych pośredników. Myśl przewidująca wybiega jednak jeszcze dalej. Gdyby te składy zorganizowały się same w jeden wielki związek, możnaby stworzyć własne fabryki, wielkie rękodzieła i faktycznie popchnąć kraj na drogę uprzemysłowienia. W całym świecie rozgrywa się walka pomiędzy wielkim kapitałem, a drobnym przemysłem i rękodziełem; kapitał zwycięża, a to tylko dlatego, że przeciwnik jest słaby i niezorganizowany. Należy więc skupić się w organizacyach powiatowych przez składy, a w dalszym ciągu tworzyć przez te składy własne ogniska produkcyi. W ten sposób bez krzyku i bez szumnych haseł można się zwolnić od ob-

cej przemocy i stanąć o własnych siłach. Mowca żąda więc, ażeby Zarząd główny rozszerzał wśród Kółek rolniczych przekonanie o potrzebie takiej organizacyi tembardziej, że Kółka rolnicze gdzieniegdzie budzą się do takiej pracy, a gdzie powstanie taki impuls, można już zacząć robotę na tem polu. — Wniosek mowcy, podany na piśmie i podpisany przez 39 delegatów, opiewa:

XIII. Ogólna Rada Kółek rolniczych, zebrana w dniu 22. sierpnia 1911 r., poleca Zarządowi głównemu, ażeby skierował swą działalność na organizacye współdzielcze składnic powiatowych dla dostarczenia towarów sklepikom Kółek rolniczych, a następnie na organizowanie składnic w wielkie związki krajowe i dążył do tworzenia fabryk, przemysłów, rzemiosł i popierania produkcyi polskiej we wszystkich dziedzinach.

Del. Koczur (Milówka) poruszył trzy sprawy, a mianowicie: szerzenia zawodowej oświaty rolniczej przez instruktorów powiatowych, agencyi handlowej i kursów rolniczych. Celem Kółek rolniczych jest przedewszystkiem podniesienie rolnictwa, które propagowane dotąd przez urządzanie kursów, odczytów, zgromadzeń i t. d. powoli tylko naprzód postępuje. Ilość kursów rolniczych, obecnie urządzanych, jest w porównaniu z obszarem kraju i z liczbą Kółek rolniczych nie wystarczająca i za mała; inspektorów rolnictwa przy Zarządzie głównym jest za mało, ażeby mogli wszystkie Kółka objechać i do każdego wglądnąć zakątku. Wskutek tego rozwija się po Kółkach handel rolniczy i t. d., ale cel najważniejszy, oświata rolnicza, schodzi z braku ludzi na dalszy plan. Mowca uważa więc za obowiązek wziąć pod rozwagę, ażeby przy każdym Zarządzie powiatowym był instruktor rolnictwa, któryby dbał o podniesienie rolnictwa w swym powiecie; do niego więc należałoby przeprowadzanie prób z nasionami i z nawozami, objazdy gmin, badanie właściwości gruntów i produkcyi miejscowej, obmyślenie środków podniesienia uprawy roli; po wprowadzeniu takich instruktorów możnaby naprawdę mówić o postępie rolnika. Wprawdzie mówią, że brak na to funduszów, ale nie należy o tem zapominać, że Galicya jest krajem rolniczym i że pierwszym obowiązkiem jest wobec tego podniesienie rolnictwa. — Mowca oddaje tę sprawę Zarządowi głównemu, ażeby zbadał, w jakiby sposób można pozyskać, takich powiatowych instruktorów rolnictwa; jeżeli wydatek na to będzie bardzo wielki, — to kraj powinien udzielić funduszów i oddać Zarządowi głównemu przeprowadzenie tej organizacyi rolniczej.

Drugiem życzeniem mowcy jest, by Agencya handlowa utworzyła w Krakowie ekspozyturę handlową celem nawiązania stosunków z tamtejszymi hurtownikami i z właścicielami dóbr w zachodniej części kraju; w ten sposób Kółka rolnicze na zachodzie mogłyby nabywać towary z bliższych miejscowości w zachodniej części kraju a więc, taniej o całą różnicę w kosztach przewozu z dalekiego wschodu, — która czasem jest bardzo znaczna. Kursa rolnicze, hodowlano-weterynaryjne są urządzane przez Zarząd główny przeważnie w miastach powiatowych, wskutek czego korzysta z nich tylko ludność z najbliższych gmin okolicznych, a dalsze gminy nie mają w nich udziału. Pożytek z takich kursów jest bardzo wielki, mowca sam się przekonał, że rozszerzają ogromnie zakres zawodowych wiadomości; wskutek tego mowca wyraża życzenie, ażeby takich kursów urządzać jak najwięcej i w mniejszych miejscowościach. — Mowca zgłasza więc następujący wniosek:

Uprasza się Zarząd główny do wzięcia pod przychylną rozwagę następujących spraw:

1) sprawy wprowadzenia powiatowych instruktorów rolnictwa;

2) sprawy utworzenia biura handlowego w Krakowie dla zachodniej Galicyi;

3) sprawy urządzania kursów rolniczych we większej liczbie nie tylko w miastach powiatowych, ale także w gminach mniejszych.

P. Witos, członek komisyi rewizyjnej, przedstawił zamknięcie rachunków za rok 1910 i sprawozdanie ze szkontrum kasy na dniu 2. czerwca 1911 r. — Zamknięcie rachunków zostało przez komisyę szczegółowo zbadane, szczegóły porównane z księgą główną i z księgami pomocniczemi; komisya znalazła wszystkie pozycye i gotówkę w kasie zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Wobec tego mowca jako referent komisyi rewizyjnej, wnosi udzielić Zarządowi głównemu absolutoryum z rachunków za r. 1910.

Absolutoryum z rachunków zostało udzielonem, poczem delegat Śmiglewski (krośnieński Zarząd powiatowy) postawił wniosek, aby do komisyi rewizyjnej wybrać na r. 1911 tych samych członków t. j. pp. d'Abancourt'a, Wilimowskiego i Witosa.

Ogólna Rada dokonała wyboru podług powyższej propozycyi.

P. Jaroszyński wyjaśnił poruszoną na porannem posiedzeniu przez del. dr. Langera sprawę rzekomo niewłaściwego udzielenia karty uczestnictwa w obradach Ogólnej Rady. Del. Langer zarzucił, że z Zarządu głównego nadesłano komu innemu kartę delegata Zarządu powiatowego w Mościskach, aniżeli tenże Zarząd podał; del. Langer miał rzekomo jeszcze na kilka dni przed Ogólną Radą widzieć taką kartę w niewłaściwych rękach. Otóż sprawa ma się całkiem inaczej; ów uczestnik, którego dotyczy zarzut del. Langera, jest lustratorem mościskiego Zarządu powiatowego i na podstawie swej przynależności do tej organizacyi otrzymał kartę uczestnictwa, jako gość, a więc kartę, która go wcale nie uprawniała do głosowa-

nia; nie otrzymał zaś żadnej karty delegata, którąby mu nadawała prawo głosowania. Nie głosował też wcale, o czem zapewnia pod słowem honoru. Wobec tego mowca jest zdania, że del. Langer nie powinien był podnosić takiego zarzutu, nie przekonawszy się najpierw, czy jest słusznym i uzasadnionym.

Del. Matakiewicz poruszył sprawę szkół dla gospodyń wiejskich.

Przy sposobności egzaminu w szkole gospodyń wiejskich w Szynwałdzie, która powstała dzięki inicyatywie i poświęceniu tamtejszego proboszcza ks. Siemińskiego — zauważył, że odpowiedzi uczenic były bardzo dobre i pewne, że jednak sam kierunek nauczania nie jest ustalony i skupiony na właściwe tematy, na właściwe domowe gospodarowanie wiejskie. Należałoby więc zastanowić się nad ujednostajnieniem nauczania w szkołach gospodyń wiejskich. Znacznym brakiem jest też brak specyalnie wykształconych nauczycielek, wskutek czego trzeba się obecnie posługiwać przygodnemi siłami: należy więc zastanowić się i nad tego braku usunięciem. Wreszcie urządzenia szkoły dość kosztowne wymagają znacznej stosunkowo opłaty od uczennic, przeciętnie po 30 kor. na miesiąc, co zmniejsza frekwencyę szkoły ze szkodą dla gospodarstw włościańskich, koniecznie więc trzeba postarać się o jakie subwencye na uprzystępnienie tej nauki. Mowca wyraża przekonanie, że Zarząd główny jest powołany i powinien się zająć uregulowaniem tych kwestyi nauczania o gospodarstwie domowem w drodze ankiety. Wobec ważności i doniosłości tej sprawy dla rozwoju wsi, mowca wnosi następującą rezolucyę:

Ze względu, że nauka w szkołach dla gospodyń wiejskich w naszym kraju udzielana jest niejednostajnie, oraz że dla istniejących już i powstać mogących w naszym kraju szkół gospodyń wiejskich potrzeba coraz więcej w rozmaitych działach gospodarstwa fachowo ukwalifikowanych sił nauczycielskich, XIII. Ogólna Rada Towarzystwa Kółek rolniczych wzywa Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych, aby jak najspieszniej: 1) zwołał w porozumieniu z Wydziałem krajowym i c. k. Radą szkolną krajowąankietę, któraby zreformowała naukę w szkołach gospodyń wiejskich, 2) zastanowił się nad sposobem pozyskiwania fachowo uzdolnionych sił nauczycielskich a w szczególności, aby wziął pod rozwagę, czy istniejąca już i wzorowo funkcyonująca szkoła dla gospodyń wiejskich w Szynwałdzie w powiecie tarnowskim, położona w okolicy zdrowej, mieszcząca się w wygodnym i obszernym gmachu piętrowym, posiadająca wszelkie potrzebne, najnowszym wymaganiom odpowiadające urządzenia, nie nadawałaby się na to, aby w niej kandydatki na nauczycielki dla szkół i kursów dla gospodyń wiejskich czerpać miały wstępne wiadomości, po ukończeniu zaś tej szkoły mogłyby się wyspecyalizować w innych wyższych zakładach dla nauki gospodarstwa w państwie austryackiem lub za granicą.

P. Dr. Grabski omawiał ważność dobrze funkcyonujących Zarządów powiatowych, które z natury rzeczy powinny być osią wszelkich spraw kółkowych w powiecie. Podnoszą się jednak żale i narzekania na słabą dotacyę Zarządów powiatowych, które z braku funduszów nie mogą podołać swym zadaniom. Zarząd główny subwencyonuje Zarządy powiatowe, ile tylko może; poprawę dotacyi można więc widzieć tylko w rzutkości samych Zarządów powiatowych, które powinny starać się o subwencyę Rad powiatowych, instytucyi i stowarzyszeń miejscowych. Należy też wyrobić w sobie jasne zrozumienie tego, że przecież Kółka rolnicze i całe Towarzystwo, to własna i wspólna wszystkich członków sprawa, o którą też wszyscy dbać powinni. Nie należy liczyć tylko na subwencye, trzeba się starać i o własne fundusze. Zapewne, myśl nałożenia na siebie dobrowolnych opłat może nie być popularną, jeżeli jednak coś jest rzeczywiście dobrem, to warto na nie łożyć. Jeżeliby członkowie wszystkich Kół. r. w powiecie składali na rzecz Zarządu powiatowego choćby tylko po 20 hal. rocznie każdy, jużby można zebrać — fundusz na utrzymanie stałego biura przy Zarządzie powiatowym, bez którego niema mowy o należytem pełnieniu funkcyi.

Na te sprawy należy zwrócić tem baczniejszą uwagę, że od należytego funkcyonowania Zarządów powiatowych zależy pełny rozwój działalności Towarzystwa. Zarząd główny organizuje dostawy handlowe dla Kółek rolniczych, ale niemniej ważną rzeczą jest zorganizowanie zbytu produktów gospodarstwa wiejskiego, a w tym względzie decydująca rola może przypaść tylko organizacyi powiatowej. Lustratorowie handlowi Zarządu głównego badają sklepy i Kółka rolnicze, ale badanie to nie może być zupełne, gdyż mogą zwiedzić tylko drobną stosunkowo część Kółek rolniczych; ta kontrola i pomoc musi być też do pewnego stopnia dorywczą, gdyż lustrator Zarządu gł. nie może często odwiedzać jednych i tych samych Kółek rolniczych. Stały zaś lustrator Zarządu powiatowego, mając tylko swój powiat oddany swej pieczy, może często i przeto wydatniej badać stan Kółek rolniczych, może stale nad niemi czuwać, mieć pełny obraz ich stosunków i zaradzać skutecznie dostrzeżonym brakom. Takie są ważne zadania i funkcye Zarządów powiatowych, o których wzmocnienie jak najwięcej dbać należy.

W rozwoju Towarzystwa odgrywa najważniejszą rolę stan jego komórek podstawowych t. j. Kółek rolniczych. Kółka rolnicze zaś, jako zrzeszenie ludzi dobrej woli, chcących pracować wspólnie nad doli swej poprawą, stoją właśnie i przedewszystkiem tą wspólną, zbio-

rową pracą, a wyrazem tej wspólności pracy jest ilość i jakość zebrań wszystkich członków danego Kółka rolniczego. Ze sprawozdania widać, że ilość zebrań członków w poszczególnych Kółkach rolniczych jest znaczna, oczywiście jednak nie może mówić o tem sprawozdanie, jakie są te zebrania; przypuszczać należy, że nie są dorywczem skupieniem, lecz poważną naradą. Na tę doniosłość zgromadzeń członków Kółek rolniczych należy szczególny nacisk położyć; należy starać się usilnie o to, żeby tych zebrań było jak najwięcej, i żeby treść ich była pełna i ważna; najlepiej przygotować na każde zebranie jakiś referat lub temat do dyskusyi, bo w ten sposób, przez wspólną wymianę zdań, najlepiej się zbiera potrzebne wiadomości i wskazówki.

Mowca zwrócił dalej uwagę na sklepiki Kółek rolniczych i zachęcał do oparcia ich na prawdziwie współdzielczych podstawach. Obecnie sprawa tak się ma, że powodzeniem sklepiku są najbardziej zainteresowani ci, którzy mają w nim udziały, a z udziałów dywidendy.

Należy temu zapobiedz i zastosować zasady współdzielczości, dzięki którym w innych krajach tysiące podobnych sklepików świetnie się rozwija.

Należy odebrać kierujące stanowisko wszelkiemu kapitałowi i rozdzielać zyski tylko według ilości dokonanych przez każdego członka za gotówkę zakupów. Sprzedaż za gotówkę jest bowiem drugim głównym warunkiem powodzenia; nadmierne kredyty rozluźniaja całe przedsiębiorstwo i hamują jego rozwój. Zakupno za gotówkę zapobiega temu i nakłania do popierania własnego przedsiębiorstwa, gdyż sprowadza te dziwne na pozór zjawiska, że im więcej wyda się na towary, tem więcej się zaoszczędzi — przez zwrot zysku według ilości dokonanych zakupów.

Na te sprawy mowca zwraca szczególną uwagę, ażeby nad niemi w każdym powiecie i w każdem Kółku rolniczem zastanawiano się i pracowano.

Del. dr. B i a ł y (brzozowski Zarząd powiatowy) poruszył dwie sprawy: szerzenia akcyi oświatowej przez intensywne urządzanie kursów gospodarstwa kobiecego i ważną sprawę zwalczania pijaństwa i pieniactwa. Zadaniem Kółek rolniczych jest oświatowe, moralne i ekonomiczne podniesienie ludu, powinny więc też dażyć do powstrzymywania ludzi od niepotrzebnych, a wielkich wydatków. Galicya wydaje na napoje alkoholiczne rocznie około 250 milionów, a na procesy najmniej 20 milionów, razem 270 milionów. Takim olbrzymim wydatkom trzeba przeciwdziałać, trzeba jakąś akcyę wdrożyć i przeprowadzić. Towarzystwo jest do tego powołane ze względu na swe zadania i na bezpośredni swój stosunek do ludności wiejskiej. Mowca poddaje propozycye utworzenia przy Zarządzie głównym stałej Komisyi, której celem byłoby opracowanie środków zwalczania tych 2 wad: pijaństwa i pieniactwa. Komisya powinna też zastanowić się nad wydaniem i rozpowszechnieniem popularnych dziełek o zgubnych skutkach tych wad. Wreszcie Komisya powinnaby zwołać na zebranie delegatów powiatowych celem zaznajomienia ich z tą sprawą i pozyskania w ten sposób dobrze przygotowanych referentów, którzyby ze swej strony urządzali podobne zebrania i zaznajamiali tą drogą ludność ze zgubnym wpływem alkoholu i pieniactwa.

Odnośny wniosek, zgłoszony przez mowcę, brzmi jak następuje:

W uznaniu, że pijaństwo i pieniactwo niszczy najwięcej moralnie i materyalnie nasze społeczeństwo, uchwalamy, że Kółka rolnicze mają się zająć zwalczaniem tych wad. W tym celu polecamy Zarządowi głównemu, aby wybrał osobną komisyę z prawem kooptacyi,, której zadaniem będzie, po porozumieniu się z istniejącemi Towarzystwami wstrzemięźliwości, obmyśleć środki, prowadzące do zwalczania powyższych wad, i wprowadzić w życie tę akcyę wśród społeczeństwa.

Del. L u b o w i e c k i zwrócił na to uwagę, że działalość oświatowa wśród Kółek rolniczych zasadza się przedewszystkiem na odczytach i pogadankach. Dość jest chętnych prelegentów, częstokroć jednak brak we wsi miejsca na wygłoszenie odczytu. Zaradzić temu może budowa domów ludowych po wsiach, w którychby skupiały się instytucye miejscowe i któreby miały większe sale na liczniejsze zebrania. Uważając tę sprawę za bardzo ważną, mowca stawia następujący wniosek:

Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu, ażeby się zajął sprawą budowy domów ludowych a mianowicie wydostaniem funduszów na nie, silną zaś agitacyą tam, gdzie te domy jużby mogły powstać.

Na tem zakończono drugie posiedzenie i pierwszy dzień obrad.

D r u g i d z i e ń o b r a d rozpoczął się otwarciem trzeciego posiedzenia o godzinie 9-tej przed południem.

Del. N a d a c h o w s k i (brzeski Zarząd powiatowy) rozpatrywał rolę sklepów wiejskich Kółek rolniczych i ich niedomagania. Sklepów we własnym zarządzie jest zwyż 400 ale nie wszystkie prosperuja, jakby należało. Powodem jest brak dobrych sklepikarzy, a często także brak i zmienność kontroli. Lustratorów handlowych jest za mało, ażeby mogli skuteczny wszędzie przeprowadzić nadzór. Pewnym środkiem zaradczym może być: podzielenie kraju na pewne okręgi lustracyjne i przydzielenie każdemu lustratorowi jednego okręgu na lat kilka przynajmniej.

W ten sposób da się zwiększyć szybkość i dokładność nadzoru, gdyż dany lustrator pozna dobrze swój okręg i pracujący w nim per-

sonal sklepowy, — co pozwoli ustrzedz się od wielu obecnie doznawanych szkód. Mowca zgłasza następujący wniosek:

Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu postarać się o wyszkolenie sklepikarzy wiejskich, oraz o powiększenie liczby lustratorów handlowych i wyznaczyć im okręgi lustracyjne pod ich osobistą odpowiedzialnością.

Del. Gąsiorek (Babice k. Alw.) poruszył myśl ubezpieczenia bydła, podobnie jak się obecnie ziemiopłody przed szkodą ubezpiecza. W tym względzie należałoby dążyć do stworzenia przy Wydziale krajowym funduszu i banku, któryby objął ubezpieczanie ziemiopłodów i żywego inwentarza; kasy Raiffeisena mogłyby w takim razie objąć funkcye agentów okręgowych; należy się spodziewać, że ludzi chętnych do poparcia takiej instytucyi nie braknie, i że członkowie Kółek rolniczych chętnieby się przyczynili do jej powstania. Odnośny wniosek mowcy opiewa:

Uprasza się Zarząd główny, aby podjął starania o rozszerzenie działalności kas Raiffeisena, jako okręgowych agencyi większych instytucyi przy Wydziale krajowym, którąby objęła ubezpieczenie ziemiopłodów i żywego inwentarza.

Del. Slęk (Mokra strona) uskarżał się na zarządzenia kolei, która nie dozwala na podział i rozważanie węgla pomiędzy poszczególnych odbiorców bezpośrednio przy wyładowywaniu z wagona, — i zgłosił następujący wniosek:

Zarząd główny postara się u władz kolejowych, ażeby czynność podziału i wyważania węgla i innych produktów dla Kółek rolniczych w Galicyi mogła być uskuteczniana na dworcach towarowych kolei państwowych a w szczególności w Przeworsku.

Mowca ilustrował swój wniosek przykładami ze stacyi kolejowej w Przeworsku. Do jakiegoś czasu Kółko rolnicze w Mokrej stronie pobierało węgiel ze stacyi w sposób następujący: Węgiel wybierano z wagona koszami, ważono kosze i rozdzielano tak zważony węgiel pomiędzy poszczególnych członków, którzy mieli udział w zbiorowem zakupnie. W ten sposób rozdzielano węgiel na miejscu wyładowania bezpośrednio przy wybieraniu go z wagona. Sposób taki był bardzo dogodny, gdyż oszczędzał pracy i kosztów; inaczej bowiem trzebaby węgiel hurtem wyładować, zwieźć na miejsce przeznaczenia i tam dopiero rozdzielać, co naraża i na niepotrzebną stratę czasu i na wzrost kosztów nabycia, gdyż w czasie transportu sporo węgla na miał się zetrze i ubędzie. Sposób ten w niczem nie przeszkadzał ruchowi na stacyi kolejowej w Przeworsku, gdyż rampa towarowa jest bardzo obszerna, na 200 wozów, a sama czynność podziału odbywała się w czasie, gdy rampa była zupełnie pusta, — i nie trwała dłużej niż 4 godziny. Sposób ten jednakże nie podobał się tamtejszym handlarzom węgla, którzy nie mogą utrzymać przy sobie klienteli Kółek rolniczych. Dlatego wnieśli zażalenie do Dyrekcyi kolejowej we Lwowie, która też wydała na ręce jednego z nich zakaz podziału węgla bezpośrednio przy wyładowywaniu z wagona. Obecnie więc urząd stacyjny zabrania Kółkom rolniczym takiego podziału, — handlarze zaś mają zupełną swobodę i jeżeli jakie Kółko rolnicze lub inni klienci, sprowadzają przez nich węgiel, — to mogą całkiem wygodnie przedsiębrać podział i wyważanie węgla bezpośrednio przy wybieraniu węgla z wagona, na rampie. — Właśnie, ażeby zapobiedz takiej nierówności, mowca zgłosił powyższy wniosek.

Del. Wachal (Białobrzegi k. Krosna) poruszył sprawy handlowe a szczególnie dostrzeżone w nich usterki, prosząc, ażeby słowa jego uważać za życzliwą krytykę.

Mowca zauważył, że Kółka rolnicze otrzymują niektóre towary taniej od handlarzy prywatnych, konkurencyjnych, aniżeli przez Agencyę handlową; konkurencya prywatna bowiem wysila się jak najbardziej, aby składać Kółkom rolniczym korzystne oferty i przeciwdziałać szerzeniu się kooperatywy. Wrażenie takiego stanu rzeczy jest dość silne; Kółka rolnicze bowiem nie znają wcale tych wszystkich czynników, które wpływają na ofertę i widzą tylko towar w niektórych wypadkach tańszy gdzieindziej, niż w Agencyi handlowej. Należałoby więc w tym kierunku wytężyć wszystkie siły, ażeby można Kółka rolnicze zupełnie zadowolić.

Ważną też jest usterką, że Kółka rolnicze otrzymują często faktury w jakiś czas po nadejściu towaru, zamiast przedtem, lub przynajmniej równocześnie; częstokroć także odpowiedzi na zapytania Kółek rolniczych nie są dość szybkie, jak handel tego wymaga.

Pożądaną rzeczą byłoby też jakieś stałe rozmieszczenie lustratorów handlowych Zarządu głównego, których czynność jest bardzo dobrą i niesłychanie ważną, a może być o wiele intenzywniejszą, jeżeli lustratorzy będą tracić mniej czasu na podróże, jeżeli więc nastąpi jakaś stała ich dyslokacya.

Wnioski zgłoszone przez mowcę brzmią:

1. Zachodzi potrzeba ulepszenia działalności Agencyi handlowej Kółek rolniczych w tym kierunku, aby towary sprowadzane za pośrednictwem Zarządu głównego nie przychodziły drożej niż od konkurencyi; gdy Kółko rolnicze sprowadzając towary ma tańsze oferty od konkurencyi, zraża się i traci ten ścisły moralny związek.
2. Należy ulepszyć działalność biurową Zarządu głównego w ten sposób, aby zawsze zaraz przychodziły odpowiedzi na listy, i aby równocześnie z towarem nadchodzi-

ły faktury, któreby umożliwiały sprawdzenie ilości i ceny.

3. Należy dążyć do takiej dyslokacyi lustratorów, aby częściej mogli przeprowadzać lustracye i więcej czasu poświęcali lustracyjnej i instrukcyjnej działalności.

Dr. Dalkiewicz przedstawił faktyczny stan sprawy ubezpieczenia bydła. Kwestya ubezpieczenia bydła jest już prawie że załatwioną i przesądzoną; rozchodzi się właściwie o inicyatywę, która powinna wyjść od Kółek rolniczych. Sam projekt jest już zupełnie wypracowany i byłby już zapewne wszedł w życie, gdyby normalny bieg obrad sejmowych nie był zatamowany obstrukcyą, stosunki ułożyły się wogóle pomyślnie dla sprawy ubezpieczenia bydła tak, że na najbliższej sesyi sejmowej sprawa zostanie według wszelkiego prawdopodobieństwa załatwioną. Rzecz główna, pieniądze na ten cel, już istnieją; z odszkodowania za traktaty handlowe uzbierało się już za rok ubiegły i obecny razem 300.000 K.; fundusz ten na razie spoczywa, aż Wydział krajowy sprawę ubezpieczenia bydła załatwi. Ponieważ jednak jest to fundusz wyznaczony przez rząd centralny, a nie przez kraj, przeto możnaby z niego, przy wprowadzeniu odpowiedniej organizacyi, już obecnie czerpać, nie czekając na uregulowanie sprawy przez ustawę krajową. Stowarzyszenia ruskie już się zakrzątnęły około tej sprawy i tworzą lokalne spółki ubezpieczenia, licząc na poparcie owego funduszu. Sprawa ta powinna wejść przez Kółka rolnicze na podobne tory. Należy więc stworzyć zawiązki organizacyi ubezpieczenia bydła pod postacią spółek lokalnych, któreby się oparły o ów fundusz na ubezpieczenie bydła. Sprawa nie jest wcale trudna; dowodem podobne spółki lokalne w Dolnej Austryi, które bardzo pomyślnie zajmują się i przeprowadzają ubezpieczenie bydła. Wobec tego mowca stawia następujący wniosek:

XIII. Ogólna Rada uznając potrzebę organizacyi na polu ubezpieczenia żywego inwentarza od szkód spowodowanych chorobami i nieszczęśliwymi wypadkami wzywa Zarząd główny, aby jak najrychlej obmyślił środki, zmierzające do zakładania w łonie Kółek rolniczych spółek lokalnych opartych na wzajemności, zajmujących się tym działem ubezpieczenia przy pomocy przeznaczonych na ten cel dla Galicyi funduszów traktatowych.

Del. Piróg (łańcucki Zarząd powiatowy) zwraca uwagę na następujące kwestye. W całej działalności Towarzystwa i Zarządu głównego należy wytknąć sobie główne punkta, podług których będzie się dalej postępować, ażeby wystarczyło sił do pracy. Przedewszystkiem trzeba ruszyć sprawy najważniejsze, a mniej ważne odsunąć na dalszy plan; wytknąwszy zaś cel na dalszą metę i obrawszy pewne sprawy należy dążyć trwale do ich urzeczywistnienia. — Subwencye i wogóle fundusze Towarzystwa są w stosunku do celów, oczekujących spełnienia, bardzo małe, dlatego należy z jak największą starannością czuwać nad właściwem ich użyciem. W sklepikach wiejskich dzieją się często nieprawidłowości; często są to spółki udziałowców, które służą nie dobru powszechnemu, lecz jednostkom; sklepy wiejskie popierają też często obce, niemieckie produkty. Takie sklepiki, prowadzone tylko dla osobistej kilku jednostek korzyści, należy ścigać i znosić. Mowca stawia następujące wnioski:

Zarząd główny raczy wobec olbrzymiego zakresu działania Kółek rolniczych uwzględniać przedewszystkiem najważniejsze postulaty, a w szczególności te, które już dawniej uznano za ważne i pilne, — zanim nowe kwestye postawi się na porządek dzienny. — Zarząd główny raczy dopilnować, aby udzielane subwencye zużywane były na cele, na które były przeznaczone.

Zarząd główny raczy wglądnąć w istotne podstawy sklepów Kółek rolniczych, które nieraz są źródłem zysku „cichej spółki", a nie instytucyami opartemi na zasadach współdzielczych, a dalej raczy Zarząd główny cały nacisk wywrzeć na to, ażeby sklepy Kółek rolniczych zaopatrywały się przedewszystkiem w produkty krajowe, jeżeli one mogą zaspokoić nasze potrzeby.

Del. Gruszecki (Świerchowa) konstatuje ze smutkiem, że chęć do pracy przez wspólne obradowanie niknie; wczoraj sala była pełna, — obecnie szeregi delegatów są przerzedzone; zapewne delegaci mają dobre chęci i chcieliby coś zrobić, ale znacznej części ich brak potrzebnego wytężenia woli.

Objaw ten nie jest dodatni; delegaci powinni dawać dobrą inicyatywę, materyał do dalszej pracy, a Zarząd główny musi się nawet przeciwstawić nieodpowiednim dążeniom z dołu, — jak to było gdzie niegdzie z ubieganiem się o koncesye szynkarskie.

Mowca żąda też wydatniejszego zajęcia się sprawami Kółek rolniczych we wschodniej części kraju, gdzie jest znakomity do wykształcenia materyał; mowca czuje żal do Zarządu głównego, że urządził kursa handlowe w Ciężkowicach, zamiast nad wschodnią granicą kraju; nastrój ludności na wschodzie jest dla pracy w organizacyach narodowych bardzo przychylny i ochoczy; należy go więc popierać i otoczyć opieką.

W tem miejscu mowca poruszył polityczną sprawę wyborów, ale przewodniczący mu przerwał uwagą, że te sprawy nie mogą być na obradach poruszane.

W dalszym ciągu mowca zwrócił się z apelem do delegatów, aby pracowali jak najwięcej nad sobą i nad spełnieniem zadań Towarzy-

stwa; własna siła jest najlepszem poparciem uprawnionych dążności.

Wniosek mowcy w sprawie kursów handlowych opiewa:

Uprasza się Zarząd główny, aby zechciał wziąć pod uwagę założenie kursów handlowych dla sklepikarzy we wschodniej Galicyi.

Del. Tatara rozważał przyczyny słabego funkcyonowania Zarządów powiatowych: brak im pomieszczenia i brak im ludzi, — wskutek czego muszą szukać oparcia o jakąś instytucyę. Z tych instytucyi wchodzą zaś pod rozwagę tylko Towarzystwa rolnicze okręgowe i Rady powiatowe. — Towarzystwa rolnicze jednak należy wyłączyć od rozważania, gdyż okazują dążność do wchłonięcia Kółek rolniczych, choć to, zdaje się, nie prędko nastąpi i niewiadomo, czyby przyniosło jaką korzyść ludności. Wobec tego powstaje siłą rzeczy myśl, ażeby Zarządy powiatowe skłoniły się ku Radom powiatowym i u nich szukały środków pomieszczenia i ludzi nadających się do pracy w Kółkach rolniczych. Każda Rada powiatowa ma lustratorów, którzy przez czas wolny poza lustrowaniem majątków gminnych mogliby działać jako instruktorzy Kółek rolniczych i kierownicy Zarządów powiatowych.

Wniosek mowcy opiewa:

Zarząd główny odniesie się do Wydziału krajowego z przedstawieniem, ażeby wpłynął na Wydziały Rad powiatowych, by przy mianowaniu lustratorów powiatowych majątków gminnych miały na względzie fachowe wykształcenie kandydatów w kierunku rolnictwa i sadownictwa, ażeby ci lustratorowie mogli w przyszłości spełniać obowiązki powiatowych instruktorów Kółek rolniczych.

Del. Urban Płonka (Frydrychowice) zwraca się do Zarządu głównego z życzeniem, ażeby się zajął zarządzeniami wydawanemi z powodu pryszczycy. Obecnie stan jest taki, że z ukazaniem się pryszczycy weterynarze zamykają ogromne obszary przed wszelkim obrotem, na czem ludność bardzo wiele cierpi. Hodowla jest gałęzią gospodarstwa, która dostarcza potrzebnej na opędzenie koniecznych wydatków gotówki, — a tymczasem gmina jest nieraz bezwzględnie zamknięta na 3 lub 4 miesiące; skoro zaś zamknięcie zostanie zdjęte i skoro otworzy się targ w jakiem miasteczku, to spęd bydła z całego zamkniętego obszaru jest tak wielki, że obniża niesłychanie ceny, prawie do połowy wartości. Przez Kółka rolnicze szerzy się racyonalna hodowla bydła, ale cóż z tego, jeżeli zarządzenia weterynaryjne z powodu pryszczycy niszczą cały obrót handlowy. Pryszczyca sama nie jest wielką klęską, ale te zarządzenia, które zamykają całe ogromne okręgi, zamiast jednej nawiedzionej wioski; weterynarze powinni zjeżdżać na miejsca, badać stan choroby, doradzać i zwalczać chorobę, ale nie odrazu zamykać całe okręgi.

Mowca wyraża dalej zadowolenie, że Zarząd główny nie został pochłonięty przez politykę: gdyby jedno stronnictwo opanowało Zarząd, mogłaby się powtórzyć historya z innemi instytucyami, które rychło upadały.

Wreszcie mowca nawoływał do zgody i jedności, która jedynie posuwa naprzód wspólną pracę.

Wniosek mowcy opiewa:

Zarząd główny zechce wpłynąć na odnośne organy urzędowe, aby c. k. Starostwa nie zamykały targów w miastach, jeżeli w danym powiecie tylko w pewnych miejscowościach panuje pryszczyca.

Del. ks. Bulichowski (przeworski Zarząd powiatowy) rozpatrywał nieprzychylne dla wiejskich odbiorców stanowisko zarządów kolejowych, które w pewnych razach może wprost uniemożliwić zbiorowe sprowadzanie towarów. Na dowód mowca przytoczył przedstawioną już przez del. Słęka sprawę wyładowywania węgla. O wiele więcej jednak szkodzi manipulacya z uwiadomieniem o nadejściu towaru. Kolej zostawia na to uwiadomienie 4 godziny czasu od nadania awiza na pocztę i uważa uwiadomienie za dokonane po upływie tych 4 godzin; od tej chwili zaś zostawia tylko 24 godzin na wyładowywanie i odebranie towaru; razem więc cały czas na dokonanie odebrania towaru wynosi zaledwie 28 godzin. Rozporządzenie takie jest dobre i korzystne dla kupców mieszkających w miejscu stacyi kolejowej, ale jest okropnem obciażeniem dla odsuniętych daleko od kolei mieszkańców wsi, do których awizo pocztowe wędruje znacznie dłużej, aniżeli wynosi cały czas na wyładowanie towaru; po upływie tego czasu, tych 28 godzin, kolej ściąga bardzo wysokie kary za przetrzymanie wozu. — Jeżeli więc wartość ładunku wynosi np. 200 kor. a przyjdzie płacić 50 kor. za przetrzymanie wozu, to w rezultacie towar jest, według całego kosztu nabycia, bardzo przepłaconym.— Regułą zaś jest, że awiza się spóźniają, bo jest przecież widoczną niemożliwością, ażeby awizo dostało się w ciagu 4 godzin od nadania na pocztę do wsi odległej o kilka mil od kolei i nie majacej nawet poczty w miejscu.

Mowca chcąc się ustrzedz od takiej szkody w postaci kary za przetrzymanie wozu, prosił w urzędzie stacyjnym, aby go zawiadomiono telegraficznie o nadejściu wozów z węglem; urzędnik przyrzekł, że to zrobi. Skoro jednak nadszedł wóz węgla, posłał awizo pocztą; awizo wędrowało sobie powoli, a wóz stał; rezultatem była kara 50 kor. — za przetrzymanie wozu; Dyrekcya kolejowa karę zatwierdziła. — Wobec takiego postępowania mowca zgłasza następujący wniosek:

Ogólna Rada wzywa Zarząd główny do energicznego zajęcia się sprawą nieprzychylnego stanowiska Dyrekcyi kolejowych do Kółek rolniczych, nie wykluczając przytem nawet interpelacyi Koła polskiego w Wiedniu.

W dalszym ciągu mowca zalecał rozpowszechnienie używania drobnych wirówek w poszczególnych gospodarstwach włościańskich. Rozwój hodowli bydła i idące za tem potanienie mięsa zależne są w znacznej mierze od rozwoju mleczarstwa, które podniesie dochód i unaoczni korzyści hodowli bydła. Na podniesienie więc mleczarstwa należy szczególnie baczną zwrócić uwagę; ramy organizacyi silnie osadzonych spółek mleczarskich już istnieją, zanim jednak zostaną wypełnione, należy stosować inny sposób, a mianowicie wprowadzać drobne wirówki do poszczególnych gospodarstw. Bardzo dobrym typem jest wirówka „Domo“, która kosztuje zaledwie około 60 kor. i nie podlega zepsuciu, gdyż budowa jej tak prosta, że niema się w niej co zepsuć. Wirówki takie dadzą się wprowadzić już do gospodarstw rozporządzających 3 krowami; zapewniają łatwe i dokładne oddzielenie i zebranie śmietany i wogóle zupełne wyzyskanie wartości mleka, czem mogą bardzo skutecznie oddziałać na poprawę hodowli.

Wniosek mowcy opiewa:

Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu subwencyonowanie i rozpowszechnianie wirówek „Domo“ dla podniesienia mleczarstwa.

Del. C z e c h (N. Targ) podniósł zasługi dr. Dulęby, który od samego założenia Towarzystwa pracuje w niem, jako sekretarz, a następnie I. wiceprezes, z niezmordowaną energią, której nic ugiąć nie zdoła, mimo, że praca jest trudna, wytężająca i nieustanna. W uwzględnieniu tych wielkich zasług mowca zgłasza następujący wniosek:

Zarząd główny postara się, aby w jaknajbliższym czasie portret dra Dulęby zdobił salę posiedzeń Zarządu głównego.

Wniosek ów został poparty i przyjęty jednomyślnie, powszechnym poklaskiem.

W dalszym ciągu swej mowy del. Czech wykazał na przykładzie składnicy nowotarskiej ważną funkcyę agencyi handlowej przy Zarządzie głównym. Składnica w N. Targu osiągnęła w pierwszym roku istnienia pół miliona obrotu i zaopatruje w towary 70 sklepów Kółek rolniczych wśród ludności mało uświadomionej i łatwo podejrzeniom przystępnej, — sprowadza zaś składnica wszystkie towary za pośrednictwem Agencyi handlowej. — Widocznie więc ta Agencya dobrze swych odbiorców obsługuje. Rozwój Agencyi zależy wyłącznie od samych przedsiębiorstw handlowych Kółek rolniczych; skoro one ją poprą przez skupienie w niej zamówień, ułatwią jej i sobie zadanie.

Faktury przychodzą prawie zawsze na czas; przeoczenie jednak zdarzyć się może. Wprowadzanie obcych towarów jest przeważnie winą ludzi, którzy na miejscu, w poszczególnych Kółkach rolniczych pracują i z braku ciągłej kontroli obojętnieją. Przeciwdziałać mogą temu składnice, które ciągle stykają się z przedstawicielami sklepów wiejskich i dostarczają im towaru. Składnice powinny jednak kierować się w tym względzie wyrozumiałością i w razie usterki nie odrzucać bezwzględnie i na zawsze produktu krajowego, lecz żądać poprawy i wpływać na nią.

Na współdziałanie z Towarzystwami rolniczemi i z Radami powiatowemi mowca zapatruje się sceptycznie, gdyż nie chcą uznawać pożytecznej działalności, a często i racyi bytu Towarzystwa, nie chcą uznać tego, że „my som jest“, jak to mówią górale.

Del. S z a f r a ń s k i (Bronowice wielkie). Kółka rolnicze prowadząc do dobrobytu powinny się starać o osiągnięcie tego zadania wszelkimi możliwymi środkami; dobrym sposobem jest bezpośrednie oddziaływanie i w tym względzie można wziąć pod uwagę ozdabianie sal w domach Kółek rolniczych. Ponieważ Kółka rolnicze są szkołą rolnictwa, przeto ich sale powinny być ozdabiane rycinami, z zakresu nauk o uprawie roli. Przy masowem wytworzeniu takich rycin dla zaopatrzenia w nie wielkiej liczby Kółek rolniczych koszt byłby niewielki.

Wniosek mowcy opiewa:

Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu zająć się wydawnictwami dekoracyjnemi sal kółkowych, jak rycin, obrazów, tablic poglądowych, przykazań rolniczych itp., służących do poglądowego nauczania gospodarstwa wiejskiego.

Del. M i c h n o (Czarna) wyraził życzenie, ażeby Zarząd główny wpłynął na c. k. Tow. gospodarskie, iżby ułatwiło włościanom hodowlę bydła przez zniesienie tych warunków i ograniczeń, które są obecnie przywiązane do udzielania buhajów. Dalej poruszył sprawę organizacyi handlu materyałem rzeźnym, bardzo ważnej, gdyż podnosi dobrobyt rolnika, a przeto i całego kraju; w tym względzie wyraża życzenie, aby ta akcya była z całą dokładnością przez Zarząd główny prowadzona i stawia propozycyę, ażeby rachunki i pieniądze za wysłane sztuki były rozdzielane przez Zarządy powiatowe, a Zarząd główny, żeby miał tylko naczelną kontrolę: w ten sposób bowiem manipulacya zyska na szybkości i pewności, gdyż każdy hodowca będzie mógł łatwo sprawdzić nadesłane rachunki.

Wniosek mowcy opiewa:

Wzywa się Zarząd główny, ażeby organizacyę handlu materyałem rzeźnym ujął w swoje ręce i uważał ją za najważniejszy kierunek swej pracy.

Del. Ks. Kan. S a r n a (przemyski Zarząd powiatowy) poparł usilnie wniosek del. dra Białego o zwalczanie pijaństwa i pieniactwa, nie łatwych do wykorzenienia i przeto tem większego wymagających wysiłku; mowca zwraca się do Zarządu głównego, aby zajął się usilnie spełnieniem wniosku del. dr. Białego i krzewił na gruncie Kółek rolniczych zamiłowanie do trzeźwości, wzajemnej przychylności i spokojnej pracy.

Del. Wielgus (Dulczówka) przedstawiwszy ważność posłannictwa Kółek rolniczych zauważył, że pomiędzy nią a formą obrad niema odpowiedniego stosunku. Obecna forma obrad przy równoczesnym udziale setek delegatów, nie jest odpowiednią, gdyż psychologia większego zebrania i poszczególne sangwiniczne temperamenty mogą łatwo obniżyć powagę obrad do poziomu jakiegoś agitacyjnego wiecu, tem więcej, że prądy polityczne nie dadzą się prawdopodobnie nigdy usunąć. Przeciw obecnej formie obradowania przemawia też bardzo wielki zakres działania Towarzystwa, wskutek czego różne sprawy są chaotycznie poruszane i ważniejsze muszą częstokroć ustąpić miejsca mniej ważnym. Dlatego mowca sądzi, że należy wprowadzić podział Ogólnej Rady na sekcye, dostosowane do głównych kierunków działalności; w działalność Towarzystwa wchodzą sprawy oświatowe, rolnicze, handlowe, gospodarstwa kobiecego itd. — otóż możnaby utworzyć poszczególne sekcye dla tych spraw; w sekcyach obrady toczyłyby się spokojniej i z większym zapewne pożytkiem, gdyż każdy delegat obrałby sobie sekcyę spraw najlepiej mu znanych; sekcye przedstawiałyby następnie dobrze przygotowane wnioski całej Ogólnej Radzie.

Wniosek mowcy opiewa:

XIII. Ogólna Rada Kółek rolniczych poleca Zarządowi głównemu, ażeby opracował regulamin obrad Ogólnej Rady na zasadzie podziału na poszczególne komisye.

Ks. Szelest (Łany k. Lwowa) wskazał w podniosłem przemówieniu na znaczenie i konieczność wyrobienia w sobie siły ducha, która jedynie potrafi dobrze pokierować sprawami ludzi tak dla dobra jednostki, jak i całego społeczeństwa; najpiękniejszym objawem siły ducha jest zaparcie się samego i praca nad dobrem ogółu z odsunięciem własnego tylko interesu. Społeczeństwo nasze poddaje się łatwo wzniosłym porywom, ale to nie wystarcza, trzeba jeszcze ciągłej, wytrwałej i z zaparciem się prowadzonej pracy. Zgoda i jedność w działaniu może zapewnić pożądane pracy tej owoce; szczególnie potrzeba tej jednosci i wytrwałości w pracy, która się odbywa w pośród nieprzyjaznego otoczenia, jak to się dzieje na wschodzie; praca w takich warunkach wymaga największego napięcia i zaparcia się. Mowca pragnie, ażeby te idee wsiąkły w duszę pracowników na niwie Kółek rolniczych dla osłonięcia i rozwoju pracy nad odrodzeniem ludu. Pracownikom, którzy działają w imię tej myśli przewodniej, a szczególniej niestrudzonemu dr. Dulębie należy się szczera wdzięczność.

Dr. Dulęba składa oświadczenie, że jeżeli położył jakie zasługi około rozwoju Kółek rolniczych, to jedynie dlatego, że ukochał tę instytucyę, dla której nie żal poświęcać swe siły; z radością spostrzega, że zrozumienie działalności wspólnej pracy rozszerza się szybko w szeregach członków Kółek rolniczych, idea Kółek rolniczych jest zrozumiana i przyjmując się trwale na ich gruncie zapewna im stały rozwój i powodzenie.

Następnie mowca, jako referent Zarządu głównego, rozstrząsał poszczególne wnioski, życzenia i postulaty, jakie się wyłoniły z dyskusyi nad jego sprawozdanem — i stanowić będą cenne dyrektywy dla Zarządu głównego.

Wniosek del. Białego o zwalczanie pijaństwa i pieniactwa należy powitać z prawdziwą radością, gdyż Kołka rolnicze są przedewszystkiem powołane do zwalczania tych dwóch największych wad ludności; Zarząd główny objął już w tym względzie inicyatywę przez przygotowanie wprowadzenia gospód chrześcijańskich.

Z równą radością należy powitać wniosek del. Matakiewicza o utworzenie szkoły dla nauczycielek na kursa gospodarstwa kobiecego, gdyż utworzenie takiej szkoły jest nieodzownym warunkiem rozwoju tych pożytecznych kursów. Ludność sama woła o takie kursa i żywiołowo ich się domaga; przy takim stanie rzeczy trzebaby tych kursów jak najwięcej równocześnie urządzać, ale brak sił nauczycielskich stoi na przeszkodzie. Szkoła w Szynwałdzie, utworzona i prowadzona dzięki nieustannym zabiegom ks. Siemińskiego, nadaje się istotnie na szkołę dla nauczycielek i Zarząd główny weźmie sprawę utworzenia takiej szkoły pod dokładną rozwagę.

Cenną wskazówką jest wniosek del. Nadachowskiego o potrzebie wyszkolenia sklepikarzy i wzmocnienia kontroli nad sklepami, jak również wniosek del. Gruszeckiego o utworzeniu kursów dla sklepikarzy i del. Borowca o składnicach towarowych, dążenie bowiem do wzmocnienia i rozwoju działalności handlowej jest wyrazem istotnych potrzeb.

Wniosek del. Koczura o utworzenie biura handlowego w Krakowie, będzie w miarę możności uwzględniony, jakkolwiek można go uważać tylko za nieobowiązującą dyrektywę, gdyż przekracza kompetencyę Ogólnej Rady; wniosek zaś o urządzenie kursów rolniczych na większą skalę zbliża się ku urzeczywistnieniu dzięki subwencyom traktatowym, które pozwolą na szersze podjęcie tej akcyi.

Wnioski del. Slęka i del. ks. Bulichowskiego o stosunku Zarządu kolejowego do Kółek rolniczych będą wzięte pod rozwagę na komisyi handlowej i utwierdzą Zarząd główny w zapatrywaniu, że Zarząd kolejowy powinien się liczyć z interesami ludności, która w umowie o przewóz jest drugim kontrahentem i ma z niej pewne prawa i obowiązki.

Wniosek del. ks. Bulichowskiego w sprawie mleczarstwa będzie przedmiotem dokładnego rozważania dla referenta tych spraw i ewentualnego porozumienia się z krajowem biurem mleczarskiem.

Za wnioskiem del. Szafrańskiego o wydaniu tablic poglądowych z zakresu uprawy roli można się z całym spokojem oświadczyć, jako za bardzo wskazanym i pożytecznym.

Wnioski del. Płonki o zarządzeniach z powodu pryszczycy i del. Gąsiorka o asekuracyi bydła, będą oświetlone przez fachowego znawcę tych spraw, przez dra Dalkiewicza.

Wnioskowi del. Piroga o bliższe wglądnięcie w podstawy sklepów Kółek rolniczych można tylko przyklasnąć; Zarząd główny występuje już energicznie przeciw samozwańczym sklepom, nie mając jednak egzekutywy, może to robić tylko za pośrednictwem władz przemysłowych.

Wniosek del. Tatary o wytworzenie współdziałania ze strony lustratorów majątków gminnych, można uważać za cenną dyrektywę, ale trzeba uznać, że przechodzi on kompetencyę Towarzystwa; przedewszystkiem trzeba dążyć do oparcia się na własnych siłach.

Wniosek del. Michny, ażeby Zarząd główny ujął organizacyę handlu materyałem rzeźnym jest już spełniony. Zarząd główny prowadzi już tę akcyę i wysłał już przez swą organizacyę w samem pierwszem półroczu 1911 zwyż 15.000 sztuk. Ważność tej akcyi znajduje coraz więcej zrozumienia; przy pomocy rządu utworzyła się Spółka zbytu bydła i nierogacizny, która reguluje i skupia dostawy.

Wniosek del. Wielgusa o zmianę formy obradowania Ogólnej Rady nie nadaje się łatwo do urzeczywistnienia ze względu na cel Ogólnej Rady. Z materyałem obrad można sobie dać radę; obradowanie w sekcyach nie różni się niczem istotnem od obradowania w pełnem gronie. Jeżeli obrady są czasem burzliwe, to tylko przy takich sprawach, które muszą wejść na pełną Ogólną Radę; zresztą nastrój obrad jest bardzo podniosły. Jeżeli tylko będą dobre chęci do spokojnego obradowania, to wynik obrad będzie zawsze pomyślny i wielki.

Nastąpiły sprawozdania dyr. A d a m s k i e g o z działalności rolniczej i handlowej.

Referent zaznacza na wstępie, że z kilku stron podniesiono zarzuty, iż cała praca Towarzystwa spoczywa tylko na Zarządzie głównym, a natomiast organizacye powiatowe i lokalne są mało czynne. Tak jednakże nie jest. Zarząd główny może tylko wówczas rozwijać swą działalność, jeżeli znajduje oddźwięk u niższych stopni organizacyi; inaczej możność działalności Zarządu głównego nie dałaby się pomyśleć. Działalność Zarządu głównego faktycznie rozwija się i wzrasta, — stąd prosta droga do wniosku, że i w niższych stopniach organizacyi kwitnie praca i że całość interesów i zadań Towarzystwa postępuje naprzód w swym rozwoju.

Sprawozdanie z działalności rolniczej przedstawia referent w zastępstwie prof. Miczyńskiego, który, zmuszony do wyjazdu, usprawiedliwił swą nieobecność. Odnośnie do działalności rolniczej podnoszą się zarzuty, że jej postępy są powolne. Wynika to jednak najpierw z właściwości samejże pracy i z braku potrzebnych, rzeczywistym wymaganiom odpowiadających funduszów. Wyniki pracy na roli okazują się powoli, po pewnym czasie, i zależąc prawie bezwzględnie od sił przyrody są też z natury rzeczy niepewne. Z doświadczeń nawozowych np. można zdać sprawę dopiero w roku przyszłym i to z zastrzeżeniem, że klęska elementarna nie zniszczy wyników. Następną przeszkodą jest brak środków na to wszystko, coby trzeba i można zrobić; gdyby pomoc ze strony kraju i rządu była większą — działalność na polu rolnictwa byłaby większą i wydatniejszą. Obecnie musi się jednak sięgać do innych źródeł na prowadzenie koniecznych doświadczeń n. p. z nasionami. Sprawozdawcę spotkał w roku ubiegłym na Wydziale wykonawczym zarzut, że preliminarz doświadczeń z ziemniakami został przekroczony z uszczerbkiem dla innych gałęzi działalności; trzeba jednak było sięgnąć po taką pomoc, bo doświadczeń z ziemniakami nie można było w żaden sposób poniechać.

Poszczególne kierunki działalności rolniczej przedstawiają się jak następuje:

Wiedzę rolniczą krzewi się głównie zapomocą kursów gospodarskich, weterynaryjno-hodowlanych ,których typ okazał się w doświadczeniu najlepiej dostosowanym do gospodarstw wieśniaczych. Podniesiono zarzuty, że kursów tych za mało. Należy jednak uwzględnić brak czasu i sił. W jednym tygodniu można obecnie tylko jeden kurs urządzić; z 52 jednak tygodni w roku przypada połowa na porę, kiedy rolnik nie będzie słuchał żadnych wykładów, bo niema na to czasu. Pozostaje więc około 24 tygodni na kursa i Zarząd główny urządzałby jak najchętniej kursa przez cały ten czas, ale natrafia po części na brak należytego przygotowania na miejscu, a po części na brak sił. Zarządy powiatowe zgłaszają się częstokroć dość późno o urządzenie kursu, lub odwołują ustalone już terminy; w tym względzie jest pożądanem podawanie dogodnych i całkiem już pewnych terminów kursu. Następnie 4 inspektorów rolniczych nie może nastarczyć wszystkim wymaganiom działu rolniczego; oprócz wykładów na kursach należy do nich urządzanie doświadczeń polowych, objazdy w sprawach melioracyi, prace biurowe, pisanie artykułów do Przewodnika, dostawa nasion, narzędzi rolniczych i t. d., a więc tak obszerny zakres pracy, że można w nim wyznaczyć nie wiele tylko miejsca dla kursów rolniczych. Obecnie stosunki na tem polu się poprawią, gdyż dzięki subwencyom traktatowym biuro rolnicze będzie miało więcej sił do rozporządzenia. Ważnym środkiem szerzenia zawodowej oświaty rolniczej jest „Przewodnik Kółek roln.“, w którym ukazują się bardzo często artykuły

włościan, świadczące o znacznem zainteresowaniu się sprawami uprawy roli.

O podniesienie wartości gospodarstw starał się Zarząd główny przez popieranie dążeń do melioracyi. Jeżeli tylko zebrano wiadomości, że ludność jest chętna n. p. drenowaniu i odczuwa jego potrzebę, inspektor rolniczy wyjeżdżał zaraz do danej miejscowości, objaśniał, zachęcał i starał się rzecz doprowadzić do zgłoszenia jej w krajowem biurze melioracyjnem. Wysiłki, aby wpłynąć na poprawę pastwisk pozostają niestety najczęściej bezskuteczne, z powodu niechęci zwierzchności gminnych, mimo że instruktor rolniczy urządza cały plan, zapewnia pomoc w nawozach sztucznych i w nasionach traw; zaledwie dwie gminy skorzystały z tej pomocy: Czukiew w całości a Czarna k. Łańcuta w części. — Sprawy mleczarstwa doznają poparcia przez współdziałanie z krajowem biurem mleczarskiem. Zarząd główny sam spółek mleczarkich nie zakłada, gdyż to należy do kompetencyi krajowego biura mleczarskiego, dąży jednak do rozbudzenia chęci zakładania tych spółek. Wskutek tego też Zarząd główny nie może zajmować się propagandą małych wirówek w myśl wniosku ks. Bulichowskiego, gdyż krajowe biuro mleczarskie zdąża przedewszystkiem do zakładania silnych spółek mleczarskich. Dalszym środkiem podniesienia uprawy roli są doświadczenia polowe, które wykazują stały postęp. — W okresie sprawozdawczym urządzono wiele prób z nawozami sztucznymi dzięki pomocy Wydziału krajowego, który dostarczył bezpłatnie kainitu tudzież poparciu Syndykatu fabryk nawozów fosfatowych, który użyczył innych nawozów.

Przy premiowaniu gnojowni Zarząd główny trzyma się tej zasady, że przyznaje nagrody dopiero po dokładnem zbadaniu gnojowni przez inspektorów rolniczych; nagrody te więc są raczej częściowym zwrotem poniesionych na urządzenie gnojowni kosztów. Za rok 1910 przyznano nagrody w łącznej kwocie K. 1645.

Dalszym sposobem zachęty jest premiowanie gospodarstw w ich całości. Przeprowadzono je w miejscowościach, które leżą w pobliżu szkół rolniczych i dzięki temu mogły być łatwo przez profesorów tychże szkół zbadane; z konieczności więc premiowanie ograniczało się do niektórych tylko powiatów. Obecnie zmienia się zasadę i przeprowadza się badanie gospodarstw w drodze bezpośredniej. W tym celu rozesłano kwestyonaryusz, obejmujący dokładny opis gospodarstw. Z nadesłanych dotąd 121 kwestyonaryuszy z odpowiedziami uzyskuje się ogólny obraz stanu danych gospodarstw i pewną miarę, o ile wybijają się nad inne; następuje w dalszym ciągu badanie zgłoszonych gospodarstw przez inspektorów rolniczych; dotąd zbadano 70. Po zbadaniu wszystkich nastąpi dokładna ocena i rozdanie nagród.

Podniesiono zarzut, że akcya na polu rolnictwa jest scentralizowana w Zarządzie głównym; jeżeli się jednak rozporządza tylko czterema inspektorami rolniczymi — nie można obdzielić nimi wszystkich powiatów; obecnie będzie można przystąpić do pewnego rodzaju decentralizacyi; skoro subwencye traktowe pozwoliły zaangażować więcej sił zawodowych, będzie można część ich wydelegować na powiaty i przydzielić im pewne stałe okręgi. Utworzenie takich ekspozytur nastąpi, gdy nowozaangażowane siły zapoznają się dobrze z pracą Towarzystwa i ułożą stały plan działania.

Zresztą o ile chodzi o cyfrowe wyniki działalności na polu rolnictwa, — sprawozdawca wskazuje na sprawozdanie roczne rozesłane do Kółek rolniczych i znane wszystkim delegatom. Dział handlowy obejmuje ogromny zakres pracy; wyróżnić w nim należy następujące kierunki: działalność organizacyjną, która zdąża do organizowania handlu, aby jedna część uzupełniała drugą; działalność wychowawczo-kształcącą, którą się prowadzi przez kursa handlowe, praktykę po składnicach, objaśnienia instrukcyi, pouczenia udzielane przez lustratorów i przez informacye handlowe w „Przewodniku Kółek rolniczych"; działalność kredytową, ważną bardzo dla większych sklepów, przez wyrabianie kredytu głównie towarowego; działalność rewizyjną przez lustracye handlowe i wprowadzenie książkowości, jednolitej i łatwej; wreszcie działalność pośrednictwa handlowego w artykułach rolniczych, jak i w dziale kolonialno-spożywczym.

W zakresie działalności wychowawczej lustracye handlowe mają oddziaływać przedewszystkiem na polepszenie stosunków. Lustrator handlowy ma nietylko zbadać stan sklepu i ułożyć bilans, lecz udziela też wskazówek, jak przedsiębiorstwo ma być prowadzone, jak ma unikać dostrzeżonych wad i błędów. Niestety Kółka rolnicze stosują się często nazbyt niedbale do tych ważnych wskazówek. Lustrator, skończywszy kontrolę przedsiębiorstwa, pozostaje jeszcze kilka dni; zakłada księgi, wskazuje, jak kierownicy mają sklep kontrolować, gdzie towar zakupywać, poucza o kalkulacyi i odjeżdżając poleca stosować się ściśle do tych pouczeń i wskazówek. Po roku Kółko rolnicze wzywa lustratora, bo w sklepie źle się dzieje i zdaje się, że jest niedobór. Lustrator przyjeżdża i spostrzega z przerażeniem, że wszystko jest jak dawniej; że wszystkie jego pouczenia i wskazówki na wiatr się obróciły. Zamiast przeprowadzić szybko lustracyę na podstawie przygotowanego już materyału, musi przeglądać wszystkie faktury, kwitki, i poprostu przesłuchiwać całą klientelę sklepu, aby jakoś dojść do ładu; naturalnie, że w takich warunkach pobyt jego przeciąga się niepotrzebnie o kilka dni. Stąd też pochodzi brak lustratorów

handlowych. Fundusze nie pozwalają na zaangażowanie więcej, jak 5 lustratorów, którzy mogliby też podołać zadaniom; gdy jednak lustrator z przytoczonych powodów może zamiast 150 lustracyi przeprowadzić tylko 100,— nic dziwnego, że zgłoszenia o lustracyę nie mogą być zaraz uwzględniane. Okazuje się więc potrzeba, wpływać nieustannie na Zarządy Kółek rolniczych, aby trzymały się wskazówek lustratorów i prowadziły księgi i kasę według ich poleceń. Działalność kształcąca w ścisłem znaczeniu odbywa się zapomocą szkoły dla sklepikarzy. Dawna szkoła w Czernichowie musiała być zwiniętą. Szkoła w Czernichowie została założoną przez dra Stefczyka; dopóki on był na miejscu, wszystko było we wzorowym porządku; on szkołę zorganizował, wystarał się o fundusze, utrwalił jej byt i zajmował się nią z całą usilnością i poświęceniem. Z chwilą jednak, gdy się przeniósł z Czernichowa, szkoła zaczęła upadać. Przedewszystkiem zaczęła się oddalać od potrzeb i wytycznych punktów działalności handlowej Towarzystwa Kółek rolniczych. Bazar czernichowski przestawał być pożądanym przedmiotem demonstracyjnym, dostosowanym do organizacyi i potrzeb sklepów Kółek rolniczych; był prowadzony na zupełnie innych podstawach, aniżeli organizacya sklepów Kółek rolniczych. Z powodu zaprzestania czynienia zakupów u różnych firm, zabrakło sposobności wprawienia uczniów do korespondencyi handlowej; całej praktyki sklepowej prawie że nie było; zakorzenione wśród uczniów wady i nadużycia stały się chronicznemi z powodu, że nowi uczniowie napływali na niższy kurs, gdy starsi byli jeszcze na wyższym kursie. Te wszystkie braki i niedogodności mogły być usunięte tylko przez zamknięcie szkoły i przeniesienie jej dokąd indziej. Urządzono więc kursa handlowe w Ciężkowicach przy tamtejszej składnicy Kółka rolniczego, na zasadach, które odpowiadają jak najściślej potrzebom organizacyi handlowej Towarzystwa; — istnieje też uzasadniona nadzieja, że te kursa handlowe wydadzą pożądane wyniki.

Właściwej istoty pośrednictwa handlowego znaczna część Kółek rolniczych jeszcze nie rozumie i uważa sam Zarząd główny za dostawcę towarów. Zarząd główny jednak, tak w dziale handlu rolniczego jak i spożywczego, jest niczem innem, jak tylko pośrednikiem pomiędzy Kółkami rolniczemi a wielkimi dostawcami i podjął się tego pośrednictwa dla dobra Kółek rolniczych, ażeby im zaoszczędzić czasu i pracy i przysporzyć korzyści materyalnych. Środkiem ku temu jest przeprowadzanie pertraktacyi i korespondencyi z dostawcami, tudzież skupiania zamówień, które pozwala uzyskać przystępniejsze ceny. Cała ta działalność jest wyłącznie pośredniczącą; w dziale handlu rolniczego nie opiera się na żadnych magazynach i składach, lecz polega na zwracaniu zamówie przedewszystkiem do tej organizacyi, która jest najsilniejszą organizacyą zbiorową tj. do Syndykatu rolniczego. Zarząd główny uważa za konieczną potrzebę popierać tę instytucyę dlatego, że skupienie handlu po stronie zakupna jest konieczne dla dobra rolników. Nie można jednak iść w tem za daleko, tak ażeby uznać Syndykat rolniczy za swą wyłączną organizacyę handlową; tego zrobić nie można — nie pod wpływem jakiejś niechęci, lecz poprostu dlatego, że jedna instytucya nie zdoła we wszystkiem dobrze obsłużyć. Syndykat rolniczy n. p. nie zdoła dostarczyć za dużej na jego urządzenia ilości nasienia koniczyny w odpowiednim czasie wszystką, nie zdoła dostarczyć maszyn i narzędzi z różnych fabryk, bo ma zastępstwo tylko jednej, podczas gdy jedne Kółka rolnicze chcą jakiejś maszyny z tej fabryki, a drugie takiej samej maszyny z innej fabryki; okazuje się więc konieczność nawiązania stosunków z różnymi dostawcami, gdyż Zarząd główny musi stosować się do wymagań Kółek rolniczych. O ile jednak można — Zarząd główny kieruje do Syndykatu rolniczego zamówienia na te wszystkie artykuły, których on może dostarczyć na dogodnych warunkach.

W pewnem piśmie ludowem była wzmianka, że ilość nawozów sztucznych zakupywanych za pośrednictwem Zarządu głównego stale się zmniejsza. Rzecz ma się wprost przeciwnie. Podczas gdy w r. 1909 dostarczono 369 wagonów nawozów sztucznych, dostarczono ich w r. 1910 — 446 wagonów, a zatem dużo więcej. Odnośnie do nawozów sztucznych wspomnieć należy, że włościanie używają ich dotąd bardzo jednostronnie, stosując prawie wyłącznie nawozy fosforowe. Z zakupywanych nawozów sztucznych przypada na żużle 73.5 proc., sól potasową $^1/_2$ proc., na saletrę chilijską $^1/_{10}$ proc. Stosunek nawozów fosforowych, potasowych i azotowych wynosi więc: $92^1/_2$: $7^1/_2$: $^1/_{10}$, czyli, że na zakupiony 1 kg. saletry chilijskiej przypada 36 kg. potasowych i 461 kg. fosforowych. Świadczy to o wielkiej jednostronności w używaniu nawozów sztucznych. Przeciwdziała się temu przez pouczenia i doświadczenia polowe i zwraca się w ten sposób uwagę na potrzebę stosowania nawozów potasowych i azotowych. W owem piśmie ludowem był też zarzut, że zakupno nasion za pośrednictwem Zarządu głównego się zmniejsza, co ma świadczyć o rzekomej nieudolności w prowadzeniu tej akcyi. Faktycznie ilość zakupionych nasion jest też mniejsza, ale w interesie ludności rolniczej należy właśnie pragnąć, ażeby zakupna nasion nie były zbyt wielkie. Wielkie bowiem zakupna nasion przychodzą do skutku po latach klęski i nieurodzaju; wówczas ludność musi kupować więcej nasion, gdy płody wyginą. Tak było z nasieniem koniczyny.— W r. 1909 wpłynęło ogromnie dużo zgłoszeń

o nasienie koniczyny dlatego, że w poprzednich latach wielki nieurodzaj umniejszył jej zbiory; wówczas też dostarczono Kółkom rolniczym 15 wagonów nasion koniczyny. Rzecz więc naturalna, że w następnym roku, po normalnym zbiorze koniczyny umniejszyło się zapotrzebowanie tego nasienia do połowy, gdyż włościanin miał dość z tego, co sobie wyprodukował i nie potrzebował już kupować. Faktem jest także, że w r. 1910 dostarczono tylko 28 q nasienia lnu, podczas gdy w r. 1909 dostarczono 176 q. Pochodzi to stąd, że przedtem Zarząd główny miał do dyspozycyi znaczniejszą ilość subwencyonowanego przez c. k. Towarzystwo gospodarskie nasienia lnu; w r. 1910 jednak Towarzystwo gospodarskie oświadczyło, że może subwencyonowane nasienie lnu dostarczyć tylko do terenu swej działalności, a więc tyle, ile go potrzebują Kółka rolnicze z wschodniej części kraju; do zachodniej zaś części kraju, którą c. k. Tow. rolnicze obejmuje swą działalnością c. k. Tow. gospodarskie już subwencyonowanego lnu dostarczyć nie chciało. Tymczasem subwencyonowanego lnu potrzebuje najwięcej zachód, a szczególnie powiat nowotarski, gdy więc c. k. Tow. gosp. wstrzymało udzielanie lnu na zachód, a c. k. Tow. rolnicze nie chciało przyrzec subwencyi na len dostarczony na teren jego działalności, musiały się umniejszyć dostawy lnu pod naciskiem tych faktycznych okoliczności.

W maszynach i narzędziach rolniczych znać ubytek zamówień w porównaniu z rokiem poprzednim. Należy jednak otwarcie powiedzieć, że przyczyną tego umniejszenia się był stosunek do Syndykatu rolniczego, którym Zarząd główny był skrępowany. Syndykat rolniczy zaś nie był wprowadzony w te maszyny, których mały rolnik najwięcej potrzebuje; warunki kredytowe Syndykatu rolniczego były też uciążliwsze, niż fabryki samej, która udziela kredytu bez gwarancyi wekslowej, podczas gdy Syndykat rolniczy żąda tego zabezpieczenia. Pod wpływem takich żądań wiele Kółek rolniczych wycofało swe zamówienia. Obecnie jednak stosunki zmieniają się na lepsze, gdyż są widoczne starania Syndykatu rolniczego o łatwe dostawianie maszyn przydatnych dla małego rolnika. Co do pasz treściwych — pośrednictwo w ich zakupnie się nie cofa, lecz nawet zwolna wzrasta, aczkolwiek nie dochodzi do wyżyn zapotrzebowania w latach klęsk elementarnych, kiedy to i pasz więcej potrzeba i handlarze śrubują ich ceny; w normalnych latach jest też obrót w zakupnie pasz treściwych normalnym.

Wogóle zakupna w dziale rolniczym przedstawiają wartość 800.000 kor., a zatem kwotę bardzo poważną, której znaczenie oświetli najlepiej porównanie z obrotem powszechnego Związku rolniczych stowarzyszeń austryackich, który skupia w sobie zamówienia 161 związkowych stowarzyszeń (a więc nie poszczególnych stowarzyszeń) niemieckich, czeskich i słoweńskich. Związek ów dostarczył w roku 1908 wszystkich towarów ogółem za 4 miliony, a w roku 1909 spadł na 2 miliony. W porównaniu z tym obrotem, który obejmuje związki stowarzyszeń, jest obrót Zarządu gł., który obejmuje poszczególne stowarzyszenia, wcale poważnym.

Dział pośrednictwa w towarach spożywczych i kolonialnych, od 3 lat dopiero wprowadzony, rozszerza się coraz więcej. Podczas gdy w pierwszym roku dostarczono towarów za ćwierć miliona, w drugim już za pół miliona, w tym roku za milion, a w przyszłym przekroczy się z pewnością dwa miliony. Dział handlu spożywczego jest już zupełnie ugruntowany; są już sklepy Kółek rolniczych, składnice towarowe, które objęły hurtowną dostawę towarów dla wiejskich sklepów Kółek rolniczych w swych powiatach, wreszcie agencya handlowa przy Zarządzie głównym, która skupia zapotrzebowanie składnic. Obrót tej organizacyi handlowej przedstawia się już w ogromnych cyfrach. Obecnie więc, gdy organizacya handlowa jest już faktycznie przeprowadzona i ugruntowana, należy przystąpić do oparcia jej na zasadzie wzmocnienia wzajemnej łączności.

Sprawozdawca stawia więc następujący wniosek: Dla umocnienia istniejącej już i wydatnie się rozwijającej kooperatywy Tow. Kółek rolniczych i oparcia jej na silniejszej podstawie assocyacyjnej Og. Rada poleca Zarządowi głównemu podjęcie odpowiednich kroków celem spiesznego wprowadzenia w ramach Towarzystwa organizacyi na ustawie o stowarzyszeniach z r. 1873.

Po tem sprawozdaniu dr. Dalkiewicz omówił wyczerpująco kwestyę szerzenia się i zwalczania pryszczycy. Zagadnienia z tem związane stanowią tak dla rolników jak i dla ludności miejskiej, kwestyę pierwszorzędnej wagi. Jest to choroba ważna nietylko ze względów handlowych, lecz także ze względów politycznych; można ją po prostu nazwać chorobą polityczną, gdyż służy państwom za dogodny środek do regulowania importu i eksportu bydła. Z tego to właśnie powodu istnieją owe srogie zarządzenia policyjno-weterynaryjne, na które cały kraj obecnie narzeka. Zarządzenia te stoją w ścisłym związku z traktatami handlowymi w stosunku do państw ościennych, które używają pryszczycy i urządzeń do stłumienia jej za parawan dogodny dla regulowania importu i eksportu bydła. Dopóki obecne traktaty istnieją — dopóty ostre zarządzenia policyjno-weterynaryjne muszą być stosowane i pryszczyca musi być tłumiona przy zastosowaniu przepisanych w nich środków, gdyż ościenne państwa traktatowe, odwołując się do istnienia pryszczycy, zamykają swe granice przed importem bydła. Obecnie więc rozchodzi się tylko o to, żeby złagodzić srogość tych zarządzeń

weterynaryjnych. Jedyną na to radą może być zwiększenie sił weterynaryjnych w kraju. Jeden weterynarz na cały powiat, który musi przeprowadzić rewizyę we wszystkich zagrożonych gminach, nie może podołać szybko nadmiarowi pracy i musi z natury rzeczy działać powoli. Ludność cierpi na tem, gdyż weterynarz może wyłączyć te gminy, z których nie ma doniesienia o zarazie, dopiero wówczas, gdy wynik rewizyi potwierdzi istotnie nieistnienie zarazy. W obecnym więc stanie rzeczy można upatrywać środek zaradczy tylko w pomnożeniu sił weterynaryjnych.

Niezależnie jednak od tego można i należy podjąć kroki celem złagodzenia treści ustawowych zarządzeń policyjno-weterynaryjnych, które są większą plagą od samej pryszczycy, i nie stoją w żadnym stosunku do łagodnego przebiegu choroby i jej skutków. W tym względzie może pomódz zrewidowanie istniejących już traktatów handlowych z państwami ościennemi w ten sposób, ażeby z nich usunąć te drakońskie zarządzenia dla tłumienia pryszczycy, które nie wynikają wcale z samej choroby. W związku z tem mowca stawia następujące wnioski:

1. Z uwagi, że przewidywane w ustawie z r. 1909 środki policyjno-weterynaryjne odnoszące się do pryszczycy są zbyt ostre i nie stoją w żadnym stosunku do łagodnych objawów i przebiegu choroby, i z uwagi, że prowadzą one do ruiny ludności wiejskiej i miejskiej, a mimo tego są na razie konieczne ze względu na istniejące konwencye weterynaryjne z sąsiedniemi państwami —

XIII. Ogólna Rada poleca Zarządowi głównemu poczynić na właściwej drodze starania u Wys. Rządu, ażeby w jak najkrótszym czasie zwołał międzynarodową konferencyę delegatów państw związanych z Austryą konwencyami weterynaryjnemi, w celu omówienia sprawy zwalczania pryszczycy na zasadzie łagodniejszych i racyonalniejszych, niż dotąd, przepisów policyjno-weterynaryjnych.

2. XIII. Ogólna Rada wzywa Zarząd główny, ażeby z uwagi na znaczne straty, jakie powoduje w Galicyi pryszczyca, której przy braku sił weterynaryjnych w kraju nie można rychło stłumić, odniósł się do Wys. Rządu z prośbą o jak najrychlejsze pomnożenie państwowego personalu weterynaryjnego w Galicyi.

Del. ks. W o l a n i n (Jeżowe) zwraca uwagę na pewne zaniedbanie łąk i pastwisk. Usiłowania rolnika zmierzają głównie ku poprawie gleby, ku zwiększeniu wydatności roli, zaprowadzeniu lepszych gatunków bydła, a zapomina się o poprawie łąki, która w gospodarstwie wiejskiem jest czemś fundamentalnem; obecnie gospodarz wiejski wydaje zarobioną gotówkę przeważnie na podatki i na paszę, a na ulepszenia w produkcyi nic mu nie zostaje. Łąka jest uważana za jakąś skrzynię, z której gospodarz ma zawsze brać, a wkładać nic nie potrzebuje; to też ogromne obszary łąk naszych, większe niż w Czechach i Morawach, niosą znacznie mniej, a na tem cierpi całe gospodarstwo.

Wprawdzie Zarząd główny nie pominął tej dziedziny i zajął się nią, ale natrafia na brak zrozumienia i zainteresowania się tą sprawą wśród ludności wiejskiej. Dlatego mowca chciałby, aby wszyscy delegaci poruszyli w swych Kółkach rolniczych sprawę melioracyi łąk i pastwisk i nakłaniali do wprowadzenia dobrych gatunków traw, do nawożenia i przeprowadzania prób łąkowych. Zarząd główny urządza już takie próby, ale natrafia na obojętność i nie otrzymuje nawet sprawozdań. Mowca przypomina, że sprawa melioracyi łąk i pastwisk była poruszoną w Sejmie przez posła hr. Skarbka, który w debacie nad podziałem subwencyi traktatowych żądał przeznaczenia pół miliona na ten cel — ale ten pożyteczny wniosek wówczas się nie utrzymał. Obecnie więc mowca wyraża życzenie, ażeby Zarząd główny wywierał na Kółka rolnicze nacisk w tym względzie, że melioracya łąk jest nieodzowna, ażeby szerzył zrozumienie dla tej sprawy przez artykuły i pouczenia, i ażeby się postarał o potrzebne na melioracyę subwencye; zgromadzonych zaś delegatów mowca prosił, aby sprawę melioracyi poruszali w swych Kółkach rolniczych.

Na wniosek del. C z e c h a zamknięto posiedzenie ze względu na to, że są jeszcze ważne punkta w programie obrad.

Czwarte posiedzenie Ogólnej Rady rozpoczęło się o godz. $3^1/_2$ popołudniu.

Del. S i e r a k o w s k i (Wilkowice) poruszył sprawę składnic towarowych ważnych nie tylko ze względu na korzyści materyalne przez dostarczanie dobrych towarów po niskich cenach, lecz także ze względu na to, że mogą się przyczynić znakomicie do urzeczywistnienia dalszych celów współdzielczości. Drobne sklepiki wiejskie, puszczone luzem, pokrywają swe zapotrzebowanie z konieczności u bliskich obcych grosistów, którzy dostarczają przeważnie obcego towaru. W ten sposób pieniądz ludności płynie do obcych krajów, a szczególnie do Niemiec, za wyprodukowane tamże towary; na tem cały kraj traci, a ludność jego chcąc choć w części odebrać wysłane za granicę pieniądze, musi emigrować do Niemiec na roboty polne.

W ten sposób zyskuje na tem przemysł obcy, a traci krajowy, gdyż nie ma pola zbytu. Dopóki więc handel nie będzie w naszych własnych rękach, dopóty i przemysł krajowy nie zdoła się podźwignąć; położenie zaś kraju jest takie, że nie tylko istniejące fabryki mogą się rozwijać lecz i nowe powstawać, potrzeba jednak poparcia społeczeństwa, potrzeba ażeby odbiorca krajowy pobierał krajowe tylko towary; wówczas przemysł krajowy się rozwinie i da zarobek tym masom ludu, które szukają go obecnie w obcych krajach. Podźwignięcie handlu przez objęcie go we własne ręce ma tak-

że wielkie znaczenie moralne. Handel spoczywający w rękach obcych wytwarza niebezpieczeństwo lekkomyślnej krydy, która jest nieszczęściem po miastach i zaczyna się wkradać na wieś. Niesumienny i nieuczciwy handlarz udziela z nadzwyczajną łatwością kredytu. lecz podnosi przy tem niestosunkowo ceny towaru; handlarz obcy czyni to nieraz z rozmysłem, ażeby doprowadzić do upadku sklep chrześcijański. Argument ten przemawia też za tworzeniem składnic towarowych, które zaopatrując się w towar przez Agencyę handlową, będą ze swej strony zaopatrywać w towary wiejskie sklepy Kółek rolniczych.

Warunkiem jednakże takiego wyzwolenia sklepów jest wykupienie sklepów wiejskich, które częstokroć siedzą w kieszeniach obcych handlarzy i muszą przeto brać od nich towary, ażeby uniknąć skarg i upadku. Dopiero po zrzuceniu tych więzów kredytowych mogą sklepy Kółek rolniczych przystąpić do zakupna w składnicach. Dlatego mowca stawia następujący wniosek:

Ogólna Rada uchwala utworzenie przy Zarządzie głównym ewentualnie przy Związkach powiatowych specyalnego funduszu pożyczkowego celem wykupienia sklepów Kółek rolniczych z zależności handlarzy prywatnych tam, gdzie powstają składnice powiatowe Kółek rolniczych.

Del. Łukowicz (Żerebki królewskie) wyraża w sprawie zwalczania pryszczycy przekonanie, że należy ją zwalczać nie oglądając się na zarządzenia weterynaryjne, gdyż te zarządzenia są częstokroć po to wydawane, ażeby pryszczyca trwała jak najdłużej. Można ją zwalczać tak, jak zwalczają obszary dworskie: gdy pryszczyca pokaże się u jednego bydlęcia, zarażają wszystkie, choroba szybko przemija i cała obora w porządku. Przy obecnie stosowanych zarządzeniach i środkach weterynaryjnych pryszczyca może trwać latami, gdyż środki te nie zwalczą jej rozszerzenia, tylko je opóźniają z wielką szkodą dla ludności. Należy więc odnieść się do czynników decydujących, ażeby bydło całej wsi było przymusowo zarażane, skoro tylko w jednej zagrodzie okaże się pryszczyca, gdyż w ten sposób zaraza w całej wsi szybko przeminie.

W sprawie maszyn rolniczych, a szczególnie młocarni, mowca zauważa, że maszyny na śrutach lekko chodzą, ale szybko się psują, maszyny na panewkach są dobre, ale chodzą ciężko i psują się łatwo przy zaniedbaniu obsługi; najlepsze są zaś maszyny na tak zwanych rolkach, o których rozpowszechnienie należy więc najwięcej się starać.

Mowca proponuje wreszcie zwiedzenie szkoły pasiecznictwa w Przemyślu, gdyż to wchodzi w zakres rolnictwa.

Del. Nawrocki (Cergowa) poruszył sprawę podrożenia nafty, która wydobywana z naszej ziemi nie powinna być drogą dla jej mieszkańców. Należy zamanifestować to stanowisko ludności wobec producentów. Dlatego mowca stawia wniosek:

1. Ogólna Rada wzywa Zarząd główny, ażeby wpłynął na rafinerye nafty, iżby zaniechały podniesienia cen nafty dla Kółek rolniczych. 2. Zarząd główny zechce odnieść się do odnośnych czynników, aby nie dopuściły do powstania kartelu naftowego.

Del. Baranowski (Jezierzany) reasumuje wrażenia z przebiegu obrad. Krytyka czynności Zarządu głównego jest pożądaną, ale krytyka objektywna, życzliwa, twórcza, która ma na celu rozwój Towarzystwa; niestety jednak słyszy się często zarzuty o rzekomych krzywdach, zwykle nieuzasadnione; taka metoda nie jest wcale odpowiednią. Zgłaszano projekta zreformowania obrad Ogólnej Rady, — ale podział na sekcye i t. p. nie wiele pomoże; jeżeli natomiast uczestnicy będą przejęci wzajemną życzliwością i chęcią szczerej, wspólnej pracy — to dotychczasowa forma obrad zupełnie wystarczy.

Z poruszonych w sprawozdaniach i dyskusyach kwestyi, mowca zwraca uwagę na organizacyę handlu materyałem rzeźnym, bardzo ważną dla rolnika i zwiększającą jego dochody; tą organizacyą trzeba zająć się jak najwydatniej, gdyż podobne organizacye ruskie rozwijają żywszą i bardzo energiczną czynność.

Zwalczanie pijaństwa jest również rzeczą bardzo ważną i dla dobrobytu ludności wiejskiej bardzo doniosłą. Wskutek tego mowca stawia następujący wniosek:

Ogólna Rada wzywa posłów i tych członków Towarzystwa, którzy mają szersze pole działania, aby wpłynęli na to, iżby rząd wydał ustawę o zamykaniu szynków w niedziele i święta.

W dalszym ciągu mowca podnosi, że sprawozdania z czynności Zarządu głównego wypadły po myśli zgromadzonych i stawia wniosek o udzielenie absolutoryum Zarządowi głównemu. Wniosek ów został jednozgodnie przyjęty.

Del. Michno nawiązując do wniosku dr. Dalkiewicza, o zwalczaniu pryszczycy, wyraża przekonanie, że pomnożenie personalu weterynaryjnego nie wiele pomoże. Pryszczyca jest chorobą przejściową, najlepiej więc dążyć do tego, aby wszystko bydło w zagrożonej miejscowości się zaraziło.

Wobec tego mowca sprzeciwia się drugiej części wniosku dra Dalkiewicza, a przemawia za pierwszą.

P. Adamski odpowiedział na poszczególne życzenia i wnioski. Co do wniosku przeciwdziałania kartelowi naftowemu — Zarząd główny może wprawdzie wystąpić z przedstawieniem do rządu, — ale z góry można przewidzieć, że skutek będzie słaby, albo żaden. Podobnie jest prawie niemożliwym do spełnienia wniosek o stworzenie funduszu na wywi-

kłanie sklepów Kółek rolniczych z zależności obcych grosistów, gdyż funduszów trzeba przedewszystkiem na tworzenie samych składnic. Sprawę pryszczycy przedstawił już wyczerpująco dr. Dalkiewicz i owiany najlepszą chęcią ulżenia ludności wiejskiej i miejskiej, poddał pod rozwagę środki zaradcze, zmierzające do złagodzenia zbyt ostrych zarządzeń ustawy.

Głównym powodem niezadowolenia są owe ostre zarządzenia policyjno-weterynaryjne; być może jednak, że gdzieniegdzie weterynarze robią większe utrudnienia i zapewne pod wpływem tego powstają różne zapatrywania na tę sprawę. Żądanie, aby przy wybuchu pryszczycy stosować od razu przymusowe zarażenie — jest słuszne i usprawiedliwione postanowieniami dotyczących ustaw.

Co się tyczy melioracyi łąk i pastwisk, Zarząd główny dba o nie i będzie nadal, jak dotąd, dążyć do podniesienia ich stanu przez dostarczanie nawozów sztucznych, nasion i przez odpowiednie pouczenia i wykłady. Mowca prosi o przekazanie tych wniosków Zarządowi głównemu.

Del. Brennensztuhl (Suszno) żali się na jednostronne postępowanie władz wojskowych przy zakupnie koni dla wojska. Konie przedstawiane wprost przez hodowców zostają zazwyczaj przez komisyę asenterunkową uznane za niezdolne do wojska; po upływie niedługiego czasu kupuje handlarz tego samego konia od jego właściciela, gospodarza, prawie za bezcen i z największą łatwością sprzedaje go wojsku, — koń więc staje się naraz po upływie kilku tygodni zupełnie przydatnym do wojska. Podobnie ma się rzecz z dostawami zboża. Wobec tego delegat zgłasza wniosek, ażeby Zarząd główny i w tym względzie przychodził z pomocą członkom Towarzystwa, iżby władze wojskowe uwzględniały przy zakupnach naprawdę na pierwszym miejscu rolnika-producenta.

Del. Ks. Bulichowski prosił o udzielenie dyrektywy Zarządowi głównemu, że ma się w odpowiedni sposób o to postarać, aby zasiłki rządowe, przyznawane ludności, nie były rozdawane przez Starostwa, lecz ażeby ich podział następował przez Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych, gdyż inaczej mogą się dostać niepowołanym.

P. Adamski przedstawił następnie w dłuższym referacie organizacyę handlu materyałem rzeźnym.

Wszelkie organizowanie handlu obejmuje w sobie pewne istotne momenta, które wpływają stanowczo na stopień łatwości, z jaką dana organizacya da się przeprowadzić. Do tych istotnych momentów należy przedewszystkiem gwarancya pewności w obrocie, od niej to zależy łatwość wprowadzenia organizacyi, utrzymanie jej i dalsze postępy. Ze względu na to organizacya zakupów jest wśród ludności włościańskiej łatwiejszą do przeprowadzenia od organizacyi zbytu. W organizacyi zakupów czynnik pewności jest bowiem silniejszym; przy zakupnie, towar wchodzący do obrotu w średnim gatunku i jakości, jest prawie całkiem dokładnie znany; kupno następuje po zupełnem porozumieniu się co do ceny i warunków nabycia; zgoda obu stron porozumiewających się łatwiejsza; kupujący otrzymuje towar dostawy na miejsce, sprzedający ma zapewnioną wypłatę dokładnie oznaczonej należytości; różnic po stronie kupujących niema, gdyż jakość, cena i warunki nabycia towaru są dla wszystkich równe. — Przy zakupnie zatem uzyskanie pewności w obrocie jest stosunkowo dość łatwem.

Inaczej ma się sprawa z organizowaniem zbytu, przy którym interes strony ofiarującej nie nosi już w sobie takiej pewności, jak przy zakupnie.

Przedewszystkiem sam towar jest niejednolity i nierówny; cena i warunki sprzedaży są nieznane; sprzedaż odbywa się poza miejscem pobytu sprzedającego, wskutek czego wysuwa się konieczność użycia nieznanego pośrednika; wypłata nieznanej z góry należytości następuje dopiero po dokonaniu sprzedaży i to nieraz nawet warunkowo.

Ów brak momentu zupełnej pewności sprawia, że organizacyę zbytu jest dość trudno wprowadzić pośród konserwatywnie usposobionej ludności włościańskiej, która jest zazwyczaj niechętna nowym drogom z powodu niejednokrotnych poprzednich zawodów. Nieraz już bowiem organizowali zbyt, różni spryciarze, aby się przytem obłowić, lub też instytucye handlowe, szukające na tem polu łatwego i wielkiego zarobku. Wobec tego organizowanie zbytu może nastąpić tylko w drodze wytworzenia własnej organizacyi producentów, gdyż tylko w takiej własnej organizacyi jest wykluczona chęć osiągnięcia zysków i jest zapewnioną zupełna kontrola. Ale i wytworzenie własnej organizacyi zbytu nie jest wcale rzeczą łatwą, braknie bowiem producentom wyrobienia handlowego, braknie im zupełnie kapitału, wybucha silna walka konkurencyjna z wszystkimi, których zyskowne interesa mogą być naruszone przez powstanie organizacyi, a wreszcie nie małą przeszkodą są wygórowane żądania stowarzyszonych, którzy wymagają zazwyczaj natychmiastowego przewrotu w danej dziedzinie handlu.

Pomimo tych trudności zdołano wytworzyć w minionem trzechleciu pośród ludności wiejskiej organizacyę zbytu jaj, zbytu masła i zbytu materyału rzeźnego. W organizacyi zbytu materyału rzeźnego bierze bezpośredni udział Towarzystwo Kółek rolniczych i dlatego należy ją szerzej przedstawić.

Przedewszystkiem skonstatować trzeba — ku niewielkiej chwale rolników — że inicyatywa do urządzenia tej dla rolnika korzystnej organizacyi, nie wyszła od rolników, lecz od konsumentów, mieszkańców miast. Po roku posuchy 1904 poczęła wzrastać drożyzna mięsa.

Bliższe badania cen zakupna i cen sprzedaży wykazały, że przyczyną podrożenia mięsa są wielkie zarobki pośredników; przystąpiono zatem do ograniczenia roli pośredników. Poprzedni burmistrz miasta Wiednia, Lueger powołuje więc do życia miejskie biuro odbiorcze, mające na celu zbliżyć producenta do konsumenta. Sprzedaż w tym biurze odbiorczem odbywa się przez komisyonerów powołanych do czynności przez magistrat wiedeński, wypłata następuje przez kasę targową. Aparat został więc stworzony, zbliżenie przeprowadzone — brakło jednak dostaw. Wówczas to Ministerstwo rolnictwa wdało się w tę sprawę i poruczyło akcyę dostarczania towaru powszechnemu Związkowi (Allgemeiner Verband) rolniczych stowarzyszeń austryackich, który jednoczy w sobie związki rolniczych stowarzyszeń niemieckich, czeskich i słoweńskich. Powszechny Związek utworzył po pewnym czasie w swem łonie, przy pomocy subwencyi rządowej t. zw. landwirtschaftliche Viehverwertungsstelle (biuro spieniężania bydła), której zadaniem było pośredniczyć pomiędzy rolnikami-producentami, a miejskiem biurem odbiorczem, a więc zbierać dostawy, kontrolować czynności targowe, załatwiać rachunki. Organ ten utworzył też ubezpieczenie bydła i nierogacizny we własnym zarządzie.

Od tego, od stworzenia w r. 1907 owego biura spieniężania bydła rozpoczęła się szersza akcya na zachodzie Austryi. Powszechny Związek zaczął szukać towaru za pośrednictwem swego organu, owego biura spieniężania bydła, w gospodarstwach niemieckich rolników, ale nie wiele mógł go wydobyć, gdyż lokalne zapotrzebowanie jest tam bardzo silne; dużo miast fabrycznych, miejsc kąpielowych — a dowozy wskutek tego bardzo słabe.

Pod wpływem tych okoliczności powszechny Związek zwrócił swe oczy na właściwy spichlerz Austryi, — na Galicyę. Pierwsza próba, wysyłka rzeszowska wypadła pomyślnie. Akcya więc zapowiadała na terenie galicyjskim rzeczywiste powodzenie i została poruczoną c. k. Towarzystwu gospodarskiemu i rolniczemu, a Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych objął dostawy nierogacizny na terenie c. k. Tow. gospodarskiego, jako jego sekcya w tym względzie.

Działalność Zarządu głównego w tym kierunku przedstawia się w następujący sposób. Zarząd główny dostarczył na targ wiedeński:

w r. 1909	4255 sztuk za	308.735 K.
w r. 1910	7373 sztuk za	634.649 K.
w r. 1911	21459 sztuk za	1,795.485 K.

Wspomniany wyżej moment niepewności jest do pewnego stopnia przeszkodą w pełnym rozwoju organizacyi. Za towar zupełnie prawie taki sam, o zupełnie równej dobroci, uzyskuje się raz wyższe, raz niższe ceny. Wskaźnikiem dla cen jest tu bowiem stosunek popytu do podaży na targu wiedeńskim. Gdy spęd wielki — kupujący ma w czem przebierać i może płacić niższe ceny, przy spędzie małym — ceny są wyższe. Za przykład niech posłuży zestawienie dwóch bliskich targów z lipca i sierpnia br. W dniu 25 lipca b. r. spęd nierogacizny z Galicyi na targu wiedeńskim wynosił 10060 sztuk, a ceny były 108—112 hal. za 1 kg. żywej wagi, w dniu 8. sierpnia b. r. spęd wynosił tylko 6808 sztuk, a ceny były 126—130 hal. Strata Galicyi w dniu 25-go lipca b. r. wynosi więc 18 hal. na 1 kg.

Przyjmując więc spęd sztuk galicyjskich w dniu 25-go lipca b. r. na okrągło 10000 sztuk i przeciętną wagę jednej sztuki na 90 kg. — otrzymamy na 900.000 kg. 162.000 K. straty. Wobec tego dalszem dążeniem organizacyi musi być dążenie do uregulowania obsyłania targów na nierogaciznę.

Dostawy organizacyi idą dotąd na targ wiedeński należycie zorganizowany. Krajowe targi są zupełnie niezorganizowane, niema na nich takiego aparatu, któryby regulował sprzedaż z całą dokładnością, na krajowych targach odbywa się sprzedaż i wypłata z ręki do ręki, niema więc dowodu, po ile opłacano, a z tego wzrasta podstawa do podejrzeń; we Wiedniu zaś wypłata następuje po umówionej cenie przez kasę targową, a z niej idzie do biura spieniężania bydła, które nadsyła do organizacyi krajowych pieniądze i dokładne wykazy.

Drugi targ w Pradze musi być omijanym z powodu braku dostatecznej gwarancyi w obrocie; na tym targu niema podobnej, jak we Wiedniu, dozorującej organizacyi, niema kasy targowej — a zresztą targ jest urządzony na martwą wagę i na towar specyalnie szynkowy.

Z podobnych przyczyn nie można też podjąć dostaw dla poszczególnych handlarzy, do poszczególnych stacyi kolejowych; niedogodności byłyby za wielkie; potrzeba zanadto rozgałęzionych stosunków i sortowania materyału, brak stałych umów o ceny, a wreszcie brak dokładnych dowodów, po ile płacono, co wzbudza podejrzenie u hodowców. Głównym jednak powodem jest asekuracya, którą ma targ wiedeński, a inne jej nie mają.

Dostawy c. k. Towarz. gospodarskiego tak się przedstawiają; dostarczyło ono na targ wiedeński:

w 1908 r. 1447 sztuk bydła i 887 świń, owiec i cieląt.

w 1909 r. 1374 sztuk bydła i 705 świń, owiec i cieląt.

w 1910 r. 609 sztuk bydła i 817 świń, owiec i cieląt.

Agencya zaś c. k. Towarzystwa rolniczego dostarczyła 36 wołów i 6678 sztuk nierogacizny.

Wszystkim tym organizacyom galicyjskim, obsyłającym targ wiedeński, brakło jednak należytej i koniecznej podstawy finansowej, któraby pozwoliła rozwinąć pierwotne pośredni-

ctwo, będące niejako podawaniem towaru z ręki do ręki, na szerszą skalę. Działanie to było raczej dorywcze i nie miało cechy stałości. W organizacyi zbytu zaś nie chodzi o chwilowe wybawienie dostawcy z kłopotu, na krótki czas, w którym go pośrednik wyzyskuje, lecz o stałe uregulowanie zbytu, o odpowiedni w interesie producenta wpływ na targi. Silna organizacya producentów musi przeto patrzeć w przyszłość i kierować odpowiednio nie tylko zbytem, ale także wywierać wpływ na produkcyę. Zwróciło na to uwagę c. k. Ministerstwo rolnictwa, a przedewszystkiem zajął się gorąco tą sprawą Eks. Minister Zaleski, tudzież szef sekcyi Ertel i referent tych spraw nadradca Kadich.

Stworzono przedewszystkiem przy pomocy funduszów traktatowych centralę spieniężania bydła (Zentrale für Viehverwertung) której zadaniem nie było już samo pośrednictwo w sprzedaży, lecz organizowanie spółek dla zbytu materyału rzeźnego.

Z inicyatywy tej centrali podjęto w Galicyi utworzenie ogólno-krajowej organizacyi rolników dla sprzedaży materyału rzeźnego. Rokowania w tym względzie nie doprowadziły do pełnego skutku, gdyż hodowcy ruscy utworzyli samodzielną organizacyę spółek, złączonych w jeden Związek, który rozpoczął swe czynności z końcem 1910 r. i dostarczył do maja r. 1911 na targ wiedeński w 139 transportach 11084 sztuk za 1,150.090 kor.

Organizacye hodowców polskich stworzyły wówczas galicyjską spółkę zbytu bydła i trzody chlewnej, jako spółkę na ustawie z 1906 r. W skład spółki wchodzą: c. k. Tow. gospodarskie, c. k. Tow. rolnicze i Tow. Kółek rolniczych, każde z udziałem K. 30.000, uzyskanym od c. k. Ministerstwa rolnictwa w drodze subwencyi, — Spółka Ziemian, instytucya finansująca i 7 osób prywatnych.

Zadaniem Spółki jest organizowanie zbytu i sam zbyt wszelkiego bydła i trzody chlewnej, ze szczególnem uwzględnieniem interesów produkcyi i potrzeb aprowizacyi. Obecnie więc gdy organizacya zbytu została oparta o trwałe podstawy finansowe, należy mieć nadzieję, że rozwinie się silnie i że interesa producentów na targach będą całkiem odpowiednio zastąpione. — Referent zakończył swój wykład postawieniem następujących wniosków:

Ogólna Rada, przyjmując do wiadomości sprawozdanie o utworzeniu Gal. Spółki zbytu bydła i trzody chlewnej:

1) składa c. k. Ministerstwu rolnictwa i J. Eksc. p. Ministrowi Zaleskiemu wyrazy podziękowania za daną w tej sprawie inicyatywę i za pomoc finansową, która umożliwiła wprowadzenie w życie Spółki.

2) poleca Zarządowi głównemu T. K. r., ażeby po myśli Art. II. lit. d. kontraktu Spółki zajął się organizowaniem małorolnych rolników, celem wspólnego zbytu materyału rzeźnego, tworząc powiatowe Spółki na ustawie z r. 1873.

3) poleca Zarządom powiatowym Kółek rolniczych, aby przy każdej sposobności informowały ludność włościańską o powstaniu galic. Spółki zbytu bydła i trzody chlewnej, objaśniały ją o celach i zadaniach tej Spółki i zachęcały ludność włościańską do sprzedaży materyału rzeźnego wyłącznie przez Spółkę, za pośrednictwem jej powiatowych i lokalnych organizacyi, gdyż tylko w ten sposób uzyskać mogą rolnicy odpowiedni wpływ na targi i zapobiedz ciągłym fluktuacyom cen na targu mięsnym, przynoszącym nieobliczalne szkody tak producentom-rolnikom jak i konsumentom.

4) poleca Zarządom Kółek rolniczych i ich członkom, aby podjęły intenzywną pracę nad racyonalną hodowlą materyału rzeźnego i przez produkcyę odpowiedniego towaru wspierały organizacyę sprzedarzy w spełnianiu jej zadań, a przedewszystkiem starały się, aby przez stosowanie odpowiednich środków sanitarnych usunięte zostały wielkie straty, wyrządzane przez wągrzycę.

Powyższe sprawozdanie wraz z wnioskami, zostało przez Ogólną Radę jednomyślnie przyjęte i zatwierdzone.

Dr. Dulęba omówił wnioski z przeszłorocznej Ogólnej Rady i wnioski zgłoszone pisemnie na obecną Ogólną Radę. Nad wnioskiem dr. Lewickiego zmierzającym do zmiany składu Ogólnej Rady Zarząd główny zastanawiał się i rozważał różne propozycye, nie przychodzi jednak z żadnym konkretnym wnioskiem ze względu na to, że ta sprawa bardzo ważna sięga głęboko w organizacyę i wymaga bardzo dokładnego rozważenia. Mowca prosi więc o upoważnienie Zarządu głównego do przedstawienia stanowczych wniosków co do odpowiedniej zmiany statutu, o ile okaże się rzeczywista w tym względzie potrzeba.

Co do wniosków zmierzających do uzyskania wyższych subwencyi tak ze strony rządu jak i kraju, mowca oznajmia, że Zarząd główny działał w ich duchu: nie ulega wątpliwości, że podwyższenie subwencyi ze względu na wzrost agend jest bardzo pożądanem i wskazanem: organy Towarzystwa jednak nie mogą uchwalać subwencyi i dlatego trzeba się zadowolić stwierdzeniem, że zachodzi gwałtowna potrzeba podwyższenia subwencyi kraju i rządu centralnego.

Wnioski w sprawie wychodźtwa zostały oddane do załatwienia samemu wnioskodawcy p. Wasungowi, który jednak nie opanował jeszcze całego tak obszernego materyału w tej sprawie, dotykającej przeróżnych kwestyi całego gospodarstwa ogólno-krajowego; wobec tego praca nad kwestyami poruszonemi we wnioskach musi być dalej prowadzona.

Następnie mowca przeszedł do omówienia wniosków zgłoszonych pisemnie na Ogólną Radę. Mianowicie Zarząd powiatowy Kółek rol-

niczych w Gorlicach zgłosił następujący wniosek:

„Zważywszy, że cele Kółek rolniczych i Towarzystwa rolniczego względnie gospodarskiego są identyczne, że pomoc niesiona rolnictwu po złączeniu tychże Towarzystw będzie o wiele skuteczniejszą i wydatniejszą, aniżeli obecnie, że administracya jednego Towarzystwa będzie o wiele tańszą, Ogólna Rada odbyta w r. 1911 w Przemyślu uchwali złączenie Towarzystwa Kółek rolniczych z Towarzystwem rolniczem, względnie gospodarskiem w jedno Towarzystwo". Mowca odpowiada na ten wniosek, że Towarzystwo Kółek rolniczych złożyło w ciągu swej 29-letniej działalności dostateczne dowody swej żywotności i silnego i skutecznego pielęgnowania interesów ludności włościańskiej, którą, — jak to poważni delegaci w swych przemówieniach stwierdzili — nikt inny się nie zajmował i nie zajmuje. Jeżeli zaś instytucya jakaś okaże się w społeczeństwie żywotną i pożyteczną — to ma w tem najlepszy tytuł do swego istnienia i bytu. Zarząd główny kierując się tem spostrzeżeniem i przekonaniem, poddaje następujący wniosek pod uchwałę Ogólnej Rady:

Ogólna Rada uważa myśl zjednoczenia trzech Towarzystw rolniczych, a mianowicie gospodarskiego, rolniczego i Kółek rolniczych za aktualną z zastrzeżeniem, że Kółka rolnicze zachowają w całej pełni swą indywidualność i że w razie zjednoczenia, Kółka rolnicze stanowić będą podstawę organizacyi od dołu, tudzież że żadne z zadań, objętych obecnym statutem Towarzystwa Kółek rolniczych i przez nie w interesie ludności włościańskiej podejmowanych, pod żadnym względem nie doznają uszczerbku".

Powyższy wniosek Zarządu głównego został jednomyślnie wśród oklasków przyjęty i uchwalony. — W dalszym ciągu mowca przedstawił następujące wnioski Zarządu powiatowego Kółek rolniczych w Białej.

Rada Ogólna uchwala:

1. Zważywszy, że ruch kooperatywy ma dla naszego włościanina ogromne i żywotne znaczenie. Rada Ogólna poruszy wszelkie czynniki, zajmujące się sprawą włościaństwa naszego, by w tym kierunku współdziałać.

Wobec tego, że w zachodniej części kraju powstał cały szereg spółek rolniczo-handlowych z przeważnym lub nawet wyłącznym współudziałem włościan, uznaje Rada Ogólna za konieczne, aby Kółka rolnicze w takim okręgu wspólnie z taką spółką pracowały, a Zarząd główny ma w tem dopomagać i Kółka rolnicze w takim okręgu z ich zapotrzebowaniem do danej spółki odsyłać, w przeciwnym razie kooperatywy zamiast pożytku, tylko chaos pomiędzy włościaństwem zgotują, a uznaje się, że kooperatywa powinna się zaczynać od dołu.

2. Zważywszy, że luźne organizacye naszych rolników i rozpadnięcie się ich na trzy towarzystwa rolnicze polskie, a dwa ruskie, osłabia znaczenie rolnictwa, wywołuje szczególnie wśród pracujących częste nieporozumienia a w sprawach agrarnych wielką szkodę naszemu rolnictwu przynosi (rozdział odszkodowania za traktaty), Rada Ogólna poleca Zarządowi głównemu usilnie dążyć do stworzenia jednolitej organizacyi w kraju.

3. Uważa się za konieczne rozszerzyć kompetencyę Zarządów powiatowych i lepsze ich dotowanie, zatem znaczną decentralizacyę Zarządu głównego. Centralizacya niepomiernie podraża administracyę, a przy tak słabem dotowaniu (500 kor.) Zarządu powiatowego o należytem jego funkcyonowaniu mowy być nie może.

Ponieważ znaczna część Kółek rolniczych prowadzi sklepy, które wymagają pilnej i ścisłej kontroli, Zarząd główny postara się o rozmieszczenie lustratorów handlowych po kraju, a nie centralizowanie ich we Lwowie, przez co koszta lustracyi będą tańsze, a i lustratorowie będą częściej w Kółkach i na każde zawołanie będą mogli lustracyę przeprowadzić.

Z chwilą, gdy Zarządy powiatowe będą tak dotowane, że będą mogły utrzymać swego instruktora (sekretarza) to będzie mógł lustracye handlowe przeprowadzić.

Powyższe wnioski nie nadają się do uchwalenia. Towarzystwo Kółek rolniczych wytworzyło już wielkim nakładem pracy własną organizacyę handlową, która się znakomicie rozwija i znajduje poparcie wśród ogółu członków, czego dowodem najlepszym postulaty i rezolucye zgłoszone przez poszczególnych delegatów w czasie obecnych obrad. Towarzystwo życzy powodzenia wszelkim innym organizacyom, ale może działać tylko na własnym gruncie, w ramach swojej organizacyi, dla dobra swych członków. Co do jednolitej organizacyi rolnictwa w kraju Zarząd główny na to może wskazać, że opracował w porozumieniu z innemi Towarzystwami projekt krajowej Rady rolniczej, który jednak nie został urzeczywistnionym. W tym względzie więc żaden zarzut nie może dotykać Zarządu głównego; gdyby jego projekt został przyjęty — podział subwencyi traktatowych byłby inaczej nastąpił. Wobec tego, że Zarząd główny zrobił wszystko w tej sprawie, co do niego należało, dyrektywa bialskiego Zarządu powiatowego jest spóźnioną.

Co się tyczy zakresu działania i dotacyi Zarządów powiatowych — to zakres ich działania, według obecnie obowiązujących norm i przepisów, jest tak obszerny, że Zarząd powiatowy może w swym okręgu działalności prześcignąć nawet Zarząd główny; w sprawie dotacyi Zarządów powiatowych mowca może tylko przypomnieć, że Zarząd główny wniósł

swego czasu do Sejmu petycyę o zwiększenie subwencyi dla organizacyi pośredniej, niestety jednak petycya nie została przychylnie przez Sejm załatwioną. Zarząd główny w miarę możności dzieli się jak najchętniej swymi dochodami z Zarządami powiatowymi i oprócz normalnych subwencyi rocznych udziela im, o ile tylko można, zasiłków na intenzywniejszą pracę, na różne urządzenia, które organizacye pośrednie pomyślnie i z pożytkiem przedsiębiorą. — W dalszym ciągu mowca przedstawił wniosek wielickiego Zarządu powiatowego, który opiewa:

Ogólna Rada uchwali zaopatrywać bezpłatnie członków Kółek rolniczych w karty legitymacyjne i, ażeby owe karty legitymacyjne posiadały ważność nie na lat 3, lecz na czas nieograniczony, względnie na czas należenia członka do danego Kółka rolniczego.

Na wniosek ów trudno się zgodzić, gdyż karty legitymacyjne w obecnej formie służą do utrzymania koniecznej ewidencyi i wzmocnienia organizacyi Towarzystwa, tudzież do wykazania, że dana osoba ma rzeczywistą chęć i wolę przynależenia do Towarzystwa. Mowca zakończył swe sprawozdanie wezwaniem, ażeby powszechne Kółka rolnicze i członkowie ich rozwinęli intenzywną działalność, bo na tej działalności spoczywa w przeważnej mierze rozwój Towarzystwa, — Zarząd główny zaś ułatwi najchętniej spełnienie wszystkich zadań, gdyż powołanym jest do wykonywania poleceń ogółu członków Towarzystwa. Powyższe sprawozdanie Ogólna Rada przyjęła do zatwierdzającej wiadomości.

Z obecnych delegatów następujący zgłosili jeszcze na piśmie swe wnioski, które opiewają jak następuje:

Wniosek del. B o r o w c a:

XIII. Rada Ogólna delegatów Kółek rolniczych wyraża życzenie i prosi Zarząd główny o wydanie wskazówek, że

a) wielką dziedziną gospodarstwa jest prowadzenie sadów;

b) sadownictwo ma być prowadzone, o ile można jednolicie, a to celem umożliwienia zbytu owoców;

c) należy organizować Spółki współdzielcze dla zbytu owoców.

Wniosek del. F u d a ł y (Pantalowice) i towarzyszy:

Z powodu ogólnych w tym roku szkód w materyałach paszy dla bydła, będą włościanie prawie bezradni w potrzebie utrzymania stanu swego inwentarza żywego.

Wobec tego stawia podpisany z towarzyszami wniosek:

Zarząd główny T. K. r. raczy jak najrychlej obmyślеć sposoby i wyszukać środki wydatnego i spiesznego zaradzenia na tę klęskę, bądź przez z a p e w n i e n i e o t r ą b i m a k u c h ó w po zniżonej cenie, bądź w inny sposób, jaki się odpowiednim okaże.

Wniosek del. O r ł o s i a (Smolarzyny):

Wzywa się Zarząd główny, ażeby na ogromne zapotrzebowanie rozpowszechnionego przemysłu cementowego wśród włościan t. j. wyrobu dachówek betonowych i cementowych, poczynił stosowne kroki u fabryk krajowych i zagranicznych o wykluczenie pośredników tak, ażeby cement sprowadzać można za pośrednictwem Zarządu głównego.

Powyższe wnioski zostały przekazane Zarządowi głównemu.

Nastąpił referat dr. Opieńskiego, reprezentanta Towarzystwa hygienicznego, „O środkach podniesienia zdrowotności wśród włościaństwa“, wygłoszony w zastępstwie nieobecnego z powodu wyjazdu Dra P a n k a.

Rezolucye, jakie prelegent postawił na podstawie wykładu są następujące:

Ogólna Rada uchwala:

1. Podjąć pracę w kierunku wydatnego tak materyalnego, jak i moralnego poparcia działalności Lwowskiego Tow. hygienicznego i jego sekcyi hygieny ludu i wsi.

2. Podjąć wspólnie z Tow. hygienicznem energiczną akcyę celem wprowadzenia do wszystkich szkół ludowych nauki „Wiadomości z hygieny“.

Następnie prelegent odczytał propozycye posła p. Klaudyusza Angermana z Boguchwały, który nie mogąc sam przybyć na Ogólną Radę, nadesłał pisemnie następującą propozycyę:

„Uprasza się naszą Reprezentacyę w Radzie państwa, by uzyskała u c. k. Rządu polecenie dla lekarzy powiatowych, nakazujące im obowiązkowo objazdy po wsiach.

Ilość dni w miesiącu przeznaczonych na objazdy i wynagrodzenie za leczenie chorych oznaczy nasza Reprezentacya wspólnie z Rządem“.

Umotywowanie. Statystyka wykazuje, że śmiertelność z 13.000 w czerwcu i lipcu dochodzi w listopadzie do 18.000, w grudniu 19.000, w styczniu 20.000, w lutym 19.000, w marcu 19.000. W miesiącach zimowych wzrasta więc o 50 prc.

Przeludnienie i bieda na wsi nie pozwala na opłatę lekarza z miasta i dlatego dzieci i starsi w porze zimowej mrą w zastraszający sposób.

Przez spowodowanie takich stałych objazdów lekarza powiatowego i taniej pomocy lekarskiej, możnaby bodaj w części przynieść pomoc tej najbiedniejszej części ludności, która nie jest w stanie szukać pomocy lekarskiej. Lepsza taka częściowa pomoc, niż żadna.

Prelegent przyłącza się do tej propozycyi i stawia następujący wniosek:

„Ogólna Rada odniesie się do Wydziału krajowego w celu jak najrychlejszego zorganizowania służby zdrowia w gminach wiejskich na podstawie ustawy z 1891 r.“

Powyższy wykład dra Opieńskiego wzbudził powszechne zainteresowanie i uzyskał powszechny poklask, poczem rozwinęła się nad nim następująca dyskusya:

Del. Ks. Sapieha (członek-założyciel) poruszył sprawę uzyskania dobrej wody na wsi, która jest jednym z głównych warunków pomyślnego stanu zdrowotności. — W tym względzie Wydział krajowy uzyskał od rządu centralnego nieznaczny fundusz 6.000 K. na urządzanie studni, a sam może chętnie delegować technika do poszczególnych miejscowości, celem zbadania stosunków i orzeczenia, gdzie studnia będzie najodpowiedniejszą.

Otóż mowca stawia wniosek, ażeby Zarząd główny wziął tę sprawę pod uwagę i ażeby wpłynął przez posłów na rząd centralny, iżby fundusz udzielony na ten cel został znacznie podwyższony.

Co do samych studni mowca zauważa, że wiercone są lepsze od kopanych, gdyż studnie kopane dostarczają wody, na którą się odrazu natrafia, a jest to woda powierzchniowa, zaskórna i mniej zdrowa, studnie zaś wiercone dostarczają wody lepszej, z głębi gruntu, a ponadto odpada przy nich cembrowanie.

Del. Piróg (łańcucki Zarząd powiatowy) wnosi, ażeby przy układaniu planów na budowę domów ludowych uwzględniono w nich także łazienki, tak, aby były one w każdej wsi; następnie zwraca się z prośbą do Zgromadzenia Delegatów, ażeby popierali jak najusilniej sadownictwo, gdyż spożywanie owoców może wyprzeć konsumcyę wódki.

Del. Majka (Zaborów) wnosi, ażeby referat Dra Opieńskiego ogłosić drukiem i rozesłać we większej ilości po wsiach. Następnie zwraca na to uwagę, że wnioski zgłoszone podczas obrad powinny być traktowane formalnie, podług regulaminu i załatwiane przez głosowanie. Ogólna Rada musi bowiem zachować swą indywidualność wobec Prezydyum. Do Prezydyum w obecnym składzie mają wszyscy zaufanie, ale stosunki mogą się zmienić i dlatego mowca domaga się dokładnego przestrzegania regulaminu obrad Ogólnej Rady.

Dr. Dulęba stwierdza, że referenci Zarządu głównego przedstawili wyczerpująco swe sprawozdania, że każdy punkt, i każdy wniosek był osobno przedstawiony do aprobaty Ogólnej Rady i że nad każdym z nich Ogólna Rada wypowiedziała swe zdanie i uchwałę. Zresztą zapewnia del. Majkę, że Ogólna Rada jest najwyższym stopniem organizacyi i że jej uchwały są rozstrzygające.

Przewodniczący p. Prezes Cielecki konstatuje, że porządek obrad został wyczerpany. Zanim jednak zamknie posiedzenie, wyraża imieniem Zarządu głównego i całego zgromadzenia podziękowanie Szan. Radzie miejskiej, która podejmowała gościnnie zgromadzonych delegatów, przemyskiemu Zarządowi powiatowemu Kółek rolniczych, który zajął się urządzeniem i przeprowadzeniem przyjęcia, Komitetowi przyjęć, Oddziałowi Towarzystwa gospodarskiego, Radzie powiatowej i wreszcie gniazdu sokolemu, które użyczyło życzliwie swej sali, — i wszystkich tych, którzy podjęli się trudu przyjęcia, prosi o przyjęcie szczerego podziękowania.

Obrady w dniu poprzednim były bardzo ożywione, była to ogniowa próba, ale czysta i prawdziwa idea Towarzystwa wyszła z niej zwycięsko. Zgromadzeni delegaci, którzy obecnie rozjadą się z wrażeniami z Ogólnej Rady, niech będą apostołami tej czystej idei, która ma na celu tylko pracę dla ludu, a tem samem pracę dla kraju i ojczyzny. Wszystkie wpływy polityczne niech nadal pozostaną obce tej pracy, gdyż należy dążyć do zgody i połączenia wszystkich razem na jednem polu wspólnej pracy dla dobra powszechnego.

Ks. Kanonik Sarna (przemyski Zarząd powiatowy) składa imieniem przemyskiego Zarządu powiatowego i wszystkich zgromadzonych podziękowanie przewodniczącemu p. Cieleckiemu za trud przewodniczenia, za cierpliwość i za wytrwałość, którą udaremnił zakusy naruszenia powagi i skuteczności obrad; również składa podziękowanie niestrudzonemu Wiceprezesowi p. Dulębie i wszystkim członkom Zarządu głównego, którzy mogą wynieść z obrad to wrażenie i przekonanie, że cieszą się zasłużoną sympatyą wszystkich kółkowców w kraju.

P. Lubowiecki wyraża radość, że mimo obaw, obrady dobiegły, dzięki umiejętnemu przewodnictwu, pomyślnie do końca i nie obniżyły powagi zgromadzenia.

Zgromadzeni delegaci, wybór Towarzystwa, są pionierami, którzy mają roznieść ziarno oświaty pomiędzy lud, by go dźwignąć i uszczęśliwić. W tej pracy ustawać nie można i nie wolno; mowca życzy jej zupełnego powodzenia i ma silną nadzieję, że celowa i zgodna praca wyda pożądane plony.

Del. Węda (Tłumacz) zapewnia, że włościanin umie ocenić należycie rzetelną pracę i Zarząd główny może być pewnym, że członkowie Towarzystwa oddają swe sprawy z całem zaufaniem w jego ręce; całe sprawozdanie wykazało, że Zarząd główny ma w troskliwej opiece wszystkie sprawy Towarzystwa. Pracę tę powinni wszyscy wedle sił popierać, mowca

zachęca przedewszystkiem do czytania „Przewodnika Kółek rolniczych“ a do odrzucenia pism waśnie roznoszących. Wreszcie mowca składa na ręce Prezydenta miasta Przemyśla podziękowanie za gościnne przyjęcie.

Del. Nawrocki składa podziękowanie ks. Biskupowi Pelczarowi i ks. kanonikowi Sarnie za życzliwe przyjęcie zgromadzonych.

Przewodniczący ogłasza Obrady XIII. Ogólnej Rady za zamknięte.

Przewodniczący.

Artur Zaremba-Cielecki *m. p.*

Sekretarze:

Tadeusz Łubieński *m. p.* ***Dr. Antoni Matakiewicz*** *m. p.* ***Tadeusz Smiglewski*** *m. p.*

Grafikony.

Tegoroczne sprawozdanie uzupełniamy kilku grafikonami ułatwiającemi pogląd na działalność Towarzystwa w pewnych kierunkach.

Grafikony te poprzedzamy kilku objaśnieniami:

Tab. I. Kursa gospodarczo weterynaryjne. Rozwój zupełnie normalny, w miarę rozporządzalnych funduszów i liczby prelegentów. Ilość przeciętna słuchaczy w roku 1905 większa aniżeli później. Pierwsze kursa były niejako ogólno krajowe, stąd ilość przeciętna słuchaczy większa. Następnie ograniczono rejony, ilość słuchaczy się zmiejszyła, wzrasta jednak stale. Skok z r. 1909 na 1911 spowodowały fundusze traktatowe i podwyższona liczba prelegentów.

Tab II. Nie wymaga objaśnień.

Tab. III. lewa. Nierównomierny rozrost działalności w kierunku ulepszenia gnojowni ma wytłumaczenie w nierównomiernych zasobach pieniężnych Towarzystwa z jednej strony, w braku sprzyjających warunków atmosferycznych z drugiej, a w rejonach działalności z trzeciej strony. Ilość tylko 25 gnojowni, nagrodzonych w r. 1908 a tylko 26 gnojowni w r. 1910, wynikła stąd, że słoty nie dozwalały zająć się pracą koło gnojowni. W r. 1911 fundusze traktatowe pozwoliły rozszerzyć działalność na cały kraj, stąd też ten nagły rozrost akcyi.

Tab. III. W r. 1911 wzmogło się zapotrzebowanie drzewek osobliwie w środkowej i wschodniej części kraju. W porównaniu do roku 1910 wzrost ten wynosi 48%. Zapotrzebowanie to bardzo chlubnie świadczy o rozwoju uświadomienia ludności rolniczej o pożyteczności sadownictwa.

Tab. IV. Pośrednictwo w zakupnach. W nawozach rozwój zupełnie normalny z bardzo nieznacznemi wahaniami, z wyjątkiem 1907 r.; obniżkę tego roku spowodowały klęski elementarne lat poprzednich i ciężka zima r. 1906|7. Podobnie w nasionach, lata klęskowe 1905 i 1906 r. wyraźnie się zaznaczają, podczas gdy nagły wzrost obrotów w nasionach w latach 1903, 1904 a osobliwie 1909, tłumaczy się zupełnym nieurodzajem koniczyny na zachodzie kraju, które to nasienie stanowi główny artykuł naszego pośrednictwa. Dostawy narzędzi rozwijają się normalnie. Wysoka pozycya 1902 roku tłumaczy się zakupem w likwidującej fabryce maszyn w Krakowie; w fabryce tej nabyliśmy znaczny zapas (1500 szt.) narzędzi rolniczych i puściliśmy je między ludność rolną, mimo dobrej jakości narzędzi po bajecznie niskiej cenie. Gwałtowna zniżka dostawy narzędzi w 1909 r. ma wytłumaczenie w gwałtownej zwyżce działu nasionowego. Kieszeń rolnika nie jest niewyczerpaną studnią; zmuszony klęską nieurodzaju do rzucenia tysięcy na nasienie koniczyny, musiał zaoszczędzić się w zakupnie narzędzi.

Tab. V. przedstawia dostawy całowagonowe pasz treściwych, zboża i ziemniaków. Pasz treściwych dostarczono najwięcej w latach klęsk elementarnych, 1904 i 1907 przy pomocy zasiłków rządowych, z których pokrywano przeciętnie ¼ część kosztów zakupna; w latach urodzaju na paszę ilość dostaw się obniża, — na ogół jednak jest widocznym wpływ akcyi ratunkowych, które zaznajomiły lepiej rolnika z paszami treściwemi i wywołały stały wzrost popytu.

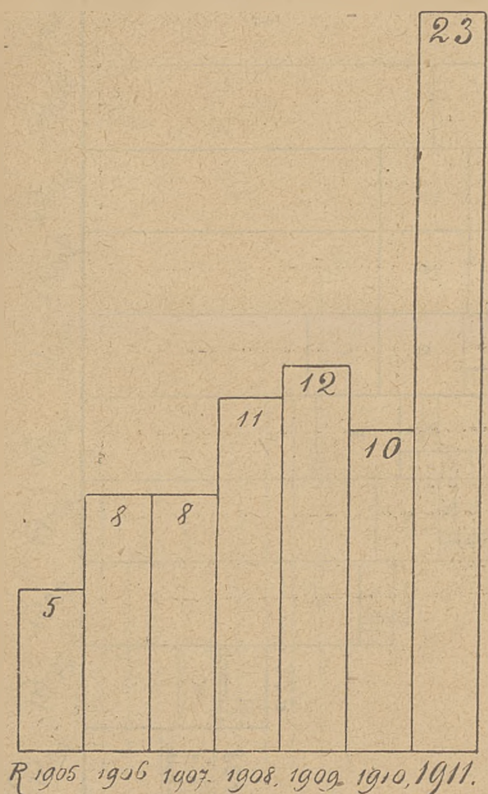
Powyższe uwagi można odnieść w całej pełni do zakupna zboża w ładunkach całowagonowych; przytem należy podnieść tę trudność w zakupnach całowągonowych ładunków zboża, że najpierw niełatwo zebrać zamówienia na cały wagon jednolitego ziarna, a następnie, przy małym popycie nie można nawiązać szerszych stosunków handlowych w różnych częściach kraju.

Zakupno ziemniaków jest w swym rozmiarze zawisłe zupełnie od lokalnych urodzajów; w razie zebrania miernego plonu popyt i dostawy są większe, — przy dobrych plonach ilość dostaw spada znacznie, tem bardziej, że ziemniaków dostarcza się tylko do sadzenia.

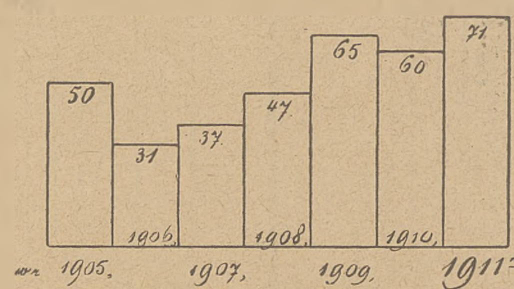
Tab. VI. przedstawia wahania w dostawach węgla; co do ilości odznacza się dostawa w r. 1907 w którym — przy najwyższych na ogół cenach węgla — uzyskaliśmy pewne opusty i mogliśmy dostarczać towaru znacznie taniej; skutkiem tego był bardzo silny popyt. W przedstawieniu wartości dostarczonego węgla uderza także rok 1907, w którym dostarczono węgla o 103 wagany więcej; powyższe różnicę tłumaczy się właśnie tem, że ceny węgla były w r. 1907 w okresie lat 1903—1911 najwyższe.

Kursa gospodarczo-weterynaryjne.

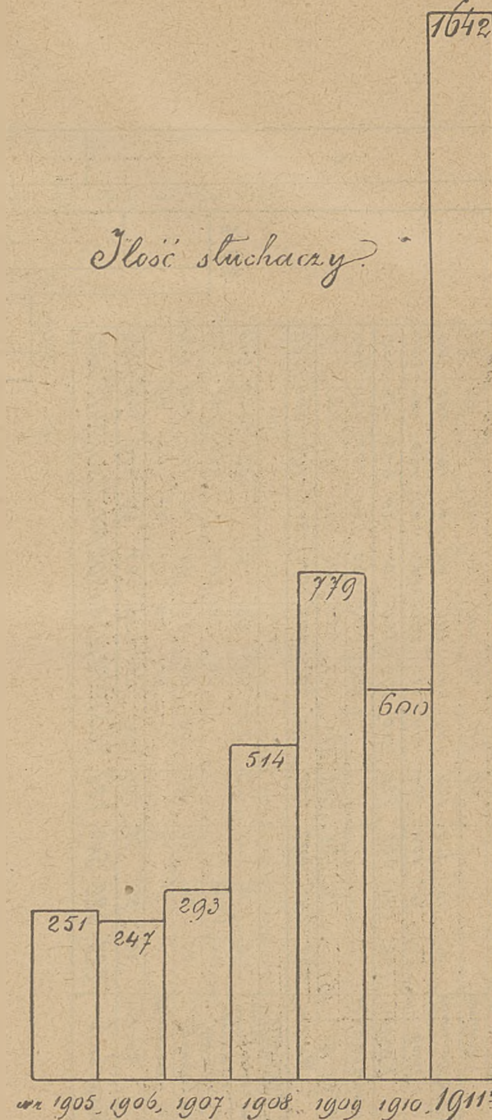
Ilość kursów.

Przeciętna
ilość słuchaczy na 1 kursie.

Ilość słuchaczy.

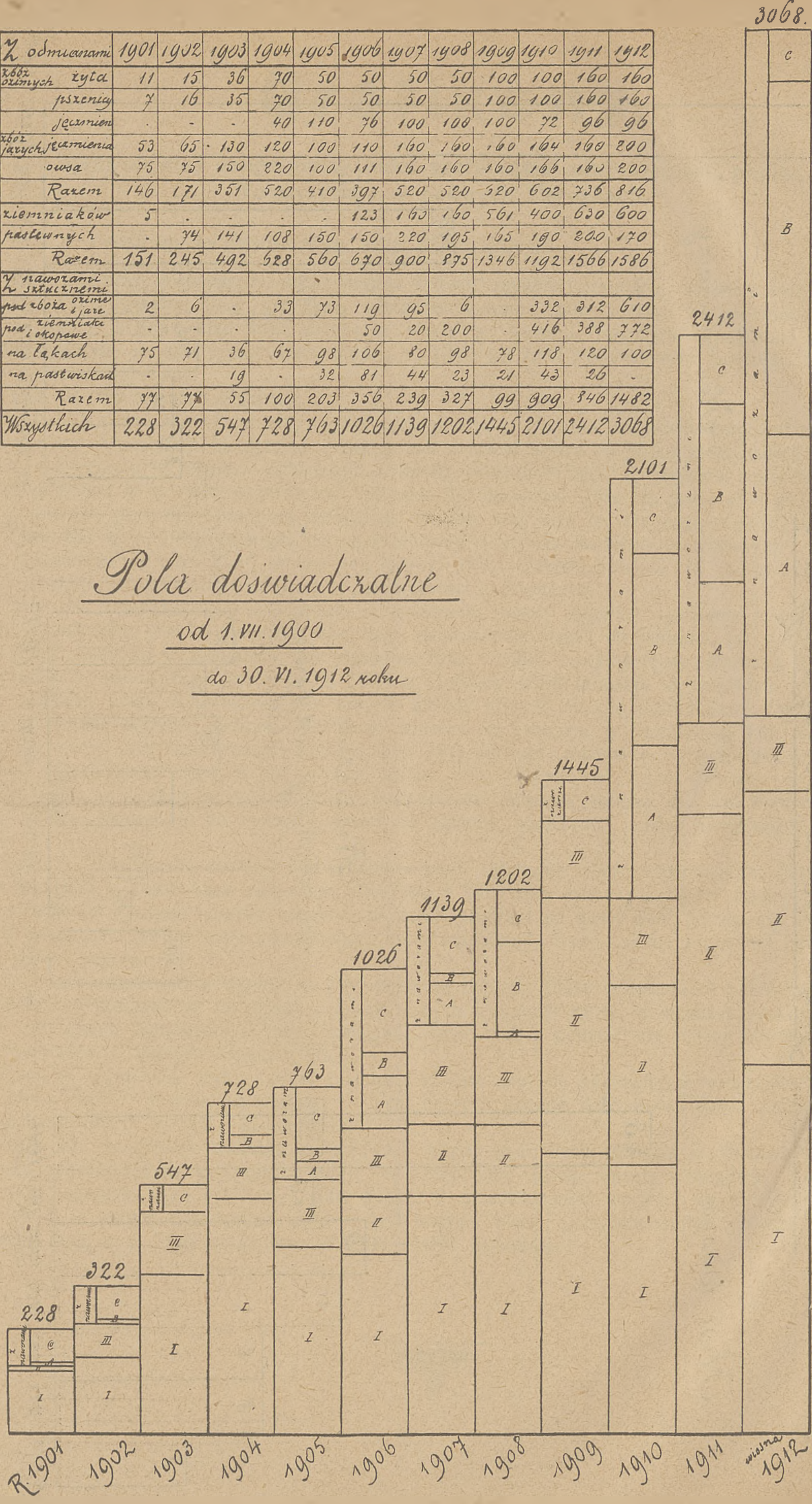
8/6 912

	Z odmianami	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912
	zbóż ozimych żyta	11	15	36	70	50	50	50	50	100	100	160	160
	pszenicy	7	16	35	70	50	50	50	50	100	100	160	160
	jęczmień	.	-	-	40	110	76	100	100	100	72	96	96
	zbóż jarych jęczmienia	53	65	130	120	100	110	160	160	160	164	160	200
	owsa	75	75	150	220	100	111	160	160	160	166	160	200
I	Razem	146	171	351	520	410	397	520	520	520	602	736	816
II	ziemniaków	5	.	.	.	.	123	160	160	561	400	630	600
III	pastewnych	.	74	141	108	150	150	220	195	165	190	200	170
	Razem	151	245	492	628	560	670	900	875	1346	1192	1566	1586
	Z nawozami sztucznemi												
A	pod zboża ozime i jare	2	6	.	33	73	119	95	6	.	332	312	610
B	pod ziemniaki i okopowe	-	-	.	.		50	20	200	.	416	388	772
C	na łąkach	75	71	36	67	98	106	80	98	78	118	120	100
	na pastwiskach	-	.	19	.	32	81	44	23	21	43	26	.
	Razem	77	77	55	100	203	356	239	327	99	909	846	1482
	Wszystkich	228	322	547	728	763	1026	1139	1202	1445	2101	2412	3068

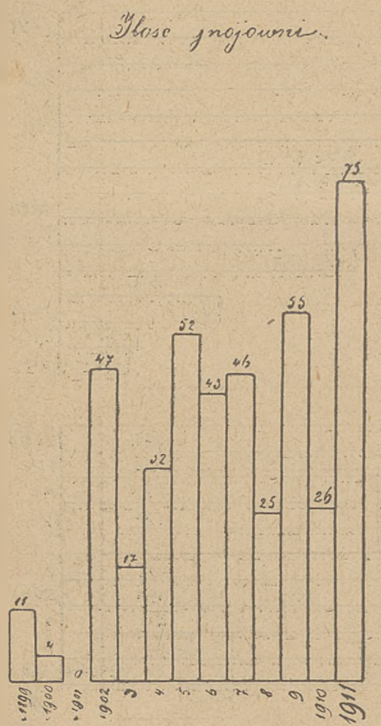
Pola doswiadczalne

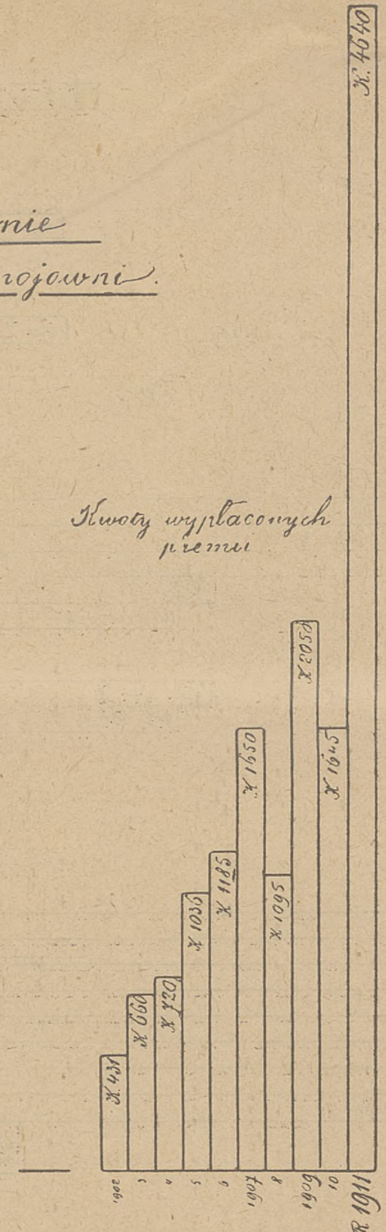
od 1. VII. 1900

do 30. VI. 1912 roku

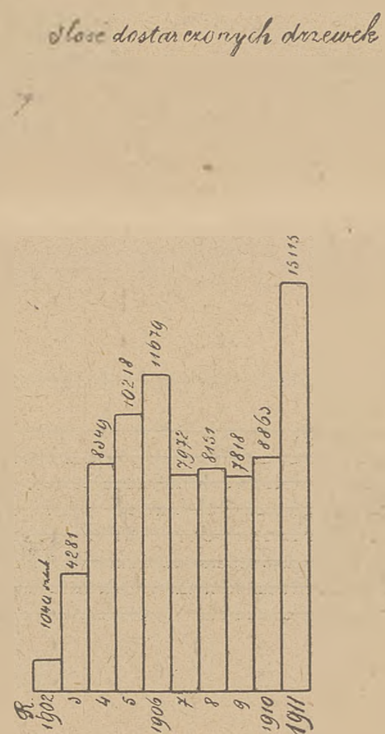

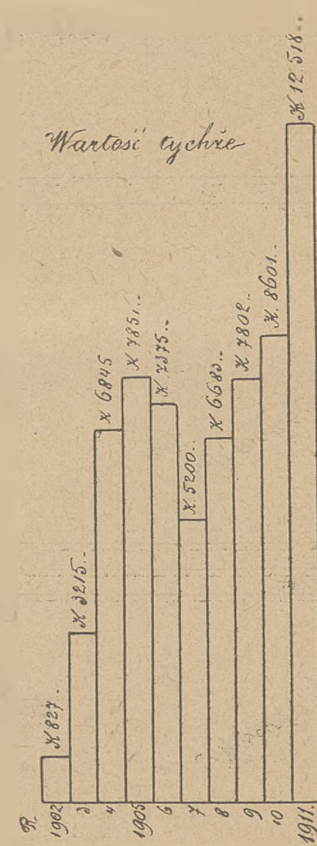
Premiowanie ulepszonych gnojowni.

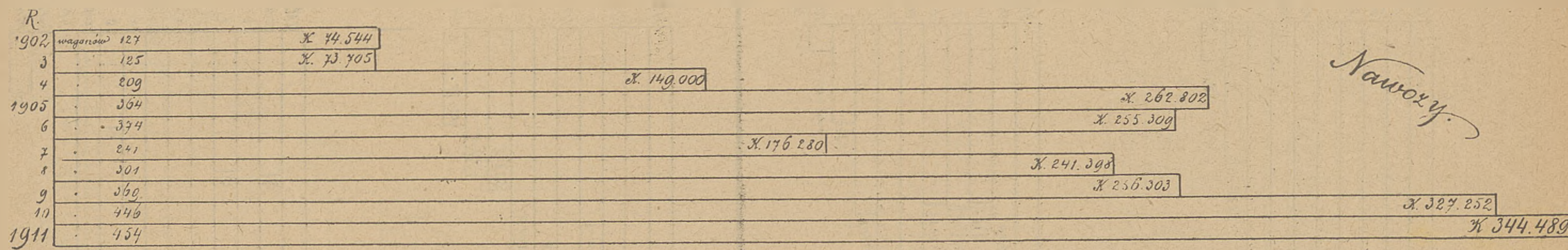

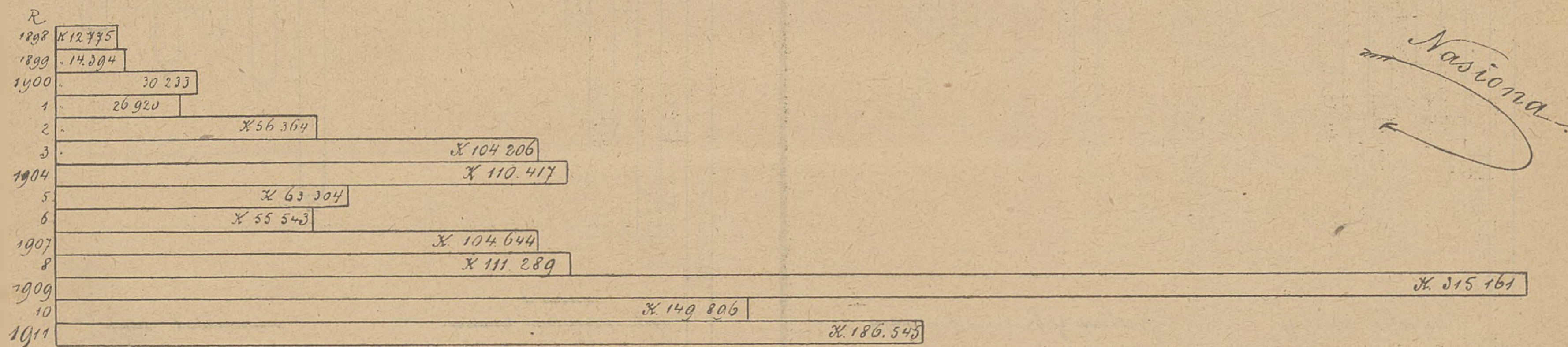
Subwencjonowane drzewka i krzewy owocowe.

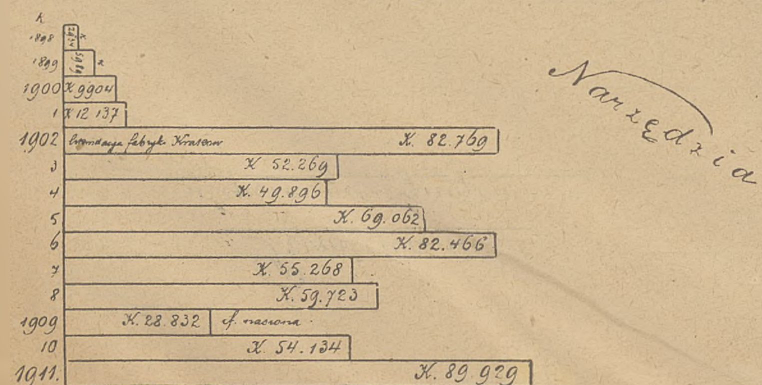

Pośrednictwo w zakupnach.

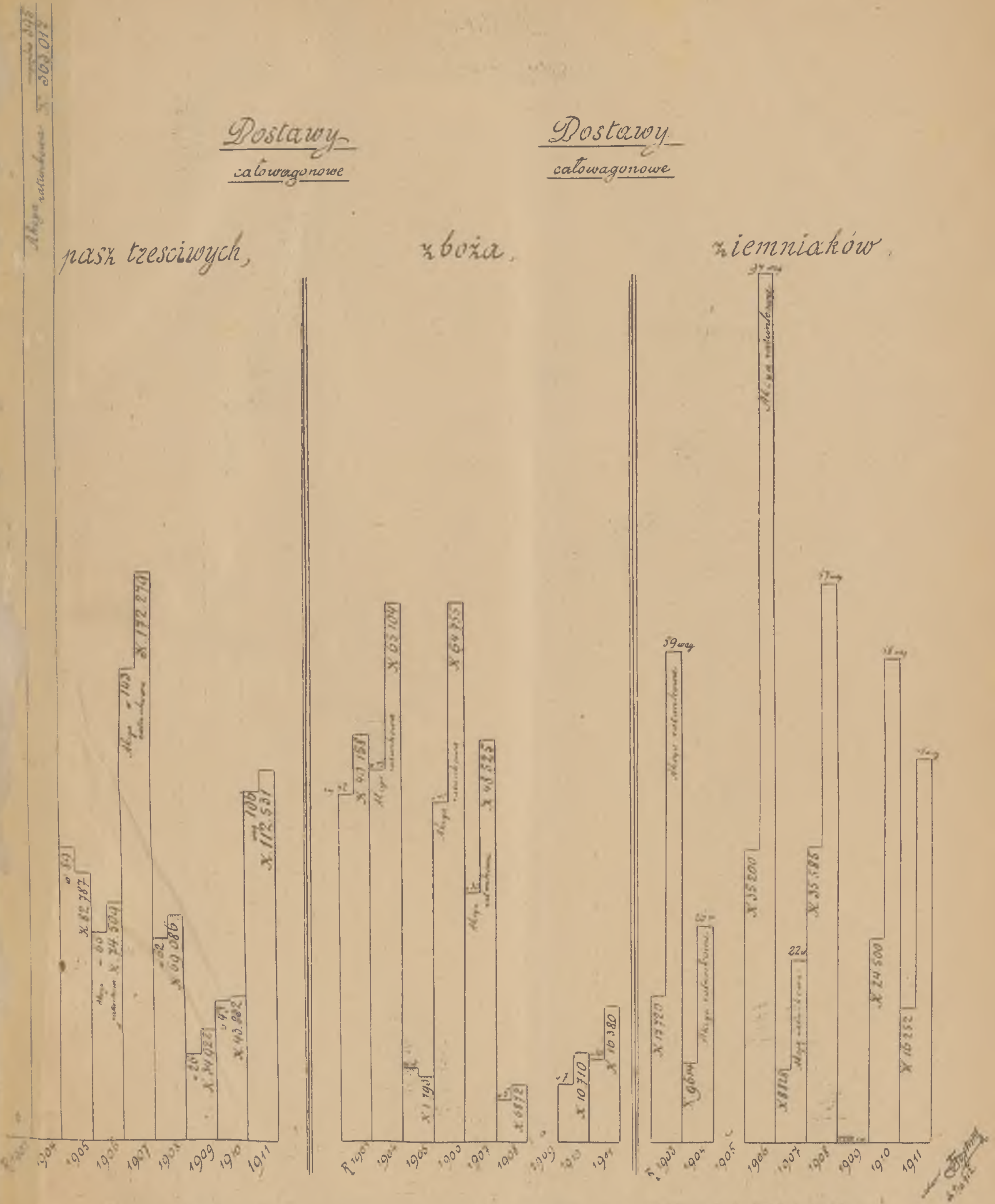

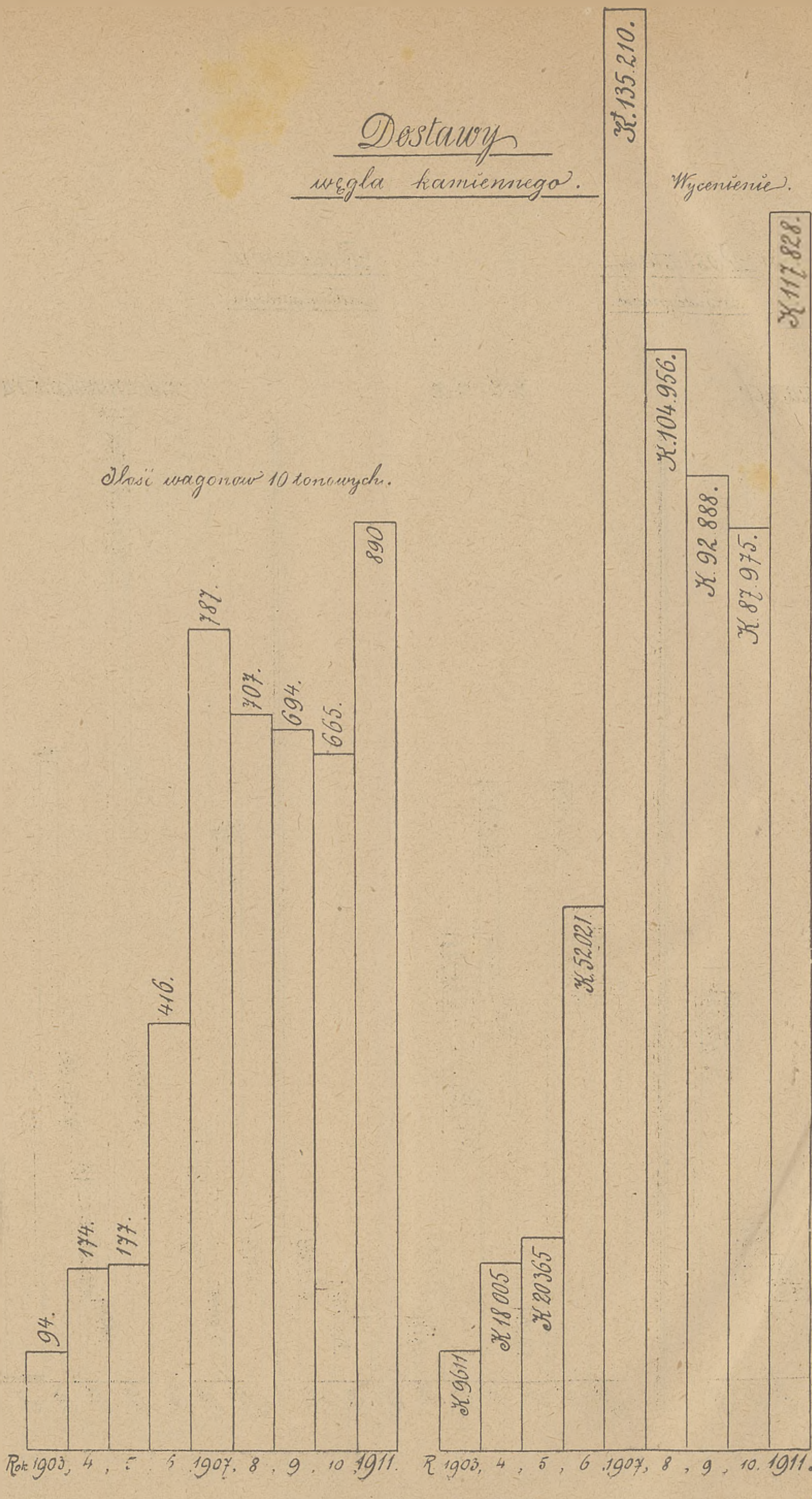

Dostawy całowagonowe

Dostawy całowagonowe

Dostawy
węgla kamiennego.

SPIS RZECZY.